

Városunk

2003

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2003. január

Számunk tartalmából:

- Im memoriam: Szmola Sándor 4. old.
- 110 éves az óvodai nevelés 9. old.

- Olvasóink leveleiből 12. old.
- Megnyílt az Apolló mozi pódium kávézó 16. old.
- A ciprus félekről 20. old.

ADJON AZ ISTEN

Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékamba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot
ne kelljen
korán az ágyra
hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne düljön,
adjon az Isten
fényeket,
temetők helyett
életet -
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon úgysis, ha
nem kérem

Nagy László

Köszöntöm Olvasóinkat a X. Jubileumi évünk alkalmából.

1994 volt az első év, amikor lapunk először jelent meg, mindössze nyolc oldalon, kissé bátorul, de elkötelezetten, őszintén a közjót szolgálva, hogy akkor az első szám első oldalán versbe fogalmazva ez állt:

„Üdvözlégy Gondolat!
Te kristálytisztá szándék.
Szárnyalj szabadon, hasznosan,
S légy szóból szőtt ajándék!
Buzogj frissen és élhetőn,
Ma Istenért a völgyben lent,
S holnap vele a hegytetőn.”

S az emlékezés jogán, hadd álljanak itt a következő sorok:

„Házasságban gyarapodott, munkagondokkal mindennapos, tisztességűítő szülőföldünkön új kezdeményezés nemes izalma kerekedik. Friss magot hinteni a régen meghűzött barázdába! Városunk címmel új havi lapot indítottak, hogy a nehezen testvéresülő közös tudat a saját lábára állhasson végre, úgy, hogy egy-jogon otthon lehessen benne az iker-település mind a két fele, s közakarattal mászhasson ki abból a jelen gödörből, melyben az emberszabású átalakulás viaskodásában zuhant.” Így köszöntötte lapunkat Timár Máté, kinek személye, szelleme elmúlhatatlanul él bennünk.

És az eltel 9 év igennel felelt mindezekre a gondolatokra: célunk ma is, a keresztényi és nemzeti eszmét, híven szolgálni. Az elmúlt évben érkezett sok-sok olvasói levél is azt bizonyítja, hogy jó úton járunk, még akkor is, ha ezekben a levelekben itt-ott kritikai éllel bírálatok is megfogalmazódnak. Feladataink között továbbra is első helyen áll és marad a hagyományörzés, hagyományaink tisztelete. Sokszor leírták, elmondták már, hogy múltunk ismerete nélkül nem építhetjük szilárd alapokra a jövőt. Ez évben különösen fontos hangsúlyt kap ez a szándékunk, melyet In Memoriam, Endrőd Néprajza, Gyoma Néprajza és a Historia Domus rovataiban foglaltak fejeznek ki.

Sokan azt gondolják, hogy most az Unióba való belépésünkkel elhomályosodnak ezek a gondolatok. Am mi azt valljuk, hogy addig, amíg mi magyarok itt élünk a Kárpát-medencében, megcsonkítva bár, a hazát szeretni soha nem lesz elavult fogalom. Hanem mindig élő és örökké izzó fáklaláng marad. Fáklaláng, melyben a kanóc múltunk, hagyományaink.

Ahogy olvasó táborunk, úgy lapunk is terebélyesedett az idők folyamán. Ma már évek óta 20 oldalon jelenünk meg és külön számokkal kedveskedünk előfizetőinknek, támogatóinknak. Ma már az ország 73 városába (településére) jut el folyóiratunk. Ezen kívül Amerikában, Kanadában, Erdélyben és Németországban is olvashatják. Sokan megőrzik lapjait, ezt a célt szolgálja a minden év végén kiadott tartalomjegyzék is. A 2003-as

év – méltón a jubileumhoz – ismét tartalmaz új rovatokat. Igyekeztünk figyelembe venni olvasóink kívánságait. Szerkesztőbizottságunk ebben az évben bővült új, fiatal tagokkal, s reméljük, ott leszünk mindenütt, ahol városunk történései zajlanak. S írunk, tolmácsolunk, közvetítünk...ahogy halhatatlan drága barátunk Timár Máté egyik versében megfogalmazta:

„Ha tett, vagy tenniakarás
nem fűt, tollat ne márts
tintába, úgysis elfakul,
felissza az idő,
csak a Valóság és az Élet
szépsége szilárd, mint a kő.”

Továbbra is ajánlom figyelmükbe folyóiratunkat, hogy az élet szépségeiről, - gondjairól - városunk fejlődéséről olvashassanak, reméljük még sok évtizeden át. Magam és szerkesztőségünk minden tagja nevében kívánok - kedves Olvasóinknak - békés, boldog, szerencsés ÚJ ESZTENDŐT!

Császár Ferenc
főszerkesztő

ISTEN ÁLDÁSÁBAN GAZAG, BOLDOG ÚJ ÉVET!

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület az év utolsó ülésén

Már hagyomány - amit a Selyem úti óvoda teremtett meg -, hogy az év utolsó ülésén az óvodások karácsonyi műsorral kedveskednek a képviselőknek. Így történt, hogy az egyébként „Öregszőlő jegyében” folytatott testületi ülésen természetesen az **öregszőlői „Tulipános” óvoda gyermekei adtak nagyon kedves karácsonyi műsort.** A „hegy ment el Mohamedhez” azaz a képviselők egy órával ülés előtt a Tulipános óvodában kezdtek, a Polyákhalmi úton. Az igényesen felújított óvodában a kisgyermekek csengő hangon énekeltek és szavaltak, szép karácsonyi hangulatot teremtve. **Giricz Ilona vezető óvónő** bemutatta az óvoda fejlesztési eredményeit, és vázolta a jövő elképzeléseit is. Ezt követően a képviselők folytatták öregszőlői útjukat, és az **ivóvíz ünnepély átadása következett az Ugari és Kondorosi út sarkán.** Megjelent a Vízmű igazgatója, valamint a kivitelező igazgatója is. A polgármester köszöntötte a megjelent lakosokat, majd ismertette a beruházás főbb adatait, megköszönve a lakosság türelmét, hiszen a beruházást túrni is kellett az ott lakóknak. A tavaszi munkák nagy feladata, hogy a házakba a bekötések is meg legyenek. A beruházás tervezett összköltségét jóval meghaladta a tényszám, azaz 19 millió forint helyett 25,9 millió forintba került. A lakossági hozzájárulások megfizetése nem történt meg, és a házi bekötések tényleges költsége is jelentősen több lesz az eredetileg tervezettnél. Ezért az önkormányzat nagyobb összegű további terheket nem tud magára vállalni, így a bekötéseket az ingatlan tulajdonosoknak kell vállalni, amihez csupán 10 ezer forint szociális támogatást nyújt az önkormányzat.

A 2003. évi költségvetési koncepciót a testület alkalmasnak találta a további egyeztető munkákra. A koncepció további kidolgozásánál a fő feladat, hogy a jelenleg kimutatott hiány mérséklődjön, azaz a költségvetés közelítsen az egyensúlyi helyzethez. (Nem lesz könnyű!)

A helyi adók módosításra kerültek, a módosításokban már tetten érhető az uniós csatlakozások miatti „harmonizáció”. Ez azt

is jelenti, hogy az adókedvezmények és mentességek szűkülnek, majd 2007-ig meg is szűnnek, az adómértékek egységesek lesznek, az adótételek általában emelkednek.

Helyi járatú autóbusz jegyárak emelését jóváhagyta a testület, miután az emelés mértékével a Pénzügyminisztérium is egyetértett. A jegy ár 73 Ft, a teljes árú havi bérlet 2063 Ft, a kedvezményes bérlet 703 forint lesz január 1.-től. A temetői járatok ismét indulnak tavasszal nemcsak a gyomai hanem az endrődi településen is, legalább havonta egyszer, vasárnap.

A vállalkozásba adott óvodák és bölcsőde éves beszámolóját a testület örömmel fogadta el, mert minden beszámolóból kicsingett az a színvonalas munka, a gyermekek iránti szeretet, ami meghatározó lehet egy ember egész életére. **Hangya Lajosné** az egész testület nevében fejezte ki köszönetét az óvónőknek és az intézmények dolgozóinak.

A Katona József Művelődési Központ és a Sportcsarnok vállalkozóinak beszámolója is egyhangúlag elfogadásra került.

Pályázni lehet a Tourinform Iroda tartós üzemeltetésére. A pályázati feltételekről részletes felvilágosítást ad a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Osztálya. **A pályázat leadásának határideje: 2003. január 31. déli 12 óra**

Az önkormányzati tulajdonú helyiségek bérleti díja átlag 6%-kal került emelésre.

A temetkezési szolgáltatások díjtétele 15%-kal került emelésre.

A testületi ülést követően a polgármester megköszönte a képviselők egész évi, illetve 2 hónapos munkáját, majd egy szerény ajándékkal kívánt minden jelenlévőnek boldog ünnepeket és szerencsés újévet.

Az öregszőlői vállalkozók egy csoportja vendégül látta a testület tagjait egy finom vacsorával és egy pohár pezsgővel búcsúztatták el a 2002-es évet.

Kedves Olvasók! Mire ezeket a sorokat olvassák, már túl leszünk a karácsonyi és szilveszteri ünnepeken, de a jókívánság soha sem késő, ezért engedjék meg, hogy áldásos új évet, és jó egészséget kívánjak mindnyájuknak. Váljanak valóra vágyaik, álmaik!

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Repülőgépen érkezett a Mikulás, a Selyem úti óvoda gyermekeihez

December gyermeknek, felnőttnek nagyon sok szépet, jót ajándékoz. Hatodikán jön a Mikulás, akit a Selyem úti óvodások már december 5-én nagy izgalommal vártak. A várt hóesés elmaradt, de az óvó nénik és a

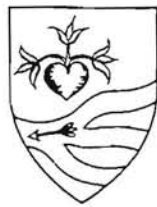
gyerekek autóbuszal kimentek a Körösladányi útra, és ott várták a repülőtéren a Mikulás érkezését. A várva-várt repülőgép, mielőtt leszállt, néhány kört tett a levegőben, mert a Mikulás meg akart bizo-

nyosodni arról, hogy valóban jó helyen jár-e, itt vannak ezek a gyerekek? Miután látta az izgalomtól kipirult kis fiúkat és lányokat, földet ért a repülőgép, és a gyerekek kitörő örömmel üdvözölték, énekeltek és verssel köszöntötték a valóban égből jött Mikulás bácsit.

A felejthetetlen élményt az egyik óvodás édesapjának, Székely Jánosnak köszönték a felnőttek.

Ugyanezek a gyermekek meghitt karácsonyi hangulatot varázsoltak az óvodában, december 20-án. A nagycsoportos gyermekek és óvó nénijük, Nagyné Simon Mária és Wolfné Kereké Tünde igényes, kort idéző jelmezben versekkel, énekekkel jelenítették meg a Betlehemi történetet. Bekapcsolódtak a kis és középső csoport gyermekei is, és együtt énekeltek és örültek a kisdéd megszületésének, amely örömet a szép karácsonyfa gyertyáinak és csillagszóróinak sziporkázása csak fokozta. Őszintén remélhető, hogy ezek a gyermekek, elviszik magukkal, és felnőtt korban is tudni fogják, hogy a karácsony ünnepét tiszta szívből és örömmel kell a saját és környezetünknek biztosítani, hiszen a 2000 éve született Jézust így ünnepeljük méltón, aki békét és szeretetet hozott a Földre.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

X. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. január

1. számú ünnepi melléklet – nemcsak előfizetőknek

Arany János:

Alkalmi vers

Az új évet (ócska tárgy!)
Kell megénekelnem,
Hálálkodva, ahogy illik,
Poharat emelnem.
Mit van mit kívánni még
Ily áldott időben? -
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Olcsó legyen a kenyér,
A gabona áros;
Jól fizesse a tinót
S nyerjen a mészáros,
Mérje pedig szöszön-boron,
Font kijárja bőven.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Senkinek a nyakára
Ne vigyenek kontót;
Valaki csak ráteszen,
Nyerje meg a lottót;
Annyi pénzünk legyen, hogy!
Mégpedig pengőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Szegény ember malacának
Egy híja se essék;
Messze járjon dög, halál,
Burgonya-betegség;
Orvos, bakó a díját
Kapja heverőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Tücski-hajcski baromnak
Sokasuljon lába;
Boci járjon mezőre,
Gyermek iskolába;
Gyarapodjék a magyar
Számra, mint erőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Kívül, belül maradjon
Békében az ország;
A vásárra menőket
Sehol ki ne fosszák.
Béke legyen a háznál
Es a szívedőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

A bíró is, mint eddig,
Tisztét jól betöltse:
Víz kedviért a babát
Soha ki ne öntse;
Emberiség, igazság
Egyik serpenyőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Zenebona, babona,
Huzavona vesszen!
Visszavonás, levonás
Minket ne eposszen.
Legyen egység, türelem,
Hit a jövőendőben.
Adjon Isten, ami nincs
Ez új esztendőben.

Nagy uraink (ha élnek)
Nőjenek nagyobbra;
Aldozzanak, legyen is mit,
Mégse üssék dobra;
Nemzetiségünk mellett
Buzogjanak hően.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Író, pedig írónak
Szemét ki ne ássa, -
Ne is legyen az idén
Napfogyatkozása
Jó erkölcs-, eszme-, hírnév-,
S előfizetőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Mire üssek még pohárt?
Asszonyi húségre?
Barátság-, polgár-erény-,
Vagy mi más egyébre?
Hiszen ezek közöttünk
Vannak kelendőben.
Tudj' Isten, mi minden nincs,
Ez új esztendőben!

Képillusztráció:

Holányi Julianna: Tóparti hajnal

EURÓPA A JÖVŐNK, MAGYARORSZÁG A HAZÁNK

*Európa a jövőnk,
Magyarország a hazánk*

A Fidesz – Magyar Polgári Párt e címmel alkotta meg az Európai Unió csatlakozás előtti vitairatát, európai újraegyesítésről. A vitairatot december 7-én Budapesten, egy rendkívüli kongresszuson hagyta jóvá a Fidesz, ahol felszólalt **Orbán Viktor volt miniszterelnök**, valamint volt kormányának több minisztere. Eljött, és előszóban adta át jó kívánságát majd mondta el beszédét **Hans-Gert Pöttering az Európai Néppárt frakcióvezetője**.

A kongresszus minden felszólalásában tetten érhető volt, hogy Magyarországnak bár rosszabbak a csatlakozás feltételei, mint azt korábban bárki gondolta volna, mégis ez az egyetlen lehetőségünk. Az uniós tagságnak nincs alternatívája. Megvilágosodhatott mindenki előtt, hogy az EU-hoz való csatlakozás komoly lehetőség, de nagy kihívás is, bizonyos, hogy nyertesei és vesztesei egyaránt lesznek. Maga az Európai Unió létrejötte, mai állapota és céljai az országhatárok feloldását, az egyes országok és a bennük élő népek összekapcsolódását jelenti. **Az elválasztó határok helyett az együttműködés új kereteit a közös kulturális és értékkörök jelentik majd.** A Fidesz által kínált stratégia középpontjában az erős nemzeti érdekvédelem áll. A feladat egyszerre vonatkozik a jelenlegi országhatárokkal körülvett mai Magyarország területére és egyúttal a magyar nemzet egészének fejlődésére. A gyenge, nemzeti gazdasági erejükben és nemzeti értékeiben elsorvadt országok egy közösségbe lépve még gyengébbek lesznek, a nagyobb közösség olvasztó tengelyében feloldódnak. Ezért fontos minden ország számára, hogy a csatlakozás előtti időszakban megerősítse nemzetgazdaságát, versenyképességét, felkészítse polgárait, iskoláit, dolgozóit, nyugdíjasait, családait, vállalkozóit, falvait, városait, régióit, tehát az egész országot, a várható új környezetben való eligazodásra, helytállásra.

Orbán Viktor beszédében öt olyan indokot sorolt fel, amelyek azt a kételyt döntik el, hogy érdemes-e mégis belépünk az Eu-ba. Először is a polgári kormányzás 4 éve bizonyította, hogy a nemzet érdeke és az európai újra egyesítés egységbe foglalható, vagyis **Európa lehet a jövőnk, de Magyarország marad a hazánk!** Második indok, hogy az EU célja és értelme az országhatárok feloldása és a népek összekapcsolása. A számunkra oly fájdalmas és igazságtalan nemzetközi döntés értelmében meghúzott országhatárok jelentősége zsugorodik. Sok millió magyar kerülhet egyre közelebb egymáshoz. A harmadik indok az igen mellett, hogy hazánk mai méretei nem teszik lehetővé, hogy gazdaságilag elzárjuk magunkat a külvilágtól. A magyar gazdaság fejlődéséhez szükséges a világszintű versenyben való helytállás. Negyedik indok, hogy az EU-ban egyre nő a számunkra oly fontos nemzeti identitás szerepe. A tagállamok is tudják, hogy a nemzeti karakterek gyengülése magának az uniónak a gyengülését jelenti, s végül az ötödik jelentős indok, hogy a csatlakozással többlet erőt nyerhetünk, amely elősegítheti nemzeti fejlődésünket. Sajnos ez a többleterő lényegesen elmarad a várt mértéktől, és a 2007-től induló új, hétéves költ-

ségvetésről még semmit sem tudunk. Az uniós csatlakozás egyik mágikus pontja, hogy vajon nem jelent-e csatlakozást a földből élők számára a csatlakozás. Országunkban a mezőgazdaság szerepe az uniós országaihoz képest nagyobb. Adódik ez természeti, földrajzi adottságainkból, hagyományainkból, és a foglalkoztatottsági viszonyokból. A Fidesz Magyar Polgári Párt álláspontja szerint elérhető, hogy a magyar gazdák elvárásainak megfelelően mezőgazdaságunk a belépés után nyertes lehet. A polgári kormány az ehhez szükséges legfontosabb lépéseket megtette. A magyar mezőgazdaság unión belüli sikerének feltétele, hogy szerkezetében közeledjen az uniós struktúrához. Az uniós agrárpolitikája a családi gazdaságokon alapul. Az uniós politikáinak szent meggyőződése, hogy a családi gazdaságok képesek ellátni a mezőgazdaság szűken vett gazdasági funkcióján túl a társadalmi feladatokat, mint például, a vidéki térségek gazdasági aktivitásának megtartása, erősítése, a foglalkoz-

tatottság, a munkahelyek megtartása, a hagyományos közösségek, a társadalmi hagyományok megőrzése, és természeti környezetünk védelme. Az uniós támogatások ezekhez a feladatokhoz járnak, a polgári kormány agrárpolitikája ezeket a célokat követte. A csatlakozásig hátralévő időben a gazdáknak kiemelt költségvetési támogatást kell kapni, mind a beruházások, géptámogatások, gazdahitelek, földváltási támogatások, földalapú támogatások, hitelterhek mérséklése terén. Fontos még, hogy legyenek olyan érdekképviseletek, amelyek európai szinten is felvehetik a versenyt kollegáikkal. Ha sikeresek akarunk lenni az unióban belül, hinni kell Teleki Pál miniszterelnök úrnak, aki szerint: **„nincsenek kis nemzetek, csak kishitűek, nincsenek kis emberek, csak kicsinyhitűek”**

Az uniós tagság azt kívánja, hogy a mindenkor magyar kormány ne legyen zsarolható, s hogy erős nemzeti öntudattal és hazaszeretettel rendelkezzen. A december 1-jei események kapcsán szükséges megjegyezni, hogy a nemzeti megalázkodást nem várják el az unióban, ez nem része az Európai Unió Jogrendnek. Az olyan nemzetek közösségébe igyekszünk, ahol vallják, hogy „nemcsak kenyéren él az ember”, hanem messzebbre kitűzött céljai is vannak, és azok felé röpítő vágyai. Ugy igyekezzünk ebbe a közösségbe - Csegey Dénes szellemét is megidézve -, hogy a csatlakozásnak minden magyar a nyertese legyen!

A vitairat befejező gondolata: „Rendezni végre közös dolgainkat”, a munkát el kell végezni. A feltett kérdésekre egyértelmű, világos választ kell adni. **„Az Európai Unió a polgári Magyarország számára azt jelenti, hogy csak erős, önmagát becsülő, értékeire büszke, lehetőségeit kiaknázni képes felkészült nemzet, felkészült Magyarország léphet be az unióba a siker reményében. Ne feledjük: Európa a jövőnk. Esély és ígéret. Magyarország a hazánk. Az marad mindörökre.”**

Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés Megyei elnöke

Örökbecsű gondolatok az új évben!

Lapunk múlt évi áprilisi számában In Memoriam rovatunkban megemlékeztünk Vaszkó Lajos (1899-1980) gyógyszerész alezredes életútjáról. Arról azonban nem írtunk, hogy Ő szeretete gondolatait megörökíteni írásban is. Íme jegyzeteiből néhány gondolat, mely úgy hisszük időtálló, tanulságos a mai ember számára is.

Egy katonapolitikus szellemi gyógyszerei:

A tévedés még nem tudatlanság. A tévedéshez ragaszkodni, valóban tudatlanság.

Az emberekkel való társalgás művészete: hasznos tudomány.

Sokszor a dolgokról és személyekről is le kell húzni az álarcot.

Megelégedettnek lenni a legnagyobb dolog a világon.

Dicsőség és nyugalmas élet közös szálláson nem nyugodhat.

A szeretet vagy a gyűlölet másképpen ítéli meg és változtatja meg az igazságot.

Az ember igazi nagysága abban mutatkozik meg, hogy meg tud maradni embernek.

Az ember erényeit cselekedetein keresztül ítéljük meg

Mások bajait elviselni bőven van erőnk.

A házasság élet felbomlásának mindig a másik az oka.

Hianyos képességeinket színlelni nevetséges dolog.

A hazugság olyan, mint a kábítószer, aki él vele az szédül meg tőle.

Az erény és az érdekek összefolyik, miként a folyó és a tenger.

Ha már hibánkat levetkőzni képtelenek vagyunk, igyekezzünk azokat érdemül feltüntetni.

Hibáink megbocsáthatók, ha beismerjük azokat.

Hítvány társadalomban a leghitványabb ember a legkülönb.*

Most pedig ismerkedjünk meg egy hazánktól távol élő, de szívében endrődi író, költő gondolataival, ki Németországban Backnangban él.

Házat, hazát el lehet hagyni, anyát nem!

Gyakran álmodom, hogy elhagyom a Hont! Vajon mit álmodnak, akik arra kényszerítettek?

A legnagyobb értékeit magával viszi az ember mindenhová!

Értelem és érzelem ne egymás kárára virágozzanak, hanem együtt, mint férfi és nő a szerelemben!

Mit ér a sár s a formáló kéz, ha hiányzik az isteni lehelet?

Mit ér a szó, hogy szeretlek, ha nincs benne ujjongás, csodálat?

Mennél inkább húznak az évek a földre, annál inkább emelem szemem az égre Szerelmes Istenem!

Te tanítottál beszélni anyám, és mikor ajkadra szó már nem jöhetett, sóhajtottál! – Hogy megtanuljam ezt a nyelvet is.

Nagy volt a világ. Óriások vették bölcsőmet körül. Mozdulataikat ellestem, nyelvüket megtanultam, és egy napon tisztán megértettem, mikor az egyikük így szól: „kisfiam!”

Tudni sok mindent lehet, de kiismerni sosem, minek lelke van, titka van!

Fákról, virágokról, madarokról akkor is szólni kellene, amikor nincsenek jelen.

Jó szülők! Nektek még nyílt virág a réten, nemes virág a kiskertben, muskátli és jégvirág az ablakban... Nekem már csak az emlékek nyílnak.

Ősszel rövidülnek a nappalok és elfogy a fény. Az a kevés mi megmarad, kétszeresen ragyog majd! Hányszorosan fénylett ama betlehem!

Válogatta Császár Ferenc

Köszönet a „Segíts a rászorult gyermekeken” akció gyűjtésben résztvevőknek:

- Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola (Endrőd) Ladányi Gáborné igazgató
- Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola Kiss Pál igazgató
- Kiss Bálint Általános Iskola (Gyoma) Fülöp Istvánné igazgató
- Kner Imre Gimnázium (Gyoma) Dr. Kovács Béla igazgató
- Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium (Gyoma) Gubucz József igazgató
- Városi Zene-és Művészeti Iskola (Gyoma) Holubné Hunya Anikó igazgató
- Körösmenti Táncegyüttes Alapítvány (Gyoma) Wolf Tünde vezető
- Kner Nyomda Rt. (Gyoma) Papp Lajos igazgató
- Zöld Endre és családja - cukrászvállalkozó
- SIKÉR Kft. Gyomaendrőd
- „PANNI 90” Könyvkiadó - Békéscsaba
- Városi Családsegítő Szolgálat Czikkely Erika intézményvezető
- Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete
- „Élet-Másokért” Egyesület - Gyomaendrőd
- fr. Heim Sándor ceremónia mester és kommandátor úr
- Takács Zoltán 10. A osztályos tanuló
- Hevesi Nagy Anikó - művésztanár
- A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium Énekkara
- A versmondók és a népi táncos párok
- Cserháti Ferenc - énektanár - Mezőtúr
- Vaszkó Sándorné dámaasszony Gyomaendrőd
- Vaszkó András, a Dózsa György utcából - Endrőd
- Berényi Nagy Péter - azaz Tücsök Peti, a televízióból, mesekönyveiből ismert író, önkifejező - Békéscsabáról
- Bagossy Lajos református lelkész Üriből
- Németh Miklós Attila a Kossuth Rádió „Mi idők”-c. műsor főszerkesztője
- Vass László - Budapest
- Mag Lajos plébános úr
- Neibort László és családja
- A Gyomai Egyházközség minden tagja, akik adományokkal segítettek
- Az iskolák pedagógusai és nem utolsósorban diákjai
- Annak a sok ismeretlen arcnak és névteleneknek, akiket az idő rövidsége miatt nehéz lenne felsorolni.
- A sajtó jelenlévő képviselői és tudósítói
- és végül azoknak a gyerekek, fiúk, lányok, felnőttek, akik ma eljöttek ide és szemtanúi voltak egy kezdeményezésnek, melyet minden évben szeretnénk megrendezni az adventi (decemberi) időszakban

KÖSZÖNJÜK:

Fr. Ungvályi János, Dr. Vaszkó Sándorné, Vaszkó András

„Kérjete és kaptok, keressetek és találtok, zörgesetek és ajtót nyitnak nektek!” (Mt 7,7)

December 7-én kelt az a levél, melyen jótékony célú gyűjtésre szólították fel Gyomaendrőd lakosságát, „Segíts a rázorult gyermekeken” jelszóval. S kérelmük meghallgatásra talált. Seregnyi játék, könyv, ruházat gyűlt össze. Megható volt az együttérzés, mely oly széles körben jelentkezett ki városunkban.

És elérkezett az ünnepi óra!

December 18-án a délelőtti órákban a Gyomai Katolikus Templomban a rászorult gyermekek részére összegyűjtött adományokat ünnepélyes keretek között adták át a Templomos Lovagrend Tiszánúli Központja nevében **Fr. Ungvölgyi János**, az Élet Másokért Egyesület nevében **Dáma Vaszkó Sándorné**, és a Kezeszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete nevében **Vaszkó András**.

Az ünnepség **Mag Lajos atya** megnyitó szavaival kezdődött, aki emlékezte-

tett Jézus parancsára, az egymás iránti szeretetre. Az adventi koszorú három gyertyájának meggyújtása után a jelenlévő templomos lovagok az oltár előtt elimádkozták a lovagrend ökumenikus imáját. Majd **Fr. Heim Sándor** **ceremóniamester és kommandátor** az adventi gyertyának lángját átadta a templomos lovagrend tagjainak, ami azt jelentette, hogy máától megkezdte működését a lovagrend Gyomaendrődön. Majd a lovagok elindultak, hogy a templomban a padokon elhelyezett gyertyákat is meggyújtsák. Így **a szeretet lángja lobogta be az egész templomot**. Ez után a jelenlévő ceremóniamester pár szóval ismertette a Lovagrend megalakulását és történetét, és jelenét. Mint mondotta: **”ha Krisztust követjük jó úton járunk.”**

Ezután az iskolák adtak szép műsort. Elsőnek a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium diákjai énekeltek

Cserhát Ferenc vezetésével, a külön erre a célra írott művel, azután Nagy Andrea 9. b osztályos tanuló mondta el Jókai Mór: „Melyiket a kilenc közül” c. novelláját. A Városi Zene és Művészeti Iskola növendékei következtek szóló hangszerekkel.

Ez után **Kondor Mária 10. oszt. tanuló** mondta el Juhász Gyula: „Karácsony felé” c. versét.

Az ünnepség végén **Ungvölgyi János** olvasta fel **Bagossy Lajos ref. lelkész** levelét és egy kislány üzenetét, amit a küldött csomaghoz írt, és ismertette azokat közintézményeket és magán személyeket, akiknek az adakozása révén ez a nap megszülethetett, s mint mondotta: „Isten fizesse meg jóságukat, a betlehemi Kisjézus meleg szeretete hassa át egész életüket, cselekedetüket, mindennapjait családjuk körében.”

Tudósított: Császár Ferenc

Megyei hírek

November 15-én Ausztriából **Gmundeni tantestület** érkezett a gyulai Pánczél Imre Gyógypedagógiai és Pedagógiai Szakszolgálati Intézménybe. A három napos szakmai tanácskozás célja: Európai Unió közös pályázat benyújtása. **Dr. Pelcsinszki Boleszláv alelnök** fogadta és köszöntötte a vendégeket a Megyeházán.

November 29-én **Dr. Pelcsinszki Boleszláv alelnök** a Megyeházán fogadta a NATO tájékoztató csoportját. A csoportot **Kovács Imre őrnagy** a **H. M. munkatársa** vezette.

A NATO Európai Főparancsnokságától érkezett tisztek előadást tartottak a szövetség történelméről, szervezeti felépítéséről, működéséről, a jelenlegi küldetésükről, a biztonságpolitikai változások hatásairól, Magyarország szerepéről, a NATO és EU viszonyáról, a Prágai találkozó következményeiről.

December 6-án a délutáni órákban került sor a Munkácsy Mihály Múzeumban **Békéstáji Művészeti Társaság jubileumi kiállítására**. A kiállítást **Velkey Gábor Békéscsaba alpolgármestere** nyitotta meg. Bevezetőt mondott **Cs. Tóth János művészeti író**. A rendezvény házigazdája **Dr. Szatmári Imre megyei múzeumigazgató** volt.

December 13-án a **Megyegyűlés jóváhagyta a Békés Airport Kft üzleti tervét**. Részletek az üzleti tervből: **Feladat:** A békéscsabai repülőtér bekapcsolása a nemzetközi forgalomba. Külföldi és hazai befektetők bevonása a fejlesztő és üzemeltető társaság működtetése.

Fő cél: a repülőtér üzemeltetése, ingatlanjainak hasznosítása, EU és hazai erőforrások pályázati megszerzése, üzleti tanácsadás, rendezvényszervezés.

Megyei Közgyűlés december 13-i ülésén napirend előtti felszólalásában **Dr. Kulcsár László a Mezőgazdasági Bizottság tagja**, valamint a **Megyei Gazdakörök elnökeként** is indítványozta, hogy a testület forduljon a Kormány felé az alábbi határozati javaslattal: „Békés Megye Képviselő-testülete az Önkormányzati törvény 101 § (1) bekezdés b.) pontja alapján intézkedés megtételét kezdeményezi a Kormányzatnál a sertéspiacot és a termelőket sújtó tartós válság gyors és hatékony megoldására. Kezdeményezzük, hogy a Kormány terjessze a Parlament elé azokat a jogszabályi változásokat, amelyek alapján az EU csatlakozásig hátralévő időben biztosítják az ágazat működésének zavartalanosságát.” A Közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta.

Békés Megye Képviselő-testülete december 13-i ülésén döntött a közgyűlést képviselők személyéről. Megválasztotta a Békés-Bihar Megyei Vegyesbizottságot, melynek elnöke: **Nagy Mihály**, tagjai: **Császárné Gyuricza Éva**, **Kaszai János**, **Matuska Sándor Macsári József**.

Ugyancsak a Képviselő-testület döntése alapján a gyomaendrői székhelyű Területfejlesztési Önkormányzati Társulásban a Megyei Önkormányzat képviselője **Dr. Kovács Béla**.

A decemberi megyei gyűlésen **Császárné Gyuricza Éva felszólalásában** kérte a megyegyűlés elnökét, hogy a Kormány által elutasított Gyomaendrődöt érintő 2 címzett támogatás ügyében vesse be minden lehető tekintélyt. Sajnálatos tény ugyanis, hogy Gyomaendrőd városnak a belvízrendszer elvezető rendszerének kialakítására címzett támogatási igényét, és a Kis Bálint Általános Iskola mintegy 650 millió forintos re-konstrukciós címzett támogatási igényét a Kormány elutasításra javasolta.

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ

januári programja

18-án 18 órától Pótszilveszter a Barátság Club szervezésében

23-án 9 órától 12 óráig ruhavásár

25-26-án 8 órától galambkiállítás

31-én 8 órától 12 óráig ruhavásár

A Közösségi Házban működő civil szervezetek és klubok a továbbiakban is a szokott időben tartják összejöveteleiket.
Békés, Boldog Új esztendőt kívánnak a Közösségi Ház dolgozói

Öt éves a Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány 1998. október 10-én két fő alapította: **Ujházi Ernő Dezső** és **Vaszkó András**. Az alaptőke 50.000.-Ft. Célja: lehetőséget biztosítani a rászorulóknak szociális helyzetének támogatására, pályázatok elnyerésére, segítséget nyújtani gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez. Ezen kívül az Alapítvány feladata kirándulások s az együttlét kiteljesedésének szervezése.

Bevételük döntő részét magánszemélyek adják, melynek kamatai 20 %-a növeli az alaptőkét, 80%-a fordítható a fent közöltekre. A bevétel másik részét az önkormányzat támogatása adja. A szabad pénzeszközök felhasználásáról és a segélyezésről az 5 fős kuratórium dönt. 2002. október 1-jén új elnöket és kuratóriumot választottak. Elnök: **Gonda Zoltán**, kuratóriumi tagok: **Paróczai Elek**, **Pap Jánosné**, **Schubkégel Erzsébet**, **Ivanics Zsuzsanna**. Tagságuk jelenleg 36 fő. Alaptőke: 182.510. APEH 1%-ból bevétel: 5.371.-Ft.

November 13-án megalakult a „**Kincs az Életed Közhasznú Alapítvány**”. Célja: Gyomaendrődön fogyatékkal élő emberek életminőségének javítása, a már meglévő szociális intézmény támogatása. Alapítók: **Dinya Zoltánné**, **Farkasinszki Zsuzsanna**, **Kjss Jánosné**, **Schubkégel Erzsébet**. Kurátorok: **Császárné Gyuricza Éva**, **Bukva Csilla**, **Fülöpné Kis Erzsébet**, **Dinya Zoltánné**, a kuratórium elnöke **Dr. Jánosik Bertalanné**.

November 22-én a **Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium szakképzési napot tartott**, melyen **Dr. Pelcsinszki Boleszláv** a megyei önkorm. alelnöke és **Nádor István** osztályvezető-helyettes is részt vett.

December 3-án a „**Fogyatékosok napján**” meglátogatták az Endrődi Rózsakert Otthonban az ott lévő gyermekeket a „Kincs az Életed” Alapítvány alapító tagjai és kurátorai, akik a közelgő mikulásra is gondolva ajándékokat vittek a gyermekeknek. Az alapítvány alapító okiratát kis ünnepség keretében átadták **Gellai Mrika** intézményvezetőnek. A gyermekek örömeiket verseléssel és énekléssel fejezték ki.

December 19-én a karácsonyi ünnepre több gyermek hozzátartozója, és az otthon lakói is eljöttek. Meghatódva hallgatták a gyermekek ünnepi műsorát, aki szép ajándékokat is kaptak az alapítványtól.

December 14-én tartotta **hagyományos karácsonyi ünnepségét a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete**, a **Nyugdíjas Polgári Egyesülettel** közösen, ahol kedves műsorral, közös énekléssel és vacsorával ünnepeltek. Az ünnepségen részt vett **Domokos László** országgyűlési képviselő is.

December 4-én a szokásos szerdai nap estéjén Mikulás várással összekötött jó hangulatú karácsonyi találkozója volt a **Galaktika Kör baráti társaságnak**. Amely egyben Öévbücszátató is volt. A

hosszúra nyúlt beszélgetés miatt ezúttal nem kerülhetett sor érdekes filmek bemutatására sem. Örömmünkre szolgált – mondotta **Frankó Károly** doktor úr, a Kör vezetője, - hogy sok régi barát is eljött erre a napra, velünk ünnepelni.

A legközelebbi találkozóra jövőre, január 8-án kerül sor.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadéinkba szebb Jövő!

Timár Máté

Szmola Sándor kerékgyártó, (bognár)

Endrőd,
1912 – 2002

Endrőd történetét böngészve sem az alapító lakosok közt sem a tatárjárás és török pusztítás idején nem leltem Szmola nevű családot. Sőt az újratelepülők közt sem jelzik. Minden bizonnyal Mária Terézia idejére esik megjelenésük, azaz 1700-as évek végén valószínű. Annyi bizonyos, hogy az 1800-as években már több Szmola nevű család lakja Endrődöt. A fennmaradt írások szerint a pásztorokodással és főleg iparral foglalkozó családok, becsületes munkával a falu jobb módú tagjai közé tartoztak. A katolikus hithez kötődtek.

Az apa Szmola József az 1800-as évek vége felé a balai pusztán élve kevés földön gazdálkodó, pásztorokodó ember volt. Felesége Timár Rozália tósgyökeres endrődi volt. Az első endrődi kirajzáskor az 1900-as évek kezdetén sógorával kivándorolt Amerikába. Ott szorgalmas munkával összegyűjtötte keresetét és pár év multával hazajött szülőfalujába, földet vásárolt, megteremtette a család megélhetését. Házasságukból szépszámú gyermek született; József, Imre, Sándor, Péter Ilona, Mária, és Gizella. A fiúk valamennyien iparosok lettek. Olyan pályát választottak, ami a falu életében nélkülözhetetlenül fontos volt: kovács, bognár, cipész. Az apa évekig községi rendőr volt, majd a nagylaposi uradalom kulcsárjaként tevékenykedett.

Érdemes itt elmondani, hogy a nagymama, ki szentasszony hírében élt, a búcsúsokkal zárandokúton eljutott még Rómába is.

Sándor, a harmadik gyermek, akiről történetünk szól, 1912-ben született. Az elemi iskola 3 osztályát Orbók János tanító vezetése alatt végezte, persze csak októbertől a tavasz beálltáig, mert a családi gazdaságban az ő munkájára is szükség volt. A megrövidített iskolaév alatt is sikerrel végezte tanulmányait. Már 12 évesen Pintér Bálint jó nevű mesterhez szegődött kerékgyártónak. Persze az akkori szokások szerint a mester gazdaságában is segítenie kellett. A húszas évek végén az Ipartestület vezetői méltányosnak tartották segédde nyilvánítását, miután szakmailag és erkölcsileg példásan megfelelt. Katona éveit Szegeden töltötte. A vidéki vándorút következett: a harmincas években Okányban, Gyomán, Vésztőn, Komádiban szorgoskodott, ahol 24 évesen feleségül vette Polgár Irmát, 1936-ban kötöttek házasságot, egy gyermekük született: Sándor. Endrődön telepedtek le. A 40-es években az Ipartestület vezetőségi tagja lett. Kiváló tanulókat nevelt, közülük néhányat említhetünk: Szmola Imrét Kondoros tanyáról, Papp Zoltánt Ecsegfalváról, Sóczó Elekét az endrődi motor, majd kocsí múzeum alapítóját. Ebből az időből származnak azok az igényes munkával elkészített lovas szánok, melyek valahol talán még fellelhetők.

1944-ben frontszolgálatra vitték. Fogságba esett, át kellett élnie az ukrainai táborok borzalmait. (A tábor 1500 lakójából 1000-en elpusztultak) 1945-ben tért haza súlyos betegségét túlélve. Egészsége helyreállta után a hatvanas évek elejéig önálló kisiparosként tevékenykedett, mint kocsigyártó, bognár. Ebből az időből származik az a szépen megmunkált paraszt lócsós szerkelet is, amit Szmola Béla, az aranykezü kovácsmester vasalt, s amely még ma is megtalálható Panyicza Mihály gazdaságában. A tévesztés korszakában előbb a Gyomai Kisipari szövetkezetnek volt alapítója, majd az Endrődön megalakult Mezőgazdasági Szövetkezetnek is alapítója lett. Később a Győzelem Tsz-ben működő ipari egység csoportvezetője volt. Az ötvenes években az ipartestület elnöke volt.

Nyugdíjazása után műhelyében folytatta mesterségét. Keze munkáját örzi örök időkre Réthy atya idejében készített új oltár, melybe szívét-lelkét adta, s amely méltó része immár a jövő évben két évszázados templomunknak. Hálás szívvel gondol rá az utókor.

Felesége 1988-ban halt meg. Ezután már csak munkájának élt, ami volt bőven. Bútorokat, használati tárgyakat készített. Alkotásai, művészi színvonalú munkája messze ismert volt, még a fővárosban is. Bár nem tanulta az asztalos mesterséget, mégis jól bánt a kemény és puha fával, melyet bizonyít, hogy sok endrődi lakásban büszkén őrzik faragott bútorait, faragott ajtóit és sok más egyedi művészi faragványait; vázák, madarak és sok más hasonlóságot. Lakását szinte múzeummá varázsolta. Keze munkáját dicséri a templomunkban található két faragott zászlórúd is, és azok a jellegzetes endrődi fakeresztek, amelyek láthatók a szarvasvégi temetőben.

90 évesen érte a halál. Felesége mellé temették a Központi Temetőben. Értékes élete végén sokan kísérték utolsó útjára. Legyen áldott az emléke.

Márton Gábor

KÖSZÖNET

Tisztelettel mondunk köszönetet a Gyomaendrődi Vöröskeresztnek, hogy adományával, mikulás és élelmiszer-csomagokkal segítette a hátrányos helyzetű roma lakosságot.

Kovács Anikó
Botos János
Szécsi Zsolt
Önkéntes aktivisták

Historia Domus

AZ ENDRÓDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE
1730-1930-IG (részlet)

Rovatvezető Császár Ferenc

1730. Paticsból építettek egy hét szobás paplakot. A lelkésznek 380 forintra menő jövedelme részletezve van az 1754-ben tartott Can. Visitatio könyvében. (I. a könyv 46. lapján.)

1731. Bíró: Georgius Molnár

Novemberben panaszt nyújtanak be a szentszéknél Pocsuk Imre papjuk ellen: „Az miném(?) galibás állapotunk vagy S. Páter Pochuk Imre plébános urunkkal” Más papot kérnek, olyat, minő S. Páter Rausz volt (Kerekiben) kívül megnyugodtunk volt.

1732. augusztusban megnyitják a panaszt: „Mint hogy pusztára szállottunk és a templomunk romladozott és annak építésére ügyekéznék, de a szegénységet nem tagadjuk, hirtelen nem lehet, mert Patronusunk nem találkozik, aki segítene”... Aki össze gyűjtene a pénzt, „hogya annyi értékünk lenne, Istenesen az építéshez kezdenék. Az inquisitióval Kovács Pál, gyulai plébános és esperes volt megbízva, de betegsége miatt káplánja, Ruthenyi János tartotta meg, aki a helybelieket kihallgatta. A vizsgálat eredménye az lett, hogy Pocsukot Rézbányára áttették, hol 1744-ben még szó volt róla. Helyébe jött.

SZTANKOVICS JÁNOS

1732-1753.

1732. Sztankovics harmadik éve működött in cura. Endrődön ekkor volt 244 lélek, 89 pár.

1733. Kezdődik az anyakönyvvezetés. Volt az évben 28 keresztelezés, 4 esketés, 21 temetés. Schola rektor Kovács Andreas.

1734. Keresztelek száma 37 – egybekelt pároké 6 – hatottaké 14.

1736. Fábry Jakab Vicarius Gen. Egy évre engedélyt ad az endrődieknek, hogy

Mastala János templom-gondnokukat alalmazni gyűjteni kiküldhessék.

Búza Andrásné – Bíró Anna temetésénél magyar, Wranáné - Valovecz Dorottya temetésénél tót szentbeszéd.

1737. Fogadalmat tesznek a közelgő pestis, s a többször pusztító marhadög és jégverés ellen, hogy Gyümölcsoltótló Karácsonyig a szombaton délutánt megülik. (L. 1786.)

1739. Pestis februártól novemberig, mely kiölte a Bonus és Mráz családot, úgy szinte Polyák, Márton, Vég Mihály, Giricz György, Barna és Sztanyik Mátyás, Pupcsó György és Szujó Andrásból többeket, mindössze 33-at. Tehát itt mégsem dúlt annyira, mint a megye egyéb községeiben, például Gyulán, hol a népség felét, s magát a plébánost is elragadta. Itt is egy berényi beteg gyóntatása után pestis gyanúja miatt a plébánosnak 10 napot kellett vesztegzár alatt töltenie. A faluban meghaltakat a temető keresztfelében, az úgynevezett Kapushalmon temették el. A kik pedig vesztegzárba voltak küzve tanyáikra, azokat csak itt, például a Bonus család tagjait Szarvas felé eső Körösöz melléki tanyájukon. (Bonus-zug!)

Született ez évben 38 gyerek, esküdtött 1 pár.

1741. Petrus Kelemen ludimagister.

1742. Gy. Csáky Miklós püspök május 15-én bérmlást és Canonica Visitatiót tartott. Bérmlált 135 férfi és 122 nőneműt, összesen 257 főt. A férfiak fele már családapa volt. Ugyanekkor a püspök harmadik harangot is áldott meg S. Imre, Urbán és Donát tiszteletére.

1744. Meghal Nidda János, 60 éves, notarius hujus possessionis.

Meghal Mohány Ferenc is, kinek hagyatékából egy hat mázsás harangot szereztek

be. A templom valamelyest már helyre volt hozva, de még sok hiányt szenvedett, s oly szegény volt, hogy a szükséges gyertyákban és fehérneműekben is Harruckerék segítettek. Ez okból Mastala János számára másodízben gyűjtési engedélyt kér a plébános. – Bíró: Bacsa János.

1745. Meghalt „Johannes Kovarcsi, 53. annorum, magister scholae, – Bíró: Szerző Pál.

1746. július 13, s következő napokon gróf Csáky Miklós püspök ismét bérmlást és Can. Visitatiót tartott. Bérmlált 76 férfi és 85 nőt, s megáldotta a 1744-ben beszerzett hat mázsás Sz. Imre-harangot. Bíró: Hornok Ferenc.

1746. július 18-án a Körösbe fült Sterneckzy János notarius Endrőd.....?

Zombok vagy Zsámboki után a kántortanítói és jegyzői hivatal már külön volt választva. Jegyző lett Tezarovics Mihály.

1747. Bíró: Bacsa János

1748. Hlatki Ferenc egyházfi lesz. Az első alkalmasint Mastala volt, aki a templomra kéregetett. Ugyanezen évben himlőjárvány volt. Bíró: Szabó András.

1749. Bíró: Kapus György

1753. Február 8, Meghal Sztankovics János, kora 46, plébánoskodása 20. évében, mint „porochiae et templi (si illustr. Dni Baronis Francisci Harrucker patroni Ecclesiae abundans gratia accessisset) restaurator, inchoator!” Ez van róla az anyakönyvben megjegyezve. Temette Urbanovics, gyulai esperes-plébános; assistáltak: Gorliczki, Csabának első papja és Machovics, Szentandrásnak első plébánosa. Tehát jelen volt Békés megye összes élő papja. Sírját a templomban jelölték ki.

Bal felső kép: iparosok

a fénykép készült 1910-ben Endrődön, Szurovecz István csizmadia mester műhelyéről Jelenlevők a csizmadia segítők közepén: Szurovecz István csizmadia mester

Bal alsó kép: Iparosok a 39-40-es években

- 1-
2. Gubucz Vince
3. Canadás Timár Jóska
4. Canadás Timár Ágoston
5. Majoros György
6. Kurilla Bálint
7. -
8. -
9. Valach Ákos
10. -

Joob oldali kép: Gyuricza Mihály 1867-1948. bognármester

Fényképalbum

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Szent Gellért Iskola kápolnájában
január 12-én, és 26-án, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 óra-kor vasárnapi előesti mise.

A katolikus hit elemei (15)

V. A Tízparancs (2)

2. Isten nevét hiába ne vedd!

1. A második parancsolt azt parancsolja, hogy Isten nevét tartsuk tiszteletben.

2. Isten nevének, Jézus Krisztus, a Szentlélek, valamint a Boldogságos Szűz és a szentek nevének mindig meg kell adni a kellő tiszteletet.

3. Isten nevében tett ígéreteinket meg kell tartanunk.

4. A második parancsolt elleni bűnök a következők:

Káromkodás: sértő kifejezés használata Istennel vagy a vallással kapcsolatban. Ide tartozik az is, ha Isten nevét használják fel bűnök elleplezésére, népek leigázására, emberek megkínzására vagy megölésére.

Hamis eskü: Isten nevének tanúságra szólítása valami hazugság mellett.

Esküszegés: Isten nevében tett ígéret, amelyet nem szándékozunk megtartani.

Atkozódás: Isten nevének használata ártó szándékkal.

Esküdözés: Isten nevének szükségtelen idézése jelentéktelen ügyekben.

5. Minthogy Isten a keresztségben kapott nevünkön szólít bennünket, minden keresztény ember keresztnéve szent. A második parancsolt azt kívánja, hogy tiszteljük mások nevét.

3. Az Úr napját szenteld meg!

1. A katolikusok azzal szentelik meg a vasárnapokat és kötelező ünnepeket, hogy szentmisén vesznek részt.

Ennek a kötelezettségnek bármikor eleget lehet tenni az előző napi délután négy órától kezdve az illető napon éjfélig.

Szentmisén kell részt venni. Nem-katolikus szertartáson való részvétel nem eleget.

Ha valaki beteg, vagy képtelen teljesíteni e kötelezettségét, akkor mentesül alóla.

Ha egy megkeresztelt katolikus személy, aki már tudatában van eme kötelezettségének, úgy dönt, hogy nem vesz részt szentmisén vasárnap vagy kötelező ünnepen, halálos bünt követ el.

2. A vasárnap a pihenés napja. Ezen a napon ne végezzünk fölösleges munkát.

Ez a nap szolgálja családi, kulturális, társadalmi és vallási életünket.

4. Atyádat és anyádat tiszteld!

1. Ez a parancsolt azt parancsolja, hogy tiszteljük mindazokat, akiknek Isten hatalmat adott, különösen szüleinket. Ide kell azonban érteni a tanárokat, vezetőket, egyházi és világi hatóságokat és tisztviselőket is.

2. A gyermekek engedelmeskedjenek szüleiknek mindenben, a bünt kivéve.

3. A gyermekek kötelesek segíteni a szüleiket, ha azok már idősek, ha betegek és segítségre szorulnak; és kötelesek imádkozni értük.

4. A gyermekek tisztelettel és engedelmességgel tartoznak mindazoknak, akiknek a gondjára vannak bízva. Ilyenek lehetnek például a nagyszülők, más rokonok, alkalmi felügyelők, tanárok, edzők stb.

5. Ez a parancsolt azt is megkívánja, hogy a szülők gondoskodjanak gyermekeiknek mind lelki, mind anyagi javairól.

A szülők gondoskodjanak gyermekeik számára olyan nevelésről, amely szükséges ahhoz, hogy erkölcsös életet éljenek. Ez általában azt jelenti, hogy a szülők válasszák ki az iskolát gyermekeik számára. Még fontosabb, hogy a szülők tanítsák meg gyermekeiket az Evangéliumra. Hasonlóan, tanítaniuk kell a szülőknek a gyermekeket a keresztény erényekre is mind szóval, mind példával. Legyenek gyermekeikkel tü-

JANUÁRI ÜNNEPEK

1. szerda: Újév, Szűz Mária Isten Anyja
2. csütörtök: Nagy Szent Vazul, Nazianzi Szent Gergely
3. péntek: Jézus Szentséges neve
5. vasárnap: Vízkereszt
7. kedd: Penyafori Szent Rajmund áldozópap
12. vasárnap: Urunk megkeresztelkedése
13. hétfő: Szent Hiláriusz püspök, egyháztanító
15. szerda: Remete Szent Pál
17. péntek: Szent Antal apát
18. szombat: Árpád-házi Szent Margit szűz
19. vasárnap: évközi 2. vasárnap
20. hétfő: Szent Fábán és Sebestyén
21. kedd: Szent Agnes szűz, vértanú
22. szerda: Szent Vince diakónus és vértanú
24. péntek: Szalézi Szent Ferenc püspök, egyháztanító
25. szombat: Szent Pál apostol megtérése
26. vasárnap: évközi 3. vasárnap
27. hétfő: Merici Szent Angéla
28. kedd: Aquinói Szent Tamás áldozópap, egyháztanító
31. péntek: Bosco Szent Jánosáldozópap

relmesek, amikor megfeddik őket okos szavakkal. Kívánják meg gyermekeiktől a tiszteletet és engedelmességet. A mai világban a szülőknek különösen éberem kell figyelniük, hogy gyermekeik milyen televízió-műsorokat, videókat és filmeket néznek meg.

6. A szülők tartsák tiszteletben azt a hivatást, amelyet Isten a gyermekeiknek ad.

Tisztelniük kell ilyen módon azt is, ha valamelyik gyermeküknek szerzetesi vagy papi életre van hivatása. Sőt, biztatniuk is kell gyermekeiket, hogy vegyék észre, ha Istentől ilyen hívást kapnak.

7. Az állami hivatalok tartoznak tiszteletben tartani minden egyes embert és minden egyes ember minden jogát.

8. Ez a parancsolt minden állampolgár kötelességévé teszi, hogy a társadalom javát szolgálja.

Hazánkat hálával és szeretettel kell szolgálunk. Ez abban nyilvánul meg, hogy szavazati jogunkat gyakoroljuk, adót fizetünk, és hazánkat védelmezzük.

9. Ha azonban egy törvény ellentétes az erkölcsi renddel, az állampolgárok kötelesek megtagadni az engedelmességet.

A kat. oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Még egyszer az új rózsafüzér titkokról

A rózsafüzér világosság titkai, ahogyan 2002. dec. 3-5-i gyűlésén a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jóváhagyta, tehát ez a *hivatalos fordítás*.

A világosság titkai:

1. aki a Jordán vízében megkeresztelkedett.
2. aki a kánaai menyegzőn kinyilvánította isteni erejét.
3. aki meghirdette Isten országát.
4. aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét.
5. aki az Eukarisztiában nekünk adta önmagát.

Mikor imádkozzuk az egyes titkokat?

- Örvendetes: hétfő, szombat
Fájdalmas: kedd, péntek
Dicsőséges: szerda, vasárnap
Világosság: csütörtök

Karácsony Szenteste a hunyai gyerekek karácsonyi játékot adtak elő a templomban. A gyerekeket az iskola tanárnői és a hitoktató tanította be.

Az endrődi hittanosok is szép karácsonyi játékkal örvendeztették meg az éjféli misére gyülekezőket. A gyerekeket betanította a hitoktató.

Február 9-én, szombaton este 6-kor ismét megrendezzük a farsangi egyházközségi vacsorát a Közösségi Házban. Jegyek kaphatók a plébánián.

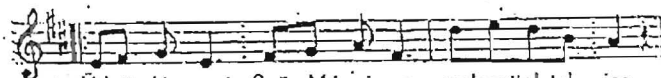
Százmillió

A Való Világ egyik kiszavazásán játékos kedvű honfitársaink 850 ezer szavazatot adtak le emelt díjas telefonon vagy sms-ben. Ezzel legkevesebb százmillió forintot költöttek el. A magyar gyermekegészségügy megsegítésére rendezett Aranyág című televíziós műsorban legutóbb 11 500 000, azaz tizenegy és fél millió forint adomány gyűlt össze. Ez a való világ.

92. AZ ÚR ANGYALA KÖSZÖNTÉ

Az Úr angyala köszönté szép Szűz Máriát,
És szűz méhébe fogadá ál-dott szent Fiát.

Üdvözlégy szép Szűz Máriá, malasztal teljes,
Ki le szállott mennyből hozzád, a kegyes Krisztus,

Áldott vagy az asszonyok közt, az Úr van veled,
Áldott legyen szűz méhednek gyümölcse, Jézus!

1. Az Úr angyala köszönté szép Szűz Máriát, / És szűz méhébe fogadá áldott szent Fiát.
 2. Íme, én vagyok az Úrnak hív szolgája / Légyen nékem igéd szerint szent akarata.
 3. És az íge -testté lett és köztünk lakozék, / Szentlélekisten malasztja ránk harmatozzék.
 4. Imádkozzál miérettünk Istennek anyja, / Szent angyali seregeknek szűz királynéja.
 5. Méltók legyünk szent Fiadnak ígéretire, / Bemehessünk tehozzád az örök életbe.
 6. Majd ha eljő életünknek végső órája, / Szent nevedre kérünk téged, szép Szűz Mária.
 7. Jöjj el akkor, vigasztald meg bús szíveinket, / S holtunk után mennyországba segítsd lelkünket.
- (Minden vers végén: Üdvözlégy szép Szűz Mária, malasztal teljes, / Áldott vagy az asszonyok közt, Úr van tevéled, / Ki leszállott hozzád mennyből a kegyes Krisztus, / Áldott legyen szűz méhednek gyümölcse, Jézus!)

„Holtomiglan, holtodiglan”

„Holtomiglan, holtodiglan” - ezzel az üzenettel szólítja meg az embereket 2002. december 1-jén kezdődő kommunikációs programjában a Magyar Katolikus Egyház.

Az egy évre tervezett akció során - bevezetőül - decemberben és februárban 400 óriásplakáton lesz látható a kicsi gyermekének örvendő fiatal házaspár alakja. Az esküvői képről fotográfián megjelenített ded-szülők a keresztény hagyomány és a szülői példa jelenvalóságát érzékeltetik.

A házastársi hűség értékét állítja most induló kommunikációjának középpontjába a Magyar Katolikus Egyház. A férfi és a nő egész életére szóló, esküvel megerősített házasságát Egyházunk szentségnek vallja, és Istentől megáldott életformának tekinti. A házastársi szeretet és összetartozás - minden törekénysege ellenére - Istent, az Ő szeretetét teszi jelenvalóvá ezen a világon.

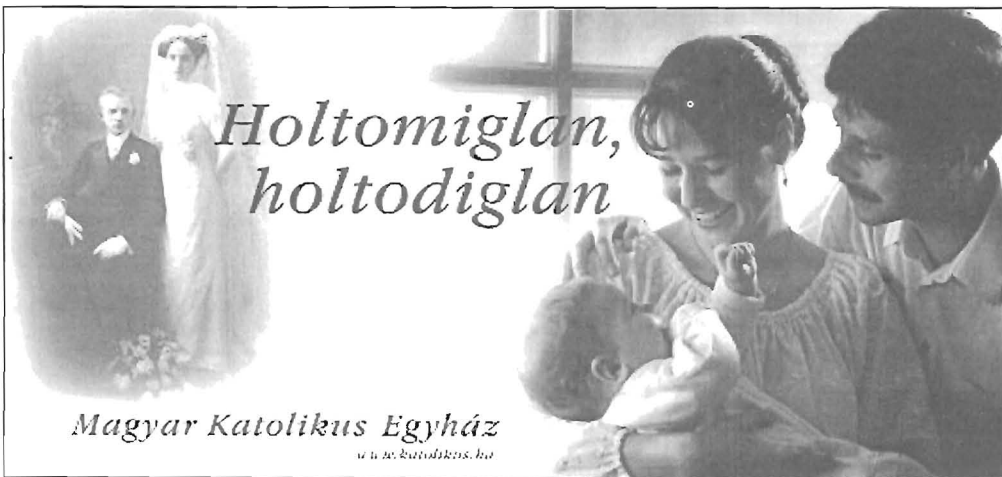
A „Holtomiglan, holtodiglan” üzenettel, - amely évszázadok óta a házasságkötési szertartás esküszövegének része - kisméretű plakátokon, templomok hirdetőtábláin és egyházi intézményekben is találkozhatunk az elkövetkező esztendőben.

A családi élet és a házasság intézményét ért hatalmas hatásokra válaszolva a Magyar Katolikus Egyház arra hív mindnyájunkat, hogy hirdessük a házastársi elköteleződés gyermekeink jövőjét is meghatározó erejét.

A kommunikációs program üzenetét Egyházunk - társadalmi célú hirdetés-ként - hanghordozókon és videó-filme-ken is szeretné megjelentetni az Országos közszolgálati és kereskedelmi, a regionális és helyi médiumokban, valamint az írott sajtóban.

2002. november 26.

Dr. Veres András
püspök, az MKPK titkára

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

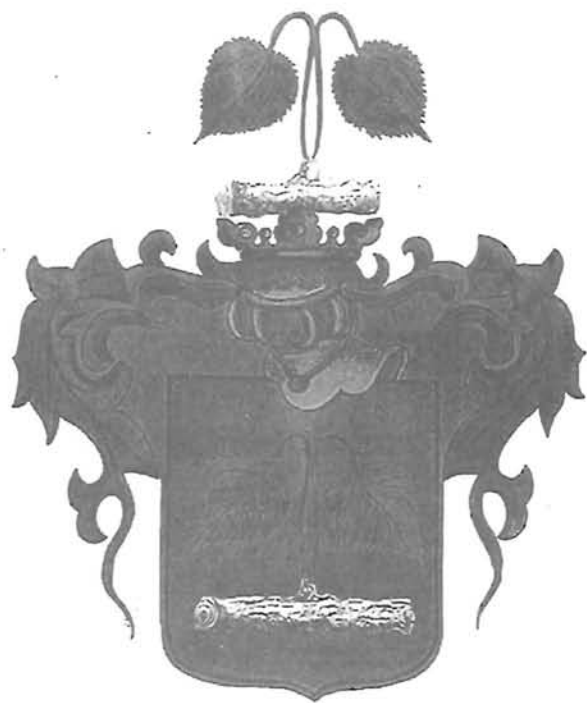
Lorántfy (Loránthffy) család

Kálmán király korában jöttek Magyarországra. A család Ratold és Olivér nemzetségéből való Apulia Caserta városából. Négy nagy családfára osztozó ágak: Leustach, István, Olivér, Roland. Majd ezek is több ágra osztozódtak. A Leustach ágból (kik IV. Béla korában éltek) származó II. Lórántról vette fel a család a Lorántfy nevet.

György kinek édesapja II. Lóránd, Gömör vármegye főispánja volt, ki sok harcot vívott a birtokaira betörő Griska csapatával. Griska Cserke várát később elfoglalta, amit csak Hunyadi Mátyás fogalt vissza 1460-ban, és adta vissza Lorántfy Györgynek.

A család közel félszáz tagjáról kevés adatunk maradt: azt tudjuk, hogy I. László ágából származó Miklós 1505-ben a rákosi országgyűlésen Gömör vármegye követe, IV. János 1580-ban Gömör és Zemplén megye alispánja, III. László nevét 1571-1578-ban említik, ki Szadváráról követként járt Bebek császári tábornokhoz, Lorántfy Mihály, ki tekintélyes dúsgazdag úr volt, 1611-ben Thurzó György nádorral Tokajban béketanácskozásokon vett részt, s a sárospataki református iskolának egyik alapítója volt. A továbbiakban csupán még két nevet említünk meg.

Zsuzsanna, ki 1616-ban Rákóczi Györgynek előbb Borsod vármegye főispánja, majd Erdély fejedelmének neje, s vele hozományként szállott Sárospatak a nagy nevű Rákóczi házra. "Lorántfy Zsuzsannát pedig nem csak a sárospataki ref. collegium tiszteli, mint iskolája egyik fő megalapítóját, de a magyar történelemben is legszébb emlékü honleányai között, mint a női erények egyik legnagyobb példáját mutatja föl" írja róla Nagy Iván Magyarország családai című lexikonában. (L. Ö. 170 p.) A Rákóczy birtokok kezelése mellett nagy gondot fordított a sárospataki kollégium fejlesztésére. Kitűnő tanárokkal népesítette be. Ösztöndíjakkal segítette a diákokat, hogy a holland és angol egyetemeken tanuljanak, s a teológiai továbbképzésre ösztönözte őket. Nemcsak a sárospataki kollégiumot, de a nagyváradi, debreceni, kolozsvári és gyulafehérvári református főiskolákat is hathatós támogatásban részesítette, melynek szép példája volt, hogy rendelkezésükre bocsátotta a sárospataki családi és a gyulafehérvári fejedelmi nyomdát. A református teológiai írókat szívesen fogadta házában, s nagy kedvvel vett részt a teológiai vitákban. Könyvet is írt, melynek címe: Móses és a Propheták. 1641-ben jelent meg Gyulafehérvárott. E könyv nem egyéb, mint egyszerű antológia: szentírásbeli helyek, egybeállítva a

református vallás 45 hitágazatának "győzhetetlen igazságtételi"-vel. Ebből eredően a jezsuitákkal vitába keveredett s Rákóczi a felesége durva megsértésével vádoltatván, panasszal élt III. Ferdinándnál. A per azonban minden eredmény nélkül zárult le. Zsuzsanna rendkívüli szervező képessége megmutatkozott akkor, midőn férje a felső magyarországi hadjáratban volt 1644-45-ben. Ekkor a kormányzást György fia vitte s ő fogadta a csapatokat, azokat férje után küldte, gondoskodott a várak felügyeletéről, az Erdélybe küldött foglyok ellátásáról, a hadak pontos fizetéséről. Férje 1648-ban bekövetkezett halála után fiával Sárospatakra vonult vissza és élete alkonyán majdnem kizárólag jótékonyágnak szentelte életét. Elhunyt 1660. április 18-án.

Mária, Zsuzsanna nővére, ki Apafy Istvának férje volt, 1681. április 29-én, 61 éves korában halt meg, s halálával a "Lorántfy nevet sírba vitte."

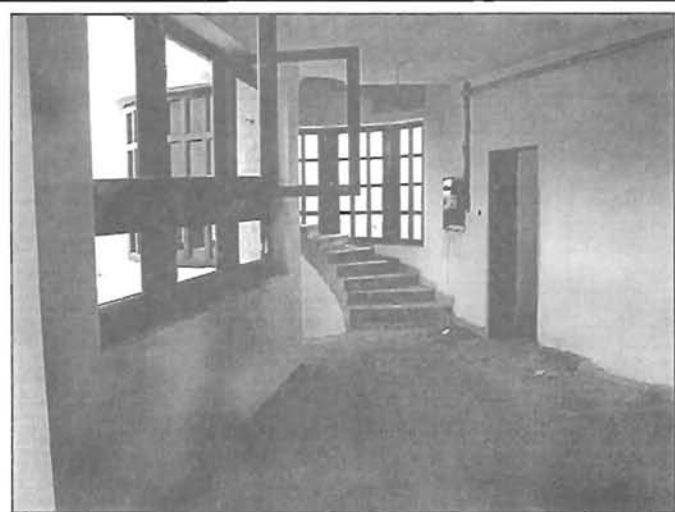
Az ablak teszi a házat

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETERE IS.**

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

A tél ellenére is tovább épül a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tornaterme, és új tantermei.

December 12-én a délelőtti órákban a Közösségi Ház zsúfolásig megtelt emeleti nagytermében vette kezdetét a 110 éves évfordulós ünnepség. Bárdi Zoltánné óvodavezető üdvözlő szavai után, majd a Polgármester úr megnyitói beszédét követően került sor Fülöp Imréné nyugdíjas vezető Óvónőnek az endrődi óvodák történetét felidéző visszatekintésére.

Szavaiból idézünk:

„Az 1800-as évek második felében Endrőd község népoktatásáért sokat tett Schiefner Ede helyi plébános.

1891-ben megkezdődhetett az első endrődi óvodák építésének, illetve az átalakításoknak munkálatai. A apátplébános a kisdudóvá megépítésére a hitközség a Templom utcában (a mai Blaha úti, volt Nagylány Iskola) a Szabó és Tímár portát megvette és ide kezdték építeni az egyik első endrődi óvodát. A második óvodának a Hasítás utcában (A Szabadság úti Óvoda) a Dávid-féle házat vették meg és alakították át óvodának.

1892-ben a díszes volt Nagylány Iskola épülete elkészült, s óvodának ebben az épületben az apácák részére 3 szobát, 1 kápolnát, és 1 tágas foglalkozó termet alakítottak ki. 1892 novemberében mind a két óvoda megnyílt. A felekezeti óvodába 3 gráciai irtalmas nővért szerződtettek, a másik óvodában a helyi jegyző lányai Harsányi Emma, és Ilona voltak az óvónők. E két óvoda 110 éves évfordulójának ünnepségre jöttünk most itt össze.

1897-ben az Egyháztanács püspöki engedéllyel átadta az óvodákat a községnek. Még ebben az évben Dr. Lukács Imre orvos házat a község megvette. Ez a jelenlegi Blaha úti óvoda, a régi óvoda szomszédságában. Itt nagy méretű óvodai foglalkozó szobát alakítottak ki; öltöző helyiséget, udvari wc-t, óvónő részére szolgáló lakást. Tisztálkodási lehetőség: bádogg mosdótál, néhány törölköző. Délelőtt és délután uzsonnát vittek magukkal a gyerekek. Az óvodába járó gyermekekért nem kellett fizetni. A Balaha úti óvodában Szabó Piroska óvónő, a Szabadság úti óvodában Bohus Ilona óvónő került. Munkájukért 300 Ft fizetést kaptak, a dajkák 72 Ft-ot évente.

A századforduló után mindkét óvodában egy-egy gyermekcsoport működött 60-70 fős létszámmal. A foglalkozó helység padozata súrolható padló volt. A gyermekek a fal mentén körben ültek a hosszú gyermekpadokon. A foglalkozás: ima tanulás, imádkozás, beszéd és

értelem fejlesztés, mondókák, vers, ének, mesélés és kézimunka.

A '40-es évek végén a Kántortelep és Tanítótelep beépítésével megnövekedett az óvodás korú gyermekek száma, így az Újtelepi iskola egyik tantermében **1951-ben** óvodai csoport létesült. Ebben az óvodában 1 vegyes gyermekcsoport, 1 óvónővel, 1 dajkával működött 50-60 fős létszámmal. Itt az első óvónők: Koloh Klára endrődi és Szakács Zsuzsanna szarvasi óvónők voltak.

1955-től indult meg az óvodákban az étkeztetés a napközi formájában. Addig ugyanis a gyermekek hazajártak ebédelni. A községtől 3 km-re lévő öregszőlői település is egyre fejlődött. Társadalmi szükséglet követelte, hogy ott is óvoda létesüljön.

1964-től itt is beindult az óvodai idény napközi jelleggel. Tavasztól őszig működött, osztatlan csoportban. A tananyag felismerésével egyre többen költöztek a községbe. A Nagyközségi Tanács szülői segítséggel új óvodát építtetett.

1974-ben lett kész a 3 csoportnak épült új óvoda, modern járulékos helyiségekkel, tágas csoportszobákkal, betegszobával. Az ENCI is segített.

1980-ban azonban már szükséges volt a további bővítés. A Blaha útiban is szükségessé vált a csoportbővítés. A felszabadult szolgáló lakások átalakításával korszerű 3 csoportos óvodává lett. Az óvodák ma már mind napközis jellegűek, egész napos nyitva tartással. A

gyermekek korszerűen berendezett, jól felszerelt, esztétikus csoportszobákban vannak elhelyezve

Jelenleg az endrődi óvodák vállalkozásban működnek. A négy óvodában 8 csoportban 236 gyermek van. Ehhez 16 óvónő, 10 szakkepített dajka, 1 óvodatitkár és 2 fűtő-karbantartó látják el a feladatot. Az óvónők mind felsőfokú végzettségűek. Az óvodákban biztosított a módszertani szabadság, és élnek is a lehetőséggel az óvónők:

Blaha és Selyem úti óvodákban helyileg kidolgozott „nevelési program” szerint dolgoznak. Továbbá etnikai programot is dolgoztak ki.

Szabadság-úti óvodában „Tevékeny központú program” folyik.

Öregszőlői óvodában „integrált – fogyatékos” gyermekek nevelésével is foglalkoznak.

És végül, összehasonlításképpen láthattuk a múltból a jelenbe érve, hogy óriási fejlődésen mentek át óvodáink, mind funkciójukat,

berendezéseiket, felszereltségüket és mind a gyermekekkel való foglalkozás terén.

Végül Fülöp Imréné előadását – melyből helyszűke miatt csak részleteket közölhattunk – Váci Mihály versének két sorával fejezte be:

„Közétek elvegyülni vágyom, hogy ne legyen boldogtalan,

s ha annak kell maradnom végül, hát ne legyen egymagam.”

Az ünnepség keretében meleg szavakkal köszöntötték a jelen nem lévő 80 éves Véháné Tímár Irénkét, aki a '42-től '65 ig. vezette a Blaha úti óvodát. Nem feledkeztek meg a köszöntés során Dr. Palotai Ferencnéről sem, aki ez évben kapta meg 50 éves aranydiplomáját. A köszöntések sorából nem maradhatott ki Fekete Lászlóné sem, aki a '80-as, '90-es években mint óvodai szakfelügyelő segítette az endrődi óvodákat. Kedves színfoltja volt az ünnepségnek, amikor Fülöp Imre, édesanyját egykori óvónénijét, ugyanígy Dávid Mátyás is az egykori óvodás, virággal köszöntötték Fülöp Imréné.

Az ünnepséget a Selyem, Napsugár, Tulipános és Balaha úti óvodák kicsinyeinek szép „gála” műsora zárta. A nagyszámú vendégsereg ez után a földszinti teremben megtekinthette a „Jelen és múlt” fotó és gyermekrajz-kiállítást, S akinek kedve volt a rendelkezésre álló autóbusszal körútra indulhatott az endrődi óvodák megtekintésére.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Endrőd gazdag népszokásanyagot őrzött meg és tár fel a kutatóknak. Sok archaikum és egyedi vonás is kimutatható a népszokásanyag vizsgálatakor. Köszönhető ez a falu egyediségének, másságának, a környező településekkel szemben. Endrőd, mint katolikus sziget áll a református és evangélikus települések gyűrűjében. Népe mindig is erősen vallásos érzelmű volt (részben ma is). Így a katolikus ünnepek sokasága köré gazdag népi vallásos anyag születte, illetve hagyományozódott. A népszokások gyűjtését először magánemberek (falusi tanítók, papok), majd az országos kutatók végezték. Ezek a gyűjtések általában egy-egy specifikumra fókuszáltak, sokszor megelégedve néhány könnyebben összegyűjthető anyaggal.

Kiemelkedő ezért ebben a gyűjtési hullámban **Dr. Erdélyi Zsuzsanna archaikus imák gyűjtése**, mely a maga nemében és precizségében csaknem teljes anyaggyűjtést jelentett.

A megkezdett munkát kiegészítve és a falu bemutatásában teljességre törekedve a helyi Honismereti Egyesület (Honismereti Egyesület, Gyomaendrőd) nagyarányú gyűjtésbe kezdett. Mely gyűjtéssel szépen körvonalazódott Endrőd népszokásköre, társadalmi (család) szervezete, az élet nagy szükségseinek (születés, házasság, halál) szokásai, a falu társadalom-strukturális felépítése, az eljáró munkásság élete és a hagyományos étkezési kultúra. A gyűjtés tematikus elrendezésben az Endrődi Füzetek kötetében publikálásra került. A negyedik kötetben megjelent „**Vízkereszt ünnepe a Háromkirály-járással**” részletet közöljük néprajzi közlésünkben.

(A közlés a Honismereti Egyesület vezetőjének hozzájárulásával történt.)

„Vízkereszt (január 6.)

Vízkeresztkor vízszentelés van - akkor szentelték a keresztvizet. Vízkeresztkor vót a házszentelés is, akkor osztán kiszentelte a háznak (nagysozoba) mind a négy sarkát a pap. Az én gyerekkoromba úgy vót, hogy bejelentették a házszentelést, és akkor ment a pap, a kántor, meg a ministránsok. Sokáig nem tartott mentek az egyik háztú a másikhoz. A kántor énekelte a háromkirályok énekét, a pap meg szentelte a négy sarkot. Felírták, hogy Gáspár, Menyhár, Boldizsár, csak a kezdőbetűket, oda a szemöldökfára. És akkor ott meg is vendégelték, meg is kínálták őket.

A háromkirályok napközbe vótak, inkább úgy délelőtt. Mentek tanyarú tanyára, alig ment el az egyik csapat, gyűtt a másik. A három király meg az angyal. A fejükön csákó vót, a kezükbe bot, egy meg vitte a csillagot. Kifordított bekecsbe. Az ablakot megverték: - Adnak-e a háromkirályoknak szállást? Ha azt mondtuk: - Adunk!, akkor begyűttek. Hosszú, fehér ruhába vótak az angyalok.

Hosszú csillaga vót; mint az apácárács, olyan vót a nyele, nagy hosszú. A végén egy szita vót, annak tetejibe egy csillag vót csináva, aranycsillag kivágva papírbú. Oszt ahogy mondták a verset, mindég kinyújtogatták. Borzasztó tettzett nekünk, gyerekeknek. Álltunk előtte, és akkor úgy nyitotta ránk, a fejükre. Így énekeltek:

A szent királyok, három mágusok
Úrjézus, miképp szemléljük,
Ekkép köszöntjük a Jézust:
Dicsértessük az Úrjézus Krisztus!

Három királyok új csillagot látnak
Az ő szívükben im, így gondolának:
hogy születése az új messiásnak
egy új csillagot támaszt a világnak.

Menjünk, keressük, és ha megtaláljuk,
ajándékunkkal királyunknak valljuk.
Jeruzsálembé hogy beérkezének
Heródestől ők így kérdezőnek:
- Hol van a zsidók királya,

mert égen vagyon feltámadt csillaga?

Hogy Heródestől megmenekedének,
Betelehem felé útjaikat vették
Midőn mindnyájan Betelehembe jutnak,
Jézuska előtt földre leborulnak.

Új királynak királysága
égnek-földnek méltósága
Szent Gáspár bizonyítja
aranyat kezébe vészen,
arról bizonyosságot téssen
ezt méltónak állítja.

Menyhért noha szegénységét
látja mégis tisztességét
vallja ajándékokkal,
tömjént adni nagy tisztelet
egyedül csak istent illet
végtelen nagy voltának

Szent Boldizsár mirhát viszen
arról bizonyosságot téssen
hogy isten emberré lett
együtt egy valóságával
hogy mint Krisztus, ember meghalt
aki tűzből született.

Azért három királyokkal,
szívbeli ajándékokkal,
Téged, Isten, dicsérünk.
Imádván te szent atyánkat,
Tisztelven dicső anyánkat,
Néked, Jézus, szolgálunk.

Köszönjük, hogy minket ide bebocsátottatok,
a három királyoknak szállást adtatok.
Az ég áldása szálljon titeátok,
dicsértessék Jézus, vígan maradjatok.

Visszatérének ő hazájukba nagy vígan.
E szabadtót mindennek (mindenkinek)
mondják nagy bátran.

Isten áldja meg e háznak gazdáját,
ökrét, szamarát, és minden jószágát.”

Forrás: Népszokások Endrődön. 1995. Endrődi Füzetek 4. Gyomaendrőd, Honismereti Egyesület, Gyomaendrőd, 92-95 old.)

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Érdekességek „Gyoma község Hirdetési Jegyzőkönyveiből” 1800-1900. - III.

1803. „Nemzetes Bírák Uraimék és Esküdt Urak által fenytésre ítéltett rendetlen lakosok a' Templom előtt másoknak példájoka a magok jobbulásokra Tizenkét Páltza ütésekkkel fenytítettnek.”

1838. „A városon az udvarokra a tarczarmány bérakása tűznek veszélye miatt szigorúan tiltatik”

1851. Márczius 2-án „A Tekintetes Uradalom elajándékozta az 535 szám alatt eddigi Kisdédővi Középületét a Gyomai Izraelita Közösségnek. (Forrás: BmL. Gyula. Gyoma. Nagyk. Ir. V. 317. B. b. 65. kötet. Hirdetési Könyv.)

1851. október 26. „A Ház numerussát (számát) minden ember - Házas Lakos - a háza végibe látható helyen akassza ki.”

1851. november 2. „Figyelmezteti az Előjáróság a Betsülletes lakosságot, aki muzsikáltatnia akar az tartsa szoros kötelességének, azt előjárásnál bejelteni. Annak utána muzsikáltatás csak írásos engedelem után lehetséges. Szigorú utasítása ez a Császári és Királyi Megyefőnök Úrnak.

1852. április 12. „Több ízben tapasztaltatván, de legközelebb a tegnapi naphoz, hogy az Isteni tiszteletalkalmával itt a Templomban botránkozgatására Mindeneknek, a karzaton begyült ifjak, láрма - kaczagás - czivódás - taszigálás-és a székeken való keresztül

máskálás által mindenek figyelmét az áhitatosságtul elvonván, illetlen és fenytítéket érdemlő viseletet gyakorolnak. Első esetben figyelmeztetnek, hogy a Templomban az alázatosság helyén minden illetlenül viselő egyének magokat becsülletesen és nevelt emberhez illő módon viseljék.

1852. július 4. „A Kis réten ma délután házhelyek fognak árverésen eladatni úgy szinte a Város egyes (vagyis egy pár köves) malmának a portája is. (A mai Kisrét utcától lefelé eső utcák portái ettől kezdve lettek kiosztva, beépítve.)

1852. „Az előjáróság szoros büntetés terhe mellett figyelmezteti a Betsülletes lakosokat, hogy az Ifjak, se a játszási mezőre (az akkori település szélein elterülő szabad terület) se pedig a Korcsmákba nagy botokkal járkálni, máskálni ne merészejenek.

1868. „Akik az udvarok erányában a szeb töviset (agresszív gyomnövény akkori neve) még ki nem irtották, e-héten eleget tegyenek, mert különben minden szál tövisért egy koronával büntettetnek.

1868. „Komolyan figyelmeztetik a fiatalság, nagy botokkal járni és éjjel az utcákon lármázva háborogni s ez által a rendet zavarni ne merészelje. Korcsmárosok 9 óra után, háználi bögrecsárdák, dutytyánok (a kocsmá egyik akkori kifejezése) 10 óra után nyitva lenni ne merészeljenek.”

1869. „Egy illető lakosunk jelenti, hogy Ekéjirül lapos vassa, Csoroszjája, Czímervassa, szörbakója azzaz egy csikóbür bakója, 2 Darab A. M. billyogú éles szántó vassa elhagyatott, kéri a betsülletes megtalálót, hogy illő jutalom ellenibe a Város Házán adja által.

1869. „Szoros alkalmazkodás tekintetéből tudomására juttatik a lakosságnak, hogy mind addig míg a vasárnapi vagy más ünnepnap i steni tisztelet bé nem fejeztetik, jármű-

vekkal sem a hídon, sem a piaczon illetve a templom közelibe közlekedni sem jószágokat hajtani különbeni pénzbírság mellett nem szabad.”

1879. „A nagyszirti (a mostani 'vashid mellett) Körözsnél Négyezer kéve nád van eladó Szalóki Sándornak, a kör árok mellett. A szegni való nádnak 100-a (vagyis száz kévéje) 12 Forint, tetőnek való 100-a peniglen 11 Frt.”

1880. „A gyomai határban lévő átmetszéseken (a folyószabályozás alkalmával ásott új meder) jószágok itatása, úsztatás és láphányás (tutajok szétszedése, partra rakása) büntetés terhe mellett erősen tiltatik.”

1880. „Andró Koszta Laposnak a hid mellett 8 öles gerendái, 8 öles szarufái, 2 öles deszkái vannak eladók.”

1880. „A tanyai földeken folyó hó 19-én kezdődik a düllő utaknak a Község Mérnöke által való kitűzése, ezt követőleg azoknak kihatása. A felállított jelzőrudak, hancsík (kiszöldhánnyások) ne háborítottassanak.”

1880. „A Községi Orvos Úrnak gyógykezelési díjai; Egy látogatásért a beteg lakhelyén városban és Kertekben nappal 40 krajczár, éjjel 60 krajczár. A Községen kívül a határban nappal 1 váltó forint, éjjel 2 váltó forint. (Összehasonlítással: cséplőgép mellett dolgozó nagylány napszáma 50 krajczár és napi élelem, férfi munkásnak 70 krajczár.) Az orvosok lakásán teljesített betegvizsgálat és vény (recept) írásáért semmi díj nem jár, - az előjáróság által igazolt szegények pedig általában véve ingyen gyógyíttatnak.

1889. december 4-én (Képviselő-testületei ülések jegyzőkönyve. BmL. Gyula. Gyoma. Nagyk. Ir. V. 317. B.a. 27. kötet.) „KOSSUTH Lajos Hazánk Nagy Fiát Magyarország volt Kormányzóját a Magyar Nemzet felvirágoztatása körül szerzett rendkívüli és örökre el évülhetetlen érdemei elismerésül Gyoma Község Díszpolgárává választja.”

Elismerő Oklevél

Kisebbségek Napja alkalmából

id. DÓGI JÁNOS

részére

Békés Megye Képviselő-testülete a Békés megyében élő Cigány közösség körében végzett kiemelkedő munkájáért

Békéscsaba, 2002. december 13.

Farga Zoltán
Békés Megye Képviselő-testületének elnöke

Tólnai Péter
Békés Megye Képviselő-testülete Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Bizottságának elnöke

Id. Dógi János elismerése

Nemcsak Gyomaendrőd és a megye cigánylakosságának, de minden jó érzésű gyomaendrődi lakosnak is öröme szolgálta a hír, hogy Id. Dógi Jánost Békés Megye Képviselő-testülete, az oklevél tanúsága szerint a megyében élő cigány közösség körében végzett kiemelkedő munkájáért Elismerő Oklevéllel tüntette ki. Mint tudjuk idős Dógi János, aki állattenyésztéssel, juhtenyésztéssel is foglalkozott 1990-től 1994-ig, mint a helyi cigányközösség szószólója irányított, képviselte a közösség életét. 1994-től 2002-ig a helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke volt, még ma is, mint annak tagja tevékenykedik. A városunkban megalakult Művelt Cigányifjúságért Alapítvány kuratóriumának tagja. Mindenkor önzetlenül és becsülettel tevékenykedett a megye cigány közösségeinek egységéért, segítette a fiatalokat, a közéletbe később bekapcsolódókat a továbbképzésében. Szerkesztőségünk gratulál a kitüntetettnek! Erőt és egészséget kívánunk további munkájához.

Császár Ferenc

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

Rovatvezető Császár Ferenc

„A lapot érdeklődéssel olvasom. Minden hónapban pontosan megjelenik. Az utókor sok hasznos információt kap majd a XX. század végéről. Elemezhető lesz az „endrődíség” fogalma is. Jó lenne néhány humoros írást is megjeleníteni, endrődi anekdotákat. Velünk történt: lakodalom, disznótör, kocsmai történetek...

Kár, hogy a fiatalok rovatban néhány direkt politikai szöveget a fiatalok mondanak el (tapasztalat nélkül!!!).

Lehetne bibliográfiát készíteni „Rólunk írták” Néhány fiatal tanár (könyvtáros) figyelné a havi írásokat

– a megyei lapokon kívüli írásokat.
További jó munkát és együttműködést.”

VASZKÓ TAMÁS
Szeghalom

* * *

„Az újságot nagyon szeretjük. Szeretnénk, ha még több cikk jelenne meg az endrődi emberekről és a nagy családokról.”

DUDA BENEDEK
Szarvas

* * *

„Nagy szeretettel és érdeklődéssel olvasom a lapot! Köszönöm a szerkesztőségnek áldozatos munkáját, csak így tovább!”

Dr. TIMAR MÁRIA VERA
Szeged

* * *

„A jelenlegi szerkesztés sokoldalú, hiteles. Egyes rovatok komoly elgondolkozásra készítetnek. Endrőd néprajza különösen érdekel. Annál is inkább, mert erdélyi származású lévén keveset tudok róla.

Mária néni meséi c. rovatban időnkint irodalmi értékű magyar népmeséket és ugyancsak irodalmi értékű magyar verseket is szívesen olvasnék. Pl. Móricz, Weöres, Szabó Lőrinc, Devecseri Gábor stb.

A szerkesztőség tagjainak további sikeres munkát kívánok!

Üdvözlettel
IVÁNYI GERGELYNE Szarvas

Szívesen olvasom a VÁROSUNK lapját, minden érdekel. Sok mindent meg tudunk belőle. Először is az „Önnek joga van tudni” rovat érdekel, hogy a város képviselő testülete miről dönt. Kívánok további sok sikert a lapnak.”

Özv. UGRIN GYULÁNÉ
Gyomaendrőd

* * *

„Egy újság feladata, hogy a széles érdeklődést írásaival felépítse. Senkinek nincs joga úgy kiválni, hogy egy-egy téma fölött pálcát törjön. Nyilván amelyik téma nincs érdeklődési körében, azt kevésbé olvasgatja és viszont. Valójában az a cikk, amelyről már olvastunk ugyan az másnak még újdonságnak hat, és érdeklődést tanúsít iránta. Egyszóval legyünk toleránsak!

A politikai jellegű írások esetében nem értek egyet egyoldalú tájékoztatással, mer ez pártállami vonás. Szerintem törekedni kell közszolgálati elvárásra, minden véleményt csorbítatlanul közszemlére adni. Magam számára elsősorban „Városunk Gyomaendrőd” lakosságát érintő témában az ezt megelőző bekezdésben leírta vonatkozóan szeretném sorait olvasni.”

ESZTERGOMI OLVASÓNK
nevének közlését nem kívánta

* * *

„Jelenlegi szerkesztésük sokoldalú, híven tükrözi, hogy a folyóirat a keresztény nemzeti gondolat hírnöke.

Talán a fiatalokról fiataloknak szóló híradásoknak még több helyet kellene szentelni. Nagyon jónak tartom az In memoriam rovatot. Nekem, mint elszármazottnak, még ismerősek voltak az itt bemutatott emberek. Az otthon élő fiataloknak pedig épülésükre szolgál, ha megismerik városuk régen közismert személyeit. Ahhoz, hogy tudjuk hová megyünk, tudnunk kell, honnan jöttünk. Endrőd néprajza c. rovat híven szolgálja ezt. További sikeres lapszerkesztést kívánok!”

KEREKNÉ VARJÚ ANNA
Mesterszállás

* * *

„Hírek Erdélyből c. rovatához kapcsolódva írom, hogy szívesen olvasnék más határon túl élő magyarokról, nemcsak az Erdélyben élőkről. Gondolok itt a Szlovákiában, Ukrajnában, Jugoszláviában, sőt még Kanadában élő magyarokra is.”

SZULIMÁN ÁKOSNÉ
Békéscsaba

Műveltség és hagyomány

Népballadák Endrődön című előadás a Tájházban

Már egy hete füstölt a Tájház kéménye, fűtöttük a kemencét. Fel kellett melegíteni a szobát a december 20-án, délután 5 órakor kezdődő ballada előadásra. Az öt napon keresztül fűtés eredményeképpen péntekre már kellemes meleg fogadta a vendégeket. Az előadásra szép számmal jöttünk össze, hiszen öt óra tájban már megtelt a szoba és minden ülőalkalmatosságot behoztunk, hogy mindenki leülhessen. Bevezetőmben a balladák keletkezéséről, elhalásáról és új formák kialakulásáról beszéltem. Kihangsúlyoztam településünkön született helyi balladák megőrzésének és továbbadásának fontosságát. Ezután

Hegedűs Boldizsárné énekelt endrődi balladákat. A szomszédos települések ballada anyagának összehasonlításaként dévaványai változatokat hallhattunk **Szarka Istvánné gyönyörű tolmácsolásában**. S hogy senki ne menjen el üres kézzel, Hegedűsné Margitka néni, megtanította a Szosznyák néven ismert

balladát, amelyet ezután már közösen énekeltünk.

A közös éneklés áthidalta az előadók és hallgatóság közötti kettősséget, amelyet **Szujó Zsolt endrődi népdalokból összeállított citerajátéka** teljesen feloldott. Majd **Szarka István**

dévaványai gulyás és Debreceni Elek endrődi juhász gyönyörű előadásában hallhattunk pásztordalokat. A rendezvény zárásaként mindenki megízlelhette a kemencében sült kalácsot, pogácsát és sült tököt.

Ez az előadás kezdete volt egy tíz előadásból álló előadássorozatnak, melynek a MŰVELTSÉG és

HAGYOMÁNY címet adtam. A továbbiakban a magyarországi néprajz kutatásának a történetével és az ünnep néprajzával foglalkozunk. Az előadásokra minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Szonda István

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Székelyudvarhely

2002. november 30-án a Polgármesteri Hivatal dísztermében az írók, költők méltó köszöntésére szánt ünnepei rendezvényen adták át az erdélyi magyar szerzőknek **Erély Irodalmáért Díjakat**. Az **Alapítvány elnöke Lőrincz György** adta át a kitüntetésekét. A köszöntött írók és költők - **Faragó József, Fodor Sándor, Jánosházy György, Maros Ildikó, Sütő András, Szász János**, - laudációját **Gálfalvi Zsolt**, a **Hét főszerkesztője** mondta el. Majd a **Híd díj** átadására került sor, melyet **Szépfalusi Márta** vehette át. Posztumusz elismerésben részesült **Szépfalusi István**. A rendezvényt a **Communitas Alapítvány**, az **Illyés Közalapítvány** és **Hargita Megye Tanácsa** támogatta.

Temesvár

Tizenkettedik alkalommal tartották meg december 2-án a **Temesvári Magyar Diákszövetség Fesztiválját**. Ennek keretében zajlott december 7-én az egész napos **Néptáncgála**, melyet a táncháztalálkozó keretében tartottak meg. Az egy hetes rendezvény sorozaton koncertek, filmek, előadások várták az érdeklődőket. A vasárnapi záróbulin az **Energie** együttes szórakoztatta az egybegyűlt diákságot.

Csikszereda

December 13-án a csikszeredai **Kriterion-házban Péntek János nyelvésznek, néprajzkutatónak és egyetemi tanárnak adományozták a Kriterion-koszorút**, melyet a Kriterion Alapítvány kuratóriuma adományozott. Ezzel a díjjal a professzor négy évtizedes eredményekben gazdag tevékenységét értékelték, melyet a **Bolyai-Bábes Tudományegyetemen** fejtett ki, a magyar nyelv és kultúra tanszékén. „Az elmúlt évtizedek során olyan iskolát és kutatómunkát teremtett, mely nyelvész szakemberek egész egymás követő nemzedékeit bocsátotta újra.” A díjat az alapítók először 1955-ben ítélték oda, mellyel erdélyi értelmiségiek munkáját jutalmazták, aki fontos szerepet vállaltak az erdélyi magyarság önazonosságának megőrzésében, hagyományainak ápolásában

Nagyvárad

November 29-én **Tempfli József megyéspüspök** nyitó szentmiséjével kezdődött a **HALÓ regionális találkozó**. A kétnapos rendezvénysorozat adventi koszorú készítés, teaház, táncház, a váradi bazilika bemutatása, és csoportos beszélgetések voltak. A **Kárpát-medencei HALÓ nyolcszáz közössége** közül ötszáz Erdélyben található. A **HALÓ a Katolikus Közösségek Hálózata**, mely azzal a céllal jött létre, hogy a **Kárpát-medencei katolikus közösségek között élő kapcsolatot teremtsen**.

Kolozsvár

December 3-án a **Fogyatékosok Világnapján** az **Állami Színházban** vendégzerepelt a budapesti **Baltazár Színház**. **Elek Dóra** rendezte, **Gondolj rám szívesen** című előadással lépett fel 14 mozgássérült és értelmi fogyatékos fiatal, hogy ezzel is bizonyítsa, és elfogassa a társadalommal másságukat és megértésüket. December 4-én **Szatmárnémetiben** tartott előadást a **Baltazár színház**.

December 2-án, hétfőn a **Hanukiász ünnep** negyedik napján az országos főrabbi és a „föderáció” vezetősége **Kolozsvárra** látogatott a **Romániai Zsidó Hitközségek Szövetsége** körútja alkalmával, ahol a **Deportáltak Emléktemplomában** félhatkor kezdődött az ünnepség. A **Fény Ünnepe**, ahogyan a Hanukat nevezik a zsidó naptár szerinti kiszív hónap 25-én kezdődik és nyolc napig tart. **A Hanuka egyik legjellegzetesebb szimbóluma a nyolcágú gyertyatartó, a hanukia.**

Máramarossziget

A **Hollósy Simon Művelődési Egylet** **Ki-mit tud** versenyt szervezett december 8-án, aminek célja, hogy ösztönözzék a gyerekeket a magyar nyelv megismerésére és megszeretésére. Az **Egylet elnöke Zahoránszki Ibolya** immár tizennegyedik alkalommal szervezte meg ezt a találkozót, melyre 105 fiatal jelentkezett. Vannak ugyanis olyan települések, ahol az iskolában már nem tanulják a magyar nyelvet. A legsikeresebben versenyzőket, a leghatékosabbakat táborokba viszik tovább fejleszteni a magyar szót. Mióta van már magyar iskola, már rendezhetnek magasabb színvonalú versenyeket is. A **Művelődési Egyletet** támogatta a **Leövey Klára Egylet**, sőt a **Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma** is.

Szatmárnémeti

Az **Erdélyi Magyar Írók Ligájának 2002-es irodalmi díjait** december 9-én vehették át a kitüntetettek **Fodor Sándor elnöktől**. A 2000 euró értékű **Méhes György-nagydíjat Mózes Attila** kapta életművéért. Az 1000 euró értékű **Méhes György-díjat Farkas Wellmann Éva** kapta „Itten ma donna választ” című verses kötetéért, az 500 eurós díjat **Bogdán László** „Drakula megjelenik” és „A szoros déliben köteteire és **Szalinger Balázs** pedig az „Első pesti vérkabaré” kötetre kapta. A 300 eurós értékű irodalmi díjat **Fried István** kapta „Irodalomtörténekek Transzylvániában” tanulmány kötetéért.

Marosvásárhely

A **Népi alkotások Maros Megyei Központja** és a **Megyei Tanács** idén hatodszor rendezte meg a **Decemberi Gyöngykoszorú Találkozót** a **Nemzeti Színház nagytermében**. A találkozóon marosmagyarói, székelyhodosi, erdőcsinádi, holtmarosi, régeni, mezőbándi együttesek léptek fel. Az elmúlt 12 év alatt negyvennyolc dalos találkozót szerveztek Maros megyében. Bár **Vásárhelyen** nem tűnik ki ez a rendezvény a kulturális események sorából, ám nagyban különbözik az idén megrendezett **Erdőcsinádón, Görgényüvegcsürön, Holtmaroson, Mezőpanitban, Márosudason, és Kibédén** folyt rendezvényektől, ahol közösségi ünnepet jelent, a falu asszonyai sütnek, főznek, az egész falu népe összegyűl és ünneplik a vendég együttesek

Karácsonyvárás a Szent Gellért Iskolában

December 20-án, a negyedik adventi gyertya ünnepélyes meggyújtásával kezdődött az ünnep. Ahogy a fények kigyúltak, úgy ívelt át az adventi homályon **Karácsony fénye**.

Tanulóink szavallatokkal, kórusművekkel és karácsonyi darabok előadásával ünnepeltek.

FIATALOKRÓL FIATALOKNAK SZALAGAVATÓ

Mint sokaknak életében eljön az az idő, hogy negyedik gimnazista lesz. Ilyenkor szokás szerint szalaggal avatják fel az érettségi előtt álló diákokat. A legtöbb iskolában januárban van ez az ünnepség, de Gyomaendrőd ez alól is kivétel, mert itt: igaz nem régóta, de decemberben tartják.

A Kner Imre Gimnázium december 13-án tartotta ünnepségét a Városi Sportcsarnokban. A szalagavatót a 3. osztályok szervezték, és műsort is adtak a végzős di-

ákoknak, amelyen nagyon sok szülő vett részt. Három 4. osztály végez az idei tanévben. Kezdetkor elhangzott a Himnusz és az osztályok sorra bevonultak a csarnok közepére osztályfőnökük vezetésével. Ezután megkezdődött az énekkar és a diákok műsora.

Az igazgató, Dr. Kovács Béla beszédében büszkén emelte ki az iskolát és tanulóit. Azután a végzősök megköszönték a sok munkát és törődést a tanároknak, diákoknak. Ennek

végeztével az osztályok szépen sorjában megkapták a szalagokat, melyeket az utódaik (3. osztályosok) tűztek fel nekik. Ezt követően a végzősök kivonultak a tereméből, mert ők is készültek; szalagavatós táncokkal. Az egyik osztály egy reneszánsz táncot, a másik egy latin táncsokrot, a harmadik egy bajor sörtáncot adott elő. A szülők meglepedésére és a vendégek örömeire a diákok kétszer adták elő produkcióikat. Miután ez befejeződött, az utolsó

tánc következett: a keringő, melyet a diákok családtagjaikkal, rokonaikkal, jó ismerőseikkel táncoltak.

Az ünnepség végeztével a szülők elindultak haza felé, de a diákok maradtak, mert részükre egy kis zenés összejövetelt szerveztek. Így zárult Gyomaendrődön a Kner Imre Gimnáziumban a szalagavató. Minden végzősnek kívánok sikeres érettségit.

Várfi Péter

Fiatalság a jövőben

2002. december 7-én tartotta a FIDESZ-MPP XVI. Kongresszusát, mint arról lapunk új évi különszámának. 2. oldalán beszámoltunk. A Kongresszus témája az európai integráció és az uniós csatlakozás volt. A Kongresszuson felszólalt Gyürk András a Fidelitas elnöke is. Elmondta, hogy a csatlakozás elsősorban rajtunk, fiatalokon áll, vagy bukik, mivel mi éljük életünk nagyobbik részét majd ebben a korszakban. Nagy szavak ezek, de merjünk optimisták lenni. Jól kell vennünk az akadályokat, hogy ennek az ügynek országunk ne vesztese, hanem nyertese legyen. Azonban nem szabad átesnünk a ló túloldalára. Ne essünk nagy túlzásokba. Magyarországnak a mostani helyzetében nincs nagyon sok választása. De azért azt jegyezzük meg, hogy nemcsak nekünk, hanem az Európai Uniónak is szüksége van ránk. Akkor járunk legközelebb az igazsághoz, ha azt mondjuk, hogy célunk az európai integráció. Ehhez viszont, hogy megértsük nagyon sok adatra, információra van szükségünk. „Az Unió ugyanis eszünk és nem célunk. A cél az, hogy a csatlakozásból Magyarország, a magyar vidék, a mi nemzedékünk, és a nemzedékek sora profitáljon.” – mondta előadásában Gyürk András.

Tudósított: Várfi Péter

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Nyilatkozata

Az emberi élet és egészség a Teremtő Isten ajándéka. Ezt az ajándékot becsülni és védeni minden ember közös feladata. Jézus Krisztustól kapott küldetésünk tudatában különösen is átérezzük ezt a felelősségünket.

Korunk embere szenved a kábítószeres pusztítása miatt. Egyének, családok, elsősorban fiatalok életét teszi tönkre a kábítószer. Egyetlen társadalom sem maradhat tétlen ezzel a veszéllyel szemben, ha élni akar.

Hazánkat is elértek a kábítószer terjesztésének káros hatásai. A mi ifjúságunkat is sújtják a szenvedélybetegségek. Ezért a termelés, a terjesztés és a fogyasztás terén bármilyen megengedő magatartás súlyos veszélyeket hordoz az egyénre és a társadalomra vonatkozóan egyaránt.

Népünk iránt érzett felelősségünk tudatában mi, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai nyomatékosan kérjük a törvényhozókat és mindazokat, akiknek a törvény alkalmazásában szerepük van, a maguk részéről tegyenek meg mindent a leghatékonyabb és legeredményesebb jogszabályok kialakításáért és azok következetes alkalmazásáért, a társadalom egészségének megőrzése érdekében.

A Katolikus Egyház a maga részéről is igyekszik segíteni a szenvedélybetegeken egyéni és intézményes formában egyaránt. De a karitatív segítségnyújtás mellett a törvények szigorára is szükség van az eredményesség érdekében.

Ez a közös feladat alkalom lehet a különböző felfogású emberek összefogására is a jó cél érdekében.

Budapest, 2002. november 21.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

December 4-én a Városi Könyvtárban **Téli Hangversenyt** adott a Városi Zene – és Művészeti Iskola. Az énekkar és szólistája Fekécs Edina csengő hangja, a gitár, hegedű, és zongora szólók nagy tetszést arattak és adventi hangulatot teremtettek a nagy számú hallgató közönség szívében.

BÜVÖSKERT

Élt egy kislány, nem is messze, úgy híják, hogy Rózsika. Kiskertjében kedves neki minden virágbóbita. Ásó, kapa, ahol villog, gaznövény ott meg nem él. Simogatja puhán érte, könnyű szírom, csöpp levél. Lám, a fákra most is már a csöndes esték árnya száll. Rózsika tán nem is látja, csak gyomlálgat, csak kapál. Hoppá! Mintha kert zugából csöppnyi hangot hallana! Mintha szállna régi versek csacska, röpke dallama. Csalogatja selymes zöld fű, leül hát, hogy megpihenjen. Furcsa kis zajokra rebben:

- Nincs itt, kérem, senki sem?

Hogy körülnéz látja rögtön; ez aztán a víg világ! Sziromszoknyás tündérré vált minden egyes kis virág. Meseország lett a kertből! Alom ez vagy szép varázs? Csíkos dolmány, akin feszül apró manó, nem darázs. Itt is, ott is röpköd egy-egy víg legényke, szárnyasan. A kis virág-tündérnek is, mindegyiknek szárnya van. Valahol, a lombok között csöppnyi hárfá húrja zeng, zsongó dalát mélyhegedűn öreg dongó húzza fent. Hangol a tücsökzenés is; hipp és hopp, és áll a bál! Bokrot táncoltat a szellő, rózsák gyöngyös szirma száll. Csillag a kert, olyan, mint egy fénylő-fényes bálterem. Valahonnan, ugyan honnan, kis királyfi ott terem. Rózsikához lép, és így szól:

- Te vagy a mi jötevőnk! Nélküled a gyom, a dudva, mind elszívna friss erőnk. Kiskapád, ha fénylőn villan, kertet népe felvidul. Hallod? Mezők muzsikáját csak örömnünk zengi túl. Jó, hogy este jöttél hozzánk, mikor fönt a hold kigyúl, tündérlányok derekára színezüstje rasimul. Varázsszellők ránk lehelnek, hallunk már is némi neszt, lábunk fürge, táncra mozdul, a kert lassan élni kezd.

Maradj nálunk, légy a párom, kis hercegnő, rózsaszál, derekadra könnyű szírmok csipkés, fodros selyme száll. Tündérek közt legszébb leszel, feslő

bimbót úgy nevelsz, megöntöz a felhők gyöngye, naptüzében fényre lelsz. Vágyad többé nem lesz más, csak, hogy közöttünk itt lakozz! Reggel harmatot peregtess, este dúsan illatozz, pillét, méhet csalogatni színözönnel nem nehéz, kelyhed öblén bibe bujkál, sok kis porzó, benne méz. Ugye csábít ez a világ? Ugye szép, és biztató? Örömeted úgy tükrözi, szemed, mint a tiszta tó. Ne szólj! Minek! Elég nekem pilládon, hogy könny remeg. Legboldogabb virágkirály mesék földjén én leszek! Hamar, hamar kis tündérek! Röppenjetelek csöpp manók! Jánosbogár mind ahány van, fényt ragyogjon, csillanót! Járjon körül kertek hosszán Éji lepke, hírvívő, Kertországban ünnep készül, fényes boldog esküvő! Nem süttött még soha eddig szebb kis királynőre nap! Ahogy mondják: ásó, kapa válasszon el tőle csak!

- Ásó, kapa? – riad Rózi. – Jó, hogy mondd! Jaj, nekem! Ott egy paréj, itt egy csalán, tétlenül nem nézhetem! Elszívna a gyökerektől minden kicsi táperőt! Beláthatod, sok a dolgom! Máskor tartsunk esküvőt! Ne vágj ilyen borús arcot, ne tarts, kérlek, haragot! Bizonytalan ideig még jobb, ha kertész maradok.

Kicsi király nagyot sóhaj, sziromszeme csupa könny. Rózi szánakozva kéri:

- Ne búsulj még, ne köszönj! Hogyha vigasz lenne néked, nem nagy, csak egy kicsi tán, sok év múlva itt jár újra köztek egy kicsi lány. Olyan lesz, mint én vagyok most, a neve is Rózsika. Kedves lesz majd neki is itt, minden virágbóbita. Kapájától gyomnövénynek maradása nem lehet, akkor már, a régi kertész tündérnek is elmehet. Sok év múlva, amikor majd anyukává felnövök, feleségül megigérem, hozzád biztos eljövök.

VOLT EGYSZER EGY KIS MALACKA

Volt egyszer egy Kis malacka, Göndörszörű, Pettyes, tarka, Pisze volt az Orrocskája, Kunkorgott a Farkincája.

Egyszer ez a Kis malacka, Göndör szörű, Pettyes, tarka, A konyhában, No, még illet, Fellökött egy Rocska vizet!

A gazdasszony Hogy meglátta, A szénvonót Meglóbálta. Nagyot ütött! Szerencsére Csak a malac Hílt helyére.

Mert a kövér Kis malacka, Göndörszörű, Pettyes, tarka, Úgy elgurult, Meg sem állott, Átgurulta A világot.

Gurulna tán Most is, hogyha Tegnap vissza Nem ért volna. De vissza ért, S no. Még illet, Megivott egy Rocska vizet.

Ott szuszog most Bent az ólban, Zizegő szalma-csomóban. Hallgatja a Szellő neszt, Álmodik egy Malacmesét.

FARSANG VAN

Hahó! Hahó! Most farsang van! Víg a kedvünk a farsangban!

Cukorhó porzik szalagos fánkon, Szikrát pattanó lobogó lángon. Pirul a kövér malacka farka, Egész világ most színes és tarka.

Dalaink most is hirdessék, Legyen velünk a tisztesség!

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok, csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

Corvo bianco

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896

06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

MEGNYÍLT AZ „APOLLÓ MOZI PÓDIUM KÁVÉZÓ”!

céljuk az, hogy Gyomaendrődön legyen kultúralt igényes szórakozásra alkalmas hely

Igényes meghívó invitált december 13-án 16 órára a Szabadság tér 5. szám alá. Egyéb programjainkat átcsoportosítva kedvesemmel pontosan érkezünk

A felújított épület messziről szembeütünk, már a nyitás előtt felkeltette a járó-kelők érdeklődését, pro és kontra hangzottak el vélemények a színről. Az ajtón belépve kellemes környezet fogad. Antik bútorok, tárgyak merész belsőépítészeti megoldások /Pl. a galériáról nyíló erkély, ahol már Júlia alakját vélem feltűnni /. A galériára vezető lépcső mellett barátságos csempekályha duruzsol, fönny meghitt zugok, beszélgetésre alkalmas terek fogadnak /már ki is néztem a törzshelyemet /.

A kávézóból a mozi terembe vonultunk át a hivatalos megnyitóra, ahol Kovács Erika az Apolló kulturális vezetője elmondta: céljuk az, hogy Gyomaendrődön legyen kultúralt igényes szórakozásra alkalmas hely. A tervezett programok széles skálán mozognak, célba veszik a lakosság minden korosztályát. A pódium színpadon előadói estek, találkozók lesznek híres emberekkel, együttesek lépnek fel a közönség igénye szerint. Tehát kérhető előadó, rendezvény! Az előadások után a kávézóban beszélgetésre, vitatkozásra, a gondolatok továbbfűzésére nyílik alkalom. Lehet majd játszani mindenféle ügyességi és szellemi játékokat, természetesen nem nyerő automatákon! A mozi továbbra is üzemel, a ter-

vek szerint, sokkal szélesebb választékkal / filmmúzeum, művészfilmek, gyermek előadások, de az aktuális filmsikerek is vetítésre kerülnek. /

A ház folyamatosan működik, minden héten új programmal.

A Programszervező Iroda elkészültekor vállalni fogja koncertekre, színházi előadásokra, országos rendezvényekre való jegyrendelést és eljutást az egész ország területére.

Végül Kovács Erika megköszönte mindazok segítségét, akik lehetővé tették, hogy ez az álom megvalósuljon,

férjének, Trendl Lászlónak / az intézmény ügyvezetőjének / Bárdi Zoltán tervezőnek és a szakmunkásoknak, akik a kivitelezést végezték.

Dr. Dávid Imre a város polgármestere méltatta a nagyszerű kezdeményezést, és sok sikert kívánt a házaspárnak.

Hangya Lajosné a humánpolitikai bizottság vezetője elismerően nyilatkozott, s kiemelte az emberi kapcsolatok teremtésének lehetőségét a ház falai között. Bizik abban, hogy sok fiatal látogatja majd a rendezvényeket, s az igényes, kulturált szórakozás pozitív irányban befolyásolja személyiségük fejlődését.

Megnyílt egy felújított, s új kulturális létesítmény, színpad lesz a városnak, ha a tervek megvalósulnak. A sok jó mellett egy hiányosságra hívtam fel Erika figyelmét: a tiszta levegőre. A dohányfüst előbb vagy utóbb a dohányosok számára is, kellemetlenné válhat az állandósuló szagok miatt a rendszeres látogatástól, de a fiatalok számára sem az európai normát közvetíti. Ígéretet kaptam, hogy keresnek megoldást a problémára.

Kitartást, egészséget kívánok a Trendl családnak céljaik megvalósításához, remélem, sokan keresik fel programjaikat. Ha tehetem, én ott leszek!

Molnár Albert

CIPŐTALPBÉLÉST SZONDÁTÓL

Rózsahegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Óregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Karácsonyi koncert a gyomai katolikus templomban

Csodálatos aranyvasárnapi koncert volt december 22-én a gyomai katolikus templomban.

A Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa és a Dévaványai Városi Kamarakórus, előadásában Vivaldi: Glória művét hallhattuk. Vezényelt: Tóthné Mucsi Margit, zongorán kísért Perlaki Attila.

Prosalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

ifj. Paróczai Gergely, pedagógus, költő (1936-1966)

"És viszed magaddal elmondatlanul a szavakat,
s hány megnemírt dalod."

ifj. Paróczai Gergely

Két férfi néz egymásra az időben. Az egyik már 37 éve halott, vonásait csak elmosódva őrzik a fotók, s az emlékezet. A másik 38 évesen versekkel a szemében keresi a választ a nagy kérdésekre. Apa és fia. Paróczai Gergely és Paróczai Csaba. Mindketten tanítók, hiszen foglalkozásuk szerint tanárok, és költők. Az egyik már nem írhat több verset, tehetségét magával vitte, portréja régen lezárult. A másíknak most jelent meg a második kötete. Vonásait még rajzolja az idő.

A két férfi tekintete összekapcsolódik.

Mosoly, apai ölelés, karok melege, védelem. Egy karonülő kisfiú emlékei...

És sok évvel később egy fiatal költő arca válik ki az időből és hajlik az apájára...

Az apa, Paróczai Gergely rövid életútját már nyomon követhették lapunk hasábjain. (1996. márciusi szám.) Emlékeztetőül álljon itt a halálára írt nekrológból egy részlet, mely a Palócföldben (Nógrádi írók, művészek antológiája) jelent meg:

Mély megrendüléssel tudjuk csak tudomásul venni a megdöbbentő valóságot: Gergely, aki a legigazabb barátunk volt, aki melegszívű és segítőkész munkatársunk volt, aki őszinte, tisztaember volt, aki annyira szerette az életet, meghalt 1966. június 14-én, életének harmincadik évében. A Békés megyei Endrődön született. A szegedi Pedagógiai Főiskolán magyar történelem szakos oklevelet szerzett, 1958-ban. A főiskola elvégzése után a szegedi Orvostudományi Egyetem művelődési otthonának volt igazgatója. 1961-ben költözött családjával Salgótarjánba. A Rákóczi úti iskolában tanított, majd 1962 szeptemberétől a megyei művelődési osztály művészeti főlőadójaként dolgozott. 1965 januárjától újra tanított, a Madách Imre gimnáziumban.

Tagja volt a Szegedi Tudományegyetem 1958-ban alakult alkotóközösségének. Verseit a Szegedi fiatal írók antológiájában publikálta először 1959-ben. Később a Dél-Magyarországban, a Tiszatájban, a Palócföldben és a Nógrádban jelentek meg alkotásai. Néhány költeményét a Rádió is bemutatta 1962-től volt társunk a Palócföld szerkesztőbizottságában. Igényessége, felelősségérzete kötelezően követendő példát jelent számunkra munkánkban. Elért sikereink az ő tevékenységét is dicsérik."

A BÁRÁNY

És megkötözték fűrgé lábait
és általmetszék lüktető nyakát
A tér szigorú rendje felborult
és elzuhantak körben mind a fák

A teljes ég is oly parányi lett:
Szemére ájult hártýás vak üveg, -
Aztán nem gondolt többé senki rá
csak a mezőkön percegő fűvek.

DÚDOLÓ

Szelekmarta
vén, kopott kabátban,
- ó, mert többre
eddig nem tellett.
Zord fagy fogát
dideregve fáztam,
átvésszelve
jó néhány telet.
Szelekmarta
vén, kopott kabátban
- Hadd dúdolom
el mindenkinek -
Melengettem
Álmodozva, lázban
emberségért
égő szívemet.

FŰZFA ÁGA

Fűzfa ága rezdül
Lombhaján keresztül
Égi kék szítál.

Árnyékában fekszem
Álmatag szívemben
Tűnő nyár zihál.

Arany heve forral,
Mint ha édes borral
Ittasulna vér.

Heves tüze éget,
Mint, ha búcsú végett
Két ajk összeér.

ÓVJ, SZERESS

Bánatűző két karodban
Megkapaszkodom
Adj erőt a létezéshez
Légy az oltalom.

Szemeidnek kék tavában
Mosd le vétkemet
Óvj, karolj, szeress nagyon, hogy
Megvédhesselek.

Nézd a tébolyult világot
Mennyi balga kín
Gyűlölet, halál tapad a
Lélek ormain.

Gyűlölet-virág hullatja
Véres szirmai
Tűz, pokol hevében élünk,
Éget és vakít.

Nézd, az ember összebújva
Retteg, mint juhnyáj
Ordas farkasok vonitnak
Harapásuk fáj.

S túrni kell kiáltás nélkül,
Jajszó nem lehet
Elveszek, ha nem vagy itt, ha
Nem vagyok veled.

Óvjon meg hát szép szerelmed
Éltető titok,
Mert tört szívvel, zárt ajakkal
Élni nem tudok.

A következő számunkban Paróczai Csabát mutatjuk be.

Jzes ízek

január

Székely gomba

Egy közepes fej hagymát apróra vágunk, hozzá adunk egy nagyobb sárgarépát és egy nagyobb fehérre párt vékonyra szeletelve. Kevés olajon és kevés vízen fedő alatt puhára pároljuk. Utána adunk hozzá 40 dkg megtisztított, vékonyra szeletelt gombát, pirospaprikát, sót, majd puhára pároljuk. Végül elforraljuk a levét, meglocsoljuk tejjel. Párolt rizsszel tálaljuk.

Seidl Ambrus

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

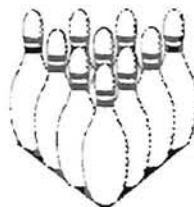
téli árukinálatom:

- Hőlapátok, gumicsizmák, esőkabátok
- Üstök, üstházak, üstházmelegítők
- Disznópörkölkök, húsdaralók
- Kolbásztöltők, kések, bárdok
- Hősugárzók, olajradiátorok
- Elektromos barkácsgépek
- Szegkek, csavarok, kéziszerszámok
- Főliák, takaróponyvák
- Izzók, elemek, zseblámpák
- Zárak, lakatok, postaládák
- Állateledek
- Ruhaszárítók, vasalóállványok
- Vasalók, rádiók, hajszárítók

FARKAS MÁTÉ

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

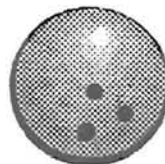

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.

Tel/Fax: 66/386-578

Mobil: 30/9-950-197

BO-TI
BT

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

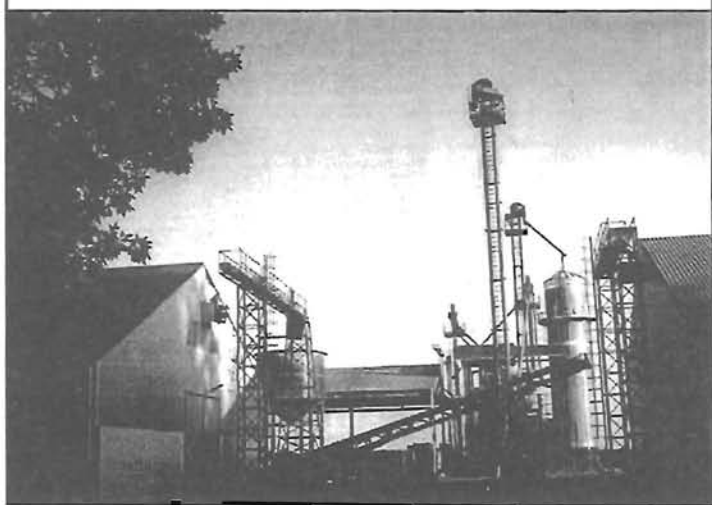
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

✉ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ALBERT JÁNOSNÉ BÁNYÁSZ ERZSÉBET, aki a Mátyás kir. út 16/1 sz. alatt lakott, december 3-án, életének 78. évében befejezte földi pályafutását. Gyászolja családjá.

CZMARKÓ ISTVÁN, aki a Pásztor János utca 34/1. sz. alatt élt, december 14-én 66 éves korában rövid betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolja családjá.

FARKAS IMRÉNÉ WEIGERT MATILD, aki a Bajcsy Zsilinszky út 4. sz. alatt élt, november 29-én, életének 63. évében váratlanul elhunyt. Gyászolják: férje, gyermeke, és annak családja, a rokonság és az ismerősök.

FÜLÖP MÁTÉ, aki a Polányi út 1/1 sz. alatt lakott, december 18-án 92 éves korá-

ban rövid betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják fiai, menyei, unokái és dédunokái.

HEGEDÜS MIHÁLY, aki Hunyán lakott a Dózsa György u. 5. sz. alatt, november 29-én 74 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, a rokonság és az ismerősök.

HUNYA ISTVÁNNÉ LIZICZAI MÁRIA, aki a Bajcsy Zsilinszky út 31-ben élt, december 15-én 78 éves korában váratlanul érte a halál. Gyászolják: férje, fia, unokái, menyé, dédunokái, testvérei és annak családja, a rokonság és az ismerősök.

KISZELY LAJOSNÉ VÉHA CECÍLIA, hunyai lakos, a Rákóczi u. 45-ben élt, november 26-án 72 éves korában az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolják: gyermekei és unokái.

LAPATINSZKI ZOLTÁN, aki a Juhász Gyula utca 24/1. sz. alatt élt, december 7-én 49 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Gyászolja családja.

KUPECZ BENEDEKNÉ UHRIN MARGIT, volt endrödi lakos, december 10-én 83 éves korában elköltözött az élők sorából az Örökkévalóság hónapja. Hamvait december 20-án helyezték örök nyugalomra a kondorosi családi sírboltban. Gyászolják családja, a rokonság és az ismerősök. Nyugodjék békében!

MEGYERI LAJOSNÉ DEBRECENI LUCA, volt endrödi Selyem úti lakos, december 20-án, 79 éves korában váratlanul megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: testvére és családja.

NAGY PÁL (volt OTP alkalmazott), december 2-án, 66 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolja családja.

NASZLUHÁ CZ GÉZA (írói nevén: Nemere Gábor) körösladányi lakos, szeretett férj, apa és nagypapa, békében túrt szenvedés után 76 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Urának. Szeretett halottunkat december 20-án helyeztük örök nyugalomra és megtört szívvel vettünk örök búcsút. Emléke közöttünk örökké él. Gyászolják: családja, barátai, MKDSZ és Nyugdíjas Polgári Kör tagjai.

OROSZ JÁNOS, aki a Rácz L. utca 43. sz. alatt élt, december 7-én 41 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolja családja.

Dr. PIKÓ BÉLA GYOMAENDRŐD VÁROS DÍSZPOLGÁRA, betegek fáradhatatlan gyógyítója, november 23-án 84 éves korában, földi pályáját befejezve lelkét visszaadta Teremtő Istenének. Temegetésére november 23-án a Református Templomban való felravatalozás és szertartás után került sor. Gyászolja családja, a rokonság, és tisztelői, Gyomaendrőd egész lakossága.

SÓCZ BÁLINT, aki az Ifjúsági lakótelep 9/12. sz. házában élt, december 7-én, 34 éves korában tragikus körülmények között szakadt meg élete. Gyászolják: szülei, testvérei és azok családja, a rokonság, az ismerősök, és a jó barátok.

TÍMÁR LÁSZLÓ, aki a Micsurin utca 15. sz. alatt élt, november 23-án 71 éves korában, hosszú, türelemmel viselt betegség után elköltözött az Örökkévalóság hónapja. Gyászolja családja.

TÍMÁR IMRÉNÉ DINYA MARGIT, aki a Gyomai Szeretothonban élt, december 1-én 94 éves korában testét a hunyai földnek, lelkét Teremtő Istenének ajánlva elköltözött az élők sorából. Gyászolják: menyé, unokái, a rokonok, az ismerősök, az Otthon dolgozói és lakói.

TOKAI LAJOSNÉ PUTNOKI RÓZA, gyomaendrödi lakos, december 2-án 78 éves korában váratlanul befejezte földi pályafutását. Gyászolják: férje, lányai és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

VATAI KÁROLYNÉ SZÁFIÁN JOLÁN, aki Körgát u. 2/4. sz. alatt élt, november 23-án 80 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja családja.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság

Sarokház
Csemege
Ct.: **Tímár Vince**

Csoport Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endrödi ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehüvellátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig,
szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet!

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd.

Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

Örökzöld növényeink: a ciprus félék II.

Több mint fél évszázada annak, hogy a karácsonyfának vásárolt gyökeres fenyőket a tavasz folyamán kiültették. S ma már felemelő látvány a Körös gátjáról amint az örökzöld fák kiemelkednek a házak közül, a kiskertekből.

A kertépítés révén sok fajta örökzöld fát ültetnek. Ilyen látható Endrődön a Blaha út 31. sz. alatt lévő hát udvarán, sőt az épület Selyem úti részén is. Az állomány 17 fenyőből áll. Az utóbbinak a rendetése nemcsak az esztétikai látvány, hanem a szél, por felfogása is. Meg kell még említenem a Gyoma-Révlapos település részt, ahol szintén sok fenyőfát ültettek, megváltoztatván a vidék arculatát. Ilyenkor hideg, havas, téli időben nagyszerű látvány a hóval megrakott fenyőfák és ágak körül ugráló szencinkék, fenyőrigók. Szemnyugtató messziről nézni az égbetörő fát, zöld ágaikon pihenő havat, a természet eme csodálatos alkotását. Sok festőt, fotóst ihletett meg ez a holt és mégis élő téli táj.

Az utóbbi évtizedekben városunkban az örökzöld fák közül elterjedt a ciprus félék ültetése.

A ciprusokról általában

A mediterrán Európában a Balkánon, az Appenini, az ibériai félszigeten, Észak-Amerikában, Mexikó területén őshonos. Levél-tűjük apró, alsó része lenőtt, csak a pikkelyszerű csúcsa szabad, mely az ágakat sűrűn ellepi. Egylaki növény, mert az ágakon megtalálható a porzós és a termős virág is. A porzós virág a barkához hasonlít, a termős virágból lesz a gömbölyű toboz. Tobozpikkelyei keresztben átellenesek, sok magvúak. Az egyik fajtája Kis-Ázsia, Görögország tájain honos, mely a 30 méter magasságot is eléri, koruk a kétezer évet is elérheti.

Hegyi mamutfenyő

80 méter magasra növő, tüleve-lű, kúpos alakú fa, mely a mocsári ciprus félékhez tartozik. Jellemzője, hogy a törzs a föld felett igen vastag. Törzsének kérge puha és vastag, mely eléri az 50 cm -t is. Színe világos és sötétbarna, a fiatal

hajtások kékeszöld szélűek, majd vörösbarnák lesznek. Az ár alakú tülevelek 5-10 cm hosszúak. Az oldalhajtások pikkelyszerűek és hegyesek, csak a vastagabb hajtásokon tűszerűek, megdörzsölve ánízsillatot érezhetünk. Szintén egylaki növény. Kalifornia az őshazája. 1500-2000 méter magasságban él a Sierra Nevada hegyvidék nyugati oldalán. Életkoruk igen magas, bibliai életkort érhetnek meg, nem ritka a két-három ezer éves fa.

Tengerparti mamutfenyő

Földünk legmagasabb fái közé tartoznak. Őshonos helyén, Észak-Amerika nyugati részén a 100 métert is meghaladja. Ennél a fajtánál is a törzse a talaj közelében vastag, majd felfelé fokozatosan vékonyodik és barnás színű lesz. A hosszú hajtások szabálytalanul villásan elágaznak, pikkelylevelesek. A rövid hajtásokon lapos, kétsoros széthajló tülevelek sorakoznak. A tülevelek lándzsás alakúak. A porzós virágok a fiatal hajtások végén, a termős virágok az öregebb ágakon fejlődnek ki. A mocsári ciprusfélékhez tartozó fenyő Kalifornia óceáni, párás, mocsaras vidékein él.

Mocsári ciprus

50 méter magasra is megnő, szintén egylaki tülevelű lombhullató fa. Őshazája Észak-Amerika déli része, Florida és Missisipi mocsaras vidéke. Erősebb ágai egymástól vízszintesen szétválnak. A törzs alul igen széles, majd felfelé fokozatosan elvékonyodik. A tülevelek pikkelyszerűek 1,5-2 cm hosszúak és a rövid hajtásokon ülnek. A levelek rügyfakadások bronzszínűek, majd zöld és ősszel rozsdavörössé válnak, és a hajtással együtt leválnak. Áprilisban és májusban virágzik. Ez a ciprus folyópartok és mocsarak, árterek vidékének lakója. A fatörzs alsó részén kinövő légzőgyökerek veszik fel az oxigént és juttatják el a gyökérhez, ha azok vízben vannak. Szarvason a Holt-Körös hidjáról jól láthatjuk a Főiskolával szemben a Körös partján lévő mocsárciprusokat, melyek az Erzsébet ligethez tartoznak. Világoszöld levelük miatt a fák jól elkülönülnek a többi lombhullató fától. Ez a ciprusfajta az egész földön elterjedt volt a földtörténeti korokban, amikor hatalmas erdősegeket alkottak, és ezek elődei biztosították korunkban (Európában) a barnaszételepeket.

Illatos cédrusfa

Kínában őshonos, bőven folyó gyantája balsamos illatot áraszt. Orvosságnak, bebalzsamozáshoz is használták, Törökországban még ma is. Kemény fája égetve is kellemes illatot terjeszt. A rómaiak és a görögök a fájából templomajtókat, emléktáblákat, koporsókat, isteneik szobrát készítették. Augusztus császár idejében a halottak oltárai és mágjái ezekkel a cédrusfaágakkal voltak körül díszítve.

Hunya Alajos

bal oldali kép: hegyi mamutfenyő

lenn: mocsári ciprusok a sarvasi Holt-Körös partján

NOVEMBER 21-TŐL DECEMBER 6-IG GYOMA
BELTERÜLETÉN 12,4 MM CSAPADÉK HULLOTT.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. február

1943. január 12.

„Kétszázötvenezer magyar férfi áll a Don partján 1943. január 12-én. A hőmérséklet váratlanul jelentősen csökken: mínusz 35 fokot mutat a hőmérő. Befagytak az akkumulátorok, az örök keze ráfagy a puskára.

Vakító fehér csend.

Csak meghalni lehet, hátrálni nem.”

(Idézet: Nemeskürty István Requiem egy hadseregért c. könyve 41. oldaláról)

Hatvan éve történt! Ismét történelmünk gyászos évfordulójára emlékeztetjük olvasóinkat. Mennyi tragédiát kellett a hosszú századokon át megélni nemzetünk hős fiainak! Nem soroljuk...

Hatvan évvel ezelőtt ezen a napon indult meg a második világháború keleti frontján a szovjet hadsereg nagyarányú voronyezsi-harkovi hadművelete. Ekkor érte az első csapás a 2. magyar hadsereg katonáit. 208 kilométeres szakaszt kellett volna a rosszul felszerelt magyar csapatoknak védeni a túlerővel szemben. S alig két hét alatt a kétszázötvenezeres magyar hadsereg semmivé vált, pusztulásra ítéltetett. 147.971 embert veszítettünk, a harcokban, vagy a visszavonuláskor megsebesültek, megfagytak, életüket veszítették, közülük harmincezer katona és munkaszolgálatos esett hadifogságba.

1972-ben jelent meg a bevezetőben már idézett Nemeskürty Istvánnak; Requiem egy hadseregért című történelmi munkája, mely végre méltó emléket állított, igazságot szolgáltatva az ártatlan áldozatoknak. Így szól könyvében: „...a magyar uralkodó osztály erkölcsileg és politikailag rosszabbul vizsgázott, mint vizsgálhatott volna, s ha ezt a körülmények okozkodó és óvatoskodó mérlegelésével úgy kenjük el, hogy egy borzalmas és máig őszintén fel nem tárt, a katonai vereséget egy pánikszerűen megfutott hadsereg fogunk: akkor a tudatosan halálba küldött vértanúk emlékét gyalázzuk meg...”

Ez hát a német követelésre 1942 tavaszán megindult 2. magyar hadsereg tragédiája néhány sorban! Igen, írhatunk könyveket, elemezhetjük az okokat, okolhatjuk a német hadvezetést, okolhatjuk a rosszul felszerelt magyar katonákat, ám mindez csak utólagos magyarázat. A tragédia bekövetkezett! Ekkor, ott közel

Számunk tartalmából:

- ☞ **Városunk díszpolgára lesz Csollány Szilveszter 22. old.**
- ☞ **Endródi balladák 30. old.**
- ☞ **A 77 éves Tűzoltó Egyesület fénykora és hanyatlása 36. old.**

150 ezer magyar veszett el értelmetlenül, és igazságtalanul. Hajtsunk fejet az áldozatok emléke előtt!

Az évforduló alkalmából országszerte a nagyvárosokban ünnepségeken emlékeznek meg a hatvan évvel ezelőtt el-esett magyar áldozatokról.

Császár Ferenc

Szent kábulatban van az Isten

A Nap vörösen vért nevet.
Röhej-lávát hány a pokol gyomra.
Hiéna-had; az ember egymást marja.
Értékmérő lett a gyűlölet.

Bomlott ütemben lüktet benn a vér.
Zsörtőlődvé fürkészget az agy.
Önismeret sikong: bűnös vagy,
de hangja soha lelkedig nem ér.

Tavaszt vártunk, hogy békét hintsen,
lélekemelő nagy csodákat,
hogy nyissa imára átok-szánkat.
Szent kábulatban van az Isten.

Pogány pap módra, tárt karokkal,
vagy Dávid gyanánt zsoldárt zengek:
maradjanak meddők a méhek,
ne tégy csodát az asszonyokkal!

Kötélkorbácsod sújtson, verjen,
míg levezekeljük a nagy vétet.
Ne hagyj ártatlan nemzedéket
szervenadni! Legyen végre, vége!

Újvidék, 1943.

Önnnek joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület január 30-i ülésén

A testületi ülésnek ünnepi mozzanata is volt, amikor a város legfiatalabb díszpolgárának Csollány Szilveszternek átadásra került a megtisztelő cím. Az ülés szokásos munkájának befejezése után a Tornacsarnokban emlékezetes tornabemutatót tartott a Csollány Szilveszter és 2 tornász társa.

A polgármester úr részletesen beszámolt a januári hóesés és itéletidő okozta majdhogynem katasztrófa helyzetének sikeres kezeléséről. A városban még átmenetileg sem állt meg az élet, az utak elfogadható időn belül járhatóak voltak. Köszönet illeti ezért a védelmi bizottságot, és a polgármester megköszönte, hogy a lakosság döntő többsége is lelkiismeretesen takarította az ingatlanjai előtti járdát. Az időjárás miatti rendkívüli munka mintegy 3 millió forintba került a városnak.

A települési folyékony hulladék szállításának díjtétel emelését a testület jóváhagyta,

2003-ban a lakossági szennyvíz szippantási díja közcsatornával ellátott területen: 1067 Ft/köbméter, közcsatorna nélküli területen: 960 Ft/köbméter. A közületi szennyvízszippantás: 1250 Ft/köbméter. Az árnyékszék, WC tisztítás 2500 Ft/fuvar. A szennyvízmennyiség arányában történő szállítás díja: 2 köbméter. 3250 Ft/ fuvar, illetve 3800 Ft/ fuvar, 3 köbméter 3800Ft/ fuvar, illetve 4800 Ft/fuvar, 4 köbméter 4350 Ft/fuvar, illetve 4300 Ft/fuvar, 5 köbméter 4800 Ft/fuvar, illetve 5250 Ft/ fuvar. (a két ár a csatornával ellátott, illetve csatorna nélküli területre vonatkozik.)

Allati hulladék gyepmesteri telepre való elhelyezésének térítés díja:

Vállalkozók által fizetendő: 74 Ft/kg, Lakosság által fizetendő: 37 Ft/kg,

A közterületek használati díjtételnek emelése egységesen 10%-os. E napirendhez tartozik még az az információ, amelyet több helyi vállalkozó kérésére ismertettek. Tudniillik, arról van szó, amit főként a nyári szezonban tapasztalunk, hogy vidékről jönnek árusok, és az utcán árulják szezonális áruikat, (dinnyét, krumplit, almát, stb.). Ezek az árusok, is megfizetik a közterület használati díját, ami 55 Ft/ négyzetméter/nap, + áfa, és ezen kívül az iparüzési adót is kötelesek azonnal készpénzben fizetni.

Víz díj 2003 évre CSÖKKENT, a szennyvíz csak 5%-kal emelkedett. Ritka alkalom, a mai világban hogy valaminek az ára csökkenjen, hál Istennek, a hír igaz, városunk lakóinak ivóvíz fogyasztása, valamint a korábbi beruházások eredményeképpen kedvezőbb díjkategóriába kerültünk A lakossági vízdíj 88 Ft/ köbméter (102 Ft volt), a hatósági 180 forintról 173 forintra, csökkent. A szennyvíz esetében van némi emelkedés, mégpedig 5 %. A lakosság idén 119,8 Ft-ot fizet köbméterenként, a tavalyi 114,1 forint helyett, a hatósági 198,6 forint helyett 208,6 forint lett.

Gyermekjóléti szolgálat feladatellátására együttműködési megállapodást hagyott jóvá a testület Hunya község és Csárdaszállás

Község Önkormányzatával. Mind két településen a korábbi években is ellátta városunk szakember gárdája ezt a feladatot.

Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyűteményeiért kuratóriumi tagságáról egészségi állapotára való hivatkozással lemondott Láng Miklós úr. Egyben javaslatot tett az új tag személyére, aki Vidovszky rokon. A testület a kérésnek és javaslatnak helyt adott és 2003. február 1-től PERNECZKY LÁSZLÓ urat megbízta a kuratóriumi feladatok ellátására.

Az önkormányzati feladatokat szerződéses formában ellátók díjtétele átlagosan az infláció mértékével került megemelésre, egy-két kivételtől eltekintve.

2003 évi díjtételek: Szabadság úti óvoda: 5460 Ft, Fő úti óvoda: 4670 Ft, Kossuth úti óvoda: 4200 Ft, Vásártéri óvoda: 3940 Ft, Blaha úti óvoda: 4360 Ft, Selyem úti óvoda: 4360 Ft, Polyákhalmi óvoda: 5460 Ft, Bölcsöde: 12.100 Ft /

fő / hónap. A Logopédus ellátás: 132.130 Ft (április 1.-től)

Közművelődési támogatás: 473.700 Ft/hó, Ügyeleti gépkocsi: 300.000 Ft/hó, Városháza takarítás: 446.250 Ft/hó, Híradó támogatása: 42.340 Ft/hó.

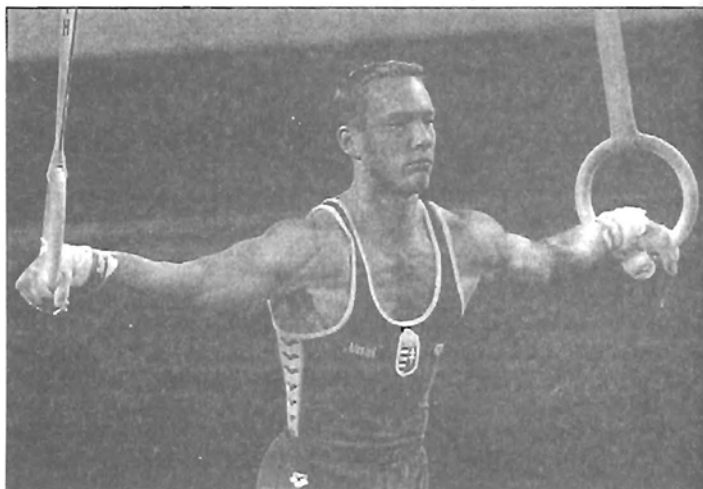
Sportcsarnok: 309.750 Ft/hó.

Jóváhagyta a testület az emelt óradíjakat is, Gyomán fűtés nélkül a terem használat: 500 Ft/óra, fűtéssel 700 Ft/óra, nagyterem esetén fűtés nélkül: 1200Ft/óra, fűtéssel 2700 Ft/óra. A Sportcsarnok használata óránként 2.700 Ft. Az

endrődi Közösségi Ház rendszeresen igénybevevőknek hétköznap 400 Ft/óra, hétvégén

2500 Ft/alkalom, más szervezeteknek, vállalatoknak: hétköznap 500 Ft/óra, hétvégén 1300 Ft/óra, termékbemutatóknak: 2000 Ft/óra és még iparüzési adó. Kecskés-zugi faház bérleti díja: helyi ált. iskoláknak: 2100 Ft/nap, középiskoláknak: 2.600 Ft/nap, egyéb igénybevétel: 3600 Ft/nap, +áfa.

Csollány Szilveszter

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

2500 Ft/alkalom, más szervezeteknek, vállalatoknak: hétköznap 500 Ft/óra, hétvégén 1300 Ft/óra, termékbemutatóknak: 2000 Ft/óra és még iparüzési adó. Kecskés-zugi faház bérleti díja: helyi ált. iskoláknak: 2100 Ft/nap, középiskoláknak: 2.600 Ft/nap, egyéb igénybevétel: 3600 Ft/nap, +áfa.

Végezetül a polgármester tájékoztatta a képviselőket, hogy az éves költségvetési rendelet tervezet gőzerővel készül, a decemberben kimutatott elrettentően magas hiány optimális mértékre látszik mérséklődni, részletes előterjesztésére a februári ülésen kerül sor. Feltételezhetően több eladásra váró ingatlan, mint például az Enci főépülete, a Kossuth úti ház eladását szorgalmazni fogjuk, mert a pénzre szükség van, a 3 nagy beruházásnak folytatódni kell, (szennyvíz, fürdő, és feltehetően elkezdődik a Kis Bálint Iskola rekonstrukciója is, talán más formában, mint azt terveztük.)

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

Megyei hírek

Január 11-én tartotta nagyszabású ünnepségét a Békés Megye Képviseleti-testülete Megyei Művelődési Központja, a Kézműves Szakiskola és a Balassi Közalapítvány a **XVI. Országos Szólótáncfesztivál** címmel. Ünnepi megnyitót **Pap János Békéscsaba Megyei Jogú Város polgármestere** tartotta. Ezt követték a kötelező, majd a szabadon választott táncok versenye. Gála és eredményhirdetés után a zárót **Varga Zoltán megyei elnök** mondott.

ményhirdetés után a zárót **Varga Zoltán megyei elnök** mondott.

Vannak az embereknek boldog percei, többek között, ha látja más boldogságát. Ilyen öröm ért a múlt év december 21-én, midőn egyik volt kedves tanítványom Kiszely Zoltán a Szeged-Rókus templomban oltárhoz vezette Merényi Nikolett operaénekesnőt.

Zoli az általános iskolában Endrődön tanult, mint diákként. A gimnáziumot

Gyomán végezte szép eredménnyel. Érettségi után színésznek jelentkezett Békéscsabán a Jókai színtársulathoz. (A felvételin egyik általam írt novellával szerepelt sikerrel) 1993-tól „gyakorlatos színész, 1995-ől „segédszínész”, 1998-tól „színész lett. Vágya beteljesült. Sokat játszott a békéscsabai színházban, de a tévében is többször gyönyörködhattünk földink szereplésében. Bőséges teendői mellett arra is vállalkozott, hogy az endrődi városrészen művészi programjaival hozzájáruljon kultúréletünkhöz. Aztán összetalálkozott az „igazival” Szegeden, ahová 2000-2001-ben szegődött, és a Csárdás királynőben Bóni szerepében aratott sikert, elismerést. Az ismeretségből Nikolettal házasság lett. Jelenleg Egyiptomban vannak nászúton.

Egy fiatalkori, boldogult vőfényiségem egyik versével köszöntöm, köszöntjük őket:

„Viszketős legyen az új ember talpa
Hamarosan bába után szaladjon el rajta.
Gyarapodjon az új asszony testben és erőben,
Ikreket ringasson mielőbb bölcsőben!”

Sok boldogságot kívánok szerkesztőségünk minden tagja nevében

MÁRTON GÁBOR

A **Galaktika Kör szokásos baráti találkozóján**, január 8-án a rossz időjárás ellenére a tagoknak csak mintegy a fele tudott átgázolni a zimankós télben, hogy részt vegyen, ahol érdekes beszámolókat közöltek a közzétettük az Új Évet.

Videó vetítésre ezúttal sem került sor. Remélik, hogy a legközebbi találkozón, február 5-én, már a szelídebb időjárás köszönt ránk, s a csapat teljes létszámban jelen lesz.

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ

februári programja

8-án 18 órakor Szent Imre Alapítvány jótékonyági bál
15-én 18 órakor Valentin-bál Barátság Klub szervezésében
22-én 19 órakor 30. Farsangi randevő

A Katona József Művelődési Központ

februári programjánlata

Megnyílt a Siketek és Nagyothallók helyi szervezetének irodája
a Katona József Művelődési Központban.
Ügyfélfogadás: minden szerdán 15.30-tól 18 óráig. Telefon: 66/28301100-524.

1-én 18 órai kezdettel A Kertbarát Kör Pótszilvesztere
8-án a 9 órakor Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola
kis növendékeinek fellépése és játszóház.

16 órától félévzáró vizsgaműsor.

15-én a Kner Táncsoport Egyesület és a Színfolt Mazsorett Csoport
félévzáró táncbemutatója.

18-án 12 óra a Filharmónia Kht. Ifjúsági bérleti hangversenye.
Opera – ízelítő vígoperákból

Jóga Klub Indul. Minden pénteken 18-tól 20 óráig. Csoportvezető: Nagy Sándor

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Szegedi Tanítóképzőt Végzetek Baráti Köre december 18-án kelt 23. sz. Körlevelében köszönetét fejezte ki Hunya Alajosnak, a baráti kör tagjának (szerkesztőbizottságunk tagjának), hogy 2002. évben rendszeresen megküldte részükre a **VÁROSUNK** című hagyományörző folyóiratot.

Az Endrődi Tájháza és Múzeum Sugár út 20. sz. alatt őrzi a település tárgyi emlékeit, Timár Máté szobát, Kunkovác László állandó kiállítását életművéből.

Nyitva előzetes bejelentkezés alapján bármikor. A bejelentkezés egy nappal előtt szükséges.

Belépő diák/nyugdíjas 50 Ft. (csoportos is) felnőtteknek 100 Ft.

Telefon: 66/282-472 (Tájháza üzenet rögzítő)
66/284-318 Szonda István állandó és mobil:
06/30/4939-311.

A Fogyasztóvédelmi Felügyelőség minden héten csütörtökön 14 órától 16 óráig a Katona József Művelődési Központban tartja fogadó óráját

A Rumba Táncsoport Egyesület és a klubot támogató Társastánc Alapítvány január 25-én délután a Katona József Művelődési Központban rendezte meg hagyományos téli félévzáró táncbemutatóját, ugyancsak a hagyományos sikerrel. A színháztermet betöltők hosszan tapsoltak meg egy-egy táncbemutatót.

Dicséret illeti a koreográfusokat, tánctanárokat. A műsorban felléptek a klub versenytáncosai és utánpótlás csoportjai.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tinár Máté

Patkó Imre (1922-1983)

Berkovics Adolf gyomai vas-kereskedő és felesége öt gyermekét nevelt. Sajnos, elsőszülött Lacijukat már kiskorában elvitte az I. világháború utáni spanyoljárvány. Ifjabb lányuk, a fényképész Mária - Maca - szerencsétlenségére épp Budapesten tartózkodott, az 1944-es március 19-i náci megszállás napján, belekerült egy razziába és nyoma veszett. A két szülő ugyancsak a vészkorszak áldozata lett. A Berkovics-család hét tagja közül három érték meg a felszabadulást. Miklós, úgy hogy a hazai numerus

clausus miatt Mussolini Olaszországában szerzett orvosi diplomát; itt ugyanis nem volt olyan antiszemitizmus, mint a Harmadik Birodalomban. Ma már ő sem él. Erzsí, Zeneakadémiát végzett és zongoraórákat adott Gyomán. Szívbeli jóbarátja volt Dr. Tardos Gáspár helybeli ügyvéd lánya, Ancsi. Ő úgy kerülte el a holokausztot, hogy idejében Romániába házasodott, a háború után pedig kivándorolt Palesztinába. A három barátnő harmadik tagja a már a harmincas években nemzetközi hírű Fischer Annie, aki vőlegényével, későbbi férjével Tóth Aladárral többször megfordult ezidőtájt Gyomán. Ők Svédországban vészelték át a háborús éveket. Maga Erzsí sajátos módon, mint „árja párja” menekült meg. Elvált, de férje nevét megtartva Mágori Varga Erzsébet, később Mágori Erzsébet néven a politikai és kulturális élet ismert szereplőjévé vált. Második férje a történész Molnár Erik miniszter halála után Horváth Mártonnal az akkori idők kultúrpolitikájának egyik irányítójával kötötte össze életét. Tévé kritikái sok éven át voltak olvashatók az Élet és Irodalom hasábjain. Ő távozott utolsóként az öt Berkovics-gyerek közül.

1922-ben született a család Benjáminka: Imre, a későbbi Patkó Imre. Szülei azt remélték, hogy ő folytatja majd a vaskereskedést, ezért elemi iskoláinak elvégzése után a békéscsabai polgári iskolába, ezt követően, felső kereskedelmi iskolába járatott, itt érettségizett 1940-ben. Úgy tűnt, tisztos boltos válik belőle, szorgalmasan dolgozott az üzletben, hol eladóként, hol áruakodóként, hol pénztárosként, mikor mire volt szükség. Közben át-át járt Csabára, hogy barátai körében tökéletesítse angol nyelvtudását. (Utóbb derült ki, hogy az - úgymond - baráti kör illegális kommunista szervezkedés volt.) Patkót, jóval a gyomai gettó 1944-es felállítására előtt behívták munkaszolgálatra, s mire e sorok írója sok viszontagság után 1945. február végén hazaérkezett, ő - ugyancsak túlélve a kényszermunka megpróbáltatásait - már a Magyar Kommunista Párt helyi szervezetének titkára volt. Tisztségéről csakhamar leköszönt, és bevonult a demokratikus hadseregbe, hogy fegyverrel harcoljon a fasiszmus ellen. Erre, mint ismeretes az európai háború gyors befejezése miatt nem került sor, Patkó leszerelt, és megkezdte új életét, mondhatjuk „hosszú menetelését” titkon régóta vágyott igazi hivatása, az újságírás útján. Ennek évtizedei alatt bontakoztak ki, addig rejtett, nagyszerű,

színes és szenvedélyes személyiségjegyei: Néhány év békéscsabai gyarkornokoskodás után 1950-ben a Szabad Néphez került, egy évre rá munkája mellett történész diplomát szerzett az ELTE bölcsészettudományi karán. Lángoló igazságkeresése „gyanússá” tette, így került a Magyar Rádió Külföldi Adások Szerkesztőségébe, ahol nyelvtudása révén 1956-ban már fősztályvezető. Ekkor meredek fordulattal Tibetbe utazott: elkísérte próbaújtára a hatalmas kínai piac meghódítására törekvő Csepel autógyár kísérleti járműveit. E kaland irodalmi hozama lett az a Rév Miklós fotóművésszel közreadott izgalmas útirajz, amely - mint megannyi későbbi Patkó-könyv - ma már antiquariumban is csak elvétve kapható. Távolléte alatt bevásárolták a Magyar Rádió Munkástanácsába. Következmény: újabb „lefokozás” - ezúttal a Ganz Gyár üzemi lapjához. Tehetsége révén azonban csakhamar a Magyar Távírat Irodába került mind magasabb beosztásba, hogy 1963-ban újabb váltással immár az MTI pekingi tudósítójaként térjen vissza a gigászi országba. A következő évben ismét a már Népszabadságra „átkeresztelt” központi orgánumának munkatársaként látjuk viszont mint a lap angliai tudósítóját. E kiküldetésének „mellékterméke” a zseniális szovjet mesterkérmről, Kim Philbyről írt könyve, melyet szinte napok alatt elkapkodtak. - Jellegző egyébként Patkónak a politikai zsurnalisztikán messze túl mutató, széleskörű, minden újra fogékony érdeklődésére, hogy Tibeten és Anglián kívül - ugyancsak Rév Miklóssal - Karéliáról és az arab Keletről is megjelent kötete, sőt Vietnammal kettő is (közülük az egyiket hat nyelvre fordították le!). Hazatérve kinevezték a lap külpolitikai rovatának helyettes vezetőjévé, majd az akkoriban indult vasárnapi melléklet szerkesztőjévé. - Ezt követően kapta, addigi munkássága elismeréseként, utolsó, haláláig tartó megbízatását: a párt külpolitikai folyóiratának, a Nemzetközi Szemlének irányítását. Ám fekezhetetlen kutató természete ezt is megszakította vele, 1974-79 közt ugyanis öt éven át elvállalta a párizsi magyar sajtóiroda vezetését, hervadhatatlan érdemeket szerzett az emigrációban élő magyar művészek, és a szülőháza közti hídverésben, a kétirányú szellemi kölcsönhatás kibontakoztatásában.

Ennek azonban az is volt az oka, hogy Patkó Imre intellektuális látókörében az ötvenes-hatvanas évek fordulójától kezdve a politika és a történelem mellett egyre jelentősebb helyet kezdett kivívni magának a képzőművészetek iránti vonzalma. Jellegző erre az univerzális esztétika hajlamra, hogy történészi diplomája mellé 1972-ben, ötven éves korában művészettörténész oklevelet is szerzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen.

Bel- és külhoni utazásainak évtizedei alatt vásárlásokkal és cserékkel mintegy 700 darabból álló képző-, ipar- és népművészeti kollektív birtokosa lett. S ez napjainkban is az ország egyik legnagyobb és legértékesebb magángyűjteménye. Szinte partatlan érdeklődése, olthatatlan szomjúsága, már-már megszállott kíváncsisága az élet új és még újabb élményeinek megismerésére- önként vállalat hajszolt életmódhoz vezetett. Mint egykori munkatársa és jó barátja, Baracs Dénes, a Magyar Távírat Iroda főmunkatársa írja: „... nyughatatlan ember volt, aki kétszeres tempóban élt és élt is meg mindent, éppen a szíve nem bírta az útemet, amelyet a zívte díktált neki.”

Nem érhetett meg matuzsálemi kort, 1983-ban, alig 61 évesen távozott az élők sorából. Patkó Imre második házasságából született fia, Patkó András, aki családot alapítva két unokával ajándékozta meg Harmadik házasságában szertett gondozta és nevelte fogadott lányát, Bíró Máriát, s az 1975-ben született Bíró-unokát ugyanolyan örömmel fogadta, mint két sajátját.

A Patkó-Bíró gyűjtemény sorsa végakarátának megfelelően, de csak három évvel halála után, 1986-ban rendeződött véglegesen. Örökösei sok gyakorlati és bürokratikus akadályt legyőzve, a műpártoló Győr városában leltek befogadó gazdára. Napjainkban e kincs a városközpont egyik legszebb épületében, az úgynevezett Vastuskós-ház kétszintes, tetőtérrel kibővített tárlóiban látható, a Xantus János Múzeum gondos és értő kezelésében. A látogató, aki e kiállítását megtekinti, arról is hű képet kap, milyen volt maga az örökhagyó.

Patkó Imre, szabadgondolkodású, minden szellemi korlátot olykor vehemens ingerültséggel elutasító, reneszánsz lélekbe oltott, mélységesen mély meggyőződésű kommunista volt, esküdt ellensége a bigott merevségnek, aki abban a tudatban élt és halt, hogy a társadalmi fejlődés - ha kitérőkkel is, tévelygésekkel, zsákutcákkal is - a történelem főútvonalán halad tovább.

Ezúton mondok köszönetet Baracs Dénesnek, mindenekelőtt pedig Almási Tibor művészettörténésznek, a győri Xantus János Múzeum Patkó Imre gyűjtemény kezelőjének.

Kerekes Gábor

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE
1730-1930-ig (részletek)

Rovatvezető Császár Ferenc

Sztankovics 20 évi lelképásztorkodása alatt rakódtak le az új község és egyház alapjai.

Az általa 1733-ban vezetni kezdett anyakönyvek első háromévi följegyzései közt előfordulnak

a következő nevek:

Balog, Bacsza, Bonus, Balázs, Balina, Bálint, Bíró, Bindis, Baksa, Borbás, Búza, Benkó, Benedek, Barna, Babó, Bohácsik, Budai, Bottó, - Czmarkó, Csányi, Cserenecz, Cserni, Csordás, - Dudás, Dávid, Deák, Drahó, Dányi, - Eka, - Filep, Fekécs, Fagyas, Farkas, Füleki, Fazekas, - Gombos, Gyepes, Gácsi, Gericz, Gulyás, Gál, Gyuricza, Gyulai, Goda, -Hornok, Horvát, Hlavács, Halasi, Hegedűs, Hanyecz, Hronecz, - Iványi, - Juhász, - Kukla, Kovács, Király, Karkul, Kapus, Kádár, Kuracsik, Kis, Keresztesi, Komlósi, Katona, Kojnok, Kulik, - Mastala, Mészáros, Medvegy, Molnár, Mátyás, Markus, Mokány, - Nikon, Nida, Nagy, Nándori, Novák, Német, Nacsa, - Orovecz, - Pleva, Palina, Pohorelec, Pucpós, Polyák, Pusztai, - Révész, Rábaközi, Rácz, - Szalkai, Sulai, Szujó, Spisják, Szilágyi, Szakálos, Sötén, Simó, Sztancsik, Szuszad, Salamon, Smir, Szita, Sipos, Szörfi, Szabó, Sztanyik, Szerző, - Timár, Talán, Tót, Töcsér, Tamási, Turcsányi, Tyelár, Turóczi, - Uhrin, Urbán, - Varga, Valovecz, Vég, Valastyán, Vaszkó, Vrana, Vass, Váczi, - Zsámboki.

Tíz év múlva már találkozunk a következőkkel is: Árvai, Ambrus, Alekszi, - Barják, Babarik, Bela, - Csontos, Czifra, Csorba, Csóvár, - Duda, Dobos, Dinya, - Fábián, Forgács, Fogarasi, - Gonda, - Hámos, Huszka, Hadobács, - Julis, János, Jánosik, - Kelemen, Kerékjártó, Koczka, Kubucz, (mai Gubucz) Kíszel, - Liziczai, Lelik, Lipták, - Mikó, Matuska, Majoros, - Nehéz, Nyustyák, - Onadi, - Puskár, Pápista, Porupcsánszki, Pap, - Rhakács (Hagács), Ronczó, Révai, Rojik, - Sárközi, Szügyi, Sóocz (Sóczó), Sziládi, Serfőző, Sinka, - Tokár, - Vödrödi, Víg, Veres.

Ebből látjuk, hogy a falu megszállásának első tizedében a mai törzsökös családok elődjeiből alig hiányzott egy-kettő. A Štreda név 1747-ben, Harsányi 1749-ben, Óvári 1758-ban, Kardos 1750-ben, Hunya 1756-ban, Jambrik 1750-ben, Gellai 1759-ben, Kalmár 1763-ban fordul elő először. Akik tehát Kerekiben s az innét történt átköltözésnél jelen nem voltak, azok szülőföldükről az első években siettek csatlakozni állandó és jó kilátást nyújtó új hazát talált rokonaikhoz.

Vizont ezen időben több oly névvel is találkozunk, melyek később eltűntek Endrődről, jelölve annak, hogy viselőik már vidékre, részben Gyulára, Csabára, Szentandrásra költöztek át, ahol utódaik máig is fenn vannak. Ilyen például Gyulán a Kukla, Veres, Illés, Gyepes, Bíró, Baksa, Benedek, Gombos, Csontos, Kelemen,

Dányi család. – Különösen sok magyar család cselekedett így, melyek az első időkben Endrődnek túlnyomólag magyar jelleget kölcsönöztek. Erősen beoltották ide azt a magyar kovászt, mely a település századának végéig, tehát 70 év alatt diadalmasan hatotta át az egész, később túlnyomóan szláv ajkú telepet.

Az első évtizedekben gyakori az összeházasodás és élénk az érintkezés a négy nagy katolikus raj tagjai közt. A népesség szaporodására világot vet az anyakönyvek azon tanúsága, hogy 1733-ban a kereszteltek száma 28, az esketéseké 4, a halottaké 21 volt. Ezen számok fokozatosan és rohamosan gyarapodtak úgy, hogy 20 év múlva a születettek száma 65. A szaporodást az okozta, hogy igen kedvező az arány a születettek és halottak száma közt. Olykor az előbbieké 6-7-szer nagyobb, még azon években is, midőn a pestis és a himlő dúlt, mely utóbbi kétszer történt Sztankovics alatt. A halottak száma soha nem múlta felül a születetteké. Másrészt bizonyára újabb családok beköltözése okozta, hogy 20 év alatt a kereszteltek száma 28-ról 65-re szökött fel, a lelkeké pedig 250-ről 1200-ra. Ha ez az arány továbbra is megmarad, 1893-ban 8300-nak kellett volna lennie a születettek számának!

Ideiglenes adminisztrátor páter Brúnó Franciscanus.

balra fenn:
Szabók és szabónők a 20. sz. húszas éveiben

balra lenn:
Szüreti bál 1904-ben

jobbra:
Hunya István (1873-1961)
10 éven át törvénybíró
1894-97 brassói 1. huszároknál
1915-1917. szerb és olasz fronton tűzharcos, megkapta a Károly csapat keresztet

Kérjük olvasóinkat, hogy küldjenek minél régebbi fényképeket, hogy közreadhassuk azokat. **Minden képet a megjelenése előtt már visszaküldünk!** Ha valaki nem tud már gondoskodni a képekről, úgy a Tájház Múzeumban örök időkre meg fogjuk őrizni és minden esetben a látogatók elé tárjuk. A képekhez a születés és halál időpontját kérjük megírni, és a mesterségét, esetleg társadalmi munkáját. Például: X. Y. asztalos, falubíró

Fényképalbum

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Szent Gellért Iskola kápolnájában
február 9-én, és 23-án, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 óra-
kor vasárnapi előesti mise.

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

- 1. vasárnap: Gyertyaszentelő Boldogasszony**
3. hétfő: Szent Balázs püspök és vértanú
5. szerda: Szent Ágota szűz, vértanú
6. csütörtök: Miki Szent Pál és társai vértanúk
8. szombat: Emiliáni Szent Jeromos
9. vasárnap: Évközi 5. vasárnap
10. hétfő: Szent Skolasztika szűz
11. kedd: A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária
14. péntek: Szent Cirill szerzetes, Szent Metód püspök
16. vasárnap: Évközi 6. vasárnap
17. hétfő: A Szervita rend hét szent alapítója
21. péntek: Damiáni Szent Péter püspök, egyháztanító
22. szombat: Szent Péter apostol székfoglalása
23. vasárnap: Évközi 7. vasárnap
24. hétfő: Szent Mátyas apostol

A katolikus hit elemei (16)

V. A Tízparancs (3)

5. Ne ölj!

1. Ez a parancsolat azt parancsolja, hogy minden egyes embert úgy tiszteljünk, mint Isten képmását.

Az emberi élet szent, mert kezdetétől fogva Isten teremtő cselekedetét hordozza és örökre különleges kapcsolatban marad Teremtőjével, mint egyetlen céljával. (KEK, 2258.)

2. Az ötödik parancsolat tilt mindenféle gyilkosságot, haragot, gyűlöletet és bosszút.

3. Ez a parancsolat tiltja a következőket:

- Magzatelhajtás (az anyaméhben levő gyermek szándékos meggyilkolása)
- Ongyilkosság, eutanázia (beteg vagy haldokló ember megölése, hogy szenvedése véget érjen)
- Sohasem szabad egy ártatlan ember életét közvetlenül elvenni. Haldokló esetben le szabad mondani bizonyos orvosi kezelésekről, például lélegeztető készülék, ami csak meghosszabbítja az életet, de nem gyógyít. Az ételmet és vizet meg kell adni a gyógyíthatatlan betegeknek, mert az étel és a víz nem gyógyszer
- Sterilizáció: szaporodási képességek tudatos és szándékos megszüntetése.
- Amputáció: élő ember egy testrészének tudatos és szándékos eltávolítása anélkül, hogy orvosi megfontolás indokolná.
- Csonkítás
- Fogamzásgátlás: a nemi képességek ideiglenes befolyásolása úgy, hogy terméketlenné váljanak
- Kínzás
- Emberrablás
- Tűszedés
- Torkosság
- Iszákosság
- Kábítószeres használata
- Kábítószerrel való kereskedelem
- Vakmerő járművezetés, és emberi életek szükségtelen veszélyeztetésének bármi más módja
- Botránkoztatás: más ember bűnbe vitele példaadás által
- Bosszúforralás és sérelmek örizgetése

4. Az ötödik parancsolat arra szólít fel, hogy tiszteljünk az emberi testet, még a halálban is. Tisztelnünk kell a halottak testét a feltámasztás miatt.

5. Élete egész folyamán minden embernek joga van mindahhoz, ami szükséges az élethez, és ez a parancsolat azt sürgeti, hogy az államok és az egyének tegyenek meg minden lehetőt, hogy mindenki hozzájusson az alapvető szükségletekhez: ételhez, ruhához, megfelelő lakáshoz, alapvető oktatáshoz, orvosi ellátáshoz és munkához.

6. Ez a parancsolat azt is jelenti, hogy semmiféle tudományos kutatás vagy kísérlet nem mehet az emberi méltóság rovására.

7. Ez a parancsolat azt is jelenti, hogy mindenkinek kötelessége a békét elősegíteni.

8. A háborút el kell kerülni, ha lehetséges, de védekező háborúkra néha szükség van.

A nem-harcolókat, sebesült katonákat és hadifoglyokat emberi módon kell kezelni és tisztelni.

Az olyan hadi cselekmények, amelyek megkülönböztetés nélkül egész városok vagy jelentős területek ellen irányulnak, bűncselekmények, és nem engedhetők meg.

6. Ne paráználkoddj!

1. Ez a parancsolat azt parancsolja, hogy tartsuk kellő tisztelőben azokat a nemi képességeket, amelyeket Istentől a teremtéskor kaptunk.

El kell fogadnunk saját nemiségünket férfiként vagy nőként.

2. Nemi képességeinket az életadó szeretet szolgálatába kell állítanunk. Más szóval: a tisztaság erényét mindannyiunknak gyakorolnia kell.

3. Azok számára, akiknek a házasság életre van hivatásuk, a nemi képességek a mély, állandó, tartós, hűséges és termékeny szeretet kifejezőeszközei.

4. Egy férfinak és egy nőnek a házasság felbonthatatlan kötelékében való egybekapcsolódása mindkettő számára szent hivatás, és Istennek a Szentháromságban megvalósuló szeretetét tükrözi.

A házastársak segítik egymást a földi életben, és segítik egymást a mennyi dicsőség elnyerésében.

Ahogy Isten szeretete termékeny, úgy az emberek közötti házasság szerelem is új életek létrehozására van rendelve.

Az Egyház az olyan párokat, akik saját hibájukon kívül terméketlenek, arra buzdítja,

hogy bánatukat Krisztus keresztyével egyesítsék. Az ilyen terméketlen párok is kifejezhetik szeretetüket mások felé gyermekek örökbefogadásával vagy másoknak tett szolgálatokkal. A gyermekek Isten csodálatos ajándékai egy házaspár számára, a házasság legfőbb ajándékai.

5. A hatodik parancsolat elleni bűnök a következők.

- Házasságtörés
- Paráznaság. Ebbe beletartozik a házasság előtti együttélés, a „próbaházasság” is
- Önkielégítés: a nemi szervek szándékos izgatása az élvezet kedvéért. (Néha ennek a cselekedetnek a bűnösségét csökkentik bizonyos tényezők. Ezt a gyónató dönti el a gyónás alkalmával)
- Fogamzásgátlás
- „In vitro” (vagynis kémcsőben történő) megtermékenyítés, az úgynevezett lombik-bébi
- Mesterséges megtermékenyítés
- Bér-anyság
- Homoszexuális cselekedetek. Akinek ilyen hajlama van, meg kell tartania tisztaságát. Ha valaki homoszexuális cselekedetben vett részt, az Egyház, mint minden egyéb bűn esetében is, Isten kegyelmét és bocsánatát kínálja föl a bűnbocsánat szentségében
- Pornográfia: nemi cselekedetek bemutatása kívülálló számára
- Pornográf anyagok készítése és felkínálása bűn. Ilyen anyagok felhasználása önmagunk élvezetére szintén bűn
- Prostitúció
- Nemi erőszak
- Vérfertőzés
- Többnejűség

6. A hatodik parancsolat nem tiltja indokolt esetben a házasság számára a születések szabályozását, a természetes családtervezés módszerével.

A természetes családtervezés különbözik a fogamzásgátlástól, mert a házasság semmi olyat nem tesznek, ami befolyásolná a termékenységet, és mert az indítékuk más, mint a fogamzásgátlás alkalmazóié. A természetes családtervezés gondolatát az Egyház helyesli.

Elment Hunya legidősebb embere...

Eltávozott közülünk Hunya legidősebb polgára, Kiszely Andrásné Mészáros Ilona, aki 1904. június 4-én született Endrődön, földműves családból.

Fiatal éveit Endrődön élte, majd 1933-ban férjhez ment Kiszely András-hoz, akivel Hunyára költöztek.

Hat gyermekük született, három fiú és három leány. Egy fiuk még két-hónapos korában meghalt, öt gyermekük ma is él.

Legidősebb fiuk András 35-ben, Lajos 36-ban, Margit 37-ben, Magdi 39-ben, Béla 42-ben (aki két hónapos korában meghalt), Klári 45-ben született. Csak Klári került el Orosházára, oda ment férjhez, a többiek Hunyán élnek.

Hela néni (mindenki így hívta) hosszú, küzdelmes élete volt. Férje fiatal korától betegségekkel küzdött, ezért a gyerekek nevelése mellett kijutott neki minden munkából. Szerencsére nagyon erős, kitartó, energikus asszony volt. Varrást vállalt, jószágot nevelt, vagy földjükön kapált, nagyon sokat kellett dolgoznia. A varrást nem tanulta, de jó érzéke volt a ruhavarráshoz, és ezzel is pótolta a család bevételét.

Nagy megértésben, vallásosan nevelték gyermekeiket, akik mind tisztességes és becsületes emberré váltak.

Sok munkájuk mellett templomba rendszeresen jártak a családdal együtt, pedig akkor még tanyán laktak, nem kis távolságra a falutól, az úgynevezett Község soron.

Férje az egyházközségi képviselőtestület tagja volt több éven át, haláláig.

1972-ben felépült házuk a Kinizsi út 28 sz. alatt, beköltöztek a tanyáról nagy örömeikre, hisz utána naponta mehettek a templomba, hiszen itt már közel voltak, nem kellett kilométereket gyalogni, ha misére mentek.

Férjével 46 évet éltek együtt. András bácsi 1979-ben halt meg. Utána Hela néni Lajos nevű fiával élt haláláig békességben, nyugalomban, idős korában is egészségesen. Beteg nem volt soha, csak az utolsó félévben, hála érte a Teremtőnek.

Sokat imádkozott életében, ami biztosan mindig segítette életútján. Halála előtt is felvette a szentségeket, hiszük és tudjuk, hogy biztos megérkezett Urához, Istenéhez, akit egész életében szeretett és szolgált.

Júniusban lett volna 99 éves.

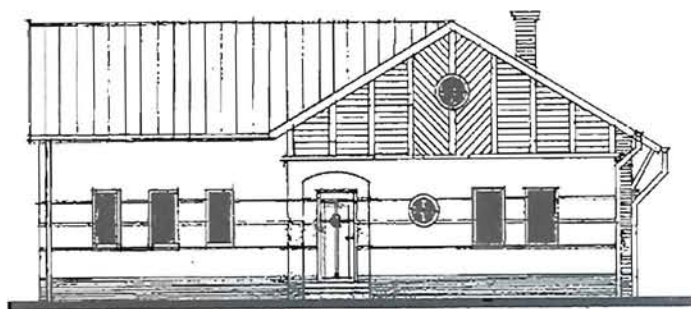
Tisztelettel emlékezünk rá egy verssel, mely a Katolikus Kalendariumban jelent meg.

A legnagyobb művészet tudod mi?
Derűs szívvel megöregedni!
Soha nem lenni reményvesztett,
csendben hordozni a keresztet.

Mi adhat ily békét nekünk?
Ha abban a szent hitben élünk,
hogy a teher, amit vinni kell,
örök hazába készít fel.

S ha ezt a munkát elvégezted,
és ha az utolsó óra közeleg,
hangját hallod égi hívásnak:
„Enyém vagy! Jöjj! El nem bocsátlak.”

Hanyecz Vencelné

Új plébánia épül Hunyán

2000-ben új templomot szenteltünk Hunyán, mert a régi tűzvész kiösvetkeztében leégett.

Az idén új plébániát szeretnénk építeni. A régi, több mint száz éves vályogépület nagyon vizessé, dohossá vált, megsüllyedt, egyszerűen tönkre ment. Készül a tervdokumentáció. A templom tervezője, a szegedi Kiss Ágoston tervezi az új plébániát is. Az új épületben lesz egy szolgálati lakás, iroda, közösségi terem.

Ha valaki segíteni szeretne, az alábbi módon teheti meg.

- Az anyaegyház alapítványára történő befizetéssel vagy átutalással: Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Számlaszám: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-10003231. Föltétlenül jelöljék meg: hunyai plébániaépítésre
 - Közvetlen befizetés/átutalás a hunyai egyházközség számlájára: A Hunyai Plébánia bankszámlája: Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200022-11042057
 - Postai pénzesutalványon, az endrődi vagy hunyai plébánia címére elküldve, és itt is kérjük a megjelölést: hunyai plébániaépítés javára
 - A hunyai plébánián, személyes befizetéssel
- Adókedvezmény igénybeviteléhez a befizetésekről igazolást tudunk adni.

„Holtomiglan, holtodiglan”

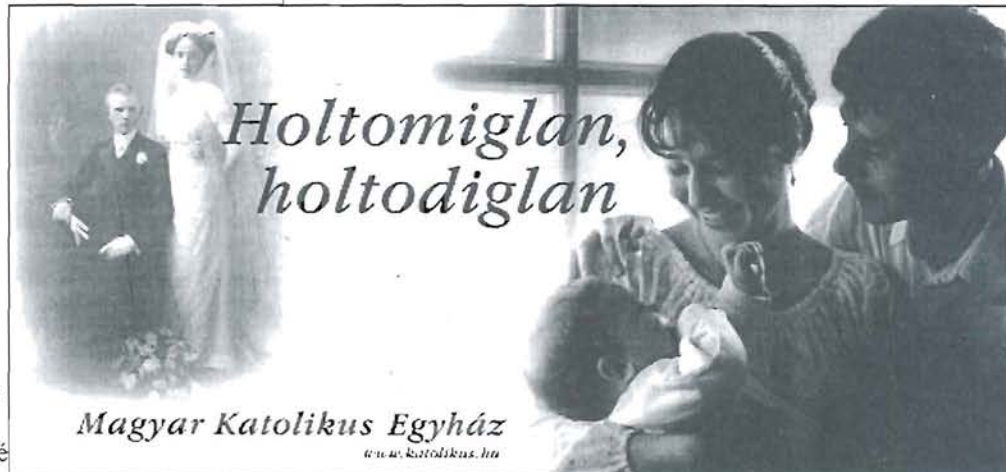
Ezekkel a szavakkal szólítja meg a magyar társadalmat a Magyar Katolikus Püspöki Kar. Elgondolkodtam e szavakon. Endrőd harmadik temploma 199 éves. E majdnem kétszáz év alatt 15.231 pár mondta ki e boldogító szavakat.

Ma is hívjuk, és várjuk a házasságra készülöket, folytassák ők is a sort. Szeretetüket, szerelmüket Isten előtt is szentesítsék.

Ne feledkezzék meg a család a házassági évfordulókról. A mai rohanó világban is legyen rá idő, és főleg figyelem, hogy a családtagok megemlékeznek évfordulójukról.

25, vagy 50. évfordulón itt a templomban is kérjenek áldást. Örömmel látom, hogy sokszor a jubiláló házaspárok gyermekei, unokái milyen nagy szeretettel szervezik meg ezeket az évfordulókat.

Továbbra se feledkezzünk el családi eseményeinkről, évfordulóinkról!

Holtomiglan,
holtodiglan

Magyar Katolikus Egyház

www.katolikus.hu

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Madách család

A Sztregovai és Kis-kelecsényi Madách család Nógrád vármegye egyik legrégebbi törzsökös családja. Legelső tudható törzse Radun, már II. András korában birtokos nemes volt. A tatárjárás-kor IV. Béla királyt a tengerpartokig kísérte. A király visszatérésekor Radunt és gyermekeit (Tamás, Madách, Tóbiás) 1250-ben Zólyom megyében a Garam vize mellett ősi birtokukban, új adományokkal megerősítette. Mindhármuk családot alapított. Radonnak (Radun) egyik fia Madách volt az, kitől a család vezétknevét vette.

Az igen kiterjedt közel száz főt számláló családtagok minden időben a magyar királyokat szolgálták. Pl. Madách Pál, aki a Rajna melletti csatában: magát a legnagyobb veszélynek tévé ki, és a győzedelmes csatából sebekkel terhelve tért hazájába." Erdemeiért 1300-ban III. András király Zólyom megyében Csereny nevű földet adományozta.

Madách László bajtársával Jánosy Gáspárral. Mátyás királytól 1470-ben Nógrád, Heves, Szabolcs megyékben jelentős birtokokat kaptak. Ugyancsak ebben az évben László Nógrád megye főispánjául iratik"

Azt hiszem olvasóim egyetértenek velem, hogy e gazdag történelmi család tagjai közül Imrét a drámaíró, nemzetünk irodalmi nagyságát emeljük ki kissé részletesebben.

Madách Imre, 180 évvel ez előtt Nógrád megyében, Alsósztrégován született 1823. január 21-én. Elhunyt 1864. október 4-én. Fiatalkora óta foglalkozott az irodalommal, verseket írt, színműveket, újságot szerkesztett. A szabadságharc kitöréséig politikával is foglalkozott, cikkeit a Peti Hírlap szívesen közölte. 1845-ben nőül vette Fráter Erzsébetet, s vele birtokaira vonult Csesztvére. Ekkor élte legtermékenyebb és legboldogabb napjait. A szabadságharc alatt súlyos betegen feküdt, de mivel egy politikai üldözöttnek szállás adott 1852-ben börtönbe zárták, ahonnan csak egy év múlva szabadult. Hazatérve családi boldogságát földülva találta. Elvált feleségétől, édesanyjához költözött s lelkében még sokáig hordozta a keserű csalódás fájdalmas érzéseit. Újra az

íráshoz fordult. Lassan megfogalmazódik benne az ember tragédiájának gondolata, ahol Ádám a teremtés óta mindig új és új alakban jelenik meg, de alapjában mindig ugyanaz a gyarló ember marad a még gyarlóbb Éva oldalán. Mégis az emberiség sorsa nem vigasztalhatatlan; küzdés a cél, melyben az isteni hatalom győzedelmeskedik a gonosz fölött. A mű irodalmunk legnagyobb szabású, legfőbb fogantatása, a filozófiai mélységet a költői szépséggel egyesíti. Arany János, akinek bírálatra átadta az Ember tragédiáját, fölismerte jelességeit, mint irodalmunk nagyszerű alkotását mutatta be a Kisfaludy Társaságnak. 1863-ban az Akadémia tagja lett. Sajnos Madách ma irodalmi főművével él a köztudatban, pedig a tragédia párjaként megírta Tündéralom című drámai költeményét, a Mózes c. drámáját, mely utóbbit azonban már gyakran tűzik színpadra színházaink. Több terve megvalósíthatatlan maradt, kiújult régi szívbaja, mely sírba vitte.

Műve népszerűségét fokozta, amikor Paulai Ede 1883-ban színpadra alkalmazta a drámát. Összes műveit első ízben Gyulai Pál adta ki 1880-ban, majd 1895-ben. Nevét örökre bevészte a magyar irodalom aranykönyvébe."

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

FELHÍVÁS! - Tekintettel arra, hogy a csekken való befizetésekről általában a befizetés napjától számítva kb. 10 nap múlva értesülünk, ezért a **februári számot minden előfizetőnknek megküldjük.**

Amennyiben azonban azoktól az olvasóinktól, akiktől február hó folyamán az újság előfizetése nem érkezik meg, úgy részükre **minden külön értesítés nélkül a lap további küldését megszüntetjük.**

KÉT LEVÉL

A levelek írói és címzettjei hozzájárulásával adjuk közre e két levelet. Mindkét levél más-más célból íródott s az egyiknek írója már a hetvenedikben jár, a másik meg közel a negyvenhez. Egyik sem endródi születésű. A két levélben azonban van valami közös – s ezért adjuk közre –, mert belőlük Endrőd szeretete árad.

„Endrőd gyermekkorom legkedvesebb helye, nem beszélve a barátok sokaságáról és a már gyérszámú rokonságomról, akiktől mindig csak a legjobbat kaptam. Jellemem kialakulásában döntően befolyásolt az az erkölcsi és joggal mondhatom esztétikai érték, amit az ottani, emberi kapcsolatok sugároztak felém. Biztosra veszem, hogy humorra való hajlandóságom gyökerei Endrődön eredeztetettek, a számtalan gyerekkori emlék reminiscenciájaként. Endrődön vannak a legszebb utcanevek: Sugár út, Selyem utca, Napkeleti utca, Hasítás, amelykehez hasonló, La Viale de Quattro Ventii – A négy szél utcája -, csak Rómában találtam. Ellentétpárként azonban ott van a Nadrág utca, a Szaros utca is Endrőd a szigorú megmérettetések faluja volt, hiszen mindenkinek van rá jellemző ragadványneve. Talán azt nem értettem meg soha, hogy miért a „keresztül valóban” élük mindennapjaikat sokan, miért nincs kinyitva a ház főbejárata és miért mennek be a házba a hátsó ajtón, ha már be kell menni. Miért ácsingóznak a fiatalok a „jussra”?

Mégis gyönyörű város – ma már az – Endrőd, ahol mindenki tud mindenkiről mindent, ahol élők és elhalt barátaim éltek-élnek, Csik Imre, Laci, Gera, a vörös hajú Rózenberg, Martináci Imre, Puskás Jóska, Dógi Ambrus, a világ legjobb halásza, a rossz Kolo, az órás Tímár Jóska, Bela Miki, Mókó Laci a harmonikás, a Majoros (Szurovecz) gyerekek a Mirhón, a jegyző két fia, akiknek a házuk leégett a háború alatt. Aztán Csernus apát úr, akinek mindig kezet kellett csókolni és keresztapám lett annak okán, hogy egy őszi vadászaton két nagy bak nyulat a tartón húztam magam után, nem akarván összevezetni ruhámat, kaptam tőle akkora pofont, hogy a csillagokat láttam. De ugyanitt élt drága emlékü, apró, sietősleptű dédnagyanyám, öreganyám, özvegy Majorosné született a legszebb névvel: Pomaházi Orsolya, aki, kézen fogva vezetett mindenhová, aki betyárost főzött kis katlanján és a gyomavégi temető mellett, a „cigányváros” szélén lakott. Ott láthattam naponta Tutkát, szürke lovalónadrágban, mezitlában, kupás kalappal a fején, ahogy két „kantával” a karján, hozta a vizet az „ártézi kútról” ami langyos volt és egy kicsit szagos. Meg Malcsit a kupecet, akinek áldott jó felesége volt, Mancsi néni, meg keresztanyám, aki a pince „gádorban” hűtötte mindig számunkra a madártejet, meg keresztapám, Gellai Kovács, aki igazi mester volt és a reggeli üllözengés még ma is fülemben cseng. Azt a reccsenést is hallom, amikor a kerékre ráfot húzott, aztán a vályú vizében megforgatta. De ott élt a három

Majoros útkaparó is, édesanyámnak nagybátyjai és Ilonka néni, öreg keresztanyám, akinél jobb, szeretetre méltóbb asszonyt nem ismerek. Meg süket ángyom, aki nagy lábóban főzte a vanília cukros, mazsolás – ő úgy mondta „mazsolyás csik” – tészta, és Kisnyilason Fekécsék, ahol az eperfa alatt egy zománcos, valóban háromlábú lábából ettük a paprikás csirkét, és este nem kellett lábat mosni, mert a szalmakazalban aludhattunk. Ott tanultam meg tarlón, mezitláb járni és Kis-Szabóban, a kenderáztatóban a kendert húzni. Barátom volt Dandusz a harangozó és én csendittem a lélekharanggal, amikor a tisztelendő úr elindult a parókiáról a halotthoz, és kifogástalanul dupláztam a lélekharanggal, amíg a menet a temetőbe ért.

Nem tudom azt mondani, hogy szülőfalum, hiszen Gyulán születtem, mégis, származásom, rokonaim gyermekkorom okán Endrődöt vallom szülőfalumnak. Hiába éltem távol ettől a helytől, de ezernyi szállal kötődöm hozzá, bár műveimben nem található erre utalás, de jellemem kialakulásában nagy része volt az ott eltöltött időnek. Nagyon örülök annak, hogy kedves bátyám, jó barátom Tímár Máté (ő a Gergely Tímár familiából származik) annyi jót és igazat írt közös falunkról, szinte mindent olvastam és itt, a pesti életben, amíg élt falubeliként tartottuk a kapcsolatot. Én gyakorlatilag egyszer adtam tiszteletet Endrődnek, 1956 júniusában, amikor arra repülve egy kisebb repülőnapot rendeztem keresztzüleim, öreg keresztanyám háza felett, majd többször megkerültem a levegőben a templom tornyát Dandusz barátomra emlékeztvén, meg arra a harangra, amelyet 1944 nyarán ledobtak a toronyból és elvitték löszert önteni belőle.”

Zsombok Tímár György

„Endrőd

A telefonkönyvben, postai irányítószámok jegyzékében már nem található, nekem mégis, „a vágy titokzatos tárgya” vagy legalábbis az volt. Erről tudok beszélni, erről a nekem létező érzelmegalexisról, melyből vétettem.

Talán a nagyszülők voltak legelőbb. Este érkeztek, füstösvonat szaguk volt, ki kellett menni eléjük az állomásra, azután már otthon a vonatszag vanília cukorrá és MM kölni illatú szelídült, és karácsony volt és örültem, hogy „sokan” vagyunk a házban és azt sem bántam, hogy ki kell menni a temetőbe, ahol nagyanyám egy márványba vésett nevet csókolgat szíjogva. Nem tudom mikor voltam először Endrődön, mint ahogy a születésére sem emlékszik az ember. Tél volt-e vagy nyár, talán 69 volt, esetleg 70, olyan négy öt éves forma kisgyerek. Valahogy elkezdődött egy folyamat, egy a napi ritmuson túl növekvő, éves ciklus, melynek lényege, hogy a téli és a nyári szünet előtti napon megjelennek nálunk a nagyszülők, hogy minél hamarabb magukkal vigyenek minket nővéremmel, abba a másik, más színű, illatú, ízű világba, melyből „hazamenni”

mindig fájdalmas elszakadást jelentett s még jó, hogy köldökzsinórnak ott voltak hetente a levelek nagyapám lendületes, kaligrafikus betűivel a világ állásáról Endrődön, s amelyekhez néhány sort nagyanyám is fűzött, sokszor interpolálva, akár egy középkori oklevélben, és ezek a levelek, melyeket mindig közösen olvastunk angyalszárny suhogással állították meg az időt. Igen, Endrőd volt az ünnep és Tarján a hétköznap, Tarján volt a tervezgetés, Endrőd a megvalósulás. Ezzel – félreértés ne essék – nem azt akarom mondani, hogy nem szerettem a várost, melyben születtem és a mai napig élek, de Endrőd most, sok év után is mint a megélt éden húzódik meg bennem a maga már akkor kortalanságával, időn kívüliségével ott van gondolataimban, cselekedeteimben, ahogyan a világot látom, s ezért van, hogy bár az utóbbi tízegyhány évben ritkán voltam „otthon” nem lehetek idegen.

Mi a titok? Hiszen semmi olyan nem történt, ami máshol mással nem történt volna meg. Egy kisfiú a szüneteit rendszeresen apai nagyszüleinél tölti, játszik nagyjából egykorú unokatestvéreivel és azok barátaival, akik így már az ő barátaik is, hallgatja, mit beszélnek a felnőttek és erre a beszédre vagy odafigyel, vagy nem. Odafigyel. A titok tehát a „hogyan történtben” lakhat. Pszichológiai közhely, hogy a tíz-tizenkettedik életévre összeszedi az ember azokat az élményeit, melyből személyiség felépül. Én örülök, hogy ezek jelentős része endródi eredetű. Meghatározó az akkor még érintetlen Mirhó, ahol öt és tizenhét év közötti fiúk együtt rúgtak a labdát, a ház, a hatalmas kert, a Liget, a pecázás a holtágakon, a téli csúrongálások, látogatás Imre bácsiéknál, Eta néniéknél, ahogy nagyapám sakkozni tanít vagy éppen kártyázni és közben mesél, mesél a fogságról, Endrődről, mely világmézője, az embe- rekről, akiket mind ismer. Alapélmény a tejhózás köcsöggel a szomszédból, a Selyem utca sarkán a kis, petrószagú vegyesbolt, a nagy háromkilós kenyér, a vízfordás kantával a Mirhó közepi hajtós kútról, két forintért fagyi a Napkeletiből, átbuzozni Gyomára a fürdőbe, kimenni biciklivel Öregszőlőbe csak a bicajozás kedvéért, igen, biciklizni is a Mirhón tanultam meg, ahogy mindenki felnőtt kerékpáron, mert akkor még nem volt divat a gyerekbicikli. Mint ahogy sokaig tévé sem volt, és a Ki mit tud? Vagy a Forsyth saga miatt nagynénémékhez kellett átmenni, és este nagyapám jött értünk, és zseblámpát is kellett vinni, hogy lássuk jól a járdát, s ne lépünk az arra járó békákra... Lám hogy sorjáznak az emlékek, mint egy kusza, ezerszálú gombolyag összetapadt szála, ha kihúzatm az egyiket tíz másik jön vele. Folytathatnám még, de azt hiszem, már csak nekem lenne érdekes. Nosztalgia egy hóeséses decemberi délelőtt... az ember... még erősebben érzi, „ahogy fogy-fogy a jövőendő egyre-egyre drágább lesz a múlt.”

Paróczai Csaba

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

A farsang (Vízkeresztől – Hamvazó szerdáig tart) a falusi közösségekben a társas-összejövetelek tartásának, a bállok, fonóbeli játékos mulatságoknak kedvelt időszaka. Népdalokat énekeltek, meséket mondtak, amelyeket elámulva hallgatott az összegyűlt fiatalság és öregség. A népdalok, népballadák szereplőit gyakran környezetükből választott személyekkel helyettesítették, vagy az ismert dallamra és eseménysorra, megtörtént eseményt formáltak rá. Így születtek meg a helyi balladák, illetve népdalformációk. Mi most a helyi ihletésű népballadákkal foglalkozunk, annak típusaival és párhuzamaival, az országosan elterjedt típusok összehasonlításával.

Elsőként a **Szegvári Katica, Szegvári Marika** című balladát mutatjuk be, amely országosan elterjedt változat. A „halálra táncoltatott lány” motívuma jelenik meg ebben a balladában; Sági bíró lánya címmel Szeged környékén is megtalálható. Ugyan ebbe a körbe tartozik a Pápainé ballada, mely a helyi anyagban a **Jaj de széles, jaj de hosszú az-az** úttal címmel található. De nézzünk csak a számunkra értékesebb helyben megtörtént eseményekre íródott balladát, mint például a **Szosznyák balladát (Hallottatok 1910-ben c.)**, amely egy szerelmi tragédiát mond el a XX. század elejéről. A balladában megjelenő szereplők visszanyomozhatóan valós személyek voltak és a történet valóságát is bizonyítja, hogy egy jó ideig nem volt szabad énekelni Endrődön ezt a balladát, a két család haragja miatt.

Néprajzi forrásközlésünkben most e három balladát közöljük. Remélve azt, hogy Olvasóink, kik még ismernek endrődi típusú balladákat, segítségünkre lesznek azzal, hogy elküldik címünkre és ezekkel is gazdagodik a helyi gyűjtésű anyag.

Bízom abban, hogy e nagyon szép műfaj nem fog elvészni, hiszen csak szegényebbek lennének ezek nélkül.

Szegvári Katica, Szegvári Mariska

Szegvári Katica, Szegvári Mariska,
Itthon van-e lánya Szegvári Mariska?
Itthon van, itthon van, benn a szobába,
Fekszik már nyugszik már a fehér vetett ágyba.
Menjen be hozzája, küldje el a bálba,
Hőfehér ruháját vegye fel magára,
Páros arany gyűrűjét húzza az ujjára.

Jó estét, jó estét korcsmáros kisasszony,
Hol van az a két legény ki engem hivatott?
Üljön le Mariska nálunk a díványra,
Majd ráparancsolunk a szegedi bandára.
Húzzátok cigányok meg nem szabad állni,
Estétől reggelig muszáj muzikálni,
Szegvári Mariskát muszáj mulatgatni.

Engedj ki, engedj ki egy kicsit hűtözni,
Magos szárú cipőből a vért kiönteni.
Ne menj ki Mariska, mert meg hűtöd magod,
Páros arany gyűrűd az ujjadon marad.

Harangoznak délre, de nem délebedre,
Szegvári Mariskát viszik temetőbe.
Két legény kíséri, hat a sirba teszi,
Apja, édesanyja könnyes szemmel nézi.

Verje meg az Isten azt az édesanyát,
Aki este lányát elbocsátja bálba,
Este elbocsátja reggelig nem látja,
Reggel nyolc órakor halva viszik haza.

Jaj de széles, jaj de hosszú az-az út

Jaj de széles, jaj de hosszú az-az út,
Mellyen az a 9 betyár elindult,
9 betyár, 9 kés a kezébe,
Ugy indulnak Pápainé elébe.

Pápainé adjon Isten jó estét,
Adjon Isten maguknak is szerencsét,
Pápainé ne kívánjon szerencsét,
Még az éjjel szíve körül jár a kés.

Kati lányom szaladj le a pincébe,
Hozzál fel bort a legszebb iccébe,
Pápainé nem kell nekünk a bora,
Még az éjjel piros véret kiontja.

Pápainé kiszaladt az udvarra,
Föltekintett a csillagos nagy égre,
Jaj Istenem, hogy kell ennek meg lenni,
Három éves kis árvamat itt hagyni.

Arra kérlek kereszt fiam, ne ölj meg,
Mindent adok csak az életem hagyj meg,
Téged foglak legelőször megölni,
Hogy mertél a nevemről szólni...

Hallottatok 1910-ben

Hogy mi történt Kisendrőd községben,
Szosznyák Lajos éjjel ment a faluból,
Elejbe állt 5 legény a malomtól,
Szosznyák Lajos összetette két kezét,
Ugy könyörgött hagyják meg az életét,
De olyan dühös lett a rablóbanda,
Tíz ujját az ásóval is levágta.

Szelei Izidor akkor egész éjszaka,
Legényeit kocsmájában itafta,
Igyunk társak megfizeti valaki,
Még az éjjel Szosznyáknak meg kell halni.

Gombkötőné kiállott a kapuba,
Azt kérdezi végbe ment-e a munka?
Végbe anyám megszabadult a lánya,
De minekünk sötét börtön az ára.

Édesanyám hogyha látná a vejét,
Mily szörnyen összeroncoltuk a fejét,
Piros vére a földet befestette,
Veisz doktornál a lelkét ki lehelte.

A kórházba égetik a szingyertyát,
Talán bizony Szosznyák Lajost virrasztják,
Gyertek népek öltözzünk feketébe,
Kísérjük ki Lajost a temetőbe.

Szosznyák Lajost viszik a temetőbe,
Gyilkosait kísérik a börtönbe,
Sírhattok már oda szabadságotok,
Egy pár pohár borért oda adtátok.

Kisendrődön megszólalt a nagyharang,
Húzza aztat három fekete galamb,
Húznak rajta oly szomorú verseket,
Kisendrődi népek keseregjétek.

A központi temetőben van egy sír,
Oda jár egy szőke asszony mindig sír,
Kelj fel Lajos töröld el a könnyemet,
Nem kelek fel mert agyon ütöttetek.

Vaszkó Irén gyűjtése

Szonda István

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Érdekességek „Gyoma község Hirdetési Jegyzőkönyveiből” 1800-1900. IV.

1851. szeptember „A Város malmái (a város tulajdonában lévő szárazmalomok lsd.: szarvasi szárazmalom múzeum) árendában ki fognak adatni a folyó évi Mindenszent naptól egy évre, gabonabeliekért. Az árverés első Októberbe fog a Városházán megtartatni.”

1851. május 25. „A szeszegetés és serfőzés Nagy Álláson az Uradalomban megszűnvn a Szélmalomban vámbér mellett mindenki örölhet.”

1852. szeptember 1. „Németi János Oajmalmos figyelmébe ajánlja magát a becsülletes lakosságnak.” (Tökmagból nyertek olajat un. olajütő malmokban.)

1854. január 29. „Tudomására tétetik a lakosságnak, hogy akik levelet postán küldeni akarnak, küldendő leveleiket helybéli Gyógyszerész Parikovics Úrnál továbbítás végett minden héten vasárnap és csütörtökön e napokon feladhatják.”

1854. február 5. „A ház előtt az utcán vízelvezető árkok húzódtak s ezekbe be kötöttek az udvarból ásott levezető árkokat. A császári-királyi Csendőrség el rendeli, hogy deszkával fedjék le, mert éjszakai kerüléskor a csendőrök belebotlanak.”

„Mint köztudott is Felsőbb Rendeletek folytán Gyoma Várossa a Békési Járásból a Szarvasi Járáshoz csatoltatván által, ügyes-bajos dolgaikban Szarvasi Járásbíróság. Szarvasi Főszolgabíró illetékes.”

1854. május „A házhelyek megtöltésére hordandó földásásoktól el tiltatnak a lakosok, onnan (a kijelölt vályogvető

helyekről) csak tapasztani való sárga földet szabad hordani, de töltés földet nem.”

1854. május 7. „A kiket a város cselédjei a város házához felrendelnek, vagy hozzájuk pecsét küldetik, szoros kötelességöknek tartásák a Városházánál megjelenést. (A város cselédje: hajdú, községi rendőr, kézbesítő, a jobbágy időkben hadnagy. A pecsét egy kb. 5X5 cm-es kemény papírlap melyen ott volt a község-város pecsétje, ennek középkorra visszamező gyökerei vannak. Tehát akinek ezt a pecsétet felmutatta a „város cselédje” annak fel kellett menni az Elöljárók elibe.)

„Mint hogy a' gyomai cigányok a' hitelezések által igen sok bajt okoznak ennel fogva közhírré tétetik, hogy a' kik hitelbe bármit is adnak a cigányoknak adósságaik megfizetése végett panaszokkal a' Város Házánál ne alkalmatlankodjanak; mert az olyanokon a' kinek semmi vagyonok nincs, az Elöljáróság sem vehet semmit.”

„Minden ügybajba, légyen az bármilyen tartalmú, a mai naptól kezdve az illető felek Szarvason a „Bárány Vendéglő” melletti Inkei-féle háznál jelentkezzenek délelőtt 9-12 óráig, délután pedig 3-tól 6 óráig. A hivatalnokok tulajdon lakásán pedig soha senki ne alkalmatlankodjon mert el nem fogadtatik, s a' mellett meg is büntetetik. Vasárnap és innep napokon pedig hivatal szünet lévén senki panasza sem fog meg hallgattatni.” (Az önkényuralom alatt Szarvas volt a császári-királyi bezirker (körzeti) hivatal.

„Az udvar hosszabani utcára szolgáló árkokat minden ember szoros fele-

lösség terhe alatt e' folyó hó 20-ig csinosan kiássa s a' kapunni bejárat alatt szinte árkot ásson, hogy a víznek folyása lehessen. A bejáróhoz megkívántató hídfőt is kapuja előtt személyválogatás nélkül ki ki elkészítse, mert aki mind ezeknek ne tesz eleget szigorúan büntetetik.

1856. január „Kéri Mihálynak pénteken virradóra vele, a lovak elszaladván szánkója felborulásakor a' Catholicus Templom melletti hídfőnél elveszett egy ótska szüre, 2 szekér kötele és egy ótska hámja.” (A hídfővel kapcsolatban arra gondolhatunk, hogy azon a tájon is voltak nagy árkolások a csapadékvíz levezetésére, s egy ilyen árkon átvett hídacsának hídfőjéről lehetett szó. Természetesen kocsis híd méret.)

1856. április „Tapasztaltatván, hogy a' lakosok kerítésére igen kevés gondot fordítanak, s azokat botrányos rossz állapotban tartják, ehhez képest figyelmeztetnek komolyan a' rossz kerítéssel bíró lakosok, hogy kerítéseiket még ez év tavaszán kijavítsák, a' kiknek pedig nem volna (ti. kerítése) udvaraikat bekerítsék.”

1876. október 15. „Harstein Hermann Szűllitónál kirotált vetni valló búza van eladó, konkolyozó rostán kitisztált búza.”

1876. november 12. „A Szilágyi István Esküdt Úr házában lakó budapesti kereskedő búzát, árpát és zabot folytonosan szed.” (vásárol)

1877. március „Bihar Vármegyei Nagy Bajom Községben Özvegy Lékey Arzennő Asszonyának egy jó karban lévő s két köre járó szélmalma egy jó molnárházzal és egy hold telekkel szabad kézből el adó. Értekezhetni nagybajomi postamester Tóth István Úrral lehetséges.”

Összeállította Cs. Szabó István

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádkák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

Rovatvezető Császár Ferenc

„Nagyon szépen köszönöm a küldött kérdőívet, számomra megfelel a jelenlegi szerkesztésük. Ezt bizonyítja az, hogy nem tudom letenni a lapot, amíg el nem olvasom.”

TIMÁR ENDRE
Hunya

„Minden újság esetében alapkérdés, hogy kiknek, mit, milyen formában óhajt mondani. Ebben még további korlát a terjedelem, nyomdatechnika és a megjelenés gyakorisága. Mindent egybe véve az egyes rovatoknál azokat jelöltem IGEN-el, amelyeket fontosnak, hiányt pótlónak vélek. A többi rovat izlés dolga.

de réteggényeket elégitenek ki (Izes-izek, Mária néni meséi stb.) illetve nem konkurálhatnak a napilapok frissességével (megyei hírek), – Mindezt más újságban is megtalálhatják az érdeklődők. Másrészt: ha a célcsoport minden endródi (otthonelő, vagy elszármazott), akkor számolni kell sokféle értékrenddel – és a direkt, szájbarágós politizálás, egyoldalú, elfogult beállítás időnként zavaró lehet. Felnőtt emberek véleménye a világról, politikáról, múlttól, jelenről, jövőről agitációs hatására nem igen változik már, inkább bizuk ezt a saját tapasztalatra. Viszont a szülőföld üzenete – különösen a távol élők számára mindig szívet melegengető, szóljon az régmúlt, vagy mai élő eseményekről. Remélem, még sokáig lesz benne részem. Sok sikert!”

Dr. DINYA LÁSZLÓ
Gyöngyös

„Én nem endródi vagyok, így a rovatokról nem tudok véleményt nyújtani. Egyébként a lapuk tartalmas.

A Gödöllői kastélyhoz hozzá fűzném, hogy igen sok színvonalas hangverseny rendezésére is használják. Allandó kultur programok helye nem csak „Múzeum”.

Tisztelettel:
Dr. SZABO BELÁNE
Gödöllő

„Teljes mértékben megfelel a jelenlegi szerkesztésük. Munkájukhoz erőt, egészséget és sok sikert kívánok.”

FORGÁCS IMRE
Gyomaendrőd

„Endrődön születtem és éltem. Több mint húsz éve, hogy Békéscsabán lakom. Azt sajnálom, hogy kezdettől fogva nem ismerhettem ezt az újságot. Minden érdekel, ami benne van, azok a kérdések is amiket nem jelöltem meg. Egy kérés van, ki az a Mária néni? Lehet, hogy ismerem vagy talán rokonom is. Ezt szeretném tudni.

További sok sikert kívánok munkájukhoz.”

DINYA AMBRUSNÉ
Békéscsaba
(Szerk. megjegyzés: Mária címét megküldtük.)

„A lapot édesanyám özv. dr. Matúz Györgyné sz. Gubucz Gizella és elsőszülött fia olvassa. A szerkesztést tökéletesnek tartja, csupán egyes cikkek naivitása, pontosabban gyerekes szöveg szerkesztése, stilisztikai hibái váltanak ki bennünk megütközést (Ez főképp az események elírása esetében észlelhető.) Ugyanakkor hiányoljuk a lap politikai jellegét, valamint az ellenvéleményeket. Mivel édesanyám Hunyán született, többet szeretnénk olvasni e kis község életéről. Nem ártana bepillantást nyújtani a szomszédos városok (Mezőtúr, Mezőberény, Szarvas, Kondoros, Békésszentandrás életébe stb. Summa summarum rengeteg élményt, melegséget, összetartozást kelt e lap az onnan elszármazottak, illetve azok leszármazói számára. Ezért is érdemes volt létrehozni, fenntartani.”

D. MATÚZ GYÖRGY
Debrecen

„Nagyon nagyra értékelem ennek a lapnak a szerepét. Valójában a szülőföld 'aurájához' kapcsolja azokat is, akik már nem ott élnek, de rendszeresen olvassák a lapot. A haza ugyanis leghitelesebben,

legmaradandóbban a felnevelő föld, világra eszmélésünk színtere, a szülőhely. Semmi sem pótolhatja.

A fentiek alapján tehát úgy gondolom, hogy még inkább a helyi témákra kell a hangsúlyt helyezni, esetleg az általánosabb, országos témák rovására is.”

GIRICZ LÁSZLÓ
Százhalombatta

„Tisztelt Szerkesztőség! Kérem a Város újság folytatását, szükségem van rá! Mivel 83 éves vagyok már, sehová nem tudok járni, nem is hallok jól. Tehát jól jön egy kis híradó.”

Tisztelettel:
SÓCZÓ ERZSÉBET
Gyomaendrőd

„Megfelel nekem jelenlegi szerkesztésük!
A tíz éves jubileumhoz szívből gratulálók!”

HANYECZ MIHALYNE KALMÁR MAGDOLNA
Budapest

„A jelenlegi szerkesztésük nekem megfelel. A Márton Gábor írásai nagyon tetszenek. Például a Kovács Matyi bácsiról és Szabó Elek bácsiról írott cikkei tetszettek. De a többi írásai is tetszettek.”

HUNYA ELEK
Bátonyterenye

„Szívesen olvasom újságjukat, örülök, hogy ilyen színvonalas helyi lap is van városunkban. Kb. 1 éve volt az endródi tájszólásról egy sorozat (totó) Nagyon tetszett. A jövőben is jó lenne olvasni erről.

További jó munkát kívánok a Szerkesztőség dolgozóinak, s persze jó egészséget!”

MAJOROS ÉVA
Szeged

„Tisztelt Szerkesztőség, az újság tartalmával meg vagyok elégedve, csak az kérem, hogy akik Hunyán elhaláloztak, a nevüket tegyék bele.”

Köszönöm

PINTÉR ANDRÁSNE
Gyomaendrőd

2003. január 13-án elhunyt hűséges internetes olvasónkra emlékezünk, aki ezeket a sorokat írta Montreaiából internetes vendégkönyvünkbe:

Szép és ízléses tornatermet építetek. Jó és sok egészséggel használjátok.

Minden hónap első hetén, öröm olvasni a hazai híreket.

Szabó Zoltan Elek (zes@total.net)

Képiünk: Tovább épül a Szent Gellért Általános Iskola tornaterme. A festők a nagy teremben dolgoznak.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Marosvásárhely

A Don kanyarnál elhunyt magyar áldozatokra emlékező kiállítás volt január 11-én és 12-én az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szervezésében, a helyi unitárius egyházközösség épületében. A látogató tárgyi emlékeket, tábori naplókat, korabeli fényképeket, térképeket, zsoldkönyveket, fegyvereket láthatott. Az Egyesület kezdeményezésére a történelmi egyházak és civil szervezetek emlékbizottságot hoztak létre. A kiállítás mellett emlékülést tartottak, melyen a Magyar Hadtörténelmi Intézet irattárának igazgatója, Bús János alezre-des tartott megemlékezést. A marosvásárhelyi katolikus temetőben elhelyezték a felállítandó Doni emlékmű alapkövét.

A 2. magyar hadsereg doni katasztrófájáról most első ízben emlékezetek meg nyilvánosan Romániában.

Székelykeresztúr

Január 12-én vasárnap országsszerte megemlékeztek az unitárius egyház születéséről, ugyanis az 1568. január 6 és 13 között megtartott tordai országgyűlés először rendelkezett a vallási türelem, a lelkiismereti szabadságról. E vallástörténelmi jelentőségű esemény üzenet lehet a mához szólóknak is. Tény, hogy e törvény megalkotásában éppúgy részük volt a politikusoknak, mint a teológusoknak.

Torda

Szerény megemlékezést tartottak Tordán is az unitárius egyházközösségben. Ünnepi istentiszteleten emlékeztek az 1568. január 6 és 13 között Tordán megtartott országgyűlésre, ahol először nyilvánította hivatalossá a katolikus, református, unitárius és lutheránus vallásokat.

Szilágysomlyó

Seres Dénes RMDSZ-szenátor január 6-án vasárnap a zsbóbi Magyar Házban tartott fórumon ígéretet tett arra, hogy Szilágysomlyón a 2003/4 évben ismét lesz magyar iskola.

Kolozsvár

A hó elején nyílt meg Balázs Janó szobrászati kiállítása, a kolozsvári Művészeti Múzeum műtermében. A szobrok hullámváz formákat, dinamikát tükröznek. A retrospektív szobrászati tárlat január 20-ig állt a nagyközönség rendelkezésére.

A kolozsvári Református Kollégium Farkas utcai épületét 1948-ban államosították a románok. Majd Ady-Sincai néven a román liceummal egyesült. Később Ady nevét is törölték. Hosszú évek pereskedése után most újra a református egyház tulajdonában lévő ingatlanon kezdhetette meg működését az Erdélyi Református Egyház kerület által működtetett Református Kollégium.

Zilah

Végre birtokba vehette a református egyház egykori művelődési központját, a Kálvineum épületét. Az ingatlant már 1999-ben sürgőségi rendelettel visszaadta az egyháznak, melyet a zilahi tanács a bíróságon megtámadott. Mégis hosszú időt kellett várni, melyben az ügy megjárta a román alkotmánybíróságot is. A Kálvineum eredeti rendeltetése is művelődési ház volt.

Berettyóújfalú – Nagyvárada

Január 21-én Berettyóújfalun kezdődtek, és másnap Nagyváradaon folytatódott a Magyar Kultúra Napja ünnepei. Közös kultúrával Európában címmel tartottak fórumot, a régiók és kistérségek határon átnyúló lehetőségeiről. Ez alkalomból Nagyváradaon a Körösvidéki Múzeumban kortárs magyar nagyváradi és bihari képzőművészek alkotásaiból rendeztek kiállítást. Délután az Állami Színházban díszelőadást tartottak, amikor is átadásra került az Erdélyi Gábor-díj és a Magyar Kultúráért plakett, valamint 5 díszoklevél.

Minden negyedik romániai magyar igényelte eddig a magyar igazolványt!

A december 15-én lejárt statisztika szerint 336.505 személy kérte az igazolványt, több mint 26 ezren nyújtották be addig kérvényeiket diakigazolványra. A tavalyi népszámlálás ideiglenes adataival számolva az igénylők a romániai magyarságnak eddig 23.4 százalékát tették ki.

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket, és remélik, hogy a jövőben is számíthatnak segítségükre:

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitással kapcsolatos költségek fedezése, a templom karbantartásának, felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány, célja az endrődiek emlékét megőrizni.
Adószám: 18382615-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek további sorozatainak megjelentetése.
Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gelért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerálmányának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.
Adószám: 18370827-2-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04

Öregszőlői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

Rovatvezető Császár Ferenc

„Nagyon szépen köszönöm a küldött kérdőívet, számomra megfelel a jelenlegi szerkesztésük. Ezt bizonyítja az, hogy nem tudom letenni a lapot, amíg el nem olvasom.”

TIMAR ENDRE
Hunyá

„Minden újság esetében alapkérdés, hogy kiknek, mit, milyen formában óhajt mondani. Ebben még további korlát a terjedelem, nyomdatechnika és a megjelenés gyakorisága. Mindent egybe véve az egyes rovatoknál azokat jelöltem IGEN-el, amelyeket fontosnak, hiányt pótlónak vélek. A többi rovat ízlés dolga,

de rétegigényeket elégítenek ki (Izes-izek, Mária néni meséi stb.) illetve nem konkurálhatnak a napilapok frissességével (megyei hírek), – Mindezt más újságban is megtalálhatják az érdeklődők. Másrészt: ha a célcsoport minden endródi (otthonéi, vagy elszármazott), akkor számolni kell sokféle értékrenddel – és a direkt, szájbarágós politizálás, egyoldalú, elfogult beállítás időnként zavaró lehet. Fejnőtt emberek véleménye a világról, politikáról, múltrol, jelenről, jövőről agitációs hatására nem igen változik már, inkább bizzuk ezt a saját tapasztalatra. Viszont a szülőföld üzenete – különösen a távol élők számára mindig szívet melengető, szóljon az régmúlt, vagy mai élő eseményekről. Remélem, még sokáig lesz benne részem. Sok sikert!”

Dr. DINYA LÁSZLÓ
Gyöngyös

„Én nem endródi vagyok, így a rovatokról nem tudok véleményt nyújtani. Egyébként a lapuk tartalmas.

A Gödöllői kastélyhoz hozzá fűzném, hogy igen sok színvonalas hangverseny rendezésére is használják. Állandó kultur programok helye nem csak „Múzeum”.

Tisztelettel:
Dr. SZABÓ BELÁNE
Gödöllő

„Teljes mértékben megfelel a jelenlegi szerkesztésük. Munkájukhoz erőt, egészséget és sok sikert kívánok.”

FORGÁCS IMRE
Gyomaendrőd

„Endrődön születtem és éltem. Több mint húsz éve, hogy Békéscsabán lakom. Azt sajnálom, hogy kezdettől fogva nem ismerhettem ezt az újságot. Minden érdekel, ami benne van, azok a kérdések is amiket nem jelöltem meg. Egy kérésem van, ki az a Mária néni? Lehet, hogy ismerem vagy talán rokonom is. Ezt szeretném tudni.

További sok sikert kívánok munkájukhoz.”

DINYA AMBRUSNÉ
Békéscsaba
(Szerk. megjegyzés: Mária címét megküldtük.)

„A lapot édesanyám özv. dr. Matúz Györgyné sz. Gubucz Gizella és elsőszülött fia olvassa. A szerkesztést tökéletesnek tartja, csupán egyes cikkek naivitása, pontosabban gyerekes szöveg szerkesztése, stilisztikai hibái váltanak ki bennünk megütközést (Ez főképp az események elírása esetében észlelhető.) Ugyanakkor hiányoljuk a lap politikai jellegét, valamint az ellenvéleményeket. Mivel édesanyám Hunyán született, többet szeretnénk olvasni e kis község életéről. Nem ártana bepillantást nyújtani a szomszédos városok (Mezőtúr, Mezőberény, Szarvas, Kondoros, Békésszentandrás életébe stb. Summa summarum rengeteg élményt, melegséget, összetartozást kelt e lap az onnan elszármazottak, illetve azok leszármazói számára. Ezért is érdemes volt létrehozni, fenntartani.”

D. MATÚZ GYÖRGY
Debrecen

„Nagyon nagyra értékelem ennek a lapnak a szerepét. Valójában a szülőföld 'aurájához' kapcsolja azokat is, akik már nem ott élnek, de rendszeresen olvassák a lapot. A haza ugyanis leghitelesebben,

legmaradandóbban a felnevelő föld, világra eszmélésünk színtere, a szülőhely. Semmi sem pótolhatja.

A fentiek alapján tehát úgy gondolom, hogy még inkább a helyi témákra kell a hangsúlyt helyezni, esetleg az általánosabb, országos témák rovására is.”

GRICZ LÁSZLÓ
Százhalombatta

„Tisztelt Szerkesztőség! Kérem a Város újság folytatását, szükségem van rá! Mivel 83 éves vagyok már, sehová nem tudok járni, nem is hallok jól. Tehát jól jön egy kis híradó.”

Tisztelettel:
SÓCZÓ ERZSÉBET
Gyomaendrőd

„Megfelel nekem jelenlegi szerkesztésük!
A tíz éves jubileumhoz szívből gratulálok!”

HANYECZ MIHALYNE KALMÁR MAGDOLNA
Budapest

„A jelenlegi szerkesztésük nekem megfelel. A Márton Gábor írásai nagyon tetszenek. Például a Kovács Matyi bácsiról és Szabó Elek bácsiról írott cikkei tetszettek. De a többi írásai is tetszettek.”

HUNYA ELEK
Bátonyterenye

„Szívesen olvasom újságjukat, örülök, hogy ilyen színvonalas helyi lap is van városunkban. Kb. 1 éve volt az endródi tájszólásról egy sorozat (totó) Nagyon tetszett. A jövőben is jó lenne olvasni erről.

További jó munkát kívánok a Szerkesztőség dolgozóinak, s perze jó egészséget!”

MAJOROS ÉVA
Szeged

„Tisztelt Szerkesztőség, az újság tartalmával meg vagyok elégedve, csak az kérem, hogy akik Hunyán elhaláloztak, a nevüket tegyék bele.”

Köszönöm

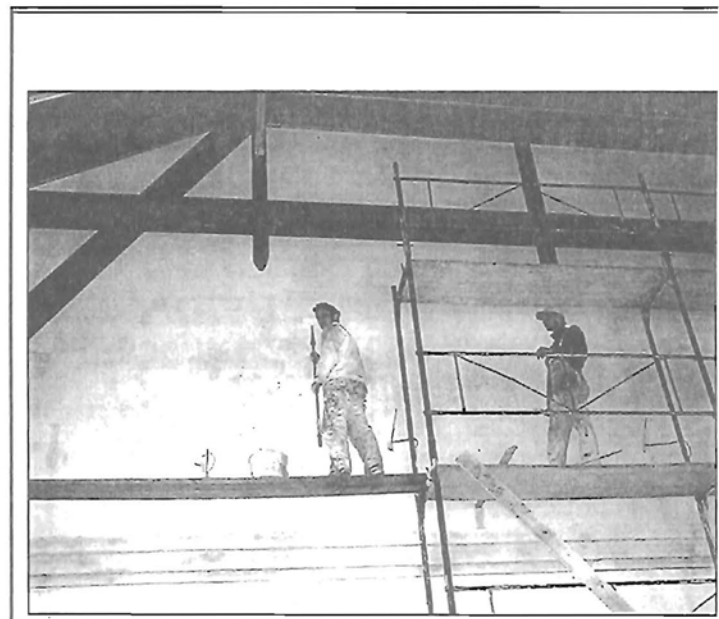
PINTÉR ANDRÁSNÉ
Gyomaendrőd

2003. január 13-án elhunyt hűséges internetes olvasónkra emlékezünk, aki ezeket a sorokat írta Montrealtól internetes vendégkönyvünkbe:

Szép és ízléses tornateremet építetek. Jó és sok egészséggel használjátok.

Minden hónap első hetén, öröm olvasni a hazai híreket.

Szabo Zoltan Elek (zes@total.net)

Képünk: Tovább épül a Szent Gellért Általános Iskola tornaterme. A festők a nagy teremben dolgoznak.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Marosvásárhely

A Don kanyarnál elhunyt magyar áldozatokra emlékező kiállítás volt január 11-én és 12-én az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szervezésében, a helyi unitárius egyházközösség épületében. A látogató tárgyi emlékeket, tábori naplót, korabeli fényképeket, térképeket, zsoldkönyveket, fegyvereket láthatott. Az Egyesület kezdeményezésére a történelmi egyházak és civil szervezetek emlékbizottságot hoztak létre. A kiállítás mellett emlékülést tartottak, melyen a Magyar Hadtörténeti Intézet irattárának igazgatója, Bús János alezredest tartott megemlékezést. A marosvásárhelyi katolikus temetőben elhelyezték a felállítandó Doni emlékmű alapkövét.

A 2. magyar hadsereg doni katasztrófájáról most első ízben emlékeztek meg nyilvánosan Romániában.

Székelykeresztúr

Január 12-én vasárnap országsszerte megemlékeztek az unitárius egyház születéséről, ugyanis az 1568. január 6 és 13 között megtartott tordai országgyűlés először rendelkezett a vallási türelem, a lelkiismereti szabadságról. E vallástörténeti jelentőségű esemény üzenet lehet a mához szólóknak is. Tény, hogy e törvény megalkotásában éppúgy részük volt a politikusoknak, mint a teológusoknak.

Torda

Szerény megemlékezést tartottak Tordán is az unitárius egyházközösségben. Ünnepi istentiszteleten emlékeztek az 1568. január 6 és 13 között Tordán megtartott országgyűlésre, ahol először nyilvánította hivatalossá a katolikus, református, unitárius és lutheránus vallásokat.

Szilágysomlyó

Seres Dénes RMDSZ-szenátor január 6-án vasárnap a zsbói Magyar Házban tartott fórumon ígéretet tett arra, hogy Szilágysomlyón a 2003/4 évben ismét lesz magyar iskola.

Kolozsvár

A hó elején nyílt meg Balázs Janó szobrászati kiállítása, a kolozsvári Művészeti Múzeum műtermeiben. A szobrok hullámváz formákat, dinamikát tükröznek. A retrospektív szobrászati tárlat január 20-ig állt a nagyközönség rendelkezésére.

A kolozsvári Református Kollégium Farkas utcai épületét 1948-ban államosították a románok. Majd Ady-Sincai néven a román líceummal egyesült. Később Ady nevét is törölték. Hosszú évek pereskedése után most újra a református egyház tulajdonában lévő ingatlanon kezdhette meg működését az Erdélyi Református Egyház kerület által működtetett Református Kollégium.

Zilah

Végre birtokba vehette a református egyház egykori művelődési központját, a Kálvineum épületét. Az ingatlant már 1999-ben sürgősségi rendelettel visszaadta az egyháznak, melyet a zilahi tanács a bíróságon megtámadott. Mégis hosszú időt kellett várni, melyben az ügy megjárta a román alkotmánybíróságot is. A Kálvineum eredeti rendeltetése is művelődési ház volt.

Berettyóújfalun – Nagyvárada

Január 21-én Berettyóújfalun kezdődtek, és másnap Nagyváradaon folytatódott a Magyar Kultúra Napja ünnepségei. Közös kultúrával Európában címmel tartottak fórumot, a régiók és kistérségek határokön átnyúló lehetőségeiről. Ez alkalomból Nagyváradaon a Körösvidéki Múzeumban kortárs magyar nagyváradi és bihari képzőművészek alkotásaiból rendeztek kiállítást. Délután az Állami Színházban díszelőadást tartottak, amikor is átadásra került az Erdélyi Gábor-díj és a Magyar Kultúraért plakett, valamint 5 díszoklevél.

Minden negyedik romániai magyar igényelte eddig a magyar igazolványt!

A december 15-én lejárt statisztika szerint 336.505 személy kérte az igazolványt, több mint 26 ezren nyújtották be addig kérvényeiket diákigazolványra. A tavalyi népszámlálás ideiglenes adataival számolva az igénylők a romániai magyarságnak eddig 23.4 százalékát tették ki.

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket, és remélik, hogy a jövőben is számíthatnak segítségükre:

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom karbantartásának, felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány, célja az endrődiek emlékét megőrizni.
Adószám: 18382615-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek további sorozatainak megjelentetése.
Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gelért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608 –1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.
Adószám: 18370827-2-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04

Öregszőlői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

Mária néni meséi

A verseket és a mesét írta: Iványi Mária

KALAMAJKA KIRÁLY EBÉDJE

Túl az üveghegyen volt egy csuda ország. Ott az okos embert kicsüfolták. Nem is volt a tyúknál több esze ott másnak, csupán a bírónak, no meg a királynak. Hanem azok aztán olyan bölcsök voltak, a szekér mellett is gyalog kutyagoltak, mondván ki lassan jár, az messzebbre ér el. Menjen, aki ráér szaladó szekéren! Lábukra a csizmát nem húzták föl soha, nehogy még belepje az utak, padlók pora! Ott lobogott a lábtyú a vállukra kötve. A felséges király néha meg is pökte, ilyenkor a szolgák úgy kicsüfolták, azon korcsolyáztak a tenyészett bolhák. Csodálkozni, ugyan ki tudna hát rajta, hogy volt az országban tenger kalamajka.

Egyszer is a király vadászatra készült. Harsogott veszettül egy kimustrált vén kürt. A vadászkutyákat sorra megnyergelték, s a pejparipákat pórázon vezették. Mezítláb meg frakkban kutyogott a király, egy uralkodónak a pompa csak kijár! Vállára egy könnyű mozsárágyút vetett, s nyuszító kutyáján vidáman ügetett. Az erdőben aztán kezdtek tüzet rakni, hogyha majd sikerül ágyúvégre kapni egy mihaszna nyulat, mindjárt meg is nyúzzák, s faragták a nyársat, hogy majd arra húzzák. Puffogott az ágyú, lődöztek az urak, de csodák csodája, nem jöttek a nyulak! Bíró uram szörnyen vakarta a fejét:

- Tán nyulat kéne felhajtani elébb!

- Hisz megpróbálhatjuk, - bólintott a király. Bíró uram erre nagy hajbókot csinál, aztán sebbel-lobban befutja az erdőt, s fel is hajt egy nyuszt, egy arra tekerget. Töltötte az ágyút király uram gyorsan, szikrázott a gyújtás kellő puskaporban. Szembenézett böszén a jövődő sülttel, ám ekkor az ágyú visszafelé sült el! Ott álltak az urak, mint a szerencsének! Csikorog a bíró, hogy ő fenegyerek,

majd ő megmutatja, hogy kell nyulat fogni! Főlöszleges ahhoz ágyúval pufogni. Csak hozzanak neki egy zsák sőt, meg követ. Nosza nyargal is már

Bergengóc követ, - mert hogy az is ott volt a nyúl vadászaton. - S hozta is, ami kell, egy ökrös fogaton. A bíró félmarkát teleszedte sóval, másikat meg kövel, úgy vagy két kilóval. A kövel a térdét ütögette egyre, a sót a nyúl nyomán földre hitegette. Balagott a nyuszi hátra-hátra lesve, a bíró utána a sőt hintegetve. A térdén a nadrág ronggyá szakadt szerete, s kegyetlenül sajgott hol a kövel verte. Hümmögött a bíró:

- Tán a lépést vétem? Hiszen még nagyapám mesélgette régen, hogy Boldogfalván is ekképpen vadásztak. Csakhogy bizonyosan más követ használtak!

No, ez sem sikerült, pedig ott a nyuszi, s mintha csúfolódna a kis almuszi. Hanem rosszul tette, nem figyelt a csacska, s jaj lecsapott rá egy ott felejtett csapda! Nosza volt is öröm! Harsogtak a kürtök, tizenkét szolgáló estig rőzsét gyűjtött. Kivonult egy ezred a nyuszi ebédre, s rezsebanda játszott a nap örömére. Parancsolt a király:

- Kinek keze lába ép, az siessen a királyi konyhába! Nyúzzák, főzzék, süssék a nyulat, de hamar! - mert aból még mára nagy lakomát akar! Vendéget is hívott, nem többet csak százat. Felverte a vig zaj a királyi várat. Csörrent a kés villa, s a porcelán tányér, hét szolga futott egy kancsó borocskáért. Asztalhoz ültek a vendégek sorra, készítették gyomruk gazdag nyusztorra. Asztalfőn a király épp azt színezgette, hogy is volt, mikor a nyuszt célba vette. Hajtogatta váltig, csak övé az érdem, hogy most úszik a nyúl jó paprikás lében! No, nem úszott biz az sem lében, sem másban! Kint nyargalászott már vígan a határban. Futott a kis kukta, - nagyot bókolt elébb - s így szólt:

- Felséges úr elszokolt az ebéd!

Hej, forgatta erre a király a szemét, s tudakolta nyomban, kinek ve-

gye fejét? Ki szalajította el a fepsibevalót? Krákogott a kukta, s emígy kezdte a szót:

- Hát az úgy volt uram, az okozott gondot, hogy a nyúl bundáján nem találtunk gombot. Így aztán nem tudtuk legombolni róla, s elküldtük a szűcshöz, ment is az egy szóra. Jól szájába rágtuk, hol találja házát a szűcsnek, aki majd leveti bundáját. Mégis rossz felé ment az oktalan állat. Már most az a kérdés, ki érdemel vádat?

Nosza főtt a feje királynak, bírónak, vége-hossza nem volt a sok suta szónak. Végül kisütötték, közösen az urak. Nem lehet vádolni senkit, csak a nyulat. Mert lám a főszakács szűcshöz menesztette, s az a felségsértő a parancsot szegte! El kell fogni gyorsan, s a vérpadra vele! Kalamajka ország izgalommal tele, pufognak az ágyuk, úzik sóval, kövel, csapatnák a nyulat mennydörgös mennykövel. De csak mindhiába, hasztalan keresték, a lázadó nyúlnak már nyomát sem lelték. Hazamentek búsan. Este volt már akkor, vacsorájuk víz volt, meg egy kosár vacsor.

Am oda se neki! Ahol annyi ész van, ott a kalamajka hamarosan kész van. Másnap bukfencmagot vetettek a réten. Mi kelt ki belőle? Holnap elmesélem.

PANNIKA GONDJAI

Panni minden áldott reggel
Kiságyából jókor felkel,
Zsörtőlődve sűrög, forog.
Jaj, mert rengeteg a dolog!

Kis tűzhelyén tejet forral,
Kávé készí sok cukorral.
Teletölti a csészéket.
S eteti a babanépet

Beveti a babaágyat,
Rendbe rakja a szobákat.
Aztán nagymosáshoz készül.
S fáradtan így sóhajt végül:

- De nehéz mamának lenni!
Sütni, főzni, tenni, venni.
Hidd el Anyu jobb gyerekeknek.
Akkor minket becézgetnek.

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A 77 éves Önkéntes Gyomaendrődi Tűzoltó Egyesület fénykora és hanyatlása

1926-ban alapították.

1936-ban tíz éves fennállásának ünneplését a testület vezetősége a község előljáróságával karöltve ünnepelte. Ez alkalommal járásközi tűzoltóversenyt rendeztek. Az ünnepségen a Vármegyei Tűzoltószövetség és nyolc megyei község vett részt, és folytatott versenyt a hazaiakkal. Endrőd község tűzoltósága érte el a legjobb eredményt. Ebben az időben a **parancsnoki tisztet Szabó József a Takarékpénztár igazgatója látta el.**

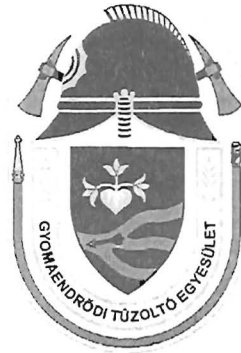
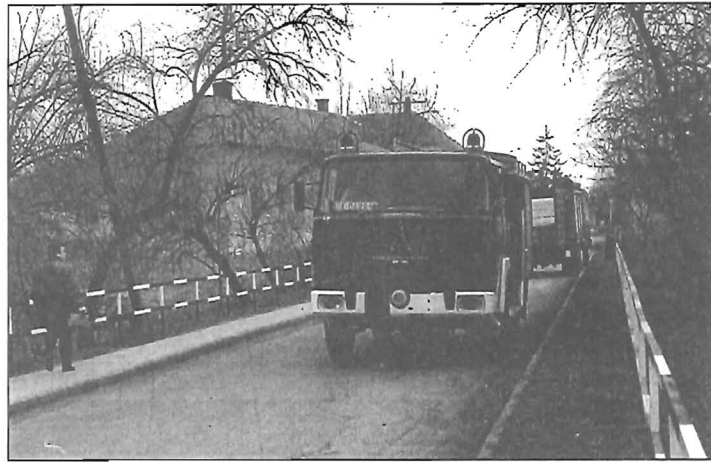
1938-ban a község képviselő testülete úgy döntött, hogy teljes egészében magáévá teszi a

Békés Vármegye Tűzoltó Szövetségének kérelmét, és a Gyopáros fürdőn építendő tűzoltó üdülőházban két ágyalapítványt létesít, az Endrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület gyermekeinek.

1949 től 1954-ig az **önkéntes tűzoltók hivatásos parancsnoka Komóczi Imre volt**, aki mellet még 3 főből álló főállású (Tímár Imre, Timár Károly, Lövei György) 3 önkéntes (Német András hadnagyi rangban, Balogh Károly, és Szmla József főtörzsőrmesteri rangban) teljesített szolgálatot. Önkéntes tagja ebben az időben az Egyesületnek 80-90 fő volt. Országos és megyei versenyeken az endrődiek ismét az elsők között szerepeltek. Az egyesületet a községi tanács finanszírozta. Elvégezték a megfelelő tűzrendészeti munkákat. Bekapcsolódtak a munkákban a tanítók is, így **Lesnyiczki József állami tanító, tiszteletbeli parancsnok**, aki a tanyai iskolákban szervezte meg az ifjúsági és gyermek csapatokat. Láthatjuk tehát, hogy a községnek volt gyermek, ifi, és női csapata is.

A rendszerváltás utáni években a **parancsnok Timár Vince lett**, aki nagy szakértelemmel irányította a tűzvédelmi és tűzoltó munkákat. Az egyesület egyik jelentős szponzora **Katona Sándor** volt, aki Németországból 1995-től 3 éven át évente jelentős felújított járműveket és felszerelést adományozott a városnak, részben az egyesületnek. Tűzoltóautók, mentőautók, létrás tűzoltóautók kerültek az álló-

mányba. Ebben az időben városi rangú ünnepséget is rendeztek az emlékeztetés Flórián napi verseny keretében, ahová a megyei önkéntesei is eljöttek. Ebből az alkalomból az egyesület nagy bált rendezett az egyesület elnöke, Dinya László 1996-1999.. Két évvel később, 2000-ben, amikor az ország a Millen-

niumi ünneplések során emlékezett meg ezer éves államalapításunkról, a Belügyminisztérium Tűzoltózenekara jött le városunkba, és a Pünkösdi Flórián napi és a szentévi zarándoklat ünnepségét együtt tartották meg. **Dinya Lászlóné a „zászlóanya”**, aki fiatal kislány korában szintén tagja volt az önkéntes tűzoltó csapatnak, millenniumi emlékszalagot adományozott. **Gyulay Endre püspök úr** ismét megáldotta a zászlót és a szalagot, majd így köszöntötte az önkéntes tűzoltókat:

„Vannak hivatások, melyek kifejezetten a közjaváért, biztonságáért, védelméért szentelik életüket. Ilyenek a katonák, rendőrök, tűzoltók. Sokszor saját testi épységüket, életüket is veszélyeztetik munkájuk végzése közben. A nagy áldozatokat követelő, hivatásból tett segítő munka fontos, hogy szeretettel legyen

átítatva. Mind a amit teszünk, kötelességünk vagy hivatásunkból adódó cselekedetünknek számít. Azt teljes szívrrel – lélekkel végezzük, és mindig szeretetből vállalkozunk! Tisztelettel és hálával kell róluk megemlékeznünk, és kérjük az Isten védelmét és áldását munkájukra, életükre. Itt állunk a Gyomaendrőd Önkéntes Tűzoltóság korábban megáldott zászlaja előtt. Azokra gondolunk hálával és szeretettel, akik sok nehézség és gond közepette, társadalmi munkában vállalkoztak és végzik feladataikat. A ma elhelyezett és megáldott millenniumi szalag emlékeztet bennünket az ezer éves magyarság és az Isten szolgálatára. Könyörögjünk! Istenünk a Te igéd szentel meg mindent. Áraszd ki bőségesen áldásodat erre a lobogóra, és jubileumi áldásodra. Add, hogy akik ezt akarod szerint Neked hálát adva használják, szent neved segítségül hívására nyerjenek tőled test-lelki erőt, és üdvösséget, a tűzoltók védőszentje, Szent Flórián közbenjárására, és Krisztus a mi Urunk által, aki él és uralkodik örökkön örökké. Ámen.”

Az egyesület elnöke 1999-től Farkasinszki Sándor vállalkozó lett. Munkáját a pénz hiánya nagy mértékben gátolja. Sajnos az Önkormányzat a támogatását nagyon lecsökkentette, a szponzorok nem tudják fenntartani az egyesület működését. A tevékenység sorvadását ugyan minden erővel igyekeznek megakadályozni, azok, akik számára erkölcsi kötelesség egy immár 77 éves rangos civil szerveződés működése, annak fenntartása. Az egyesület tagjai szeretnék a jövőben is a lakosság érdekében munkájukat fenntartani, azt a munkát, amelyet elődei 77 évvel ez előtt elkezdtek, és fáradhatatlanul apáról fiúra szállva végzetek.

Az egyesületnek ma már annyi pénze sincs, hogy kocsijait üzemeltethesse. Ma már egy tüzeshez csak Szarvasról jönnek ki. Ugye mondanunk sem kell, mit találnak, mire megérkeznek Szarvasról a tűzoltók.

Reméljük, hogy a küszöbön álló Közgyűlés ezen a helyzeten változtatni fog.

Császár Ferenc

Prozódalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Paróczai Csaba

1965-ben született Salgótarjában. Apja ifj. Paróczai Gergely. Erettségi után a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban dolgozott. 1988-ban diplomázott a Bessenyei György Tanárképző főiskolán. 1992-ben az ELTE BTK-n történelem szakos középiskolai tanári diplomát szerzett. 1998-ban német nyelvtanári diplomát kapott az Eszterházi Károly Tanárképző Főiskolán. Jelenleg a „Besztercey” Alapfokú Művészeti Magániskola Salgótarján és Vidéke Tagiskolája igazgatója. Idén végez az Eszterházi Károly Főiskolán Egerben mozgókép és média kultúra szakon.

Ennyi talán elég is lesz a bemutatáshoz. Ezek után ismerjük meg magát a költőt.

Verseket kora ifjúsága óta ír és közread. Eddig két verseskötete jelent meg, 1997-ben a Közéltések, 2000-ben a Háton vitt sarkcsillag. "Közös verseiben a világ és az ember iránti intellektuális érdeklődés, a választott – többnyire kötetlen – forma, a versbeszéd összhangja a művészi gondolat. Ez a gondolat természetesen más és más, a művelődéstörténeti hagyományok sokszínűségének, illetve a pillanatnyi szellemi érdeklődés különbözőségének megfelelően. A költő első verseskötetében a hagyományosabb műformák dominanciájával együtt hitelesen vall a huszadik század végének alapvető életérzéséről, a régóta széttrőtt idő következtében állandósult diszharmoniaról. Talán nem is paradox módon a harmónia megjelenése is ezt az érzést erősíti. A költői vállalkozás időszerűsége kétségtelen. Van egy másfajta vállalkozás is, korántsem függetlenül az előbbitől. Ez pedig személyes indítatásának, sorsának vállalása. Reményei, szorongásai, önismereti vívódásai, töprengései nemzedéki bizonytalanságai úgyszólván azonnal fölfoghatóak az olvasó számára, ugyanakkor racionalitása korántsem mentes az érzelmi töltetől, sőt a szeretetelenség szívzorító, bár szemérmesen ismételt kinyilvánításától."

láttam az angyalt repülni

először fenn a hegyen a lépcső tetején
igen akkor ott biztosan
s hogy még előbb hirtelen nem is tudnám
lehet csak még nem mertem megfogni
a dolgok kiálló szálait
de ott a hegyen már világosan
láttam az angyalt repülni
éreztem nesztelen hullámaid
toronyházak leszegett fejű hadifogoly-
oszlopa felett hogy aztán végigkísérjen
engem is éppoly hallgatagon
és láttam megpihenni fák csúcsain
romvárok ablakmélyedéseiben
s tudom azt
hogy most is itt van
figyeli ahogy ez a hajóhinta száll
egy padon ül fázósan rebbenti szárnyait,
szürke tolla bomlik
s ahogy mindentől távolodom úgy kerül egyre
egyre közelebb

Négy sorban

Mind, amit tudok magamtól tanultam
tanítóm nem volt, sem olyan, ki felkarolt.
Mindig változtam s ugyanaz maradtam,
égetlek, mint a Nap, s beszölek, mint a Hold.

Zaklatott napjaim sehová sem érnek.
Körülző a csend, a szívemig ér.
Ölő ágai a semmire kérnek,
s nem tudom ellenük állni mit ér.

háton vitt sarkcsillag

én olyan vagyok veled mint a gyerek
vallomásból vallomásba esem
nem játszom ha őszinte vagyok
és elhiszem hogy elhiszed mikor hazudok
így vitetem magam mint egykor fürdés után
(vert viszen veretlent)
és nem félek hogy elejtesz
ebben a magunkba zárt térben
én vagyok a sarkcsillag
állok közepén és mozdulatlan
hagyom hogy körbeszaladjanak
a dolgok és lények mint külvilág
melytől minden hasonlóságom dacára
elhatárolom magam
egyedül én vagyok
az ember az ember fia
a csakis önmagával azonos
romlandóságom ellenére örök és
mozdíthatatlan

a víz melyben arcod láthatod

mindig feléd

csak néhány napot adj
vagy órát szemhunyásnyi percet
zárt ablakokon halk esőkopogást
ringasd álomba még mindig nyugtalan
szívem mit is kérhetnék még

töröld le fehér kendőddel az
ázott arcokat az én lassan oldódó
tempera arcom őrizze veronika kendő
hogy szeretnélek, akkor és így is

néhány pillanattal a csobbanás előtt
vagy már után hullámoktól távol
mert belevettetem kiküldtettem
és kitiltattam mindenhonnan

és már nem nővök égig ha csak nem benned
s földig sem hajolhatok csak szíved előtt
tárt ki magad hát engedj csobbannom
benned örökké hisz tudod úgy is
mindig hozzád igyekeztem

Az előző számban elírt szavak helye-
sen: apjáera, Madách Imre Gimnázium

Izgos ízek

február

Zöldséges marha szeletek

1 kg marhahúst (pl. combot) szeletekre vágunk. Teflon tepszi alját kibéleljük 30 dkg füstölt szalonna egy részével. Ráfektetjük a szeleteket, majd 2 nagyobb petrezselyemgyökeret, 2 nagyobb sárgarépát, 1 zellert, 2 nagy fej hagymát vékony szeletekre vágva beborítjuk a szeleteket, közéje téve a maradék szalonnát. 1 kiskanál kakukkfűvel, őrölt feketeborssal, sóval és chili paprikával izesítjük. Alája töltünk 1 liter száraz vörösbort. Befóliázzuk és 1,5 órát sütjük. Párolt rizsszel tálaljuk.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Csoport Partner
Üzletlánc tagja

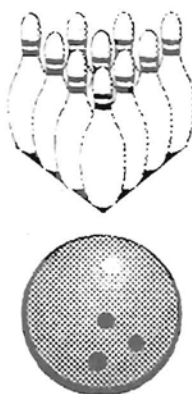
Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- ☞ házi jellegű húskészítmények, endrődi izesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehúsellátás
- ☞ kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.

Tel/Fax: 66/386-578

Mobil: 30/9-950-197

BO-TI
BT

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

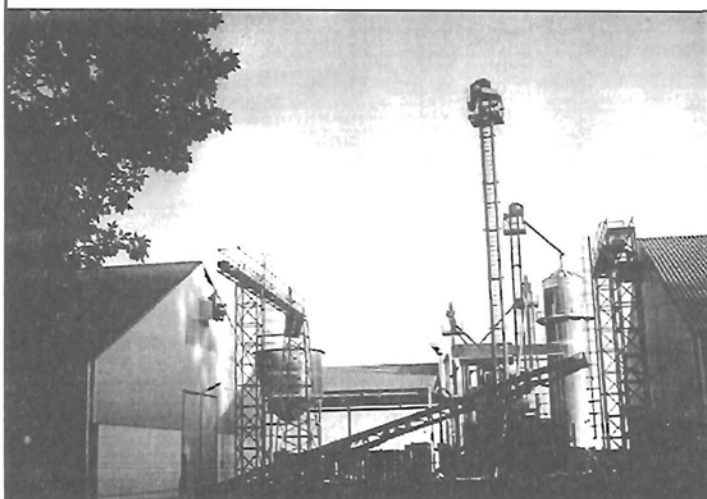
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

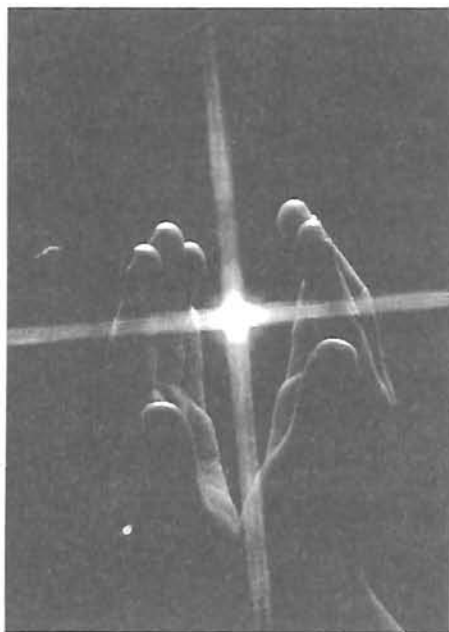
☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSELEI LÁSZÓ, aki a Székely Bertalan utca 3. sz. házában élt, január 17-én 64 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják családjá, barátai, a rokonság, és az ismerősök.

Özv. **DINYA MIHÁLYNÉ HEGEDŰS MARGIT**, gyomaendrői lakos, múlt év december 26-án, 82 éves korában rövid betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolja családjá.

FAZEKAS MIHÁLY, gyomaendrői lakos múlt év december 25-én 74 éves korában elhunyt. Gyászolja családjá.

GALAMBOS BÉLA Dr., aki a Selyem út 8. sz. alatt élt, múlt év december 26-án 65 éves korában rövid de súlyos betegség után befejezvé földi pályáját, visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Gyászolják felesége és gyermekei, s mindazok, akik ismerték és szerették.

GÁBOR SÁNDOR, aki a Béke út 5. sz. alatt élt, január 4-én 80 éves korában rövid betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolja családjá.

HORNOK PÉTER, aki a Fő út 173-179. sz. alatt élt, január 14-én 49 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolja családjá.

KISZELY ANDRÁS NÉ MÉSZÁROS ILONA, aki Hunyán a Kinizsi utca 28. sz. alatt élt, január 14-én, életének 98. évében szentségekkel ellátva, lelkét Teremtő Istenének ajánlva elköltözött az élők sorából. Gyászolják: családjai, unokái, dédunokái és a rokonság.

KOVÁCS ISTVÁN, aki a Bercsényi utca 15/A-ban élt, múlt év december 21-én 61 éves korában rövid, súlyos betegségben elhunyt. Gyászolja családjá.

MAJOROS IMRE, endrői lakos, 83 éves korában múlt év december 25-én az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják lányai, vejei, unokái és dédunokái, s mindazok, akik ismerték és szerették.

OLÁH JÁNOS, gyomaendrői lakos, január 2-án 76 éves korában hirtelen elhunyt. Gyászolja családjá, a barátok és az ismerősök.

PINTÉR IMRE, aki a Sugár úton lakott, január 14-én életének 77 évében az Örökkévalóság Honába költözött. Temetés Hunyán volt. Gyászolják: felesége,

fia, menyé, unokái, testvérei és a rokonság.

SZABÓ ZOLTÁN ELEK, aki a hunyai Hunya József leszármazottja, és a Városunk újság internetes változatának hűséges olvasója volt, 69 éves korában, 2003. január 13-án, egy montreali kórházban visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése Montrealban volt, 2003. január 16-án. Gyászolják: kanadai és magyarországi családjá

SZUROVE CZ SÁNDORNÉ BRIE ZSNYIK ILONA, aki Hunyán tanyán, a 187. sz. alatt élt, január 6-án életének 72 évében hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: fia, menyé, unokája, és a rokonság.

Özv. **TARI DÁNIELNÉ R. SZÜCS ERZSÉBET**, aki a Budai Nagy Antal utca 22. sz. házában élt, múlt év december 19-én 72 éves korában elhunyt. Gyászolják 2 fia, azok családjai, rokonok és az ismerősök.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Vaszkó Tamás, a szeghalmi gimnázium igazgatója küldte nekünk Interneten ezt a fényképet. Orosházáról hazafelé menet készítette, a hunyai úton. Remélhetőleg fekete-fehérben is élvezhető. Köszönjük!

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:

Neubort László kandallóépítő.

Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

Örökzöld növényeink III.

„A természet csak törvényeit megtartva irányítható”
(Francis Bacon)

Hamis ciprusok

Pikkelylevelű ezüstöskék színű fák, melyek lehetnek kúp alakú, oszloposra hajló növények. Európában az 1850-es években hozták be Amerikából, Japánból. Hazánkba is ez idő tájt került be az arborétumokba. Azóta belőlük igen sok fajtát nemesítettek ki. Megfelelő helyen és gondosan ápolva hálás örökzöld fák. Fagyra nem érzékeny, különleges alakjukkal és színükkel az év bármely időszakában díszei a kerteknek. Az utóbbi

másfél évtizedben sok fajtáját ültették el városunkban. Szeretném megjegyezni, hogy lakosságunk hamar felismerte az örökzöld fák jelentőségét, szépségét könnyen telepíthetőségét, s így elsőrendű érdekességei lettek a házi kerteknek. A gyomai részen a Bajcsy Zsilinszky út 41/1sz. alatti kertben (Ilyés István) 16 db oszlopos ciprust ültetett el a telek gazdája. Magasságuk 3-5 méter, melyet minden év tavaszán körülnyír, hogy hengeres alakúak és sűrű ágazatúak legyenek.

A magas és hosszú oldalágazatú ciprusokat szokás, - és ez igen célszerű, - hogy ősszel összekötik az ágakat a vezéraghoz, hogy a hó ne húzza le, ne törje el. Több helyen lehet látni a kertekben, a temetőben ezt a védekezési formát.

Közönséges boróka

Egy biológus írja róla, a „fenyőfélék géniusza”, melynek mintegy 30 faja van, és földünk északi feltekén terjedt el. Keleti növény, külön vannak a hím és külön a női egyedek. Hegyes tülevelei vannak, amik lehetnek szürkés-kék, zöld színűek a fajtától függően. Termése tobozbogyó, melyen a tobozpikkelyek elhúsosodnak és összeforradnak. Csak a következő év őszi érének be. A beérett bo-

gyók kezdetben sötétkék színűek, majd feketére színeződnek. Magjából sok helyen pálinkát főznek (boróka pálinka). Igénytelen növény, hazánkban a legszárazabb meszes, minden tápanyagot nélkülöző homokon, lösz talajon is megél. Így többek között Bugacon, (Kecskeméttől délre), a Dunántúl déli részén, az Őrségben, Balatonfenyvesen, a somogyi homokvidéken található őshonos ellenálló fajták. Ezekről a helyekről választott ki különböző egyedeket immár két évtizede Dr. Barabits Elemér biológus, kertészmérnök és fia nemesítés céljából. Nemesítő tevékenységüket az iváncsi, Dunántúl nyugati részén Szentgotthárdtól keletre lévő kísérleti faiskola telepén végzik. A szürkés-kék színű, karcsú oszlopforma ír boróka hazánkban a legelterjedtebb fajta. Mint más ilyen formájú örökzöld növény a hó nyomásától erősen károsodhat, ezért újabbban vékony damil szállal tekerik körül, melyet majd benő, és láthatatlanná válik. A körbekötött példányok még karcsúbb benyomást keltenek.

A boróka kertben történő felhasználása igen sokrétű. Megtalálható úgy a kiskertekben, mint parkokban. Régen főleg a kert bejáratánál „testörként” ültették a karcsú, oszlopos változatait. Ilyen látható Endrődön a Selyem út 17. számú ház (Tankó Andrásné) bejáratánál is. Mintegy ötven évvel ez előtt ültették. Magassága már elérte a 4-5 métert. Sajnos egy pár évvel ez előtt a hó és a jég nyomása következtében a föld közelségéig lehajolt és a vezéragat le kellett vágni. Így elvesztette magasságát, szépségét.

A boróka igen érzékeny, ezért ültetése csak nagy földlabdával, jó gyökérzettel rendelkező egyedekkel lehetséges. Ezek képesek átveszteni az átültetést. A nemesített, kultúrváltozatú, oszlopos egyedek telepítését - a kertépítés szempontjait figyelembe véve - az említett átültetési szempontok betartása mellett városunk kertbarátainak ajánlom.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

téli árukinálatom:

- Hőlapátok, gumicsizmák, esőkabátok
- Üstök, üstházak, üstházmelegítők
- Disznópörkölők, húsdarálók
- Kolbászöltők, kések, bárdok
- Hőszugárzók, olajradiátorok
- Elektromos barkácsológépek
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok
- Főliák, takaróponyvák
- Izzók, elemek, zseblámpák
- Zárak, lakatok, postaládák
- Állateledek
- Ruhaszárítók, vasalóállványok
- Vasalók, rádiók, hajszárítók

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császár Ferenc

5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-20) 398-6781 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor,

Polányi Éva, Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F 38033
Gyomaendrőd, Blaha u. 2.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. március

Elhunyt Császár Ferenc, lapunk főszerkesztője

Ölelj meg engem Istenem
már fel akarom adni
az örök ellenállást már
meg akarok halni.

Köszvényben és közönyben
nagyon sokáig éltem
bóditó tisztességben
és tarkósenvedésben

Vadász vadásznak vadra
figyelő úr-cselédje
voltam, miközben kaptak
engem is puskavégre.

A fűvön így rohantam,
az erdőn így szaladtam,
kapkodtam lábam, ám de
a hitet megtartottam.

Valahol megállni,
valahol meg kell halni,
valami könnyű réten
akarok elfakadni

Nem félek a haláltól.
Megálllok veled szemben.
De amikor lesújt rám
isten, ölelj meg engem.

Kedves Feri! Ahogy Gyurkovics Tibor Istenem című versében fohászokodott, február 8-án Te is így fohászokodhattál magadban, amikor ott, a kórházi ágyon magához ölelt az Isten.

Nehéz most itt állni, nehéz most megszólalni. Tudtuk, hogy beteg vagy, mégis bombaként robbant a hír, hogy letetted. Letetted a munkát, letetted életed az Isten kezébe.

Tartalmas életet éltél. Igazak rád Szent Pál szavai: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam.” És hisszük a további szavak is igazak rád: „Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr...” (2Tim 4, 7 sk)

Tudjuk, különböző számviteli, pénzügyi beosztásokban dolgoztál. Voltál főkönyvelő, majd 28 évig az ország legnagyobb ipari szövetkezet gazdasági vezetője, nyugdíjazásodig.

Részt vettél az '56-os forradalom- és szabadságharcban, mint munkástanács titkár. Ezért 1956 után rendőri felügyelet alatt álltál.

Nyugdíjasként is aktívan dolgoztál. Különböző kuratóriumok munkájában vettél részt. A Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének is tagja voltál.

Életed utolsó szakaszának legfőbb boldogságát három dolog jelentette: hited, családod, és a „Városunk” újság. Tudom, és biztosan álltom: be-

tegségedben is az újságunk szerkesztése és készítése adott erőt, ez meghosszabbította az életed.

Te most befejezted, de nem hagytad abba. Tudjuk, hogy az Örök Életből közbenjárás értünk. És ha elakadunk, ha elcsüggedünk, rád gondolunk majd, és felnézünk az égre... és tudni fogjuk, hogy mit kell tovább tenni. És itt, a búcsúzás perceiben is megígérjük neked, hogy folytatjuk, amit abba hagytál, de be nem fejeztél.

Sokan eljöttek, hogy elbúcsúzzanak, és lélekben megköszönje mindenki mindazt, amit kapott tőled. Adtál családnak, adtál barátainak, ismerőseidnek, és a lapon keresztül nagyon sok embernek: tanúságtévést a hitről, emberségről, adtál nemzeti gondolatot, izlésünket nevelt a művészetek által, mosolyogva vigasztaltál, segítettél.

Az örök élet hitével, és a mennyei viszontlátás reményében köszön el tőled feleséged, leányod, vejed, megköszönve a szép és boldog családi életet. Búcsúznak a közeli családtagok.

Búcsút intünk barátaid, a Városunk Gyomaendrőd újság szerkesztői, munkatársai. Elköszönnek régi munkatársaid, jó barátaid, szomszédok, ismerősök.

Nagyon-nagyon szeretted a művészetet: a képzőművészetet, a zenét, a verseket. Egy-egy zenemű, egy-egy költemény kiemelt a hétköznapi napokból, fölemelt, Istenhez emelt. Ezért Weöres Sándor Kodály Zoltánnak írt versének részleteivel búcsúzunk tőled.

Öregek

...
A nyári Nap,
a téli hó,
őszi levél,
tavaszi friss virág
mind azt dalolja az ő filükbe:
„Élet-katlanban régi étek,
élet-szekéren régi szalma,
élet-gyertyán lefolyt viasz:
téged megettek,
téged leszórtak,
te már elégtél:
mehetsz aludni...”

Olyanok ők, mint ki utazni készül
és már csomagol.

És néha, hogyha agg kezük
játszik egy szőke gyerekfejen,
tán fáj, ha érzik,
hogy e két kézre,
dolgos kezekre,
áldó kezekre
senkinek sincsen szüksége többé.

És rabok ők már,
egykedvű, álmos, leláncolt rabok:
hetven nehéz év a békó karjukon,
hetven év büne, baja, bánata –

hetven nehéz évtől leláncolva várják
egy jószágos kéz,
rettenetes kéz,
ellentmondást nem tűrő kéz
parancsszavát:

„No gyere, tedd le.”

Isten elfogadott! Amen.

*Iványi László plébános
gyászbeszéde*

Számunk tartalmából:

☞ **In memoriam: Császár Ferenc 44. old.**

☞ **Március 15-re 49. old.**

☞ **Beszélgetés Csoma Antalnival, a Brunsvik-díjas óvónővel 56. old.**

Önök joga van tudni...

Kedves Olvasóink!

Önök közül sokan bizonyára már korábban is értesültek a szomorú hírről, amit e lapunkban most fájó szívvel mondunk el, lapunk főszerkesztője Császár Ferenc február 8-án befejezte földi pályáját.

Elment, de csak a teste! Szelleme köztünk él továbbra is.

A szerkesztőbizottság szent kötelességének tartja, hogy az általa létrehozott helyi lap, a „mi” újságunk, a „Városunk Gyomaendrőd” tovább éljen. Életének egyik nagy teljesítménye, hogy itt városunkban megszervezte, létre hozta és már 10. évfolyamát megérté a 3. helyi újság. Mindig azt vallotta, hogy nem versenytársa akar lenni a másik 2 helyi lapnak, hanem pótolni akarja azt, ami azokból hiányzik. Ezt egyetlen mondatban az újság alcíme fejezi ki: Keresztény Nemzeti Gondolat Hírnöke.

Gondosan, féltve őrizte az újság színvonalát. A tudósítások, riportok az állandó rovatok megtervezése, mind annak jegyében születtek, hogy az olvasók a legfiatalabbtól, a legidősebbig megtalálják az érdeklődésüknek megfelelő írásokat. Olyan „munkatársak”-at választott, akiknek igényes, színvonalas önzetlen munkája megvalósította a célkitűzéseket. Nagyon büszke volt arra, hogy idén a 10. évfolyamot kezdtük el. A január 18-i ünnepélyes szerkesztőbizottsági ülésre 14 oldalas írásos beszámolót készített (minden évben egyszer összehívta a szerkesztőbizottság tagjait ünnepi ülésre) amelyen részletesen elemezte az előző év munkáját, vázolta az ideai elképzeléseit, és a pénzügyi helyze-

tet is ismertette. Ebből az írásos anyagból idézek néhány mondatát: „Amint látható, ez évi januári számunk, már a X. jubileumi évfolyamot jelzi. Sokszor ilyen alkalmakkor elmondtam, hogy van Isteni gondviselés és van csoda! Milyen nagy utat tettünk meg! De nem akarok a nosztalgia útvesztőiben elmerülni... Csak néhány szót: köszönöm a velem együtt haladóknak, hogy volt hitük, kitartásuk és szorgalmuk. Hittek abban, hogy életre keltjük ebben a „Viharsarokban” a keresztényi és nemzeti gondolatot, mert államalapító Szent István királyunk óta ez a két fogalom elválaszthatatlan egymástól. Mérheteretlen kitartásuk volt, amikor hullámzottak körülöttünk a politikai viharok, és meg tudtuk őrizni lapunk tisztaságát, önállóságát. Szorgalmuk és önzetlen segítségük nélkül ma nem ünnepelehetnénk.

Egy évvel ezelőtt, amikor lapunk 2001. évi munkájáról számoltam be, a következő szavakkal fejeztem be értékelésemet: „Jó lenne szerkesztőbizottságunkat önzetlen, fiatal erőkkel gazdagítani.” Hiszen ha akarjuk, ha nem, ha tagadjuk, ha nem; többünk felett eljárt már az idő. Sők, a fiatalok lesznek azok, akik tovább vihetik majd e 9 évvel ezelőtt megkezdett munkát. Most örömmel számolhatok be, arról, hogy ez irányú igyekezetünk nem volt sikertelen. Három olyan nagyszerű munkatársra találtunk, akik nagymértékben fogják lapunk színvonalát emelni. Így valóra válhatott, hogy munkánkat ésszerűen megosszuk. Mind a hárman egy-egy rovat vezetői lettek. Polányi Éva tanárnő az irodalmi rovatot, Szonda István a néprajzos, a fafaragó, Endrőd néprajzát, Várfi Péter a fiatalok rovatát vezeti.”

Ezen ülést követően alig egy hét múlva kórházba került. Ekkor még nem sejtettük, hogy halálos beteg, hiszen halála előtt 2 nappal minden követ megmozgatott, hogy haza jöhessen, „hiszen írnom kell az újságot” mondotta. A gyógyíthatatlan betegség győzött. Ő az utolsó percig reménykedett a gyógyulásában, amit ember megtehet ezért, Ő megtette. Sajnos a kór győzött.

Utolsó óráiban is velem voltam. Az orvosi segítség megmentette Őt a nagy fájdalmaktól. A jó Isten megadta, hogy a kórház lelkésze is velünk volt és együtt imádkoztunk a kórházi ágyánál érte az utolsó óráiban. Február 8-án este 7 óra körül csendesesen, Isten akaratában megnyugodva elment az élők sorából. Gyászjelentésben Pál Apostol szavaival búcsúzott: „Pályafutásomat befejeztem. A hitet megtartottam. Az Úr mellett álltam, és megerősített engem”.

*Császárné Gyuricza Éva
Felesége, és „munkatársa”*

Munkatársaink - ülő sor balról jobbra: Soczó Géza, Polányi Éva, †Császár Ferenc, Császárné Gyuricza Éva, Márton Gábor, Vaszkó András
Álló sor: Iványi László, Szonda István, Réthy István, Cs. Szabó István, Talán Mátyás, Hunya Alajos, Tímár Mihály, Várfi András
Hiányzik: Iványi Mária

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola hírei

Jól sikerült farsangi multság volt a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában 2003. február 21-én pénteken délután. Az iskola tanulóiból 136 tanuló öltözött fel jelmezbe. Hangulatos, szép felvonulás után az osztályközösségek szórakoztatták magukat.

A Szülői Munkaközösség 2003. február 22-én este tartotta szokásos összejövetelét a Bowling Treff étteremben. A kiadós vacsora után sok-sok tombola várta a szórakozó vendégeket. A megszervezésért, lebonyolításért köszönet a szervezőknek és támogatóknak.

Támogatók:

100 Ft-os bolt, Balázs Tibor, 127. Sz. LOTTÓZÓ Gyoma, Andor és Andor Kft, Bela- Cipő, Buláné Kossuth úti Ruházati Bolt, Color Shop, Cuti Bt., Csaba Talk Kft., Csempe Centrum és Csillár Szalon, Csikós Edit, Dinya Imre Vas-Műszaki Bolt,

Dosszié kft, Endrődi Gyógyszertár, Farkas Gabriella fodrász, Gombkötő Frigyesné nyomtatvány bolt, Gyomafarm Kft Gazda Aruház, Kalamáris, Kner Nyomda, Körös Bútoripari Kft., Lizák Virágbolt, Madizol-Dinya Zoltán, Margó Virágbolt, Mészáros Imre egyéni vállalkozó, Mészáros Vendel, MOGUL Kenőanyagok, Nagy Ferencné, Sárosi Textil Kereskedelmi Szolgáltató Bt., Sebők és Sebők Bt, SIKÉR kft, Szabó Edit órás, Szabó Ipari Szövetkezet, Szarka Csilla látszerész, Szent Gellért

Katolikus Általános Iskola, Szilágyi Hús, Tip-Top Cipőbolt, Uhrin Attiláné ruházati bolt, VÉLVET bútór, Zöld cukrászda

Hírek innen-onnan

Kilenc egyházmegye 400 gyülekezete, oktatási, szociális és egészségügyi intézményei képviselőivel tartotta meg alakuló közgyűlést a Tiszántúli Református Egyházkerület a debreceni Nagytemplomban. Az egyházkerület vezetői 6 évre szóló megbízást kaptak. Megerősítettek posztján Bölskei Gusztávot, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspökét, Nagy László lelkesi és Arday András világi főjegyzőt.

A Bazilikában szent misével emlékeztek Horthy Miklós kormányzóra, halálának (1957. február 9.) évfordulóján. Mint ismeretes, újra temetése 1993. szeptember 4-én Kenderesen volt a családi sírboltban.

Köze adjuk Márton Gábor versét, amelyet 1943-ban írt Újvidéken.

Kormányzónk köszöntése

Régen adósa már lelke egy nagy névnek:
A magyar Hadúrnak, a magyar vezérnek.
Köszöntöm most Öt, kit Isten adott nekünk,
Hogy legyen kormányzónk,
hogy legyen vezérünk.

Ezer éves földünk, mit Isten megáldott,
vissza vette nekünk e mese országot.
Új csillaga lett a borús magyar égnek.
Becsületet szerzett bemockolt hírünknek
és a magyar névnek.

Könyörgő két kezünk imára kulcsoljuk,
minden magyar szíve azt dobogja:
„Drága neve- napján arra kérem Istent;
Dicső kormányzónkra jutalmat kezével
böven sokat hintsen!”

Azt a magyar földet, melyet száz vihar dúlt,
melyet védelmezve hősök vére csordult;
Örök vezérünket, a Magyar-hadurat
tartsa meg számunkra régi dicsőségben,
tartsa meg az Isten!

Jótekonycélú vacsora - 2003. február 8-án szombaton az egyházközség idén is megrendezte hagyományos farsangi vacsoráját a Szt. Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány javára. A bevételt az egyházi fenntartású temetőink folyamatos rendbetételére fordítjuk.

Sajnos a kedvezőtlen időjárás miatt sokan nem tudtak eljönni az igen hangulatosan sikerült estére.

A kuratórium elnökszonyának - Szabó Zoltánnának - köszöntő sorai után kedves versével lepett meg mindenkit Bartha Mónika (lásd a képet), majd Balogh Timike furulya szólója.

Ezt követően a jelenlévőket a helyi Kner Tánc és Sport Egyesület ifjú táncosa (összesen 3-pár) standard és latin-amerikai táncokkal szórakoztatták.

A vacsorát megkezdő ima előtt Iványi László plébános úr értékelte az elmúlt esztendőt, és hálát adott Istennek a közös munkáért. Emlékeztetett II. János Pál pápa békefelhívására, és kérte, imádkozzunk a békéért.

Ezt követően elfogyasztottuk a finom birkapörköltöt, majd hangulatos zene mellett ki-ki beszélgetett vagy táncolt kedvére.

Köszönet: Az egyházközségi vacsora megrendezéséért és lebonyolításáért köszönetet szeretnék mondani az Endródi Egyházközség és a magam nevében azért a sok fáradságot sem kímélő munkáért, amit értünk, ottlévőkért tettek, hogy jól érezzük magunkat: Ambrózi László és családjának, Szakalos Tibor és családjának: akik igen jelentős anyagi összeggel, fizikai munkával segítettek; továbbá az Oltáregylet tagjainak, és mindazoknak akik bármilyen formában hozzájárultak az est sikeréhez.

Külön köszönjük a Hunyai testvéreknek, akik elfáradtak, a rossz idő ellenére is velünk együtt örültek.

Hálátelt szívvel mondunk köszönetet minden résztvevőnek, Isten adjon sok erőt és jó egészséget mindannyiunknak, és családjainknak.

Köszönettel:

fr. Ungvölgyi János
az egyházközség világi elnöke

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ

márciusi programja

3-án 18 órakor MKDSZ gyűlés

6-án 8 órakor Védadás, 18: Gazdaköri nőnap

8-án 17 órakor A Nyugdíjas klub nőnap ünnepsége

9-én 18 órakor A Barátság klub nőnap ünnepsége

11-én 16 órakor Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet részközgyűlése

12-én 15 órakor Cukorbeteg klubja

15-én 18 órakor Az Endródi Gazdakör vacsorája

A Katona József Művelődési Központ

márciusi programajánlata

12-én 17 órakor Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet részközgyűlése

14-én Kereskedő és Vendéglátó képzés indul

17-én 10 és 14 órakor a Maszk Bábszínpad:

„Az elvarázsolt varázsló” gyermekműsor

17-én 19 órakor Békés Megyei Jókai Színház: Liselotte és a május című tragikomédia

19-én Szép Magyar Beszéd-középközlések megyei versenye a Bethlen Gábor Szakképző Iskola szervezésében

20-án Öszidő Nyugdíjas Klub nőnap vacsorája

22-én 19 órakor Sváb batyus bál a Német Kisebbségi Önkormányzat szervezésében

29-én A Széchenyi Vadásztársaság bálja

A március 17-i színházi előadásra térítésmentes busz indul, melynek útvonala:

Öreges Napközi Otthona - Öregszőlő, Déryné Műv. Ház, Blaha úti Idősek Otthona, Fő út-Gazdabolt, Sevro Cipőüzem, ENCI, Besenyszegi bolt, Pásztor J. út, Mamut Tec, Katona József Műv. Központ, és vissza.

Áprilisi előzetes: Április elsején házi bor- és kolbászverseny

MEGHÍVÓ

A Városi Zene- és Művészeti Iskola 2003. április 5-én zenés vacsorát rendez a Bowling Étteremben, melyre tisztelettel és szeretettel várjuk a szülőket és minden érdeklődőt.

A tombola és a támogató jegy bevételét a Művészeti Iskola tagozatainak fejlesztésére fordítjuk. A vacsora ára: felnőtteknek: 1600 Ft, gyermekeknek 800 Ft. Kétféle menüből lehet választani: „A”: Aperitif, sajttal, sonkával töltött sertésborda, cigánypecsenye, burgonyapüré és savanyúság. „B”: Aperitif, marhalábszár pörkölt galuskával, és savanyúság. Éjfélkor aprósütemény. Zenét a szarvasi Fantázia zenekar szolgáltatja.

In memoriam

Szülőföld: Bölcseő, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Császár Ferenc (1926-2003)

A Városunk c. lap főszerkesztője

Elmentél Te is, el, s üresebb, szomorúbb ma a Város,
melyet szárnyon vitt és fölemelt a lapod;
ámde a szellemed él: hű Társad átveszi tollad-
S míg a Városod él-városaink-, Te is élsz!

Endrőd, 2003. február 20.
Szilágyi Ferenc

1926. januárjában született Budapesten, egy Ügynök utcai házmesteri lakásban.

Édesapja jó nevű könyvkötő volt, édesanyja Papp Margit háztartásbeli. Szülei Somogy megyéből Nagyatádról származtak, így gyermekkorának minden nyarat és iskolai szünetjét ott töltötte a Papp nagyszülőknél. Édesapjának 12 testvére volt, sajnos csak kevesen éltek meg a felnőtt kort, tüdőbajban haltak meg.

Szülei a 30-40-es évek iparos családjára jellemző szolid, de a biztos megélhetés tudatában éltek, nem dűskáltak a javakban, de nem is nélkülöztek. Színházba, moziba, rendszeresen jártak, sőt minden iparos bálban ott voltak. Az édesapa könyvkötő műhelyében hamar

megszerette a könyveket, először csak gyönyörködött bennük, apja aranykezü iparos volt, szép kötetes munkái voltak. A kész munkákat fia büszkén szállította a megrendelőkhöz. A könyvek iránti szeretete, tisztelete innen eredt. Hamar megszerette az olvasást is, nagyon sok időt töltött a gellérhegyi kápolnában – sokszor még iskola helyett is – és ott olvasott, vagy már serdülő korában „regény és versírással” ott próbálkozott.

Szerette a verseket, József Attila volt talán a legkedvesebb, több mint 100 versét kívülről is megtanulta. Elmondása szerint Madách: Az Ember tragédiáját számtalanszor elolvasta, sok részletet abból is megtanult, de minden újra olvasáskor felfedezett újabb mély „madáchi igazságot”.

Szülei jól tudták, hogy gyermekük taníttatása mennyire fontos, ezért a Wesselényi utcai Kereskedelmi Iskolába fratták. Ott érettségizett, kicsit megkésve, hiszen a II. Világháború közbeszólt. Édesanyja pincébe bújatta, amikor megjött a SAS behívója. Így vészelte át a háború borzalmait. A romeltakarításra ahányszor visszaemlékezett, mindig fájdalom ült az arcán. Sokat mesélt erről az időről, az átélt félelmekről. Érettségi után édesapja ragaszkodott ahhoz, hogy legyen egy „becsületes” szakmája is, abból kiindulva: soha nem lehet tudni, hogy milyen idők következnek. Üveges és képerretervező szakmáját tanúsító oklevelet mindig nagy becsben tartotta, büszke volt rá. Jó volt ez a szakma ahhoz, hogy majdnem minden házi munkát ügyesen el tudott végezni. Utánam büszke volt arra, hogy a családi pilicsabai nyaralót a kőműves munka kivételével saját kezűleg építette meg. Középkorában a nyári szünidőt a Jéggyárban dolgozta, majd

érettségi és a szakmunkás bizonyítvány megszerzése után rövid ideig a Balaton mellett a malomiparban dolgozott, később Kaposvárra került a cipőiparba. Könyvelői, statisztikusi munkát végzett. Kaposváron igen fiatalon, 23 évesen megnősült, ebből a házasságából két gyermeke született, egy fiú és egy leány, akik közül a fiú gyermek a Mazuri Tavakban vitorlázás közben lelta a halálát, 24 évesen. 1970-ben újra házasodott, Gyuricza Éva lett a felesége, ebből a házasságból született még egy leány gyermeke.

Az 1956-os forradalom Kaposváron érte. A Vállalati Munkástanács elnöke volt, ezért a forradalom bukása után „Ref”-es lett, közel két évig. Munkahelyét is el kellett hagyni, ekkor költözött Budapestre. Budapesten a szövetkezeti iparban helyezkedett el. A Híradástechnika Szövetkezetbe került 1959-ben. Innen gazdasági igazgatóként ment nyugdíjba. Nyugdíjazása egybe esett a szövetkezet magas rangú állami kitüntetésével, amely alakalmából kormánykitüntetést kapott. Okleveles könyvvizsgálói diploma munkája egy maradandó értékű szakdolgozat volt, amely a közgazdasági szabályozóknak és a szövetkezeti törvénynek a szövetkezeti iparra gyakorolt hatását elemezte. Személyéhez fűződik a szövetkezet nagyberuházásának pénzügyi feltételeinek biztosítása, az akkor már 2000 főt számláló szövetkezet méltó rangot vívott ki mind a hazai, mind az európai piacon saját fejlesztésű műszeripari termékeivel. Sokan tartották hazardírozó embernek, ő maga is elfogadta ezt a jelzőt, az idő őt igazolta. Húsz éven át szerkesztette a szövetkezet üzemi lapját, a Monitort. E munkája során ismerkedett meg Timár Mátéval, aki főállású üzemi lapszerkesztő volt abban az időben. Életre szóló barátságot kötöttek. Nyugdíjazása után még 5 évig dolgozott abban a „ház-ban” amelyet létre hozott, ötletei, energiája mindig bőven voltak, ezért képtelen lett volna munka nélkül akár egy órát is tölteni. Endrődre felesége szülőházának felújítása után költözött, itt is munkába állt azonnal. Életének részévé vált a köz szolgálata. Szerkesztőbizottságot hozott létre, és 10 éven át főszerkesztője volt a Városunk Gyomaendrőd című havi lapnak.

Kereszténydemokrata volt. Korábban nagy aktivitással szolgálta a KDNP-t. Sok csalódás érte ezen a téren, az utóbbi időben csendben visszavonult, de tagságát fenntartotta. Életének utolsó idejében már csak az újságírásnak szentelte legtöbb idejét. Rendkívül nagy becsben tartott minden olvasói véleményt. Büszke volt az újságára, a szerkesztőbizottság tagjait és munkáit nagyra becsülte. Közel 70 éves volt, amikor megismerkedett a számítógéppel, amely nagy segítségére volt az újság írásában. Megszerette Endrődöt, az endrődi népet. Néha, ha hallott egy-egy számára ismeretlen szót, mint pld. gundzsa, topelec, elgyönyörködött a szavak hangzásában is. Szívesen járt a Honismereti körbe, a Galaktika körbe, szerette a Tájházat, aktívan részt vett a Ki-kicsoda lexikon írásában, és minden munkát lelkesen csinált, ami közel állt szívéhez.

Sok hobbjaja volt, amelyek között nehéz sorrendet állítani. Amikor elkezdte a bélyegei rendezését, akkor az volt a legfontosabb, de nagy szeretettel gyűjtötte a könyveket, a régi lemezeket, és talán a legnagyobb hobbjaja az utazás volt. Szerette volna bejárni az egész világot. Hálás volt a Sorsnak, hogy megadatott neki, hogy Ausztrália kivételével minden földrészen járt, Amerika, Ázsia, Afrika, és Európa több országában. Minden úttjáról készített kis filmet. A filmezést is autodidakta módon tanulta meg, és színvonalasan művelte.

Egy éve támadta meg a rejtélyes gyógyíthatatlan kór. Elemi erővel próbálta legyőzni, egy évig sikerült. Mi, akik nap-mint nap találkoztunk vele, nem tudtuk, hogy beteg. Tizenegy napot volt kórházban, az utolsó pillanatig bizott gyógyulásában. Nagyon szeretett élni, és abban a tudatban élt és dolgozott, hogy mindez nem volt hiába.

Az Endrődön eltöltött 12 év gyorsan elszállt. Mi, akik vele indulunk, vele öregedünk. Fő feladatnak a szerkesztőség fiatalítását tartotta. Sikeresen oldotta meg, mielőtt elment. Az irodalom rovatvezetőjének sikerült megnyernie Polányi Évát, az Endrődi néprajz és helytörténet rovatvezetőjének Szonda Istvánt, Várfi Pétert a fiatalok szószólójának. De a tennivalók sikeres és széleskörű megoldásához Cs. Szabó Istvánt és Dr. Szilágyi Ferencet, akik „profil” az újságírásban, esetenként Ungvályi János is gyönyörködöttetett cikkeivel. Fontosnak ítélte a határokon túl élő magyarokkal kapcsolatos híradást, kapcsolattartást. Városunk romániai testvérvárosával, Nagyenyeddel a havi kapcsolatnak is ő rakta le az alapjait. Egyre népszerűbb az olvasók véleményét közlő írások sora is.

Bizony az idő alaposan eljárta a szerkesztőség régi tagjai felett. Mi is úgy éreztük, hogy a múlt mellett a holnap kívánalmainak is egyre több jogosultsága van. Ehhez pedig fiatal kivevő, jelre, újszerű modern stílusra is szükség van. Az újságnak az általa képviselt szellemben kell folytatódni, ezért úgy gondoljuk, hogy a legjobb megoldás volt, Éva asszony főszerkesztővé tétele. Tíz év gyakorlatának folytatásához, a gerinc megtartásához megfelelőbb személyt nem leltünk volna. Mi régiek legjobb tudásunk és képességünk szerint segítjük, hogy hitelesen folytatódjék a meghatározott eszme-politikai irány!

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE

LABCSÁNSZKY GYÖRGY
1753. augusztus – 1761. április

1753. augusztus 8. Labcsánszky György felvidéki származású, Váradon nevelkedett csatári lelkész jött ide. Előbbi helyén 2 évet töltött. Tót anyanyelvű volt, de szorgalmasan tanult magyarul. A püspök megvonta tőle a subsidumot, melyet elődjének adott. **Bíró:** Hornok Ferenc.

1754. augusztus 24. Canonica Visitatiót tartott gr. Forgács Pál püspök megbízásából Alapi János kanonok, közép-szolnoki főesperes. Jegyzőkönyve olvasható a 37. lapon.

A hívek száma volt ekkor 1202, a gyónóké 682.

Jegyző: Vámosy György, bíró: Mikó Gergely.

1750. évi állapotok a vizitáció szerint:

Templom

Építését szilárd anyagból az uraság kezdte 1751-ben, befejezést pedig részint a templom jövedelméből, részint a hívek költségén 1753-ban nyert. Folyton ki van téve a 8 lépésnyire lévő Körös rongálásának, ami a lakosok hibája, mert nem akartak az uraság óhaja szerint a folyó mellől távolabbra költözni. – A megáldásra nem emlékeznek biztosan. – Szent Imre herceg ünnepét búcsúval ülik, de erre vonatkozó okmány nincs. A plébános azt véli, hogy elődje holmija közt elveszett. A hajó mennyezetes, a szentély bolthajtásos. Kívül-belül jól vakolva, a tető zsindelellyel fedve. A kórus szilárd oszlopokon és bolthajtáson nyugszik. Rajta orgona. Oltár egy, festett fából. Padokban még hiány. Sírboltja nincs, de 6 rénsforintért falai közt lehet temetkezni. Sekrestye boltozatos, ablakai vasrostéllal el látva. Öröklámpa nincs. Monstrancia és Cibórium aranyozott réz. Kehely kettő. Baldachinum ócska. Lobogó 6. 2 Mária-szobor. Egyik hordozható öltözetes a kisoltár helyén. Másik a sekrestyében csinosan faragott és festett, felhasználható az állítandó második kisoltárra. A szentély falán szép Mária-kép fakeretben, előtte kettős gyertyatartó. – Asperges és vasárnapi ünnepi létániák után a

szent olvasó imádkozása elrendelve. Jövedelme harangozásból és perselyből mintegy 20 rforint. – Közéleben tűzveszélyes, rozszant házak, legközelebb pedig a düledező iskola, melyet ez alkalommal le is romboltak, a többiek eltávolítását is elrendelte az uraság.

Paplak 2 szobával paticsból rogyóféiben, most szándékoznak újat építeni.

A plébános jövedelme: az uraság által adott hat-köblös földről, melyet maga műveltet, mintegy 16 köből, a hívek által műveltől mintegy 20 köből búza. Párberből 80 köb. búza és 90 rforint, de itt sok a hátralék; árpa 18 köből. A hívektől adományozott szénából 10, az uraságtól adott kaszálón 6 boglya széna. A hívektől 6 akó bor, 10 öl fa, 1 hizott sertés, 100 font só, 1 font bors, 12 font fagyú, 50 font hús, 10 itce vaj, 1-1 véka lencse, borsó, kása, minden földes pártól 30 ... és 1 pozsonyi mérő, zsellértől pedig fél pozsonyi mérő búza. Kereszteléstől 15 kr. gyermekágyas avatásától 1 kenyér és tyúk, esketésért 3 máriás; nagy és kis temetéstől 30 kr, énekes miséért 1 rfr., csendesért 30 kr.; temetési prédikáció 1 frt. A földesúr bőkezűségéből segély címen 50 rft és misékért 25 rft. Vízkeresztű adomány fölmehet 2 rft-ra. Az egésznek pénzértéke mintegy 380 rforint.

Tanító és kántor egy személyben Veréb Mihály 1 év óta.

1755. A paplak megújítatik. Új iskola épül.

1758. Hegedűs Albert és ör. Timár Mátyás végrendelete visszatükrözi a nép érületét.

Hegedűs:

„1. Tiszt. Plébános urunknak ety harmat fő ösztöt szent mise szolgálatokra lelke mért.

2. Váradí és Radnai Tiszt. Pátereknek két-két Rk forintokat sz. mise szolgálatokra.

3. Aradi T. Pátereknek Ety Ety forintot ugyan sz. misére.

4. Boldogságos Szöz képünkre 2 forintot.

5. Endrédi Templomunkra két forintot.

7. János és Mihály ütseimnek hagyom két szilaj öszömnek a fiait, mikor elrúgják őket anyái.”

Timárné:

„1. Testálok a templomra fl. 30. 15. Két arany ör. Timár Jánosnál és két tinó a szálláso-

mon, abból taxát porciót fizessenek ki és a többi megmaradandó legyen a Szűz Anyánk képére, ismét a másik két tinó is abban számoltassék.” (Közs. házi irattár)

Ez évben épült a notórius ház (persze a régi) „nemes vármegye fiscalis kvártélyá.”

Egyik száraz malom fundamentumból való fabrikálására helybeli molnár fogadva ... rft, 6 itce pálinka és közönséges tartásért.

1759. Két száraz malom náddal fölverése.

Bíró: Duda János

A Körösön túli részekre erdélyi oláhok hajtottak birkát teletetésre oláh Demetertől oláh sz. Györgyig, darabjáért fizettek 3 krt. Ez évben 2260 darabért fizettek 113 rforintot.

Tehát már ekkor az urasági földeket a község bérelte.

1760. Forgács János Vaszkó György a helység kántora és Hornok Ferenc bíró előtt végrendelezik. Veréb Mihály még él, ez tehát ekkor már csak tanító volt.

Bíró: Hornok Ferenc.

„Adta teremtetett”-ért büntetés 3 máriásra.

Kisegítők:

1756. Szilágyi Ferenc patrónus Ecclesiae. Nicolaus Nye...

1757. Benedectus Imry. Marcellinus Durányi procurator mvaradin.

Bíró: Vaszkó András.

1758. Emericus Kassai franc. Varadin.

Bíró: Hornok András.

1759. Nagy himlő járvány. 81 halott, 91 szülöttel szemben. Novemberben +Franciscus Hlatki. Utána következett Labcsánszky János.

Márciusban Josephus Hrabalik mint capella... van említve.

1758. Matuska Mária a Jezsuiták által Kunszentmártonban tartott misszió alkalmával skapulárét vett föl. Tartozik hagyni a Mária oltárra.

1760. szeptemberben állítottak a templom ajtaja előtt haranglábat, kivétven minden fejre 9 krajcárt.

1761. április 12-én Labcsánszky meghalt. Utána adminisztrátor p. Alexander Kosztolányi május közepéig. Itt volt p. Constantinus minorita is.

Bíró: Katona István.

Fényképalbum

Bal oldali kép: a patika
Jobb oldal: a templom látképe a Homoki-féle háztól

Katolikus oldal

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

2. vasárnap: Évközi 8. vasárnap
 4. kedd: Szent Kázmér
 5. szerda: Hamvazószerda
 9. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnapja
 16. vasárnap: Nagyböjt 2. vasárnapja
 19. szerda: Szent József, a Boldogságos Szűz jegyese
 23. vasárnap: Nagyböjt 3. vasárnapja
 25. kedd: Gyümölcslő Boldogasszony
 30. vasárnap: Nagyböjt 4. vasárnapja

Március 15-én, szombaton délelőtt 9 órakor ünnepi szentmisével emlékezünk az endrődi templomban az 1848-as hőskről, majd mise után megemlékezés a Hősök terén koszorúzással. Gyomán 11-kor kezdődik az ünnepség.

A katolikus hit elemei (17)

V. A Tízparancs (4)

Tízparancsolat: 7. Ne lopj!

1. Ez a parancsolat azt parancsolja, hogy a földi javaknak és az emberi munka termékeinek a kezelésében az igazságosság és a szeretet szerint járjunk el.

Az ember teremtésekor Isten a teremtett javak összességét minden embernek adta közös birtokként. A magántulajdonhoz való jog nem szünteti meg azt, amit Isten az összes embernek adott. A magántulajdonhoz való jog eszköz a földi javaknak az egyes emberek közötti igazságos elosztására. A magántulajdonhoz való jognak háttérbe kell szorulnia az igazságosság érdekében, ha bizonyos javak birtoklása az igazságosságot sérti vagy komoly kárt okoz valakinek. Ha például emberek éheznek, akkor mind a józan ész, mind az igazságosság ellenére volna, ha egy földbirtokos, akinek a magtára tele van gabonával, azt nem bocsátaná az éhezők rendelkezésére.

2. Rendes körülmények között tiszteltetben kell tartanunk mások magántulajdonát.

Sohasem szabad elvennünk olyasmit, ami jogosan és igazságosan másé.

3. A hetedik parancsolat elleni bűnök a következők:

- Lopás, betörés, becsapás.
- Mások tulajdonában való szándékos károkozás.
- Tartozás megfizetésének vagy kötelezettség teljesítésének az elmulasztása.
- Ígéret vagy szerződés megszegése.
- Talált vagy kölcsönvett tárgy vissza nem adása.
- A munkaadó idejének, pénzének vagy tulajdonának pazarlása.
- Alkalmazottak igazságtalanul alacsony bérért való dolgoztatása.
- A szegények és szükségben levők segítségének elmulasztása.
- Mértéktelen szerencsejáték, amely a játékost vagy hozzátartozóit megfosztja a szükségesség javától.

– Emberek rabszolgáskorba süllyesztése vagy pusztá tárgyként való kezelése háson érdekében.

A fenti bűnök kártérítést kívánnak. Például az ellopott javakat vissza kell adni (vagy legalább az értéküket megadni) a jogos tulajdonosnak.

4. Ez a parancsolat megkívánja mindenkitől, hogy tisztelje Isten minden művét. Tisztelnünk kell környezetünket, és nem szabad a jövő nemzedékeket megfosztani attól, amit Isten minden idők minden emberének adományozott.

5. Nem szabad állatoknak fölöslegesen szenvedést okozni vagy szükség nélkül megölni őket.

6. A hetedik parancsolat magába foglalja azt az elvet, hogy az egész gazdasági és társadalmi élet szerzője, központja és célja az ember.

A haszon nem lehet az egyetlen indíték, az emberekre is tekintettel kell lenni.

Mindenkinek joga van a munkához. A munkások sztrájkja erkölcsileg megengedett, ha nem kerülhető el, és ha erőszak nélkül történik.

7. A gazdag nemzeteknek segíteniük kell a szegény nemzeteket.

8. A szegényeket mindenkinek segítenie kell.

Tízparancsolat: 8. Ne hazudj és mások beszéletében kárt ne tégy!

1. Ez a parancsolat azt parancsolja, hogy igazat mondjunk.

2. A nyolcadik parancsolat elleni bűnök a következők:

- Hamis tanúság: nyilvános hazugság.
- Hamis eskü: eskü alatt mondott hazugság.
- Elhamarkodott ítélet: valaki megítélése kellő bizonyíték nélkül.
- Megszólás: valaki hibáinak kitergetése megfelelő ok nélkül.
- Rágalmazás: más beszéletének hazugsággal való lerombolása.
- Hízelgés vagy más ember bűnös tetteinek a dicsérete.

– Hazug dicsekvés.

– Pletykálás: más ember személyes, bizalmas dolgainak kibeszélése.

Ha ezek közül valamelyik bűnnel vétünk az igazság ellen,

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. Szent Gellért Iskola kápolnájában március 9-én, és 23-án, vasárnap fél 12-kor. Nagyböjti keresztút péntekenként 5-kor, vasárnap fél 5-kor. Nagyböjti lelkigyakorlat Endrődön és Hunyán április 10-11-12, csütörtök, péntek, szombat.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Keresztút péntek esténként fél 5-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise. Keresztút: pénteken mise után. Nagyböjti lelkigyakorlat: április 3-4-5, csütörtök, péntek, szombat este 6.

kártérítéssel tartozunk, vagyis meg kell mondanunk az igazat.

3. Ez a parancsolat arra kötelez, hogy megőrizzünk titkokat, ha azt ígértük.

A legünnepelesebb titok a GYÓNÁSI TITOK: a gyónató sohasem árulhatja el a gyónótól hallott bűnöket.

Nem szabad elárulni a foglalkozáshoz kapcsolódó titkokat. Az ilyen titkok különleges kapcsolatokból származnak (például orvos és betege, ügyvéd és ügyfele).

4. Ez a parancsolat komoly felelősséget ró a hírközlő eszközökre, hogy az igazságot közvetítsék közönségük számára.

5. A nyolcadik parancsolat azt is megkívánja, hogy a művészetek, — különösen a vallásos jellegű művészetek — az igazságot és szépséget fejtsék ki.

Tízparancsolat: 9. Felebarátod házastársát ne kívánd!

1. Ez a parancsolat a szívünk tisztaságát kívánja meg.

2. Tisztátalan gondolatokba vagy vágyakba nem szabad beleegyeznünk.

3. A tisztaság megkívánja a szemérmességet. 4. A szemérmesség védi a házastársaknak, mint Isten képmásainak, titkát és szerelmét.

A szemérmesség megőrzi a személyiség intimitását. A szemérmesség arra ösztönöz, hogy megválogassuk öltözetünket. A szemérmesség segít, hogy védekezzünk az egészségtelen kíváncsisággal szemben.

5. A Boldogságos Szent Szűz a tisztaság példaképe. Az ő segítségéért kell imádkozni, hogy a hatodik és a kilencedik parancsolatot meg tudjuk tartani, és hogy szívünkben a tisztaság megerősödjék.

Tízparancsolat: 10. Mások tulajdonát ne kívánd!

1. A tizedik parancsolat azt parancsolja, hogy jobban vágyódjunk a mennyei boldogság után, mint a földi javak után.

2. Istent és az ő országát előbbre kell helyeznünk minden földi javaknál.

3. A legfőbb bűn a tizedik parancsolat ellen az irigység.

4. Az irigység azt jelenti, hogy szomorúvá tesz, ha mások javait látjuk, és erős vágyat érzünk, hogy a magunk számára szerezzük meg.

5. Súlyos bűn, ha irigységünkben rosszat kívánunk felebarátunknak.

A kat. oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szeretettel várja az új előadókat. Beiratás időpontja Gyomaendrőd mindhárom általános iskolájában egyidőben lesz: 2003. március 31, április 1-2 (hétfő, kedd, szerda), 8-17 óráig.

Helye: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola.

Körzethatárunk Gyomaendrőd Város egész közigazgatási területe.

Nyílt napok iskolánkban:

március 25-26-27, (kedd, szerda, csütörtök) 8-10 óra között.

Kezdő ének: A keresztfához megyek (SZVU 63/1.)

Bevezető ima

Keresztet hordozó Jézusunk! Te szenvedésed és halálod által váltottad meg a világot. Adj erőt, hogy nyomodba léphessünk. Ránk bízod a véreden megváltott embereket, különösen a kicsinyeket. Nyomodba járó szent emlékü magyarok példáját akarjuk követni. Így kísérünk most végig utadon. Add, hogy a kereszttől méltó elvégzésének gyümölcséeként hiteltes, meggyőző, szent közveitőit legyünk tanításodnak a ránk bízottak felé.

1. Jézust halálra ítélik

Saját népe ítéli el. Félelmetes, öngyilkos ítélet! Pilátus csak hatalmi eszköz. Keresztény hitére tért népünk első katekétáját, krisztusi hitre térítő nevelőjét, Gellértet is halálra ítélték. Mint téged. Sokszor úgy érzem, hogy meg nem értő testvéreim elítélnék engem is. Ezt nem tudnám elviselni nélkül. Igaz, rám talán nem vár kereszt, mint rád. Sem agyonnyilazás, kövezés, Dunába taszítás, mint Gellérte. Amit nekem szánsz, elfogadom. Máris indulok. De csak veled! Ahogy Gellért kereszténnyé nevelésünk első meghívottja. Mint még csak nevében keresztény magyarság első katekétája, üdvösségre vezetője. Ehhez adj erőt!

2. Jézus vállára veszi a keresztet

Nem csupán kényszerből vitte, nem úgy, mint amit erőszakkal rányitottak. Szabadon döntött: elfogadom, vállalom. Mint Vajk, aki tudja, hogy milyen kereszt vár rá fektelen vérű testvérei között. És mert szabadon vállalta, azért lett új nevének értelmében igazán Istvánná, megkoszorúzottá. Elgondolom, hogyan viselte koszorúját, koronáját ő, akire egy egész nép kereszténnyé nevelését bízta. Nekem is hasonló keresztséggel kell megkeresztelkednem, mint az Istvánná keresztelkedett Vajknak. Add, hogy így vegyem fel keresztmet mindennap, hogy életembe avassam azokat, akiket rám bízol.

3. Jézus először esik el a kereszttel

A tisztaság megtestesítését sárba döntötte a bűn szennyes vadállata. Mint Imrét, Gellért katekétázásának kereszténnyé nevelésének zsenijét a félmagyar keresztények és félkeresztény magyarok cserbenhagyó vetkessége. Vicsorogó agyarak marjaleka lett akkor szépen sorjádó evangéliumi élet-vetésünk. És azóta hányszor került sertesek lába elé szeplőtelen ősi virtusunk, tisztességünk! Bennünk is, jóra rest késő unokákban. Bennem is, pedig arra küldtél, hogy testvéreimet felemeljem. Segíts fölkelni és fönnmaradni. Vonz magadhoz, hogy vonzóan mutassalak téged. Te egyedül vagy méltó arra, hogy minden tisztán fakadó vágyunk szent eszménye légy.

4. Jézus találkozik Anyjával

Az igazság és a béke, a Megváltó Isten és a megváltott ember így vált csókot a Fajdalmak Férfijében és a Fajdalmak Anyjában.

Igy forr össze igazán Jézus az örök Bölcsesség és Mária a Bölcsesség Széke. Micsoda katekétázás, micsoda emberhangra lefontása ez az örök isteni Igének! Igaz, mi másként gondoltuk. Bizonyára Mária is. Meg az első szent magyar édesanya, Gizella is, amikor szennyes, vérről borított, vadállattól megtépett fiát magához ölelte. Add, hogy én is így tudjam magamhoz ölelni lelmem elsőszülöttjeit; meg nem értett, halálra ítélt, megtaposott eszményeimet, a bennem megtestesült tanításokat. Hogy bennem is csókot válthasson a Te örök igazságod a Máriaiból szívemben mindig újra születő bekességgel.

5. Jézusnak Cirenei Simon segít vinni a keresztet

Jézus igénybe veszi mások segítségét. Pedig „Ő az egész teremlést szegletkövi, minden öböne áll fönn”. Mint Szent Lászlónk, aki „vállal magas volt mindenkinél”. Csodás erővel tüntette ki őt is az Isten. Mégis azzal küldött két bencést Monte Cassinoba: „Segítetek nekem, testvérek, imádkozni.

KERESZTÚT - SZENT MAGYAROK PÉLDÁJÁRA

Ti talán nem is sejtitek, milyen nehéz embereket üdvösségre vezetni nagy tévedések és elesések nélkül. Rám is emberek üdvösségre vezetését bízta. En is átérzem, amit sziklahitű László. Világosíts meg, hogy én is keressek segítséget, ahol lehet; de el is fogadjam, ahogy lehet. Te elfogadta a kérés kezű Simonét. Mint László is elfogadta az egyszerű barátokét.

6. Veronika kendőjét nyújtja Jézusnak

Az Olajfák hegyén angyal jelent meg, hogy véres verejtékezésedben vigasztaljon, erősítsen. Keresztutadon a gyenge Veronika hősi bátorsága üdit fel egy pillanatra. Megszánt téged. Mint a mi Szent Margitunk, aki „elbágyadt, elalélt látván Jézus Úr mélységes fájdalomát.” Elbágyadok-e én, megszánlak-e én, vigasztallak-e én, ha rád gondolok? Nyújtom-e én tekintetemet, kezemnek, szívemnek, véres verejtékedet törölő tiszta gyolcsát, ha testvéreimben találkozom veled? Bocsság meg, hogy erről annyiszor megfeledkeztem. Különösen rámbizott kicsinyeidnél. „Margit imái vezekelve szállnak.” Az enyéim szállnak-e, s hogyan?

7. Jézus másodsor esik el a kereszttel

Nem azért estél el újból, hogy verjed ezt a hülni kezdő földet. Hanem azért, hogy átöleld és melegítsd, hogy újra, meg újra életet leheli belé. Hogy megtanítsd a hinni tudót, hogy hinni érdemes! Akkor is, ha újra, meg újra felhasítja a felelősségre ébredéstől alttól mellett a vadak gyilkos agyara; mert az emberséget elárulta az embertelenség. Mint az Ezekiel prófétái hangján kiáltó Pázmány-tanítvány, Zrínyi sorsában láthatjuk; aki az áfium ellen való könyvecskéjében ezt írja: „Ime kiáltok, ime üvöltök... Mert őrt állól rendeltél, Uram.” Tudom nekem is így kellene. Ezernyi elesés után is őrt állól kell kiáltanom, s magamhoz ölelnem a földet. Mert ha elvesznek a rámbizottak, vérüket tőlem kéred számon.

8. Jézus találkozik a síró asszonyokkal

Ezt nem kérte tőlük. Mégis jól esett a részvét könnye. Nemcsak akkor, ott Jeruzsálemben, hanem a mi történelmünk véres útjain is: a kedves Szent Erzsébetünké, Kingánké, Jolanunké és a többieké. A részvét nemcsak szánakozás. Sokkal több ennél. Részt veszek mások örömeiben, bánataiban. Valóságos „participáció” ez minden ember-testvérünk minden gondjában való szíves részt vállalás, ahogy Szentegyházunk ma olyan messzehangzóan tanítja. És ahogy nekem is kell tanítanom, a Te nyomodban járva, szent elődeink példája szerint. Bocsság meg, hogy eddig nem így tettem. Erősíts, hogy így tegyek.

9. Jézus harmadszor esik el a kereszttel

Eleseit megint. De nem maradt a földön! Mert az, aki fogantaték a Szentlélektől és születék Szűz Máriától, az eleshet ugyan, de nem maradhat a földön. Mint Máriás hívó magyar népünk történelemformáló nagy fia. Mint a legszebb magyar Konfessziók, Vallomások imádkozója és ránk hagyományozója, Rákóczi. Aki elbukhatott mint emberekre építő szabadsághős, hadvezér és államférfi, de fennmaradt, mint a „Győzhetetlen én köszölem”-nak veled egygévülő kereszthordozója. Aki harmadik elesésében, nagy törökországi száműzetésében sem engedte el a keresztet. Sőt egyre jobban magához szorította. Add, hogy én is így kövessélek.

10. Jézust megfosztják ruháitól

Ahogy az szoltáros megjövendölte: „Elosztották maguk között ruháimat...” Mert még abban láttak valami értéket. De az istenemberi test az ő szemükben legfeljebb csak póznára szegezhető rongy, a csöcselék gúny-kacajának és éldelgő nyelvek mérgezett nyilainak a célbálaja. Milyen kevesen voltak, akik a szűzi tiszta embertestben meglátták, sőt csókolni is tudták az élő Isten élő templomát. A pannonhegyi monostorban a tiszta Szent Mórban rejő égi kincset még István királyunk is csak imre szűzi csókjai nyomán ismerte fel.

Add nekem a tisztán érzés, a tisztán szólás, a tisztán cselekvés kegyelmét és bocsásd meg eddigi méltatlanságomat.

11. Jézust keresztre szegezlik

Ezt is megjövendölte a szoltáros: „Átlyuggatják kezemet és lábamat...” A hagyomány szerint járom szeggel, hogy szilárdan tartson. Sok lelkes nyomadban járó ezéri kötötte hozzád magát hármos szeni fogadalommal, hogy még ha akarnának, akkor se szállhassanak le a keresztről. Anyira egygye akartak válni kereszten függő istenbárséggel. Mint a Bakony, Börzsöny és a Pilis: a pálos Özséb és a többiek. Meg hegyvidékeink más nagy szent imádkozói, mint a szalkai András és Benedek, s a magukat így veled keresztre szegező férfiak és nők hosszú magyar sora. Hát én nevednek mai elhivatott tanúságtéveje, hűségesen odatapadtam-e a kereszthez? Egy biztos: ez csak a te erőből lehetséges.

12. Jézus meghal a kereszten

Magas katedrácra, mesterünk, Te kitartottál hűségesen a halálig. Héi szavad a kereszten héi életforrást, szentségforrást nyitott meg nekünk. Halálos elhallgatásodtól elsőtétült a nap, megrendült a föld. De megnyiták a holtak sírjai s a hőhérok kapitányának ajka hitvallást rebeg: „Isten fia” A nyomdában járó kassai vértanúk sorsában is valami hasonló történt.

A szemétdomb és a szennycsatorna méltó hitoktató katedrácra bizonyult a melletted való tanúságtévekre. Vajon beérem-e én ilyen katedrácra? Vagy más igényeim lehetnének, mint nekéd? Ne enged, hogy elszakadjak tőled.

13. Jézus testét leveszik a keresztről

Két nevet említ az Evangélium: az áldozatos lelki Arimateai Józsefét és a magas társadalmi rangját kockára tevő Nikodémusét. Ezek megismerték az élő Jézust, a holtában is élő Jézust! És ez mindennél fontosabb volt nekik. És hányan voltak, akiknek nevének nem jegyezték fel... Mint annyi magyar szent elődünkét, akikről csak annyit tudunk, hogy az irgalmas szeretet elragadtatásában mindent elhagytak, hogy kereszten függő testvéreikben felismeri Jézusunkat lesegíthessék a keresztről. Az éhezés, a tudatlanság, a kimondataitan testi-lelki szenvedések keresztjéről: háborúban és békében, történelmünk csendes és viharos óráiban. Vajon én, akár névvel, akár névtelenül, követem-e őket, annak hiteles megmutatásában, hogy Jézus holtában is él.

14. Jézus testét sírba helyezlik

Azért, hogy földbe kerüljön, ami földből való, és a mennybe jusson, ami mennyi. Misztérium ez, Isten ajándékából való hitünk szent tilka! Jézus teste valóságos ember-test, mint a miénk. Ezért kerül a sírba. De Jézus teste a valóságos Istennel egyesült emberlel, mint általa, vele és benne a miénk is. Jól tudták ezt annyi évszázadon át szent elődeink. A mindent eltemetni, elfeledni, megbocsátani tudó, de a feltámadt Krisztusban való hitünk semmiért oda nem adó szent magyar édesapák és édesanyák. Ezért lehettek mindennapi élő katekizmusai gyermekeiknek. Milyen halált megvetően buzgó katekéták nevelhették ezeket, hogy így élhettek általuk, velük és bennük a meghalt és feltámadt Jézus! Ilyen voltam-e én eddig? Mostantól! legyek ilyenek! Örökre.

Befejező ima

Kereszten meghalt, de sírjából feltámadt Jézusunk! Szent magyarok példáját követve végigjártuk keresztlutad. Sokszor úgy érezzük, hogy felettünk csap össze Észak és Dél, Kelet és Nyugat minden vihara. Keresztúton állunk és keresztúton járunk... Felidézett elődeink szentül álltak stációjukon, mint nyomdában jártak útjukon. Közbenjárásukra add, hogy ránk bízott igé méltó és hiteles tanúságtéveiként vezessük hozzád mindazokat, akikért egykor majd számon kérsz minket. Hiszen értük hívtál meg és velük együtt vársz haza, oda, ahol az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol örökkön örökké. Amen

Záró ének: Győzhetetlen én köszölem (SZVU 145) 1-2.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Podmaniczky család

(Podmanini és aszódi báró)

A Podmaniczkyak – vagy mint legrégebben neveztek: Podmanniniek Trencsén vármegye egy legrégebbi törzscsaláda, mely nevét a Podmanin helységtől nyerte. A család ősei a XIV. század végén a vágh-besztercei vár dárdás őrségéhez tartoztak, mint nemesek. E szolgálattól 1399-ben Zsigmond király által mentettek fel. Kiváltság-levelöket a besztercei kapitánytól is kikapták. A család 40 év múlva nyert királyi adományt. I. Ulászló király adomány-levele 1471-ben Mátyás királytól királyi jog hozzáadásával megerősítésre került, emlékeztetve arra, hogy Hunyadi László oldala mellett a néhai besztercei gróf a királyt szükségében 1200 ftal segítette. 1473-ben Mátyás király Podmaniczky II. Lászlót bízta meg a korláthköi vár ura dűlásainak és a várban lévő latrok megvívására. II. László egyik utódja, II. János 1505-ben mint főkamarás mester írta alá az 1505 évi rákosi országgyűlés végzemenyét.

II. László másik utódja I. István, ki papi pályára szentelte életét. 1505-ben már nyitrai püspök, és mint ilyen írta alá az azon évi rákosi országgyűlési végzemenyt. A mohácsi vész túlélte, Szapolyai pártjára állt, akit meg is koronázott, tekintve hogy 1526-ban nem volt esztergomi érsek. I. Ferdinándtól bocsánatot kért Szapolyai megkoronázásáért, úgy látszik szíve inkább I. Ferdinándhoz vonzott, és 1527. november 3-án eme királyt is hasonlóan megkoronáza. A reformáció tanának követője lett, ezért a nyitrai püspökséget 1528-ban oda hagyván megnősült, első neje szedliczi Kosztká Miklós leánya Borbála, második neje, gr. Zrinyi Miklós leánya Katalin volt. 1564-ben Árva megye főispánja, 1569-ig élt. Feltehető, hogy ezen István utódaitól származott a mostis virágzó aszódi báró Podmaniczky ágazata. A mohácsi vészre következett szomorú időszakban a család leszármazottjai határozottan a nemzeti párton János király hívei valának, egyszersmind ez lehetett az oka, hogy a másik királyi párt hatalma területén fekvő javaik folytonos háborgatásoknak voltak kitéve, dűlhattak, és koboztattak. Percek során a Podmaniczky testvérek javaikat erőhatalommal elfoglalták, melyeket szenvedélyes visszatörölások, és törvénytelenések követtek. A két testvér amíg I. Ferdinánd királynak meg nem hódolt, hűtlenségi bélyegen számkivetésre ítéltettek. 1543-ban Ferdinánd királytól kegyelmet kaptak, és az 1545-ös nagyszombati országgyűlés a száműzés alól felmenté őket. A családi viszály folytatódott, s csep letűnvn a történelem színpadáról, mintegy századig a Podmaniczky család. A Luther tanát elfogadó nyitrai püspök két rendbeli házasságából származó gyermekek az ősi örökségre nem tarthattak igényt, hisz azt a királyi ügyész elfoglalta. Ilyen körülmények között szétszéledt a család. A XVII. Század közepén Zólyom megyében Korpona városában tűnt fel a most is virágzó ágazat. Podmaniczky Gábor az 1646-os pozsonyi országgyűlésben mint Korpona szabad királyi város követeként szerepel, és 1654-ben Korponának bírása is volt. Ekkor érte a családot egy újabb csapás. A családi levéltár tűz martaléka lett. 1783-ban a Podmaniczkiak Mária

Terézia király asszony által bárók sorába emeltettek. P. II. János nagy tudományú férfiú és buzgó protestáns. Egyik fia József, cs. kir. tanácsos, és kamarás, külsejére nézve igénytelen, püpos hátú, de szelleműs férfiú. Liszt Ferenc zongora hősnek gyermekkori pártfogója, ki pesti háznál gyakran hallatta műzenéjét. Másik fia P. I. Sándor, különös kedvelője volt a szépművészetnek, melyre tömredék pénzt áldozott, s a mint erről hátrahagyott érem, kép, s aczél-metszvény gyűjteményei tanúskodnak. Ő volt az első pártfogója a híres Mányoky festészetnek, meghalt 1786-ban. Őt gyermeke volt, akik közül megemlítjük Károlyt. Neki 4 gyermeke volt. Egyik leánya, Júlia, akinek nevét szépirodalmunk is örzi, neje volt báró Jósika Miklósnak. Szintén emlékezünk Frigyesre, (szül. 1824). Az 1848-as pesti országgyűlésen a felsőház tagja, a szabadságharcban mint huszárszázados vett részt. Ezután írta regényeit, útleírásait. 1860-tól a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává lett. Ezidőben szerkesztette a Hazánk című hírlapot. 1861-ben a képviselőház alelnöke volt, 1906-ig megszakítás nélkül tagja a képviselőháznak, 1889-től elnöke a szabadelvű pártnak. Állandóan Pesten lakott, rendkívül megszerette a fővárost, melynek életében nagy szerepe volt. Előkelő alakja, kissé feltűnő öltözködése (mindig kockás ruhában járt) nagyüri, de szeretetre méltó viselkedése közismertté és nagyon népszerűvé tették. 1914. jan. 26-án az Akadémiában tartott fölötté emlékbeszédet Berczik Árpád. A család törzsbirtoka Pest megyei Aszód: címerök, függőlegesen kétfelé osztott paizs, melynek alsó ezüst udvarában zöld téren pánczélos, sisakos vitéz áll, kezében levágott törökfejet tartva, a baloldali arany udvarban koronás egyfejű fekete sas, kiterjesztett szárnyakkal. A paizs fölött bárói korona, és a fölött 3 koronás sisak áll, a paizst két oldalról két egyszerű tartja.

Általános iskolai beíratás időpontja Gyomaendrőd mindhárom általános iskolájában egyidőben lesz: **2003. március 31, április 1-2 (hétfő, kedd, szerda), 8-17 óráig.**

„Jön március”

Márciusokat őriz az idő. Mint ahogyan verssorokat, képeket, illatokat, hangokat... Fényeket...

„Midőn ezt irtam, tiszta volt az ég./ Zöld ág virított a föld ormain.”/- halljuk Vörösmartyt egy lázasan készülődő korról (korról) majd két évszázad távolából. Az Örök Tavaszt látjuk és érezzük a sorokkal: szikrázóan kék ég, „fázós rügyek”, melengető, de éles napsugarak, „kabát kigombolás”, friss szél. A Himnusz s a Szózat hangjaiba kapaszkodó emberek, reformkori országgyűlések, nyelvkérdés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, haladók és maradiak. Aztán a csúcspont: 1848, a Népek Tavasza.

Nemzetek nagy napjai, s az őket összekötő egyetemes emberi követelés a szabadság, egyenlőség, testvériség kontinenseket átívelő, lábba hozó eszméi. S itthon: „Legyen béke, szabadság, egyetértés.”

A krónikások szerint borult ég, esernyők, szakadó eső, Pilvax kávéház, kipirult arcú fiatalok, Petőfi szárnyalása, lelkesedés, mely „mint a görögtűz” Landerer Nyomda, 12 pont és Nemzeti dal, tízezres tömeg, Nemzeti Múzeum, beszédek, gyűjtő szövegek, Városháza, Közbátorsági Bizottmány, majd Buda ahol a „nagy méltóságú Helytartótanács sápadt vala, és reszketni méltóztatott”, Táncsics, s este a Nemzeti Színházban ismét „esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!”

Néhány nappal később a legnagyobb magyar levelében a következő sorok: „Barátom, csudákat éltünk. Nemzeti sorsunk hajszálon függött. Az első felvonás gyönyörűen sikerült...”

Majd az ezt követő másfél év, az első felhős kormány, a polgári átalakulást hozó Áprilisi törvények, a népképviselői választások,

toborzás, előkészületek a haza védelmére, s az elkerülhetetlen...

„A vész kitért.

Vérfagyaláló keze

Emberfejekkel labdázott az égre,

Emberszívekben dúltak lábai...” - szól ismét Vörösmarty az időn át. Egy nemzet harcai, kétségbeesett és végső erőfeszítései a Szabadságért...

Végül a világo si fegyverletétel „s a sötétbe borult Magyarország...”

Márciusokat őriz az idő...

Fénylő, irányt adó, lelkesítő, megtartó márciusokat...

1848 történelmi márciusát. S vele a Bizonyosságot:

„Majd eljön a hajfodrász, a tavasz,

S az agg föld tán vendéghajat veszen,

Virágok bársonyába öltözik.

Üveg szemén a fagy fölengedend,

S illattal elkendőzött arcain

Jó kedvet és ifjúságot hazud:

Kérdjétek akkor azt a vén kacért,

Hová tevő boldogtalan fiait?”

Polányi Éva

1848 hősei

Soha annyi hőst még nem adott hazánk, mint az 1840-es években.

Gomba módra nőttek a dicsők, a hazát, népet, hitet szeretők Széchenyi, a legnagyobb magyar utat mutatott, mit bőség takar, amelyben szépen boldogul a nép, nemes és jobbágy ha nyomába lép.

Kossuth lánglelkű bátor szavai népünket dicső útra vezetik. Sereglettek zászlói alá

bátor szívű ifjú katonák.

Harcra keltek ifjak és vének,

kiket vezettek hősi vezérek

Ajkukon zengett bizó harci ének,

mert azok még a haláltól sem féltek.

Petőfi volt a népet lelkesítő

varázsszavú, nem hátráló költő.

Versét dalolták, úgy mentek csatába.

Isten áldását kérték a hazára.

Ő szép fiatal életét sem féltve

bátran nézett a halállal is szembe.

Sok dicső hőssel porlad közös sírban.

Neve ma is csoda fényvel tisztán lobban.

Damjanich János hős piros sapkásai

megmutatták hogy kell hazáért harcolni

A vezér tizenkét tábornok társával

szembeszállt ellennel és a zord halállal.

Futott az ellen, amikor meglátta,

hogy ő vezeti a sereget csatába.

A bitófa alatt is bátran állt.

Bátran vállalta a reá szabott halált.

Az ágyúöntő székely Gábor Áron

Bem Apóval küzdött győzelmes csatákon.

A nép kincsit és pénzét odaadta,

még a harangokat is felajánlotta.

Az orosz cárnál kilincselte a császár

segítségét koldult rút cinkos társánál.

Százezernyi orosz jött segítségre,

édes magyar hazánk leteperésére.

Jókai és Arany nemzetörnek állott.

Védtek a nemzetet, védtek az országot.

A túlerő győzött. Börtön, bitó járta.

Sokan menekültek idegen országba.

Deák bölcsessége, Jókai írása

segített népünknek hős ellenállásra.

Dicső emléküket szívünkben őrizzük.

Március idusán őket ünnepeljük.

Márton Gábor

Révész Imre:
Petőfi Sándor a táborban

(Magyar Nemzeti
Galéria)

Endrőd néprajza

Rendezte: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

A néprajz és a régészet kapcsolatát boncolgatni kezdték kutatóink, s szinte szállóigévé vált az a mondat, hogy: „**A régészet halott néprajz, a néprajz viszont élő régészet.**”. Ami annyit jelent, hogy mindkét tudomány az emberek életét, épített környezetét, tárgyait és szokásait vizsgálja. A néprajz megteszi ezt az élő emlékezet intervallumában, a régészet viszont a földbe rejtett nyomokból olvassa ki az emberi történelem egy szeletét. Ennek a gondolatnak a szellemében került most egy régészeti tárgyú forrás bemutatásra, amelyet *Adalékok Endrőd történetéhez* című tanulmányban találtam. Településünk körül zajló régészeti ásatások, melyeknek egyik legkorábbi része a Móra Ferenc ásatása 1929-ben a Lyukashalomnál is bizonyította, hogy ezt a területet már az újkőkor embere is szívesen lakta.

„Adalékok Endrőd történetéhez

A Móra Ferenc irányította ásatások során a Lyukashalomnál történt:

A halomtól délre elterülő terület a ványai útig Fekécs Ignác tulajdonába került 1902-ben. A tulajdonos ősei Trencsén megyéből vándoroltak Endrődre, juhászodással foglalkoztak. 1909-ben megvették a Berettyó és már a tulajdonukat képe-

ző terület közt lévő földet, melyen a Lyukashalom van.

Akkor a halom északi oldalában, mely a Berettyóra néz 4 méternyi hosszúságú tágas, folyosószerű „lyuk” vezetett a halom belsejébe. A mende-monda szerint betyárok búvóhelyül szolgált, kik a Kondorosi Csárda környékén mutatkoztak időnként.

Mivel ismeretlen egyének jelentek meg olykor és ásogattak, a Fekécs család betúratta a lyuk-folyosót. A megjelenőket pedig távozásra szólították fel minden esetben, mivel most már a terület a család tulajdona és nem tartották kívánatosnak ismeretlen emberek rövidebb-hosszabb jelenlétét.

1919-ben a lyukat Varjú Imre komájával kibontotta a tulajdonos, hogy a román megszállás idején rejtőző helyül szolgáljon.

1929-ben a tulajdonos a halom elhordásához kezdett, hogy annak jó minőségű talajával szikes földjét terítse, javítsa. Az egész halom elhordására gondoltak, mellyel a vissza-visszatérő ismeretlen kutatók zaklatását is megszüntessék.

A bontást a halom nyugati oldalán kezdték. Pár napi munka után egy csontváza bukkantak, „mely minden valószínűség szerint agyonütött ember lehetett, mert nem sírba volt fektetve, hanem egy szűk gödörbe volt belegyömöszölve, úgy, hogy kéz- és lábcsontjai egymáson hevertek”- emlékezik vissza a most 80 éves Fekécs Ignác.

A talált csontot szétpiszkálták, szétdobálták. Semmit nem találtak a csontváz mellett.

Pár nap múlva megjelent a Szegedi Múzeum megbízásából Kotormány János, Móra „szárnysegédje”. Nagyáposon fogadott embe- reket az ásatáshoz és Fekécs tanyáján ütötte fel szállását Kotormány.

Hamarosan egy újabb sír és egy nagyméretű agyagedény került elő. Minden bizonnyal gabonatarló edényként szolgált. Ez ősszel történt, mert Fekécs Ignác Kotormányt elvezette Varjú Imre komájához névnapra (november 5.). A beállt esős idő miatt az ásatásokat abba hagyták. A ládába csomagolt leleteket és Kotormányt Fekécs Ignác vitte ki kocsin a nagylaposi állomásra, és ott találkozott Móra Ferencsel. Terv volt, hogy a halom többi bontásakor jött volna ki ismét a múzeum kutatója. Azonban a zavaros idők és Móra halála miatt további ásatásra nem került sor.

Kotormány váratlan megjelenését az idézte elő, hogy Túrkeve kiváló régésze, dr. Gyöngyöshalászi Vadász Pál értesült a halomban talált csontvázzal és értesítette Mórát.

A letekkel kapcsolatban a Szegedi Múzeumtól az alábbi értesítést kaptam:

„... Móra Ferenc endrődi ásatásairól meglehetősen kevés információnk van: az előkerült tárgyakon és a rájuk vonatkozó leltárkönyvi bejegyzéseken (Ö.55. 70.1-107. 53.159.1-2) kívül semmiféle dokumentációs feljegyzésünk, fotónk nem maradt az 1929-es endrődi kutatásokról...

Az előkerült leletek az újkőkor legkorábbi időszakából (Körös-kultúra) származnak.”

Az 1970-es évek elején Budai Béla, az utolsó csejti tanító jelentős mennyiségű cseréptöredéket piszkált felszínre, gyűjtött össze. Azokból azonban semmi sem maradt fenn.”

Forrás: Márton Gábor: Adalékok Endrőd történetéhez c.

Gyomaendrőd, 2003. február 14.

Szonda István

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Gyoma néprajza

Rozmározó: Cs. Szabó István

Érdekességek „Gyoma község Hirdetési Jegyzőkönyveiből” 1800-1900. V.

Mielőtt folytatnám az hirdetési jegyzőkönyv „érdekességeit”, egy figyelemre méltó folyamatra kell felhívni olvasóim figyelmét. Mégpedig ez a folyamat az országosan is ismert a birodalom különböző területeiről meginduló zsidó bevándorlás. Gyomára már többnyire olyanok kérnek letelepedési engedélyt, akik más helyről jöttek. Rövid idő alatt kézbe vették a gabonakereskedelmet, a malomipart, természetesen a kereskedelem, pénzügyek sőt földbirtok bérlet sem állt távol a vállalkozó emberektől.

Adataimat „Gyoma Község Tanácskozási Jegyző Könyv Magány ügyek feletti intézkedésekben 1857-dik Évtől-1880. decz. 31.ig” forrásból szemelgettem.

1857. január 17-én „Debreceni András bíró, Kis István, albíró, Bíró Benedek, Domokos János, Olajos Benedek, Schwalm Mihály, Gecsei István, Bíró Albert, Esküdtek jelenlétében az alábbi bekebelezési folyamodványok kerületek tárgyalás alá; Fuchsmann Sámuel szobafestő izraelita, Klein Adolf izraelita kereskedő Nagy-Károlyi születésűek,...

1859. Drezmer Náthán 60 éves izr. **1859-ben, 1860-ban** Büchler József Ó-Budai születésű 28 éves izr. kelmeke-rekedő segéd, - Steiner Salamon Mező-Turi származású izr. Bör- és vegyes kereskedő, - **1861-ben** - Winter Salamon szentesi születésű 36 éves kereskedelmi, szállítmányi üzletekkel foglalkozó izr., - Felsenburg Benedek szentesi lakos, de Békés-Szentandrás szül.-ű izr. órás-segéd, - Fixli Adolf Nyitra megyei Vágújhelyi szül. 23 éves izr. vegyes kereskedő-segéd -

1862-ben Harteinstein Herman Szentes Város izr. szállítási üzlettel foglalkozó egyén, - Kohn Lajos Mező-Berényből Pest megyei Popód községbeni 40 éves nős kisboltos kereskedő, - **1864-ben;** Fleisig Fülöp Kun-Szent-Mártoni szül. 42 éves izr. termékkerekedő, Weisz Lázár Tisza-Bői származású 24 éves, izr. kereskedősegéd, - Kohn Henrik Hódmezővásárhelyi izr. szappanos mester, Mancsowicz Bernát Gallicziai származású izr. nyugdíjazott katona borbély, - Hübscher Bernát endrői izr. boltos kereskedő, elébb ott izr. gyermektanító, - **1865-ben** Weisz Salamon Tisza-Bői községből elbocsátott izr. házaló. **1867-ben** Stern Adolf 29 éves héber vallású, nős Kis-Jenőből ott volt földhasznóbérlő, Fischer Ábrahám héber vallású nős, szentesi lakos, kereskedő, - Weisz Bernát izr. nős Pest megyei Irsai 32 éves gabona alkusz (gabona tőzsdei ügynök), **1868-ban;** Özv. Löwy Mózesné szül. Lottner Regina 49 éves, izr. Tisza-Bői születésű 1871ben Eiszler Izsák izr. Abonyból”.

1875. október „Berger Gyula úr tudatja a lakosokkal, hogy vesz árpát, hántolt tengerit (vagyis morzsolt kukoricát) és zabot a legmagasabb folyó ár szerint, lakik Getser József lakatos házában.”

„Büchler Józsefnél szedetik az árpa és zab.

1875. december 12. „Kató János száraz malmában kását jutányosan csinálhatni. (Megjegyzés: ekkor még nagyobb területen természetek kölest, ezt meghántolták s lett köleskása.)

1876. március „Klein Adolf úr gőzmalmában a tiszta és vegyes búza őrlés félvámra történik, s a malom bármely órában egy zsák őrleni valónak is meg-eresztetik, ugyanott pittelzni (szítálni, - pittelés malom = szitarendszerrel felsze-

relt malom,) mázsánként 10 forintért lehet, s mindennemű gabona jutányos áron kapható.”

„Hartenstein szállító urnál heremag van eladó.”

1876. május 7. „Weisz Lázár és Társai Gözmalmában Mindennemű gabona kisebb-nagyobb mértékben kapható, s ugyanott mindennemű gabona örölhetésre elfogadtatik.”

1876. október 8. „Róth József minden nemű gabonát, búzát, árpát, zabot, szed a legfelső áron pesti kereskedő részére, lakik Bíró Sándor-féle házban 520.sz. alatt.”

1876. október 15. „Weisz Lázár urnál vetni való búza van eladó.”

1877. június 8. „Klein Adolf úr gőzmalmában tiszta első rendű búza új fejében kölcsön kiadó.” (Ez volt a „zölddhitel!”

1878. február „Klein Adolf gőzmalmában kukrica, nagygőzmalmában korpá eladó. Eme jó hírű gőzmalmában újonnan berendezett négy tisztítógép melyek a búzamosást feleslegessé teszik (ugyanis a nyomtatás - azaz cséplés lönyomtatással - után a gazdák szelelték a búzát, majd a Körözsbe mosták, utána szárították s úgy vitték őrleni), a gabonát minden szeméttől, konkoly, föld, fűmagtól tisztítják, működését holnaptól meg fogja kezdeni - az ott őrlő feleknek ingyen - eladásra vagy kereskedésre szánt gabonát csekély díjért tisztít rostaalj a tulajdonosnak visszaadatik.”

1878. augusztus. „Oláh István és társa gőzmalmában a búza 8 Forint 50 krajczárjával kapható.”

Cs. Szabó István

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkáádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

A lap „egész családom megelégedésére szolgál”

PINTÉR JÓZSEFÉ
Gyomaendrőd

„Egy újság feladata, hogy a széles érdeklődést írásaival felépítse. Senkinek nincs joga úgy kiválni, hogy egy-egy téma fölött pálcát törjön. Nyilván amelyik téma nincs érdeklődési körében, azt kevésbé olvasgatja és viszont. Valójában az a cikk, amelyről már olvastunk ugyan az másnak még újdonságnak hat, és érdeklődést tanúsít iránta. Egyszóval legyünk toleránsak!

A politikai jellegű írások esetében nem értek egyet egyszóval tájékoztatással, mer ez pártállami vonás. Szerintem törekedni kell köz-

szolgálati elvárásra, minden véleményt csorbitatlanul közszemlére adni. Magam számára elsősorban „Városunk Gyomaendrőd” lakosságát érintő témában az ezt megelőző bekezdésben leírta vonatkozóan szeretném sorait olvasni.”

ESZTERGOMI OLVASÓNK
nevének közlését nem kívánta

„Jó, hogy az újság nem foglalkozik politikával. Az ismeretterjesztő jellegű írásokat szeretjük, igényeljük. Közérdekű hírekre nagy szükségünk van. Rajzok, fényképek színessé teszik az újságot. Előszeregettel várjuk a régi fényképeket! (falunkról, falunk ismertebb személyeiről, ünnepekről, avatásokról szóló fényképeket). Az első és a második világháborúban szerzett őszinte élményeket szívesen olvassuk (katonai, fogsági élmények)

Szeretném, ha állatorvos írna házi állatok betegségeiről, gyógyítási lehetőségeiről, betegségek ellen való védekezésről, stb.”

PAPP SANDORNE
Gyomaendrőd

„Színes, gazdag újság. Minden érdekel, ami Endrődről szól. Szülőfalum levegőjét hozza számomra. Nagyon örültem a híreknek, miszerint Nepomuki Szent János, majd Szent Antal is helyére került. Minden rovatukat szívesen olvasom. A lap érkezése mindig öröm számomra. Gratulálok és további jó munkát kívánok a szerkesztőség és munkatársai minden tagjának!

SZÁNTÓ BÉLÁNÉ SÁRHEGYI ANNA
Ujkigyós

„Tisztelt Szerkesztőség! Hasonló jó munkát, egészséget kívánok! Nekem tökéletesen megfelel a jelenlegi szerkesztésük, nagyon szeretem a lapot. Az alábbi témákról szeretnék olvasni a VÁROSUNK-ban:

1. Vannak-e Endrődön egyéni gazdálkodók?
2. Egy-egy család hány hold földön gazdálkodik?
3. Van-e saját földjeink kívül bérelt földje is? Ha igen, hány hold?
4. Van-e arra adat, hogy az egyéni gazdálkodók 2002 évben hány mázsa búzát, rozsot, árpát, zabot, termeltek? Milyen lesz a kukoricatermés?
5. Hogyan művelik a gazdálkodók a földeket? Lóerővel, vagy gépi erővel, ha gépi erő, milyen gépekkel?
6. A gazdálkodóknak van-e állatállománya? Ló, szarvasmarha, sertés – ezt is csak becslést számokban.
7. Termelnek-e baromfit (pl. tyúk, liba, kacsa stb.) és mennyit? – ezt is csak becslést számokban.
8. Hol értékesítik a gazdák a felesleges terményt? Állatokat, baromfikat stb.
9. Van-e a Holt-Körös partján kertészet? Mit termelnek és azt hol értékesítik?

Teljes tisztelettel, üdvözléssel!
Dr. KOVÁCS IMRE
Budapest

„A Városunk” c. lap a jelenlegi formájában nagyon jó. Élvezettel és érdeklődéssel olvasom. Kérem, hogy továbbra is ilyen gondossággal és alaposan készítsék a lapot. Lelkesedésüket és fáradtságukat köszönöm.”

TÍMÁR IZABELLA
Gyula

„Megfelel nekem a lap ezen szerkesztése, esetleg bele lehetne venni egy az endrődi népszokásokról szóló cikket.”

UGRIN ISTVÁN
Szeged

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket, és remélik, hogy a jövőben is számíthatnak segítségükre:

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom karbantartásának, felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány, célja az endrődiek emlékét megőrizni.
Adószám: 18382615-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek további sorozatainak megjelentetése.
Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.
Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.
Adószám: 18370827-2-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok továbbtanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

A Selyem úti Óvodáért Alapítvány, célja az óvodás gyermekek kirándulásának támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa: Célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.
Adószám: 18380558-1-04

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A romániai magyarság fórumát az RMDSZ Kongresszusát történetében először tisztelte meg egyszerre két miniszterelnök. A PSD pártelnökeként és miniszterelnökként vett részt Adrian Nastase, és a magyar miniszterelnök Medgyessy Péter. Mindketten felszólaltak az RMDSZ VII. kongresszusának első napján, és ezen kívül nem hivatalos miniszterelnöki találkozóra is sor került. Nastase kormányfő, illetve pártelnök a vele készített interjúban hangsúlyozta, hogy nagyon nagy jelentőséget tulajdonít a Románia és Magyarország közötti az utóbbi időben kialakult jó kapcsolatnak. A Magyar Szocialista Párttal most aláírt egyezményt megelőzte egy másik dokumentum aláírása is amelynek címe: Román - Magyar Stratégiai Partnerségi Nyilatkozat a 21. századra. „Ez egy keretegyezmény, amely mindkét felet nagyon hosszú távú együttműködésre készíti. ...A toleranciára és a kölcsönös tiszteletre helyezve a hangsúlyt.” Medgyessy Péter miniszterelnök néhány órát töltött csupán Szatmárnémetiben aki elsősorban az RMDSZ Kongresszusára volt hivatalos, de ezen kívül még a Nastaseval való találkozó után részt vett a mini-MAERT megbeszélésen, majd beszédet mondott a kultúrpalotában is. A magyar politikussal tartott megbeszélés központi témája a kedvezménytörvény módosítása volt. A Nastase kormányfővel folytatott megbeszélésen megállapodtak abban, hogy közösen lobbiznak az Európai Unió elnökénél a Budapest - Bukarest autópálya megépítése érdekében. Valamint a magyar befektetők érdekében elvi megállapodásra jutottak abban, hogy a bukaresti kabinet újra tárgyalja a magyar befektetőket hátrányosan érintő 100 ezer euró összegű garanciaküszöböt. Kölcsönösségi alapon 15 ezer euró lesz ez a határ. Elmondta még a magyar kormányfő, hogy pártönkivülként vezeti a szocialisták által dominált kormányt, biztos háttér számára a két koalíciós párt, és a sikeres kormányzásokhoz szükség van arra, hogy a Szocialista Párt továbbra is „nyugodt erőkkel” tevékenykedjen és megőrizze a gőg nélküli önbizalmát is. Országunk Uniói csatlakozásának hatásaként említette, hogy arra számít, hogy „az ország keleti részein is fokozott gazdasági felzárkózási folyamat indul meg. Ez maga után vonja azt, hogy az EU figyelmé Romániára irányul, a reményeink szerint 2007. évi EU-taggá válására való tekintettel is.”

A szatmárnémeti Kongresszus híreihez tartozik még, hogy ismét Markó Béla lett az RMDSZ elnöke. Egyesek véleménye szerint Markó nem teljes jogú nyertes, mert nyertes ugyanis valaki akkor lehet, ha méltó ellenfele van. Neki pedig nem volt.

A Kongresszus nagy veszteségeinek tartják a reformosokat. Akik semmibe vették saját novemberi kolozsvári kongresszusuk határozatát (hogy ti, az RT nem vesz részt az RMDSZ szatmárnémeti „nagygyűlésén”), és ilyen-olyan szervezet küldöttjeiként mégis megjelentek a helyszínen. Ezzel teljesen hitellenlenné váltak.

Vesztes Tócs László is és ezt maga is pontosan tudja. A szövetség tiszteletbeli elnökeként ugyanis jóval nagyobb volt a súlya különböző hazai és nemzetközi fórumok előtt, de még Magyarországon is. A püspök közvetlenül a tiszteletbeli elnöke után bejelentette, hogy az RMDSZ tagja marad, s az egységet rendkívül fontosnak tekinti.

A kongresszus igazi nyertese az erdélyi magyarság lehetne, ha a szövetség programjába foglalt régi és új fejezeteket a belső hatalom és ellenzék közös erővel valóra váltaná. A kongresszus egy új irányt jelölt meg a szövetség előtt: a gazdasági megerősödés útját. Ez a kitétel került az első helyre, megelőzve az identitás megőrzését célzó jogrendszer és intézményrendszer kialakítását. Az RMDSZ –en belül létező politikai áramlat, platform tisztségben van azzal: „a romániai magyar közösség fennmaradásához elengedhetetlen az egyén szintjén is megteremteni az anyagi biztonságot. Csak így lehet megállítani a kivándorlást, ugyanis szembe kell néznünk azzal a ténnyel: a távozók döntő többségét nem is annyira a kisebbségi sors, mint inkább a gazdasági körülmények kényszerítik szülőföldje elhagyására.”

Nastase ismertette a kormánya működésének mérlegét. Voltaképpen azonban csak a törvényhozók egy részének olvashatta fel a beszédét, tekintve, hogy az ellenzék két pártjának tagjai kivonultak a teremből. Az ellenzék elfogadhatatlannak tartotta, hogy a kormány politikai nyilatkozatban ismertesse mérlegét, anélkül, hogy a törvényhozóknak idejűk lett volna tanulmányozni a dokumentumokat. A törvényhozók magukhoz vették a dokumentumokat, az

üres fekete táskájukat halomba rakták és az ülésteremben hagyták. A táskákat fogyasztékosok iskoláinak adományozták. Nastase azért elmondta, hogy két év alatt körülbelül 11%-kal nőtt a nemzeti össztermék, a kivitel értéke elérte a 14 millió dollárt, ami 33%-os növekedésnek felel meg. Az inflációs ráta ez év januárjában 1,3 százalékkal volt, szemben a 2000 év januári 4,3 százalékkal. A számadatok a makrogazdaság stabilizálására történő erőfeszítéseket jelzik. Nőtt az export, a lakosság reáljövédelmé, és nőtt a szociális védelemre szánt összeg, és jelentősen csökkent az infláció, és a munkanélküliség rátája. A következő időszak minden erőfeszítése a funkcionális piacgazdaság megteremtésére, a pénzügyi fegyelem fokozására, az adórendszer további reformjára, a nyugdíj-kiigazítás folyamatának befejezésére és a közszolgálati utak kikövezésére irányul. Borbély László, képviselőház házbizottságának az RMDSZ –es titkára szerint túlzottan rózsaszínűnek tűnik a kormányzati év mérlegét bemutató dokumentum hangneme. A szédítő statisztikai adatok mellett helyenként kissé önkritikusabb hangnak is meg kellett volna jelenni. Nem értett egyet továbbá az 1996-2000 időszak kormányzását illető nagyon kemény kritikával sem. „El kell ismernünk, hogy e kormányzat hibái mellett, elindított több olyan gazdasági reformfolyamatot, amelynek eredményei 2000 után is érződnek.” ... „Az eddigi privatizációkból az állami költségvetésbe befolyt összegek ismertetésével, ezek felhasználásáról nem találunk egy világos statisztikai kimutatást sem, a privatizált, illetve privatizálandó egységek számáról.” A kormány 2003. és 2004. évi cselekvési tervét elemezve Borbély kijelentette, hogy az RMDSZ partner lesz minden olyan döntésben, amely a jogállam, a piacgazdaság, az emberi jogok, és a nemzeti kisebbségek jogai tiszteletben tartásának megszilárdításához vezetnek. Nehezményezte, hogy a kormány az 1300 oldalas dokumentumot csupán 1 nappal előbb bocsátotta a pártok rendelkezésére. Azt kérte, hogy a jövőben legalább 3-4 napot adjanak hogy az összes részlet ismeretében mondhassák el véleményüket.

A Kereszténydemokrata Néppárt Országos Elnökségének Politikai nyilatkozata (2003. február 1.)

Eljuttatjuk olvasóinkhoz a magyar kereszténydemokraták üzenetét, ezzel is segítve az áprilisi népszavazás helyes döntését.

„Az ezredforduló nemzedékének nagy fájdalom Magyarországon, hogy a politikai átmenet közel másfél évtizede nem hozta meg az annyira várt nemzeti és társadalmi megújulást. A változás sokakat bizonytalanságba és reménytelenségbe taszított. A rendszerváltás csak keveseknek nyújtott jótétet és gazdagságot, és ezt könnyebben lehetett elérni a törvények megkerülésével, mint szorgalommal és munkával. Ritka erény a felelősség a társadalom egészéért és az együttérzés az elcsúszottakkal. Ez az idő nem hozott kulturális felemelkedést, és nem szüntette meg az erkölcsi válságot sem. Mindez annak ellenére igaz, hogy komoly eredményekkel is büszkélkedhetünk. Érvényesülnek az emberi jogok, kialakult a többpártrendszer, a bíróságok függetlenek, a kormány felelős a parlamentnek, és népszavazás döntött arról, hogy a NATO tagjai legyünk.

Nagy csalódás számunkra az is, hogy az országot ma ugyanazok irányítják, mint a múlt század nyolcvanas éveiben. A késő Kádár kori vezetőréteg mind az Antall, mind az Orbán kormánytól megkérdőjelezhető eszközök felhasználásával visszavette a hatalmat. Sokan úgy érzik, hogy csak a felszín változott, ezért egyre többen beletörődnek sorsukba, és elvesztik közeleti érdeklődésüket.

Ebben a helyzetben került sor a Kereszténydemokrata Néppárt újraindítására. Szilárd meggyőződésünk, hogy a kereszténydemokrata elvek és így történelmi hagyományaink követése adhat kiutat a jelenlegi erkölcsi és politikai válságból. Elveinket és törekvéseinket azonban csak úgy érvényesíthetjük, hogy szorosan összefogunk a hozzánk közel álló erőkkel. Ezért a leghatározottabban támogatjuk a keresztény, nemzeti és demokratikus értékek iránt elkötelezett politikai erők kialakulóban lévő egységét. Az önálló Kereszténydemokrata Néppártnak az összefogás iránti elkötelezettséggel és a pártszövetség tagjaként kell fellépnie, minden hívét e mellé a szövetség mellé állítva.

Politikánk központjában mindig a szociális igazságosság, az esélyegyenlőség, a családok védelme, az ifjúság és az öregek támogatása állt. Ezért a legnagyobb aggodalommal látjuk, hogy a kormánykoalíció koncepciótalan gazdaságpolitikája folytatja egyre több külföldi vállalatot hagyja el az országot, egyre többen vesztik el munkahelyüket, és egyre kilátástalanabb a pályakezdő fiatalok helyzete. Riasztó jelenség az is, ahogy a kormány elhanyagolja nemzeti érdekeinket, és a státustörvényt kezeli.

Szerintünk a Medgyessy kormány az Európai Unió csatlakozási tárgyalásaink záró szakaszában is rosszul vizsgázott. Nemzeti érdek tehát, hogy minél előbb átadja helyét új, határozottabb, a nagyhatalmak és nemzetközi szervezetek előtti behódolásra kevésbé kész vezetésnek. Ez azonban nem változtat a csatlakozás korszakos jelentőségén. **Arra szólítunk fel tehát mindenkit, hogy nyugodt szívvel szavazzon igenen az Európai Unióhoz való csatlakozásra.** Ezer éve Szent István egymagában határozott a nyugati keresztény világhoz való tartozás mellett. Ma - a demokrácia korszakában - mindannyiunk lehetősége és egyben kötelessége, hogy részt vegyen ennek a mérhetetlenül nagy súlyú döntésnek a meghozatalában. Csatlakozásunkat nemzeti érdekeink határozott érvényesítésének kell követnie.

A Kereszténydemokrata Néppárt Országos Elnöksége

Fiatalokról fiataloknak

Mit jelent fiatalnak lenni...?

A fiatalság nem az élet egyik szakasza, hanem a lélek állapota. A fiatalság az akarat temperamentuma, a fantáziá egyik tulajdonsága, érzésvilágunk erőssége, a merészség uralma a félelem felett, a kaland iránti vágy ereje a kényelemszeretet felett.

Senki sem lesz öreg az átélt évek számától. Az emberek akkor öregszenek meg, amikor hűtlenné lesznek eszméikhez. Az

évek ráncossá teszik a bőrt, de a lelkesedés hiánya ráncokat szánt a lélekben. Félelem, kételkedés, az önbizalom hiánya-ezek azok a hosszú évek, melyek hajlottá teszik természetünket.

Akár 70, akár 16 éves valaki, minden szívben ott van a csodavárás, az édes elcsodálkozás a csillagok és gondolatok felett, a nagy események iránti érdeklődés, a soha el nem múltó

gyermekes kíváncsiság a jövő iránt, az öröm, a játékos élet iránt.

Olyan fiatal vagy, mint amilyen a hited; olyan öreg vagy, mint a kétségeid. Olyan fiatal vagy, mint az önbizalmad és olyan öreg vagy, mint a félelmed. Olyan fiatal vagy, mint a reményed, és olyan öreg vagy, mint a kétségbeesésed.

Ameddig a szíved befogadja a szépség, az öröm, a

bátorság, a nagyvonalúság követéit; és tudomást veszel a föld erőiről, az emberkről, a Végtelenről, addig fiatal vagy.

Ha azonban a szívedre rárakódik a kételkedés hava és a cinizmus jege, akkor mindenesetre megöregedtél, és az Isten legyen irgalmas a te lelkednek.

Egy tábornok gondolataiból

/II. világháború/

A SZERETET

A SZERETET erős kötelék, de mint a kötél is, számtalan vékony szálból van összefonva, így a szeretet is számtalan szálból van összefonva.

Ha az egyes szálakat erősítet, a szeretetet erősítet. Ha a szeretet hűlni kezd benned, nézz körül, vajon nem az egyes szálakkal van baj?

Nem volna-e jó ennek alapján lelkiismeretvizsgálatot tartani?

Az egyes szálakat így hívják:

rüelem	gyöngédség	figyelem	alázat
udvariasság	illendőség	őszinteség	tisztaság
igazmondás	nagylelkűség	jóakarát	pártatlanság
hálaadás	jóság	fegyelem	szerénység
rendszeret	jámborság	hűség	szelidség
becsület	állhatatosság	tanulékonyosság	előzékenység
barátság	mértéktartás	engedelmesség	igazságosság
tiszteletadás	önmegtagadás	okosság	megbocsátás

Ezek értékek s az értékeknek érvényesülniük kell. Rajta hát, érvényre jusson benned is!

Miért élek?

A fát gyümölcséért ültetjük. A gyümölcstelen fákat kivágjuk.

Háromféle gyümölcsöt kell teremnünk:

Isten az örök **igazság**, akit értelemmel kell megismernem.

És mindent **Öbenne**.

Isten az örök **jóság**, akit akaratommal kell szeretnem.

És mindenkit **Altala**.

Istent és felebarátiamat **kötelességeimben szolgálnom** kell mindhalálíg!

Farsangi mulatság Hunyán

2003. február 15-én ismét megrendezésre került Hunyán a farsangi buli. Ezt az ünnepséget minden évben a 8. osztályosok szervezik meg és bonyolítják le, amiben természetesen nagy segítséget nyújt az osztályfőnökünk is.

A buli délután fél 3-kor kezdődött a Művelődési Házban, és 3 órára igencsak benépesült a nagyterem. Ott voltak kicsik, nagyok, anyukák, apukák, nagymamák, nagyapák.

Először a 8-os osztályfőnök, Tímár Lászlóné köszöntötte a nagyérdeműt. Majd a Hunya-Örménykút Általános Iskolájának a felső tagozatosai közül a modern táncosok egy dalra egy begyakorolt, jól összeállított koreográfiát adtak elő. Ezt követte az 1. és 2. osztályosok aranyos bábelőadása, A kiskakas gyémánt fél krajcárja. Végül a 8. osztályosok Valentin-nap alkalmából tréfás verseket mondtak el a szerelemről, szakításról, elválásról.

Ezután következett a jelmezesek felvonulása. Szébbnél szébb, ötletesebbnél ötletesebb maskarákba bújtak a gyerekek. Tettek pár kört a teremben, majd egyesével bemutakoztak a színpadon. Így a zsűri is jobban szemügyre vehette őket, bár nem volt könnyű dolga a helyezések eldöntésében. Végül is az egyéni versenyben az első helyezést a kalóz nyerte el, a másodikat a tavasztündér és a harmadikat, megkülönböztetés nélkül, a csizmás kandúr, „Július Cézár”, a leopárd és egy mesefigura.

Eközben nyitva volt a büfé, ahol finomabbnál-finomabb, a 8. osztályosok anyukái által készített süteményeket és szendvicseket lehetett kapni, valamint a szervező osztálytól tombolát vásárolni.

Majd következett a tombolasorsolás, melynek első díja egy társasjáték, második egy videokazetta és harmadik egy nagy tál fánk volt farsang lévén, és természetesen sok kisebb nyereség is gazdára talált.

A bulit hagyományörzően egy tini-diszkóval zárták, ahol kicsik és nagyok egyformán kitombolhatták magukat.

Szilágyi Tímea 8.o.
Hunya

Bal oldali kép: vidám gyerekek csoportja

Kedves olvasók! Ebben a számban nemcsak a gyermekekhez szól Mária néni, hanem inkább a felnőttekhez. Kérjük, olvassák szeretettel.

Tavaszbredés

Napfény ha csurran
Fénylő sugáron,
Gyöngé bogárnak
Zöld-arany álom.
Bőjtű szeleknek szökkenés,
Tarka tavasznak ébredés.

Rügy fakadása
Fás bokorágon,
Halk, puha dallam
Vízcsobogáson,
Zsenge mezőnek serkenés,
Tarka tavasznak ébredés.

Fodrozó tócsák
Réti világon,
Hőpehely emlék
Csöppnyi virágon,
Friss leveleknek rebbenés,
Tarka tavasznak ébredés.

A földanya zokogva sír

A földanya zokogva sír,
Könnyei fájón ömlenek,
Feltépik sajnó sebeit
Vadul kavargó zord szelek.
Akárho átok sújtáná,
Istenítélet, kárhózat,
Hiszen Te tudod Uram,
A föld nem vétkes, csak áldozat!

A földanya zokogva sír.
Égbe kiált a jajszáva:
Uram! Te hallad, tégy csodát!
S ki teremtéseddel játszana,
Ki pusztít, rombol, mammonért,
Nem tisztel létet, életet,
Reménytelen hónapok tűzén
Yakit elomló fényeket,
Allítsd meg Uram!
Es oltalmazón
Terjeszd ki fölénk szent kezéd!
Emberséget adj az embernek,
Mely jövődökbe elvezet!
Áldott életet hordjanak
Folyók, tavak és tengerek!
Szűz harmat legyen sóhajításuk,
Mint hordoznak a fellegek!
Áldott legyen a föld termése,
S áldott a víz, mely öntözi!
Legyen áldott minden gyökér,
Mely földanyánkat átszövi!
Sötét erők ne fújjanak már
Lelket veszejtő kénkövet!
Add ó Uram, hogy szelidüljön
Szeretetté a gyűlölet!

Azon a napon

Azon a napon, mikor a tornyok
Porig romba dőltek,
Tudtuk, hogy a tüzek történelmet írnak.
Sátán sugallatra a pokol kapui
Borzalmak korára, rettegésre nyílnak.

Kezemet a világ ütőerén tartom,
A vénákban dübörög, zakatol a vér!
Mint mély vizet a rettenet felkavarja,
A szíveket a fájdalom tépi, marja,
A rémület az egekig felér.

Hát lehet ez?
Sötét erők, de mily hit nevében?
Bosszút lihegve, gyűlölet hevében
Mennek maguk is pusztító halálba,
Tettükre még menséget is találva,
Ártatlan életekre törve.

Uram! Itt állunk előtted meggyötörve!
Romok alatt a lélek felsikolt,
Te tudod Uram, a felbujtó ki volt!
Ne engedd, hogy tovább is romboljon, öljön,
Pusztító angyalként hősként tündököljön!

Igazságosztónak kikialtva magát,
Ugy ahogy ő kitervelte,
Ráuszítja világszerte
Vérbosszúval megferiőzött terroristák hadát.
Te látod Uram, milyen világban élünk!

Rettegjük a márt, s a hónapoktól félünk!
Uram már csak Tebenned remélünk!
Öldöklés nélkül nincs perce sem a napnak,
S a fegyvert fogók egymásra mutogatnak.
Hát lehet ez? Hát mi jöhetne még?

Uram! Kialtsd már végre, hogy elég!
Vess véget a vétkes gyűlöletnek,
Hol a bosszút állók bosszúmagot vetnek,
S ami abból fakad, a szenvedés maga!
Ragyogjon ránk végre a béke csillaga!

Ne lobogjon halált gyilkos tüzek fénye,
Ne hagyja, hogy elveszzen a bizók reménye!
Bezárult lelkeken nyiss kaput a jónak,
Mebékélés jussát add az imaszónak!
Add meg a világnak a hitet s a békét!
Add meg az embernek igaz emberségét!

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

**Az ablak
teszi
a házat**

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Beszélgetés a Brunszvik-díjas óvónővel

Az idei Magyar Kultúra Napja alkalmából kiemelkedő oktató -nevelői tevékenysége elismeréseként 102 pedagógus vett át kitüntetés Magyar Bálint oktatási minisztertől a Vigadó épületében

A kitüntetettek között három békés megyei volt, egyikük városunk vezető óvodapedagógusa, **Dr. Csona Antalné.**

Szerkesztőbizottságunk nevében megkerestem Csona Antalné, hogy szívből jövő gratulációkat elmondjam, és megkértem egy interjúra, hogy újságunk olvasóinak is elmondhassam az örömhirt.

Kérlek, mutasd be a díj névadóját.

Brunszvik Teréz „egy rendkívüli kor rendkívüli gyermeke” volt: Közép-Európa legelső óvodájának alapítója, a kisdédová és nevelés ügyének apostola. Ezzel kapcsolatos fogadalmát 34 évesen, egy Istenélmény hatására tette meg, mondván: „Elfogadom az összes rászoruló gyermekeket, akit a Gondviselés nekem szán.”

Brunszvik Teréz grófnő 1828. június 1-jén nyitotta meg az ország első kisdédóvó intézetét Angyalkert néven.

Kiadatlan naplójában így ír erről 1837. október 1-jén: „Istentől rendelt hivatásom lett, hogy segítsek a szegényeknek, kezemet nyújtsam minden szerencsétlennek, és ez a hivatás egész lelkemet magával ragadja... Látom: szent küldetésem, hogy az igazságot és boldogságot terjesszem a Földön, különösképpen azokban az osztályokban, amelyek diszei a hazának, és amelyekre a léha és felfuvalkodott arisztokrácia lenézéssel tekint.

Tudtál róla, hogy ilyen magas szakmai elismerésben részesült?

A kitüntetésről az átadás időpontja előtt tíz nappal a meghívóból értesültem. Megilletődötten, meghatottan olvastam az oktatási miniszter értesítését.

Lehet-e tudni, hogy ki ajánlott erre a gyönyörű elismerésre?

Igen, tudomásomra jutott, a Magyar Óvodapedagógiai Egyesület Országos elnöksége terjesztett fel a díjra.

Hogyan értékeled ezt az erkölcsi megbecsülést jelképező díjat?

Rangos szakmai elismerés, évente hét pedagógusnak, köztük két főiskolai oktatónak és öt, a gyakorlatban dolgozó óvodapedagógusnak ítéljük oda. Egy-egy kiváló személyiségről elnevezett díjat azok kaphatják, akik azt a szellemiséget folytatják, amit a díj névadója képviselt. Boldogsággal tölt el, hogy eddigi életpályám alapján méltónak találtak a nagy elődömről elnevezett díjra.

Brunszvik Teréz szellemi hagyatékának ápolását erkölcsi kötelességemnek érzem. A kitüntetés rangjának megfelelően tisztelettel, alázattal és méltósággal viselem. Öszintén gondolom, és érzem, ez a szakmai elismerés szól mindazoknak a volt és jelenlegi munkatársaimnak, és kollegáimnak, akik a gyermekekért cselekednek, akikkel együtt szolgálunk egy fontos, szép és jó ügyet, az óvodai ügyet. Ez a szakmai elismerés megerősítés, hitet, erőt ad a további munkámhoz.

Kérlek, mutasd be szakmai életutad legfontosabb állomásait.

Bár nem Gyomán születtem, de 31. éve ehhez a városhoz, ebből 28 éve az óvodához kötődik az életem. Boldognak vallok magam, hiszen családomtól, tanáraitól, elődeimtől megkaptam azt az indítást, és támaszt, mely az óvodapedagógusi pályára vezérelt és pályám ívét meghatározta. Ezt a pályát gyermekszeretetből, hivatásszeretetből választottam.

1975-ben a gyomai régi Fő úti óvodában képesítés nélküli óvónőként kezdtem el dolgozni, majd a diploma megszerzésével egyidejűleg a Jókai úti óvodába állandó délelőtti óvónői beosztásba kerültem. Azokban az években óvodánk

igen zsúfolt volt, 32-36 gyermek is volt egy csoportban. S a gyermekek felém irányuló szeretete, a szülők elismerő gesztusai, és jelentős szakmai múlttal és tapasztalattal rendelkező vezetők és kolleganők bátorítása segítettek pályakezdemet.

Ha fáradtnak érzem magam, amikor csüggedtem, a két kis-korú gyermekem és óvodásaim hálás szeretete adott erőt a nehézségek leküzdésében. A gyermekcsoportban el-töltött 13 év örömei, sikerei, nehézségei, kudarcjai élénken élnek emlékezetemben, kitörölhetetlen lenyomatot hagytak a lelkemben. A ma már felnőtt édesanyákat, édesapákat napoként látva, gyakran visszagondolok, kutatok az emlékezetemben, mikor volt helyük az életemben, mire is emlékszem velük kapcsolatban.

Az óvodánk iránti bizalom jelének tartom, hogy a rég volt óvodásaink saját gyermeküket hozzánk hozzák, ránk bízzák. Köszönet érte!

Beosztott óvónőként az intézmény vezetésétől többször kaptam megbízást bemutató foglalkozások vezetésére, óvónőképzés hallgatók gyakorlatának irányítására.

Pedagógiai munkám során mindig jelen volt az önművelésre, a szakudás fejlesztésére való igény. A Területi Játék munkaközösség vezetőjeként Dévaványa, Ecsegfalva, Endrőd, Gyoma és Hunya óvodáiban kamatoztattam megszerzett ismereteimet.

Az 1987/88-as tanévben eredményesen fejeztem be a szarvasi Felsőfokú Óvónőképző Intézetben a diplomamegújító intenzív továbbképzést.

1988. augusztus 1-től a Békés Megyei Tanács Pedagógiai Intézete vezetőjének felkérésére elfogadtam az óvodai szaktanácsadói munkakört. A megbízás időpontjával egyidejűleg a gyermekcsoportban végzett óvónői tevékenységem megszűnt, munkahelyem a Kossuth úti Óvoda lett. Hét település: Csárdaszállás, Dévaványa, Hunya, Ecsegfalva, Gyomaendrőd, Köröstarcsa és Mezőberény óvodáinak nevelő-oktató munkáját segítettem.

1990-ben tagja lettem a Magyar Óvodapedagógiai Egyesületnek. Következő évben megalapítottuk a Békés Megyei Területi Kört, melynek elnökévé választottak. Társadalmi megbízatás-ként láttam el 1998-ig a tisztséget, fontos feladatomnak tartva az óvodapedagógiával foglalkozók szakmai érdekeinek képviselését, és a szakma fejlődésének elősegítését.

1991-ben szaktanácsadói rendszer megszűnését követően sikeres pályázatot nyújtottam be a gyomaendrői 2. Sz. Önálló Napközi Otthonos Óvodák óvodavezetői állására.

A négy óvoda óvodapedagógusai és a nevelőmunkát segítő alkalmazottai mindent megtettek annak érdekében, hogy a gyermekek a 3-4 óvodai éveiket boldogan, kiegyensúlyozottan éljék, hogy testi, lelki értelmi fejlődésük biztosított legyen.

1995-ben a Magyar Óvodapedagógiai Egyesület elnökségi tagjává választottak, 1999-ben munkakörülményeim megváltozása miatt kértem a tisztség alól való felmentést.

1996-ban újra megpályáztam az óvodavezetői állást és 1999. július 31-ig a Napközi Otthonos Óvoda megszűnéséig láttam el felelősséggel a feladatokról.

A kitüntetéshez a család gratulál.

1997-1999-ig a hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskola vezető óvodapedagógus szakirányú továbbképzési szakon tanultam, kiváló minőségű szakvizsgát tettem.

1999. augusztus 1-től Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete kezdeményezésére 5 évre szóló közoktatási megállapodást kötöttem, a Kossuth úti óvoda működtetésére és fenntartására.

A kitüntetéssel jár-e anyagi elismerés?

Igen jár, 200 ezer forint. Mint ahogy mondtam, a munkatársaimmal együtt szolgáljuk a szép és jó ügyet a gyermekek nevelését, ezért úgy döntöttem, hogy a kitüntetés összegével létrehozok egy közhasznú alapítványt. Az alapítvány egyetlen célja a Kossuth úti óvoda gyermekei érdekében az óvoda eszköz, és játék állományának fejlesztése.

Mi vezérelt pályafutásod során?

Az életben: az általános emberi értékek képviselése; a család, a munka a tanulás és az örök értékek megőrzése; erkölcsi tartás, humanizmus, szilárd értékrend.

A munkában: minden beosztásban szigorú mércét állítottam magamnak, és arra törekedtem, hogy meg is feleljek annak.

Pályám során hitvallásom: „A gyermekek érdeke mindenek felett áll!” Ennek jegyében végzem munkámat, munkatársaimtól is ezt elvárva.

Vezérelvem: a gyermek az ember szeretete, tisztelete, megbecsülése!

Brunszvik Teréz örökérvényű gondolatát magamra nézve is igaznak érzem. „Tedd mindig a jót, mit szíved sugall, de hálát ne várj érte, úgy folytonosan boldogíthatasz, és boldog lehetsz!”

Köszönöm a beszélgetést, minden mondatod szívből szólt. Még egyszer gratulálok, és kívánom, hogy még sok-sok gyermek tanulhasson óvodában Brunszvik Teréz szellemében.

Császárné Gyuricza Éva

Irodalmi oldal

Markovits Pál: Egy „úri kalandor” botladozásai a XX. századon át

Kalandozó élettörténettel találkozhat az olvasó, ha fellapozza Markovits Pál visszaemlékezését.

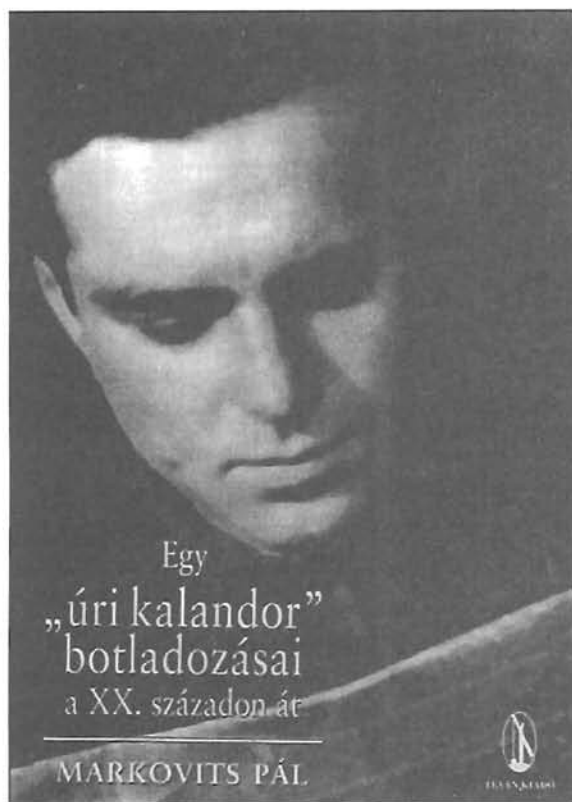
A szerző a könyv előszavában jelzi, hogy „az én visszaemlékezés sem nem igazi irodalmi mű”. A kérdés, és vele a kétely, hogy vajon elég érdekes e a mai könyv olvasó számára élettörténete, annak bemutatása, ott bujkál a sorok között.

Bemutatása, újraélése, vállalása... s közben a kor, a legviharosabb század egyetemese és magyar történelmének mélységei.

Egy fiatal ember portréja rajzolódik ki Horthy Miklós Magyarországon 1917- és 1940 között. A szülőhely - a Dunántúlon - a Fejér megyei Sárbogárd, ahol az apa, Dr. Markovits Áron állatorvos és az anya, Deutsch Erzsébet nevelték gyermekeiket.

Életre kel nemcsak a szülői ház, hanem a nagyszülők, a közeli és távoli rokonok alakja. Az elemi iskola Sárbogárdon, ugyanitt a közepiskola első éve, majd évek a Szent István Gimnáziumban Budapesten. Az állatorvosi egyetemen, akkori nevén, „József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karán” eltöltött 5 évre már rátelepedett a II. Világháború és az azt megelőző időszak. „Az Állatorvosi Egyetemnek jó híre volt, 1935-39-ben magam is olyan alapokat szereztem, amelyekre 1986-ig támaszkodhattam... Az 1939-40-es diplomám még az 1980-as években Franciaországban és Amerikában is jó alapot bizonyult.” Az egyetem elvégzése után magánállatorvosként Dunaszerdahelyen töltött másfél évet, majd bevonult Kiskunhalasra az V. Munkaszolgálatos Zászlóalj 4. századába... Előbb Magyarországon, később Kárpátalján munkaszolgálatos.

„1943 elején Szegeden értesültünk arról, hogy mi Jugoszláviába megyünk... Szép tavaszi idő volt, amikor az alig befejezett Berlin-Láger első lakóiként megérkeztünk Borba. Aztán jöttek más szállítmányok. Köztük a nagy költő, Radnóti Miklós és sokan mások...” A bori lágerből való szökése után kilenc hónapot töltött egy észak-szerbiai csetnik vajda közvetlen környezetében, majd több mint egy évig a Jugoszláv Felszabadító Hadseregben szolgált. S közben a család tragédiája. „A fasiszta rémuralom 1944-ben Auschwitzban olyan szörnyű és megváltoztathatatlan eseményekben kulminált, amelyek azóta is kitörölhetetlenül bevésődtek emlékezetembe... Szüleim ott bekövetkezett halálát nemcsak hogy nem lehetett férfiasan elkönyvelni, de azóta sem sikerült megemészteni vagy megérteni.” Magyarországra visszatérve - mint oly sokan - ő is hitt az ország gyors újjáépítésében, a felemelkedésben, a szociális igazságosságban. „Meg kell próbálnom a múlttól érzelmentesen és elfogulatlanul beszélni.” A Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetségében - a FÉKOSZ-ban dolgozott, majd Zsámbékon a Mezőgazdasági Akadémiát vezette. „Ebben az időben 32 éves voltam. Négy háborús évvel a hátam mögött is túlságosan is fiatal és tapasztalatlan voltam egy ilyen nagy és kényes feladat megoldásához. A közoktatás területén korábban nem volt semmi gyakorlatom. Lelekesen hittem abban, hogy a háború befejezése után egy egészen új, demokratikus és szociális világ alakul majd ki. Hogy az emberek többet tesznek majd a közösségért, mint korábban. Ezek az elképzelések szépek voltak, de a való életől eléggé távol álltak.” A rendszer azonban bizalmatlan volt vele szemben, hiszen családjának - szüleinek, nagyszüleinek - kb. 70 katasztrális hold földje volt. Emiatt kuláknak minősítették. Az ötvenes évek elején állattenyésztési segédagronómusként dolgozott Rákospalotán és a Hortobágyon, majd a Phylaxia Oltóanyagtermelő Intézetbe került. Az Intézet állatgyógyászati oltóanyagokat, vakcinákat és szérumokat ill. takarmánykiegészítőket termelt. „Az Oltóanyagtermelőben való munka szá-

momra nagy változást, a szakmába való visszatérést jelentette, annak ellenére, hogy nem közvetlenül az állatok gyógyítása lett a feladatom. A fertőző betegségek elleni védekezéshez nélkülözhetetlen anyagok előállítására komoly szakmai tudást és ezen a speciális területen átlagon felüli hozzáértést igényelt.)

Az 1965 és 1986 közötti időszak kutatómunkával telt. Már korábban is lehetősége volt külföldön bővíteni az ismereteit, hiszen laboratóriumokat látogatott Kelet- és Nyugat-Németországban. 1965-ben meghívást kapott Franciaországba a thiverval-grignoni-Immunológiai és Víruskutató Állomás igazgatójától. Itt fő feladata a száj és körömfájás elleni védekezés lehetőségeinek kutatása volt. Később a Curie Intézet következett, s az elkövetkezendő években a Francia Tudományos Kutatási Központ keretei között folytathatta munkáját. Az egy évet még sok követte, hiszen Franciaországban maradt, 1976-ban kapta meg a francia állampolgárságot. „Az 1967-72-ig terjedő időszakban témám a szövettényezetekben vírus hatására létrejött interferon termelés volt. Majd 1973 és 1980 között elsősorban a kémiai anyagok in-vitro okozta rákkeltő kutatásával foglalkoztam...” Nyugdíjasként dolgozott az amerikai National Cancer Institute-ban, az AIDS kutatásában, illetve részt vett az AIDS vakcina korai kipróbálásában Zaire-ban. Az eseményekben, eredményekben gazdag életpálya 1990-ben újabb fordulatot vett, hiszen az „úri-kalandor” végleg hazatért. Ma is Budapesten él. A visszaemlékezés természetesen hiányos lenne a magán-szféra megjelenése nélkül. Az első feleség Kondor Viktória (akinek írásait olvashattuk már lapunkban, szintén endrődi), majd a második Létmányi Judit, aki szakmailag hasonló területen dolgozott. A gyerekek, az unokák a teljes nagy család is helyet kapott a könyvben. A szerzőnek nincs könnyű feladata műve írásakor, hiszen a magánélet, a hivatás s a mindenre rátapadó történelem (politika) háromszögében kell megtalálni, fenntartani azt az egyensúlyt, mely az olvasó számára is érdekes, befogadható. Visszaemlékezése tanulságos, nemcsak azért mert mások élettörténetének, gondolkodásmódjának megismerése által rádöbbenhetünk másfajta igazságokra, hanem egyszerűen azért, mert - a műfajból adódóan - a visszaemlékezés egyben a kor lenyomata is. A sokat megélt ember bölcsességével, elfogulatlanul, olykor igen keményen néz szembe önmagával, a múltjával. Az Előszóban ezt olvashatjuk: „Azt hittem visszaemlékezést csak az írhat, akinek múltja hősi és életútja nyílegyenes. De hős nagyon kevés van, én magam ilyenekkel nem is találkoztam. Ezek után mégis megpróbálok életemről írni. De már látom, hogy irodalmi alkotás helyett inkább csak az érdekesnek tartott események leírására szorítkozom. Azt mondják mazochista, önző, individuális korban élünk. Azt hiszem én a korábbi időkből származom... Vagy talán mégsem!”

Polányi Éva

Ízes ízek

március

Sajtos szárnyas-leves

Egy kisebb csirke v. pulyka szárnyát, aprólékát egy liter sós vízben, kuktafazékban puhára főzöm, majd leszűröm. A húst lefejem és apróra vágom. 2 db zsemlet apró kockákra vágok, leforrázom 3 dl levestel, majd turmixgéppel pépesítem. Hozzáöntök 2 dl száraz fehérbort, a maradék levest, 10 dkg reszelt trappista sajtot, kaprot, petrezselymet, póréhagymát. Ízlés szerint sóval, törött fehér borssal, reszelt szerecsendióval ízesítem, és felforralom. Közben 5 dkg füstölt szalonnát apró kockákra vágok, zsíráját kiolvasztom és megfonnyasztok rajta némi vöröshagymát, a végén belekeverem a húsdarabokat. Ezt teszem először a levesestálba, majd ráöntöm a levest.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Partner
Üzletlanc tagja

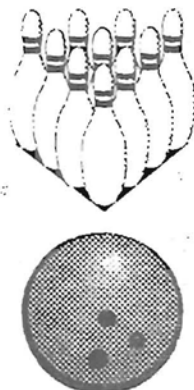
Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endródi ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehúsellátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit: Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság. Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

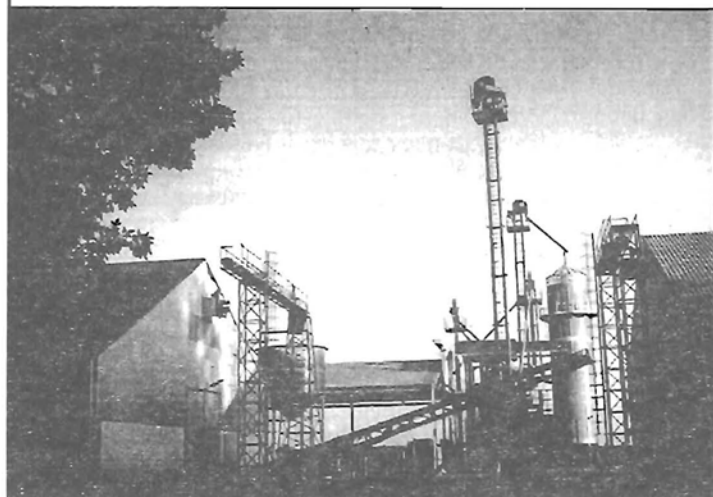
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

THERMUX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

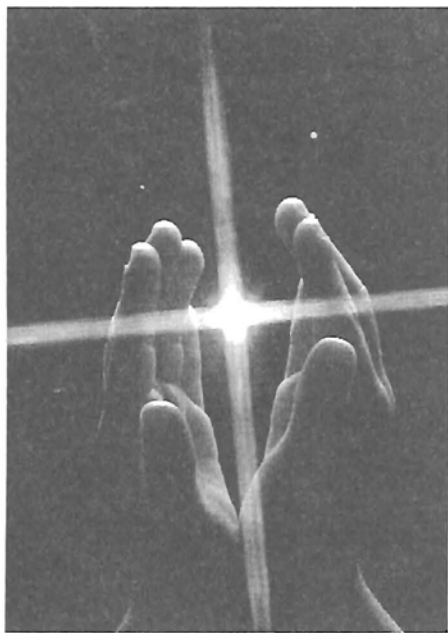
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, két szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSÁSZÁR FERENC, aki Endrődön élt 12 éve, február 8-án 77 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Gyászolják: családja, barátai, szomszédai, rokonai, ismerősei, régi munkatársai és e lap szerkesztői és olvasói.

Özv. **CSELEI MIHÁLYNÉ BINGES GIZELLA**, aki a Kiss Bálint utcában lakott, február 11.-én, 92 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének. Gyászolják: a családja.

GYURICZA GÉZANÉ CSABA ERZSÉBET, aki a VII. kerületben élt, február 11.-én, rövid betegség után eltávozott az élők sorából. 76 éves volt. Gyászolják: a családja.

HÖMOKI JÓZSEF, aki korábban Endrődön élt, január 24.-én, 93 éves korában

Budapesten megtért Teremtőjéhez. Földi maradványait az óbudai temetőben helyezték el. Gyászolják: családja, rokonai, régi ismerősei.

HORVÁTH KÁROLYNÉ KATONA MAGDOLNA, aki Hunya, Liget u. 8. sz. alatt lakott, február 3-án 81 éves korában az örökkévalóságba költözött. Gyászolják: lánya, veje, menyé, unokái és a rokonság.

HUNYA ANDRÁS, aki korábban az Apponyi utcában lakott, február 20-án 89 éves korában rövid betegség után megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: fia, lánya, és azok családja, rokonai, ismerősei, és az Öszikék Otthon lakói, és dolgozói.

HUNYA JÓZSEF, aki Hunyán, a Kinyi u. 30. sz. alatt lakott, február 10.-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, lányai, vejei, unokái és a rokonság.

JUHOS JÁNOS, aki a Pósa Lajos utcában lakott, 50 éves korában, február 16.-án befejezte földi pályáját. Gyászolják: a családja.

NAGY BÉLÁNÉ TÍMÁR GIZELLA, 64 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei, azok családjai, rokonai, ismerősei.

Dr. NAGY GERGELY aki a Kossuth út 8-ban lakott, 71 éves korában vissza adta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: a családja.

NYERGES ZSOLT, aki az Ugari úton lakott, 22 éves korában baleset miatt befejezte földi pályáját. Gyászolják: a családja.

Dr. ÖSTÖR LÓRÁNDNÉ, Csatlós Gabriella, szeretett szülő és nagymama, aki Székesfehérváron élt, január 27.-én, visszaadta lelkét Teremtőjének. Február 6.-án a Székesfehérvári Csutora temetőben helyezték örök nyugalomba. Emlékét örzi gyászoló családja.

RAU ADÁMNÉ, TÍMÁR HERMINA, aki a Köztársaság úton lakott, 83 éves korában rövid szenvedés után, megtért Teremtő Urához. Gyászolják: családja, unokái, ismerősei.

SÓCZÓ LAJOS, aki Hunyán a Kinizsi u. 26. alatt élt, 58 éves korában megtért Urához. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokája és a rokonok.

TAKÁCS SÁNDOR, aki korábban a Décsi utcában, majd a Vásártéri lakótelepen

élt, 95 éves korában az Örökkévalóság homába költözött. Gyászolják: a családja, régi ismerősei.

TÍMÁR VINCÉNÉ LIZICZAI MÁRIA, aki a Juhász Gyula u. 6. sz. alatt lakott, 77 éves korában hirtelen megtért Istenéhez. Gyászolják: két fia és családtagjaik.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, aki Császár Ferenc gyászmiséjére és búcsúvétel szerzetására az endrődi templomba február 22.-én eljöttek, vagy részvétüket elküldték, imájukkal a gyászoló család fájdalmát enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Oláh Ferencné, született Varga Erzsébet, aki március 7.-én töltené be 46. évét, halálának második évfordulóján rá emlékeznek szerettei, a következő idézettel:

„Nem így akartam, szerettem volna még élni, de a sors kegyetlen, el kellett menni. Ha emlegetek, köztetek leszek, de fáj, ha látom könnyeteket. Ha rám gondoltok, mosolyogjatok, emlékem így áldás lesz rajtatok.”

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Ten: Tel/Fax: 66-280-104
Mobil: 06-30-9634-085

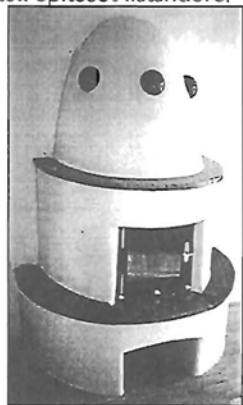
Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelen!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelpek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimél:
Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

Örökzöld növényeink IV.

„Ahogy a csillagok beragyogják a végtelen eget,
úgy szépítik meg életünket és a földet a virágok.”
(Jean Paul Riechter)

Thuja (Életfa)

Örökzöld, pikkelylevelű fa. Kérge világos barna színű. Egy ugyanazon a fán található a porzós és termős virág, ezért egylaki növény. Általában, 20-30 m magasra is megnő, esetenként 65 méterre is, az őshazájában. A thujákat származásuk alapján két nagy csoportra osztjuk: keleti, és nyugati, a keletinek őshazája Kína, és Japán, a nyugatiak Észak-Amerika csendes-óceáni partvidékén a mamutfenyők kísérő faja. Ezt a nyugati fajtát 1566-ban hozták Európába, azóta elterjedt szinte minden országban, és nemesítéssel különböző alakú, és színváltozatú, (sárga – zöld) egyedeket hoztak létre. Jól tűri a metszést, és ezért sövényként is ültetik. Gyomaendrődön is dísznövényként sok kiskertben és házi kertben látható. Különösen a karcsú, oszlopos fajtája közkedvelt, amelyet Ambrózy-Migazzi István malonyai arborétumában nemesítettek ki és onnan terjedt el. Sok fényt, nedves talajt igényel.

Igy lett a hivatalos, tudományos neve: Thuja Occidentális Malonyai. Gyomán a Református Egyház Szeretetotthonának udvarán néhány évvel ezelőtt ültettek többféle örökzöld növényt, többek között oszlopos thuját és borókát is. Az ott lakók élvezik télen, nyáron a szép, és lelkileg is nyugalmat árasztó kertet. Ugyancsak Gyomán, az Aranyas Gyógyszertár kocsijárája mellett 16 db 150-180 cm magas thuja sor szinte egyvonalban látható. Az erre járók szemét nem kerülheti el a gyönyörködhető látvány. A szarvasi Arborétumban is gyönyörű szép thujákban gyönyörködhet a látogató.

A keleti thuja szintén sokféle látható, régebbi házi kertekben, temetőben, parkokban egyaránt. Az alacsony természetűeket előkertekben fadézsákbán ültetik. Vannak olyan fajták, amelyek karcsúbb oszlopokra emlékeztetnek. Az elhalt fiatal hajtások mindkét alapfajtánál rozsdabarnára színeződnek, melyek fokozatosan hullnak le. Az elhalás oka többnyire a nyári meleg, esetleg betegség, amely általában belül, a törzs részén kezdődik. A télen lehulló nedves hó lefelé hajlítja az ágakat, ezért célszerű a porhó rárakodást az ágakról egy hosszú bottal finoman leveregetni. A hó elolvadása, és a talaj felszáradása után letráról több milliméter vastagságú műanyag borítású elektromos vezetékkel kötöm össze az elhajló ágakat. Az ágak külső bőrszövege, hancsa igen érzékeny és a szél által mozgatott fa megsérülhet a dörzsölés következtében.

Az örökzöld fák kártevői:

Gubacsatkák: mindössze 0,1 mm nagyságúak. A növény nedvével táplálkoznak, ezért szívó szájszervük van. Kártétele torzulásokat idéz elő a növényen, gubacsok képződnek, a bőrszövet torzul, felreped.

Takácsatkák: fenyő, thuja féléket, borókákat károsít, úgy, hogy a tülevelekből elszívott nedv hiánya miatt a levelek elszíneződnek, sár-

gás, barnára, és ezért előbb le is hullnak. A tülevelek nem egyszerre hullnak le, hanem ahogy előregednek.

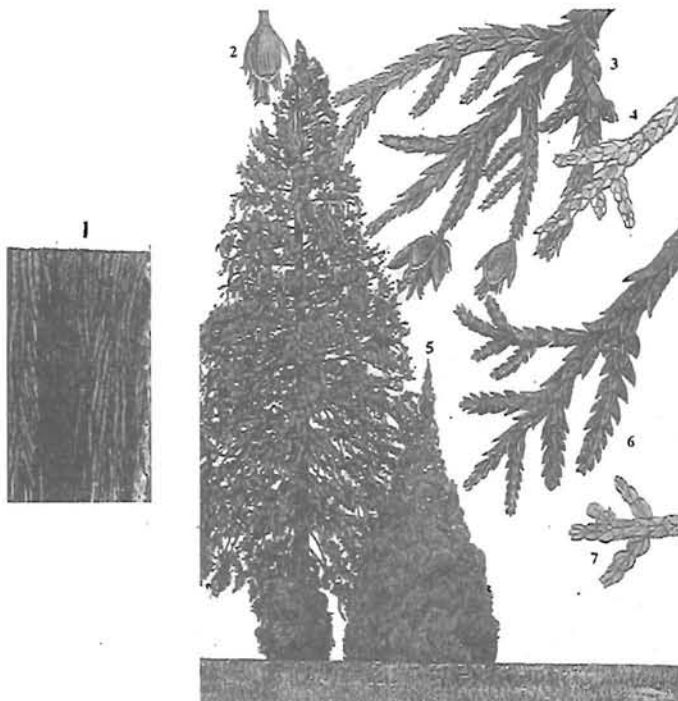
Ezüstfenyő levéltetű: egy milliméter nagyságú, a fa középső, idősebb ágait károsítja.

Gubacsstetű: a fenyő hajtásvégét károsítja, melynek eredménye a tobozszerű gubacs.

A felsorolt kártevőkön kívül még különböző fenyődarazsak is pusztítják fenyőinket. Valamint az állati kártevőkön túl igen sok féle penészgomba pusztítja az ágakat, a gyökereket és a törzset egyaránt. A gombák az említett helyeken élősködnek és lassan fejtik ki pusztító tevékenységüket.

Védekezés: rovar- és gombaölő szer permetezéssel.

Hunya Alajos

1. vörös kérge
2. toboz
- 3-6-7. hajtások
4. alsó oldalukon a pikkelyek fehér rajzolatúak
5. tömött kúpos korona – a mamutfenyő kísérő faja

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

téli árukinálatom:

- Hőlapátok, gumicsizmák, esőkabátok
- Üstök, üstházak, üstházmelegítők
- Disznópörkölők, húsdarálók
- Kolbásztöltők, kések, bárdok
- Hőszűrők, alajradiátorok
- Elektromos barkácsgépek
- Szegek, csavarok, kéziszerszámok
- Főliák, takaróponyvák
- Izzók, elemek, zseblámpák
- Zárak, lakatok, postaládák
- Állateledek
- Ruhaszárítók, vasalóállványok
- Vasalók, rádiók, hajszárítók

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

F 38 03 4

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD**A keresztény nemzeti gondolat hírnöke**

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. április

Húsvéti eszmélődés az élet titka előtt...

Endrődi Pietá

A „Képzelt riport egy popfesztiválról” egyik dala szerint nem tudjuk „milyen az íze az élet vizének”? és a másik szerint „anyám azt nem mondta, hogy miért is élek”?

Pedig ezekre a kérdésekre az ünnepek üzenete adja meg a választ, s különösen az élet titkának ünnepe: húsvét.

Az ünnepet ne akarjuk megérteni, hanem hittel fogadjuk el üzenetét. Kinyitom Szent János evangéliumát: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy, aki benne hisz el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” - „Mert szerette övéit, mindvégig szerette őket. És azért adta oda az életét.” A vértanúság és az élet szeretetének szolgálata. Össze tudod-e vetni a kettőt? Vajon érte-e? Nem! - Ne törd magad, - inkább csendben szemlélj, - éld át azt a szeretetet, amely életét adta másokért, - életet ajándékozott.

Itt kell keresni húsvét titkát az ünnep mélységei felett állva.

Apor Vilmos vértanú püspökre emlékeztek országsherte. A háború poklában oda állt védőn a pusztítás és az élet közé, - védeni az életet, a női tisztességet, szálfá termetével és szikla jellemével nekifeszült a romboló barbár erőszaknak, s az életét kioltó golyóktól halálra sebezve így szólt: - Megmenekültek? Igen, - válaszolta titkára. Akkor hála Istennek! Így tehát a jó Isten elfogadta az én áldozatomat. „Köszönöm a jó Istennek és az Úr Jézusnak, hogy nagypénteken velem együtt, érte szenvedhetek.”

Nagypénteken történt, - akkor magaslott fel a Golgotán a kereszt -, a hős lelkek ihlető ünnepe.

Édesanyjától tanulta: - „Ha az ember választás elé kerül, válassza mindig a nehezebbet, mert biztosan az a helyes út. Én mindig ezt az elvet követtem és soha sem bántam meg.”

Vértanúság - s az élet szeretetének szolgálata -, a másik életét szerette. Aki- ket megmentett az élet hordozóivá lettek, - a romok felett új magyar élet fakadt a bölcsőt ringató szeretetből.

A mai világban keresem az élet üzenetét. A vértanúság és az élet szeretetének szolgálata ugyanaz.

Igy nézem Krisztus keresztjét -, az élet fáját, - s a mai zavaros világban kiutat itt találok. Nézem a keresztben Őt, az áldozatot, a lemondás nagylelkűségét, és benne találok meg az élet sarjadásának zálogát.

Nagyszombat csendes várakozása, a hallgatás némasága ünneplőbe öltözteti a szívünket és a feltámadás hajnalának fényözönre, megvilágítja utunkat kereső lábunk előtt. Megvilágítja szívünket, s a remény ébredés immár, - s hazám megújulását is azoktól várom, kik a feltámadás fényét továbbviszik a jövő nemzedéknek, mert ünnepi üzenet gyanánt magukban hordozzák a feltámadt Üdvözítő életszolgáló szeretetét.

Réthy István

A Keresztrefeszített, és Feltámadt Jézus Krisztus

örömeivel és dicsőségével

kíván Szerkesztőségünk

minden Kedves Olvasónknak**áldott Húsvétot.**

Jön a húsvét! Közeledik legnagyobb ünnepünk. De vajon mi közeledünk-e hozzá?

Az ünnepekkel zavarban vagyunk, zavaradottan nézünk szembe velük.

Nem értjük: - mi az, hogy ünnep? Addig még eljutunk, hogy nem kell dolgozni, hogy ünneplőbe kell öltözni, bizonyos társadalmi konvencióknak eleget kell tenni, gazdagabban terített asztal mellé kell ülni, de magát az ünnepet nem értjük. Családi és nemzeti ünnepeink is talán azért merülnek ki néhány külsőséges gesztusban, de az ünnep lelkét, belső áhitatát már nem tudjuk átélni, mert nem kerestük az utat az ünnep felé.

Azt hittük az jön magától, az élet ízét is azért vesztettük el, mert azt hittük, az jön magától. Nem jött.

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület március 26-i ülésén

Az ülés előtt a képviselők meglátogatták a Tájházat a Régészeti Múzeumot és Timár Máté emlékszobáját. A házigazda Szonda István a helyi, endródi szokásnak megfelelően finom meleg káposztás lepénnyel kínálta meg a jelenlévőket.

A testületi ülés az Endródi Kirendeltségen volt.

A polgármesteri tájékoztatóból feltétlenül említést érdemel, hogy a város belvív veszély miatti első fokú készültsége még talán egy hétig tart. Szerencsére a lassú olvadás nem tette indokolttá a magasabb fokú készültséget.

A hulladéklerakó beruházása megkezdődött.

Nagyenyed díszpolgárává választották városunk jelenlegi polgármesterét, dr. Dávid Imrét.

A statisztikai kistérség megalakítása egyelőre még tárgyalás alatt van.

A polgármesteri beszámoló után Császárné Gyuricza Éva ismertette az Endródiek Baráti Körének három közgyűlési határozatát, mely szerint a közgyűlés díszpolgári címre javasolta posthumus Varjú Vilmos olimpiai bronzérmes súlylökő bajnokot, továbbá a Békés Megyeért kitüntető címre nem tett önálló indítványt, hanem támogatja a város jelöltjét a Kner nyomdát, és végül, hogy a Hősök Napját május 25-én megünneplik, Endrődön ekkor lesz a baráti találkozó is.

A hallgatóság soraiból szót kért Halász Istvánné, a Pedagógus Szakszervezet képviselője. Zárt borítékot adott át a jegyző úrnak, amiben azt kéri, hogy a Kis Bálint Általános Iskola pedagógiai programját vizsgálja felül egy független pedagógiai szakértő, és az állapítsa meg, hogy hány fő létszámmal oldható meg a testület által jóváhagyott program.

Dezső Zoltán képviselő felvetette, hogy nagy marketing lehetősége volt a városnak, az Idegenforgalom 2003 kiállításon. Az épülő fürdővel kapcsolatos információkat már „piacra” lehetett, illetve kellett volna vinni. Ez sajnos elmaradt.

Békés Megyei Vízművek Vállalat részvénytársasággá való átalakulását a testület egyhangúlag támogatta.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások módjának és feltételének módosítása.

A szociális tárgyú törvények, módosítása tette szükségessé, hogy a Képviselő testület a saját rendeleteit is módosítsa.

Lényeges módosítás, hogy az időskorúak járadéka és a rendszeres szociális segély a jövőben nem kerül hagyatéki teherként bejelentésre. A város által nyújtott szociális rászorultságtól függő támogatások: időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély, la-

kásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, és temetési segély. Az elmúlt évben kifizetett szociális támogatások mintegy 56 millió forint tettek ki. Időskorú járadékot 22 fő, 4,4 millió forint, rendszeres szociális segélyt 156 fő, 20,6 millió Ft, lakásfenntartási támogatást 87 fő, 224 ezer forint, fűtési támogatást 911 fő 8,5 millió forint, ápolási díjat 58 fő 12 millió forint, átmeneti segélyt 3920 esetben 9 millió forint, és temetési segélyt 159 főnek 1,1 millió forint értékben fizetett ki az önkormányzat.

Gyomaszolg Kft. által végzett hulladékiszállítási szolgáltatások ár változásait 10% emelkedéssel hagyta jóvá a testület.

Szükségletként vásárlásra 3 millió forint keretet hagyott jóvá a testület, a belvívhitel visszafizetési tartalékkeret terhére.

Óvodák póttámogatási igényének tárgyalása sajnos nem hozhatott olyan eredményt, ami mind az óvodát működtető vállalkozó óvónőknek, mind az önkormányzatnak egyformán jó lehet. Nehéz megtalálni azt a megoldást, ami a lehető legkisebb sérelemmel járna mindkét fél számára, mert sajnos nem szabad mindent csak a pénzügyi eredményekkel értékelni. Vannak olyan tények amelyek nem, vagy csak nehezen számszerűsíthetők. Amikor a közoktatási megállapodások megkötésre kerültek, akkor az önkormányzat és a vállalkozók úgy hitték, hogy mindenki jól járt. Sajnos voltak ennek a megállapodásnak már a kezdetben is áldozatai, ők voltak az elbocsátott középkorú óvónők. A vállalkozásra kényszerített óvónők egy kivétellel elsősorban a gazdaságossági szempontokat figyelembe véve próbálták a létszámgazdálkodásukat kialakítani, és az olcsóbb, a Munkaügyi Központ által támogatott munkaerőket alkalmazni. Egyetlen óvodavezető volt, aki megtartotta a korábbi alkalmazottait, hiszen a gyermekek érdeke, valamint az összesített, jól működő kollektíva érték többlete nehezen számszerűsíthető de a szakmai szempontok ezt mindenképpen indokolták. Ez az óvodai vezetés évről évre a beszámolójában szerényen megjegyezte ugyan, hogy a vállalkozása veszteséges, de ezt a veszteséget a magán pénzből évről-évre megfinanszírozta. A tavalyi viszonylag nagy arányú pedagógusi béremelési költséget az idei normatíva sajnos tudvalevően nem fedezi, így az egyébként is pénzügyileg veszteségesen működő vállalkozó már nem bírta tovább saját vagyonából ezt fedezni. Ebből az okból póttámogatást kért a Kossuth úti és a Selyem úti óvoda vállalkozója. Ennek a kérelemnek a vizsgálata során a Pénzügyi bizottság megállapította, hogy mind két pénzügyileg nehéz helyzetbe jutott óvoda esetében a probléma egyik oka, hogy az engedélyezett és a ténylegesen felvett gyermeklétszám közötti - összesen 29 fő - különbségre nem lehet az állami normatívát igénybe venni. Ez az összeg hiányzik az óvodáknak, de az önkormányzatnak is! Összeségében 8 millió forint. Súlyos hiba volt a város szinten összességében ténylegesen járó normatív támogatás igénybevételi lehetőségének valamilyen formában való meg nem keresése. A pénzügyi bizottság a 2003. első félévi hiány pótlására a javaslatát megtette, amelynek folyósítását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a két óvoda csak olyan létszámban vesz fel gyermeket, amely után meg tudja kapni az állami normatívát. A Selyem úti óvoda többlettámogatási igényéről, - közel fél millió forint - Szabó Istvánné inkább lemondott, de nem vállalta a folyósítás feltételként azt, hogy elutasít felvétellel jelentkezőt. A Kossuth úti óvoda vezetője, Dr. Csoma Antalné, aki az elmúlt 3,5 év alatt mintegy 5,4 millió forint veszteséggel tudta csak az óvodáját működtetni, további terhet nem tud vállalni, így kénytelen volt a feltétellel folyósításra kerülő 2,4 millió forint támogatást elfogadni. Szívbe markoló döntés volt, hiszen a pénz hatalma győzött, hogy milyen áron azt nehéz lenne számszerűsíteni. A múlt havi számunkban milyen örömmel adtuk hírül, hogy Csoma Antalné megkapta a magas szakmai kitüntetést, a Brunszkvik Teréz díjat. E sorok írója most fájó szívvel állapítja meg, hogy személy szerint semmit nem tudott ezen az emberi és pénzügyi problémán segíteni. Rendkívül sajnálatos, egy, tisztességes, jó szándékú ember és óvónő szakmai elhivatottságból, emberi jó szándékából ilyen lehetetlen helyzetbe került, aminek a folytatása, a további hatása egyelőre még nem látható.

Békés Megyeért kitüntető címre a testület egyhangúlag a Kner Nyomdát javasolta.

Két ingatlan bontását hagyta jóvá a testület: Kossuth u. 20, és Kisréti u. 37 sz. alatt.

Az utakkal kapcsolatos helyzetjelentés érdemi tárgyalásra csak a közmeghallgatás után kerül.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

SPORT

Labdarúgás:

Március 16.

Hőmezővásárhely - Gyomaendrőd
VSE 2:1 (1:0)

Kiss, Katona, Szabó, Kondacs, Danó (Béni) Farkasinszki Hidvégi, Mester, Beinschröt, Kéri, Osán, Göblyös. Edző: Paulik János

Félórás játék után Szücs 10 méterről bevette a vendégek kapuját. 1:0.

62. percben Szücs ismételt tudott, 2:0.

70. percben Mestert a büntetón belül felrúgták. A jogos 11-est, Hidvégi mellé lötte.

A 90. percben Hidvégi szabadrúgását Beinschröt hálóba továbbította.

A két egyenrangú csapat küzdelmét a szerencse döntötte el.

Jó: Kiss, Kondacs, Göblyös.

A tabellán 14. Gyomaendrőd VSE, 3,3,10, 25:38 12

Március 23

Gyomaendrőd VSE - Szentes 1:4
(1:2)

A tabella éllovasa volt az ellenfél.

Az eredmény hűen kifejezi az erőviszonyokat, bár nem játszottunk alárendelt szerepet. Voltak lehetőségeink, de még nagyon hiányzik a csapatjáték.

Jó: Kiss és Hidvégi. A hazai csapat gólját Katona szerezte 11-esből.

200 néző. Játékvezető: Szabó.

Kiss, Csikós, Kondacs, Szabó, Ilyés, (Farkasinszki) Hidvégi Göblyös, Danó, Mester-Osán, Katona. Edző: Paulik.

A tabellán Gyomaendrőd VSE a 14. 3,3,11, 26:42 12

Szeghalom Gyomaendrőd FC 1:1

Azonos képességű csapat izgalmas küzdelme.

Gyomaendrőd Fc 2. 9,5,2,34:10 32

Edző mérkőzés Gyomaendrőd FC - Csabacsüd 4:1; Gól: Hunya, Mátys, Toldi

Hírek innen-onnan

A Megyei Közgyűlés ünnepi ülését idén Füzesgyarmaton tartotta. Ünnepi beszédet a közgyűlés elnöke Varga Zoltán mondott. A kihelyezett ülés emlékére a városháza falán emléktáblát helyeztek el, amelynek avató beszédét Vigh Ilona a körzet országgyűlési képviselője mondta el. A zászlófelvonást és koszorúzást megelőzte a polgármester emlékező beszéde, és a magyar zászló mellé először felvonták az Európai Unió 12 csillagos kék zászlaját. Emlékfát is ültettek, és megtudtuk, hogy Füzesgyarmat az Unióba „hozományként” hintőkészítési tudományukat, és a helyi gyógyvizet viszi természetesen képletesen.

Március 22-én Budapesten tartotta soros éves közgyűlését az Endrődiek Baráti Köre Egyesület. A közgyűlésen szép számmal megjelentek az egyesület tagjai. Elsőként Iványi László plébános úr, az egyesület vezetőségének tagja megemlékezett az elmúlt évben sorainkból eltávozott tagokról: Hunya Máté, Hunya Máténé Puskás Jutka, Dr. Ugrin Vendelné Duda Klára, Fodorné Timár Irma és Császár Ferenc. A jelenlévők néma felállással és egy fohással búcsúztak. Latorcai János az egyesület elnöke meleg, szívet gyönyörködtető gondolatokkal köszöntötte a közgyűlés tagjait. Császárné Gyuricza Éva titkár az egyesület előző évi pénzügyi jelentését és a vezetőség két előterjesztését ismertette. A közgyűlés úgy döntött, hogy Gyomaendrőd Képviselő-testülete felé indítványozza Varjú Vilmos súlylökő bronzérmes olimpiai bajnokot posthumus díszpolgári címre. Abban is egyhangú döntés született, hogy az egyesület a „Békés megyéért” kitüntető címre nem tesz önálló indítványt, hanem a város által javasolt Kner Nyomda ajánlatot támogatja. A következő találkozót május utolsó vasárnapján, **május 25-én a Hősök Napján tartják**. Az egyesület tagjai őszi szüretre kaptak meghívást Buczkó Imre tagtársától, amit a jelenlévők nagy örömmel fogadtak el.

Iványi plébános úr elmondta még a helyi egyház híreit, és szólt a jelenlévőkhöz Szabó Zoltánné, aki megköszönte a tagok adományait, amivel a temető karbantartását eddig is támogatták, és kérte az idei munkákhoz is a támogatásukat.

Március 28-ára a FIDESZ-MKDSZ-MDF frakció tagjai rendkívüli közgyűlést hívtak össze. Egyetlen napirendi pontot jelöltek meg: a megye agrárgazdaságának helyzetének értékelését. Ezt a témát a múlt havi közgyűlés elnapolta. Úgy gondolták az ellenzék képviselői, hogy a jelen helyzetben nem engedhető meg, hogy az agrárkérdés ne időben és ne a súlyának megfelelően legyen kezelve.

Hírek házunk tájáról

Mosoly Érdemrend

HUNYA JOLÁN-t gyomaendrődi magyar-tanárt 2003. február 21-én a Mosoly Érdemrendre érdemesnek találták! A díjról Varsóban döntöttek. Ez a nemzetközileg is elismert egyetlen olyan kitüntetés a világon, amelyre csak gyermekek tehetnek javaslatot. A mosolyrendbe olyan felnőttek kerülhetnek, akik hivatásbeli kötelezettségükön túlmenően sokat tesznek a gyermekek örömeért, boldogságáért, elégedettségéért, vagyis a mosolyáért. Magyarországon eddig négyen – Halász Judit színművésznő, Janikovszky Éva gyermekíró, Kajibás Éva rajztanár, festőművész, és most idén Hunya Jolán kapták meg a Mosoly Érdemrendet. A lovagrend olyan személyiségeket tudhat sorai között, mint II. János Pál pápa, Bill Clinton, Mihail Gorbacsov, Sarah Ferguson, yorki hercegnő és a dalai láma. Hunya Jolán alapította 9 éve a Színfolt mazsorett táncegyüttest. Eddig 50 nagyon tehetséges táncost nevelt.

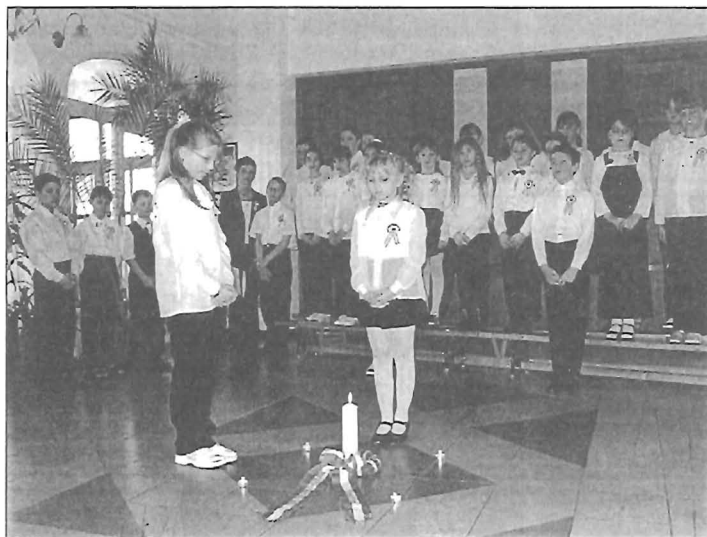
Március 15-i ünnepségek

Gyomaendrődön az ünnepség Endrődön kezdődött. Szentmisét és ünnepi beszédet mondott Iványi László plébános. Az országzászló előtt az ünnepi műsort a Rózsahegyi Kálmán Általános iskola adta. A zászló felvonás alatt a templom harangjai szóltak. Ma először húzták fel a magyar zászló mellé az Európai Unió zászlaját, a kék alapon 12 csillaggal. A Magyar Himnuszunk után szintén először hallgattuk ezen a téren az Unió Himnuszát Beethoven Öröm ódáját (IX. szimfónia). Ezután a város, az egyház, a pártok és civil szervezetek képviselői koszorúztak.

A mai nap emlékére fát is ültettek, így tisztelve országserzete, az Unió zászlajának.

A faültetést egy diák és egy idős ember közösen végezték, szimbolizálva az életet, a múltat, a jelent és a jövőt. Gyomán délután folytatódott az ünnepség. Ott is kongtak a református templom nagy harangjai, ezzel is emlékeztetve Európát, hogy az elmúlt ezer évben sok magyar vér folyt az európai nép védelméért. A zászlók felvonását, ünnepi megemlékezés majd koszorúzás követte. Az ünnepi műsort a Kis Bálint Általános Iskola diákjai adták. Földesi Zoltán országgyűlési képviselő mondott beszédet.

Gyomaendrőd az Unióba „hozományként” 3 dolgot jelölt meg: a Kner Nyomda termékeit, a paraszt kultúrát őrző Endrődi Tájháza, és a város népi és társastánc kultúráját.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulói is megemlékeztek az iskolában március 15. hőseiről.

In memoriam

Szülföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső ál munk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Hunya András (1913-2003)

Endrődön, a Selyem utcában született 1913. július 24-én. Hunya András és Kovács Eszter negyedik gyermekeként, Ilona, Béla, és László után.

Óvodába járni a gyereket abban az időben még nem volt szokásos dolog, így édesanyja taníttatta. („a legkisebb a legkedvesebb”) Minden iránt érdeklődő kisgyerek volt, így idősebb testvéreitől is sok mindent ellesett, azok iskolai tanulmányiból. Iskolába kerülve rövidesen az iskola büszkesége lett. Mozgékony, mindenütt tevékenykedő,

szolgálatkész diákként, a tanító úr „jobb keze” lett. Elemi iskoláját befejezve Szarvasra került gimnáziumba. Ebben az időben már volt Endrődön „foci csapat”, amelynek hátvéd játékos lett, „Muzsa bácsi” helyét vette át. Sport fejlődését nagyban segítette Simon István, aki 1937-ben került Endrődre, a sport kapcsolatból igaz, hű barátság szövődött. Érettségi után szülőfalujában maradt, a Kereskedelmi Rt-ban, rövidesen mint főkönyvelő dolgozott. Nagybátyja Kovács Dániel mellett hamarosan a cég második embere lett, de a sportot sem hagyta abba. Katonai szolgálatát karpaszományosi minőségben,

zászlósként fejezte be. A II. világháború idején be kellett vonulnia, pedig addigra már menyasszonya volt Varjú Jozefa, (Jozika,) akinek szüleié volt a szikvízgyár (szódagyár). 1942-ben hosszabb szabadságra haza jöhetett, ekkor megkötötték az életre szóló házasságukat. Sajnos az ifjú férjnek hamarosan vissza kellett menni a frontra. Embert próbáló idők voltak ezek az évek. Sajnos hadifogságba esett, majd kórházba került. Négy évet volt távol. Haza érkezésekor már szeretettel várta a kicsi lánya a kis Jozika, és hű felesége. Gyógyulása, szervezete megerősödése után újból munkába állt, régi munkahelyén. Rövidesen megszületett második gyermekük, Bandika.

A boldog kiegyensúlyozott családi életükbe ismét „bele szólt” a történelem. A céget, ahol dolgozott államosították, Endrődön nem kaphatott munkát, így Szeghalomra járt dolgozni, „ingázó” lett. Feleségének is munkát kellett volna vállalni. Mint óvónő sajnos Endrődön nem sikerült, hisz „osztályidegen-nek” minősítették, ezért ő is vidéken volt kénytelen elhelyezkedni. A nagymamára maradt a két gyermek, aki a kis szikvíz üzem működtetése mellett nevelte unokáit. Ezt a kis üzemet is rövidesen államosították, a nagymama megbetegedett, így a feleségnek mindenképpen haza kellett jönni, ápolni anyósát, aki hamarosan sajnos meghalt. Sajnos az ötvenes évek kíméletlen, embertelen politikája tovább szedte ember és tárgyi „áldozatait”.

A családi házat is államosították, orvosi lakásnak szánta a hatóság, amit nagy utánajárással lehetett csak megváltoztatni. Régi, jó cigány származású ismerősei ajánlottak fejük felé fedelet. Az 56-os forradalom eseményeit sem nézte „kívülről”. A 60-as években a saját házukban maradhattak mint bérlők, és ez sajnos így is maradt, a rendszerváltozás után is.. Időskori egyik nagy bánata volt, hogy a saját házában „bérleti díjat” kellett fizetnie. A Szabó Szövetkezet könyvelője lett, innen ment nyugdíjba. Öregkoruk nyugalmát felesége gyógyíthatatlan betegsége zavarta meg. Felesége halála után még egy kis ideig egyedül élt a családi házában, (mint bérlő!) majd az Őszikék Nyugdíjházában lelt otthonra. Nyugodt, kiegyensúlyozott éveket töltött ott, sokat olvasott, a régi időkön gondolkodott. Szerette az állatokat és a madarakat. Elhanyagolt, kivert kutyákat és a madarakat rendszeresen etette. Tavasztól őszig nagy sétákat tett, egészen a hídig is elgyalogolt, nyáron a kora reggeli órákban már szívesen gyönyörködött az otthon parkjában illatozó rózsákban. Gyermekei távol élnek. Nem volt beteges, mégsem érte készületlenül a halál. Álmából február 20-án nem ébredt fel. 89 évesen távozott az élők sorából.

A Szarvasvégi temetőben, felesége mellett alussza örök álmát, nyugodjon békében. Akik ismerték szerették, emlékéit megőrzik.

Márton Gábor

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Füredőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villamoszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896

06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

GEORGIUS NEGYELÁK 1761-1764.

1761. májusban foglalta el a plébániát. Előzőleg 1752-58-ig Micskén, 1758-61-ig pedig Margitán volt plébános.

Ez évben p. Kosztolányi a plébánia telkén egy külön lakást épített, a nép segítségével koldulásból, ahol társaival a szigorúbb szerzeti szabályokat, főleg az étkezésben megtartva élhet.

1762. május 3. defuncta est matrona Anna Székely, est, annor 62. Tehát már volt mellékoltár, még pedig – úgy látszik – kettő. Kellott is az itt segédkező sok barátoknak.

Csejtet kisújszállási „uraimék” árendáltak márciustól mindszentig 300 forintért.

A Simai csárdát pedig Hanyecz György a mellette levő zuggal sz. Györgytől sz. Györgyig 150 forintért.

1763. P. Josephus Franc., p. Cosmas Franc. p. Alexander, p. Franciscus Kovács Franc.

Egész zárda! Kár, hogy zárdát nem állítottak.

Bíró: Timár Mihály, jegyző: Schlamatinger György.

1764. júniusban Negyelák György meghalt az anyakönyvek I. kötetének hátlapján lévő följegyzés szerint s eltemették a többiek mellett a templomban. De a Halottak anyakönyvében ez a halálzási eset nem olvasható. Azonban csakugyan itt kellett meghalnia, mert ezentúl sehoh az élők közt elő nem fordul és 5 csendesmise alapítványa is itt van.

Már halála előtt is itt működött, utána pedig ideiglenes adminisztrátor gyanánt P. Félix minorita. Előfordul még P. Anselmus Franc., Petrus Franc. Fr. Philip pus procurat. Mvaradinensis.

Bíró: Katona István.

Ez évben Varjú Erzsébet Dinya Jánosné az ő szöke tehenét „a radnai kalastromnak hagyja sz. mise szolgálatjára.”

Kiszely Katalin pedig az endrői templomra 20 és ugyanabban lévő sz. Szűz képi-re 5 forintot, a nagyváradi barátok templomára 20 forint, a radnaira 10 forintot, misére, harangozásra, szegények ebédjére 35 forintot.

Horvát György végrendeletéből:

1. A feleségemnek hagyom egy csáko tehenet.

2. Néném asszonyoknak is egy pizke tehenet, egy tavalyi borjával együtt.

3. Egy ötödfü üsző tehenet templom számára oly kondícióval, hogy annak árából hét szentmise érettem szolgálódjon, az többi pediglen templom szükségére aplicáltassék.

LÁNYI MIHÁLY

1764. október – 1772. augusztus

1764. Lányi idejövetele után p. Félix minorita az anyakönyvekben capellanusnak nevezi magát.

Bizonyos Pély Martinus „hie in 5-um jam annum conventualistam agens” is kérte Negyelák után a plébániát, de Lányi nyerte meg, ki 1759. óta Mező-Peterden, hová az 1736-ban Váncsodon keletkezett plébánia ez évben áthelyezve lön, lelkészkedett.

1765. „Alább megírtak recopnoscaljuk és adjuk tudtára mindenkinek akiknek illik, hogy mi in anno 1765. látván a szent keresztnek, nemkülönben a nepomucenus sz. János képeknek romladozásokat és teljességgel való eldülésöket magunkat Tiszt. Plébános Lányi Mihály urunk buzgó kérésére, istenes ítézésére és főképpen azon képeknek szükségés tiszteletére, a gondviselésre, következőképp vállalkozunk: a község a templom előtt és a cinteremben helyezettett keresztkére, - főbíró Katona István több atyafival a helység végén valót ékesítse, - Timár Mihály és Mátyás a szállásoknál állítandó keresztet építse és igazgassa, - Szücs Ferenc, Kovács másképp Hives Tamás utódjaival a kondorosi pusztán állítandó keresztnek fölállítására köteleztetnek; a nep. Sz. János képét mostani törvénybíró Hornok Ferenc és Binges János ugyan

succesoraival és rokonságával állítsa és tartsa fenn. Mely dolognak nagyobb bizonyosságára adtuk és küldtük a mélt. Nagyváradi püspök ö Exellenciájának szentszékére ezen levelünket.” (Pléb. Levéltár)

Kisegítő barát P. Bartolomeus.

1766. Ludimagister Georgius Kovalcsik annor 23, „nisi organum mobiliter pulsaret”. Jövedelme: 19 forint készpénz; leticale köb., - deputatum 23 frt, 80 köb. gabona; - 3 köblös búza, 3 köblös árpaföld, összesen 116 frt.

A plébános jelenti, hogy temploma igen szűk, nagyobbításra (az uraság megígért segítségével) már gyűjtött 250 köből meszet és 100 ezer téglát. 2) Teljes búcsú kieszközlését kéri. A püspök ezt legközelebbre megígéri.

Volt a templomban a Kármelhegyi Boldogasszonynak egy oltára. Ezt a püspök november 2-án (halottak napján) privilegiáltta teszi, hogy bármely pap ott misézik, „anima ipsa de thesauro... indulgentiam consequatur.”

Segédek: P. Bartholomeus, P. Josephus Pongrácz, P. Simon minorita, - Adamus min., - Capellanus P. Antonius Agotha.

1767. A templomhoz új épületet és 1769-ben téglatornyot állítottak; e végre minden lakosra 10 garast vetettek ki s a káptalantól 1000 tallért kölcsönöztek, melyet 1773-ban fizettek vissza.

Bíró: Hornok András

1768. Agotha Ér-Keserübe megy plébánosnak. Helyébe jön Soltiss Sándor.

Bíró: Varjú György.

A helység jószágai: 13 öreg tehen, 1 üsző, 2 bika, 3 rugott borjú, 1 ökor borjú, 16 öreg bika = 36 darab. 6 kanca, 4 rugott csikó, 8 csödör, 5 hámos ló = 23.

Kimutatás az urbarium behozatala véggett tett kérdésekre.

1769. Bíró: Katona István

Az endrői róm. kat. Szent Imre polgári fiúiskola 1940/41. tanévben végzett növendékei

Fényképalbum

Polányi Zoltán, Vaszkó Benedek, Balázs Imre, Hegedűs János, Szabó Károly, Cserven László, Köles Dénes, Mihály János, Puskás László, Kurilla László, Szurovecz F.

Cseh Gabriella, Katona Magdolna, Puskás Julia, Honti Mária, Kurilla Olga, Emesz Ibolya, Timár Margit, Kiszely Jozefa, Weinberger Anna, Timár Ilona.

Révész István hittanár, Vörös Olga óraadó, Dr. Cseh József orvos, Dr. Maác Jánosné osztályfőnök, Dr. Csókási Béla igazgató, Hattuyffy Erzsébet tanár, Dr. Hunya Sándor tanár, Solymosi Gyula tanár.

Varga Lajos, Hanyecz Béla, Duda Benő, Valah Ákos, Fülöp Zoltán, Fülöp Ferenc, Szedlák Zoltán, Soós Sándor, Emesz Oszkár

Katolikus oldal

ÁPRILISI ÜNNEPEK

6. vasárnap: Nagyböjt 5. vasárnapja
 13. vasárnap: Virágvasárnap
 17. csütörtök: Nagycsütörtök
 18. péntek: Nagypéntek
 19. szombat: Nagyszombat
 20. vasárnap: HÚSVÉT
 21. hétfő: HÚSVÉTHÉTFŐ
 27. vasárnap: Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
 28. hétfő: Chanel Szent Péter vértanú
 29. kedd: Sienai Szent Katalin Európa társvédőszentje
 30. szerda: Szent V. Piusz pápa

A kat. oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (18)

VI. Az Egyház parancsai

1. A vasárnapot és az egyházi ünnepeket szentmisével és munkaszünettel szenteld meg!
2. A kötelező böjtöket és a pénteki bünbánati napokat tartsd meg!
3. Évente gyónjál és legalább a húsvéti időben áldozd meg!
4. Házasságot az Egyház törvényei szerint kösd meg, és gyermekeidet katolikus módon neveld!
5. Az Egyházat anyagi hozzájárulással támogasd.

1. A vasárnapot és az egyházi ünnepeket szentmisével és munkaszünettel szenteld meg!

Már az ószövetség Tízparancsa is előírta az Úr napjának a megszentelését. Ez azonban a szombat volt. Az ószövetségi „sabbath” (szombati pihenőnap) az újszövetségben átkerült vasárnapra, mert az Úr ezen a napon támadt fel halottaiból. A vasárnapon kívül Magyarországon három parancsolt ünnep van: január 1. Szűz Mária, Isten Anyja ünnepe, augusztus 15. Szűz Mária mennybevétel, december 25. Karácsony.

2. A kötelező böjtöket és a pénteki bünbánati napokat tartsd meg!

A bünbánati cselekmények

A jó keresztény vezekel a saját bűneiért is, mások bűneiért is. Jézus mások bűneiért vezekelt, hiszen magára vette a „világ bűneit”. Vezekelt, amikor 40 napig a pusztában böjtölt meg imádkozott, és vezekelt szenvedését és halálával.

Nekünk saját bűneinkért már csak azért is kell vezekelnünk, mivel a gyónásban nagyon kicsi szokott lenni az elégtétel. Mások bűneiért azért vezeklünk, mert sajnáljuk őket, és mert Jézus is sajnálja őket.

Jézus engesztelve vezeklünk a bűnösökért, akik közé mi is tartozunk. Van erre havonta két engesztelő nap: az elsöpéntek és az elsőszombat. Az elsöpénteket Alacoque (álalakok) Szent Margit által egy jelenésben maga Jézus kérte, a másik nap pedig a Szűzanya kérte Fatimában. A magánkinyilatkoztatásokat elfogadni senkinek sem kötelező, de ahogy a Szentatyja mondta, az ilyen engesztelő napok megegyeznek az Anyaszentegyház gondolatvilágával.

A péntek mint bünbánati nap

Századokon át egyházi parancs volt, hogy pénteken nem szabad húst enni. Az Egyház fokozni akarta ennek a bünbánati napnak az értékét azzal, hogy - a nagyböjti időszakot kivéve - pénteken bármely önmegtadással eleget tehesünk az egyházi parancsoknak, csak tegyük Jézus halálára emlékeztetve. Ezzel több szeretetet viszünk a péntekbe. A mostani parancs alól nincs fölmentés, mert Jézusra szeretettel és engesztelő szándékkal gondolni és valamilyen önmegtadást végezni bármely munkakörben lehetséges. A péntekre vonatkozó mostani egyházi parancs személyes odafigyelést kíván. Az Egyház éppen ezt akarja, s a lelkeknek éppen ez válik javára.

A hústilalom és a szigorú böjt

Hústilalom
 A hústilalmi napokon nem lehet válogatni a bünbánati cselekmények között, mint ahogyan a közönséges pénteken megtehetjük, mert ilyenkor a hústilalmat nem lehet átváltani. Hústilalmi bünbánati napok: a nagyböjt péntekjei és a hamvazószerda.

A szigorú böjt
 Szigorú böjt napján csak háromszor szabad enni és e háromból csak egyszer szabad jóllakni. Ez azonban csak 18-60 évig kötelező. (Idősebbek és fiatalabbak többnyire kénytelenek naponként többször is enni.) Csak két ilyen nap van: a hamvazószerda és a nagypéntek.

A hústilalom és a szigorú böjt alól van fölmentés, mint pl. a betegek és azok, akik nem saját asztaluknál étkeznek.

A plébános személy szerint is adhat valakinek fölmentést.

Az evés ösztöne a legeslegerősebb emberi ösztön. Aki ezt a testi ösztönt féken tudja tartani, az könnyebben lesz úrrá a veszedelmesebb ösztönökön is.

Összegezz:
 Évközi péntek: bünbánati nap. Mindenki maga választja meg; vagy hústilalom, vagy többlet ima, többlet jócselekedetek (tehát ha valaki évközi pénteken húst eszik, nem bűn, csak végezzon valami jócselekedetet.)

Nagyböjti péntek: hústilalmi napok:
 Hamvazószerda, nagypéntek: a hústilalom mellett csak háromszori étkezés mellett egyszer lakunk jól.

3. Évente gyónjál és legalább a húsvéti időben áldozd meg!

A húsvéti idő: hamvazószerdától Pünkösdig. Jézus feltámadásának időszaka intő figyelemztetés, hogy mi is feltámadjunk bűneinkből.

4. Házasságot az Egyház törvényei szerint kösd meg, és gyermekeidet katolikus módon neveld!

A szentségi házasság kegyelemforrás.

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor. Szent Gellért Iskola kápolnájában április 13-án, és 27-én, vasárnap fél 12-kor. Nagyböjti keresztút péntekenként 6-kor, vasárnap fél 6-kor. Nagyböjti lelkigyakorlat Endrődön és Hunyán április 9-10-11, szerda, csütörtök, péntek. Vezeti: Joó Balázs gyulai káplán

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Keresztút péntek esténként fél 6-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órákor vasárnapi előesti mise. Keresztút: pénteken mise után. Nagyböjti lelkigyakorlat: április 3-4-5, csütörtök, péntek, szombat este 6. Vezeti: mons. Szurovecz Vince pp. káplán, esperes

A katolikusok csakis az illetékes pap és két tanú előtt köthetnek érvényes házasságot. Amikor az eskető pap kérdésére igent mondanak a jegyesek, kiszolgáltatják egymásnak a házasság szentségét.

Mire vállalkoznak? Arra, hogy halálukig hűek maradnak egymáshoz és szeretik egymást, elfogadják a gyermekeket, a kikkel Isten megajándékozta házasságukat, gyermekeiket katolikus módon nevelik, családjukat krisztusi közösséggé alakítják, „kis egyházzá”.

Hogy mindezt megvalósíthassák, szentségi kegyelmet kapnak.

A legtermészetesebb dolog, hogy hívő ember az ő hitét gyermekeinek is át akarja adni. Csak hitében közömbös ember nem törődik gyermekeinek katolikus neveltetésével. Az Egyház csakis azzal a feltétellel keryelteti meg gyermekeket, hogy a szülők valamelyike megígéri a gyermek katolikus nevelését.

5. Az Egyházat anyagi hozzájárulással támogasd.

Minden közösségnek szüksége van anyagiakra. Ennél nincs természetesebb. Aki nem áldoz az Egyházra, az nem szereti Egyházát, nem érez felelősséget iránta. Ami fontos, arra mindig van pénzünk! Csak éppen el kell döntenünk, hogy Krisztus ügye hányadik helyen áll életünkben.

Minden vallást a hívei tartják el. Az Egyház életében már kezdettől fogva jelen volt az egyházi hozzájárulás. A gazdag megtérők önmaguktól is igen nagy összeget adtak egyházi célokra. Az a gazdag katolikus, aki csak annyit ad, amennyit „muszáj”, nehezen fog Isten előtt elszámolni vagyonáról.

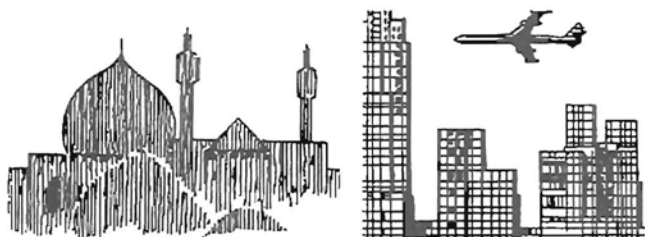
A mise közbeni följajlás már kezdettől fogva az egyház céljait szolgálta (a szentmiséhez, a papság fenntartásához és a szegények részére).

Manapság többféle hozzájárulást ismerünk: az egyházi hozzájárulást (amit sokan egyházi adónak mondanak), valamint a templomi adományok (akár a csengettyűs perselybe, akár a fali perselyekbe). Van lehetőségünk adónk 1%-át egyházunknak felajánlani, valamint egyházi alapítványokat támogatni, és ráadásul az adakozó adókedvezményt is vehet igénybe.

Mihez kell a pénz?

Egyházi épületek emelésére, fenntartására és karbantartására. Ilyenek a templomok, plébánia-épületek, katolikus iskolák, nevelőintézetek és más egyházi intézmények épületei.

Az Unioba, sajnos, még sok lepusztult egyházi épületet viszünk. Egy-egy templom, vagy egyházi műemlék a falu, város, vagy városrész szimbóluma is. Mindannyiunké.

**Adj békét Uram!
Da pacem Domine!**

IGEN AZ UNIÓRA

Mi magyar katolikus püspökök Egyházunk szolgálatában és a népünk iránt érzett szeretettől vezérelve kötelességünknek érezzük, hogy nyilatkozzunk az Európai Unióhoz való csatlakozás kérdésében. Bátorít bennünket II. János Pál pápa sürgetése a közös európai ház építésére, amelyben kelet és nyugat értékeiből kölcsönösen merítve, emberhez méltó jövő épülhet minden Európában élő nép számára.

Tudjuk, hogy a csatlakozás nehézségekkel és áldozatokkal is jár, de hiszünk a minden emberről gondoskodó Istenben, és bízunk abban, hogy Európa nagyobb közösségében a mainál igazságosabb és testvériesebb világ alakulhat ki.

Mi magyarok európaiak vagyunk több mint ezer éve. Szent István az európai államok családjában egyenrangú államként vezette be őseinket. Európa akkor már évszázadok óta a keresztény hitben élt, mégis az új népek, köztük a magyarok, hozzájárultak a keresztény élet megújításához. A kereszténység határozta meg, megannyi nehézség közepe is, ezer éven át nemzetünk történelmét és kultúráját. A továbbiakban is bízunk abban, hogy megőrizhetjük nemzeti önazonosságunkat, ha mi is akarjuk. Reméljük, hogy az egyesült Európában jobban tudjuk segíteni a határon túl élő magyar testvéreket, hiszen ők is jogos örökösei közös magyar múltunknak.

A XX. sz. viszontagságai igazolták, hogy kis nemzetek és népek önmagukban csak a nagyhatalmak játékszerei. Ezért, ha nem leszünk az egységes Európának alkotó tagjai, akkor könnyen más erők hatalma alá kerülhetünk. Az Európai Unió tizenöt tagországának 320 millió polgára mellett, a belépés előtt álló tíz ország 130 millió lakosa, az egységes Európa tagjaként, biztosan meghatározó erő lesz a kontinens életének alakításában.

A jelen történelmi helyzet mérlegelése, és az ésszerű megfontolás azt indokolja, hogy támogatni kell az európai népek egységre törekvését. Azt ajánljuk tehát a katolikus hívőknek, de minden magyar állampolgárnak is, hogy saját lelkiismereti döntése és felelőssége szerint a népszavazáson támogassa Magyarország európai uniós csatlakozását.

Budapest 2003. március 13.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

folytatás az előző oldalról

A szemináriumokat külön kell kiemelni: a jövő zálogai.

Az Egyház szolgálatában álló személyek fizetésére is kell pénz. Erről mondja Jézus, hogy méltó a munkás a bérére.

Ezek a személyek: a papok, a kántorok és sekrestyések, hitoktatók, valamint a plébániahivatalok alkalmazottai, stb.

Azt elvárni, hogy ezek a személyek „Isten iránti szeretetből” kevesebb fizetéssel elégedjenek meg, mint amekkorák az abban az országban szokásos fizetések, álszent okoskodás, mely annak a közösségnek a fukarságát álcázza. Nem egy, a szolgálatban megőregedett lelkipásztor fizetése alacsonyabb a kezdő pedagógus fizetésénél.

Vannak országos anyagi kötelezettségek és a világegyház anyagi gondjai, külön kiemelve a missziókat. Nagy szégyen volna, ha a „frontvonalban” dolgozó misszionáriusainkat cserbenhagynánk!

A nagyhét és Húsvét templomainkban

április 13-21.

	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagyszombat, utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút	9	16.30	17.30
az Úr szenvedése	15	17	18
Nagyszombat			
szentsír adoráció	8-18	9-15	
Vigília, feltámadás miséje, körmenet	18	15	17.30
Húsvétvasárnap	10. 18	8	10
Húsvéthétfő	10. 18	8	10

BOLDOG ORVOS

Batthyány-Strattmann László

Dunakiliti (Moson vármegye),
1870. október 28. - †Bécs, 1931. január 22.

A honfoglalás koráig visszanyúló magyar főnemesi család sarja. A családból több egyházfejedelem, törökverő hős, államférfi és politikus vált híressé.

László tíz éves korától a jezsuiták kalksburgi, majd kalocsai intézetében nevelkedett. 1890-ben érettségizett, utána a bécsi Gazdasági Akadémián, majd a Rudolphiana Tudományegyetem kémia szakán tanult. 1896-ban bölcsészdoktorrá, az orvosi kar elvégzése után, 1900-ban orvosdoktorrá avatták. Orvosi pályáját sebészként kezdte meg. Közben - 1898. november 14-én - feleségül vette Coreth Mária Teréziát.

1901-ben az atyjától kapott köpcsényi uradalom kastélya mellett húsz- később harmincágyas kórházat rendezett be szegény betegek számára. Kórházat létesített a körmendi kastélyában is, s kora legmodernebb gyógyászati eszközeivel szerelte föl. Maga is készített ilyen eszközöket. Kórházaiban sebészként főleg szemműtéket végzett. A szegényeket ingyen kezelte, látta el orvossággal, a nincsteleneket pedig ruhával és pénzzel is támogatta. Három vármegye beteget keresett föl, naponta 60—100 beteg érkezett. Mindig a legelhagyottabbakkal kezdte, a gazdagokat lehetőleg más orvoshoz küldte. 1921-től évenként általában ötezer beteget látott el a körmendi kórházban; életében mintegy 30.000 szemműtétet végzett. A saját költségén segítőtársakat, orvosokat, ápolónőket fogadott föl. Mindez fölemesztette vagyona nagy részét, az állam mégis a teljes vagyona után vetette ki az adót, amit ő - utánajárára nem lévén ideje - meg is fizetett.

Az első világháború alatt a bevonult köpcsényi orvos teendőit is ellátta. Legfőbb segítsége a felesége volt. 11 gyermekük közül a szent életű Ödön 21 éves korában meghalt.

1907-től haláláig naponta elimádkozta latinul Szűz Mária kis szolozsmáját, családjával együtt szentmisét hallgatott, este rózsafüzért imádkozott. 1916-ban feleségével, Ödön fiával s sógornőjével (Coreth Lilivel, aki később bencés apáca lett) belépett a ferences harmadrendbe. Operáció előtt és alatt mindig imádkozott, s gondoskodott betegei lelki gondozásáról is.

Távozásukkor egy-egy vallásos kiadványt vagy legalább egy szentképre nyomtatott imádságot adott a kezükbe.

Ritkább műtéteiről orvosi lapokban számolt be, évi jelentéseit ki nyomatta. Több magas kitüntetést kapott, de legkedvesebb kincse a Mária kongregációs érme volt, melyet halálós ágyán László fiára bízott. Németújváron temették el a ferences templom alatti családi sírboltban, az oltár mellett. Boldoggá avatásáért a bécsi és a szombathelyi egyházmegye sokat fáradozott.

A Szegények Orvosát II. János Pál pápa több ezer magyar zarándok és a teljes magyar püspöki kar jelenlétében avatta boldoggá, 2003. március 23-án.

RÁKÓCZY

(rákóczi és felsővadászi)

Történelmi fényű, régi magyar nemes család, mely az Árpád-kori első királyaink alatt hazánkba jött Radoan és Bagath nemből eredt. A Bogát-Radván nemzetségből hat család ágazott ki, úgymint a Rákóczy, Morvay, Körtvélyesy, Czékey, Monoky, és Izsépy, mely most is él, a többi kihalt, elhalt, elenyészett családok. Krónikáink szerint a család Csehországból vette eredetét, s ősi birtokai Zemplén vármegyében voltak. A család egyenes leszármazása a Rákóczyak eredete 1227-től vezethető le, Csepán fia Csíztól. A XVI. századtól a XVIII. század elejéig nemzetünk történelmének minden lapján ott lelhetők. Felemelkedésétől az enyészetig, hazafiakat mutatott, milyeneket tán egyetlen más családnak sem. Folytonos küzdésből állt a család sorsa, mely a nemzetével volt egybe forrva, s győzött vagy bukott, -de áruló nem váltott közülök soha. És midőn letűnt közülök az utolsó élő ivadék is, megmaradt a fényes név a nemzet osztatlan kegyeletében.

Meg sem kísérhetjük a Rákóczy családfa ismertetését, a terjedelme miatt. Ezért csak a történelemből is jól ismert alakokat idézzük fel:

Rákóczy Zsigmondnak két fia lett: György és János.

György jeles katona volt. 1559-ben Füleket elveszte után Balogh váránál török fogságba esett, innen 1000 talléron váltá meg magát.

János 1558-ban Zemplén vármegye táblabirojává választatott, 1588-ban Likava várkapitánya volt.

I. György, fiatal korában várad kapitány volt, utóbb 1630-ban erdélyi fejedelemmé választatott, és azon évi sept. 20.-án méltóságába felavatott. Kormányja szerencsés vala, ő eszközölve 1645-ben a linczi békét. Erdély alatta virágzott, pártolá a tudományosságot, és gyarapítá családi birtokait. Második neje Lorántffy Zsuzsanna, aki 3 fiút szült, II. Györgyöt, IV. Zsigmondot, aki fiatalon 29 éves korában halt meg, és Ferenczet, ki öt éves gyermek korában halt meg. I. György 1648. octob. 11.-én, kora 55. évében halt meg. Gyulaféhvárott

I. György: fiatalon 1633-tól várad kapitány, a hajdúság tábornoka, Bihar megye főispánja. Még apja életében 1642-ben erdélyi fejedelemmé választatott. 1643-ban nőül vette Batori Zsófiát. Atyja halála után a fejedelmi székbe ült, de azt utóbb kevesebb számítással, több hiúsággal, főleg a lengyel korona hajhászása miatt elveszté. Vitéz katona, gyengébb hadvezér volt atyjánál. 1660-ban döntő csatát vívott a törökkel. Eltemettetett Sáros-Patakon, egyetlen fia maradt:

I. Ferencz, ki 1645-ben született. 1652-ben atyja kívánságára megválasztatott ugyan erdélyi fejedelemségre, de atyja szerencsétlensége miatt kormányra soha sem juthatott. Sáros vármegye főispánja. A Wesselényi összeesküvésbe bele keveredett, anyja Batori Zsófia közbenjárására, 885.000 forint fizetés mellett szabadult meg társai sorsától, a kivégzéstől.

Neje Zrínyi Ilona volt, aki 3 gyermeket szült, III. Györgyöt, Julianna Borbálát és II. Ferenczet.

Ferencz meghalt 1676. július 8.-án, Kassán temették el. Özvegye, Zrínyi Ilona 1682-ben Tököly Imréhez ment férjhez.

II. Ferencz, ki 1676. marc. 27.-én született Borsi kastélyban. Alig negyedfél hónapos korában vesztette el atyját, aki végrendeletében

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

gyermekait Lipót császár különös pártfogásába ajánlotta. A magyar tanácsosok csak nehezen bírták kivinni, hogy Lipót főgyámsági jogának fenntartása mellett az édesanya, Zrínyi Ilona magyar környezetben, nevelhesse gyermekeit. Előbb Munkácson, Sárospatakon, Regécz várában éltek a Tököly Imrével való házassága után is. Katolikus hitben nevelkedett. Munkács várának bevétele után anyjával és nővérével együtt Bécsbe mentek. A király Kollonics bíbornokot bízta meg neveltetésükkel, aki el akarta nemzetétől szigetelni. Nénjét az Orsolyák Intézetébe adták. Ferenczet miután nevelőjét Badinyit is eltávolították tőle, a jezsuiták kollégiumába adták. 1690-ben a prágai egyetemre ment, természettani, matematikai, építészeti és hadtudományi tanulmányokra. Anyját Thököly kiváltotta, és Konstantinápolyba vitte, az udvar még azt sem engedélyezte, hogy Ferencz elbúcsúzhasson anyjától, akit többé nem is látott. 1694 májusában visszatért Magyarországra, sárosvármegyei főispáni székletet kapta.

Sárospatakon, Eperjesen élt feleségével, a közügyektől távol tartotta magát. Ekkor még a magyarok sem bíztak benne. Első fia 1696-ban született, akinek keresztapja Lipót királyt kérte föl. 1699-ben érintkezésbe jutott Bercsényi Miklós gróffal, aki hamar felismerte, hogy Rákóczyban a "német köntös alatt is igazi magyar szív dobog"

A magyar alkotmány üldözése, az ősi szabadság visszaszerzésének szükségessége mindinkább megérlelte Rákóczyban annak tudatát, hogy ő van hivatva az alkotmányosságnak fegyveres erővel való visszavívására. 1700. november 1-én Rákóczi Bercsényivel együtt érkezettnek látta az időt a cselekvésre. Levelet írt a francia királynak a levél árusulás miatt nem jutott el a címzetthez. Rákóczy császári tábornok elfogta és ugyanabba a börtönbe szállították (Bécsűhely) ahol 30 évvel előbb nagyatyja, Zrínyi Péter is sánylódott kivégzése előtt. Nagy nehezen tudott csak Lengyelországba menekülni, ahol találkozott Bercsényivel, aki sürgette, hogy indítsa meg a harcot Magyarországon. 1703. június 15.-én megindult a Bercsényi által felszereltetett lovascsapattal és a francia király pénz segítésével. Kliniec faluban fogadta Esze Tamást és csapatát. Összesen voltak alig 3000-en. 1705 tavaszára Rákóczi serege már elérte a 100 ezer főt. 1704 júliusában erdélyi fejedelemmé választották, a vezérlo fejedelem címet kapta. 1705-ben Szécsényben országgyűlést hívott össze, 1707-ben Ónodra hívta össze az országgyűlést (június 13.-án) amely kimondta a az ausztriai ház trónvesztettségét. Rákóczi nem akart király lenni, a bajor és a szász fejedelmet akarta megnyerni, de azok visszautasították. XIV. Lajos sem akart vele szövetségre lépni. 1708.-ban a kurucok nagy vereséget szenvedtek Trencsennél. 1710. jan. 22.-én eldöntetlen csatát vívott, lengyel katonái megszöktek, így visszavonult. A maradék csapatban fellépett a pestis. 1711 február 21.-én elhagyta az országot, a béketárgyalást Pálffy Jánosra bízta. Előbb Lengyelországba, majd Franciaországba élt, 1717. szeptember 15.-én hajóra szállt és Törökországba indult társaival, onnan már nem jött vissza. Előbb Konstantinápolyba, 1720-tól Rodostóban kolostori életet élt. Bercsényi is meghalt. 1735-ben április 8.-án nagypónteken meghalt. Testét édesanyja mellé Konstantinápolyban temették, szívét Grosboisba vitték. 1906-ban hamvait anyja és társai hamvaival együtt lelkes nemzeti ünneplés közben Kassán helyezték örök nyugalomba. Így enyészett el a nagyfényű család, melynek emléke történelmünkkel összeforrvan maradt.

Bebocsátásra várva...

(Kereszténydemokrata szemmel a koppenhágai döntésről)

Tavaly, december 13-án, Koppenhágában lezárult egy szakasz az Európai Unió történetében. Tíz tagjelölt országgal befejeződtek a csatlakozási tárgyalások. Lezárult egy korszak, melyet Európa kettéosztottságának nevezünk.

Sokan úgy minősítik, hogy a csatlakozási tárgyalások lezárása Ciprusal, Csehországgal, Észtországgal, Magyarországgal, Lettországgal, Litvániával, Máltával, Lengyelországgal, Szlovákiával, és Szlovéniával az 1993-ban ugyancsak Koppenhágában elindított, Európa megosztottságának felszámolását célul kitűző folyamat történelmi mérföldköve volt. Az Unió ezen országok csatlakozására 2004. május 1-ét jelölte ki. Az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy a tárgyalások eredményei szilárd alapot nyújtanak az új tagállamok integrációjához, s emellett biztosítják a kibővülő Unió hatékony működését is. A létrejött megállapodás alapján a csatlakozó országok felzárkózását, versenyképességüknek javítását, különös tekintettel a mezőgazdaságra és vidékfejlesztésre.

Reménykedtünk és bíztunk.

Azt hittük, hogy a keresztény európaiság gondolata, mely 2000 év alatt kiállta az idők próbáját, melynek sikeréért kevés nemzet hullatott több vért, mint mi, és kevés országnak jutott több megpróbáltatás, nem egyszer megaláztatás, mint nekünk, végre megkapja megérdemelt jutalmát.

Úgy véltük, hogy az Unió, mely a II. világháborút követő nagy kereszténydemokrata gondolkodók – Robert Schuman, Jean Monnet, Konrad Adenauer, Ludwig Erhard – felismeréséből, politikai éleslátásából született, értékeli mindezt.

Azt reméltük, hogy az Európai Unió, mely a Montanunio létrehozásával indult, de a Római Szerződésben teljesedett ki, ma is az emberi személyiség és a személyes szabadság tiszteletén alapul, és az emberi összetartozás, az egymásért való felelősség tudatára, a keresztény humanizmusra, a társadalmi igazságosságra – mint értékrendi alapra – épít.

Bíztunk, hogy a nemzetünket és országunkat ért szörnyű igazságtalanságok, a felaprózottság, a 40 évig tartó politikai elnyomatás és szenvedés, 1956 hőseinek véraldozata, határaink megnyitása, a német egyesítés, 12 éves töretlen munkánk, a rendszerváltás megszenvedett kudarcai és sikerei, a hazai gazdaság eredményei feljogosítanak bennünket arra, hogy egyenrangú partnereként vehessünk részt a tárgyalásokon, s olyan döntés születik, amelyben a jogok és köteleességek összhangban vannak.

December 13-án este megszületett a megállapodás, ez a kijózanító mérföldköv. A záró tárgyalásokon a nehézség legyőzött és jelentette, hogy a dán Elnökség kidolgozott egy pénzügyi csomagtervet a csatlakozásra váró 10 ország számára. Ez 2,2 milliárd euróval alatta maradt az 1999-ben Berlinben, az Unió tagországai által a bővítés 2004-2006 közötti időszakára elfogadott támogatási összegnek. (1999-ben Berlinben a bővítésre 42,5 milliárd euró támogatást szántak!)

Az így előterjesztett összeget a csatlakozásra váró országok természetesen kevesellték, viszont az Unió tagországok sokallták.

Két napos küzdelem után kétes győzelem született, az Unió valamivel több, mint 400millió euróval megemelte a támogatást. (Ezt az összeget az újonnan csatlakozó országok nemzeti költségvetési mérlegük javítására egyösszegű egyszeri

támogatásként kapják, 2005 és 2006 folyamán. Viszont a befizetési kötelezettségünk terén a csatlakozásra várók nem kaptak kedvezményt, így 2004-2006 között 14,5 milliárd eurót kell majd befizetnünk az Unió közös kasszájába. A tárgyalások nyertese Lengyelország, és Csehország. Annak ellenére, hogy nálunknál sokkal gyengébb pozícióból indultak, mégis sokkal többet tudtak kiharcolni, mint a magyar kormány.

Hazánk a 2004-2006 közötti időszakban az EU költségvetéséből 5,1 milliárd euróval részesedik majd, melyből a (feltétel nélküli) kifizetések 3,5 milliárd eurót tesznek majd ki, míg 1,6 milliárd euró megszerzésére pályázati úton nyílik lehetőség.

Ezzel szemben Magyarország 2,3 milliárd eurót fizet majd a közösségi kasszába, azaz az első három évben ténylegesen 1,4 milliárd euró költségvetési támogatást kapunk, ami kiegészül még 148 millió euróval, melyet a határvédelem megerősítésére, az ún. „schengeni határok” kiépítésére adnak, s ami e költségek valamivel több mint kétharmadát fedezi is.

A vártnál rosszabb a helyzet a mezőgazdaság- és vidékfejlesztési támogatások vonatkozásában is. A mezőgazdasági közvetlen kifizetések tekintetében az Unió igen kemény álláspontot képviselt, amelyet a tagjelölteknek csak a tárgyalások végrehajtásában sikerült némileg kedvezőbbé tenni. Az Unió úgy látta ugyanis, ha a tagjelölt országok gazdálkodói a csatlakozás pillanatától 100%-ban részesülnének az uniós agrártámogatásban, az gátolná gazdaságuk fejlődését és konzerválná a jelenlegi termelési színvonalat. Az Unió egy kilenc éves ún. „bevezető” szakaszt javasolt, melynek a végén, tehát 2013-ban lenne lehetőség az akkori támogatási összeg 100%-ának elérésére.

A tárgyalások során a tagjelölteknek sikerült ugyan ezt a szakaszt hat évre lerövidíteni, úgy, hogy az uniós közvetlen kifizetések változatlanul csak 9 év után, 2013-ban éri el a 100%-os szintet, de ha a nemzeti költségvetési források és az elnyert uniós pályázatok biztosítják, lehetőség lesz az uniós támogatás 30%-os nemzeti kiegészítésére. Magyarán szólva, engedélyt kaptunk, hogy saját pénzünket, -erős korlátok között- elköltessük.

Joggal merül fel a kérdés, a költségvetés mely területeiről, kiktől lehet majd 2004-től a szükséges pénzt elvonni, hogy a hazai gazdák- nak ezt az összeget odaadhassuk.

Ha sikerült ezt a kiegészítő támogatást biztosítani, egy francia gazda még akkor is két és fél-szer akkora támogatásban részesül a következő 10 évben az uniótól, mint egy magyar gazda az uniótól és a magyar költségvetéstől együttesen.

Mivel az Unióba történő belépéssel a hazai piacvédő intézkedések (uniós vonatkozásban) megszűnnek, a lényegesen nagyobb dotáció miatt olcsóbban termelő uniós gazdák termékei piacot fognak elvenni a hazai gazdáktól. Nyugati lapok máris arról cikkeznek, hogy a magyar mezőgazdaság érdemi konkurenciát nem jelent majd az EU-ban, így azok csak jelentős, az egész lakosságot érintő áremeléssel tudnak majd védekezni a versenyhátrány ellen.

A mezőgazdasági termelési kvótákat egyéni elbírálás alapján alakította ki az Unió. A tej esetében a polgári kormány álláspontja 2,8 milliárd tonna (28 millió hektoliter) évenkénti termelési érték volt, melyről a jelenlegi kormány 25%-kal kisebb értékre hátrált, majd az utolsó órában azt is feladva, 1,99 milliárd tonna évenkénti mennyiségben állapodott meg úgy, hogy az indulókvóta 1,947 milliárd tonna, amelyhez 2006-tól 0,043 milliárd tonna tartalékvóta járul majd. Ez éppen annyi, mint a jelenlegi fogyasztás. (Volt olyan időszak, a nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején, amikor a hazai mezőgazdaság több

mint 27,5 millió hektoliter tejet termelt!) Ez pedig azt jelenti, hogy ha egy kicsit emelkedik hazánkban a tejfogyasztás, importra szorulunk.

Érdemes megjegyezni, hogy a lengyelek, az Unió ajánlatát meghaladó további félmillió tonnát harcoltak ki maguknak!

Bár gabona kvóta nincs, de 3,49 millió hektár szántóföldi bázisterületen, mintegy húsz fajta növény vonatkozásában 4,73 tonna/hektár terméshozamról szól a megállapodás. Ha ezt meghaladó mennyiségben termelünk, akkor a támogatást arányosan csökkentik. Ha a 2001-es termelési adatokat nézzük, amikor is a búza átlaghozama 4,32 tonna/hektár, míg a kukoricáé pedig 6,28 tonna/hektár volt, jövőbeni lehetőségeink e területen is csak a jelenlegi helyzetet konzerválják.

De nem történt áttörés a szarvasmarha állomány vonatkozásában sem. Vágási prémiumra mintegy 236 ezer, hús marha prémiumra 94,6 ezer, míg anyatehén támogatásra 117 ezer állat jogosult.

A koppenhágai megállapodás tehát a hazai mezőgazdaság jelenlegi termelési szintjének befagyasztása.

Mindaz bizony kevesebb a vártnál!

Joggal vetődik fel a kérdés, ilyen feltételek között szabad-e csatlakoznia az Unióhoz hazánkknak.

A válaszhoz Orbán Viktort, a polgári kormány miniszterelnökét idézem:

„Igen, még így is érdemes!”

Érdemes, mert a polgári kormány négy éve bezonyította, hogy a nemzeti érdeke és az európai újraegyesítés egységbe foglalható.

Égy olyan nyitott gazdaságú országnak, mint amilyen hazánk, mely kivitelének közel 80%-át az unióba exportálja, az esélyt a fejlődésre, a jövőt a gazdasági versenyben csakis az Európai Unió biztosíthatja. Ismert, hogy az Európai Unió végső célja és értelme az országhatárok feloldása, a népek, és a nemzetek összekapcsolása, ami elemi érdeke a több ország területére szétszórótt magyar kisebbségeknek. Érdemes, mert a tagállamok felismerték, hogy a nemzetek gyengülése az Unió feloldását, karakterének értékeinek elvesztését is jelentené a globalizálódó világban. Ezért erősödik az Európai Unióban az egyes nemzetek identitása. A szűkmarkúság ellenére az uniós csatlakozással többletforrásra tehetünk szert, mely ha lényegesen elmarad is a várakozásoktól. Mégiscsak többletpénz, „friss vér” a jövőbeni fejlődés vonatkozásában.

Természetesen tisztában kell lenni azzal a ténnyel is, hogy a csatlakozás önmagában nem eredményezi hazánk versenyképességének javulását, az életszínvonal emelkedését, sőt ismervé az árak és bérek kiegyenlítődési folyamatát, a csatlakozás első éveiben az árak gyorsabban növekednek majd. Minden tehát addig is a hazai költségvetéseken, és az elkövetkező választásokon fog múlni.

Ne felejtjük: 2007-ben új költségvetési fejezet indul az Európai Unióban. Egy, a nemzeti érdekeket a jelenleginél hangsúlyosabban képviselő új magyar kormánynak 2006-ot követően lehetősége lesz a mostaninál sokkal kedvezőbb támogatások kiharcolására, megszerzésére.

Mindaz pedig rajtunk múlik!

Április 12-én és az ezt követő választásokon erről is szavazunk majd!

Sikerre csak akkor számíthatunk, ha egységesegek leszünk, és következetesen valljuk, hogy Európa a jövőnk, de Magyarország a hazánk!

Dr. Latorcai János

(A szerző a Kereszténydemokrata Néppárt alelnöke, az Országgyűlés Gazdasági bizottságának alelnöke, az Antall- és a Boross kormány volt ipari és kereskedelmi minisztere)

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi rovatunkban a **Csizmadiák és cipészek Endrődön (1870-1950)** című előtanulmányból közlünk részletet. A tanulmány a lábbeli készítés történetének felvázolását tűzte ki célul, hogy a mélyre ható tudományos kutatás eredményeképpen, átfogó képet kaphassunk e mesterség kialakulásáról és társadalmi hatásairól településünkön. Bizok abban, hogy a kutatás során kiderül, hogy miért ez a szakma erősödött meg és vert tartósan gyökeret Endrődön.

A TÍMÁR MESTERSÉG EMLÉKEI ENDRÖDÖN

A tímár szó foglalkozást jelent, méghozzá a bőrt kikészítő és egyszerű lábbeliket varró mesterember megjelölésére szolgált. „a szó ismeretlen eredetű, talán a tímó névvel függ össze. Első biztos említése 1240-ből származik „sutor”, azaz „lábbeli varró” értelemben. Középkori gyakorlat szerint a lábbeli varró maga készítette ki a lábbelikhez szükséges bőrt. A tímárok esetében ez keleti módra tímóval megdolgozott fehérbőr kikészítését jelentette.”

„a tímár szónak fokozatosan gyengül a lábbeli varró jellege és inkább a bőrkikészítő jelentése, erősödik meg. Ugyanebben az időben (1387) a varga szó tűnik fel, mégpedig-mint egykor a tímár- a lábbeli varró és bőrkikészítő kettős értelemben.” (Néprajzi Lex. 5. 1982: 289.)

A tímárok a történelmi emlékek elbeszélése szerint tehát nemcsak kikészítették a bőrt úgynevezett tímós eljárással, hanem varrott lábbeliket is készítettek. A későbbiekben az iparág szakosodott s a megjelenő varga mesterség vette át a varrott lábbelik készítését.

A bőr tímós cserzésű eljárása következtében válik a csizmadiák később, pedig a cipészek termékeinek fontos alapanyagául. Az anyaggyűjtés során laikusként én is elköttem azt a hibát, hogy azt hittem a két féle cserzési eljárás nem befolyásolja a lábbeli alapanyag minőségét, de adatközlőm Szurovecz László idős csizmadia rögtön kijavított: „A szűcs bőrből nem lehet csizmát csinálni, mer' akármennyire kezeljük a bőrt a későbbiekben, kiüt rajta a só és vége...”

A tímár mesterség és a csizmadiaság fontos kapcsolatban volt, hiszen a csizma-bőrt kizárólag tímárok készítették.

A továbbiakban tekintsük át a csizmadia mesterség kialakulását, elterjedésének okait, népszerűségét bizonyos területeken. A Néprajzi Lexikon szerint a csizmadia szó szerb-horvát közvetítéssel oszmán-török eredetű. Első említése az írásos anyagban 1594-ből való.

A csizmát pedig 1492-ben említik először hazánkban. Ez a keleti eredetű lábbeli hamarosan kiszorította a középkori divatos lábbeliket. Legfontosabb ismérve a keleti típusú csizmáknak az úgynevezett „fordított varrás” volt.

„Két tüvel dolgoztak úgy, hogy a talp járóléletét nem szűrték át, csak fél mélységig öltötték a bőrből. A sarki részt sem varrták a talphoz, hanem a benedvesített csizmát ezen keresztül fordították a színére... A csizma elejét 3-4 ráncba szedték. A XIX. század

második felétől a magyar parasztság számára készült csizmák keleti formái és technikai elemeit fokozatosan nyugat-európai eredetűek váltották fel.” (Néprajzi Lex. I. 1977: 521.)

Endrődön igen sok „Tímár” családnevű ember él. A múlt század tízes éveiben keletkezett anekdota jól szemlélteti a Tímár előnevűek sokaságát a faluban.

„Történt, hogy egy idegen érkezett a faluba Szarvas felől s érdeklődött, miképpen juthatna el Mezőtúrra. Az útbaigazító ember azt mondta neki: Mennyen el a templomig ott találja Tímár bácsit, az majd eligazítja. Az idegen kicsit meglepődve azon, hogy miképpen találja majd meg azt a bizonyos Tímárt, s nem elég, neki Mezőtúr felől érdeklődni, még egy Tímár nevű embert is keresnie kell. No, de elindult s oda is ért a templomhoz hamarosan. A templom előtti téren lát három, idősebb parasztembert éppen diskuráltak. Oda lép hozzájuk, köszön, s azt mondja: A Tímár bácsit keresem. Mire a három öreg kérdően ránéz, s azt kérdezik:

- No de melyiket? - mert bizony mind a három „Tímár” volt.” (Vaszkó Irén gyűjtése)

A tímár mesterségre nemcsak a jelentős számú családnév utal, hanem a faluban gyűjtött tímár szerszámok is. Különböző hűsölők és puhítók, melyek a Tájház gyűjteményében láthatók. A XX. században azonban már egy tímár mestert sem találhatunk Endrődön.

Ennek oka lehetett a folyamszabályozások miatt lecsökkent legelőterület, amely magával hozta az állatállomány rohamos csökkenését. Oka lehetett még, hogy az itt lévő tímárok a középkori folyamattal ellentétben itt nem a lábbeli varrást hanyagolták a bőrkikészítés túlsúlya miatt, hanem a bőrkészítést hanyagolták a lábbeli készítés túlsúlya végett. Akár hogy is volt, a csizmadia mesterség virágzott a XIX-XX. század fordulóján, kisebb megszakítással (Trianon miatt) az 1930-as évek végéig.

Az endrődi tanoncok névjegyzéke (1893-1910; 1910-1925) szerint a tanoncokat oktató csizmadiamesterek 1893-1925, 56-an 217 tanoncot oktattak s neveltek ki a szakmának. Ebben az időintervallumban a cipészet is szépen virágzott; 38 mester, 160 tanonc kezébe adott szakmát. A csizmadiasággal szemben a cipész mesterség a továbbiakban is tovább virágzott, melynek eredményeként már az 1940-es években szövetezettek alkották.

A CSIZMADIA MESTERSÉG JELENTŐSÉGE ENDRÖD IPAROSSÁGÁBAN A XIX-XX. SZÁZAD FORDULÓJÁN

„Endrődön az első cég 1819-ben alakult, melyet kovács-, kerégyártó-, szűcs-, szabó- és csizmadia mesterek alakítottak. Egy előkerült vándor könyvből viszont kiderült, hogy már 1820-ban a szabók és szűcsök külön céhben dolgoztak (Tímár András szabó vándorkönyve)”

„1900-ban, a községben 726 iparos volt, 1920-ban 635-en dolgoztak az iparban” (Endrődi Füzetek 5. 1996: 17.)

A csizmadiák nagy száma miatt előkelő helyet kaptak az ipartestületben is.

Ellátták termékeikkel nem csak a falu lakosait, hanem a környék paraszttársadalmát

a jó endrődi csizmákkal. A csizmadiák köre két részre oszlott, egyik a vásároló csizmadiák, akik termékeiket messzi vidékre is elszállították, a másik kör, akik helyben értékesítették portékájukat. A sok csizmadia a faluban óriási konkurenciát jelentett minden egyes csizmakészítőnek, hiszen aki egyszer egy rossz minőségű munka miatt elvesztette a vevőkörét nagyon nehezen vagy egyáltalában nem tudta újra visszaszerezni. A megnövekedett minőségi igények miatt, az endrődi csizmák országosan ismert, kiváló termékeivé váltak ennek az iparágak.

Endrődön már 1897-ben működött az Ipartestület, ahol a csizmadiák és cipészek az úgynevezett borszakosztályt alkották. Külön rendezvényeik voltak az Ipartestület épületében bálók, vacsorák, amelyet egyszerűen bős bálnak, bős vacsorának neveztek.

Az Ipartestület építését a helyi iparosok közadakozásból finanszírozták. A csizmadiák egy pár csizma árával járultak hozzá az építkezéshez, ami az akkori viszonylatban nem volt kis anyagi áldozat. Az Ipartestületnek énekara volt, amelyet dalárdának neveztek, itt is tevékenyen részt vettek a helyi borszakosztály tagjai.

A helyi iparostársadalom életét színezték az iparos csüfölok, melyből most a cipész és csizmadiákról szólók közül olvassunk néhányat:

„Cipész: - Suszter, majszter kaptafa,
csirizes a valaga.

Csizmadia:

- Uj a csizmám nyalka,
Eperjesi szabta,
Szonda Pista varrta,
Egyszer mentem el a bálba,
Leszakadt a nyalka csizmám sarka.”

Egy endrődi csizmadia a szarvasi vásárbán eladott egy tótnak egy pár csizmát. Nem lett jó a csizma, hozta vissza a tót.

Nem tudják, hogy Csizma Dia hun lakik? Görbe orra feláll, rossz csizmát csinál... „ (Endrődi Füzetek 5. 1996: 96.)

A CSIZMADIÁK, CIPÉSZEK MINDKETTEN SUSZTEREK

Ha a két szakmát vizsgáljuk a régebbinek mindenképpen a csizmadia mesterséget kell tekintenünk. Amint már az előző fejezetekben felvázoltam a magyar területen a középkorban terjedt el a csizma viselése méghozzá a török hódoltság időszakában. A kezdeti formák a keleti típust tükrözték, s majd csak a XIX. század végén kezdenek elterjedni a nyugati típusú csizmák a parasztság körében. Ahogyan Csaplovics jellemzi a magyarságot értekezésében, azt mondhatnánk; minden magyar csizmában születik. Persze ez még az akkori viszonyok között is túlzó kifejezés lenne, hiszen az elmaradottabb országrészekben, a peremterületeken még nagyon sokáig a bocskor a legkedveltebb lábbeli. A csizmadia mesterség folyamatos megújulását a XX. század élénkülő cipődivatja állítja meg, ennek következtében a század közepére a mesterség megszűnik. A parasztság hagyományos kultúrájának elsovadásával párhuzamosan kiveszik a csizmadia mesterség folyt. a következő oldalon

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Törvénykezés, népi közigazgatás Gyomán - 1717-1848

A következő sorozatunkban nem célunk a népi közigazgatás és népi jogszokások részletes taglalása. Csupán néhány gyomai példával szeretnénk bemutatni e szerzteágazó, érdekes és tanulságos területét a néprajztudományának.

A jobbágyság felszabadításáig a községekben a földesúr /vagy megbízottja/ által kinevezett vagy a falu lakói által választott helyi hatóság; „Előjáróság” melynek hatáskörét a szokásjog, a földesúr által kiadott rendtartás, falutörvény állapította meg. Ez a hatáskör kiterjedt a közösség mindenféle igazgatási, igazságszolgáltatási és gazdasági tevékenységére.

Az előjáróság tagjai: főbíró, törvénybíró, és legalább 12 esküdt, ember, a nótárius-jegyző, adószedők, utca kapitányok, tizedesek, éjjeliőrök, kertgazdák, pusztagazdák, hadnagyok, kocsisok, mindközönségesen a „város cselédjei” /vagy a nép nyelvén; a „város kutyái”/.

Fentiek a gyomai állapotokat tükrözik.

A személyi konfliktusok, többségét valóban helyi környezetben nemcsak megoldották, hanem a kiváltó okokra is figyelemmel lehetett. Mint itt közölt példánk is bizonyítja, a legbelsőbb „egyéni életbe” is „sikerrel” beavatkozhattak. „Alább írt praesentibus /=jelenlévő/ adom tudtokra mindeneknek, a kiknek illik, hogy minekutánna minden jószágomnak Szerfelett való vesztegetésért s prédálásáért, mód nélkül való tivornyázásom 's korhelkedésem 's bor italomért, Feleségemet minden ok nélkül való üldözése miatt 's korhelekkel 's gyanús Személyekkel való rossz társalkodásomért mind különösen az Atyámfiától mind pedig közönséges Hellyen sok izben meg intetem volna, 's magamat még is meg nem igyekeztem jobbitani, arra nézve most magamat arra kötelezem, hogy mind amennyiszor vala-

mennyiszor a 'fellyebb ki tett akár mellyik rossz tselekedetben találatom azonnal 20 páltzautéssel büntettessem. Hogy pedig mint olyan a'ki még egy Krajtzárt is nem kerestem, sőt a'mi örökségben maradtam azt is gyermekeimtől vesztegettem az e'fféle vesztegetéstől is mind inkább inkább elzárattassam a'Malmomból hogy látassék valami haszon ez után nem úgy mint eddig az ott való Hombárnak /-gabonataról/ kultsát Csapó Mihály Testvér Uram Bátyámnak által adom olly móddal hogy soha hire nélkül /-tudta nélkül/ abból tsak egy szemet sem veszek ki, hanem a'mikor szükségem lésszen a'búzára az említett Testvér Bátyám Uram mérjen ki. Melynek nagyobb bizonyágará adom ezen tulajdon nevem alá írásával meg erősített reversalis /-kötelezvény, írásbeli nyilatkozat/ Levelemet.

Gyomán 13-Augs.1802.
Csapó István s.k."

„Isten képét viselő Nagy érdemű nagy betsülletre méltó Nemzetes Birák Uraimék. Ha az Isten is meg Szokta hallgatni az igaz életű Özvegyeket és könyörül az igyetlen Árván; tessék ki ebbe' a részbe Kegyelmetekben az Istennek képe, hogy hallgassanak meg engemet, és az Istentől Kegyelmetekre bizott Törvény szerint Könyörüllyenek az Özvegyen és ne nyomorítsák meg az Árvát.-Az Istent, magokat Kegyelmeteket, az egész Helységet, és a magam Leike esméretét hívom én tanubizonyáságul, hogy 29 Esztendő elforgása alatt tisztán ettem én Kegyelmetek között keserűséggel elegyített árva Kenyeremet, még is most méltatlan kell megnyomoríttatnom.-Kegyelmetek az én legközelebb való bizonyásaim, hogy azt az Három akó pálinkát is, melly vagyon én töllem a'Kegyelmetek keze alatt, ártatlanul el véve; nem ittzevel való elmérésre, sőt nem is hogy magam éllyek véle,; hanem azért hoztam hogy gyalró igyetlen özvegyiségén nem járhatok én Sokszor sok és hosszú utat, hogy hát minél hamarébb Szabadulhassak, és

véhessek meg valamit attól a megtesesült tsalárd ördögtől, attól az én adós Pesti Asszonyomtól, a kit Kegyelmetek is jobban esmérnek, tsalárdságáról hogy sem mint igasságáról;elhoztam adósságba gondolván hogy jobb valami mint semmi sem; el hoztam bizonyos emberek tanátlásából akik azt mondták; hogy valamit véhetek tsak vigyek el tőle mert oda vész küiömben az én adósságom; úgy hoztam pedig hogy Felséges Királyunk Kegyelmes parantsolattya szerént és engedelmé mellett akóval eladjam; vagy Kegyelmeteknek a Tsapszék számára;vagy ha Kegyelmeteknek nem tettzik, más Helységbeli Arendátorokat is vele meg kinállyak; a melly élelem keresésének módját a Felséges Királyi Kegyelem, és Kegyelmes engedelem nem tilt felllyességgel.-Az igazságot támastom Szivere Kegyelmeteknek, hogy gondolylyak meg, bizony Özvegynek meg rontása ez, hogy én mamár élelmetől is meg fosztattam buzátskámnak elvétettetésével, ruházatom is levonattól rólam; Hitelesimnek is kezébe adatott életem Pálinkámnak elvételével, mert ebből fizettem volna adósságomat, és abból ruházkodtam volna. -Alázatosan esedezem hát és Kérem Könyörületességre könnyen hajló Sziveket Nemzetes Birák Uraiméknak hadd éllyek én Kezek tsokolása között könyörgök ismét adják meg nekem azon pálinkának árát, hadd fizessek adóssaimnak és hadd ruházkodhassam, Bizony az Özvegyeknek igaz Birája, az Árváknak jó Istene jó néven vészi is Kegyelmetektől az Özvegyen való Könyörületességet és Könyörül a Kegyelmetek maradákn is. Mellyet Nemzetes Birák Uraimék is meg tselekedvén tselekedje meg az Özvegyek Attya is Kegyelmetekkel Szivessen óhajtván és maradok

Nagy Betsülletre méltó Nemzetes Birák Uraiméknak 1796. 8-a Decembris
Leg kisebb méltatlan Szolgáló Leányok özvegy Salánki Mihályné"

Cs. Szabó István

hatjuk ezt ok-okozati folyamatnak, miszerint ha nincs ki a csizmát lábára húzza, a csizmadianak új kenyérkereset után kell néznie. S ez az új kenyérkereset a cipészeten talált meg.

A két szakma édes unokatestvére egymásnak mégis a csizmadiaság szakmai elcsöszése még ma is kitűnik az idős mesterekkel beszélgetve, akik még ma is azt mondják: „A cipész az suszter, de nem csizmadia! A cipész, az nem tudja megcsinálni a csizmaszárat. A csizmadia, az megtudja csinálni a szárat is, a talpat is. Két túvel kell varni egyszerre, ezt csak a csizmadia tudja.”

másik megközelítést is olvashatunk, mely azt mondja: a suszter kontárt, a mesterségéhez nem értő személyt jelöli. Erre utal egy helyi kifejezés az „összesuszterol” valamit, vagyis csak úgy helyel-, közel összeüt. Azt hiszem az elnevezés megváltozása hűen követi a bekövetkezett változásokat a csizmadiaság és a cipészet terén. Ennek kapcsán faggattam adatközlőmet, hogy mellyik szakma az előrébb való? - s megdöbbenésemre azt felelte: „

A cipészé, mert az az uraknak készíti a cipőt, s ha tetszik a vevőnek nagy árat kérhet érte.

Míg a csizmadia felemeli az árat a parasztok morogva más portéka után néznek.”

Felhasznált források és irodalmak:
Néprajzi Lex. 5. 1982.
Néprajzi Lex. 1. 1977.
Endródi Füzetek 5. 1996.
Vaszkó Irén gyűjtése
Szonda István gyűjtése 2001.

Gyomaendrőd, 2003. március 16.
Szonda István

Kép: suszterinasok Koósék műhelyéből

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

„VÁROSUNK folyóirat színvonalas és sok irányú szerkesztése ismeretanyaga minden korosztály érdeklődését felkeltette. Ugy a felelős szerkesztő, mint a szerkesztőség minden tagja méltán kapja az elismerő szavakat, írott sorokat. Magam részéről csatlakozom a gratulálók táborához! A jubileum legyen ünnepe írónak és olvasónak egyaránt.

A jövőt tekintve kérem, a szerkesztő munkát lankadatlan kivitartással folytassák az olvasók öröme. Ehhez kívánok erőt, egészséget és még több őszinte dicséret kritikát.

Szeretném, ha Jogi tanácsadás sorozat többször volna olvasható a lapban, pl. különféle szerződésekről (eltartási, adás-vételi, gyámügyi).”

TÍMÁR BENEDEKNÉ
Budapest

„Nekem így jó, ahogyan van. Minden sorát elolvasom. További jó egészséget kívánok a szerkesztőségnek.”

FÜLÖP MIHÁLYNÉ
Gyomaendrőd

„Tisztelt Szerkesztők!

Tekintettel arra, hogy én 1946 óta nem élek a szülőhelyemen, így közvetlen élvezője az ottani eseményeknek, fejlődés adta lehetőségeknek nem vagyok. De érdekel!

Már a hó első napjaiban nagyon várom az újságot, és mondhatom az elsőtől az utolsó betűig olvasom, nagy érdeklődéssel. Itt Mosonmagyaróváron is van ilyen a várost érintő közérdekű újság, de egyre inkább a politikai híreket közli.

Kérem, hogy maradjanak meg ezen rovatok. Munkájukhoz kívánok kivitartást, jó egészséget.”

NARANCSÍK VINCÉNÉ TÍMÁR LUJZA
Mosonmagyaróvár

„Szeretem olvasni: Endrőd régmúltjában történt érdekes eseményeket. Endrőd „nagy” embereinek életrajzát. Mindennel elégedett vagyok és nagy szeretettel olvasom a „gyökerekről” szóló tudósításokat.”

SARKADINÉ SELEM ORSOLYA
Leányfalu

(Hírek házunk tájáról) jó, azonban lehetne bővíteni a témát. „10” (Az Európai Unió kapujában) A politika egyáltalán nem érdekel. „12” (Mária néni meséi) a mese helyett esetleg az irodalmi oldal lehetne bővíteni a klasszikusokkal”.

DAJKA TIBORNÉ
Gödöllő

„Én elégedett vagyok, és csak gratulálni tudok szerkesztőknek! Jó egészséget, további sikereket kívánok.”

TÓTH PÉTERNÉ FEKÉCS BÉLÁNÉ
Gyomaendrőd

„Szívesen olvasnék az új múzeumról részletesebben, vagy hasonló kizárólag endrődi mesterségről. Kevesebb politikai hangulatú, de több helyi eseményről szeretnék informálódni. Stb.”

TÍMÁR IMRE

Megemlékezés és zászlószentelés Hunyán

Március 14-én havazásra ébredtünk, de a lelkesedésünket mindez nem hűtötte le. Hiszen nem csak 1848. március 15-re emlékeztünk, hanem ezen a napon szentelte meg plébánosunk a falu Európa Unió zászlóját is. Ezért is reménykedtünk, hogy sokan leszünk a Művelődési Házban. Sajnos nem így történt. Pedig milyen szép volt!

Már hagyomány iskolánkban, hogy a március 15-ei megemlékezést Timár Lászlóné és jómagam szervezzük meg a 7-8. osztályosok szereplésével. Ehhez most anyagi segítséget is kaptunk a polgármesteri hivataltól, így nagyon szép dekorációval emelhetjük az ünnepség fényét.

Rendezvényünk nyitányaként a Himnuszt és az Európai Unió Himnuszt hallgattuk meg, majd Hunya Tiborné polgármester-asszony mondta el ünnepi beszédét. Kiemelte uniós csatlakozásunk jelentőségét. A csatlakozásnak vannak előnyei és hátrányai, de még minden ország nyert, ha az Unió tagjává vált. És ha egy ország nyer, akkor annak minden polgára nyer, lakjon városban vagy faluban.

Az ünnepi beszéd után került sor az uniós zászló megszentelésére.

Iványi László plébános úr szavaiból megtudhattuk, miért kék színű a zászló, és miért 12 csillag díszíti.

„A kék szín a keresztény hagyományban Mária színe. Mária a mi égi Édesanyánk, aki palástját óvón teríti ránk. A tizenkét csillag pedig Mária fején a 12 csillagból álló korona. Jelenések könyve ezt írja: „Az égen nagy jel tűnt fel: egy asszony, öltözte a Nap, lába alatt a Hold, fején tizenkét csillagból korona.” (Jel 12.1)

Az asszony a lelki Izrael, vagyis az ószövetségi igazak és az Egyház eszmei egységbe olvasztott jelképe; átvitt értelemben a Boldogságos Szűz Mária. A nap, hold, csillagok az asszony határtalan méltóságát tüntetik fel.

Hogyan lett az Unió jelképe? Paul Levi zsidó vallású belga polgár a vészidőszak idején fogadalmat tett, ha túléli a háborút és a nemzetiszocialista üldözés borzalmait, katolikus hitre tér. Megtartotta fogadalmát. Az Európa Tanács tisztviselője volt, amikor egy Mária szoborra pillantva eszébe jutott fogadalma, és az Európa Tanács főtákarának ő javasolta a kék alapon a 12 aranyárga csillagot.”

A zászló megszentelésének felemelő pillanatai után következett az iskola tanulóinak előadása.

Először versekkel és Vivaldi zenéjével idéztük fel a tavaszt, majd megelevenedtek 1848. március 15-e legfontosabb eseményei. Láttuk az ifjakat a Pilvax kávéházban, majd az egyetemkénél. Láttuk, hogyan foglalták le Landerer nyomdáját, és milyen lelkesedéssel énekelték a Nemzeti Dalt.

Elhittük, hogy ők azok a márciusi ifjak, akik többet tevének huszonnégy óra alatt, mint nagyapáik és apáik míg egy század elhaladt.

A Szózat elhangzása után a Művelődési Ház és a Polgármesteri Hivatal falán elhelyezett emléktáblák megkoszorúzására került sor.

A zord idő ellenére szép nap volt. Bár csak jövőre többen tartanának velünk.

Timár Béláné

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Március Idusa Erdélyben

Erdély szerte méltóságteljesen megemlékeztek a negyvennyolcas forradalom és szabadságharc 155. évfordulójáról.

Székelyudvarhely: Déli harangszókor székelyruhas lovasok felvonulásával kezdődött az emlékünnap. A nemzeti ima eléneklése után a magyar történelmi egyházak képviselői mondtak ünnepi beszédet, majd a polgármester és a parlamenti képviselő beszélt. Elmondta ünnepi megemlékezését Kövér László a Fidesz Választmány elnöke is. Medgyessy Péter üzenetét a magyar nagykövetség munkatársa olvasta fel. Blaskó János szobrászművész ajándékát, Kós Károlyról mintázott bronzszobrot nagy tapssal köszönték meg az udvarhelyi polgárok.

Csikszereda: Gál Sándor székely honvédezedes köztéri szobrának megkoszorúzása után a mintegy 1500 fős ünneplő sokaság a Vártérre vonult, ott Petőfi Sándor és Nicolai Balcescu szobrai mellett olvasták fel Adrian Nastase és Medgyessy Péter üzenetét. Ünnepi beszédében a polgármester az erdélyi magyarság egységét hangsúlyozta: „Nem a magányos fenyők, hanem az összefonódó erdők tudnak ellenállni a legvadabb viharoknak.“ A városi RMDSZ és a polgármesteri hivatal nem engedélyezte a kolozsvári Márciusi Fórum ünnepi üzenetét felolvasni.

Barót: a református templomban ünnepelt. Az ünnepség végén a Magyarok Világszövetsége küldötte Kossuth zászlót ajándékozott.

Brassó: Zsúfolásig megtelt a színház terme, ahol a Brassói Magyar Dalárda énekelt el a Szózatot.

Nyerges-Tető: A szakadó hó ellenére nagy tömeg gyűlt össze a szabadságharc során hősi halált halt székely honvédek tiszteletére. Az ünnepi műsort Tusnád község szervezte.

Gyergyószentmiklós: A Szent Miklós római katolikus templomban ünnepi szent misével kezdődött az ünnepség, ezt követően az ünneplők a Petőfi és Kossuth szoborhoz vonultak. Az ünnepi megemlékezés és koszorúzást követően körmenet indult a köztetetőbe.

Kézdivásárhely: Több ezres tömeg gyűlt össze a Gábor Áron nevét viselő főtéren, hogy tisztelegjen március 15-e emléke előtt. A városban található 48-as emlékművek megkoszorúzása után kezdődött a lovas felvonulás, a hagyományörző csoportokon kívül felvont a 15. székely határőr gyalogezred, valamint a szegedi hagyományörzők egy csoportja. Ünnepi beszédet mondott a polgármester és Németh Zsolt a magyar Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke. Medgyessy Péter üdvözlő felolvasásra került. Este a Vigadóban ünnepi műsort is tartottak.

Székelykeresztúr: Az ünnep előestéjén két helyi középiskola 400 diákja égő fáklával vonult végig a kivilágítatlan város főutcáján. Petőfi szobra előtt mintegy 155 keresztúri róttá le tiszteletét a szabadságharc hőseinek emléke előtt.

Bucarest: A Kálvineumban tartott ünnepi megemlékezés ökömenikus istentisztelettel kezdődött. Az ünnepi megemlékezések keretében felolvasták Medgyessy Péter és Markó Béla üzenetét.

Kolozsvár: Mintegy ezren gyűltek össze a Farkas utcai református templomban, az ünnepi istentiszteletre. A templomból az ün-

neplők a Petőfi utcai Biasini Szálló elé vonultak, ahol már reggel koszorút helyeztek el a Funar által vezetett Nagy-Romániai párti küldöttség mintegy 50 fő jelenlétében az 1848-49-ben állítólag meggyilkolt 40 ezer románnak is emléket állító emléktáblánál. Boros János alpolgármester a „városvezetés egy részének nevében“ köszöntötte az egybegyűlteket, Kónya-Hamar Sándor képviselő beszédében cáfolta a „mitoszt“, mely szerint a magyar szabadságharcnak 40 ezer erdélyi román áldozata volt.

Eckstein Kovács Péter szenátor beszédében hangsúlyozta, hogy ha az ország tovább halad a csatlakozás ösvényén, akkor „nem egy másfél milliós kisebbség leszünk, egy húszmilliós országban, hanem egy 12-13 milliós közösség egy 450 milliós Európában. Az ünneplők a Petőfi tábla koszorúzása után a Házsongárdi temetőben koszorúzták meg a Honvéd-emlékművet.

Szilágy megye: Zilahon Wesselényi szobrát, a református templomkertben és központi temetőben a honvédsírokat koszorúzták meg. Ippon az első és második világháború áldozatainak emlékére állított emlékművet avatták fel, Szilágynagyfaluban, és Szilágyosmlyón is ökömenikus istentisztelettel emlékeztek a szabadságharcra.

Nagyvárad: Temfli József római katolikus megyés püspök és Tökés László református püspök nyitotta meg a koszorúzások sorát, Rulikowski Kázmér sirjánál. Sor került Szacsavay Imre és Petőfi Sándor szobrainak koszorúzására is. A rogeriuszi református templomban megtartott istentiszteletet követően a 48-as honvédek rogeriuszi sírkertjében rótták le az ünneplők kegyeletüket. Délután az Allami Színház díszelőadása után 100 fákla lobogó fényétől megvilágított menetben vonult át a menet a Petőfi parkba.

Nagyzalonta: Lovassy László sirjának megkoszorúzásával kezdődtek a hajdúvárosban a megemlékezések. A református templomban Balogh Barna dobozi lelkész hirdetett ígét. Kossuth Lajos köztéri szobránál mondtak emlékbeszédet. A koszorúzáson a román pártok helyi képviselői is részt vettek, ezután az ünneplők fáklás felvonulással mentek a városközpontba. Zilahy Lajos Művelődési Házban Zúg március című ünnepséggel, fejezték be a megemlékezést.

Nagybánya: Az ünnep előestéjén a városi színházban tartottak ünnepi előadást. Szombaton koszorúzták az Arany Sas fogadó épületén lévő Petőfi emléktáblánál, majd felavatták a felújított RMDSZ székházat.

Koltó: A zsúfolásig megtelt református templomban a lelkész mondott ünnepi beszédet, majd a Szatmár megyei kórus és az Ifjúsági Keresztyén Egyesület képviselői adtak műsort. Ezután megkoszorúzták Petőfi Sándor és Szendrey Júlia szoborcsoportját.

Máramarosziget: Ökömenikus istentisztelet és ünnepi beszéd után a református templom kertjében a forradalom emlékművénel, majd Leówey Klára obeliszkjénél rótták le a kegyeletüket. Délután a katolikus és református temetőben folytatódott a koszorúzás.

Szatmár megye: Hagyományaikhoz híven a szatmárnémeti Lánocs templomban emlékműsorral kezdtek. A templomból nemzeti zászlót lobogtató fiatalok a református temetőben lévő Kossuth szoborhoz mentek. Délután az Ormos-ház falán elhelyezett Petőfi emléktáblát koszorúzták meg. Az ünnepség este az Északi színház ünnepi előadásával ért véget, ahol Debrecen alpolgármestere Túri Gábor is felszólalt.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület idén is megszervezte a Széchenyi emléktúrát Kőszegremetére, ahol megkoszorúzták Erdély egyetlen szabadtéri Széchenyi szobrát. Nagykarolyban és a megye többi településén is megemlékeztek 1848-49 hőseiről.

Arad: Az aradi vesztőhelyen tartották az ünnepséget.

Temes megye: Temesváron a győródi 1848-as emlékmű koszorúzásával kezdődtek a megemlékezések. Koszorúzták Klapka György szülőházánál is.

Szabadfalun, ahol Petőfit hadnaggyá avatták a református lelkész, a katolikus esperes és a parlamenti képviselőjük mondott ünnepi beszédet. Este avatták fel a Kós Károly Községi Központot és ott koccintottak a márciusi ifjak emlékére, az általuk megfogalmazott gondolatok továbbélésére.

Lugoson gyertyás felvonulás emelte a rendezvény hangulatát.

Dettán, Gátalján, Gyertyámoson, Ötvösdön, Ujszentesen, és Zsombolyán is megemlékeztek a magyar forradalom és szabadságharc 155.-ik évfordulójáról.

Az erdélyi ünnepi beszámoló forrása a „Kronika Erdélyi Közéleti Napilap“ volt.

Összeállította: Császárné Gyuricza Éva

Prokop Péter:

Alleluja

Föltették rá életüket. Elhagytak érte hálót, ladikot, mesterséget, családot. Mint a dunai hajósok, időnként hazatértek. Ilyenkor Péter kafarnaumi lakásán időztek. Térítő útjaikon egyre hosszabb időre elmaradtak vándor élettel, a vándor tanítóval, vándor iskolán szoktak hozzá a hontalansághoz.

Elég nehezen fogták föl bizonytalan jelenüket. De a vonzalom erős kötelék. A holnap, mi lesz velük, a jövő még kevésbé kontúrozódott eléjük. Szeminaristának sem rajzolódik elébe biztosra a sorsa.

A Jordán melletti János hangja, a nagy jel mielőtt eltávozott volna, átjátszotta őket, kinek csak előfutára volt, nem méltó, hogy sarusziját megoldja.

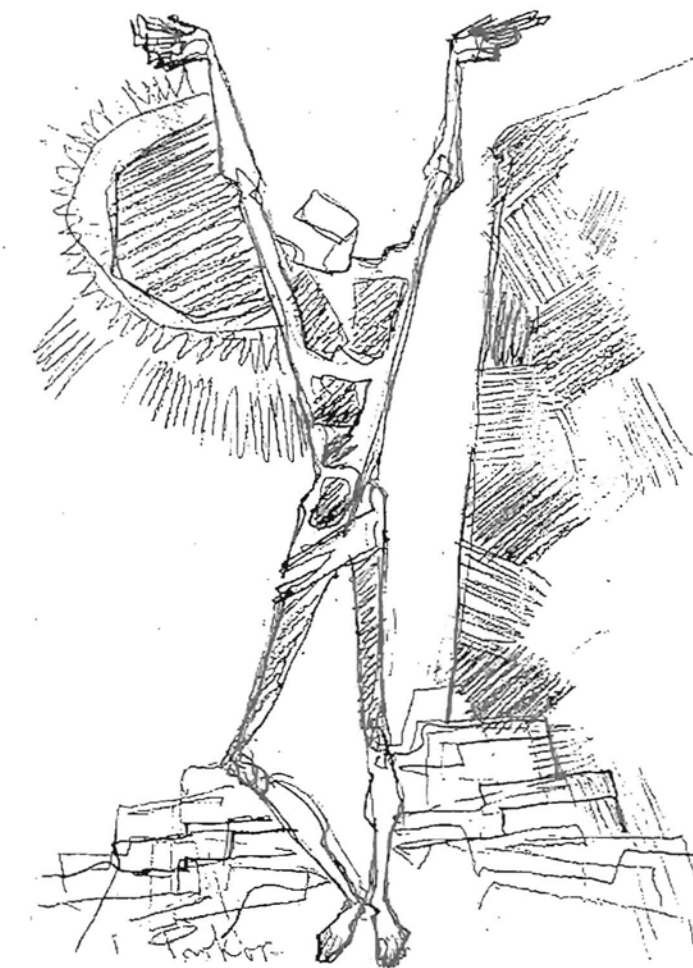
Valami homályos Isten Országáról gyakran beszélgettek. De inkább hasonlatokban. Ők ízesítik majd, mint a só meg a kovász. Olyan hegyre húzó város lesz. Az út porától mentes és vonzó. Vágya a hazátlanoknak. Hálófélék is, melyben jó és rossz halak keverednek. Nekik lesz földadatuk, hogy válogassanak. Oldjanak, kösse nek, megbocsássanak. És drágagyöngy, melyért érdemes eladni mindent, csak megszerezhessek.

Uj királyság? De érthetetlen, miért lógott ismételtelen meg előle. Mi lesz ott a földadatuk? Jakab és János jobb és baloldalára intézkedőkül jelentkeztek. Kicsit nyersnek hatott elutasításuk. A szerkezete Se- hogysem állott egybe eléjük. A gyarlóság szeret rangokban, hivatalokban szerveződni. Magas volt nekik, hogy Péter sziklaságára miként épül rá, amivel a pokol hatalma sem bír majd el.

Tisztán erkölcsi formulákban, nehézkesen képzelődtek. A messiási küldöttet a próféták is csak sejtelmesen híresztelték. A kígyó, az eljövendő asszony meg az ivadéka háttérbe szorultak.

Hogyan fér majd össze oroszlán és bárány, párdúc és gödölye? Nemcsak a zsidóké lesz, az a birodalom mindenüvé elterjed s míg ember él, meg nem szűnik soha...

Mikor határoknak, időben tervezgettek, rájuk csodálko-

Prokop Péter: Győztes halál 1992.

zott: bennetek van. Nem kövekből épül és jogarral kormányoztatik. Ne a farizeusok terminológiájában gondolkozatok! Nyolc jajjal bunkózta le viselkedésüket, mert a maguk dicsőségét keresik, nem Istenén fáradoznak.

A „ki láthat tisztán” bizonytalanságában vergődtek, ami még jobban csigázta kíváncsiságukat. Emelte ideáljait, de ledorongolta bal hiedelmeiket.

A három év gyorsan elszáadt. Újdonsága mint a méz. Valami történni fog. Idegeik az idők teljében vibráltak. A jeruzsálemi bevonulás majdnem királyavatással fölért. A nép őrzöngött. Ruháit terítette eléje a porba. Az is igaz, fogukat csikorgatták a papok. Jézus szeme még könnyezett az ujjongásban. Biztos, ami biztos, Péter rejtegette kardját szűkös batyujában. Várt és váratlan esetlegességekre készen.

Am elképzeltetlen gyálatatba omlottak a színes re-

ménykedések. Megkötözés, ostor, Pilátus gúnya, a főpap átka, a gonosztevők bűnhődése, a kereszthalál irtózatosaan hömpölyögtek a vak megsemmisülésbe.

Mi várhat a tizenkettőre? Szerencse, ha elbujkálni hagyják véde lenségüket. Ellillannak majd, visszalopakodnak a tóhoz. Hálót foltoznak. Újból kezdenek. Az idő gyógyít. Fialok és nőtlenek. Az elhagyott családba visszakeredezkednek.

De a legtisztességesebb ember, kit Péter vakmerően, lelkesedésében az Isten Fiának emelt meg, nem csapta be a hozzásegődötteket.

Föltámadott. Győzött a halál fölött és visszajött. Belátassa velük Végre, miről is van szó. Mi a hivatásuk.

A hét első napja a fixpont, honnét kiemelhetik a Világot, S önmagukat félreértéseikből a mágikus új szférákba. Az elmentmondásoknak így kellett befejeződniük, hogy belásák.

El nem kerülhetik saját keresztútjukat, melyet ha nem is keresnek, Végig kell járniok. De a tizenégy állomás a tizenötödikbe torkollik, mely a halálból az öröklétebe folytatódik.

A régi keresztények templomaikban a Pantokrátorra szögezték tekintetüket. Csak tíz század után jelennek meg az első feszületek. Az öncélú önkínzók még későbbi eltvelyedések. Hagyd a szögesövet, majd akaratod ellenére is, úgymis mások fölőveznek! De akkor fogadd el meglepetésükre!

Ha nem támadt volna föl Krisztus — kiált Pál apostol — hiábavaló volna a hitünk! Meggyőződése nélkül vedd kalapodat! Akaszd szögre múltadat! Ne csald többé önmagadat! Nehéz, kegyetlen, elviselhetetlen az iga a tavaszi húsvéti alleluja nélkül. Miért nem várt másfél napot Júdás, a szerencsétlen?

Az irgalmas nővértől búcsúzkodva sajnálkozik így a meggyógyult ateista: de rosszul jár kedves, ha nincs mennyország. Fátyola alól az így mosolyog vissza: már most szívemben érzem boldogságát.

A komor karthauziak sötét folyosóikon rámormolnak egymásra: emlékezz a halálra! Am ma így lelkesítik egymást: gondolj az életre!

A nyomunkban settenkedő csonthomlokú orgyilkos pont arra biztat: siess, iparkodj, szakítsd le minden órának virágát. Perc az élet, süket a sír! Ragadj meg minden alkalmat, lökd félre az önmegtágadásokat!

A keserűeknek, világfájdalmasoknak most dobbantva a sírból kilépőre rándul karunk. A legyőzött legyőzte az üres szemű diktátort.

Jézusé a legszomorúbb történet volna: a gonoszok megölték a legjobbat. De hova eltemették, nincs ott, mutat a helyre az angyal.

Csomó „de” tolu még ajkunkra. Igen, lehet, sajnos, szomorú, hát érdemes? Azonban mindent fölöz a csodák csodája. A vezérünk áll élünkön: ne féljete, én legyőztem a világot!

Mária néni meséi

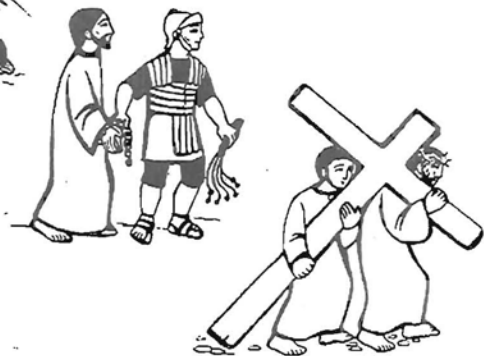
A verseket és a mesét írta: Iványi Mária

Ma diadalmas lett az élet

A nap derűsen felragyog,
Mert húsvét van, és áldott ünnep,
Ujjong a lélek szent örömmel,
Mert félelmeink messze tűnnek.
Halál, hol van a te fullánkod?
Ma diadalmas lett az élet!
Feltámadott, ki értünk vállalt
harminchárom keserves évet.
Feltámadott, ki vércseppekkel
Új szövetségre tett pecsétet
Ki meghalt értünk, vétkesekért,
Ő aki vétket sose vétett,
Áldozatként lett engedelmes,
Örökkön élő szent alázat,
Üdvösségünkért tűrte némán,
Hogy annyi átok és gyalázat
kísérje őt a Golgotára,
Elhagyottan, meggyötörtén lett
Örök életünk drága ára.
Égi Atyánk megbékélt velünk,
Megnyílt az ég, és zeng az ének,
Allelujával mondjunk hálát
A szeretet szent Istenének.

Szánom őt ezért

Annak, aki lelki szemeivel
Nem látja, mint viszi
Jézus a keresztfét,
Nem látja, és nem érzi fájdalmát,
Könnye csordultával,
Háromszor elestét,
Nem hallja meg panaszos jajsavát:
Istenem! Istenem!
Mért hagyta el engem!
S nem hiszi, hogy érte is ott függött,
S keserves kínok közt
Meghalt a kereszten,
Az ártatlan Bárány, ki tiszta volt,
S nem követett el
Soha semmi vétket,
Mégis, drága teste tövisektől,
Korbácsütésektől
Ezer sebből vérzett,
Kinek szíve ettől meg nem sajdul,
Kinek a húsvét nem
Allelujás öröm,
Annak a lelkében ridegen és
Meközültén, némán
Ott lakik a közöny.
Az, aki nem mond Istennek hálát,
Húsvéti gyertyának
Nem érinti fénye,
Annak sosem lesz az örök életben,
A feltámadásban
Áldott szent reménye!
Szánom őt ezért, szívemből szánom,
S kérem a szenvedőt,
A Liturgiában,
S a vigilián, mind aki virraszt,
Elmerül a hitben,
Ujjongó imában,
Legyen példakép, tanuságtevő,
Hogy az, ki tévelyeg,
Felébredjen végre!
Megérezze Isten szent kegyelmét,
S megnyíló lélekkel
Tekintszen az égre!

DIÁKSPORT

Legeredményesebb iskola!

Hét arany, nyolc ezüst, és 8 bronzéremmel nyerte el ezt a rangos címet a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola.

Március 1-én Békéscsabán rendezték meg az atlétikai gyermek sport versenyt, ahol az iskola tanulói a legjobb eredménnyel szerepeltek, tudtuk meg Vaszkán Gábor atlétika szakedző, testnevelő tanár úrtól.

Szerkesztőségünk őszinte szívvel gratulál mind a versenyző gyermekeknek, mind az eredményes verseny edzőnek. Szép volt, lányok fiúk!

Az eredmények - minden korcsoportból:

Aranyérmeseink:

Futás, 600 méter: Balázs Tímea, Szakálos Edina, Kurucz Zsolt

60 méter: Bukva Tamás, Farkasinszki Zita,

Távolugrás: Szakálos Edina, Farkasinszki Maiann

Ezüstérmeseink:

Futás 600 méter: Kurucz Éva, Farkasinszki Gergő, Bukva Tamás, Farkasinszki Zita

60 méter: Farkasinszki Mariann

Távolugrás: Palercsik Dávid, Barna Nikolett, Farkasinszki Zita

Bronzérmeseink:

Futás, 600 méter: Barna Nikolett, Tokai Gréta,

60 méter: Palercsik Dávid, Balázs Tímea, Mészáros Dávid

Távolugrás: Balázs Tímea, Kurucz Zsolt, Bukva Tamás

Március 12-én Játékos sportvetélkedő- Diákolimpia Országos Elődöntő. A versenyen három megye 2-2 csapata vett részt. A mieink 35 ponttal a negyedik helyen végeztek. (1 pont hiányzott a dobogós helyhez) A csapattagok ugyanazok voltak, akik a megyei versenyen.

Március 17-én NAP Diákolimpia Mezei futóverseny Körzeti Döntő.

Az endrődi foci pályán 135 gyomaendrődi gyerek vett részt a versenyen, ahol gyönyörű eredményekkel szerepeltek. Csapatban 8 arany, 7 ezüst, és 5 bronz érmet szereztek. Egyéniben 6 arany, 8 ezüst, és 8 bronz érmet nyertek. Az iskolák versenyében hatalmas fölényrel lettek az I. helyezettek. A II, III, és IV. korcsoportos fiúk, lányok bejutottak a megyei döntőbe.

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

„A létezés alapjának tartom az alkotást...”

Kedves Olvasó!

Nagy örömeinkre egy újabb „földi”, a gyomai születésű Orbán György grafikus, tanár levelét, vallomását tehetjük közzé lapunkban.

2003. május 16-án a Rózsahelyi Napok keretében irodalmi délutánon mutatkozik be Paróczai Csaba költő és Orbán György grafikusművész, a Nógrád megyei Balassi Bálint Asztaltársaság szerkesztője.

Orbán György:
Valamit magamról...
(Gyoma, 1952)

A Hármaskörös illata, az Erzsébet-liget magas fáinak árnyéka és természetesen a jódos vizű fürdő meleg párájának emléke az, ami leginkább hiányzik itt a felvidéken szülőföldemről hozott emlékeim közül.

Ez utóbbi részben édesapám iránti mélyseges tisztelem egyik folyamatosan erőt adó tápláléka is, hiszen ő annak idején (1958-59-ben), kisiskolás éveim kezdete körül, igen sokat tett a gyomai strand létrehozásáért. A mai napig emlékszem, hogy amikor sikerült elintéznie valamit a megyénél vagy a minisztériumban, elgyötörve, de örömeiben még késő este is képes volt mesélni nekünk elalvás előtt, s nem egyszer mese

közben ő aludt el, máskor pedig, ha akadoztak a dolgok, hiába kértük; meséljen valamit az indiánokról. Szomorúságára én sem, és testvéreim sem folytattuk közzgazdasági pályájának örökségét. Mindhármunkat a humán területek kötötték le, ami talán édesanyám helyi viszonylatban jelentős „magánkönyvtárának” is volt köszönhető.

Feltehetően apai és anyai nagyapám génjeinek következményeként alakult ki bennem az a fajta manuális kreativitás, ami a mai napig meghatározza életem. Még nem voltam tizenkét éves, amikor eldöntöttem: grafikus leszek. Almomban sem gondoltam volna, milyen kanyargós is lesz az út. Óriási volt az örömöm, mikor szüleim aggódása közepette felvettek a szegedi képző- és iparművészeti gimnázium grafika szakára. Érettségi után előbb a kirakatrendező iskolában szereztem bizonyítványt, majd érdeklődésem a zene, népzene „nomád nemzedék”-éhez sodort. Munkám mellett immár negyedszázada muzsikálok, bár szándékosan megmaradtam amatőr zenésznek.

Felcséggem révén kerültem Salgótarjába, ahol évekig filmforgalmazásban dolgoztam grafikusként. Közben rajz-földrajztanári diplomát szereztem, majd nagyapám foglalkozása iránti tiszteletből a fafaragás mesterségének oktatói oklevelét, s legutóbb a pécsi egyetemen diplomáztam humán szervezőként.

Jelenleg egy általános iskolában tanítom tantárgyaimat, mellettük a városi művészeti iskolában rajzot, grafikát, és Budapesten egy kézműves iskolában szakrajzot, rajzot, tárgytervezést. Sohasem vágytam pedagógus lenni, a sors mégis úgy hozta -szinte törvénytörően- hogy immár tizenöt éve főfoglalkozásként tanításból élek, és lehetőségeimhez mérten továbbra is hivatás számomra az alkalmazott grafika műfaja.

Számomra képtelenség lenne úgy tanítani, hogy szakterületem valamely alkotói ágáról gyakorlati tapasztalataim ne lennének. Napi munkám mellett ezért veszem természetesnek, a könyv- és folyóirat szerkesztést, az illusztrációk készítését, kiállítások rendezését, a fotózást, a műszikálást, s ha van rá érkezésem, egy-egy kép kivajúdását. Hiszen ezt tanultam, ez érdekel, ebben tudok tenni valamit, üzenni arról, mit ismereni vélek. Mindez, csak életemben lehet enyém, minél hamarabb tovább kell adnom!

A létezés alapjának tartom az alkotást. Legyen az „gráf” a jel, mint a grafika eszköze, a festék, a fa, a hangszer, vagy bármely általunk készült mű, használati tárgy, melyek segítségével keressük helyünket természeti és társadalmi környezetünkben. Amíg az eszköz, a mű készül - isteni adomány -, feltárulnak a világ

rejtelmek, erői, és hittel, alázattal töltenek el. Így találtam barátokat, társakat, s talán ennek köszönhetem, hogy -szülőföldemtől távol- Paróczai Csabával (édesapja az endrődi származású ifj. Paróczai Gergely költő) találkoztam, és nem csak a „földik” ismeretsége, de egyfajta szellemi barátság is azonnal összekötött bennünket. Büszke vagyok rá, hogy Csaba verseinek első megjelenéseiben is feladatokat kaphattam.

Úgy gondolom, dolgom volt s van, és teszem ezt tovább is tanítványaim, szülőföldem s jómagam boldogulásáért.

Képek:
jobbra fenn: Öreg hárs
jobb közép: A levél
balra lenn: Tápázkodó

Irodalmi oldal

Móricz Zsigmond Gyomán

1927. február 2-án, 3-án

A nagy regényíró, a magyar próza XX. századi írófejedelme (halála 60. évfordulóját tavaly ország-szerte megünnepelték), Gyomán is megfordult, s nemcsak átutazóként, hanem határozott írói-újságírói céllal, s hosszabb érdekes tudósítást készített a városról. Úti célja voltaképpen nem Gyoma volt, hanem egy nagyobb előadói (felolvasó) körútra indult 1927. februárjának elején feleségével a Dél-Alföldre; ennek „melléktermékeként” készített a fővárosi Magyarországi című lapnak „Hét pástortűz ég” címmel egy riportsorozatot, de voltaképp csak hat helység: Mezőtúr, Gyoma, Szarvas, Orosháza, Békéscsaba és Gyula életéről, gondjairól szól benne.

Az első riport a Gyomával szomszédos, de Jász-Nagykun-Szolnok megyei Mezőtúrról készült, arról a városról, amelyben a népművész-iparművész Badár Balázshoz és családjához meleg barátság fűzte, s Mezőtúr ajándékozta meg az Uri muri c. regénye témájával is. (Az első riport címe: Mezőtúri csöcsös korszó). Mezőtúrról bizonyára vonattal érkezett Gyomára, a riportból az is kiderül, hogy pontosan 1927. február 2-án. A gyomai tudósítás címe: Az adomázó város. Gyoma ekkor ugyan még nem város, csak „nagyközség” volt, s nem is ez szorult a címből magyarázatra, hanem a jelzője, az „adomázó”.

Az író „fiáker”-ral érkezett a vasútállomástól a helység központjába (s itt alighanem arra a bőrerőnyös fiákerre kell gondolnunk, amellyel a 30-as, 40-es években a nagybajszú Kőszegi bácsi hajtott ki óramű pontossággal a pesti gyorsvonatok elé — a személyvonatok elé nem kellett, mert aki személylél jött, annak föltehetően nem volt pénze fiákerre —. A riportban a „fő” úton (a mai Kossuth Lajos utcán) jöttek be „egy keresztútig, a város közepén”; ez a keresztút az akkori Hősök emléktűje, a mai Hősök útja lehetett. Itt azonban le kellett szállniuk az úti poggyászukkal — az író, a felesége, és vendéglátó házigazdája — mivel a fiákeres nem vállalta a szállásig a néhány méter hosszú sárat a kövezetlen úton. — Nem messze lakunk, első ház” — bátorította a vendéget a házigazda, s az író szövegéből derül ki az is, hogy vendéglátója alkalmassá a helyi református pap lehetett. Az író meg volt rökönnyödvé, hogy ennyisze távolságot sem lehet megtenni kocsival egy magyar városban az 1927. évben: „Néztem a széles, kellemes utcán az Uri Kaszinó előtt a sara! Ahogy az utca megteremtette ezelőtt bizonyos számú esztendővel. Sár volt az, kővér és fekete, mint a szurok. (És ez nem útirajz 1800-ból, hanem ma, 1927 február másodikán történt Gyomán).”

A cipekedés alatt adomákkal szórakoztatja a pap vendégeit. S itt leljük meg a magyarázatot az „adomázás”-ra: „Hatalmasan kacagott, és én is nevettem. De én azt hittem, a sárról jut eszébe az adoma, hogy hát ezerszertendős bűne a városnak és a sár... Itt a fiáker nem bír a saroktól a kapuig menni, hát az emberek kénytelenek bemenedülni a kedélyű fellegvárába.” S itt kétségkívül rá is tapintott valamelyest az anekdotázás lényegére az író: nem most — az elbukott forradalmak és a trianoni országvesztés után bekövetkezett levertségben és kilátástalanságban menekült a gondúzó adomázásba a társadalom.

Az első adomágyo hazai vándoránakdota, én a hortobágyi öreg gulyásról hallottam, aki úrvacsora osztlákor szinte fenékgig itta a kelyhet a debreceni nagytemplomban, s mikor a püspök rászólt: — Sok lesz már, Márton bácsi, az öreg elmeszen visszafel: — Sok itt a bűn is, nagyiszteletű uram! — Ennek gyomai változatát meséli a református lelkész az írónak; persze, a riportbeli kedélyeskedő adomázásba is vegyül kritika (ahogy már a vendégmarasztaló sárról szólva is láthattuk). Mikor a főjegyzőtől az író ezt kérdezi: — Milyen kultúrintézet van!... — Ugy vagyunk evvel, ahogy Kálmán Farkas nagyfiszteletű urunk mondta, mikor én idejöttem. „Nézzé, barátom, itt ez a régi híres csárda. Történelmi emlék. Egyetlen jele a múltnak, — hát nem iskolát csináltak belőle!” S az sem nagyon hízog a korabeli gyomaiakra, amit a következőkben ír Móricz az adomázásról: „Es ez így megy itt egész nap s egész éjjel. — kedves uram, az a kérdés, tud-e gyorsan aludni! [kérdi a vendéglátó pap] Mert itt Gyomán nincs idő alváásra. — Mindig dolgoznak! — Fenét, mindig isznak.”

A tudósításban nincs szó arról, — a helyi lapból, a Gyomai Újságból tudjuk — hogy még a megérkezés napján, február másodikán, szerdán este az Uri Kaszinó nagytermében tartotta meg az író felolvasó estjét, felesége, Simonyi Mária színművész közreműködésével. Az est első felében felvidéki és erdélyi utazásai élményeiből számolt be s magyar sorskérdéseket fejtegetett az író, felesége pedig férje verseiből adott elő. A szünet után ismeretlen regényrészletét, majd egy elbeszélést olvasta fel az író, s felesége ismét költeményeiből szavalt. A Gyomai Újság névtelen tudósítója így zárta beszámolóját: — sokáig ünnepelte a lelkesült közönség az író: Simonyi Mária

mély átérzéssel szavalt el férjének Erdély kapujában c. nagy hatású költeményét... végül humoros alkotással szórakoztatott a szerző. A műsor befejezés után kedves családi összejövetel volt, melyen Harsányi Pál esperes [gyomai református lelkész, Móricz vendéglátója] köszöntötte mély átérzéssel és szívesseggel a művészpárt...”

Az adomázás folytatódott másnap a világhírű nyomdaalapítónál, Kner Izidoromál is (s ezen nem is igen csodálkozhatunk, hiszen ő írta meg és adta ki Kner Izidor agyafúrt alakjai c. adoma- és vicccyűjteményét); de fontosabb könyv is került itt elő, érdemező szó szerint ideznünk: „kezembe ad egy könyvet. „Ungersk Lyrit”. — Svédországban jártam, s a svédek legjobb költői állottak össze, hogy lefordítsák Csokonaitól Ady-ig a magyar költőket. Egy külön attasé jött érte. Ötven példányt itt hagyott... s ez az ötven valahogy eliskadt... a postán — Hát ez nem jó! János vitéz öt nyelven: németül, angolul, olaszul, franciául s magyarul...Ezen az egész Kner család dolgozott. A négy gyeregem meg én. Meg a feleségem is, de ő csak éjjel.

Harsonásan nevet, s kézbe adja a Török hodzsa tréfáit, a Pancsatantrát. Csodálatos szép könyvek — Ezért a lipcei akadémiától kaptam elismerést. Azt írták, hogy lehet az, hogy egy nyomda ily egységesen tudta ezt megcsinálni. Azt válaszoltam: „ez a mi szegénységünk. Önöknek tizenhat emberük van egy ilyen munkára, nálunk egynek kell megcsinálni.”

Az író helytörténeti szempontból is értékes gyomai tudósítása belekerült életmű sorozatának riportgyűjteményébe is, a II. kötetbe [Bp., 1958. Móricz Zsigmond összegyűjtött művei]

A Gyomán töltött egy-másfél nap nem is adhatott módot a mélyebb betekintésre a helység társadalmába, de már készült az az újabb politikus és író-nemzedék, amely a bajokat leplező, önáltató adomázás helyett a valóságot leleplező könyörtelen szembenézésre törekedett, nemcsak keresve a kiutat. Kerek tíz évvel a gyomai tudósítás után jelent meg Feja Géza Viharosok és Kovács Imre A néma forradalom c. munkája, amelyért mindkét író perbe fogta és elítélte a M. Kir. Ügyesség; mindkét könyvben jelentős rész jut Gyomának és Endrődnek is. Természetesen a néhány napos benyomásokra épülő impresszionista riport műfaja nem láthat úgy a dolgok mélyére, mint a több éves kutatómunkával megírt társadalomrajz, szociográfia. Mindenesetre a valóságstiszteelő nagy író az akkori értelmiség adomázó világa mögött is látta a megye s a helységek gondjait, felvillantva a kibontakozás reményét is.

Riportsorozata végén írja Békés megyéről: Mikor a törököt végre kiverették, 1711-ben az egész megyében 2520 lelket jegyeztek össze. Csak 9 helység élt, lehet képzelni, hogy az is csak névleg. Az egész megye a királyi kincstáré volt mint lakatlan terület, mert senki juszt nem formált rá. Hol voltak már azok az úri családok, akiket a török annak idején kiszorított!

A kincstár aztán Kis-Hont vármegyéből hozott tót telepeseket. Csinálta Csabát, Szarvát, Gyulát. S volt Mária Teréziának egy pékmestere, akinek adosa volt a hadsereg-élelmezés árával, s felajánlotta neki, hogy vagy a budai malmot, vagy Békés megyét adja a számla kiegyenlítésére. S a derék pék, Harrucknern a budai malmot választotta. De az a királynőnek is többet ért, úgyhogy inkább báróvá tette, s rászóta a sáros, pusztá Békés megyét.

S hogy történt, hogy 100 év múlva már 3326 katonát adott a pusztá megye a forradalomnak! Megnépesedett, meglépesedett. Ilyen föld, mint itt a mocsárvilág után, sehol sincs. Fekete televény, porhanyó, acélos búza termőföldek. S ma egyik falu a másik után úgy feldagadt, mint a méhcsalád, mintha évente kétszer szaporodna itt a nép. Minden falu 30 000 lakosú. S falu. Falusi házak, falusi élet, falusi erkölcsök. De most, mintha a háború után újjászületett volna ez az egész élet: oly kultúra indul, amely századoknak s évezredeknek a mulasztását akarja pótolni.”

S ehhez most tegyük hozzá, hogy Endrőd lakossága a háború előtti 13 928 -cal szemben ma nem éri el a 6000-et; a gyomai református egyház anyakönyve szerint pedig az elmúlt évben is feleannyi gyerek született, mint amennyi meghalt (1927-ben még csaknem 100-zal több volt a születések száma, mint a halálozások.)

Móricz Zsigmond gyomai tudósítása érdekes helytörténeti adalék is, de megvan a maga irodalmi értéke is. (Móricz Zsigmond gyomai tárgyú, Az adomázó város c. tudósítását a Gyomai Újság 1927. február 20-iki száma közölte, Kétféle pástortűz ég alcímmel: sajtóhibásan, mivel a riportsorozat összefoglaló címe: Hét pástortűz ég.)

A tudósításba rejtett bírálatot a Fő úti vendégmarasztaló saráról, úgy látszik, az akkori képviselő-testület zokon vette, s a riport fő interjúalanyát, a tollat is jól forgató, humorista hajlamú Kner Izidort kérték föl egy feddő, tiltakozó válasz megírására. A válasz meglehetősen későn, 1927 október 23-án A falu becsületéért címmel jelent meg a Gyomai Újságban. A cikkirő „Kedves Barát”-jának nevezte az író, s humorizálva, kedélyesen hárította el a kritikát, amely voltaképp nem is volt kifejezetlen megfogalmazva Móricz riportjában. Mivel a válasz is irodalmi, irodalomtörténeti értékű munka, érdeme idezni belőle. „Móricz Zsigmond egnapi tartózkodása után a sár és sötétség városának nevezte Gyomát, holott nincs igaza! Mindkettő csak szezon-cikk nálunk... de mit fáj ez Móricz Zsigmondnak! Jóváhagyott statutumok alapján történik és megszoktuk, szinte el se tudjuk képzelni, hogy másként is lehetne! Móricz Zsigmond barátomnak pedig azt üzenem, hogy ne várjon vádjára hivatalos cáfolatot. Tudjuk mi azt, hogy az írónak a cikk lényege, hogy a kiadó mennyit fizet érte! És hogy Ó komolyan nem panaszolhatja a kocsiutak kövezetlen voltát, mert poeta ember gyalog jár, és a gyalogjárónk külön a fővárosénál. — Végül pedig ha olyannyira kátyúba kerültek a fiákeres gebéi: miért nem fogta be lógósnak a mindig kéznél levő Pegázusát!”

Az író megérdemelné, hogy a városban legalább egy emléktábla utaljon 1927-es itt jártára és felolvasó estjére.

Ízes ízek

április

Sertéskaraj ragu

Vajon 20 dkg gombát és hagymát párolunk. 1 kg sertéskarajot apró kockákra vágva kevés zsiradékon megpirítunk, majd 1 evőkanál lisztet teszünk hozzá és még két percig pirítjuk állandó kavarással. Hozzáöntünk 2 dl száraz fehérbor, 2 dl vizet, teszünk bele 1 Maggi húsleves kockát. Majdnem puhára főzzük, majd összeöntjük a gombával, adunk hozzá 2 dl sovány tejfelt, sót, borsot, 1 evőkanál mustárt, és puhára főzzük. Főtt tésztával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endrői ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehúsellátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

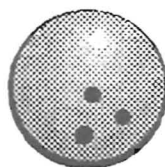
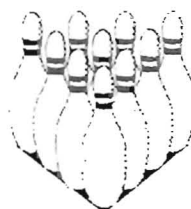
Húsvéti ajánlásaink

Féltartós habtejszín 0,3 l	139,-/db	Fst hálós sonka vf.	799,-/kg
Reál tejföl 20% 175 g	59,-/db	Fst főtt tarja vf.	949,-/kg
Tehéntúró 250 g	159,-/db	Reál étolaj 1 l	249,-/db
Tea vaj 100 g	99,-/db	Reál tejszínhab spray 250 ml	215,-/db

Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

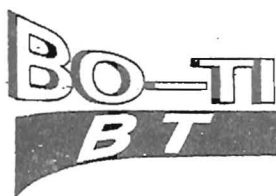
BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

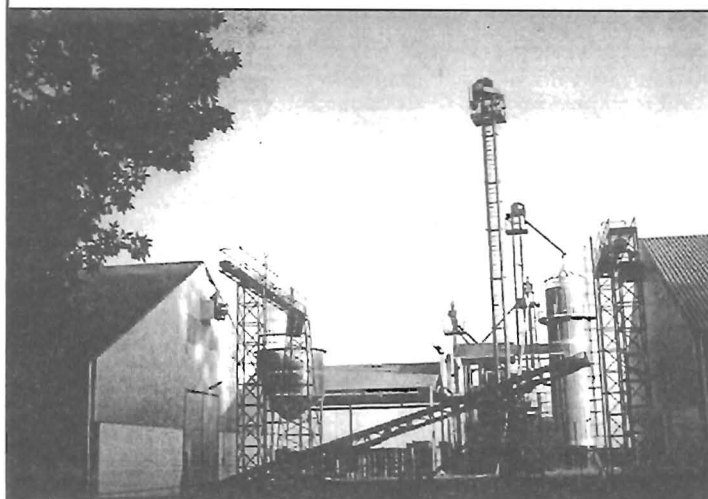
Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ARNÓTSZKI MIHÁLY, aki Hunya, József A. u. 37. sz. alatt lakott, március 13-án, 77 éves korában hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtő Istenének. Gyászolják: felesége, leányai, vejei, unokái és dédunokái

BULA PÉTER, aki Endrődön a Sugár úton élt, 79 éves korában március 19-én rövid szenvedés után elköltözött az élők közül, az Örökkévalóság honába. Gyászolják: családja.

FODORNÉ TÍMÁR IRMA, aki gyermekkorát Endrődön élte, itt is járt iskolába, 49 éves korában Szentendrén február 28-án visszaadta lelkét Teremtő Urának. Földi maradványait az endrődi szülőföld őrzi. Nyugodjon békében. Gyászolják: férje, kis-

fia, édesanyja, rokonai, ismerősei itthon és Szentendrén, és az Endrődiek Baráti Köre.

ELEK MIKLÓS, aki a Fő úton élt, hosszú betegség után március 17-én 69 évesen befejezte földi pályáját és megtért Teremtő Urához. Gyászolják: családja, rokonai, ismerősei, az Endrődi Szent Imre Egyháztörséket tagjai.

GURBÁN MIKLÓSNÉ BULA MÁRIA, aki Gyomaendrődön élt, március 20-án 79 éves korában rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: leánya, fia és azok családja.

HANYECZ MIKLÓSNÉ VARJÚ PIROSKA, aki Hunya, Kossuth u. 29. sz. alatt lakott, március 14-én, 95 éves korában hazament Égi Urához. Gyászolják: testvére, unokái, dédunokái

KISZELY VINCE, aki Gyomán a Kiss Bálint utcában lakott, március 15-én 73 éves korában elhunyt. Gyászolják: családja.

LEHOCZKI MÁRIA, 88 éves korában befejezte földi útját. Gyászolják: családja.

OLÁH ISTVÁN, aki a Bajcsy Zsilinszky úton lakott, 79 éves korában, március 15-én megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: családja.

OLÁH PIROSKA, 66 éves korában március 15-én visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolja a családja.

Dr. UGRIN VENDELNÉ DUDA KLÁRA, aki Endrődön született, hosszabb ideje Budapesten élt, február 23-án életének 85 évében váratlanul befejezte földi pályáját és megtért Teremtő Istenéhez. Budapesten férje mellé helyezték örök nyugalomba, március 7-én. Utolsó útjára elkísérte az endrődi, hazai harangszó is. Nyugodjon békében.

Gyászolják: testvérei és azok családja, rokonai, ismerősei és az Endrődiek Baráti Köre.

Özv. **PAPP ISTVÁNNÉ CZIKKELY OLGA**, aki a Bajcsy Zsilinszky úton élt 80 éves korában befejezte földi pályáját rövid szenvedés után, március 2-án. Gyászolják: családja.

Özv. **SZILÁGYI GYÖRGYNÉ KISZELY ERZSÉBET**, aki a Madách utcában lakott, 89 éves korában rövid betegség után március 5-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: családja

SZUJÓ ANTAL, aki Endrődön az Orgona utcában élt, március 12-én, 79 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: élettársa, a Kertbarátok tagjai, és akik ismerték és szerették.

SZUROVECZ KÁROLY, aki az Álmos utcában lakott, 21 éves korában befejezte földi életét, március 13-án. Gyászolják: szülei, testvére, nagyszülei, rokonai, barátai, ismerősei.

TÍMÁR VINCÉNÉ LIZICZAI MÁRIA, aki a Juhász Gyula utcában lakott, február 24-én, 77 éves korában váratlanul elhunyt, megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: a családja.

VÉKONY LAJOS, aki a Liszt Ferenc utcában élt, 74 éves korában március 10-én hosszú betegség után befejezte földi életét. Gyászolják: családja.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik **Elek Miklós** halálával kapcsolatos gyászunkban osztoztak, temetésén megjelentek, sírjára virágot hoztak, és részvétüket szóban vagy írásban megküldték. A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimel:
Neubort László kandallóépítő. Gyomaendrőd,
Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

A tavasz hírnöke a gólya

„Tudnunk kell, hogy a mi fészünk ez az egyetlen Föld, amelynek adományival okosan kell élni, mert nincs másik Föld, és nincs több adomány!”

Balogh János
biológus-ökológus
professzor

Március utolsó hetében érkeznek meg hosszú útkról, délről hazánkba a gólyák. Tollezat színe alapján két félével találkozhatunk: fekete és fehér gólyával. Néhány évvel ezelőtt a Körös völgyében kerékpár túránk során gyönyörködtünk a táj szépségében. Ez alkalommal a Körös bal oldalán (a város felé eső rész) lévő gáton halad-

tunk figyelve a hullámtér galéria erdeit, növényzetét, állatvilágát. Szarvas határán már túl jártunk, a Rózsás-nak nevezett gazdasági központ irányában, amikor megláttuk a bal oldalon a réten, nem messze a gáttól az egyenes tartású fekete gólyákat. Méltóságát teljesen sétáltak, figyelve a táplálékukul szolgáló szöcskékre, nagyobb bogarakra, siklókra, békákra, a földön fészkelő madarak tojásaira, mezei pocokokra. En addig a természetben nem láttam fekete gólyát. Ezek a fajták az árterek kiszáradt fái fészkelnek. Település közelében nem látni őket, mert félénkek, tartózkodóak. Köztudott, hogy az alföldi ember tiszteletben tartja e hosszú lábú, piros csőrű igen magas madarakat. De így van ez egész Európában, kivétel Anglia, ahol csak ritkán, és rövid ideig tartózkodnak. Görögországban nem szeretik, a törökök szent madarának tartják, és elkergetik őket.

A fehér gólyák emberközeli szeretnek lenni, ezért fészkelnek kéményekre, kiszáradt fákra, és újabban az ember által készített kerek, dróthálós vasszerkezetre, melyeket általában villanyoszlopokra szerelnek fel, de fára szerelt kocsikeréken is szívesen vernek tanyát, azaz raknak fészket. Amikor megérkeznek hosszú vándorútkról, első teendőjük a fészkek rendbe hozása. A kerek fészkek külső részét száraz gallyal magasítják. A belső rész ezáltal mélyen alul van, mely majd a kis gólyák védelmét szolgálja, a széltől és a fészkekből való kieséstől. A családi fészkek rendezése után a nász ideje, majd a költés és az utódokról való gondoskodás ideje követ-

kezik. A városunkban hál' Istennek legalább 20 gólyafészkek van, (lehet hogy több is), és a Gyomai Bajcsy Zs. út és Tompa út sarkán lévő élelmiszerbolt magas kéményén lévő dróthálós fészket illetve annak lakóit figyeljem őket. Már vagy 20 éve építették meg (ha jól emlékszem az AFESZ) a dróthálós fészket, amit egy pár akkor el is foglalat, és az óta oda minden évben visszajönnek az utódok. Unokáim is szívesen figyelik, sőt gyönyörködnek a nagy gólyák vitorlázó reptében, a kis gólya fiókák etetésében, növekedésükben, majd a fészkek elhagyás izgalmatlan pillanatában. Tavasszal már figyeljük, várjuk őket vissza. Minden évben újra kezdődik a fészkegigazítás, a költés, az etetés, a fészkek elhagyása, majd a felkészülés az afrikai nagy utazásra. Meggyőződésem, hogy nemcsak mi, hanem a környék lakói, gyermekei ugyanígy vannak ezzel az érzéssel. Ezért is szomorúan vettem észre a napokban, hogy sajnos ledől a téli zord időben ez a fészkek, de biztos vagyok abban, hogy a ház jelenlegi bérője, vagy tulajdonosa megjavíttatja mire a gólyák, visszatérnek, hiszen még elgondolni is szörnyű, hogy a hosszú fárasztó út után ne tudjanak megpihenni, és a költés emiatt késsen.

A kisgólyáknak legalább 2 hónapra van szükségük ahhoz, hogy felnőjenek, megerősödjenek, és a költési idő is 28-31 nap. A szülőknek nehéz a 2-3 fiókat felnevelni, mert nemcsak az élelmezésükről kell folyamatosan gondoskodni, hanem a biztonságukról is. Ugyanis a különféle ragadozók, mint, héja, rétisas, egerészölyv veszelty jelentenek a fiókákra. Érdekes a fiókák etetése. A szülők csőrükben hozzák meg a táplálékot, de nem a csőrükből adják át, hanem azt a fészkek szélére rakják le, és a fiókákat megfogják (a csőrükkel) és a táplálék felé taszítják őket. Augusztus első felében kirepülnek a fiókák, és még e hónap második felében már fenn köröznek a magasban, és készülnek a hosszú útra. Amikor megjön a számukra előnyös légáramlat, akkor élénk kelepeléssel búcsúznak, majd a magasba szállnak, még egyet keringnek szeretett otthonuk felett, és elrepülnek, vissza délre, de jövőre újra visszatérnek ezek a szeretetre méltó vándormadarak.

Petőfi is szerette őket: (idézet a Gólya című verséből)

„Nekem valamennyi között a legkedvesebb
Madaram a gólya,
Édes szülőföldem, a drága szép Alföld
Hűséges lakója.
Tán azért szeretem annyira, mert vele
Együtt növekedtem;
Még mikor bölcsőben sirtam, ő már akkor
Kerepelt fölöttem.”

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

tavaszi áru kínálatom:

- Kukorica vetőmagok, bio burgonyák
- Kerti magok, virágmagok, dughagyma
- Virághagymák, virágtápok
- Lemosó vegyszerek, talajferőtlenítők
- Műtrágyák, virágföldek
- Fűmag, lucernamag
- Permetezőzők, szuivattyúk, műanyag tömlők
- Kéziszerszámok, létrák, talicskák
- Szegek, csavarok, fűrészek
- Metszőolló, főlíák
- Gumicsizmák, esőruhá
- Műanyag kukák, virágládák, virágcserepek

Várom Kedves Vásárlóimat!
FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK. Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theof.u-szeged.hu

ROZSÁR, EGY KÖNYVTÁR
F38035
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 5. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. május

Köszönöm Istenem az édesanyámat!

Amíg ő véd engem, nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal dolgozni nem restel.
Áldott teste, lelke csak érettem fárad.
Köszönöm Istenem az édesanyámat.

Köszönöm a lelkét, melyből reggel, este
Imádság száll Hozzád, gyermekeéért esdve.

Köszönöm a szívét, mely csak értem dobban
-itt e földön senki sem szerethet jobban!-

Köszönöm a szemét, melyből jóság árad,
Istenem, köszönöm az édesanyámat.

Te tudod, Istenem-milyen sok az árva,
Aki oltalmadat, vigaszodat várja.

Leborulva kérek: gondod legyen rájuk,
Hiszen szegényeknek nincsen édesanyjuk!
Vigasztald meg őket áldó kegyelmeddel,
Nagy-nagy bánatukat takard el, temesd el!

Áldd meg édesanyám járását-kelését,
Áldd meg könnyhullatását, áldd meg szenvedését!
Áldd meg imádságát, melyben el nem fárad,
Áldd meg két kezével az édesanyámat!

Halld meg jó Istenem, legbuzgóbb imámat:
Köszönöm, köszönöm az édesanyámat!!!

Dsida Jenő: HÁLAADÁS

**A szeretet soha
el nem múlik**

1. Kor 13, 8

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület április 24-i ülésén

A polgármester beszámolójában érintette a város Népszavazási eredményét, ami az országos átlagnak megfelelően alakult. Konkrétan: a választópolgárok lélekszáma: 12486 fő volt, megjelent a választáson 5027 fő, amiből az érvényes szavazatok száma: 4975 volt. Igennel voksolt 4237 fő, nemmel 738 fő. A népszavazás eredményes volt, mert az igen szavazatok száma, illetve részaránya 85,17% volt. Dezső Zoltán képviselő felvetette, hogy a fiatalok, illetve az első szavazók átlag alatt vettek részt a szavazáson, és hiányolta, azt a korábbi gyakorlatot, mely szerint az első szavazók valamely emléket kaptak.

A képviselő-testület tagjainak nagy része április 25-én Nagyenyedre, a testvérvárosba látogat.

Jóváhagyta a testület azt a válaszlevél-tervezetet, amely egy német városból érkezett levélre íródott. Városunkat azzal a céllal keresték meg, hogy egy kelet-európai várossal kialakítsanak testvérvárosi kapcsolatot. A német város neve: Schöneck. A válaszlevélünk lényege, hogy egy helyszíni és személyes találkozó után döntünk a kapcsolatfelvétel ügyében.

Jóváhagyta a testület 2002. év zárszámadását. A könyvvizsgáló asszony részletesen ismertette a vizsgálatok eredményét, mely szerint a mérleget elfogadásra ajánlotta, 4 milliárd ötvenkilencmillió háromszázhatvanötszáz forint végösszeggel. Ez az eszközök és források egyező végösszege. Kiemelte még hogy a város kiadásainak 42%-át tudta fejlesztési beruházási feladatok megvalósítására fordítani, és emellett a működési területén vállalt célkitűzések is teljesültek. Kedvezőnek minősítette, hogy minimális fejlesztési hitellel, és működési hitel nélkül valósult meg az elmúlt év költségvetése. Ehhez a kedvező gazdálkodási eredményhez nagymértékben hozzájárult a Város eredményes adópolitikájának végrehajtása, valamint a pályázati sajáterő biztosításával a pályázati lehetőségek maximális kihasználása is.

A gyermekek részére nyújtható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendeletmódosításra került. A módosítás lényege, hogy az önkormányzatnak megnyílt az a lehetősége, hogy a környezetanalízis készítése során a kérelmező életkörülményeire tekintettel, ha vitatja a jövedelemnyilatkozatban foglaltakat, felhívhatja a kérelmezőt az általa lakott lakás, illetve saját és családja tulajdonában lévő vagyon fenntartási költségeit igazoló dokumentumok benyújtására. Mint ismeretes, a gyermektámogatási ellátás vagy rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás lehet.

Magánéros lakossági út-és közműépítések szervezése során az út-koncepció a lakossági közmeghallgatási véleményeket is figyelembe véve a következőképpen alakul terveink szerint:

- I.ütemben, azaz 2003-2008 között 43 út kerül megépítésre,
- II.ütemben valamennyi földút.

Az I. ütem útjai: Újkert sor, Besenyszeg K-i, Selyem u, Gárdonyi G. u, Kistréti u, Mátyás király u., Berzsenyi D. u, Juhász Gy. u, Sugár u, Kilián-Micsurin u, Bartók B. u, Dózsa Gy. u, Könyves K. u, Ipari u, Attila u, Sallai u, Vörösmarty u, Losonczy u, Deák F. u, Köztársaság u, Zrinyi J. u, Csurgó u, József A. u, Szent A. u, Szab E. u, Toronyi u, Hunyadi u, Bocskai u, Rácz L. u, Botond u, Almos u, Nagy S. u, Széchenyi u, Mikszáth u., Körögyát u, Somogyi u, Fáy A. u, Kölcsey u, Népliget u, Alkotmány u, Rózsahegy u, Hámán K., Kató J. u.

A felsorolás nem jelenti a sorrendet! Az éves ütemezés is hamarosan elkészül. Tudnillik még, hogy a lakossági hozzájárulás a költségnek 20%-a, és ezt az összeget be kell fizetni az építés elkezdése előtt. A szándéknyilatkozat aláírásakor az összeg felét, a másik felét pedig akkor, amikor az út kivitelezéssel építési szerződést megkötötték.

A lakossági hozzájárulás abban az esetben, ha nem a második ütemben akarnak utat építeni, hanem korábban, akkor a hozzájárulás 40%-ra módosul.

Gépjármű várakozóhelyek építési kötelezettsége, illetve annak megváltása. A jármű forgalom, a parkoló igények növekedése miatt a közterületeken létesítendő gépjármű várakozó helyek létesítését helyi parkolási rendeltben szabályozta a testület. Egyes épületekhez, építményekhez szükséges parkoló, illetve rakodóhelyek számát és fajtáját melyek a rendeltetészerű használathoz szükségesek, a telken kell biztosítani, a 253/1997 sz. Korm. Rendelet szerint. A rendelet sok esetben műszaki okok miatt nem tartható be, ezért kellett szabályozni a megváltásról szóló kötelezettséget. Ennek az a lényege, hogy az önkormányzat nevében a polgármester a gépjármű várakozóhelyek megváltásáról az építéssel szerződést köt. A várakozóhely megváltásának összegét 30 napon belül be kell fizetni, mely összegek a költségvetésen belül elkülönítetten lesznek kezelve, un. „gépjármű parkoló építési alaphoz” és kizárólag erre a célra szabad felhasználni, egy éven belül, és a beruházástól maximum 500 méteren belül. A megváltási díjat a testület évente határozza meg. Az első megváltási díj: 200 ezer forint/egy gépjármű várakozóhely. (Helyszűke miatt nem lehet felsorolni az építmények rendeltetésűre használatához szükséges, elhelyezendő személygépkocsik számát, ezért csak néhányat: Egy személygépkocsi számítandó: minden lakás, üdülőegység után; kereskedelmi egység

árusítótérnek 0-100 m²-ig minden megkezdett 10 m², e fölött minden megkezdett 20 m² nettó alapterület után; szálláshely szolgáltató egység minden vendégszoba egysége után, stb.)

Ha az épület rendeltetészerű használata megváltozik, a befizetett megváltási díj nem jár vissza.

Rózsahegy Kálmán Általános Iskola igazgatói állásra egy pályázó volt, akit a Humánpolitikai Bizottság elnöke jó szívvel ajánlott. A pályázat alapján a testület egyhangúlag elfogadta FARKAS ZOLTÁNNÉ pályázatát. Megbízása 5 évre szól, 2003. aug. 16-tól, 2008. aug. 15-ig. Fizetése is jóváhagyásra került: 189.900 forint/hónap, vezetői pótlékkal együtt.

A felújítás alatt lévő Liget fürdő üzemeltetésére gazdasági társaságot hoz létre a testület, 3 millió forint törzstőkével. A KFT egyszemélyes tulajdonosa az önkormányzat. A társaság személyi kérdéseit, és a vagyon mérleget a májusi ülésen tárgyaljuk.

ELADÓ AZ ENCI, A KOSSUTH U 32, ÉS A FŐ U. 5 sz. alatti ingatlan. Pályázat útján kerülnek értékesítésre, érdeklődni az önkormányzat Vagyongazdálkodási osztályán lehet.

Az önkormányzat pénzforgalmának lebonyolítására pénzzámláinak vezetésére pályázat kerül kiírásra. A felhívásra feltehetően pályázni fog a helyi két pénzintézet, a jelenlegi megbízott OTP fiók, és az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet. A versenyeztetés dönti el, hogy 2004. január 1-től melyik pénzintézet lesz az önkormányzat számlavezetője.

Jóka úti óvoda felújítási munkáinak megkezdésére 1,2 millió forintot hagyott jóvá a testület.

Humánpolitikai Bizottság szétosztotta az idei Ifjúsági és Sport Alapot, és a Civilszervezetek támogatási alapját.

Nem kevés pénz lett szétosztva, összesen, 21,5 millió forint, az alábbi elosztásban. Ifjúsági Alapból a támogatási igény 44 pályázat volt, ebből elutasítottak 26 pályázatot, így a 18 támogatott pályázó 1,130 millió forintot kapott. A Sport Alapra 19 pályázat érkezett, 4 elutasításra került, 15 pályázó 13,755 millió forintot kapott. A civilszervezetek pályázataiból 4 elutasított pályázat volt, 40 pályázat között 6.645 millió forint került szétosztásra. Igaznak bizonyult az a régi mondás, mely szerint a pénz lehet sok, de soha sem elég.

Nincs könnyű helyzetben a Humánpolitikai Bizottság, amikor pénzt kell szétosztani, ez bizony igaz, de a szétosztásnál sajnos egy-két gyakorlati elv véleményem szerint nem biztos, hogy kellő bölcsességre vall. Csak egy-két példát említek: mindenki tudja, hogy a 2003-as esztendő a „Fogyatékosok éve”, ami azt is jelenti, hogy jobban kell figyelni ezekre az embertársainkra, mint ahogy azt korábban tettük. Sajnos azon szervezetek igénye is ugyan olyan elbírálás alá estek, mint a nagy átlag, azaz általában elosztottak a benyújtott igényt kettővel. Így kapott a város fogyatékosait támogató alapítvány a „Kincs az életet” 40 ezer forint helyett 20 ezret, a Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány még a felénél is kevesebbet, 45 ezer forint helyett 20 ezret, a Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesületének gyomaendrődi helyi csoportja 100 ezer helyett 50 ezer forintot, és a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesületének igénye pedig teljes mértékben elutasításra került. Ez az egyesület „megszegte” ugyanis az a helyi rendeletet, mely szerint az a civilszervezet nem kaphat támogatást, amely önkormányzati képviselő jelöltet állít, vagy politizál. Sajnos nem volt kellően átgondolva ez a korábbi helyi határozat, hiszen a civilek képviselője, véleményük figyelembe vétele az egyik legfontosabb önkormányzati feladat! Ezen a korábbi, nem kellően átgondolt testületi döntésen úgy lehetett volna változtatni, hogy módosító javaslattal korrigáljuk. A módosító javaslat megfogalmazására került, de a testület leszavazta. Ha lett volna a teremben legalább 10 olyan képviselő, aki a módosító javaslatot elfogadja, akkor a Humánpolitikai Bizottság a tartalékkéretből juttathatott volna a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesületének is támogatást. Sajnos csak 8-an szavaztunk a módosítás mellett, ami nem volt elég. Ugyancsak sajnálatos, hogy a Rózsahegyi Ált. Iskola Diáksport Egyesülete, amely legalább 90-100 gyermek aktív sportolását biztosítja, és ragyogó eredményekkel térnek haza még az országos versenyekről is, az igényüknek csak a 20%-át kapták meg. Ezek a teljesség igénye nélkül leírt kirívóan „alul” díjazások mellett természetesen vannak akik a kért igényüket 100%-ban, vagy ahhoz közeli mértékben megkapták. Az „alul” támogatottakban van egy halvány reményük, hiszen II. félévre tartálékolt a bizottság némi kis összeget, talán abból lehet némileg korrigálni. Véleményem szerint a pénz elosztás rendező elveibe célszerű lenne, ha a Humánpolitikai Bizottság megismerné a civilszervezetek tényleges működését, az általuk képviselt taglétszámot, a közszolgálatot, hiszen ezek az adatok rendelkezésre állnak az önkormányzat „civil ládájában”, ahol feltehetően őrzik a statisztikai adatokat.

A Városi Gondozási Központ 3 pályázat támogatását kérte. A testület egyhangúlag jóváhagyta, mert a megpályázott célok nagy mértékben emelhetik a házi ápolást igénylő idősök ellátását. „Támogató szolgálat” ez egy új ellátási forma a fogyatékosok saját lakhelyen való segítése, életvitelének könnyítése. A másik cél, a „Jelzőrendszeres házi gondozás” tárgyi feltételeinek biztosítása, ami műszaki berendezések segítségével a házi segítségnyújtásban részesülő tartósan beteg biztonságérzetét erősítheti, és a harmadik pályázati cél, „Tanyagondnoki szolgáltatás” bevezetése.

Új héviz kút építésére is pályázik a város. A tervezett beruházás összköltsége 37 millió forint, sajáterő szükséglete 17 millió forint.

Hírek innen-onnan

MEGHÍVÓ

Az Endrődiek Baráti Köre május 25-én vasárnap a Hősök Napján ünnepséget szervez. Haza várja az elszármazottakat, és várja az itthon élőket.

Az Endrődi Római Katolikus Templomban 10 órakor engesztelő szent mise az I. II. Világháború és 1956-os szabadságharc áldozataiért. A mise után a Hősök terén ünnepség és koszorúzás, és az emlékezés virágainak elhelyezése. Kérünk mindenkit, hogy vegyen részt az ünnepségen és hozzon magával egy szál virágot, amit vagy az I., vagy a II. Világháborús emlékműnél, vagy az 1956-os Kopjafánál helyezzen el.

Ebéd a Bowling Étteremben (Fő út 81, a volt Enci) Az ebédre való jelentkezést május 22-ig kérjük jelezni a 66 386-323, 284-435 főleg az esti órákban.

A rendkívüli megye gyűlés március 28-án igen nagy érdeklődés és részvétel mellett a képviselők, és érdeklődők nagy aktivitásával egyetlen napirendi pontként tárgyalta a megyénk agrárgazdasági helyzetét. Mint ismeretes ezt a rendkívüli ülést a FIDESZ-MKDSZ frakció kezdeményezte. Elfogadásra került a Kormány felé terjesztendő anyag, amiben a képviselők felhívják a figyelmet a sertésenyésztők elviselhetetlenül nehéz helyzetére.

Szarvason került megrendezésre április 3.-án a **Városi Polgármesterek Randevúja**. Nagysikerű rendezvényen öregbítette Szarvas város hírnevét. A délelőtti ünnepi ülést, ahol átadásra került az év polgármestere, (Hévíz polgármestere nyerte el a címet) alpolgármestere és jegyzője kitüntetés, szakmai szekció ülések, kiállítás megnyitó követte, majd délután a ligetben a halfőzők remekeit kóstolhatták meg az oda látogatók. Sport rendezvényre is sor került, majd jótékonyasági esttel zárult a nap nagysikerű rendezvénye.

Kistérségi Európai Örömnapp volt 2003. április 13-án vasárnap Szarvason, a sikeres népszavazás öröme és emlékére. A magyar nemzeti lobogó és az európai unió zászlajának felvonását sport vetélkedők és országos aerobik selejtező követte. Este tűzijátékkal köszöntötték a sikeres népszavazást. Az ünnepséget a Körös-szögi Kistérségi területfejlesztési Társulás rendezte, társrendező volt Szarvas Város Önkormányzata, Vajda Péter Művelődési Központ, Chován Kálmán Művészeti Alapiskola Blue-Gym Aerobik Egyesület és Szarvas Város Általános Iskolája.

A megyei zeneiskolák fúvós versenye április 17-én volt Szarvason. A Gyomaendrődi Zene és Művészeti Iskolát négy tanuló képviselte. Cinczár Kitti szaxofonból második helyezést ért el. Felkészítő tanára Halász János volt.

Országos Rajz és Festészeti tanulmányi versenyen a Gyomaendrőd Városi Zene és Művészeti Iskola képzőművészeti tagozatáról 3 tanuló bejutott a Győri országos tanulmányi versenyre. **Mészáros Annamária** és **Novák Hanga** a festészeti kategóriában korcsoportjában **országos első**, **Kondor Nóra** harmadik helyezést ért el. Felkészítő tanáruk Hevesi Nagy Anikó volt.

Hírek házunk tájáról

KÖZÖSSÉGI HÁZ
MÁJUS HAVI PROGRAMJA

Május 1. 19 óra - Barátság klub vacsorája

Május 5. 8 óra - VÉRADÁS. 18 óra: MKDSZ gyűlés.

Május 14. 15 óra - CUKORBETEGEK KLUBJA

Május 23. 17 óra - Májusi Tárlat címmel

kiállítás Gyomaendrődi alkotók festményeiből

Május 31. 10 óra - Majális Oregszőlőben (paprikás krumpli főző verseny, Játékos vetélkedő, (Kiszely Zoltán és Merényi Nikolett operett műsora).

További információ a Közösségi Házban)

Továbbra is várjuk a Kecskés-zugi Faház iránti érdeklődőket, időpont egyeztetéssel. Április 15-én szabad időpontok: Június 10-15; július 4-16; augusztus 13-16; augusztus 22-31; szeptember 1-15.

Gyomaendrődi Városi Zene és Képzőművészeti Iskola igazgatója Holubné Hunya Anikó köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik részt vettek az iskola alapítványi vacsoráján, illetve támogatták az est sikerét. Köszönetet mond a vállalkozóknak, szülőknak, résztvevőknek egyaránt.

Gyomaendrőd mind két település részén közmeghallgatás volt. A lakosságnak lehetősége van ilyenkor a nagy nyilvánosság előtt elmondani mindazt, ami közügynek számít, de első sorban személyes problémaként éli meg. A polgármester részletesen beszámolt a tervekről, eredményekről. A lakosság részéről elsősorban az utak építése és javítása volt a fő téma és probléma. Az endrődi település részen nagyon kevesen jöttek el, pedig itt is van sok megoldásra váró probléma.

A Kertbarátok Egyesülete idén is megrendezte, immár nyolcadik alkalommal a helyi termelők bor és kolbász versenyét. A Kertbarát kör tagjai szép számú termékekkel jelskedtek. Így ismét nehéz helyzetben volt a bírálóbizottság saját bevallása szerint, hiszen kitűnőbbnél kitűnőbb borokat és kolbászokat kellett rangsorolni. **Fehér bor kategóriában:** Első helyezést ért el Valuska Lajos, rizling, szilváni borával, második lett Timár Mihály vegyes borával, harmadik Vaszkó András vegyes borával, és negyedik Valuska Lajos Eger 2. borával. **Vörös bor kategóriában:** első Valuska Lajos, kék frankos, második Józsa Mihály kék frankos, harmadik, Csath Sándor kékfrankos. **Rose kategóriában:** Első: Adám József, második, Magyaros József, harmadik Valuska Lajos. Must kategória győztese: Szmola Béla. A **szalámi kategória győztese:** Csath Sándor, második helyezett Timár Attila, harmadik Vaszkó András. **Vékony kolbász kategória győztese:** Vaszkó András, második Nagy Endre Pulyka szalámi győztese Adám József.

A kertbarátok elnöke Valuska Lajos megköszönte a részvételt, és a közreműködést.

Ismertette a kondorosi és szarvasi meghívást, és kérte, hogy a jövőben még többen jöjjenek el, és méretek meg a termékeik minőségét.

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium 2003. május 1-2-án rendezte az **V. Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt és Tűrófeszívtálat**. Szakkiallítások, mazsorett és modern táncok, folklór programok, fúvószena, pantomim műsor, s végül utcabalon szórakozhat a nagydíj. Másnap Tejes- boros vetélkedő, lovasbemutató, mazsorett csoportok felvonulása este operett dal-lamok, és Szuper-buli Lajcsi zenekarával.

Május 9-én, 13 órakor Gyomaendrőd Polgármesteri Hivatal dísztermében könyvbemutatóra kerül sor. A Hunyad Kiadó (Hunyad Simon Péter) tisztelettel hívja és várja az érdeklődőket. Bemutatásra kerül: **KULÁK GOLGOTA** című album, Sággy Gyula filmrendező alkotása. A kiállítást megnyitja a polgármester, Dr. Dávid Imre, a könyvet bemutatja Dr. Zimány Tibor a recski szövetség országos elnöke.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Dr. PIKÓ BÉLA

belgyógyász főorvos (1917-2002)

Született a Szabolcs megyei Encsienben, 1917. december 29-én. Apja Heőpapi Pikó Béla uradalmi tisztt, gazdasági tanácsadó. Anyja Kiss Rózsa. A családról feltétlen el kell mondani, hogy az apa gróf Zselinszki uradalmi intézője volt, jól értett a gazdálkodáshoz, a közéletben is részt vett, akár elődeik, őseik, akik között voltak tanítók, presbiterek, minta gazdák. Nemesi előnevét

nem gyakran használta, de lelkében mindig büszke volt őseire. A család Gyomára költözött. A község történetében fontos szerepet játszott a Pikó család. A Békés Megyei Közlöny 1880. december 18-i számában olvasható: ... „Keresztelő volt Pikó Béla közgyám házánál. Újszülött fiút keresztelt Garzó Gyula lelkipásztor. A keresztvízre Pongó Julianna, a lelkész felesége tartotta a kised Babát.../a most elhunyt édesapját./” Egyik távoli ősi Pikó Demeter, II. Rákóczi Ferenc ezredese volt, neve a Szatmári békeszerződés aláírói között szerepel és címeres menlevelet is kapott.

Dr. Pikó Béla az elemi iskoláit a gyomai református iskolában végezte. Utána a mezőtúri református gimnázium tanulója lett. Sikeres érettségije után felvételt nyert a Debreceni Tisza István Egyetem Orvosi Karára. Ott szerezte orvosi diplomáját. 1944-ben Szentesre került a kórházba, ahol alorvosként dolgozott. 1946 óta Gyomán praktizált, mint magán, majd OTI, később mint körzeti végül mint belgyógyász főorvos. Korszakalkotó tette volt, amikor létre hozta Gyomán a belgyógyászati rendelőt. 1974-ben a Békés Megyei Tanács Dicsérő Oklevelét nyerte el, 1976-ban az Egészségügy Kiváló Dolgozója lett, és 2001-ben városa, Gyomaendrőd díszpolgári címmel tüntette ki. Felesége Boros Erzsébet szakgyógyszerész volt, aki 1983-ban fejezte be áldásos életét. Házasságukból egy gyermek született, 1958-ban, aki a keresztségben a Béla nevet kapta. Fiuk a gyomai gimnázium kiválósága volt, aki bejutott az országos tanulmányi versenyen a legjobbak közé. Jelenleg a Gyulai Pándy Kálmán Kórház Onkológiai osztályán főorvos. Felesége Dr. Petrovszki Hajnalka mentőfőorvos. 2002. évben a legnagyobb örömet szereztek Pikó papának, kislányuk született Boglárka.

Pikó doktor úr nyugdíjasként is aktívan dolgozott Gyomán. Betegei ragaszkodtak hozzá.

Mindenkinek megadta a tiszteletet. „Az utcán járva többet volt kalapja a levegőben, mint a fején” - mondta orvos társa Dr. Frankó Károly.

Szabad idejében családjá történetének kutatásával foglalkozott. Szencziósi felfedezése, hogy: „távolí ősem Pikó Demeter címeres nemesi oklevelet kapott II. Rákóczi Ferentől, és neve ott olvasható a Szatmári béke aláírói közt”.

Idős korában nagy meglepéssel töltötte el az a tudat, hogy „az ősi családi birtok visszaszállt a jogos tulajdonosra.”...

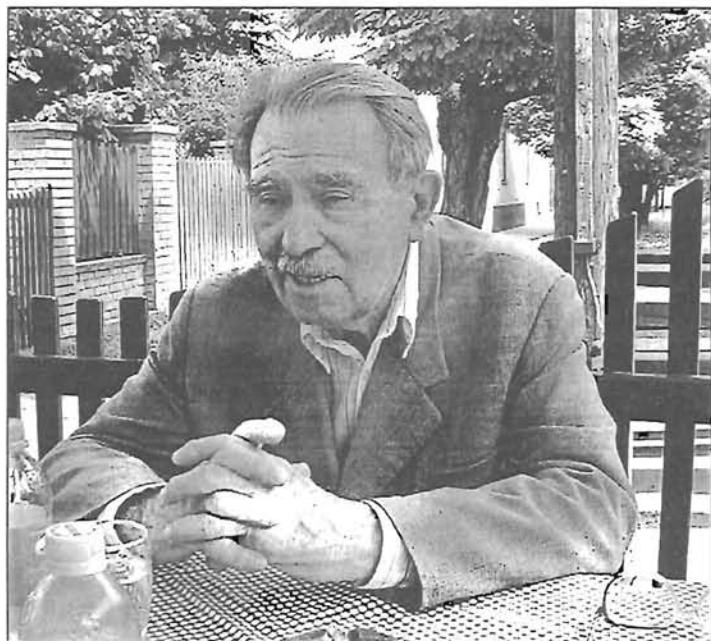
Élete utolsó éveit fia családjában töltötte. Napjait bearanyozta kis unokája Pikó Boglárka.

Jelzés értékű, hogy észrevétlenül távozott. Álmában érte a halál.

Temetésén a Gyomai Református Nagytemplomban a várossá nőtt két község lakossága igen nagy számban rőtta le kegyeletét, tiszteletét és háláját a jóságos és tiszteletre méltó doktora földi maradványa előtt.. A búcsúztatóban Sipos Tas Tőhőtöm nagytiszteletű úr feledhetetlen beszédében méltatta az orvos és presbiter úr áldásos önzetlen életét.

Legyen áldott az emléke, nyugodt a pihenése. Míg élünk szeretettel emlékezünk Rá.

Márton Gábor

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Historia Domus

AZ ENDRÖDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1770. Elrendelve fűzfák ültetése s erről jelentést kellett tenni.

1771. Kántor: Koncz Ignác, aki 1772-ben ludimagisternek is van írva.

1772. Harangozó: Lapsánszki János. akinek konvenciója: 30 rforint, 10 köb. vámbúza, 4 köblös vetés, 3 szekér széna.

Augusztus 15. Lányi Mihály plébános a Körösbe fül. Temetve a templomban. A följegyzés szerint ő volt az utolsó szakálus plébános.

A plébániát ideiglenesen Soltiss Sándor káplán adminisztrálta.

PÁLFY SÁMUEL

1772. október – 1780. május

1773. Káplán Adámi András, jegyző: Palojtai Antal, bíró: Katona István.

1774. Varjú György végrendeletéből: „Hagyok a lelkemért a templom számára egy sárga kanca lovat harmadmagával.”

1775. Jegyző: Labadi István, bíró: Dávid György.

1776. Báró Haruchkern 500 rforintot hagyott misealapítványul. Elhelyezve az egyházmegyei főpénztárban.

Jegyző: Vranovics József.

Ez évben Pálffy a járandóságára nézve következő szerződést köt a hívekkel: 24 köb. tiszta búza megörölve – 12 köb. árpa – 24 köböl alá való szántás, boronálás, levágás, feltakarítás, összehordás – 24 itce vaj – 24 akó bor – 20 szekér széna – 12 öl fa – 2 jó hizott ártány szalonnának – 200 font tehénhús – 100 font só – 100 font faggyú – 1 font bors. Ezekon kívül három alkalmas

szekerek borok alá Nagyváradig, vagy ahova fog kívántatni.

„Különösen pedig az említett plébános urat illető ágybér végett közakarattal megalkudván, ígértünk esztendőnként 400 rforintot, oda nem értvén t. Páter káplán részire már 1766. esztendőben resolvált 30 forintokat.”

Főbíró: Katona István, törvénybíró: Draho János, jegyző: Vranovics József. Confirmálta Paulus Sallacz spanus Dnalis Districtus Békésiensis, Georgius Slamatinger spanus kigyósiensis.

Mária Terézia kir. rendelete ez évben következőleg szabja ki pengő pénzben a stóladijákat:

Énekes miséért papnak 1 frt., kántornak 15 kr.

Liberáért papnak 30 kr., kántornak 10 kr.

Lectumért papnak 30 kr.

Keresztelésért semmi.

Gyermekágyas avatásáért papnak 17 kr.

Mennyasszony avatásáért papnak 7 kr. Öreg temetésért papnak 1 frt., kántornak 30kr.

Kis temetésért papnak 30 kr., kántornak 15 kr.

Esketésért papnak 2 frt., káplánnak hirdetésírásért 7 kr., harangozónak 3 kr.

Keresztlevél, stb. kivonatért 1 frt.

Ha öreg temetéseknel a 9 vers kötelesszerű éneken felül búcsúztatót is parancsolnak, megmaradhat a 20 vkrajcár, azaz 8 kr. Pengőben

1777. Káplán: Paulini János, bíró: Draho János. A házak száma: 302.

1778. Káplán: Radó János.

A plébános egy Mészáros nevű embert megpálcáztatott, amiért az összeírás alkalmával magyarul beszélni nem akart. Emiatt a tót ajkúak bepanaszolták a püspöknél, aki vizsgálatot rendelt el. melynél a kihallgatott tanúk azt vallották, hogy még mintegy 30-60 ember találkozik, akik magyarul gyónni nem tudnak. Knapp Jakab „purus slavus” szerint pedig hatvanan nem értik a magyar prédikációt.

1779. Ez a panasz megújulván, a püspök elrendelte, hogy minden második vasárnap katechesis, 2. vagy 3. vasárnapon pedig prédikáció legyen tót nyelven.

Endrödi kántor: Vaszkó András.

Liziczai Pál a templomnak hagy 10 frt-ot, Hanyecz Ferenc pedig egy ötödfü meddő tehenet; tiszt. plébános uramnak szentmiséért öt rforintokat, nagyvárad t. páter franciskánusoknak ugyanarra 5 rforintokat.

1780. Gembitz Tamás hagy a templomnak 30 forintot – két quartha szőlőt misékre és 4 hordót megy egy kádat.

Bíró: Farkas Pál.

Május 22-én Pálffy tüdővészben meghalt s eltemették a régi temető keresztje mellé.

1780. Károlyi Antal gróf kegyúr a vicariusra bizza az új plébános kinevezését, aki Barics Bálintot teszi ide M. Telekgről.

Fényképalbum

Bal oldali kép: A „BOR” című előadás 1936 május 3.-án volt Kondorostanyán. A képen közösen ül Kalmár János Községszortanító. A szereplők közül középen élnek még: „özv. Szúnyogné”, azaz Fülöp Mihályné, a so. szélén ül, „Durbint sógor” és a két gyerekek.

Jobb oldali kép: Cséplés Kondoros tanyán 1936-ban, a Dávid soron, Szükség Tímáréknál. Jelenleg még él két „félreszes”

Katolikus oldal

MÁJUSI ÜNNEPEK

1. csütörtök: Szent József, a munkás
2. péntek: Szent Atanáz püspök, egyháztanító
3. szombat: Szent Fülöp és Jakab apostolok
4. vasárnap: **Húsvét 3. vasárnapja**
7. szerda: Boldog Gizella
11. vasárnap: **Húsvét 4. vasárnapja**
12. hétfő: Szent Néreusz, Achilleusz, Pongrác vértanúk
13. kedd: A fatimai boldogságos Szűz Mária
16. péntek: Nepomuki Szent János áldozópap, vértanú
18. vasárnap: **Húsvét 5. vasárnapja**
20. kedd: Sienai Szent Bernardin áldozópap
22. csütörtök: Szent Rita, özvegy
24. szombat: Szűz Mária, keresztények segítése
25. vasárnap: **Húsvét 6. vasárnapja**
26. hétfő: Néri Szent Fülöp áldozópap
27. kedd: Canterbury Szent Ágoston püspök
30. péntek: Szent István ereklyéinek átvitele

MÁJUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Figyelem! május 25-én vasárnap 10-kor és este 7-kor!
 Májusi litánia este 7-kor.
 Szent Gellért Iskola kápolnájában:
 május 4-én 15 órakor Anyák napi mise, és május 11-én vasárnap fél 12-kor. 25-én nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Figyelem! Május 25-én vasárnap reggel 8-kor!
 Májusi litánia esténként fél 6-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.
 Májusi litánia: hétköznap mise után, szombat vasárnap mise előtt.

A katolikus hit elemei (19)

VII. Az imádság (1.)

AZ IMÁDSÁGBAN ISTENNEL TALÁLKOZUNK

Ha megkérdezzük társainkat „Szoktál-e imádkozni?” ilyen válaszokat kapunk:

- Nem szoktam.
- Szoktam. A Miatyánkot és az Üdvözlégyet imádkozom.
- Csak ritkán imádkozom. Úgy tanultuk, hogy aki imádkozik, Istennel beszélget. Ez lehetetlen! Hogyan beszélgessek azzal, aki nem válaszol?
- Nem érdemes imádkozni. Isten Úgysem hallgatja meg. Én már meggyőződtem róla.
- Én csak kérem szoktam Istentől. Néha szerencsém van.
- Ha igen kellemetlen helyzetbe kerülök, mindig imádkozom. Máskor nem jut eszembe.
- Látom, hogy édesanyám milyen nyugodtan, összeszedetten időzik a csendes templomban. Nyilván imádkozik. Ez elgondolkoztat.
- Egy nehéz ügyet este „letárgyaltam” Istennel. Utána nyugodt lettem.

I. MI AZ IMÁDSÁG?

Minden vallásos ember ösztönös törekvése, hogy kapcsolatba lépjen Istennel. Ennek

egyik módja az imádság. Ez lényegében Istennel való beszélgetés, párbeszéd, találkozás vele. Az imát a Szentlélek kezdi. (Vö. Róm 8, 26.) Az imádságra szólító Lélek visszhangra talál lelkünkben, figyelünk és válaszolunk Isten szavára. Ráismerhetünk erre a Lélekre a nem keresztény vallások imáiban is.

Az öszövétségi választott nép is imádkozott. Imádságaik közt a legszebbek a zsoltárok. Ezek a mi számunkra is az Istennel való kapcsolat örökké új lehetőségei.

Az apostolok is imádkoztak. Amikor Jézust imádkozni látták, észrevették, milyen kiemondhatatlan élmény számára az imádkozás. Ezért kérték: „Uram, taníts minket imádkozni!” (Lk 11, 1.) Ekkor tanította meg Jézus követőit a Miatyánkra, s arra, hogy amikor imádkoznak, Istennel, mint Atyjukkal beszélgesse. Sokan gondolják, hogy az imádkozás lényege bizonyos szövegek elmondása. Ezért unják az imádságot, és ezért nem szeretnek imádkozni. Sokkal helyesebb, ha az imádkozást baráti találkozáshoz hasonlítjuk. Akit szeretünk, azzal szívesen elbeszélgetünk. Elmondjuk neki gondolatainkat. Azt is, ha örülünk, vagy ha bánt valami. Megbeszéljük vele terveinket, gondjainkat. Közben észre sem vesszük az idő múlását. Csak azt sajnáljuk, ha az együttlét véget ér, s várjuk a következő találkozást. Jézus barátainak tart minket. Ezért arra biztat, hogy olyan bizalommal forduljunk Hozzá, mint ahhoz, akivel bizalmas baráti viszonyban vagyunk, a mennyei Atyánkhoz pedig úgy, mint a gyermek édesapjához.

Az imádság egyben imáadás is, amellyel Istent legfőbb Urunknak valljuk. Köszönő és kérő imáinkkal elismerjük mindenhatóságát.

2. AZ IMÁDKOZÁS MÓDJA

Amikor jóbarátok beszélgetnek, nem nagyon keresgetik a szavakat, nem formálgatják hivatalossá a mondatokat. Gyakran egy-egy félmondatból is megértik egymás gondolatait, szándékait. Jól ismerik egymást. Olykor még szólalniuk sem kell. Egy kézszorítás, arckifejezés többet mond, mint a legszebb szavak. De az is előfordul, hogy pontosan ügyelnek minden szóra, hogy minél jobban megértsék egy-

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Elsőáldozás:

Endrődön: június 1-jén reggel 8-kor.
 Gyomán: június 8-án 10 órakor
 Hunyán: június 8-án 8 órakor.
 Iskolások **Te Deuma** az endrődi templomban június 6-án, pénteken 8-kor.
A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola 1. ballagása június 7-én, szombaton 9-kor lesz.
 Gyomai **búcsút** június 21-én, a hunyait június 28-án, szombaton 10-kor tartjuk.

mást. Ismét más a forma, ha társaságban, közösségekben beszélgetnek.

Az imádkozás is különféle módon történhet.

Isten gyermekeinek közös imádsága elsősorban a szentmise. Benne valósul meg a legteljesebben Isten és ember találkozása, Jézus által.

Vannak más közös imádságaink is: előre megfogalmazott imák és énekek, amelyeket közösen mondunk.

Imádságok a szentelmények is. Kérjük Istent, hogy segítse megőrizni otthonunkban a békét, az egészséget, hogy oltalmazza meg életünket, amikor járműre szállunk, hogy bőséges terméssel áldja meg a földművelő munkát... Az Egyház magáévá teszi tagjainak ilyenfajta kéréseit. Előre meghatározott szertartások keretében (pl. szenteltvízhintés) mondja el imáit. A szentelmények közül igen sokat ismerünk. Ilyenek pl. a balázsáldás, húsvéti ételszentelés, lakásszentelés, járművek megszentelése, ministráns avatás...

Más a jellege a magányosan végzett imának. Ilyenkor nincs szükségünk szépen megfogalmazott szavakra. Elég szöveg nélkül gondolatban szólni Atyánkhoz, vagy pedig rá gondolva „csak” együtt lenni vele. A kimondott szavak nélkül, gondolkodva végzett imádkozást elméledésnek nevezzük.

Minden imádságban fontos, hogy ne csak mi szóljunk, hanem Isten hozzánk intézett „szavát” is meghalljuk. Ezért tudjunk az imában hallgatni is. Ugyanazért tartunk csendes szünetet a templomi közös imádságban is.

Az Ifjúság Világnapja

II. János-Pál pápa kezdeményezésére 18. alkalommal került megrendezésre az Ifjúság Világnapja, amelyet immár hagyományosan Virágvasárnap ünnepeinek a Szent Péter téren.

Ehhez az alkalomhoz kapcsolódott a Világifjúsági Találkozó felelőseinek háromnapos tanácskozása, amelyet Stafford bíboros vezetésével a Világi Pápai Tanácsa rendezett a Domus Mariae romai központban. 73 résztvevő érkezett országának püspöki karának, valamint 34-en egy-egy lelkeségi mozgalom vagy ifjúsággal foglalkozó szerzetesközösség megbízásából, így képviselve az öt kontinens katolikus fiataljait. En a Magyar Katolikus Püspöki Kar, konkrétan a Katolikus Ifjúsági Mozgalom megbízásából vettem részt a háromnapos tapasztalatcserén. Az első nap a Torontói Világifjúsági Találkozó lelkipásztori és szervezési szempontból való kiértékelését végeztük. Megállapítottuk, hogy a Találkozó gyümölcsei nagyrészt attól függenek, hogy milyen volt a fiatalok otthoni felkészítése, illetve hogy utólag miként osztják meg tapasztalataikat azokkal, akik nem tudtak Torontóba utazni. (Mint tudjuk, az elmúlt nyáron Magyarország 12 egyházmegyéjét 140 fős küldöttség képviselte a Világtalálkozón.) Örömmel állapítottuk meg továbbá, hogy a fiataloknak elemi igényük van az elcsöndesedésre, aminek bizonyítéka, hogy Toronto Expo központjában szücsöknek bizonyult az egyéni imára kijelölt pavilon: napokon át, százak borultak le a szentségi Jézus előtt. Másnap a mai ifjúságot, a 16-30 éveseket foglalkoztató legfőbb kérdéseket szedtük csokorba: mi mozgatja meg, mi lelkesíti, ugyanakkor mi aggasztja korunk fiataljait? Számomra döbbenetes volt, hogy amit a fiatalokkal foglalkozó felelősök kis csoportokban összeszedtünk, azt a Szentatya milyen világosan látja. A világ ifjúságához intézett mostani buzdításának mottóját a kereszten szenvedő Jézus utolsó szavaiból veszi. Jézus a Szeretett Tanítványhoz, mintegy az egyházhoz így szól: „Íme a te anyád!”.

Levelében János-Pál pápa a következő párhuzamot vonja: „Az angyali üdvözléskor Mária méhébe fogadta Isten fiának emberi természetét; a keresztlábánál, János személyében, az egész emberiséget fogadja szívébe.” Majd tanítását a Szentatya így folytatja: „Az, akit annak idején az angyal üzenetének igénjében fogant, most, a halála előtt a kereszten így szól hozzá: „Asszony, íme a te fiad!”

„Kedves fiatalok, tudom, hogy ti is megtapasztaljátok a szenvedést személyes életetekben a magány, a sikertelenség, a kiábrándultság idején, amikor nehéz beilleszkedni a munka és a felnőttek világába, vagy aggódva tekintetek családokat felbomlására, a háború és erőszak terjedésére, az ártatlanok halálára. Mégis, életetek nehéz korszakaiban se felejtsetek, hogy nem vagytok magatokra hagyatva - buzdít a pápa -, mert miként Jánosnak a keresztlábánál, úgy most nektek is átadja édesanyját, Máriát, hogy a maga gyengédségével erősítsen meg benneteket.” Majd így folytatja: „Mária az, aki anyai szolgálatait teljesítve nevel és példát ad arra, hogy Krisztus mind inkább kiformalódjon bennetek”. Tanácskozásunk egyik estjén ellátogattunk a Szent Péter szomszédságában lévő San Lorenzo ifjúsági központba, amelyet a Szentatya 20 évvel ezelőtt éppen a céllal alapított, hogy a Rómába zárandokló fiatalok találkozási helye legyen. Ennek kápolnájában őrzik azt a vándorkeresztet, amelyet virágvasárnap ünnepélyesen adott át Toronto főpásztora és fiataljai a következő Világifjúsági Találkozó házigazdáinak. A Szent Péter téren összegyűlt több tízezer hívő seregben idén több ezren érkeztek a németországi Köln városából, hogy Joachim Meisner bíboros érsekkel az élen átvegyék a zárandokkeresztet, s ezzel elkezdődjön az intenzív előkészület a 2005 augusztusában Kölnben megrendezendő Világifjúsági Találkozóra. Miként a korábbiak (a párizsi, a római, vagy a torontói találkozó) megmozgatta a helyi egyházat, úgy a kölni egyházmegye, sőt az egész német egyház is azt reméli, hogy a fiatalok lelkesedése és hite új távlatokat nyit a megfáradt Európának.

Thorday Attila, Rómából

Prokop Péter alkotása

„Íme a te anyád!” (Jn 19,27)

Szűz Mária,
Jézus maga bízott
bennünket Terád
a keresztről -
hogy így is megerősítse
Ó a világ egyetlen Üdvözítője!

János apostolban az Egyház
minden gyermeke rád bízott Mária,
s úgy tűnik még ennél is több,
a világ fiataljait bízza rád az Úr.

Gyöngéd Édesanya, akinek
mindig éreztem oltalmát,
ma este újra rád bízom őket.
Oltalmadban, köpenyed
árnyékában keresnek menedéket.
Isteni kegyelem Anyja,
ékesítsd fel őket Krisztus szépségével!
Hiszen ők ennek az évszázadnak gyermekei,
akik az új évezred hajnalán
bűnöktől sebezten élnek,
sebzi őket a gyűlölet és erőszak,
a terrorizmus, a háborúk-

S mégis ők az a fiatalság, akikre
bizalommal tekint az Egyház,
mert bizik abban, hogy Isten kegyelmének segítségével
ebben a történelmi órában,
növekedni fognak a hitben és az Evangélium szerinti
tanúságtévő életben

Mária,
segítsd őket válaszolni hivatásukra!
Vezesd őket az igazi szeretet megismerésére,
áldd meg érzelmeiket.
Erősítsd őket a szenvedés idején,
Tedd őket Krisztus húsvéti üzenetének:
- Békesség veletek! –
félelem nélküli hordozóivá:
S velük önmagam is újra Rád bízom,
és szívből bizalommal mondom ki neked újra:
Totus tuus ego sum! Egészen a Tied vagyok!
Ők is velem együtt kiáltják:
Totus tuus! Egészen Tied!
Amen!

2003. Virágvasárnap II. János Pál A fiatalok világnapján

ROZGONYI CSALÁD

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

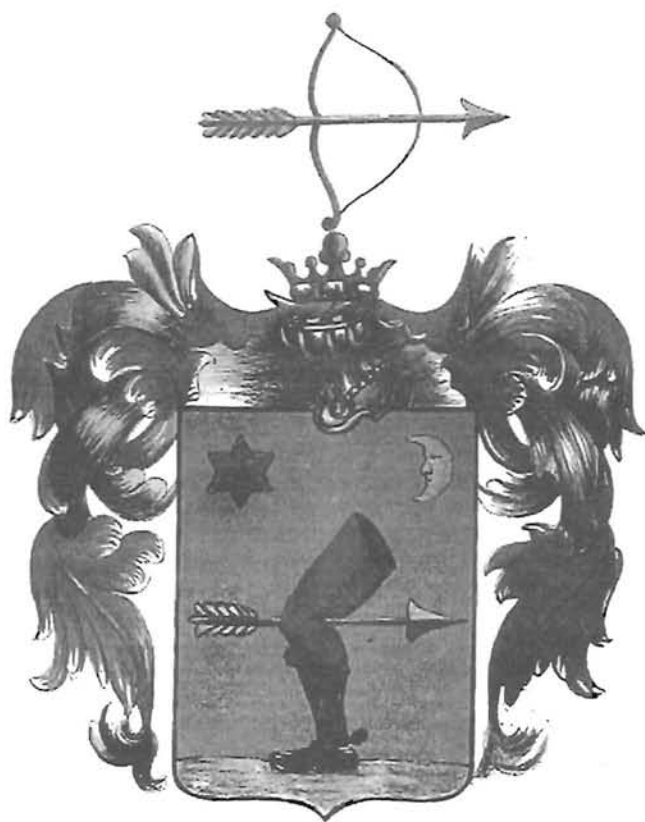
Történelmünkben ismert, sajnos kihalt ős régi család, melynek eredetét a XIII század második feléig ismerjük. Abaúj vármegyében a Tarcza vize mellett fekszik Rozgony helység, amely a trencsini Csák Máté ellen 1312-ben vívott döntő csatáról is nevezetes. Ettől vette a család nevét. V. István király alatt élt az ismeretes családtörzs, Raynalde, királyi fő lovasz mester, Szabolcs vármegye főispánja, és a király fiának László hercegnek főasztalnok mestere, ki a karantáni és csehországi háborúkban, úgy a görögországi hadjáratban szerzett hadi érdemeiért Abaúj, Szabolcs, és Zemplin vármegyei birtokokkal, köztük Rozgony helységgel is 1270-ben nevezett V. István király által meg adományoztatott. A családtörzs ismert tagja a következő évszázadban II. László, ki I. Lajos királyt a nápolyi hadjáratba kísérte, és 1350-ben pallós jogot nyert. Fiai mindhárman Zsigmond király alatt 1396-ban Nikápolynál hősileg estek el. A család tagjai között volt esztergomi kanonok, veszprémi, és egeri püspök, országbíró, pozsonyi kapitány. Hunyadi János kapitánya III. Lőrincz volt, aki elesett a Cseh elleni küzdelemben, akinek érdemeit V. László király oklevélben ismerte el 1453-ban. II. Rajnald 1442-ben mint Nógrád és Heves vármegye főispánja, 1448-ban részt vett a rigómezei harcban, 1459-ben már a székelyek ispánja, 1471-ben főtárnok mester volt. Nemsokára meghalt, egy lánya maradt, Anna, aki 1477-ben férjhez ment Losonczi Istvánhoz. A család utolsó tagja, VII. István, 1523-ban halt meg, vele az utolsó Rozgonyi sírba szállt, aki a leggazdagabb magyar főurak közé tartozott. Gyermekai korán meghaltak, egyetlen leány gyermeke maradt Katalin, aki felnőtt, és ecsedi Batori András felesége lett, de sajnos ő is hamarosan meghalt.

A család czimere: a dőlt paizs kék udvarában fél testével, szétterjesztett s fölemelt szárnyakkal látható fehér hattyú, csőrében arany liliomot, (vagy halat?) tartva, ugyan ily alak, (de csőrében semmit

sem tartva), van a paizs baloldali szögletén álló sisakon, melyről két oldalról kék sisak takaró fodrozik le. E czimer teljesen egyezik két pecsét rajzzal, melyből egyik 1409-ből való, Rozgonyi Simon országbíróé volt, a másik 1427-ből való Rozgonyi György pozsonyi főispán pecsét czimere volt.

SZEMERE CSALÁD

Ős régi magyar család, melyet a honfoglaló hét magyar vezér egyikétől, Hubától származtatnak. Időnként valószínűleg a család több tagja viselte a Szemere nevet, mely eleintén keresztnevről származott. Egy Szemere (vagy régi írásmód szerint Zemer) IV. Béla király korában a tatároktól nyert nehéz sebeket, és ha nem is ekkor, de ennek emlékére nyerte a család ősi - mintegy XVII. század családi halotti beszéd is említi, nemesi czimerét, mely a vért kék udvarában zöld téren egy piros nadrágú férfi jobb láb, térdén nyíllal átlóve: a paizs feletti sisak koronáján pedig kifeszített kézív áll. Foszladék jobbról aranykék, balról ezüst vörös. A család nevezetes tagjai között volt: megyei főbíró, esztergomi várnagy, váradi prépost, Abaúj vármegye alispán, Mátyás király alatt visegrádi várnagy és a korona al-őre, Rákóczynek udvarnok. Volt közülük országgyűlési követ, aki tollal írta az országgyűlési naplót. Név szerint említeni illik a közsímet Szemere Pált, aki költő volt, majd ügyvéd lett, és Pest megye alügyésze né választották. Költeményein kívül főleg nyelvészeti és kritikai dolgozatokkal foglalkozott, az Élet és Literatúra, majd az Auróra szerkesztője és kiadója volt. Ugyancz ágból származott Szemere Bertalan, aki Borsod megyei tiszteletbeli jegyző, majd főszolgabíró volt. Külföldi utazásának leírásával méltó elismerést vívott ki. 1843-ban és 1848-ban követ, majd ezen év áprilisában belügy miniszter, és 1849-ben miniszterelnök. A forradalom bukása után Franciaországban él családjával.

A HŐSÖK NAPJÁNAK ÜNNEPÉRE

Minden esztendő május utolsó vasárnapján – immár 80 esztendeje-hagyományosan a háborúkban elesett hősi halottainkra emlékezünk. Az emberi természet velejárója a kegyeleti érzés már ősidők óta különös hangsúlyt kapott minden nép, nemzet történelme során, amikor az emberek a háborúkban életüket a hazájukért feláldozó katonákra, hősi halottakra emlékeznek.

Hazánkban ezt az érzést hosszú évszázadokon át a mondák, balladák és a népköltészet tartotta ébren. Az 1848/49-es szabadságharcot majd az 1867-es Kiegyezést követően a hősi halottaink emlékének megőrzése bizonyos mértékig már intézményszerűvé vált, ami nagyon sok városunkban, községünkben, a nagy csaták színhelyén felállított 48-as szobrokban, emlékművekben nyilvánult meg. Ezen emlékművek nagy többsége ma is meg van és láthatók szinte az egész Nagymagyarország területén.

Az első világháborúban már olyan sok volt a hősi halottunk, hogy 1917-ben IV. Károly királyunk jónak látta királyi leiratban felkérni az ország törvényhatóságait, polgármestereit, hogy az illetőségükbe tartozó hősi halottaik neveit méltó helyen örökítsék meg. Ezzel megkezdődött a világháborús hősi emlékművek építésének folyamata. Ennek egyik legszebb példája a kaposvári temetőben álló hősök temploma,

amely külön erre a célra létesült, és amelyben minden egyes Somogy megyei hősi halott nevét külön márványtáblácska őrzi. De említethetném a Szegedi Dóm tér Hősök Kapuját, a Kőszegi Jurisics Vár Hősök Kapuját, csak a legismertebbek közül. Az alulról feltörő kegyeleti mozgalom 1924-ben már olyan nagy volt, hogy Vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr egyetértésével és aláírásával a Magyar Képviselőház május utolsó vasárnapját törvénybe iktatva hivatalosan is nemzeti emléknaprá közismerten a HŐSÖK NAPJÁVA nyilvánította, az 1924. évi XIV. Törvénycikkben.

Az 1930-as évek elejére elkészült a Budapesti Hősök Terén az ismeretlen katona sírja is. Egészen 1945-ig ezen a gyönyörű helyen tartottuk a központi megemlékezést az ország legfőbb közjogi méltóságainak részvételével. Felvonult ekkor ide az ország ifjúságának színe-java, a leventék, cserkészek, egyetemi ifjúság, és a középiskolások. A méltó kereteket a honvédség díszalakulatai, az egyházak képviselői adták meg. De ünnepeket tartottak még szinte az országban, a legkisebb településeken is. Sajnos szinte mindenhol volt kikre emlékezünk, akik kiérdemelték a nemzet tiszteletét.

A második világháború hősi halottaink számát tovább növelte.

A szovjet megszállás közel fél évszázada alatt tilos volt emlékezni, sőt ez a meglévő emlékművek nagy részének lerombolását is eredményezte. A Pécsi Zrínyi Miklós Hadapród Iskola Zrínyi szobrát azért rombolták le, mert 156 l. Világháborús hősi halott neve volt rávéve a szobor talpazatára. Akaratlanul is fel kell tennünk a kérdést: „Vajon Zrínyi Miklós a szigetvári hős is fasiszta volt-e?”
1990 után a Honvéd Hagyományör-

ző Egyesület, a Doni Bajtársi Szövetség és még sok más társadalmi egyesület kezdeményezésére újra szabadon megemlékezhetünk hősi halottainkról. 2000-ben elértük, hogy a soha sem hatálytalanított 1924. évi XIV. Törvény ereje ismét érvényesüljön, és a hősök napi megemlékezéseket ne csak a hősök hozzátartozói, az ország népe, de a legfelsőbb állami vezetés is magáénak érezze. Az ország ifjúságának is tudnia kell, hogy a mostani békés életünkért nagyon sok nagyapa, dédapapa, áldozta fel életét. Ez a HŐSÖK NAPJÁNAK igazi jelentősége.

Vaszko Tamás ny. á. százados
Honvéd Hagyományörző Egyesület

Jobbra fenn: Ujjáépült szobor és hősi emlékmű Pécsen 1991.

Balra: Krisztus hitéből, hősök véréből támad fel hazánk 1914-1918, Budapest

Jobbra lenn: II. világháborús katonák

Endrőt néprajza

Rovatvezető: Szanda István

Tisztelt Olvasó!

Rovatunkban eddig kevés szó esett az oktatásról. Pedig gyermekeink megfelelő nevelése legfontosabb feladataink közé tartozik. Korunk változó értékítéletében oktatásunk is nagy változásokon megy keresztül. Az életre nevelés és a jó helyzetfelmérés kifejlesztése gyermekeinkben a „túlélést” jelenti rohanó, pénz-központú világunkban.

De tekintsünk egy kicsit vissza a XX. század elejére, pontosítva az 1917-18-as tanévre. Magyarország hadban áll. A háború világméretet öltött. A megnyomrodott társadalom vérző sebeit nyalogatja. A gyerekek pedig részesei ennek a világnak.

Néprajzi forrásközlésünkben Csúvár Viktória VI. osztályos tanuló (1917-18-as tanév) „Leíró szemléleti oktatás” című iskolai füzetéből idézünk. Megrázó a fogalmazások száraz naturalizmusa, amely részben a tanórán hallott dolgokból valamint, ennek a kislánynak az élettapasztalatából ered.

Csúvár Viktória endrői születésű és Aradra járt a Siketnéma-intézetbe, ahol megtanították írni és olvasni.

Leíró szemléleti oktatás

Csúvár Viktória

VI. osztályos tanuló

1917-1918-as tanév (részlet a füzetből)

„A katonákról

Most olyan nagy háború van, mint amilyen azelőtt még soha nem volt. Most 17 ország visel háborút. A mi részünkön van 4 ország és az ellenség részén van 13 ország. Ebből a 17 országból több mint 20 millió katona harcol egymás ellen. A katonák a szárazföldön, a föld alatt, a tengeren és a levegőben harcolnak.

Sokféle katona van, u. m. : gyalogos, vadász, huszár, tüzér, árkász, utász, aknavető, tengerész és repülő.

Kilencünknek az édes apja katona. To. Jánosnak az édes apja azért nem katona, mert pap. A papoknak nem kell ka-

tonáskodni. Lajosnak az édes apja katona de fel van mentve. Balázs tanár úr is katona; ő is fel van mentve, mert tanítania kell.

Máriának és Rebekának az édes apja gyalogosok. Édes apám huszár, Zsuzsáé tüzér és Kataliné tengerész...

A rokkantak egylete

Aki munkaképtelen, az rokkant. Most nagyon sok rokkant katona van.

Minden nagyobb városban van rokkantok egylete. A rokkantok egyletének tagjai minden héten vagy minden hónapban befizetnek. Ha az egyleti tag megöregszik és munkaképtelen lesz, akkor az egyletből minden hónapban pénzt kap.

Ha felnövök én is belépek a rokkantok egyletébe.

Minden egyleti tag kis könyvecskét kap, amelybe beírják, hogy mikor és mennyit fizetett be.

Az állami gyermekmenhely

Az idén 62 növendék van a siketnéma-intézetben. E közül a 62 tanuló közül huszonkilencen tartoznak az állami menhelybe. A gyermekmenhely ezekért havonként 15 korona tartásdíjat fizet; onnan kapnak ruhát, fehérneműt, cipőt és vasúti igazolványt.

A siketnéma gyerekeket azért vették fel az állami gyermekmenhelybe, hogy itt Aradon beszélni tanulhassanak a siketnéma-intézetben.

A gyermekmenhelybe nagyon sok szegény, árva gyermeket vesznek fel. Gazdagot nem vesznek fel.

...Ha valaki szegény árva gyermeket akar a gyermekmenhelybe beadni, ezt a községi jegyzőnél vagy a főszolgabírónál kell bejelenteni.

A szegények háza

Az Árok-utcában van a szegények háza. Ott munkaképtelen öreg emberek és öreg asszonyok laknak. Ők halálukig ott maradnak. A vá-

ros ad nekik lakást, ételmezést és ruházatot. Ide csak aradi szegényeket vesznek fel, idegeneket nem.

Minden város és falu köteles a szegényeiről gondoskodni. Én nem szeretnék a szegények házában lakni. Én szorgalmas és takarékos leszek, hogy öreg koromban legyen pénzem, amiből majd megélek.

A népkonyha és a melegedőszoba

Most télen sok szegény embernek nincs ennyivalója. Ezek a népkonyhában 10 fillérért vagy ingyen kapnak ebédet. Jótékony emberek adják össze a pénzt; ezen vesznek húst, főzeléket, lisztet és kenyert. A népkonyha a siketnéma-intézethez közel, a Zrínyi-utcában van. Azt a házat, a melyben a népkonyha van, a báró Neuman Testvérek építették.

Sok szegény embernek nincs tüzelőanyaga, nem bír fűteni. Ezek, ha fáznak, a melegedőszobába mennek melegedni. A melegedőszobáért a város fizeti a házbért és fűtetit.

Az iparosok

A siketnéma fiúk többnyire iparosok lesznek. Én női szabó szeretnék lenni. Aradon nagyon sok iparos van. Faluhenlyen kevés iparos szokott lenni; ott sok földműves van.

Iparosok: a férfiszabó; a nőtiszabó, a szűrszabó, a cipész, a csizmadia, a papucsos, a bocskoros, a tímár, a kalapos, a szűcs, a takács, a gombkötő, a fésűs, a szíjgyártó, a szappanos, az asztalos, az esztergályos, a képfaragó, a lakatos, a bádogos, a kovács, a rézműves, az aranyműves, az órás, a hentes, a mészáros, a pék, a mézeskalácsos, a cukrász, a kőműves, az ács, a cserepes, a szobafestő, a mázoló, a kőfaragó, a kárpitos, a képfestő, az üveges, a fényképész, a kősárfonó, a kefekötő, az üveges, a betűszedő, a könyvkötő, a borbély...

Az iparost másképpen kézművesnek és mesterembernek is hívják.

huszárok 1918

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Igazságszolgáltatás a XVIII-XIX. században Gyomán

Az úgynevezett „nem nemes”, jobbagy állapotú lakosok peres ügyeiben első fokon a „helység bírái” /:főbíró, törvénybíró hites emberekkel; esküdtek jelenléteben: /ítélkeztek

„törvénytájakon”. Pl.; minden holdnapba / =hónap/újhold vasárnap után következő hétfőn.” Ezen alkalmat előtte meghirdették /vasárnap templomozás, istentisztelet után régebben a „torony alatt”, később a városháza udvarán publikáció alkalmatosságával: / Gyermekekoromban még nekem is volt alkalmam templom után G.Nagy László nagyatával átvonulni a városháza udvarára s a gazdákkal minden rendű-rangú polgárral meghallgatni a publikációt / =hirdetést /, kinek milye s hol van eladó, kinek-milye s hol vészett el? stb. stb.

Ez a templomozás után mintegy „rituáléja” volt a férfiaknak. A felolvasást mindig egy „ügyeletes” községi hivatalnok végezte.

A törvénytájakra az előtte való napon kellett jelentkezni, és a bírótól „pecsétet” kérni. Ezt az idéző „bádogpecsétet” évtizedeken át használták s mindegyikét a törvénytájak leltárában nyilván tartották. E sok évszázados pecséttel idéző pecsét eredete az Árpádok korába nyúlik vissza. Az un. „bírópecsét” egy négy-szegletes „kéregpapírra” nyomott pecsét” /:a törvénybíró almáriumban kulcsra zárva tartotta: /Ezen bírópecsétet-mint idézőt- a sárgaréz fokossal járó „bakter” / =felvigyázó, kerülő/ kézbesítette ki / mindenféle ügyes-bajos dologban, ügyben, megmondván helyét, idejét, ahol s amikor meg kell jelennie magával hozva a pecsétet / .Rendszerint eleget is tettek a meghívásnak, s ha nem- ami a pecsét átvételének megtagadásával járt-, még egyszer invitáltatott s makacs-kodás esetén nélküle tartották meg a tárgyalást, némi szigorított büntetéssel. Elővezettetés leginkább asszonyokkal

fordult elő, aki „üzent” a bírónak, s ha az üzenet káromkodás vagy becsületsértés volt, /: pl. „mond meg a bírónak, hogy ba.... Meg az idesanyját”:/, biz az meg is vesszőztette a delikvenst. Ezt már a pandúr hajtotta végre, a mindig kéznél tartott vesszővel, deresre fektetve az illetőt.

A törvénytájakat a helység háza /község háza, városháza/ /”törvénytájakában” tartották. Ezen szoba leltárában volt a korbács is. A helység tömlőcében volt leltárban a „katonavas” /bilincs/, súlyosabb esetben ide zárták be a delikvenst „vasra verve”. Ezenkívül volt még „nyakvas, kaloda, deres”. Leg-sűrűbben a botozás szerepelt mint büntetési tétel. Vallatás közben bizony előfordult, hogy testi fenytéssel verték ki a gyanúsítottból „az igaz vallomást”

/: mai legtöbbször tényleg úgy is volt:/ . A botozást „palcázásnak” is titulálták. Férfiaknak leginkább bot, illetve palca /, de ugyanolyan vastag volt/, nősemélyeknek – fejérszemélyeknek”, gyermekeknek korbács járt. Pénzbírság ritkábban fordult elő, ti.Mária Terézia császárnő s egyúttal magyar királynő úgy rendelkezett, hogy ne terheljék a szegény népet még terhes pénzbírsággal egyebek felett, hanem inkább testi fenytéket alkalmazzanak. /:eszm a zúzóját üfelsígnék, mondhatta a magyar:/

Senki se mondhatta, hogy mások felmenőinek pettyes múltjában durkálók, im egy szépapám peres jegyzőkönyvit prezentálom ide alább a szíves olvasónak; „ Anno Domini 1793. január 2-án Gyoma birtokban megtartott tárgyalás. Kinek hínak? - Cs. Szabó Istvánnak, 43 esztendő Gyomára való Reformata Vallású feleséges Gazda ember vagyok. – Miért vagy fogva? –Azért hogy Józsa János ugyan Gyomai nőten Legínynek a fejit bétörtem. – Hol, miért, mivel micsoda alkalmatossággal és mikor ütötted meg és törted bé a fejit és hányszor ütötted meg? –A Csárda véginél, mikor haza ment volna, utána

mentem a Csárdából, s ezt mondtam neki: Megállj! Hogy megállt fellöktem, elesett, és a Süveg a fejből ki esvén, a pusztá fejire reá ütöttem egy fekete gyüre / f.gyürü cserje/ palczát a kisebb végivel kétszer. Azért ütöttem pedig meg, hogy a Csárdában lévén Ő és én s mások is / Karátsón utolsó este azaz 27-a /, csak járkált fel s alá, azonközbe egynehány ízbe mondotta: igazly bort b....m Ördög atta. Mely szavára azt mondtam, hogy hallgass János, Lásd András öcséd is iszik bort de nem káromkodik, így erre ismét azt mondta: Hallgass Ördögattát, én nem félek minnyája Csósz Gyurkától is, az az én tölem és az Atyám fiaitól. Illyen rút káromkodásait és szavait nem szenvedhetvén mások is mondták, hogy ne beszéllyen hogy üljön le a ' mint hogy akkor le is ült. Azután egy kevés időre a ház elibe ki menvén egy valakinek a Csárda előtt az én hallásomra, mivel akkor én a pitvarba vóltam, azt mondtotta: Vára' b....om Ördög atta, majd megtanítalak én, Ezt én meghallván és magamra vévén, s láttam hogy el indult, utána mentem Azmint oda fellyebb mondam úgy ütöttem meg azzal ott hagyván. Ő meg fel-kelevén haza indult s elment. Verekedtél –e máskor vélle? Nem verekedtem soha nem is haragudtam reá. Csak azért a Szaváért nehezteltem volt meg, hogy azt mondtotta: Vára' b Ördög atta majd megtanítalak. Láttá-e valaki, hogy megütötted vélle ilyen rosszul bántál? Ott közel senki se vólt és így gondolom hogy nem is látta Senki hanem a Mirhóba a' melly nem messi esett hozám ment az aki mondtotta. János, majd megtanít de az is látta –é vagy nem, nem tudom. Vóltál-e mán fogva? –Vóltam egy ízbe azért hogy Gyomán egy Czigányt csakugyan a fejen sérelmesen megütöttem, másizben azért, hogy Megyeri György Juhászt is jól meg vertem, de ezekért Gyomán Birák Uraimék által megbüntettettem.”

Cs /öszl. Szabó István

folytatás az előző oldalról

Pf. János 15-ötödikén asztalos inas lesz. Három és fél év múlva asztalossegéd lesz. 10-12 év múlva talán asztalosmester lesz. Az inasnak 3, 4 vagy 5 évig kell a mesterséget tanulni; a mester és a segédek tanítják rá. Az inas nem kap fizetést a tanítómesterétől. Aki 12 évesnél fiatalabb, az nem lehet még inas. Csak mesternek szabad inast tartani; segéd nem tarthat. Ha valaki inas akar lenni, előbb két hét próbaidőre fogadja fel a mester. Ha a fiú jó magaviseletű és szorgalmas, akkor ott maradhat a mesternél, ha pedig rossz és lusta, akkor elküldik. Az inasnak az apja és a mester az ipartestületnél szerződést kötnék. A szerződésbe bele kell írni a mesternek a nevét, azt, hogy hány évig lesz inas, ki ad neki élelmezést, ruhát és ki fizet érte a betegsegélyező-pénztárban és az inasiskolában.”

Forrás: Endrődi Tájház Dokumentum Tára
Gyomaendrőd, 2003. április 17.

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

„Ez az újság sajátos, egyedi, jól szerkesztett, sokoldalú tájékoztatást ad – így „kerek” ahogyan van, szívesen forgatom, különösebb változtatást nem igénylek. Köszönöm a T. szerkesztőségnek az eddigieket, és jó egészséget, további kitartást, sikeres tevékenységet kívánok kedves Mindnyájuknak!”

Dr. E. SZABÓ ZOLTÁN
Békéscsaba

„Köszönöm Szabó Ferenc széljegyzetét „Szikora” Tragédiájához. Örülök, hogy Sinkovits Imre a bemutatót nem érte meg.”

Dr. RADNÓTI VILMOSNÉ
Budapest

„Örömmel olvasom és várom a lapot, szeretem ezt az „endrődies” színt, hangulatot, amit Önök jól eltaláltak, Így tovább.”

KOVÁCS ANTALNÉ
Gyomaendrőd

„Kedves Szerkesztők! A fent felsorolt rovatok mindegyike érdekel, szívesen olvasom, egyedül a megyei hírek nem fontosak számomra. Színesek a témák, mindenről és minden korosztálynak szólnak. Nem fontos bővíteni, kivéve, ha valakinek érdekes, jó ötlete támad. Köszöntöm Mindnyájukat és további jó munkát kívánok!”

Dr. HELMLENÉ UHRIN MAGDA
Tatabánya

„Mikor megkapom a lapot, már valami jó érzés tölt el. Lehet, hogy ez a korommal függ össze, mert vissza mosolyog rám Nagyanyám arca. Sok boldog időt töltöttem a „Bangó” utcában (Temető utca) nyáron, áldott nagyszüleim házában. Igazán sosem voltam endrődi lakos, de ha itt járok, úgy érzem, hazajöttem.”

ZEÓKE GABRIELLA
Budapest

„Köszönöm, hogy megemlékeztetek Pali bácsiról, még nagyon sokan élnek, akik ismerték, szerették és Endrődről elkerülve hű szeretettel olvassák lapokat. Én, hidd el, bármilyen szaklapot olvasok is, egyetlenegy sem bontok ki borítékjából olyan boldog várakozással, hazagondolással, mint a Tieteket. Bekötve öröm a számokat újraolvasni, büszke vagyok rájuk. Megkaptam a júniusi számot szintén kiváló Ünnepi melléklettel. Köszönöm szépen.”

KOVÁCS ADRIENNE
Budapest

„Szerkesztésük érdekes és világviszonylatban is nívós. Én minden számba beköznék egy-egy nagy magyar költő versét, hogy felkeltsem, főleg a fiatal olvasók érdeklődését a vers - irodalom iránt. Ugyancsak felkérnék minden olvasót, hogy ha utazott a világba bárhol írja le élményeit, jó és rossz tapasztalatait akár saját, Különben csak gratulálni tudok „VÁROSUNK” szerkesztőségének és további sikeres, jó munkát kívánok.”

RÓZSAHEGYI MARIKA
USA

„Így, ahogy van nagyon jó, mindig várom.”

DINYA GYÖRGY
Gyomaendrőd

„Lehetne egy egészségről szóló rovat. Az időszerű betegségek megelőzéséről, pl. allergia, megfázás stb. Vagy, milyen az egészséges étrend, pl. cukorbetegségbe, vesebaj, gyomor, máj stb. bántalmakban szenvedők számára. Mi a szerepe a röntgenfelvételnek? (CT. Ultrahang?) Mi testkontrol?”

KNAPCSEK BÉLÁNÉ
Gyomaendrőd

Elhunyt Hunya jegyzője, Tulkán József

Hunya Község Önkormányzatát nagy veszteség érte Tulkán József jegyző hirtelen és váratlanul jött halála. Élete fiatalon ért véget, 37 évesen távozott. Hunya Község jegyzői munkakörét 2001. március 1-től látta el.

Csendes, fegyelmezett magatartású embernek ismertük meg Munkáját lelkiismeretesen a jogszabályi keretek között emberségesen végezte. Megszerette községünket, a lakosság zárkózott magatartásával együtt elfogadta. Szakmai végzettségét folyamatosan gyarapította. Tanítóképző Főiskolát végzett 1991-ben, Szeged-Tápén tanított egy évet. 1992-től 1998-ig a Békés Megyei Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalnál dolgozott, ahol számítógépes ismereteit gyarapította. 1993-ban közigazgatási alapvizsgát tett

Munka mellett végezte el az Államigazgatási Főiskolát 1998-ban. A Gyulai Körös-Vidéki Környezetvédelmi Felügyelet munkatársaként dolgozott 1998, februárjától egy évig, majd a Békéscsabai Tipp-Accon BT irodájában ingatlanközvetítéssel foglalkozott. Hunya Község jegyzői állásának betöltése előtt erről a munkahelyről pályázott.

Nem könnyű feladatot vállalt a jegyzői állás betöltésével. Jó kapcsolatot alakított ki munkatársaival, segítette munkájukat.

Nős, három gyermek édesapja, akik számára pótolhatatlan veszteség. A család gyászában osztozunk.

Rövid volt az az idő, amit együtt dolgoztunk községünk megmaradásáért, fejlődéséért. Sokat akart tenni, tudásával segíteni. Jó munkatárs volt. Hunya Község Önkormányzata saját halottjának tekinti.

Búcsúzzunk és emlékezünk, nyugodjon békében.

Hunya 2003. április 27.

Hunya Tiborné
polgármester

DIÁKSPORT

MEZEI FUTÓVERSENY

Március 27-én Orosházán rendezték meg a N.A.P. Diákolimpia megyei döntőjét.

A Rózsáhegyi Kálmán Általános iskola 6 csapattal, összesen 30 tanuló vett részt. Három csapat ezüstérmes lett, és bejutott az országos döntőbe.

Ezüst érmes csapataink:

II. korcsoport lány: Szakalos Edina, Balog Hajnalka, Kurucz Éva, Balázs Tímea, Barna Nikolett (ebben a korcsoportban nem rendeztek országos döntőt)

III. korcsoport lány: Farkasinszki Zita, Tokai Gréta, Farkasinszki Mariann Keresztes Kitti, Nagy Beatrix - Gödöllőn 21. hely (36 csapatból)

IV. korcsoport fiú: Kiss Imre, Fekés Zoltán, Dógi Richárd, Dógi Jenő, Tari Gábor, (Gödöllőn 11. hely (37 csapatból)

GRATULÁLUNK A VERSENYZŐKNEK ÉS VASZKÁN GÁBOR testnevelő tanárnak, atlétika szakedzőnek.

1. Az Ifjúsági lakótelepen, négylakásos társasházban lakás + garázs eladó. Érdeklődni: 06-30/294-0650; 06-66/284-155
2. Endrődön, a Sugár u. 48 sz. alatti családi ház + garázs telekkel, melléképülettel eladó. Érdeklődni lehet: 06-30/294-0650; 06-66/284-155 telefonszámon lehet.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A fejedelem szobra Váradon

Bethlen Gábor erdélyi fejedelem egész alakos, közel 3 méter magas szobra májustól a nagyváradi Petőfi parkban fog állni. A szobor felállítását a Királyhágómelléki Református Egyházkerület kezdeményezte. A szobor alkotója Kós András, (aki Kós Károlynak a fia).

A szobor talpazatán a „Ha Isten velünk, ki ellenünk” latin felirat olvasható majd.

Az Európai Unió történetében a legnagyobb összeggel, hárommilliárd Euróval támogatja az Európai Bizottság Románia csatlakozását az Unióhoz. Ezt Günter Verheugen bővítési biztos jelentette be. Verheugen elmondta, hogy a bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy az EU bővítés Románia nélkül nincs befejezve. Romano Prodi az EB elnöke úgy vélte, hogy „Románia rájön majd, nem lehet gazdasági jövője az unióban, ha az Egyesült Államoktól várja a biztonságát”.

Adrian Nastase miniszterelnök és Günter Verheugen, az EU bővítési biztosja közösen avatta fel Brüsszelben Románia uniós képviselőinek székházát. Jelenleg 24 román diplomata dolgozik a képviselői palotában, a csatlakozás után számuk elérheti a százat.

Sepsiszentgyörgyön konferenciát tartottak az Önkormányzatok a Székelyföldért címmel. A megbeszélésen Hargita, Kovászna, és Maros megyei polgármesterek, az RMDSZ politikusok bírálták a jelenlegi régiófejlesztési ügynökség eredménytelen működését. Az elkövetkező időszak kihívásaira közösen kell keresni a választ, -jelszó alatt zajló tanácskozáson Markó Béla az RMDSZ elnöke kijelentette, magyar közösségünk sorsa attól függ, hogy mit teszünk az önkormányzatokban.

Nagyvárosok polgármesterei Egyesület tagjai Kolozsváron találkoztak. Bukarest, Kolozsvár, Brassó, Gyulafehérvár, Déva, Vajdahunyad, és Nagyvárad előljárói. Panaszkodtak többek között a hatalom önkényes intézkedései ellen, az anyagi háttér nélkül átadott hatáskörök átruházása ellen, illetve a regionalizáció mímelése miatt. A sajtókonferencián elhangzott, hogy a jelenlegi kormány el lehetetleníti munkájukat, a prefektusok pedig nem megfelelően végzik munkájukat. A hatalom zsarolásáról szóltak. Azt akarják elérni, hogy a polgármestereket, akiket közvetlen választottak e magas rangú tisztségre, védje a törvény a hatalom túlkapásai ellen.

Több napos rendezvénysorozattal ünnepelte fennállásának 10. -dik évfordulóját a csikszeredai Pallas Akadémia Könyvkiadó és Könyvkereskedés. A kiadó Erdély 4 városában –Csikszeredán, Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen, és Marosvásárhelyen- tartott író-olvasó találkozóra nagy számban érkeztek a könyvbarátok, közöttük sok diák.

A Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) utoljára ülésezett jelenlegi összetételében. Rövidesen lejárnak a mandátumok. Markó Béla felszólalásában hangsúlyozta, hogy lejárt az álmódosások, az odamondogatások időszaka. Reálisan kell nézni a belpolitikai helyzetet, és a világban történő eseményeket. Semmit sem lehet egyedül

véghez vinni. A kormány, az Európai Unió és a nemzetközi intézmények beleegyezése, a magyar kormány támogatása nélkül lehet álmódosítani, de nem lehet érdemben cselekedni, eredményeket elérni. Hangsúlyozta továbbá a gazdasági kérdések jelentőségét, elsődlegességét, hiszen a fiatalok nem politikai, hanem gazdasági okokból hagyják el a szülőföldet. Álmok és valóság ellentéte jellemzi az alkotmánymódosítás ügyét is. Az RMDSZ számos javaslatát elfogadta a szakbizottság, de többet visszautasított.

Több felszólalásban is központi témaként szerepelt a székelyföldi fejlesztési régió. A Maros, Kovászna, Hargita megyéket tömörítő térség létrejöttéért keményen küzd az RMDSZ is, hiszen ez gazdasági megerősödéshez vezetne a magyar közösségen belül is. Mind Markó Béla, mind Frunda György bírálta a jelenlegi kormányt, hogy túltengenek a Nastase kabinet rendeletei és határozatai.

Több mint tízszerezére emelte a magyar kormány a politikai üldözöttek életvesztése után járó kárpótlást. A Medgyessy-kabinet 400 ezer forintban állapította meg a jóvátétel összegét, a 31/2003. (III. 27) kormányrendeletben. Azokról szól a törvény, akik vagy a magyar bíróság, ítélete alapján szenvedték el a halálbüntetést, vagy a büntetés végrehajtása során bekövetkezett haláluk a magyar hatóság szándékos közreműködésével következett be, valamint a deportálás és a szovjet kényszermunka ideje alatt elhunytak. Tudni lehet, hogy 32 országban vannak érintettek, és azok a jogosultak, akik az 1997-ben beadott kérvényükre helyt adó határozatot kaptak. A Kárrendezési Iroda hivatalból meghozza a kiegészítő határozatot az új összegre. Akiknek a helyt adó határozat óta megváltozott a lakcíme, azok a határozat számának feltüntetésével jelezzék a Kárrendezési Irodának az új címüket, vagy akiknek az ügyét meghatalmazott intézte, azoknak is nyilatkozni kell a meghatalmazás érvényességéről. Lényeges, hogy aki 1997-ben nem nyújtotta be az igényét, méltányosságnak nincs helye. A felemelt összeg kifizetése akár magyarországi, akár más országbeli a jogosult, bankszámlára is kérhető. (Célszerű, ha az érintettek gondoskodnak a bankszámla megnyitásáról.) A kifizetések valószínű június végén elkezdődnek.

Ötven évvel ezelőtt...

Tímár Mihály és Szanyi Julianna

Május 24-én a Gyomai Római Katolikus Templomban megismétlik 50 évvel ezelőtt tett „Holtomiglan holtodiglan esküjüket.

Minden barátot, ismerőst szeretettel várnak délután 5 óra a templomi szertartásra.

A szerkesztőség meleg szeretettel gratulál a jubiláló házaspárnak, és kíván mindkettőjüknek jó egészséget, nyugodt boldog, békés öregséget.

„John Anderson, szívem John,
kezdetben valaha
Hajad korom sötét volt
S a homlokod sima.
Ráncos ma homlokod, John
Hajad leng deresen,
De áldás ősz fejedre,
John Anderson, szívem.

John Anderson, szívem John,
Együtt vágunk a hegynek
Volt víg napunk elég, John
Szép emlék két öregnek.
Lefelé ballagunk már
Kéz-kézben csöndesen,
S lent együtt pihenünk majd,
John Anderson, szívem.

(Burns)

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRÁNYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

(Folytatásban ismertetjük olvasóinkkal)

Hazánk közéletét és a polgárok tájékozódását ellentmondások, bizonytalanságok az értékek zavara és a média jelentős részének félretájékoztatása jellemzi. Fontos, hogy nemzetpolitikai kérdésekben a polgárok bírják az egyértelmű választ. Ilyen körülmények között igyekszünk segítséget nyújtani a keresztény és demokratikus értékek alapján.

Mi magyar kereszténydemokraták úgy látjuk és tapasztaljuk, hogy a magyar társadalom és közélet valahol utat tévesztett és ebben az útkeresésben dolgoztuk ki és bocsátjuk közös gondolkodásra az általunk kidolgozott irányelveket. 21 pontban adjuk közre, és reméljük, hogy megadjuk a választ is arra, hogy hol a helye az ezredfordulón a kereszténydemokráciának.

Dr. Varga László elnök

1. KUDARCOK ÉS SIKEREK

Az ezredforduló nemzedékének nagy fájdalma Magyarországon, hogy a politikai átmenet közel másfél évtizede nem hozta meg az annyira várt felemelkedést. A változás sokakat bizonytalanságba, és reményvesztésbe taszított. Az új világ csak keveseknek nyújtott jólétet és gazdagságot, ráadásul ezeket könnyebben lehetett elérni a törvények megkerülésével, mint munkával és szorgalommal. Ritka erény a társadalom egészéért érzett felelősség és az elesettekkel való szolidaritás. Ez az időszak nem hozott kulturális felemelkedést sem és nem szüntette meg az erkölcsi válságot. Mégis van mivel büszkélkednünk: az intézmények és a jogrend tekintetében hihetetlen nagy volt az átalakulás. Kialakult a többpártrendszer. A bíróságok függetlenek, a kormány viszont felelős a parlamentnek. Ervényesülnek az alapvető emberi jogok. Kárpótlási törvények próbálták enyhíteni a múltban elszenvedett jogtalanságokat. Az Egyház ismét szabad. Visszanyertük hazánk függetlenségét és önállóságát. Népszavazás döntött arról, hogy az Észak Atlanti Szerződés (NATO) és az Európai Unió tagjai legyünk. Mindez nagyszerű, de csak váz. Hiányzik a tartalom. Ezért

Nem oldódott bennünk az a szorongás, amely rontja az egészségszűkület, és megakadályozza, hogy bizalommal tekintsünk gyermekeink, unokáink jövőjére. Mi, magyar kereszténydemokraták ezért úgy érezzük, : hazánk ismét valahol utat tévesztett.

2. ÚTKERESÉS A SZOCIALIZMUS BUKÁSA UTÁN

A szocializmus bukása után nem láttuk, hogy a kapitalizmus már csak a felszínen sikeres: a rendszer alapvető változtatásra szorul. Nem észleltük, hogy a világ átalakulóban van. Ahelyett, hogy egy valóban új berendezkedésre törekedtünk volna, a ló túloldalára esve teret engedtünk az idejétmúlt, neoliberális gazdaságpolitikának. Ez annál is inkább érthetetlen, mert minden 1990 óta alakult kormány – legalább szavakban – a szociális piacgazdaságot hirdette. Az országot ma ugyanazok irányítják, mint a múlt század 80-as éveiben. Lehet, hogy csak a felszín változott? A késo-kádárkori vezetőreteg mind az Antall, mind az Orbán kormánytól visszavette a hatalmat, ezért egyre többen beletörődnek sorsukba és elveszítik közéleti érdeklődésüket. A kiábrándultak között ott vannak, akiket elcsábítottak a baloldali jelszavak. A szocialista nevet viselő

párt politikája a lehető legliberálisabb és szociális érzékenysége csak a választásokig létezik.

3. A MEGÚJULÁS ESÉLYE AZ ÖSSZEFOGÁS

Ebben a kedvezőtlennek tűnő lélektani helyzetben kerül sor a Kereszténydemokrata Néppárt újraindítására. A körülmények azonban csak látszólag előnytelenek. Ma is sok a saját magáért, családjáért felelősséget viselő, öngondoskodó polgár, aki nem segélyből, és nem ügyeskedésből akar megélni, hanem a saját tudására alapozott munkát tekinti élete vezérfonalának. Aki ugyanakkor a szívébe írt erkölcs alapján segít minden bajbajutottnak. Cselekedetei nem az önzésen, hanem a közösségi szemléleten alapulnak. Család, munkatársak, barátok, szomszédok, saját település és haza, benne a közjó iránti elkötelezettség, felelős közteherviselés jellemzi őket. Az ilyen választók a XX. században nem egyetlen párthoz kötődtek. Volt akit a szocialista jelszavak csábítottak. Am többségük bizalmából lett az ország vezető ereje 1945-ben a Kisgazdapárt, 1990-ben a Magyar Demokrata Fórum, majd 1998-ban a Fidesz – Magyar Polgári Párt. E pártok azonban csak részben váltották be a reményeket, és így tartós sikereket nem értek el. A következő választásokig aligha tűnik fel egy új hiteles erő, amely új reményt adna ezeknek a választóknak. Most azoknak a létező erőknél kell összefogva újat alkotniuk, akik szemben állnak a mai kormánypártokkal. A szövetségkötés, unióalkotás lesz annak bizonyítéka, hogy a pártvezetők számára az önérdéknel fontosabb a közös érdek. Nem új, de megújuló politikai erőkre számíthatunk.

4. A KDNP HELYE

A megújulás része a Kereszténydemokrata Néppárt újra indulása is a Barankovics István vezette Demokrata Néppárt korszerű folytatásaként. E párt szellemi gyökereit Prohászka, Giesswein, Kerkai és Barankovics jelzik. Táplálkozott a II. világháború alatti szellemi ellenállásból és a háború utáni Nyugat Európában kibontakozó erkölcsi, szellemi megújulást hozó modern kereszténydemokráciából. A most formálódó szövetségben tehát ennek a pártnak nemcsak helye van, hanem szükség is van rá. Az Orbán kormány többlet valószínűleg meg a kereszténydemokrata politikából, mint bármelyik elődje. Ezzel magyarázható, hogy a nemzeti oldal a 2002-es választások után lényegesen jobb helyzetben van, mint 1994-ben. Az Orbán kormánynak ezt az értékrendjét a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség jelenítette meg. Most a Kereszténydemokrata Néppárt feladata, hogy a formálódó pártszövetség kereszténydemokrácia iránti elkötelezettségét jól láthatóvá tegye a választók számára. A nemzeti és keresztény érzelműek, illetve a szociális igazság érvényesítésében érdekeltek egy része számára a Fidesz mai megjelenítési formája nem eléggé vonzó. Őket a Kereszténydemokrata Néppárt kapcsolhatja be abba a közéletbe, amelybe való részvételre épp 2003 januárjában buzdította a keresztényeket Ratzinger bíboros. Az az éles szembeállítás, amely a két nagy párt között kialakult, megnehezíti, hogy akik a most kormányzó pártokban csalódtak, a polgári oldalban lássák a számukra ígéretes megoldást. A kereszténydemokraták új hangon szólítva meg őket, csökkentik a merev szembenállás okozta károkat.

Folytatás a következő számban.

Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés Megyei elnöke

Gazdag Erzs: TAVASZT HIRDETŐ PIPITÉR

„Jön a tavasz! Jön bizony!
Itt lépked a pázsiton.”
Ezt mondja a kis pipitér,
kinek szava is százat ér.

Nézd, hogy virít, hogy integet!
Neked beszél, csakis neked.
Százszorszép szemét rád veti...
Higgyél neki, higgyél neki!

Még minden bokor alszik itt,
csupán a százszorszép virít.
A dermedt parknak gyér fűvén
a tavaszt hirdeti szegény.

A tavaszt hirdeti szegény,
gyenge kis árva pipitér.
Mindaddig mondja, hirdeti,
míg a tavasz is hisz neki,

s kibontva napsugár -haját
kacagva jön a parkon át
A pipitért megöleli,
Őle virággal lesz teli.

Sarkady Sándor: GÓLYAHÍR

-Mi szél hozott, kis futár?
-Nem szél hozott, napsugár.

-Kedves gazdád ki lehet?
-Fűnevelő kikelet.

-S mi a jó hír aranyom?
-Sárgulhat a kalapom!

-Jó a hír, jó a hír,
Isten hozott, gólyahír!

Zsadányi Lajos: KIPP-KOPP

Kipp-kopp
Mogyoró.
Tavaszt hív már
a rigó.

Kipp-kopp
Kalapács.
Jókedvű már
A kovács.

Kipp-kopp
Kert alatt.
Róka viszi
A ludat.

Gazdag Erzs: FECSKENÓTA

Zeng a fészek
Reggel óta,
Felcsendült a
fecske nóta:
-Csit-csivit,
csit-csivit!
Itt a tavasz!
Itt van, itt!

Megvan még a
Régi ház,
Bár megkopott
Rajt a máz.
Nosza rajta!
Fecskemódra
Kimeszelik
Nótaszóra:
-Csit-csivit!
csit-csivit!
Itt a tavasz!
Itt van itt!

G. Szabó László: MÁJUSI KÖSZÖNTŐ

Május,
Május,
Harmat a virágon,
Mókás
Nótás
Cinke ül az ágon.

Földből
Föltör
Fürge fű a réten,
Gyöngye
Zöldje
Hajladoz a szélben.

Száz dal
Szárnyal,
Atszövi a tájat-
Minden érdekeltnek! Szívben
Friss üteme támad.

Virradj
Víg nap
Fénye, te parázsló!
Lengjen
Fennen
Pirosan a zászló!

Zengje
Szerte
Hangos örömünket:
Még szebb
Élet
Hírnöke az ünnep!

RÁDIÓ „C”

„Nem rég történt, még a tanév elején, amikor a „C” kollégiumba beköltöztek a régi lakók – a volt elsősök és végzősök. Kitaláltuk Imre Tibor kollégával, hogy adjunk feladatokat a fiúknak. Nevezzünk ki programfelelősöket, mint szabadidős, tisztasági. Talán így jön valami ötlet, ami segítheti a Bajcsy úton eltöltendő szürke hétköznapiakat.” Kezdte bevezető beszédét Fr. Ungvölgyi János tanár úr, amikor a Rádió C megalakulását ismertette a megjelentekkel.

Természetesen nem ment ez zökkenőmentesen. A program megszervezésére megbíztuk Takács Zoltán 10.D. és Gecser József 13. kollégistát. Felkértük a többi kollégistát is, hogy gondolkozzanak a bevezethető programokon. Takács

Zoltán és Gecser József hamarosan előálltak a kollégiumi rádió gondolatával.

Örültünk a gondolatnak, de tudtuk, hogy ez nem lesz könnyű feladat, és nem lesz olcsó a megvalósítás. A gondolatokat tettek követték. Megkerestük a kollégium vezetőjét

Varczába Éva tanárnőt, akit megkapott a gondolat, így került a program az igazgató úr elé, Gubucz Józsefhez, aki szintén támogatásáról biztosította a megálmodókat.

Ungvölgyi tanár úr szerint innen az események felgyorsultak. Először is segítség kellett a költségvetés műszaki és gazdasági elkészítéséhez. Ebben a munkában segített Erdei úr. A műszerek kiválasztásában segített Cserháti tanár úr. A stúdió kialakítását,

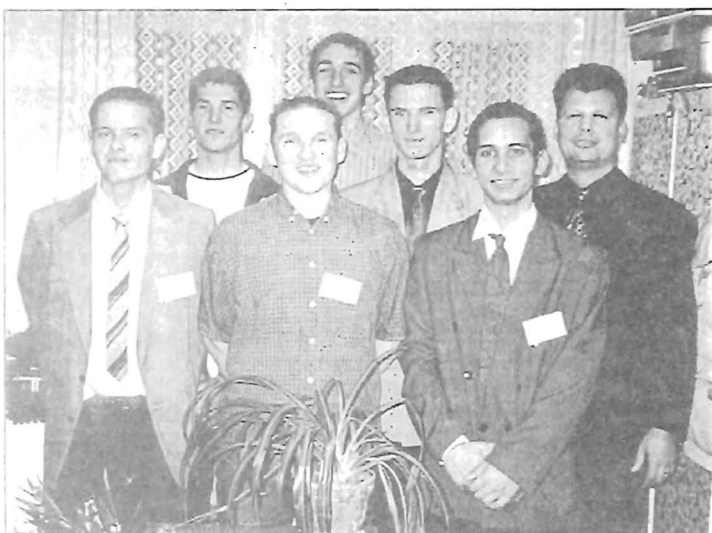
az épületen belüli rendbe tételét a diákok vállalták. A megvalósításhoz szükséges pénzt részben pályázati úton, részben az iskola költségvetése biztosította.

Így valósulhatott meg egy jó gondolat, közös akarattal, összefogással, amely példaként szolgálhat nemcsak a többi kollégistának, hanem nagyobb, távlatokban is.

Ungvölgyi János tanár ezen gondolatok jegyében adta át a stúdiót Gubucz igazgató úrnak, aki a nemzetiszínű szalag átvágásával megnyitotta a Rádió C stúdiót, ahonnan a felhangzó zene a jelenlévőket nagy örömmel töltötte el, nemcsak a kollégium C lakóit, hanem mindenkit, aki hallhatta.

Az álmok valóra váltóinak szerkesztőségünk is szívből gratulál.

Vaszkó András

2003. márc. 30.
ALGYÓ-GYOMAEN
DRÖD VSE 4:0
100 néző. Játékvezető: Szabó

Kiss, Csikós, Kondacs, Szabó, (Danó) Ilyés, Farkasinszki, -Béni, Göblyös, Kéri, Beinschrót, Mester, Katona.

Az eredmény túlzott. Paulik: Saját magunkat vertük meg. A mérkőzés elején 11-essel megszerezhetjük volna a vezetést, de Katona előbb a kapusba vágta, majd a vissza pattanó labdát magasan fölé lötte.

Jó: Kiss, Göblyös, Beinschrót.
A tabellán 14. Gyomaendrőd VSE, 3,3,12 26:46 12

Megye I. o.
Gyoma FC –Körösladány: 1:1
A tabellán 1. Gyoma FC , 5,6,2,35 :11

33

Április 6. GYOMAENDRÖD VSE –TÜRKEVE 3:0

250 néző. Játékvezető: Samu
A 44. percben Göblyös lőtt kapura, a vendégek kapusa kiütötte, a jökör érkezésén Osán 8 méterről a hálóba gurított, 1:0

60. perc, Beinschrót bedobását Osán hálóba juttatta.2:0

SPORT

Jó: Göblyös, és Beinschrót
A tabellán Gyomaendrőd VSE

84. perc, Szabó indította, Osán 30 méteren át vezette a labdát, majd a kifutó kapus fölött hálóba emelte, 3:0

88. perc, Katona a büntetőn belül kézzel ért a labdához. A jogos 11-est a kapufához ütötte, s a berohanó Katona kirúgta.

Jó: Kiss, Kondacs, Osan.
A tabellán Gyomaendrőd VSE 14. 4,3,14, 29:46 15

Megye I.o.
Sarkad-Gyoma FC 1:0
Rengeteg jó helyzetet hibázott el Gyoma

A tabellán 1. Gyoma FC, 9,6,3,35:12 33

Április 12. SZARVAS-GYOMAENDRÖD VSE 2:1

300 néző, Játékvezető: Vass
Kiss, Csikós, Kondacs, Göblyös, Szabó, -Szántó, (Farkasinszki) Mester, (Béni, Ukven) Kéri. Ilyés- Osan Beinschrót

22. perc Osán hosszú beadását Beinschrót lekezelte és a hálóba vágta 1:0
A választ előbb Bogdán lötte 1:1
Dorilla fejtelt a hálóba, 2:1

14. 4,3,13,30:48 15
Megye I. o.
Gyoma FC –Újkígyós 2:1

400 néző
Góllövő: Furka, Mátyus
Jó: Vatai, Furka, Toldi
Küzdelmes mérkőzés, megérdemelt győzelem.

A tabellán 1. Gyoma FC 10,6,3,37:13 36

Április 20. Gyomaendrőd VSE – Harta 0:3

Már a 23. percben megnyerte a mérkőzést. A kulturáltan játszó vendég csapat mindenben felülmúlta csapatunkat. Mindvégig jobbak voltak a vendégek.

A tabellán Gyomaendrőd VSE 14. 4,3,14,30:51 15

Megye I.o.
Méhkerék-Gyoma0:2
Góllövő: Hunya és Mátyus
Kemény küzdelemben felül kerekedett a vendég együttes.

Jó: Toldi, Vatai, Hunya, Mátyus, Dinya
A tabellán 1. Gyoma FC 11, 6,3,39:13 39

Trodalmi oldal

Egyetlen verseink

Emlékezetes képsort nagyt fel az idő. Egy négy-öt éves kisgyerek áll a tengerparton, kavicsok között kutat. A hosszas szemlélődés és keresés izgalma után a rátalálás soha nem sejtett örömevel markolja a követ, az egyetlen, az elveszithetlent. Egy aprócska lüktető tenyér, s benne egy aprócska lüktető kő. „Az egész szíve a tenyerében lüktet.” A kereső s a keresett immár mindörökre együvé tartoznak, elválaszthatatlanok. Hiszen a Megtalált nem más, mint a sok közül kiválasztott Egyetlenegy.

De a következő pillanatban már csak a lelassult mozdulatsort láthatjuk, egészen közelről: lendülő kar, szétnyíló tenyér, majd odébb az elmerülő, csobbanó kő...

Az imént még legjobban féltett kincs most hangtalanul hull alá, s vész el a hullámok között...

Fájdalmasan szép szavak oldják fel a váratlan, tragikus fordulatot, s visszhangzanak a hullámok fölött:

„Hangot sem ad a néma szakítás,
Egy egész tenger zúgja mégis vissza.”

Pilinszky János halhatatlan sorai jutottak az eszembe, amikor az Egyetlen verseink c. kötetet lapozgattam. Elgondolkodtató cím, s vele egy elgondolkodtató kérdés. Van-e egyetlen vers, vannak-e „egyetlen” versek az életünkben?

Olyanok, melyeket bár nem mi irtunk, de „mindöröktől fogva” a miénk, melyek beleivódtak lelkünkbe, zsigereinkbe, egész életünkbe.

Mint ama kavics. S az egyetlen verseink vajon ugyanazok-e, amelyek tavaly vagy tíz évvel ezelőtt! Vagy teljesen kicserélődtek, ahogyan az ember „kicserélődik”, megújul hétévente! Esetleg „jöttek” a régiekhez „újak”, melyek itt és most a legfontosabbak, s választásukkal a legtöbbet áruljuk el jelenlegi önmagunkról!

Ezekre a kérdésekre keresték a választ azok a kortárs magyar költők is, akik a saját versük mellé egy másik költő – számukra meghatározó - művét jelölték meg „egyetlen versnek”.

Néhányan meg is indokolták választásukat.

Çergely Ágnes nem indokol, „csak” jelen van a kötetben. John Keats (1795-1821) angol költő versét választotta, két nagy elődje, Vas István és Szabó Lőrinc fordításában. Ugyanaz a vers, s mégis mennyire más!

Különleges élmény a magyarra „átültetett” két költemény, így egymás mellett.

S különleges élmény az ennek hatására megszületett két Çergely Ágnes –vers is.

Polányi Éva

John Keats

HA FÉLELEM FOG EL

Ha félelem fog el, hogy meghalok,
s nem aratom le termő agyamat,
s mint gazdag csűrők, teli könyvsorok
nem őrzik meg az érett magokat,
ha látom a csillagos éjszakán
a nagy regény kódos jelképeit
s érzem, hogy árnyait leírni tán
a sors mágikus keze nem segít,
ha azt érzem, te percnyi tünemény,
hogy többé majd nem nézhetek terád
s a gondtalan, tündér szerelmet én
nem ízelem, akkor a szép világ
partján tünődve állok, egyedül,
S Hír, Szerelem a semmibe merül.

Vas István fordítása

HA RÁDÖBBENEK, HOGY MEGHALHATOK

Ha rádöbbenek, hogy meghalhatok,
mielőtt agyam termését behordtam,
mielőtt, mint dús csűrők a magot,
megőrzöm magam tornyos könyvhalomban,
ha nézem a csillagos éjszaka
arcán a nagy mese jelképeit
s érzem, hogy őket lerajzolni a
varázskezű sors nem soká segít,
s ha azt érzem – te te tűnő árny, te szép!-,
hogy már nem látlak viszont, s hogy soha
nem önti belém tündér erejét
a gondtalan csók, -akkor, akkor a
mindenség partján állok, eltünődve,
s hír, s szerelem semmivé omlik össze.

Szabó Lőrinc fordítása

Çergely Ágnes

Keats/Vas István egy sorára

Ha félelem fog el, hogy meghalok,
ha rádöbbenek, s félelem fog el,
ha a félelem már torkon fogott,
ha rádöbbenek, hogy most félni kell,

ha mint pókháló, felcsavar a félsz,
ha nem találok a pókfonalat,
ha rádöbbenek, a munkám se véd,
ha egyszer cserben hagynak a szavak,

ha bebáboz a pántos félelem,
mint Kolbe atyát éhség görcse, ha
nem velem fut az idő: ellenem,

ha tátogok, mint elgyűrt törpefa-
az Úr tenyerén számyra kaphatok,
addigra csupa félelem vagyok.

Keats/Szabó Lőrinc egy sorára

Ha rádöbbenek, hogy meghalhatok,
s nem leszek többé láncra fűzve itt,
hol megleltem a Paradicsomot,
s velem a teljes klán kiüzetik,

mert lelkünk mélyén füstbe ment a terv,
hogy sokasodjunk, mint a számyasok,
más égtáj kellett volna, míg betelt
a sors, mely egyszer csontig vágatott,

de az emlékkel mit sem kezd, aki
a holmik közt majd csontkézzel kutat,
s mint agyagménést, rendre elköti

éjjel kipányvált mondataimat-
vigyél, mondom az Angyalnak, vigyél.
S könnyű lesz, mint a Szajna parti szél.

Ízes ízek

május

Rizses csirke

Megtisztítok egy kb. 1 kg-s csirkét, feldarabolom és megsózom. 1 fej hagymát vajon megfonnyasztok, majd a feldarabolt húst ráteszem és minden oldalán megpirítom. A húsokat kiviszem a serpenyőből és melegen tárolom. A visszamaradt vajos-hagymás peccsenyélén megfuttatok egy csomó petrezselymet, 2 kicsumázott paprikát. Néhány percre pirítom, majd 25 dkg megmosott rizst öntök rá. Ezután beborítom az elősütött csirkehússal és annyi vizet öntök rá, hogy kétujjnyival ellepje. Megsózom, megborsozom és fedő alatt addig főzöm, amíg a rizs az összes folyadékot magába nem szívja. Tálalás előtt petrezselyemmel meghintem.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endródi ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehüvellátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

ajánlásaink

Féltartós habtejszín 0,3 l	139,-/db	Fst hálós sonka vf.	799,-/kg
Reál tejjől 20% 175 g	59,-/db	Fst főtt tarja vf.	949,-/kg
Tehéntúró 250 g	159,-/db	Reál étolaj 1 l	249,-/db
Tea vaj 100 g	99,-/db	Reál tejszinhabspray 250 ml	215,-/db

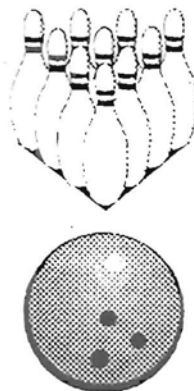
Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

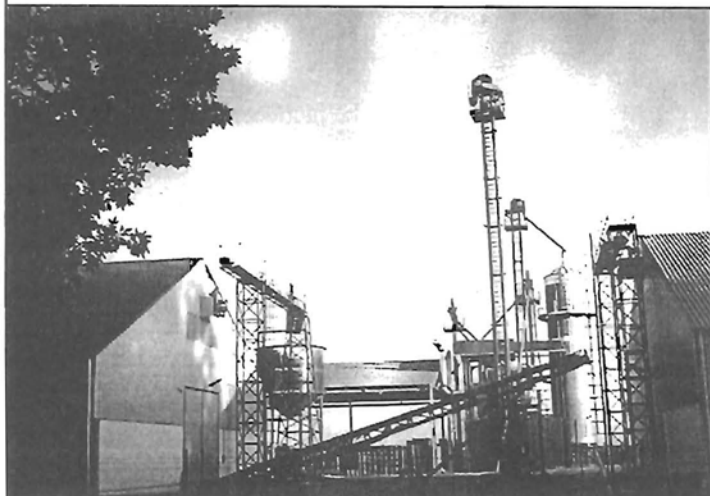
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

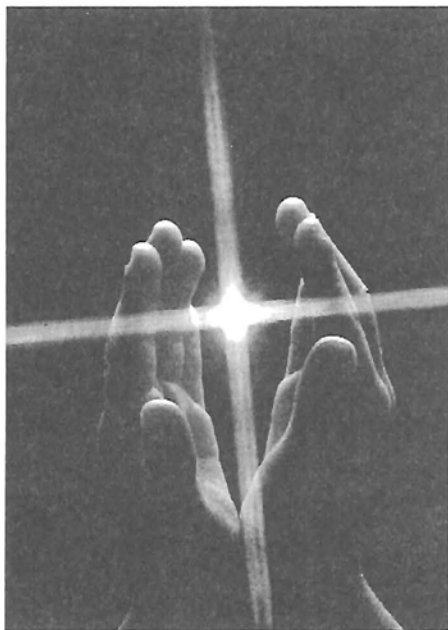
5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Guhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ERDÖSI DÁNIELNÉ NEHÉZ ERZSÉBET, aki a Népliget utcában lakott hosszú betegség után befejezte földi pályáját április 17-én. 78 éves volt. Gyászojók: férje, gyermekei, és azok családja. Rokonai, ismerősei.

Özv. GYÁNYI GÁBORNÉ TÓTH ERZSÉBET, aki a Népliget utcában élt, 88 éves korában április 16-án rövid betegség után elhunyt. Gyászojka a családja.

HEGEDŰ LAJOSNÉ GIRICZ VERONIKA volt Napkeleti úti lakos, aki a Rózsakert Otthonban lakott, április 23-án, 81 évesen, súlyos betegen az Örökkévalóságba költözött. Gyászojók: férje, és a rokonok.

KATÓ JÁNOSNÉ HÖRNOK MARGIT, aki az Attila utcában lakott, április 16-án hosszú betegség után megtért Teremtőjéhez. 83 éves volt. Gyászojók: a családja.

KISS ANTALNÉ GYURICZA MÁRIA, aki a Mikszáth úton lakott, április 5-én 76 éves korában hosszú betegség után vissza adta lelkét Teremtőjének. Gyászojók: férje, lánya és társa, azok családja, rokonai, ismerősei.

LEHOCZKI MIHÁLY, aki Nagylaposton, majd rövid ideig az Endrői úton lakott, 80 éves korában hosszú betegség

után április 14-én elhunyt. Gyászojka a családja.

RÁCZ ISTVÁN, aki a Selyem úton lakott, március 31.-én hosszú betegség után, 74 éves korában megtért Égi Urához.. Gyászojka a családja.

SZABÓ ISTVÁN gyomaendrői lakos, április 13-án 81 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászojka a családja.

A gyászó család köszönetet mond mindazoknak, akik szeretett halottukat, **Bula Pétert** elkísérték utolsó útján, és a kegyelet virágával, és részvétükkel osztoztak a halála miatti fájdalomban. A gyászó család

Békesség haló porajkon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászó család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Amikor a romlandó magára ölti a romlatlanságot, a halandó a halhatatlanságot, akkor teljesedik az Írás szava: A győzelem elnyelte a halált. Halál, hol a te győzelmed? Halál, hol a te fullánkod?

A halál fullánkja a bűn, a bűn ereje pedig a törvény.

De legyen hála Istennek, mert ő győzelemre segít minket, Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

Legyetek tehát állhatatosak és kitartók, szeretett testvéreim! Tegyetek mindig minél többet az Úr ügyéért, hiszen tudjátok, hogy az Úr ügyében való fáradozástok nem hiábavaló.

1Kor 15.54-58

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

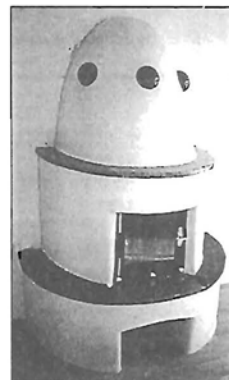
- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:

Neubort lászló kandallóépítő, Gyomaendrőd,
Fő út 52.

Telefón, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kert- barátok- nak

Madarak és Fák Napja (május 10.)

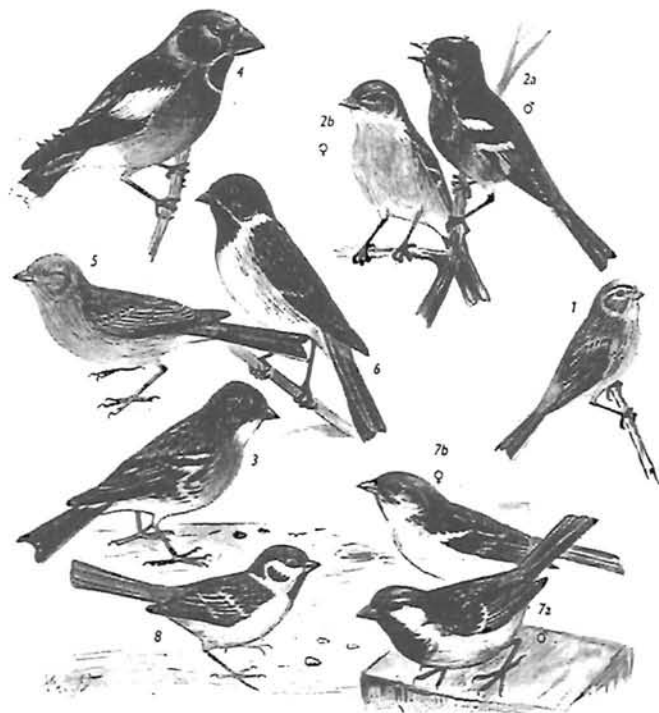
„Aki az állatokat kínozza,
a fákat, növényeket pusztítja, az bántja az embertársait is.”
(Orosz közmondás)

Bolygónk legnagyobb növényei a fák. A lombos fák jól megélnék, ahol a csapadék eloszlása egyenletes, ahol a nyár meleg és hosszú. Az ilyen éghajlatú területet mérsékelt égövnek nevezzük. Hazánk ebben az égövben terül el. Földünkön 380-390 millió éve élnek fák. Azóta állandóan változnak, fejlődnek. A változáshoz ma már hozzájárul az ember is, amikor különböző gyümölcs, és díszfákat nemesít ki.

A fákkal egy időben megjelentek az állatok is. Kezdetben hatalmas (magas, és hosszú) állatok éltek, majd a törzsfejlődés során változtak, sokasodtak. A nagyméretű állatok pusztulását elősegítették a természeti katasztrófák, csapások is.

A mai hazánk arculatát meghatározzák az erdők, mezők, rétek, növényi kultúrák (gyümölcsfák, szőlő ültetvények, dísznövények, szántóföldi növények).

A ház és háttér kertekben főleg gyümölcs és díszfák dominálnak úgy az erdei, mint a mesterségesen ültetett fákon különösen tavasszal a

MÁRCIUS 25-TŐL ÁPRILIS 23-IG GYOMA BELTERÜ-
LETÉN 6,4 MM CSAPADÉK HULLOTT.

madarak csicsérgésétől hangos a táj. Ilyenkor sok madár tollazata fényesebb, színebb, mert készülnek a nászra, melynek eredménye a tojásrakás, az utódok, a fiókák felnevelése. Úgy a növények, mint a madarak nagy szolgálatot tesznek az emberiségnek. A növények az általunk kibocsátott széndioxidot átalakítják oxigénné, egyszerűbben az elhasznált levegőből friss, tiszta levegőt varázsolnak. Ezért tisztább egészségesebb az erdei levegő, de ha környezetünkben sok a fa, bokor, virág, szintén hozzá jutunk az élet egyik alapfeltételéhez a jó levegőhöz.

Fáinknak növényeinknek sajnos vannak kártevői is, melyek pusztítják, és megrövidítik élettartamukat. Ezek a rovarok, lárvák stb. A természet azért is csodálatos, mert gondoskodik arról, hogy a pusztító rovarok ne bontsák meg az egyensúlyt, a rovarok elszaporodását a hasznos rovarvő madarak meghiúsítják.

Nekünk a Föld lakóinak meg kell hiúsítani a fák, oknélküli kivágását. Ugyanakkor törekednünk kell arra, hogy az elpusztult fák pótlásra kerüljenek, környezetünk fásítására sok figyelmet kell fordítani! A madarak védelmére, fészkeik megóvására, télen az etetésükre gondolkodjunk. Az elmúlt hosszú télen sok madár elpusztulhatott, ezért etessük télen a madarakat, főleg olajos magvakkal, mint a napraforgó.

Soha se feledjük, hogy a természet csak törvényeit megtartva irányítható.

A valódi természetvédelem az állatok és növények igazi, gyakorlati védelme mindenkitől függ, s csak széleskörű összefogással sikerülhet.

Ismerkedjünk meg néhány veréb nagyságú madárral:

1. Csicsörke: apró termetű, csicsérgő hangú
2. Erdei pinty: a kanári madarak rokona, erdőben él
3. Fenyő pinty: Észak Európában fészkel, télen látogat hozzánk
4. Meggyvágó: magevő
5. Citromsármány: a lombos erdő madara, télen bejár a kertjeinkbe
6. Nádi sármány: nádi veréb, a nádasokban él
7. Házi veréb: szürke fejtoilizata van, alkalmazkodó
8. Mezei veréb: a kertek és lombdők lakója

Részlet Petőfi Sándor: Erdőben című verséből

Sötétzöld sátoros
Erdőben járok.
Kevély tölgy fák alatt
Szerény virágok.

A fákon madarak,
Virágon méhek
Ott fenn csattognak itt
Lenn döngicsélnék.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

tavaszi árukinálatom:

- Kukorica vetőmagok, bio burgonyák
- Kerti magok, virágmagok, dughagyma
- Virághagymák, virágtápok
- Talajfertőtlenítők
- Műtrágyák, virágföldek
- Fűmag, lucernamag
- Permetezők, szuivattyúk, műanyag tömlők
- Kézi szerszámok, létrák, talicskák
- Szegek, csavarok, fűrészek
- Metszőolló, főlák
- Gumicsizmák, esőruhak
- Műanyag kukák, virágládák, virágserepek

Várom Kedves Vásárlóimat!
FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Iványi Mária, Márton Gábor, Polányi Éva,
Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F. 38036
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

X. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. június

2. számú ünnepi melléklet – nemcsak előfizetőknek

HŐSÖK NAPI ÜNNEPÜNK

Juhász Gyula:

Az ismeretlen katona

Én nem ünneplem őt, én gyászolom,
Fekete posztós dob nélkül, magamban,
De milliók nevében, akik élnek,
És föltámadnak majd egy szép napon
A sírból, mit ma országnak neveznek.

Én nem ünneplem őt, én átkozom
Vezéreit, kik vérmezőre vitték
Fiatal testét, ifjú álmait,
Szabad jövőjét, boldog büszkeségét,
Idegen célért, idegen pokolba.

Én nem ünneplem őt, én siratom
A vértanút, ki mások vakhitéért
Az Antikrisztus lovasát követve,
Az embertelen, gyilkos kötelesség
Parancsszavára az árokba fordult.

Én nem ünneplem őt, én jól tudom,
Hogy mily barlangban főzték azt a mákonyt,
Melytől bódultan tántorgott a nép,
És innen és túl vér a vérré támadt,
És innen és túl a halál tanyázott.

Én nem ünneplem őt, Johann Kovács,
Schmidt, Smith, Forgeron és Forgiarini
S a többi mind, elnémult ajkaikkal
Az égbe és szívünkben azt kiáltják:
Élég legyen a meddő pusztulásból
És vesszenek a rombolásra bujtók!

Én nem ünneplem őt, a sírokon,
Melyek a földet dúsabban borítják,
Mint a vetés, nem taposok gazul,
Halálukért hirdetve új halált,
De vallom és hiszem, hogy szent az élet,
Szent, szent, százszor szent. Amen.
Úgy legyen!

HŐSÖK NAPJA

2003

Az endrődi szülőföld kegyelettel emlékezett az I. Világháború, a II. Világháború és az 1956-os Forradalom hősi áldozataira.

Városunk önkormányzata és az Endrődiek Baráti Köre május 25-én megemlékezett azokról az áldozatokról, akik életüket adták a magyar hazáért, a XX. század háborúiban és forradalmában. Az idei év volt a harmadik, amikor május utolsó vasárnapján „hivatalosan” is emlékezettünk hőseinkre. Az ünnepség szónokája Dr. Turi-Kovács Béla országgyűlési képviselő volt. Megtisztelte jelenlétével ünnepségünket: Dr. Latorcai János, Domokos László, Földesi Zoltán, Babák Mihály országgyűlési képviselő, Csepregi

Péter a Honvédelmi Minisztérium Békés Megyei Hadkiegészítő Parancsnokságának ezredese, valamint a 64. Veszprémi Vezetési 22. Radar század őrmagya Gulyás László, a város polgármestere Dr. Dávid Imre, jegyzője Dr. Csorba Csaba. Szép számmal haza jöttek az elszármazott, távol élő endrődiek, eljöttek a hunyai barátok, és végül de nem utolsó sorban az itthon élők is sokan voltak. Az áldozatok lelki üdvéért engesztelő szent misét mondott Iványi László plébános, aki szent beszédében megidézte a háborúk borzalmaival, amit bibliai idézetekkel, jóslatokkal is átszótt. A mise könyörgése is az esetekért szólt.

2003-ban ismét megemlékezünk hőseinkről. Nemsokára a világháborúk emlékművei előtt állva lélekben közelebb kerülünk az eseményekhez és történetekhez, felidézük a szenvedés, az iszonyat és borzalom emlékét. Ugyanakkor egyre kevesebben élnek közöttünk a tanúk, akik az átélés eleve tüzével beszélhetnének emlékeikről. Egyre inkább sajátunkká válik azaz illúzió: semmi ehhez hasonló nem történhet velünk, ma a világ nem ilyen, a béke szilárd, és világunk biztonságos. „Ahogy Noé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfia napjaiban is. Ettek, ittak, házasodtak s férjhez mentek addig a napig, amelyen Noé bement a bárkába. Aztán jött a vízözön, és mindenkit elpusztított. Es ugyanúgy, ahogy Lót napjaiban történt: Ettek, ittak, adtak, vettek, ültettek, építettek. Azon a napon pedig, amikor Lót kiment Szodomából, tűz és kénkö esett az égből és elpusztított mindenkit. Így lesz azon a napon is, amelyen az Emberfia megjelenik.” (Lk 17,25-31) Az Irás üzenete – bármennyire is szeretnénk üzenet voltát semmissé tenni – időszerű. Hiszen egy-egy pillanatra megrendül derülítő képzelgésünk: az elmúlt években is háború dúlt szomszédainknál, vagy gondoljunk 2001. szeptember 11-én, a TORONY összeomlására.

„Azt hiszitek, hogy ezek a galileaiak bűnösek voltak a többi galileainál, mivel mindezt elszenvedték? Mondom nektek Nem! Vagy az a tizennyolc, akire Silóéban rádólt a torony, és megölte őket? Azt hiszitek vétkesebbek voltak minden más embernél? Mondom nektek: Nem!” (Lk 13,2-5)

Hősök napja 2003

Mindenesetre, ha elgondolkodunk az eseményen – Jézus szavának összefüggésében is – kiszolgáltatottnak érezzük magunkat. A világ úgy mond leghatalmasabb, leggazdagabb állama is ennyire sebezhető; mit remélhetünk akkor, hol van biztonságunk biztosítéka, hol békénk garanciája? Ertelmet kereső elmém és a világ, az élet ismétlődő, kiszámíthatatlan, váratlan eseményeitől, amelyek gyakran magunk, vagy hozzátartozóink életébe kerülnek.

A világ, amelyben élünk, amely körülvesz bennünket, minden látványos ún. fejlődése ellenére semmit sem változott Noé és Lót óta. A zsidó-keresztény kinyilatkoztatás szerint a világ nem képes önmaga megváltására, fejlődése mindig kétarcú, a jó és a rossz közötti választásra kényszerít. A világ alaptörvénye az Eden-kertbeli, Istentől való tudatos elszakadás következményeként a bűn és a halál uralma. Ezért nem feledkezhetünk bele a világ dolgaiba – evés, ivás, adás, vétel, ültetés, építés, stb. – mindezt persze tenni kell, de mindig annak a szilárd ismeretnek a birtokában, hogy az ember élete nem csupán ez. „Írva van: Nemcsak kenyérről él az ember.” (Lk 4,3-4)

„Éberek legyetek és vigyázzatok, mert ellenségeitek, a sátán, mint ordító oroszlán jár körül, keresve, kit nyeljen el. Erős hittel álljatok neki ellen, tudjátok ugyanis, hogy szerte a világon ugyanez a szenvedés éri testvéreteket is.” (1Pt 5,8-9) Szekularizált világunk éppen ezt az éberséget tompítja el bennünk, azt a látszatot táplálva, hogy világunk minden világok legtökéletesebbje, hogy minden a lehető legnagyobb rendben van, hogy nincs másra szükségünk csak fogyasztásra, és hogy az ember ezzel maradéktalanul megelégedhet és beérheti.

A mai Hősök napja, és a parkban lévő emlékművek, amelyekre községünk polgárainak nevei vésettek, kell hogy figyelmeztessen, hogy emlékezzünk – egyenesen kötelez – arra, hogy soha el ne feledjük azok nevét, akik életüket áldozták, akik ébren őrizték a Hazát, vagy épp távolj frontra mentek, nem önszántukból. Orizzuk emléküket, akiket évekig, évtizedekig hazavárt gyászoló özvegyük, síró gyermekük, könnyező édesanyjuk, édesapjuk.. de mindhiába.

A Magyar Honvédelem napján ne feledkezzünk meg azokról sem, akik ma is a közbiztonságot, a hazát védik. Bár most béke van, akkor sem veszélytelen a katonák élete. Becsüljük meg, szeresük, tiszteljük őket is.

Adj Uram, örök nyugodalmat az elhunyt hősöknek, és a boldog feltámadás kegyelmét, családjuknak megnyugvást. Amen.”

Tóth Mihály kántor éneke fájdalmas de gyönyörű könyörgés volt:

„Ha égből földre néz szemed, Anyánk, ha bajt és bűnt keres,
Ha nézed itt a föld porán ki jár itt véres Golgotán.
Magyarokra nézz, sorsuk mily nehéz,
Hát szánd meg őket és véd meg őket,
Viharban annyit szenvedőket.

Óh szűz anyánk, te jól tudod, nekünk csak szenvedés jutott.
Vesd áldó két szemed reánk, és felragyog ég Golgotán!
Magyarokra nézz, sorsuk mily nehéz,
Hát szánd meg őket és véd meg őket,
Viharban annyit szenvedőket!”

A templomban, a mise végén elénekeltük az ősi magyar Himnuszt, „Boldog asszony anyánk, régi nagy patrónánk...”

A Hősök terén folytattuk ünnepünket. Közösen elénekeltük (nem hallgattuk!) a Himnuszt, és utána B. Molnár Albert a Rózsahegyi Kálmán Ált. Iskola tanára elszavalta Juhász Gyula: Az ismeretlen katona c. versét:

Kép: B Molnár Albert és Dusa Katalin

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. június

Ismét meggyalázták az endródi Szarvasvégi Katolikus Temetőt!!

Május 25-én, a Hősök Napján lélekben felemelő ünnepünk volt, amikor hőseinkről, a háborúk és forradalmak áldozatairól megemlékeztünk. Városrésznünk Endrőd is több mint hétszáz fiát gyászolja, akik a két háborúban elesetek.

Bombaként hatott a hír, hogy e szép napon reggelre ismét, már sokadszor meggyalázták a Szarvasvégi Temetőt. Több síremlékre horogkeresztet fújtak festékszóróval, vagy Hitler nevét írták ki. Megrongáltak több síremléket is. Az egyik fakeresztet kivették a helyéről. Találtunk eldobott üres szintetikus higítós flakont is. Volt olyan síremlék, amin koszorút égettek el, vagy vázát törtek össze. Az egyik vidékről érkező özvegyasszony kezében virággal, vizesedénnyel tapasztalja a szomorú valóságot, hogy eltűnt a múlt héten csináltatott vázája.

Tizenhat, tizenhét síremlék károsodott.

Sajnos, ez már sokadzsori visszatérő eset. Az ősszel a temetőkeresztet hajlították le, a tavasszal az egyik síron lévő Fájdalmas Mária kápolnáját rongálták meg, de ezeken kívül többször is rongáltak meg síremlékeket, törték fel a kis ravatalozót.

Mindent elkövetünk a tettesek kézre kerítéséért. A rendőrség nagy erővel nyomoz.

Hát itt tartunk... Kinek jó ez? Milyen lelkivilága van az elkövetőknek? Milyen szülei vannak az ilyen fiataloknak? Merre tart a magyar ifjúság? Milyen jövő elé nézünk? Mi következik ezután? Töprenghetünk, és csak állunk értetlenül, fájdalommal teli lélekkel.

A meggyalázott síremlékek tulajdonosainak fájdalmában lélekben osztozik:

Iványi László plébános

Elhunyt IVÁNYI MÁRIA

tegsége miatt. Gyógyulása után autodidakta módon folytatta tanulmányait. 1982-ig élt családjával Budapesten, nyugdíjas éveiket Endrődön, Gyomán, majd gyermekeik közelében Kerepesen töltötték, így kerülhettek az unokák, dédunokák közelébe. Három gyermeke volt, aki közül a legidősebb 1989-ben meghalt.

Mária 1959-től ifjú íróként a Magyar Rádió külső munkatársa volt a „Gyermek rovat” szerkesztőségének dolgozója. Meséket, verseket, rádiójátékokat, meseoperákat írt. Írásai megjelentek a „Nők lapja”-ban, az „Óvodai Nevelés”-ben, a „Dörmögő Dörmötör”-ben és az „Antológiák”-ban, de még messze Japánban is. Eszmei hitvallása a keresztény, és nemzeti elkötelezettség tetten érhető műveiben.

„Ört állni segíts meg Istenünk” című verséből részlet:

Lapunk szerkesztőségének tagja, akinek versei, prózái a „MÁRIA NENI MESÉI” címmel jelentek meg. Mária az újságunk indulását ekként köszönté:

„Üdvözlégy Gondolat!
Te kristálytisza szándék.
Szárnyalj szabadon, hasznosan.
S légy szóból szólt ajándék!
Forrásod legyen eszme, hit!
Buzogj frissen, és életőn,
Ma Istenért a völgyben lent,
S holnap vele a hegytetőn.

Tavaly őszől egyre ritkulnak tőle a posták. Aggódtunk érte, mert tudtuk, hogy megtámadta a szörnyű kór, de reménykedtünk is vele együtt. Lassan elfogytak új írásai, ebben az évben már nem jöttek... és május 24-én Ő is elment Égi Urához, akiben egész életén át töretlenül hitt.

Életútjáról, vallomása alapján: 1926-ban született Rákóczi falván, gyermekeveit már Endrődön élte, endrődinek vallotta magát, férjével, Iványi Istvánnal együtt. Az ő leánykori neve: Buczkó Mária volt. Legmagasabb iskolai végzettsége gimnáziumi érettségi, amit nem tudott tovább folytatni hosszan tartó fiatalkori be-

„...Ébredjetek rá mélyen alvók,
Kiket a tévhit vezetett,
Nincs a világon drágább érték,
Mint a hit, remény, és szeretet!
Jövőbe nézünk, s a múltba látunk,
Mivé lett annyi szent remény!
Mit ősapáink megálmodtak,
S eldalolt annyi költemény,
Aldott csak az a nemzetek közt,
Ki ifjúságot úgy nevel,
Példát mutatva imát és himnuszát
Tiszta lélekkel énekel!

Kedves Mária! Búcsúznunk tőled a szerkesztőség és olvasóink nevében. Bizton hisszük, hogy az Úr befogad országába, hiszen egész élted során benne hittél, Őt magasztaltad és szolgáltad írással.

Nyugodj békében, a hazai földben, az örök világosság fényeskedjék neked!

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött Gyomaendrőd Város
Képviselő-testülete május 29-i ülésén

A Békés Megyei Vízművek Vállalat (talán már egyetlen vállalati forma Magyarországon) átalakult Részvénytársasággá. Tekintve, hogy önkormányzatunknak van tulajdon része a vállalatban, ezért természetesen úgy döntött, hogy az átalakuló Vízműveknek részvényese kíván lenni. Az Rt. igazgatóságába Dr. Csorba Csabát delegálta a testület.

A felújítás alatt lévő Liget fürdő működtetésére gazdasági társaságot hozott létre a testület. A választott gazdálkodási forma: Kft, amit a minimális törzstőkével, 3 millió forinttal alapít meg. A Kft egy évre (2003. júl. 1 - 2004. szept. 30) kinevezett ügyvezetője: Vas Ignác képviselő, akit az ösztözférhetetlenségi szabályok alapján 30 napon belül meg kell szüntetni az ösztözférhetetlenséget, ami azt jelenti, hogy vagy a képviselősegről mond le, - és akkor új választás lesz) vagy nem fogadja el az új megbízást. Az új gazdasági társaságban a dolgozók ügynevezett „szerzett” jogai nem vesznek el. A társaság felügyelő bizottságának tagjai: Katona Lajos, Csikné Timár Éva, és Jakus Imre. Döntött a testület a tiszteletdíjakról is, az FB elnök 30 ezer Ft/hó, az FB tagok 25 ezer Ft-ot kapnak. Az ügyvezető havi bruttó béreként: 242.600 forintot hagyott jóvá a testület.

Tudomásul vette a testület az Alterra Építőipari Kft akadályközlését, a Gyomaendrőd Liget Gyógyfürdő befejezési határidejére vonatkozóan. Az augusztus 31-i befejezés rajta kiül álló okokból meghiúsult, a póhataridőt nem jelölte meg. A testület szeptember 30-át fogadta el póhataridőként.

A Dobó úti üdülősor szennyvízrákötési lehetőséget megadta a testület, ami ingatlanonként 132.500 forint csatorna hozzájárulási kötelezett-seget jelent, amit 2003. december 31-ig kell megfizetni.

Kijelölésre kerültek azok az utak, amelyeket idén és jövőre fognak megépíteni az I. ütemből: 2003-ban: Mikszáth, Attila, Hunyadi, Kölcsey, Micsurin, Széchenyi, Iskola, Selyem út (Rácz - Kulich között). 2004-ben: Kilián tér, Bocskai, Sallai, Vörösmarty, Somogyi, Kató J., Juhász Gy, Hunyadi, Nagylapos Csejti, Selyem (Kulich Gy. - Ipartelep u között)

2003-ban útépitésre 30 millió forintot, útjavításra 15 millió forintot, járda javításra: 10 millió forintot tervezett a költségvetés. Aszfaltozás: Hősök, Pósa, Fegyverek, Selyem, Sugár, Szabadság tér, Semmelweis u - Fürdő parkoló, Katona J. és a szennyvíz beruházás által érintett felújítások. A szükséges kátyúzás és járda felújítás ütemezése rövidesen elkészül.

Biztosítja a saját erőt a testület ahhoz a pályázathoz, amely a sajátos nevelési igényű tanulók integrációját és a roma tanulók integrációját segíti.

Az idei költségvetésből 750 ezer forint sajáterőt biztosít a testület a Vásártéri játszótér felújítására benyújtandó pályázathoz.

Az Unió valószínű felméri, hogy 2004-2006 között milyen címen és mennyiért szeretne pályázni az ország. PEA, azaz Pályázati Előkészítő Alap projektötletet lehetett készíteni. Egyszerűen ötletbörzének is nevezhetnénk. Hat projektötlet benyújtását határozta el a testület: az endrődi központ rehabilitációja, a gyomai központ rehabilitációja, a szennyvíztelep kapacitás bővítése, Szarvas Gyomaendrőd összekötő kerékpárút I. üteme, Gyomaendrőd Csárdaszállás között a 12,6 km kerékpárút, Gyomaendrőd Hunya között a régi téglagyár előtt elhaladó út befejező 6 km-es szakasza. Az ötletekhez 10% sajáterőt tudnánk biztosítani.

Pályázunk a 2003-2004 évi Szent István Napi rendezvényre. A pályázatot a Miniszterelnöki Hivatal hirdette meg.

Pályázati saját erőt biztosítunk a kecskés-zugi faház kerítésépítésére és parkosítására.

Gyomaendrőd Város Közgyűjteményeiért Közalapítvány közhasznúsági jelentését a testület elfogadta. A jelentésből megtudható, hogy tavaly 1016 fő látogatója volt a Vidovszky képtárnak, és Corini Margit síremlékének felújítása is elkészült. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma elismerő oklevéllel díjazta a Képtár tevékenységét

A Rádió 1. szarvasi szerkesztőségével 2003. július 1-től közéleti műsorok készítésére és sugárzására megállapodást köt Gyomaendrőd Város Önkormányzata. Havonta 6-10 hírtékű esemény kapcsán készült interjú, és írásos híryanag kerül adásba.

LIDL Élelmiszer üzletlánc áruházat fog építeni a testület döntését megnyerve. Kb. 1400 m² eladóterület, 150 férőhelyű parkolóval, a Szent Gellért Katolikus Iskola és a volt ipari iskolához vezető út valamint az Október 6 ltp. Gyoma felőli lakóépületei között. A területet az önkormányzat 550Ft/m² áron értékesíti, az áruház építéséhez.

Négy lakást vásárolt meg a Város az Öregszőlőben, bérlakás állománynak növelése céljából.

Az önkormányzat gazdálkodását az ÁSZ előírására belső ellenőr is segíti. 2002. és 2003. évben az alábbi helyeken végzett pénzügyi-gazdasági ellenőrzést a belső ellenőr: Hármaskörös Kistérségi területfejlesztési Társulás, Tájház, Községi Ház, Városi Könyvtár, Városi Zene és Művészeti Iskola, Liget Fürdő, Kis Bálint Általános Iskola, Rózsahegy Kálmán Általános Iskola, Kner Imre Gimnázium, Polgármesteri Hivatal házi pénztára, Szennyvíz beruházás II-III. üteme, Marhalevél kiváltás kezelése.

A Pénzügyi Bizottság részletesen megtárgyalta a jelentést és azt a testületnek elfogadásra javasolta.

Gyomaszolg Ipari Park Kft 2002. évi beszámolóját és 2003. évi üzleti tervét jóváhagyta a testület, valamint az ügyvezető bérét, és prémium fel-tételét. A Kft 2002-ben igen eredményesen gazdálkodott, eredménye igen jó volt, pénzügyi stabilitása is helyre áll, ha a pályázati pénzekkel kapcsolatos elszámolás befejeződött. Az önkormányzat átmeneti finanszírozási gondján segített, amit a testület utólag jóváhagyott.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

KEDVES GYOMAIK, ÉS KEDVES HÍVEK!

A gyomai katolikus templom kriptájának renoválásakor derült ki, hogy a kriptatető deszkázata teljesen elkorhad, tehát azt is javítani kell. Ez, sajnos a pótköltségvetés szerint 750.000- forint nem várt kiadást jelent.

Természetes, hogy igyekszünk máshonnan is segílyt kérni ehhez, de nagyon rászorulunk a jó hívek támogatására. Nagyon kérem a kedves híveket, hogy tehetségükhöz mérten, nagyon adakozzanak, hogy a megkezdett munkát be tudjuk fejezni, s hogy ezáltal a templomunk külső renoválása teljes legyen.

Jól fontoljuk meg, amit a templom részére adunk, azt az Istennek adjuk, aki nem marad adósunk. Megfizet bőségesen a földi és az örök életben.

Adományait a plébánián adhatják át, hétköznapokon 9-11 óráig, szombaton 9-12 óráig. Az adományokról tudunk adókedvezményre szóló igazolást kiadni magánzemély és nem magánzemély részére is.

Jó szándékukat és az adományait előre is köszönve maradok tisztelettel és szeretettel:

Mag Lajos plébános

Egész nap friss sütemény a FORNETTI-től! KÓSTOLTA MÁR?

a FORNETTI látványpékség termékeit?

Itt mindig helyben, melegen, ropogósan kapja.

Állandó választékunk:

sajtos, tepertős, barackos, meggyes, káposztás, túrós, virslis, pizzás FORNETTI girella, pogácsák

MINDIG GONDOSKODUNK MEGLEPETÉSRŐL IS!

A Rózsa cukrászda mellett
Endrődön.

Megrendeléseket felvesszünk!
Tel.: 06 30/321-88-59

Hírek innen-onnan

Dr. Varga László emlékére

Szinte hihetetlen, de Ő is elment... 93 évesen is fáradhatatlanul, következetesen, soha sem megalkuvóan hihetetlen energiával, nagyszerű orgánumával, briliáns szónoki és emlékező tehetséggel, a haza iránti alázattal szolgálta a magyar kereszténydemokráciát, a nemzet oldalt. Óriási veszteség ért bennünket halálával. A most megalakult jobboldali Szövetség feltétlen híve, az 56-os Magyarok Világtanácsának tiszteletbeli elnöke,

a szervezés alatt lévő KDNP elnöke a parlament legidősebb képviselője olyan politikus volt, aki mindnyájunknak példaképül szolgált. A haza szeretete, a nemzet féltése, a becsület ami a 40 éven át tartó emigrációban is megtartotta őt hazájához hű, keresztény embernek. A 90-es években haza hívták, jött, és azóta is fáradhatatlanul dolgozott a nemzeti és keresztény egység megteremtésén. Járt az országot, itt Endrődön és Gyomán is több alkalommal járt, jó szónok volt, minden mondatából a bölcsesség, a szeretet, a fiatalok és idősek iránti tisztelet áradt. Szívesen hallgattuk, még az ellenzék is elismerte rendkívüli tehetségét. A Parlamentben mint korelnök 2002 májusában ő mondta el az alakuló ülésen a nyitó beszédet. „...Tisztelt Köztársasági Elnök úr! Miniszterelnök úr, Tisztelt Országgyűlés! Belépve a harmadik évezredbe, kötelességünknek tartom, hogy rövid pillantást vessünk a múltra, de mindenek előtt adjunk hálát a Teremtőnek, és mindazoknak, akik történelmünk folyamán munkájukkal szabadságuk és életük feláldozásával részesei voltak annak, hogy mi ma itt, a harmadik évezredben független országban és szabadságban élünk. Köszönet honfitársainknak, vezetőinknek, akik az elmúlt évezredben megőrizték szent István örökségét, a keresztény Magyarországot, ... tudom, hogy a múltból nem lehet megélni, de azt is tudom, hogy a múlt értékei nélkül nem lehet jövőt építeni. „...Író ember is volt, színdarabjait több helyen bemutatták, politikai tartalmú írásai is sorra megjelentek. Egyik legismertebb regénye: „Kérem a vádlott felmentését”. Megszervezte a Széchenyi Kör, a kereszténydemokrata estéket. Hivatása teljesítése közben érte a halál. A kereszténydemokrácia egységének helyreállításáért dolgozott.

Temetésén a gyászbeszédekben életútját méltatták; útkereső, elveit soha fel nem adó politikus, író, igaz magyar ember volt. Orbán Viktor gyászbeszédében köszöntö meg nemzedéke nevében, hogy példaképük volt, és tőle tanulhatták meg, hogy mit jelent a szeretet hatalma, az alázat ereje, és a szolgálat szépsége.

Nagy tömeg kísérté utolsó útjára. Gyomaendrődöt hárman képviseltük. Igaz magyart, kereszténydemokrata politikust veszített a haza.

Mindnyájunk Laci bátyja, nyugodj békében! Isten veled! Az örökvilágosság fényeskedjék Neked!

Császárné Gyuricza Éva

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Hírek házunk tájáról

Kitüntetettjeink

„A vöröskeresztes eszme az élet védelmében és az emberiség gyakorlásában valósul meg.” olvasható azon az oklevélen, amelyet 3 hozzánk közel álló közéleti asszony vehetett át a Vöröskereszt Világnapi ünnepségén, amelyet a Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete rendezett május 12-én. Városunkban két fő, **Kurilla Istvánné és Kulik Imréné**, Hunya községből **Rau Adámnénak** gratulálhatunk, és további munkájukhoz jó erőt egészséget kívánunk.

Legyen áldás munkájukon, amely életet menthet, és mosolyt varázsolhat a rászorult ember-társainknak!

OKLEVÉL

OKLEVÉL

KAU ADÁMNÉ

ADÁMNÉ

A vöröskeresztes mozgalom
értékében végzett
eredményes tevékenységének
elismeréseként

Dátum: 2003. május 12.

[Handwritten signatures and stamps]

PEDAGÓGUSNAPI KÖSZÖNTŐ

Kedves Nevelőim, Tanárain!

A közelgő Pedagógusnap alkalmából tisztelettel és szeretettel köszöntöm volt nevelőimet, tanárainmat, és emlékezem azokra, akik már nincsenek közöttünk.

Hunya Irma néni, aki az „abc”-re tanított, aztán Gábrriel Irma néni, Juhász Margitka néni, Palotai Feri bácsi, Csósz Mária, Szabó Elek bácsi, és Paróczai Gergely bácsi akiket szinte apáinknak tekintettünk, Kovács Imre bácsi aki az ének és zene szeretetére tanított. Felejthetetlenek!

Minden lány igazi nevelője - nemcsak testben, lélekben is - Vaszkó Irénke tanárom. Márton Gábor - Marci bácsink -, aki szintén az „igazra” és az „egyenességre” tanított. Köszönöm, köszönjük!

Marusza néni (Mészáros Pálné), Laki Sándor és Fülöp Imre tanárok!

Elnézést, ha valakit kihagytam, de az idén 50 éve, hogy befejeztük a „sulit” és akkor még csak 14 évesek voltunk.

Azt hiszem minden ember életében meghatározó az első nevelő, vagyis az óvónő. Nekem Timár Irénke (Véha Antalné) óvónő volt az, aki anyai szeretettel nevelt, tanított, a Nagy óvodában. Ma is emlékszem az óvoda termére, a nyári játszó „színré”, az udvarra, a „szomorú” eperfánál, mintha ma lenne. Sőt az édesanyjára, Mariska nőre és testvéreire: Izabella, Adélka, Lujzika, és Erika a fiatalabbak. Most is megköszönöm Irénke néninek azt a sok szeretetet és gondoskodást, amit Tőle kaptam.

Minden tanáromnak köszönöm a nevelést, a tanítást, amiben részem volt, a többi tanítvánnyal együtt.

Őszintén kívánom, hogy a jó Isten adjon mindnyájunknak jó egészséget, további életünkben békét és sok derűt. Azoknak, akik már elköltöztek az élők sorából, örök nyugodalmat.

Köszönettel és tisztelettel: Gergelyné Kertes Katalin,
volt endrődi kisdíák

24 négyzetméteres műhely vagy raktár BÉRBE VEHETŐ a Fő út 81/1-ben, a volt Enci udvarán. Érdeklődni lehet a 283 358, vagy 284 138-as telefonon, és személyesen Pelyva Miklóstól.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

KOVÁCS IMRE (1913-1980)

Kilencven esztendeje született 1913. március 10-én a Fejér megyei Felső-Göböl járás Alcsutdoboz közelében) pusztán Kovács Imre író, újságíró, politikus, a Nemzeti Parasztpárt alapító tagja, majd főtítkára, 1945-47 közötti országgyűlési képviselő, az emigrációban az agrárinternacionálé főtítkára, „a népi mozgalom kiemelkedő alakja.”

Édesanyja, Kék Karolina révén „dunántúli”, édesapja révén „tiszántúli” közelebből „gyomai származású”. Édesapja idősebb Kovács Imre Gyomán szü-

letett 1886. szeptember 11-én, Kovács Mihály és Bartha Erzsébet szülőktől. Iránta érzett személyes szimpátiám munkáinak „pad alatt” való olvasása közben alakult ki, mélységesen együtt érezve az ő hitvallásával, világszemléletével, az általa leírtakkal. Családfája kutatása közben derült ki, hogy atyafiságos rokonságban is vagyunk, ti. az ő nagyanyja, Bartha Erzsébet az én dédanyám Nagy Á. Andrásné Bartha Eszter édestestvére /nagyanyám Cs. Szabó II. Albertné Nagy Á. Mária szülei/. Mindezek ismeretében „megbízhatóságom” tisztázása után Istennek Hála személyesen megismerhettem Budapesten élő Endre és László ikertestvéreinek egyikét néhai kedves Kovács László bátyámat és családját. Így kaptam Kovács Imréről, az ő életéről, munkásságáról még teljesebb képet.

Érdekes, hogy Gyomára visszaemlékező írásában sem említette a Bartha családdal való rokonságát, legtöbbször csak a Szilágyi, Kovács, Kató familiát említette, mondván; Ez a három család alapította Gyomát...”, hozzátéve; a község törzsökös lakossága majdnemcsak rokon egymással...”

Terjedelmi korlátok miatt is lehetetlen itt minden jelentős munkájáról megemlékezni. Szívesen ajánlom figyelmébe az érdeklődőknek Hartyányi István: Kovács Imre bibliográfiája Szenci Molnár Kiadó Bp., 1993. c. munkáját. Kikerülhetetlen, hogy ne említsem meg „A néma forradalom” Bp., 1937. majd az ezzel egy kötetben kiadott „A néma forradalom a bíróság és a parlament előtt”, Erdész Ádám kitűnő tanulmányával és szerkesztésében Békéscsaba, 1989/ Cserépfalvi-Gondolat-Tevan Kiadó/ - mondhatni - „főművét”. „A parasztleletforma

csődje” Bp., 1948. és az „Elsüllyedt ország” Bp., 1945. 17-81 old. „Lakodalom” c. fejezete, mely Gyomáról, gyomaiakról szól.

1944. március 19-től bujdosásra kényszerült, majd rövid, de „tartalmas” szovjet fogság után / ezt megírta „Magyarország megszállása” c. könyvében új kiadásban Katalizátor Iroda Kft Bp., 1990/ bekapcsolódott újra a „politikai életbe”. Rövid ideig tartott. Hegyesi János „parasztköltő” kedves bátyám 1980-ban azt mondta nekem; „nagyon szerettem Imrét, és egy új Dózsát láttam benne, nagyon féltettem, örültem mikor meghallottam, hogy elment, ha itthon marad elpusztították volna...”

Kevésbé ismert emigrációs életének utolsó heteiről részletesen beszámol Borbándi Gyula: „Szemben a sorssal 1980. szept. 14.-vas.-tól - okt. 27. hétfő estig.”, amikor is este 8 óra 30-kor itt hagyta ezt a földi világot/. Megjelent: Új Látóhatár 1981. 4. sz./.

Gyászünnepe 1980. október 30-án New Yorkban a „Független Magyar Ref. Egyház” 82. utcai templomában volt. Ez Yorkville az un. „magyar negyed”. Kovács Imre református vallású lévén „mégis az egységes magyar nemzet halottjaként temették”, Csordás Gábor ref. esp. magyar és angol nyelven mondott búcsúztatót, imádságot, majd Varga Béla római katolikus püspök, pápai prelátus beszélt, búcsúzott magyar s angol nyelven, majd Varga László volt képviselőtárs következett, (aki a KDNP elnöke volt) búcsúzott Carelli Gábor operaénekes és a népi mozgalom tagjai nevében Kiss Sándor mondott beszédet. 1980. október 31-én a Georgia Állambeli Columbus város Park Hill temetőjében folytatódott a szertartás a helybeli Episcopalis Egyház (protestáns) lelkipásztora Irwing Little szolgálatával, Varga Béla közreműködésével, majd leánya Lesley Andrea Kovács olvasott fel egy buddhista textust (aki ekkortájt már a buddhista tanok híve) mely életében tetszett édesapjának. Ezután került sor Kovács Imre földi maradványinak elhelyezésére felesége családi kriptájában (a Harvey kriptában).

Leánya Lesley Andrea Kovács fotóművész, a fotómozaik Államok-szerzte elismert kiváló művelője (ld. Magyar Hírek XXXVIII. Évf. 19-20. sz. 1985. szept. 21.).

A Kovács Imre Társaság 1995. április 29-én volt lakóháza falán - Bp. V. Nyári Pál u. 4. - emléktáblát avatott. (Kovács Imre Társaság Bp. 1052 Semmelweis utca 1-3)

Mellszobrát avatták fel Vésztő-Mágor Emlékhely szoborparkban 1991. aug. 20-án Czine Mihály avató beszédével, alkotója: Csepregi Zoltán.

Újabb mellszobrát avatták fel szülőhelye közelében, Alcsutdobozon 1999. nov. 27-én, Kövér László avatóbeszédével, Hegedűs Lóránt ref. püspök igei szolgálatával, alkotója: Andrassy-Kurta János.

Sokan szerettük volna, hogy Kovács Imre is - legalább a teste - haza kerüljön, hazai földben nyugodjon, de úgy tűnik, ennek egyelőre nincsen „aktualitása”.

Áldott legyen emléke! Isten nyugtassa békében!

Cs. Szabó István

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

BARICS BÁLINT

1780. júniustól 1785. januárig

1781. Szerződést köt a hívekkel a járandóságra nézve. Ebben már párber váltság 460 frt (400 helyett) s a bors hiányzik.

Engedélyt kap megáldani 2 új temetőt s ezek keresztjét, melyeknek fenntartására a község kötelezte magát. Ekkor nyílt meg tehát a szarvasvégi és a gyomavégi temető. Idáig csak egy volt, a régi templom északi oldalán, a Körös parton, míg a templom déli oldalán a falu területén a Körösnek Szarvas és Gyoma felé kanyaruló déli partján.

Kántor: Hval Tamás, jegyző: Somodi György. Csudaballa, mint határhoz tartozó rész iránt régidőtől per folyt a község és Lászlófi Bogdány bérlő közt.

A dézsmabor itcája 2 krajcár volt.

Mínt hogy ifjabb Hanyecz Györgyné tékozlás miatt már többször megintetvén „újra kender tékozlásba avatta magát, ennek tékozló társa pedig Kakasné. Hogy ennek utána jobb gondviselője legyen férje gyűjteményének, rossz cselekedeteikért egyenként 10 korbácsok leszen.”

1782. Káplán: Lajos János, bíró: Csúvár András. - Medve András a templomra testált 4 bárányt, misére 3 forintot. Meghalt Koncz Ignác, kiérdemült kántor.

Knap Jakab, Uhrin Pál, Giricz, Kiszely, Mikó Jakab ismét kéri a tót nyelven való prédikálást. Barics hosszasan cáfolgatja őket és bebizonyítja, hogy katekizis nem is volt soha tót nyelven. Az egész mozgalom költött.

Knap csak néhány éve van Endrődön, a többiek részint nem tudnak az aláírásról, részint már magyarok s csak a pap iránti ellenszenvből írták alá a kérvényt. Pl.: Uhrin, alias Magyar már magyarul gyónik fiaival együtt. - A káplán sem akar hallani a szláv katekizisről, mert a prédikációt is az öreg Labcsánszki egyházfival fordíttatja tóra. Volt ez évben 525 pár.

1783. Két lobogót csináltatnak a váradi piktornál. Márciustól barátok káplánkodnak.

Bíró: Dávid György.

„Nyida György Koliban görögöt pogánynak és tatárnak compellálta. 12 pálcája leszen.”

1784. Jegyző: Vámosy István, bíró: Farkas Pál. Júliusban a szerzeteseket Miticzky Imre káplán váltja fel.

1785. január: Barics vízkórban meghal s alkalmasint az általa megáldott szarvasvégi temetőbe temették.

BIKALY PÉTER

1785. május - 1788. július

Püspöki titkárból lett endrői plébános. Tudós és szent életű pap volt. Convertita.

A hívek a Bariccsal kötött szerződést változtatni óhajtották. Nevezetesen a deputatumból csak 12 öl fát, 12 köb. búza megőrlését, 8 akó bort és téli fütőt akarták vállalni s a párber váltságot is leszállítani. Az új plébános csak a széna felenyire való leszállításába kész beleegyezni. A conistorium és uradalmi képviselő (Vida Imre) a szerződés felbontás esetén a törvényes párber, t.i. páronként 1 köböl búza és 30 kr. fizetésére utasították őket.

„Hval Tamás kántor uramnak új contractus tétetett, úgy mint (a lectián kívül, mely ökegyelmének továbbra is megmarad) a gyermekek tanításáért készpénz 20 fr., 5 itce vaj, 3 öl fa, 50 font só, 50 font hús, 13 font faggyú, azon kívül fütőtől szükséges provizió.”

Lapsánszki harangozóval is új contractus: 32 fr., 11 köb. búza, 3 öl fa.

Vámosy István notarius készpénz fizetése 110-ről 130 forintra emelkedett.

1786. Bíró: Varga Márton.

A püspök kijelenti, hogy az 1737-ben tett fogadalom (hogy Gyüm. Boldogasszonytól karácsonyig a szombat délutánt megülik) csak azokat kötelezi, akik tették.

Vaszko György: „a puskámat Tdö P. káplán úrnak rendelem, hogy érettem szentmise szolgálataiban emlékezzék. „

1787. A kántort fölmentik a tanítástól. Tanítóknak nevezi ki Verner Jakab kir. főinspektor,

Kovács Pált, ki azonban még a fiúkat és leányokat együtt tanította. Iskolának megszerezte a község a régi réhájó melletti katonaszállásoló épületet, (a Szebeni-féle ház). A kántor még kint maradt a régi templom melletti házában.

1788. Bikaly panaszkodik a szerzetesekre, kik Miticzkyvel mellette káplánkodtak s helyettük világi káplánt kér. Márciusban csakugyan jön Jurman János. Ettől fogva a két káplán állomás rendszeresítve van.

Bíró: Farkas Pál.

Július 16-án Bikaly meghal s eltemették a régi temetőben, mely t.i. a régi templom északi oldalán volt. Ideiglenes adminisztrátor Miticzky Imre káplán.

Szeptemberben Canonica Vizitációt tartott Kalatai Ferenc püspök, de ennek csak anyakönyvi főljegyzésben van nyoma.

Ez évben a múlt évben választott tanító fizetésére nézve akadály forogván fenn, Verner kir. inspektor előterjesztést tett a Helytartó tanácsához, ahonnan oly értelmű felelet érkezett, hogy minden tekintet és halasztás nélkül „a Tanítónak Contractualis fizetés megadódjon.” „Még a Cantor iránt is vagyon valami azon Fels. Rendelésben”. (Verner levele a közs. levéltárban.) De a Contract. fizetés és cantor iránti rendelésről nem maradt irás.

Nem baj úgymond, ha tótul nem is tud, mert hívei 15-ön kívül mint értenek magyarul.

HOMONNAY ZSIGMOND

1788. november - 1796. szeptember

Előzőleg 1775-85. Derecskén, 1785-88. Belényesen, egyszersmind alesperes is. Híres szónok volt.

1788. A pénztár állapota: készpénz 623 f., 14 kr., a váradi kir. sóhivatalnál 550 fr. magánkötvényekben 350 f., összesen 1523 f., 14. Harruckker - misealapítvány az egyházmegyei pénztárban 500 frt.

A templomi rendes számadások ez évtől kezdődnek.

Vámosy István jegyző templomgondnoknak kinevezeték.

1789. Új szerződés a hívekkel, mely szerint jár: párber megváltás fejében 750 rfr., a káplán részére járó 30 frt-on kívül. Deputatum: 12 akó ó-bor, 12 öl fa, téli fütő, 12 köböl búzaörlés (búzat hozzá nem értvén). „Tartozna ugyan a helység egy sessió földnek, mely 56 urbarialis holdakból áll, művelését, azaz tavasszal 12, ősszel is 12 köböl alá való földet (a pazochialis földben) szántani, a többi elmaradott földet pedig azon egy sessióból kaszálatni, úgy, hogy a felszántott földnek a magon és nyomtatásán kívül mindennemű munkáját, a kaszálatásra elmaradott földnek hasonlóképpen minden munkáját tökéletesen elvégezni, mindazonáltal én ezt nem kívánván, minden teendő munka és műveltetés helyett a velem megtett egyesség szerint fog énnálam a b. helység esztendőnként adni 8 köböl vámbeli búzát.”

1789. júliusban Miticzky káplán elmegy.

1790. Bíró: Timár Mihály.

Fényképalbum

Bal oldali kép: A Vén cigány előadása - endrői Dalárda
Jobb oldali kép: Tóth István és családja 1940. elején. Ismert személy a falu bábája Tóth Mariska néni, és a "lóbuzos" Tóth Imre

Katolikus oldal

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Figyelem! Pünkösdkor, Úrnapkor 10 órakor és este 7-kor!

Szent Gellért Iskola kápolnájában nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Pünkösdkor, Úrnapkor reggel 8 órakor!

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus hit elemei (20.)

VII. Az imádság (2.)

3. NÉHÁNY PROBLÉMA AZ IMÁVAL KAPCSOLATBAN

1. Tényleg szól az Isten?

Igen. Például úgy, hogy eszünkbe juttatja, amit mondani akar. Aki ismeri üzenetét, a kinyilatkoztatást, főleg pedig Jézust, az az eszébe jutó gondolatok közt ráismer Isten szavára. - A telefonban már az első szónál felismerjük jó barátunk hangját. Még az írógéppel írt levélből is ráismerni, ha azt barátunk írta. - Aki ismeri Isten üzenetét, annak az imádság közben épp az jut eszébe, ami itt és most neki szól. Ezért kell figyelni imádság közben Istenre. Ez a lényeg, és nem az elmondott szavak. - Aki jól imádkozik, megtapasztalja, hogy az ima nem teher, nem unalmas kötelesség, hanem az Istennel való szeretet- kapcsolat egyik természetes és általában örömteli megnyilatkozása, még akkor is, ha ez erőfeszítést kíván tőlünk.

2. Gyerekes dolog-e imádkozni?

A gyerek úgy imádkozzék, mint a gyerek; a felnőtt felnőtt módon imádkozzék. Imádságunknak is állandóan fejlődnie kell. Nem járhatunk felnőttként gyerekcipőben.

Édesanyánkat sem köszöntjük azzal a verssel, melyet óvodás korban tanultunk.

3. Sokan mondják: „Nem imádkozom, úgysem hallgat meg az Isten!”

Aki szeret, mindig meghallgat. Még akkor is, ha jobbnak látja, hogy más formában teljesítse kérésünket, mint ahogy mi elgondoltuk. Istennel nem lehetünk csodaváró üzleti viszonyban: adok valamit, hogy ő is adjon. Nem nézhetem őt automatának: „Bedobom” az imát és elvárom, ami érte jár. Így nem imádkozhatunk, csak ahogy Jézus tette de ne az én akaratom teljesedjék. hanem a tiéd.” (Lk 22, 42.)

Különböző is azért imádkozunk, mert szeretjük mennyei Atyánkat, akinek el-

mondjuk örömeinket (hálaadás-dicsőítés), és gondjainkat (kérés-engesztelés). Rábizzuk magunkat, mert tudjuk, hogy szeret minket és javunkat akarja.

4. „Imádkoznék, de sokszor megfeledekem róla.”

Az imádság parancs, de nem kényszer. Akit szeretünk, arra szívesen gondolunk és ha lehet, sokszor találkozunk vele. Mennyei Atyánkra gondolhatunk úgy is, hogy egy-egy fohászt mondunk. Tanácsos mégis, hogy naponként többször is találkozzunk vele az imában. Megfelelő alkalom erre a reggeli ima, de különösen az esti imádság. Gyakran napközben is adódik alkalom. Például, amikor belépünk egy templomba. A feledékeny imádkozók számára a legjobb segítség az, ha az imádkozást hozzákapsoljuk valamelyik állandó napirendi pontunkhoz.

5. „A kezdet csak megy, de mire észretérek...”

Az elkalandozás leginkább akkor fordul elő, amikor meghatározott „imaszöveget” akarunk mindenképpen elmondani. - Próbáljuk az ismert imádságot saját szavainkkal átfogalmazni. - Olyan körülményeket igyekezzünk biztosítani, hogy ne zavarják imádságunkat. - Talán az segít, ha minden mondatnál megállunk, és elgondolkodunk rajta.

- Aki fáradtan is küszködik a figyelmetlenséggel, de mégis kitart, az éppen a küzdelmével tesz tanúságot szeretetéről. Egyébként a lényeg a szeretet, mely szavainkat vagy gondolatainkat vezette.

6. „Hogyan tanulhatok meg jól imádkozni?”

„Gyakorlat teszi a mestert.” - A kisgyerekek is szülei szavait hallgatva és utánozva, több év alatt tanul meg beszélgetni. - Mi is

JÚNIUSI ÜNNEPEK

- 1. vasárnap: Urunk Mennybemenetele
- 3. kedd: Lwanga Szent Károly és társai vértanú
- 5. csütörtök: Szent Bonifác püspök, vértanú
- 6. péntek: Szent Norbert püspök
- 8. vasárnap: PÜNKÖSD**
- 9. hétfő: pünkösdhétfő
- 11. szerda: Szent Barnabás apostol
- 13. péntek: Paduai Szent Antal áldozópap, egyháztanító
- 15. vasárnap: Szentháromság vasárnapja**
- 19. csütörtök: Szent Romuald apát
- 21. szombat: Gonzága Szent Alajos szerzetes
- 22. vasárnap: Úrnapja**
- 24. kedd: Keresztelő Szent János születése
- 26. csütörtök: Alexandriai Szent Cirill püspök, egyháztanító
- 27. péntek: Jézus Szentséges Szíve
- 28. szombat: A Boldogságos Szűz Mária Szeplőtelen Szíve
- 29. vasárnap: Szent Péter és Pál apostolok**
- 30. hétfő: A római Egyház első szent vértanú

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Elsőáldozás:

Endrődön: június 1-jén reggel 8-kor.

Gyomán: június 8-án 10 órakor

Hunyán: június 8-án 8 órakor.

Iskolások **Te Deuma** az endrői templomban június 6-án, pénteken 8-kor.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola első ballagása június 7-én, szombaton 9-kor lesz.

Gyomai **búcsút** június 21-én, a hunyait június 28-án, szombaton 10-kor tartjuk.

úgy tanulunk meg imádkozni, ha sokat tanulmányozzuk Isten üzenetét, igyekszünk minél jobban megismerni Jézust, és megpróbálunk válaszolni Isten szavára. Ebben az ismert imádságok adhatnak nekünk példát és segítséget. Addig kell próbálgatnunk az Istennel való párbeszédet, míg az természetes megnyilvánulása lesz Isten iránti szeretetünknek. Ehhez a próbálkozáshoz csendre és nyugalomra van szükség. Ha gyakran gondolunk arra, hogy mennyei Atyánk mindenütt lát és szeretettel figyel minket, akkor kialakul bennünk az „imádságos lelkület”. Természetes lesz számunkra, hogy „szüntelenül” imádkozunk, amint erre Jézus is buzdította tanít ványait.

7. Lehet-e más helyett imádkozni?

Más helyett nem táplálkozhatunk, nem tanulhatunk... Így más helyett nem is imádkozhatunk, de másért igen.

8. Hogyan elmélkedjünk?

Isten üzenetén sokféleképpen elmélkedhetünk. Például így: Elolvasok egy részletet az evangéliumból. Elképzelem a jelenetet... Ott vagyok én is... Ránézek Jézusra: Milyen Ő? - Magamba nézek: Milyen vagyok én? - Miért vagyok ilyen? - Mit kell tennem, hogy hozzá hasonló legyek? - Hogyan? - Tehát... Uram, segíts...

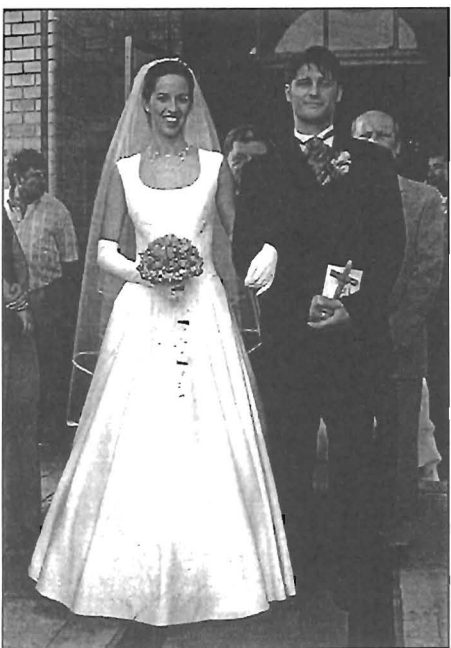
Felső kép: az elöregedett és tönkrement hunyai plébániának már csak napjai vannak, mert bontásra kerül, és még az idén elkezdjük az újat építeni.
Alsó kép: a gyomaendrődi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tornaterem építése a befejezéshez közeleg.

„Holtomiglan, holtodiglan”

Isten adjon Nektek sok boldogságot közös életetek minden napján!

1. Timár Albin - Katona Renáta; gyomai rk. templom, 2003. május 17.
2. Kis István - Turcsányi Andrea; endrődi templom, 2003. május 24.
3. Hegedűs Csaba - Muzsnyai Éva; endrődi templom, 2003. május 31.

Az első Pünkösd

Amikor elérkezett pünkösöd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak.

Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek.

Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mind-egyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket.

Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: „Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek? Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Libia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiai és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.” Csodálkoztak, és ezt kérdezték egymástól: „Mi lehet ez?” Mások gúnyosan megjegyezték: „Teleítették magukat édes borral.”

Péter a többi tizeneggyel előlépett, és zengő hangon beszédét intézett hozzájuk: „Zsidó férfiak és Jeruzsálem lakói mindnyájan! Vegyétek tudomásul és hallgassátok meg szavam! Nem részegek ezek, amint véltétek, hisz a napnak még csak a harmadik órájában vagyunk, hanem ez az, amiről Joel próféta szólt: A végső napokban - mondja Isten - kiárasztok lelkemből minden testre. Fiaitok és lányaitok prófétálni fognak, az ifjak látomásokat látnak, az öregek álmokat álmodnak. Még szolgálóimra és szolgálóimra is kiárasztom lelkemet ezekben a napokban, és prófétálni fognak. Csodákat teszek fenn az égben, és jeleket adok lenn a földön: vért, tüzet és gomolygó füstöt. A nap elsötétül, a hold vérbe borul, mielőtt eljön az Úrnak nagy és nyilvánvaló napja. Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözülni fog.”

Izraelita férfiak! Halljátok meg szavam! A názáreti Jézust az Isten

igazolta előttetek a hatalmas csodákkal és jelekkel, amelyeket - amint tudjátok - általa vitt végbe köztetek. Ezt az embert az Isten elhatározott terve szerint kiszolgáltatták, és gonosz kezek által keresztre feszítve elveszejtették.

Az Isten azonban feloldotta a halál bilincseit és feltámasztotta. Lehetetlen is volt, hogy a halál fogva tartsa, hisz Dávid mondja róla: Szemem előtt az Úr mindenkor, ő áll jobbjomon, hogy meg ne inogjak. Örül hát szívem és nyelvem énekel, sőt testem is reményben nyugszik el. Mert nem hagyod a lelkem az alvilágban, nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet. Az élet útját mutatad meg nekem, és örömmel töltesz el színed előtt.

Testvérek, férfiak! Hadd mondjam el nektek Dávid pátriárkáról nyíltan, hogy meghalt és eltemették, sirja mind a mai napig itt van köztünk.

....
E szavak szíven találták őket. Megkérdezték Pétert és a többi apostolt: „Mit tegyünk hát, emberek, testvérek?”

„Térjete meg - felelte Péter -, és kereszteskedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bünei bocsánatáért. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert az ígélet nektek és fiaitoknak szól, meg azoknak, akiket - bár távol vannak - meghívott a mi Urunk, Istenünk.”

Még más egyéb szavakkal is bizonyította ezt, és buzdította őket: „Meneküljete ki ebből a romlott nemzedékből!”

Akik megfogadták szavát, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy három-ezer lélek megtért. Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyerőrésben és az imádságban. Félelem fogott el mindenkit, mert az apostolok révén sok csoda és jel történt Jeruzsálemben. A hívek mind ugyanazon a helyen tartózkodtak, és közös volt mindenük. Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükségét szenvedtek. Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és egyszerű szívvel vették magukhoz az ételt. Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként növelte az üdvözültek számát ugyanott.

ApCsel 2.1-47

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

SZÉCHÉNYI család

Sárvári és felső-vidéki, gróf

Azon hazaszerte tisztelt nevű család, mely a XVII. század végétől ragyogó nevű főpapokat, államférfiakat és hazafiságban tündöklő férfiakat - ezek között a hallhatatlan érdemű és emlékü gróf Széchenyi Istvánt termette. A család eredetének szála a XVII. századon túl eddig nem kutatták föl. A család fényének és vagyoni gazdagságának megalapítója György esztergomi érsek volt, aki 1592.-ben Szécsényben (Nógrád m.) született, és 103 évet élt. 1630-ban szentelték pappá, 1632-ben már esztergomi kanonok, 1685-től esztergomi érsek. Egy bibornok a "bökezűség és adakozás csodájának" nevezte. Főbb alapítványai: a győri, budai, kőszegi, esztergomi, egri, pécsi jezuita kollégiumok; a sárvári Domonkos-r, a somogyi és esztergomi Ferenc-rendű, a budai kapucinus, az egri szervita, a somorjai paulinus, az illavai trinitárius, a kismartoni és lajtahídi Agoston-rendű, végre a pozsonyi Orsolya-és Clarissa kolostorok; a budai papnevelő, a győri, budai, löcsei, és trencsényi nemes főnevelők. A török háborúkban megsebesült katonák javára 337 ezer forintot bocsátott Lipót királynak a rendelkezésére. A tűzvészben elpusztult nagyszombati papnevelő intézetet helyreállította. Végrendeletében Buda és Esztergom várak helyreállítására 180 ezer forintot hagyott. Nem kevesebb bökezűséggel emelte föl testvére Lőrincznek gyermekeiben nemzetségét is, melyről 1692. január 22-én kelt végrendelete hiteles tanúságot szolgáltat.

A család mindentagjainak még a felsorolását sem vállalhatjuk, de olvasva a történetüket, híven állíthatjuk, hogy évszázadokon át a közéletben jeles szerepet vállaltak. Széchenyi Ferenc gróf, 1754-ben született Fertőszéplakon, Bécsben halt meg 1820-ban. Volt Somogy vármegye főispánja, a Dráva és Duna folyók szabályozásának kir. biztos, főkamaramester, és országbíró helyettes, az aranygyapjas -rend lovagja. 1802-ben kelt alapító levelében 11.884 nyomtatványból, 15.000 kötet könyvből és 1152 kéziratból álló gyűjteményét a magyar nemzetnek ajándékozta, amelyet később kiegészített a cenki könyvtárának becses gyűjteményével (6000 rézmetszet, 9206 kötet könyv). A Metternich rendszere ellen hallgatással és visszavonulással tiltakozott, a politikai reakció látványa mindinkább leverte, és a nemzet jövője miatti kétségbeesve, reménytelenül szállt sírjába 1820. december 12-én.

Fia a legnagyobb magyar, Széchenyi István Bécsben született 1791. szeptember 21-én, és Döblingben halt meg 69 éves korában, 1860. április 8-án. 1809-ben két bátyjával együtt jelentkezett a nemesi felkelés egybehívására. 1813-ban a Napóleon elleni hadjáratban futártisztként szolgált. 1816-ban kezdte meg társadalmi és írói munkásságát. Ekkor már löversenyeket szervez, löversenydíjat alapít. Fejlődésére nagy hatással voltak olvasmányai, utazásai szerelméi. Ismerte a német, olasz, angol és francia költőket, az ókori irodalmat, történelmet és az újkori politikai és történelmi irodalmat. Sokat utazik külföldre. 1825-ben ajánlotta fel egy esztendei jövedelmét a Magyar Tudományos Akadémia alapjára. Ő volt az első, aki a főrendiházban magyarul szólalt meg, és többi társát is erre sarkalta. Az Akadémiával a nemzeti öntudatra való ébredést szolgálta, a löversenyekkel és a kaszinók alapításával a nemzeti egyesülést, a társadalmi élet és magyar közvélemény kifejlesztését igyekezett elérni. 1828-ban megírta a Hitelt, amelyben azt fejtegeti, hogy hátramaradásunk oka a hitel hiánya. 1830-40 között van népszerűségének és tevékenységének tetőpontján. Ekkor alapítja meg a kereskedelmünk fellendítésére a gőzhajózást, az első teendő a Duna szabályozása, a gőzhajózás elindult, sőt fel is virágzott évről-évre szaporodtak a hajók, Óbudán hajógyár létesült. Andrassy Györggyel Angliába utazott és szívós kitarással meg tudott állapodni a Clark fivérekkel a lánchíd építésére. Ír a magyar játékszínről, (1832-ben), a József téren emelendő színház ügyében. 1838-ban az Ő kezdeményezésére megalakul a Pesti Hengermalom Társaság, s 1841-ben a gőzmalom meg-

kezdő működését, amelynek keretében vasöntő műhely is keletkezik. Mint sopronmegyei táblabíró a selyemtenyésztes meghonosításon is fáradozott, mozgalmat indított a kisbirtok megővésére, de ez a kezdeményezése nem talált pártfogásra. Mindezen fáradságos munkák mellett sokat ír, a lötenyésztesről, löversenyéről, Pest szípitéséért, és részt vesz a politikai életben is, de nem csatlakozott semmiféle párthoz, mint független küzdött a jobbagyság terheinek csökkentéséért, és a szólás-szabadságért. Amikor a kormány a politikai foglyokat szabadon bocsátotta, (Kossuth Lajost és az országgyűlési ifjakat), ekkor van népszerűsége tetőfokán. Sok város polgárává sok megye táblabírójává választja, életnagyságú képeket festenek róla, Hont megye koronaörnek ajánlotta, és ekkor, 1840. június 18-án Pest vármegye gyűlésén Kossuth a legnagyobb magyar" névvel tisztelte meg. 1841 nagy forduló Sz. életében. Kossuth hangját izgatónak, veszedelmesnek itéli, féltette addigi munkáját, mert véleménye szerint Kossuth lapja, a Pesti Hírlap az embereket egymás ellen ingerli. Ekkor írja meg a Kelet népe c. művét (1842). Kossuth hívei támadják 1845-ben a Közlekedési Bizottság elnöke lesz, első dolga volt a Tisza szabályozásának kérdése, amit a kormány is támogatott. Vásárhelyi tervci alapján megkezdődnek a munkák. 1846-ban mozgalmat indít az Alagút ügyben, és megindítja a Balatonon is a gőzhajózást. A 1848-ban az első felelős minisztérium közlekedési minisztere lett (Kossuth volt a pénzügyminiszter). Mint miniszter letárgyalta a közlekedésügyről szóló törvényjavaslatot, a helyzet azonban zavarosodott, a nemzetiségek lázadása, Kossuth demagógiája, nagy aggodalommal töltötték el, úgy látta nincs meckvés, családját elküldte Pestről, a sok munka, álmatlanság kimerítette, erőt vett rajta a kétségbeesés rémlátomások gyötörték, önvád marcangolta. Szeptemberben miniszterterárai látván egészségi állapotát, felmentették a munka alól. Elindult Pestről, orvosa kíséretében, de Esztergombnál a Dunába ugrott, így került összekötözve a Döblingi magántérbolydába. Ott is keserű és kétségbeesett önvád gyötörte, mániájává vált, hogy ő vitte nemzetét a pusztulás felé. 1856-ban el kezdett ismét írni, megírta intelmeit Béla fiához, régi ismerőseivel levelezik, szatirikus művei csak külföldi nyomdában készülhetnek el. 1860. április 8-án átlőtt koponyával találják rá, karos székében ülve. Az egész ország gyászolta.

A Magyar Szent Korona Működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket **Dr. Pap Gábor művészettörténész** előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeknek hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

I. rész

1. Mitől szent a Magyar Szent Korona?

Aki először találkozik ezzel a témával, jogosan teszi fel ezt a kérdést. Hát nagyon sokáig én ezt a kérdést elodáztam, azzal, hogy majd a harmadik félórán tegyük fel, vagy az ötödikbe, vagy a hetedikbe.. De nagyon sok mindent el kell mondani a Magyar Szent Koronáról ahhoz, hogy az ember érezze, hogy egyáltalán megérezze ennek a kérdésnek a súlyát. Ma már úgy válaszolnék rá, hogy attól, szent a Szent Korona amitől egy szent kép szent. Aki nem tudja, mitől szent egy szentkép, annak én hiába magyarázom órák hosszat, hogy mitől szent a Magyar Szent Korona, mert annak még nincs meg a kellő affinitása ahhoz, hogy rá tudjon hangolódni valamire, ami a hétköznapi magasabb szintet képvisel. Tehát egy szentkép nem attól szent, hogy mert a témája szent, hiába írom alá egy képnek, hogy: „Madonna a gyermek Jézussal”, az attól nem válik szentképpé, attól válik szentképpé, hogy egy ráhangolódás állapotában tényleg szól hozzám a Madonna, illetve a gyermek Jézus. Tehát ha le tud hajolni hozzám, meg tudja simogatni a fejemet, tud hozzám szólni szavak nélkül, úgy hogy az valóban megnyugtat és irányt mutat a jövőre, ha ezt nem tudja megtenni egy kép, akkor az nem szent kép! A szentkép az nem stílus, és nem megmunkálási fokozat, de nem is téma kérdése. Nagyon kevés szent kép született az elmúlt félezer évben a reneszánsz óta. A legtöbb, amit szentkép címen reprodukálnak kiadványokban, de nem ugyanez vonatkozik a koronákra.

A koronáknak mi általában azokat a típusait tartjuk számon, melyek egy középső fokozatot képviselnek egy három fokozatból álló lépcsőzetes rendszerben. Ebből a legalacsonyabb fok a **házi korona**, a középső fok az **ország korona**, s a legfelsőbb fok a **beavató korona**.

A magyar Szent Koronát rendszeresen úgy tárgyalják, mintha országgló korona lenne!

Pedig nem az! Nagyon jól tudják azok is, akik írnak róla, hogy nem országgló korona. Az országgló koronát bármikor viselheti a király, amikor országos ügyeket intéz, sőt vannak bizonyos típusú országos ügyek, amiket nem is lehet házi koronában intézni.

Óriási udvariatlanság pl. követet házi koronában fogadni. Nem is tudom, hogy előfordult-e már? Aztán király kollegát nem lehet házi koronában fogadni! Ezeket az országgló koronában kell fogadni, amelyik az országnak éppen az ilyen ügyei intézésére rendszeresítődött, s amiből elég sok van. Tehát lehet mindjárt a szomszédban kezdeni, ilyen az osztrák császári korona, de ilyen a német-római császári korona is és a modern királyságok, a civilizált országok újabb kori királyságainak koronái mind ilyen koronák.

A Magyar Szent Korona viszont nem ilyen korona, és ezt nagyon nehezen veszik tudomásul azok, akik foglalkoznak vele, akár laikusok, akár szakemberek! Erről a harmadik rétegről ti. egyáltalán nincs tudomásuk. Még csak nem is rosszindulat kérdéséről van szó, ennek az analógiája nem a civilizált országok legújabb kori koronái között található meg. De még csak nem is a középkor egyetlen tárgyi mivoltában ránk maradt olyan koronáján, vagy abból vezethető le ez a beavató tulajdonságkör, amelyik hosszú évszázadokon keresztül bizonyítottan császári korona volt, ez a német-római császári korona. Nem lehet belőle semmi érdemleges következtetést levonni a magyar szent korona szentségét illetően, mert az soha sem volt szent korona, maga a birodalom az volt szent. A szent római birodalom, vagy a németek szent római birodalma is ez időnként egy-egy felelőtlen jelzős szerkezetben átvételhetett a német-római császári koronára. De tartósan soha nem volt szent, nem nevezték szentnek, ezt jó tudnunk!

A beavató koronáknak van egy fontos, nagyon sajátos tulajdonságuk Az tudniillik,

- s ezt analógiákkal tudjuk bizonyítani - hogy a hatásuk nem jelképes, illetve nem kizárólag jelképes!

Van jelképi hatásuk is, de nem ez a döntő! A hatásuk az közvetlen. A beavatás időszakában úgy hatnak a beavatandó személyre, hogy az valóban átalakul általuk. Mэгhözzá egy teljes átalakuláson megy át és ennek a módozatait is elég pontosan ismerjük már! A beavatás tényleges és a lefolyása pedig ennek a beavató szertartásnak a jellegéből következően az vagy teljesen lebontódik a személyiség, de egészen csecsemő állapotáig, tehát születés körüli állapotig, innen épül újra, de nem más épül fel ő helyette, nem arról van szó hogy egy Béla helyett Habakkuk lesz az illető, hanem ez a Bélaság bontódik le

alapjáig ez épül vissza de úgy, hogy a Bélaságon belül minden tulajdonság elérhető, és éppen általa elérhető maximumig fejlődik föl. Tehát egy ilyen típusú beavatásról van szó, az analógiákat pedig legközelebből az un. primitív népek köréből lehetett összegyűjteni. Mert ott a mai napig is működik ez a beavató típusú koronázás, ahol még egyáltalán működik ez a fajta szakrális királyság. Tehát mi itt a szibériai Sámánizmus köréből fogunk látni majd egyet. Aki foglalkozott már ezzel a témával, az összehasonlíthatja a néprajz koronázatlan királya: James Fréser – az „ARANYÁG” – c. részben magyarra is lefordított művében külön fejezetben is foglalkozik a szakrális királysággal és a koronázással. A koronával és koronázással is. És tőle tudjuk, nagyon konkrét példák sorozatából, leszűrt tanulságként, hogy itt nemcsak a közvetlen a koronázó személyt körülvevők közösség akarata egyesül, hanem a koronázási szertartás limitált (meghatározott) időszakában - ami nem lehet túl hosszú. – Tehát ennek az időszakában a közösség által mozgósítható összes jótékony Erő idesűrűsödik. Ennek a sűrűsödésnek eszközlője a Korona - az előmozdító pedig a Közösség tagjai. Ezért nagyon fontos, hogy a királyt tényleg akarják királyuknak azok, akik választják, és ezt egyöntetűen nagy fennszóval és háromszor megismételve kifejezésre is juttassák!

Van olyan példánk, le is írják, ahol már a második „akarjátok-e” kérdésre már nagyon halk és gyér válasz volt és a harmadikra pedig nagy csend volt. Ezt a királyt néhány nappal később meggyilkolták! Úgy hívták, hogy: Kiss Károly!

Tehát nem lehetett játszani ezzel az erővel! Ha nem tudott összpontosulni ez az erő, akkor kiderült, hogy ez a személy alkalmatlan! Nem tudott ez a személyiség átrendeződés végbemenni.

Enadródt néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

A népköltészet definiálásakor azokat a költeményeket nevezzük népköltészeti alkotásoknak, amelyek a nép ajkán születtek, szerzőjük ismeretlen és szájról-szájra hagyományozódnak. Valójában minden népköltészeti alkotásnak van szerzője, csak a szájról-szájra történő átadás folyamatában a szerző szerepe nem válik fontossá. Néprajzi forrásközlésünkben egy falusi rímfaragót Kovács „Kakas” Joahimot és néhány költeményét mutatunk be. Hunyán a templom mellett volt egy aprócska ház, melyben élt feleségével a mindenki által csak „Kakas bácsinak” ismert szegény zsellér Kovács Joahim. Sajnos a visszaemlékezők tudatában kevés maradt meg származásáról, de arra mindenki jól emlékszik, hogy ő volt, aki vásárokon, baráti összejöveteleken tárogatójával vagy hegedűjével jó hangulatot teremtett. Élces rímeiben megénekelte falujának nevezetes, illetve kevésbé nevezetes szereplőit. Több mint harminc nótája maradt fenn barátja Uhrin Vince lejegyzésében. A nótái mindig valamely ismert dallamra íródtak, és 1920 és 1940 közötti időszakra tehető megszületésük, amelyeket a nóták elején, illetve végén évszámmal jelzett a lejegyző.

Kakas bácsi nótái:

Népszámlálás 1926-ban

Hunya falu lakosa, mind össze van számlálva,
Hányan vannak mindnyájan, elmondom én sorjában.

Tímár Gergely, Kis Mihály, Hunya Lajos, Tímár Pál,
Gubucz Mihály, Szabó Pál, Gubucz István főmolnár.

Gubucz Imre két Véha, Dávid, Kovács meg Dinya,
Tanító és plébános, harangozó Szakállós.

Szmola Lajos, Ugrai, két Gubucz meg Turcsányi,
Lakatos, Paróczai, két Farkas, Vágó, Smíri.

Hegedűs, Köles, Hanyecz, Szurovecz meg Cserenyecz,
Tímár Ákos és Imre, Varga Mátyás meg Vince.

Vaszko Imre nagyszájú, Gyebnár a görbelábú,
Hát a ház nélkül való, Orlai, Kakas és Szabó.

Jó kifli, ha lekváros, a Zsidó-sor mind János,
Hunya István, Kontra János, s a nagyhangú Németh János.

Hunya Ince, Hornok János, Hunya András, Kovács János,
Göndör hajú Tímár János, bort kedvelő Hunya János.

Hát még Lapatinszki János, nélküle versünk hiányos,
A ragyogó Kovács János, azonkívül nincs több János.

Nem kell nekünk már több János, Elég nekünk Gyebnár János,
Még kettő van azon túl, Gubuczai s Csapó Úr.

Véget ért a népszámlálás Hunya falujába,
Kakas bácsi szedte össze ilyen versformába.
Ezerkilencszázhuszonhat esős esztendőben,
Vigadatok hunyiaiak a Csárdavölgyében.

Az autó elhaladt

(és Gyomán a Holler szálloda előtt danolták...)

Megjöttünk Hunyafaluból,
Kiugráltunk az autóból.
Pezsgőt ide pincér azt a rézangyalát,
Rögtön fizetjük a számlát.

(Ez utóbbit egy siket-néma lány hallotta s beszélte el.)

Jó borivók nótája (1938)

Dallam: Juhászlegény, szegény...

Csoda történt vasárnap délután,
Szövetkezetben vecsernye után,
Összeült egy borivó társaság,
Akkor régen nem látták már egymást:

Habzda Vendel, Vaszkó István bácsi,
Szujó György, Paróczai György bácsi,
Tímár Pál, Szurovecz Lukács bácsi,
Vaszko Pál meg Tímár Imre bácsi,

Kezdték a gyöngyösi bort kóstolni,
Kezdett is a fülük pirosodni,
Oly jól esett nekik a gyöngyösi,
Sándor alig győzte kihordani.

Habzda Vendel megkezdte a nótát,
Kakas bácsit rögtön odahívták,
Húzd rá Kakas azt a rézangyalát,
Ismersz minket, megadjuk az árát.

Habzda Vendel poharat üritett,
Amit rögtön kályhához röpitett,
A többiek, hogy ezet meglátták,
Habzda Vendelt ők is utánozták.

Röpültek az üvegek, poharak,
Az asztalon egy üveg se maradt,
Az üvegeket mind elpusztították,
Végre a bort fazekakból itták.

Kakas bácsi akkor megjárta,
A bort ő is fazekakból itta,
Kormos lett szeme, orra és szája,
Odahaza nem ismertek rája

Felesége mikor megismerte,
Azt kérdezi, hát ez mi a fene,
Mi lett veled egyen meg a manó,
Vénségedre lettél kéménykotró.

A traktor

Dallam: Juhászlegény, szegény juhászlegény...

Egy öreg ló felsőhajt magába,
Mért nem fognak minket most a hámba,
Itt a szántás, vetésnek ideje,
Mégse fognak minket az ekébe.

Ott egy ember felült az ekére,
Se ostor, se gyeplő nincs kezébe,
Egy kereket forgat erre, arra,
Utána meg hasad a barázda.

Ló barátim már régen hallottam,
Még akkor két éves csikó voltam,
Hogy valami traktort készítenek,
Ezután azzal szántják a földet.

Itt a traktor szánt már minden felé,
A ló értéke halad lefelé,
Soh se lesz már nekünk becsületünk,
Akkor mennyi kukoricát eszünk.

Mert a gazdák már úgy gondolkoznak,
Had pihenjenek ezek a lovak,
Etessétek, hizlaljátok jól meg,
Majd a virsli úgy fizet érte meg.

Ló barátim mi lesz akkor velünk,
Ha ilyen sok kukoricát eszünk,
Disznó módra hizlalnak bennünket,
Azután eladnak a virslinek.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Törvénykezés, „népi közigazgatás” Gyomán a XVIII.,-XIX. Században 1717-1848

Gyoma feudáliskori levéltári anyagában szerencsénkre meglehetősen nagy példányszámú végrendelet maradt fent. Értéküket külön is emeli az a jó néhány végrendelet, melyeket a „hagyakozó” fogalmazott és sajátkezűleg vetette papírra mondanivalóját. Zömében azonban olyan végrendeletek ezek melyeket az esküdtek előtt / mint tanúk előtt / a városházán a jegyző öntött formába s a „hagyakozó” kézjegyével látott el.

A végrendelet az örökgyógyó halála esetére szóló, egyoldalú, de érvényes-ségi kellékhez kötött nyilatkozata, amellyel a törvényes öröklési jog vagy a helyi szokásjog szabályai ellenére vagyona megosztható hozzátartozói vagy idegen személyek között. Egyéb elnevezései: testamentum,

testamentom-levél, utolsó rendelés, végakarát. A feudalizmus korszakában a nemeseket, de a jobbágyokat és a zselléreket is megillette a végrendelet alkotási jog azokról a vagyontárgyakról, amelyek tulajdonukat képezhették /pénz, ingóság, föld, annak termése, stb./ , vagy amelyekről rendelkezési képességgel bírtak /ezt korlátozhatta a vagyona ősi volta/ ősiség/, az özvegyi jog, a negyed, a hajadontartás, stb. eddigi tudományos felmérések eredménye szerint a jobbágyok, és zsellérek körében az elhalt személyek 2-8%-a készített végrendeletet. A végrendeletet tevők mintegy 60%-a férfi volt. A helyi hatóság rendszerint gondot fordított a végrendeletek összegyűjtésére, nyilvántartására, megőrzésére. A végrendeletek érvényes-ségi kellékei különbözőek voltak, és

ezeket jogszabályok / pl. 1715.27 tc./, valamint helyi szokások rendezték. Pl. a végrendeletkötőn kívül öt együtt jelenlévő személy tanúsítsa a végrendelet létrejöttét. A végrendeletet aláírásokkal, pecséttel kellett ellátni, valamint kelléke volt a kihirdetés, az érdekeltekkel való közlés, s olyan vagyronról rendelkezés melyet nem terhel semmi, pl. özvegyi jog, földesúri jog, ősiség, továbbá ne rejtőzzék benne semmi fondorlat. A végrendeletkötőnek ép elmeállapottal kellett rendelkezni, s közvetlen környezete nem befolyásolhatta elhatározásában. A végrendelet megírásában a középkori oklevelek szerkezetét követték, tehát lényeges részei voltak a bevezetés, a tárgyalás, a záradékolás. A 18. században még sok helyen előfordult, hogy a szóbeli végrendeletet is elfogadták és végrehajtották, mert rettegve tartották a „záradékban” elmondott átok beteljesülésétől/ :ti., ha nem a mondottak alapján történik a végrendelet teljesítése/. A végrendeletek számos / főleg a 18. századból való/ darabja irodalmilag, nyelvészetileg is valóságos remekmű.

„En Öreg Marjai István az 1843-dik esztendőben Február 29-dik napján megemlékszem arról, hogy mint Öreg embernek nékem is nem sokára fejet kell hajtanom a halálnak, azért midőn volnék hatvan három esztendő lévén egészséges testtel ép elmével, hogy holtom után az cselédjeim /=gyermekeim/ közt versengés ne támadna Utolsó Rendelésemet eképpen nyilatkozom ki; Először az míg Feleségem él addig az ideig minden valamim vagyonom van abból Néki se egyik se másik Fijú ne parancsoljon, holta után eképpen osztózzanak; Már István Fijam ki van a Házból, Földből elégítve, mivel az Házért Házat attam, az Két Fertály / =kb. 16 kishold/

Földnek harmadrészéért vettem néki egy darab szőlőt 370 Ft.-tokon, így tehát István Fijam az Házból, két fertály Földből ki van elégítve, az Lásas Józsegből is amint lehetett az mi volt az Lovakbúl egyet az Juhból kapott tizenhét öreget, hat Bárányt, Sertést kettőt, még az szSzöllőből hagyok Istvánnak két Száz Váltóforintokat mivel az maga Kertjét is azon Józsegből vettük az mejet én attam, azonban adósságot is hagyok Száz Ötven Váltó Forintokat, azonban a Kertből az Három Lejánykáimnak Julisnak 30 Váltó Forintokat, Sárának 30 Váltó Forintokat, Zsuzsának 30 Váltó Forintokat, de ebbe az Lejányok Fizetésébe István nem lesz részes hanem eszt az száz ötven Váltó Forintokat András Fijam és Sándor Fijam tartozanak Fizetni mivel az Szöllő az mi halálunk után az egész Szöllő Andrára és Sándorra Kettő hasítva az istváné felől huszon hat sor az Sándoré Legyen az Gerágya / = giz-gazból, hulladékból emelt kerítés/ Felől, az Andrásé Julis Lejányomat pedig míg az Házból se egyik Feju sem másik Fijú Ki nem mozdíthassa mivel Ő özvegy Lítire sokat Fáradozott mikor azt az Ház tsinálódott, Istvánnak is marad halálunk után az Juhból meg kapjon még Juhát 4 Tokjót, 2 Loat // . Egyet Kérem Erdemes Birák Urajimékat az kiket az dolog Illett En Öreg Marjai István En ezen rendelést nem Erőltetésből vagy valaki Izgatásából ha nem mint meg Élemedett Atya (teltem), mivel az En vagyonomba Igen Kevés Ősi Vagyon Tulajdon, az magam Szerzeménye Ugyan Épen, Ezért Ezen Rendelésemet megmásolhatatlanná teszem.

En Öreg Marjai István Tulajdon Kezeimmel irtam.”

Cs. Szabó István

Jólytatás az előző oldalról

Bőrünket viszik majd a bőrgyárba,
Had legyen a parasztnak csizmája,
A húsból virslik készítenek,
Amit Pesten az urak megesznek.

Csontunkat a cukorgyárba viszik,
Abból a finom cukrot készítik,
A Hangyákba szerte-széjjel hordják,
És a kisasszonyok szopogatják.

Farkunk meg a kefégyárba kerül,
Abból meszelő és kefe készül,
A gyomrunkból hurkát készítenek,
Amit majd a proletárok esznek.

Ló barátim az-az egy vígasztal,
Útszéli ároknál szebb az asztal,
Mert a virsli az asztalra kerül,
A cukor meg a teába merül.

De ezelőtt, ha egy ló megdöglött,
Azzal tovább senki sem törődött,
A tetemét lökték az árokba,
Juhászoknyáknak lett martaléka.

Gazdám mi lesz, ha elkopik csizmád,
Traktor bőrből nem csinálnak csizmát,
Mi lesz veled, üssön meg a guta,
Mezítláb jársz, mint a többi kutya.

A virsliből te úgy sem ehetsz,
Mert olyan helyre te nem mehetsz,
Mert ahol a virsliket fogyasztják,
Parasztot onnan könnyen kidobják.

A cukor meg nem parasztnak való,
Néked az avas szalonna is jó,
Hisz te úgy sem szereted a cukrot,
Edd meg te a tehén hulladékot.

Szobádat sem tudod kimeszelni,
Mert meszelőt sehol nem fogsz kapni,
Hisz a traktornak csak addig lesz farka,
Még a sofőr oda fönn ül rajta.

Nem mondom a hurkából ehetsz,
De azért te nagyon megfizetsz,
Ha nem fizetsz, nem eszel ló hurkát,
Edd meg hát a hibás disznó orrát.

Hozzád fordulok most kedves gazdám,
Örökségül fogadd a tarisznyám,
A traktoron használd a szemedre,
A barázdát jobban látod vele.

Már engemet tovább nem kínozol,
Mert ezután csak traktorral szántol,
Szamarat vegyél majd a vásárba,
Mert számárnak számár a barátja.

Uhrin Vince jegyezte le 1940-ben

Forrás: Endrődi Tájház Dokumentum Tára

Szépírási dolgozat,
Uhrin Vince III. polg. Oszt.
Kakas bácsi nőiái

Rólunk írtak - Olvasóink leveleiből

„Gratulálók és elismeréssel olvasom az újságot és kitérőket, és meggyőződésük előtt levelezem a kalapom. Önök egy jó ügyet szolgálnak és tenni

akarnak Endrőd érdekében. Legyen továbbra is ilyen ernyedetlen hitük és mindig álljanak a jó oldalon. Az én gyökereim nem túl mélyen vannak, de úgy érzem az újságot olvasva, hogy azt tiszta forrás vízzel öntözik és sokszor feltöltödvé is vágyom a szülőhelyemre. Talán az Önök hite erősített meg abban, hogy régi iskolánk részére a Szent Imre érmet létre hozzuk. Úgy tudom, hogy a diákok körében igen népszerű. Ezt bővíteni fogom, illetve fogjuk. Az újság olvasmányos és sok jó érdekes témát ír le, de néha egyes témában túl terjedelmes. (Pl. Temető szabályzat).

Jó volna esetleg az elszármazott személyekről többet olvasni, esetleg részükre rovatot nyitni. A kultúra is néha több méltatást érdemelne, és rendezvények megemlézése, pl. találkozók. Alapvetően az újság felépítése és stílusa jó, és ezt folytatni lehet és kell is. Gratulálok és további jó egészséget kívánok a szerkesztőség minden tagjának.”

HUNYA ZOLTÁN
Szolnok

„A megjelölt dolgokkal meg vagyok elégedve, (csupán az elmúlt századok megyei krónikája és az ízes ízek rovat nem jelölte meg. SZERK.) de ha újabb dolgokat találnak, szívesen olvasom.”

OLÁH LÁSZLÓNÉ
Gyomaendrőd

„Legjobban azt a témát szeretem, amelyek Endrőd múltjáról, történelméről szólnak, mivel csak ebből az újságból tudom ismereteimet bővíteni. Szívesen olvasnék régi építészetről, régi házak történetéről, régi mesterségekről stb.

Természetesen az endrődiek mai gondjait, sikereit is figyelemmel kísérem és örülök, ha eredményekről számolnak be.”

HUNYA CECÍLIA
Szolnok

„Évek óta járatom s az idén is megkaptam lapjukt, annak ellenére, hogy betegségem miatt az idén nem tudtam még jelképes összeggel sem beszállni a postai és nyomtatási költségekbe sem. Ezért hálával tartozom Önöknek, hogy továbbra is küldik a hazai híreket. Még az idén szeretném ezt a következő módon törleszteni: 1 gimnázium s 2 általános iskola részére a saját ősszerű történeti és ásvány gyűjteményemből egy sorozat kollekciót felajánlok, s le szállítok, s átadok a helyszínen egy-egy előadás keretén belül az illetékes intézménynek előre megbeszélte (telefonon v. levélben) időben. Ez ügyben kérem, hogy írják meg nekem a közép és általános iskolák neveit s címeit (esetleg ja-

vaslatukat), hogy választhassak közülük. A

„Városunk” c. lapból egyébként több alkalommal is icéztem kiállításaimon, ill. kiállítás megnyitók, s más rendezvényeken. (Egyről filmem is van.)

A „NEM”-leges s az „IGEN NEM” válaszok ne zavarják önöket, hisz mint idős elszármazott nem érint minden téma.”

BORSOS JÁNOS
Jászapati

„Érdeemesnek tartanám egy „Írja meg nekünk” című lakossági véleményekről szóló rovat indítását.”

Dezső Zoltán
Gyomaendrőd

„Mivel előrehaladt korom miatt (a jövő hónapban lépek be a „kéthetes” korba, azaz 77. életéve) ma már gyakorlatilag semmi más kapcsolatom nincs a szülőföldemmel, mint a Városunk című lap. Jelenlegi szerkesztésével meg vagyok elégedve, állandó rovatainak többségét szívesen olvasom. Sajnos, a fiatalokról fiataloknak c. rovatról véleményt mondani nem tartom magam illetékesnek, amint ezt jelteztem is a 9. sorszám alatt.

Szívélyes üdvözetem küldöm a Szerkesztőség munkatársainak.”

Budapest
NEM járul hozzá nevének közléséhez

Szeretem a hazafias és ünnepi verseket és a vallásosakat.”

Kisújszállás
NEM járul hozzá nevének közléséhez

„Talán a Nagy magyar Családok” helyett még élő endrődi-gyomai származású (fiatal, középiszokolások, idősebbek sikereiről, balsorsáról színes életről) lehetne önéletrajz, vagy interjú formájában egy új sorozatban tudósítani.”

Dr. UGRIN BÉLA
Budapest

„Nagyon köszönöm a lap munkatársainak fáradozásait. További munkájukhoz erőt, egészséget kívánok.”

AZ ALÁÍRÁS NEM OLVASHATÓ EL

„Tisztelt szerkesztőség, a lapot nagyon várjuk és örömmel olvassuk.”

CZMARKONÉ JUHASZ MARGIT
Budapest

„Csak gratulálni tudok az újság szerkesztési színvonalához!”

PUSKÁS LÁSZLÓ
Budapest

„A lap szerkesztése elismerésre méltó, színvonalas tevékenységet tükröz. A szülőföldről távollévők számára azonban nem terjeszt kellő információt a város közösségének életéről. Nemzeti gondolat hírnökének a teljesség igényével kellene szólni mindazon eseményekről ami a városban történik. Egy Városunk címet viselő orgánium információi nem korlátozódhatnak kizárólag azon témákra, amelyek egy azon nézetet vallók körét érintik a közszolgálatosság fogalmának kellene a szerkesztőségnek érvényt szerezni.”

Dr. FARKAS OTTÓ
Budapest

DIÁKSPORT

N.A.P. – DIÁKOLIMPIA
Tavaszi Többpróba Bajnokság
Körzeti Döntő

Gyomaendrődön 4 iskola részvételével rendezték meg ezt a versenyt, ahol iskolánk a Rózsasági Kálmán Általános Iskola teljes csapattal, 48 fővel vett részt.

Nyolc csapatunk 6 arany, és 2 ezüstérmét szerzett. Egyéni eredményünk: 5 arany, 3 ezüst és 4 bronzérem.

I. kcs. fiú: I. hely 821 pont. Csapattagok: Palercsik Dávid, Szilágyi József, Demeter József, Balázs Gergő, Bukovszki Péter, Szabó Zoltán.

I. kcs. lány: II. hely 691 pont. Csapattagok: Pintér Nikolett, Piukovics Dóra, Horváth Krisztina, Havai Alexandra, Tokai Kinga, Benkó Alexandra.

II. kcs. fiú: II. hely 1510 pont. Csapattagok: Farkasinszki Gergő (II), Dávid Imre (III), Iványi Dániel, Szerető Zoltán, Füleki Tamás, Liziczai Csaba.

II. kcs. lány: I. hely 1625 pont. Csapattagok: Balog Hajnalka (I), Kurucz Éva (III), Szakálos Edina, Balázs Timea, Barna Nikolett, Vári Katalin.

III. kcs. fiú: I. hely 2503 pont. Csapattagok: Csorba Máté, (I), Havelka Róbert (III), Bukva Tamás, Kurucz Zsolt, Mészáros Dávid.

III. kcs. lány: I. hely 2798 pont. Csapattagok: Farkasinszki Zita (I), Farkasinszki Mariann (II), Keresztes Kitti, Tokai Gréta, Geszbi Bettina, Cserenyecz Dóra.

IV. kcs. fiú: I. hely 3648 pont. Csapattagok: Kiss Imre (I), Fekécs Zoltán (II), Dógi Richárd (III), Filipovits Lajos, Tari Gábor, Dógi Jenő.

IV. kcs. lány: I. hely 2625 pont. Csapattagok: Szakálos Judit (I), Szabó Zita, Lakatos Melinda, Mészáros Renáta, Oláh Szandra, Takács Ágnes.

Győztes csapataink bejutottak a megyei döntőbe, amelyre Gyulán kerül sor.

STRANG KUPA
ORSZÁGOS MINŐSÍTŐ ATLÉTIKA VERSENY

Magyarország legeredményesebb atlétika szakosztályainak részvételével rendezték meg Békéscsabán ezt a rangos versenyt, április 29-én.

A Rózsasági Kálmán Általános Iskola 35 érmet szerzett. Hét arany, 19 ezüst, és 9 bronz érmet. A legeredményesebb szakosztályok között végzett iskolánk.

Aranyérmeseink: Balázs Timea, 600 m, -2:05,4p, Dávid Imre, távolugrás – 400 cm, Kurucz Zsolt, kislabdahajtás – 52 m, Dógi Richárd, 100m-13 mp, Fekécs Zoltán 1500 m-5:08,2 p

Kovács Tibor, 600 m -1:40,9 p, Lakatos Melinda, 200 m-30,7 mp.

Ezüstérmeseink: N.A.P. váltó: I-IV. kcs. 8 fő: Pintér Nikolett, Palercsik Dávid, Balog Hajnalka, Kurucz Zsolt, Farkasinszki Zita, Havelka Róbert, Szabó Zita, Kiss Imre (I. kcs 100 m, II. kcs. 200 m, III. kcs. 300 m, IV. kcs. 400m)

Balázs Timea 60 m, Barna Nikolett 600 m, Balog Hajnalka 60 m, Balog Hajnalka távolugrás, Farkasinszki Mariann távolugrás, Farkasinszki Zita 600 m, Bukva Tamás kislabda, Cserenyecz Dóra 200 m, Csorba Máté 200 m, Dógi Jenő 1500 m, Dógi Jenő 600 m, Dógi Richárd 200 m, Szabó Zita 200 m, Timár Emese súlylökés, Szakálos Judit 600 m, Kiss Imre 200 m, Kiss Imre 600 m.

Bronzérmeseink: Balázs Timea kislabda, Barna Nikolett távolugrás, Szakálos Edina távolugrás, Szakálos Edina 600 m, Farkasinszki Mariann 60 m, Bukva Tamás 600 m, Takács Ágnes távolugrás, Dógi Richárd 600 m, Szakálos Judit 1500 m.

Vaszkán Gábor testnevelő, edző

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érte munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

DOMOKOS GÉZA író 75 éves köszöntése

Domokos Géza író, szerkesztő, politikus Brassóban született 1928. május 18-án. Kolozsváron a Bolyai Egyetem Bölcsészkarán folytatta tanulmányait, újságíró, riporter, majd főszerkesztő a bukaresti lapoknál. 1969-és 1984 között a RKP Központi Bizottságának póttagja. 1989 decemberében a Romániai Magyar Demokrata Szövetség egyik alapítója, 92-ig a szövetség első elnöke, parlamenti képviselő.

Részlet Horváth Andor születésnapjára írt köszöntőjéből: „... Győzni kellett, soha nem társak kárára, soha nem en-magunk hasznára és dicsőségére, soha nem hívságos célokért és nem elvakultan, de egyenesen, értelem-vezérelten, mindvégig győzni kellett”

A magyar politikai közélet mérőkövének számít a Fidesz májusi, XVII. kongresszusa, a Budapesti Gesztenyés kertben.

„Eljött a szövetség kötés ideje, hogy mire kötünk szövetséget? Az Alapító levél 9 pontban foglalja össze. Ami röviden úgy is összefoglalható, hogy a társadalom, amelyben élünk az általunk fontosnak tartott értékek szerint szerveződjön és működjön. Ezek az értékek irányítsák a törvényeket, amelyeket alkotunk, választásainkat és döntéseinket, amelyeket meghozunk. Sőt az a célunk, hogy nap mint nap érezzük, ezek az értékek s azok nyomán született döntések a saját személyes életünkben is jelen vannak.” hangzott el Orbán Viktor megválasztott szövetségi elnök beszédében.

Az elmúlt évben, a Fidesz és partnerszervezetei, valamint polgári körök által Közép-Európa legnagyobb politikai mozgalma jött létre, amely ma már új, egyben hatékonyabb szervezeti kereteket is megfogalmazó **szövetséget** igényel.

A Fidesz több kíván lenni mint párt, vagyis elsősorban **nem érdekek, hanem értékek közösségének megteremtésére helyezi a hangsúlyt. .. Demokratikus alapelvek, a helyi döntési lehetőségek bővítése, a tagok nagyobb részvételi lehetősége és értékképviseletének megteremtése volt a módosítás célja.** A néppárti hagyományok mintájára a társadalom minden rétegének, csoportjának lehetővé teszi, hogy élethelyzetük, érdeklődésük szerint is csatlakozzanak a Szövetséghez. A Fidesz befogadó szervezetté vált.

Részletek az Alapító levél gondolataiból:

„Az új évezred második évében a rendszerváltoztatás óta először, a nemzeti érzelmű polgárok a választások után is bátran kiálltak értékeik, meggyőződésük és az országépítő munka folytatása mellett. Értékvilágukat, cselekedni kész helyzetállásukat tízezernyi polgári kör megalapításával fejezték ki.

... Szem előtt tartva az igazságosság, a szabadság, és a szeretet örök parancsát, kinyilvánítjuk akaratunkat, hogy szövetségre lépünk egymással. ... Szövetségünket a keresztény erkölcs, a szabadság, a rend és a természet törvényeinek tiszteletére építjük. Szövetségünk olyan közösség, amely a nemzet valamennyi polgára előtt nyitott, tartozék társadalmunk bármely csoportjához vagy közösségéhez.

... Szövetségünk célja, hogy a kereszténydemokrácia, a szociális piacgazdaság hagyományait követve, az európai néppártok nagy családjához csatlakozva megteremtjük a magyar polgárok boldogulásának feltételeit, s erősítsük a nemzet egységét tartozását...

... Valljuk, hogy létezik erkölcsi rend, amely az emberi akarat felett áll. Valljuk, hogy az igazság megismerhető, és a közéleti cselekvés kiindulópontjává tehető. Valljuk, hogy az ember mindenképp előtt lélek, érzés, gondolat. Valljuk, hogy noha mindannyian gyarló és hi-

Kántor Lajos író, a Korunk folyóirat főszerkesztője nyílt levélben fordult Markó Béla szövetségi elnökhöz, és Tökés László református püspökhöz.

„... Ti viszont – eredeti hivatásokot mellé felvéve a politikát – az erdélyi magyarság nevében beszéltek, ez pedig 2003-ban a román, a magyar és az európai politikálást is jelenti. Az elvekhez való ragaszkodás és a kompromisszumkészség következtéséppen nem választható el egymástól. Persze nagy veszély – jó volna ezt állandóan szem előtt tartanotok – a hiúságok vására, és a hatalomhoz való ragaszkodás; nem kevésbé problematikus az egyéni és a közösségi érdekek egyeztetése... A jövő fogja eldönteni, hogy erdélyi magyarságunk jogérvényesítését illetően az utóbbi 13 évben mikor születtek jó és mikor rossz döntések... A további ellenségeskedést, a romániai magyarság politikai képviseletének gyengítését mindenesetre ideje volna abbahagyni. Felelőségünk, felelőségeitek történelmi!

Válaszokból részlet a nyílt levélre:

Markó Béla: „Egy tisztességes szándékú levél, Tagadhatatlanul az aggodalom, és segítő szándék készítette őt... A sorok hozzám is szólnak, de valójában a Tökés László-jelenséget elemzi. ... Az elmúlt években sem értettünk egyet sok mindenben, mégis egy szervezeten belül tudtunk létezni.

...ha Tökés László és társai ellállnának attól, a szándékuktól, hogy az RMDSZ –szel szemben másik szervezetet hozzanak létre, és ezáltal tönkre tegyék a magyar közösségünk politikai egységét, akkor továbbra is dolgozhatnánk a Szövetségen belül, hangot adhatnánk a véleményünknek...

Tökés László: „... Megítélésem szerint Markó Béla és Tökés László szerepének megítélésében semmiféle szimmetrizmusnak nincs helye. Im-már jó ideje ugyanis nem a magyar a magyarral, hanem személyünkben az elnyomott magyar kisebbség képviselője áll szemben az elnyomó hatalom oldalára besorolt és annak kegyeit élvező politikussal... a felek közötti tárgyalásnak így is helye volna. A hatalom viszont sohasem tárgyalni, hanem sokkal inkább diktálni szeret... Véleményem szerint májusi nyílt leveled ezért marad pusztába kiáltó szó.

ALAPÍTÓ LEVÉL

bákat vétő lények vagyunk, megvan a képességünk a javulásra, és az erkölcsi tökéletesedésre. ... mulhatatlanul szükségünk van a lelki, szellemi megújulásra. Valljuk, hogy az ember felelőséggel tartozik önmaga, családjá, és nemzete boldogulásáért.

... Hiszünk, hogy a jólét nemcsak kenyeret, munkát, iskolát, fogyasztási javakat, hanem családot, gyermekeket, barátokat, nemzeti büszkeséget, szeretetet, összetartozást, ünnepeket is jelent. Hiszünk, hogy a köz és államéletnek a legnagyobb emberi célok elérését: a szeretet, a béke, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesedését kell szolgálnia. Hiszünk, hogy a politika a kötelességérzet, a megfontoltság, és az alkotó cselekvés egysége.

... A politikai bölcselet és a természetes észjárásunk arra tanított meg, hogy tisztelni kell az ember méltóságát. Az emberi méltóság mindenkit megillet, bármi legyen neme, származása, kora, nemzeti hovatartozása, vallása, egészségi állapota. Tisztelete nélkül elvesz a szabadság, védtelenné válnak közösségeink, a család, a nemzet. Az ember közösségben él és szeretetre vágyó lény, ezért minden gyermeket megillet az érzelmi, erkölcsi és anyagi biztonság, amelyet a család képes nyújtani. ... A munka az önfenntartáson túl önbecsülést is ad az embernek. A munka megbecsülése az egész nemzet lelki egészségének feltétele. ... Büszkén vállalhatjuk az emberi méltóságot tiszteletben tartó történelmi hagyományainkat, Szent Istvántól a magyar sorskérdéseket elhivatottság és bölcsesség alapján megválaszoló XX. századi államférfiakig. ... A nemzet számunkra a közös múltból eredő megtartó erő és a jövőre vonatkozó közös terv is.

... Mi arra kötünk szövetséget, ... hogy a szabadságra, és felelőségre épüljön a magyar polgárok jövője. ... hogy megtartsuk ami igazán fontos a nemzet számára: az emberi méltóságot, történelmünket, kultúránkat, nyelvünket, családjaink jövőjét, fiataljaink tehetségét, az időskor tiszteletét, a határon túlra vetett magyarokat, anyaföldünket, a magyar termőföldet, és hazánk maradék közvagyonát... a nők megbecsülésével, az egyházak segítségével megerősítsük a nemzet gyengülő és ritkuló szövetét. ... hogy a falusi élet és a családi gazdaságok saját rangot és távlatot kapjanak, a vidéki Magyarország erősödjék...a nemzeti öntudatot tovább bátorítsuk, erősítsük a polgári értékeket, és véghez vigyük a nemzet határokon átívelő újraegyesítését... olyan helyet foglaljunk el a most formálódó új világrendben, mely biztosítja a Kárpát-medencei magyarok számára a biztonságot, és a szabadságot.

... Bizunk abban, hogy szövetségünk segíti a magyarok közötti bizalom, barátság, és együttérzés erősödését. Rendületlenül hiszünk a szeretet és az összefogás erejében.

2003. Budapest Gesztenyés kert

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRÁNYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

II. rész

5. A POLITIKA FELADATA

A jelen helyzettel elégedetlen, útkereső emberek számára meg kell mutatni, hogy nem mindegy: milyen emberképe van, és milyen értékre támaszkodik egy-egy párt. Az ember legmélyebb vágyainak teljesülését az olyan politika segíti elő, amelyben központi helyet foglal el az embernek, mint Isten képmásának tisztelete, a polgárok személyes szabadsága, - kiemelten a lelkiismereti szabadság és a tulajdonhoz, valamint a természet javaihoz való jog - az egymásért érzett felelősség, a család védeltsége, a társadalmi igazság és a közjó érvényesítése, a nemzeti hagyományok és kultúra ápolása. Ez az a kereszténydemokrata elvi alap, ami megkerülhetetlen. Széleskörű elfogadását az is jelzi, hogy bizonyos elemeket - megtévesztő módon - a mai baloldal beépítette jelszavai közé, bár a valóságban nem közjót, hanem csak csoportérdeket szolgálnak. Nekünk a jelszavak szintjéről a dolgok mélyébe kell hatolnunk, és részletesen kifejtenuk, hogy ezek a nemes elvek mit jelentenek a mindennapi életben.

6. ÚJ UTAKON A GAZDASÁG

Alapvető változások szükségesek a gazdaság működésében. A csak piaci szempontok által vezérelt termelés mellett világszerte megjelent egy nem elsődlegesen profitra törekvő, közhasznú tevékenység. A közösségi gazdaság új formái jelentek meg. Az államnak támogatnia kell a „harmadik szektort”, amely a közvetlen közszolgáltatás és a mindenan haszonra törekvés intézményei között áll. Az adóztatásban nemcsak a megtermelt új érték mennyiségét, hanem a keletkezett haszon hova fordítását is figyelembe kell venni. A kapitalista fejlődés sikereit a gazdaság szabadságának köszönheti. Szabad piacgazdaság nélkül Magyarország sem képes a felemelkedésre. E szabadságnak azonban a közérdek világos korlátokat szab. A nyereség nem növelhető a környezet egészségkárosító rombolása árán. Az államnak őrködni kell a verseny tisztaságán. Meg kell akadályoznia a polgárok kiszolgáltatottságát a monopólium helyzetben lévő vállalatoknak, ide értve az ügyvezetett természetes

monopóliumokat is, mint gáz-, víz-, csatorna- vagy áramszolgáltatás. Különösen fontos a rászoruló (kisfogyasztók, nagycsaládosok) védelme, ezért számukra az ügyvezetett szociális tarifák bevezetését szorgalmazzuk, különösen az áram és a gázfogyasztás esetén.

7. ALULRÓL ÉPÍTKEZŐ, ÖNKORMÁNYZÓ TÁRSADALOM

Az államnak csak azokkal a területekkel kell foglalkoznia, amelyek a helyi közösségek szintjén nem kezelhetők. A társadalom szerkezetét az egyén - család - helyi közösség - állam hierarchikus rétegezettség alkotja. A magasabb szinten tisztelni kell a többiek örendelkezését, és segíteni kell azokban a dolgokban, amelyet lentebb megoldani nem lehet. Ez a kereszténydemokrata elv (az un. szubsidiaritás) a biztosítéka az Európai Unió és a tagállamok közötti feladatmegosztás harmóniájának is.

8. ESÉLYEGYENLŐSÉGET!

A társadalom kettészakítottságával szemben a munka és a tanulás esélyét kínáljuk. Ez az a két eszköz, amely a segélyeknél hatékonyabban és tartósabban segíti a nehéz helyzetben lévők felzárkózását és csökkenti kiszolgáltatottságukat. Foglalkozáspolitikánk hangsúlyosa az állások megtartására, illetve új munkahelyek teremtésére irányul. Oktatáspolitikánk is esélyegyenlőségre törekszik: Ösztöndíj rendszer és iskoláztatási támogatás biztosítja, hogy a lehető legmagasabb képzettség elnyerése csak a tehetségtől és ne a család anyagi helyzetétől függjön.

9. CSALÁD ÉS EGÉSZSÉG

Addig egyetlen magyar politikai erő sem lehet elégedett, amíg nem szűnik meg a népesség fogyása, és amíg pusztít a korai halálozás. A gyermeket nevelő családoknak tehát hathatós segítségre van szükségük, hogy a gyermek vállalása ne követeljen tőlük állandó lemondást. A gyermeknevelés járjon előnnyel mind a lakástámogatásban, mind a nyugdíjrendszerben. A gyermekek által fizetett nyugdíjárulékának egy része épüljön be szüleik nyugdíjába. Végrehajtjuk az Orbán kormány alatt kidolgozott népegészségügyi programot, amely nélkül egészségünk nem őrizhető meg, és nem csökkenthető a korai halálozás.

Folytatás a következő számban.
Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
Békés Megyei elnöke

Olvasóink közül sokan tudják, hogy az endrődi festők májusi kiállítása, már elmaradhatatlan. Ugyanúgy hozzátartozik a hagyományhoz, hogy az alkotókat és műveiket Varjú József igazgatóhelyettes köszönti, a képeket és alkotókat röviden be is mutatja a megjelent érdeklődőknek. Beszédéből részleteket közlünk

... „Egy évvel ezelőtt kilenc alkotó hozta el műveit, ma számuk 10-re emelkedett, akik mintegy 40 alkotással jelentek meg. ... Elmondtam tavaly is, hogy az alkotók többsége műkedvelő, autodidakta módon jutott el a jelenhez, folyamatosan képzik magukat, keresik a jobb technikát, az újat, a még szebbet, nem tudnak megenni e szép és nagyon hasznos hobbyjuk nélkül. Ady írta valamelyik versében, hogy a művészek - költők, írók, képzőművészek, stb. - legyenek profik vagy amatőrök, azért alkotnak, hogy azokat megjelenítsék, a közönség elé vigyék. Ezzel valószínű mindenki így van, kimondva - kimondatlanul, egyébként öncélúvá válna az egész. Mindenki vágyik a sikerre, az elismerésre, még akkor is, ha ez bizonyos szorongással párosul, ez az érzés nagyon is emberi, s a jövőt illetően moti-

III. Májusi Tárlat képei

vál, további ambíciókat eredményez, újabb munkákra ösztönöz. A kiállítás kezdeményezője változatlanul Szakáll Sándor barátom, összefogja a kollektívát, felkeres, megszervez, ő a „fővállalkozó” A következőkben szólok az alkotókról, s néhány gondolatot mondom a képekről. Kezdjük talán az „új” kiállítóval.

Ráviné Farkas Éva: Általános iskoláit szülőföldjén Dévaványán végzi, következik a középfok: Sarkad, postaforgalmi, majd településünk gyomai részén munkát vállalt. A festéssel egy születésnapra kapott ajándékkönyv kapcsán barátokzik meg, akvarell, akrill, elkötelezette, egy megkezdett képet egy este szereti befejezni. Kedvenc témái: fák, tájak ábrázolása, egyéni eljárásokra törekszik. Több kiállítása volt már. 2001-ben a Pallasz Galériában 40 db festménnyel mutatkozott be. Nem kis teljesítmény! Dévaványán, Kabán, megyeszékhelyen. Az itt

látható képei: „Szék” a „Fal” (vakablakban csempes muskátli) „Őszi park”, „Endrődi templom” („elnyerte Pataj Pál művészt úr tetszését is.) Képein a béke, a nyugalom, az otthon szeretet, a múlt jelenik meg, mindezek tükrében ott van a jelen. ... Az őszi tájon sejtelmes fények tükröződnek, hűen ábrázolja a levelek között beszűrődő napfényt.

Eichler Éva: A múlt évben Kabán rendezett kiállításon-ahol a tornyok ábrázolása dominált-, 4 olajfestményével vett részt, a siker garantált, hiszen ezekből 3 zsűrizett lett. Az őszi tárlaton I szintén zsűrizett képpel szerepelt. A most kiállított öt képéből kettő zsűrizett. A „Nagybörzsönyi kápolna” és a „Csatornapart”, mindkettő olajfestmény. A „Kispatak” tempera. Szép tervei vannak, néhány vallási témájú képet szándékozik alkotni, mellyel az Idősek Otthonát akarja megajándékozni. Az öt szép alkotásából a „Kispatak”-ra kívánom felhívni a figyelmet: jól megkomponált festmény. A víz átlósan megy keresztül a kép tengelyén. A zöld és a kék színek aránya harmonikus, a képre ráült a nyugalom, a csönd.

Bornemissza Endre:
KEREK NAP

Kerek nap,
Kerek éj, reggel, este
Összeér.
Vigyáz rájuk
Két kakas,
Tolluk fényes,
Mint a nap.
Egyik hajnal
Kukorít,
Másik alkonyt hunyorít.
Napkorong,
Holdkaréj,
Kerek
Két aranyat ér.

Kiss Dénes:
IDŐKÉK DAL
Kék a kőkény,
kék a káka,
kék a hegyek
kő-szakála,

köd-haja is
csupa kék!
Kék a tavak,
folyók tükre,
ránk boruló
egék üstje,
kék-kék, kék-kék
a vidék.

Kék a sarlók
suhanása,
kék a gépek
dalolása,
tokmányban kék
kaszakó.
kék a hegyek
keze-lába,
kék előtte,
kék utána,
kék vagy, drága
szünidő.

Weöres Sándor:
HAZATÉRÜNK ESTÉRE

Hazatérünk estére, estére,
iparkodjunk végtére,
hazaérünk, nem a világ végére,
csak a falu szélére.

Hazajutunk hajnalra, hajnalra,
De sötét a fa lombja,
Eltévedtünk rengetegbe, vadonba,
Hív a falu harangja.

Kanizsa József:
SEJ, HAJ, BÚZASZÁR

Sej, haj, búzaszár,
búzaszár,
milyen leányt
ringattál,
ringattál?

Aranyszeme,
mint a Nap,
haja, mint
a sugarak.

Sej, haj, búzaszár,
búzaszár,
engem is ott
ringassál,
ringassál!

(folytatás az előző oldalról)

Farkas Gabriella: Az őszi tárlaton egy szép tájképpel képviseltette magát. Hűséges a pasztellhez, a krétához. Témájában viszont váltás történt, egy évvel ezelőtt az állatok ábrázolása kapott hangsúlyt, azóta a tájkép, arcok, fejek ábrázolása, sőt, hogy közeledjen a szakmájához, hajak, frizurák, hajviseletek festésétől sem idegenkedik. Az itt látható arcképei nem ismert személyek, úgymond összerakja az arcvonásokat, gondolom minden, egy-egy jellegzetességet, rokonszenv alapján. A másik kettő jellemzője az ablakból való kitekintés, kilátás, a naplementére, egy tanyai hangulatra. Azt csak gondolom, hogy az ablaknak valamilyen szerepet szán, a zártság, és a szabadság mezsgyéje, esetleg az ablak az akadályozója egyes természeti jelenségek megtapasztalásának, vagy talán az ablak jelenthet egyfajta védtettséget is.

Fekés Imréné: „Itt egy vonás, ott egy húzás készen van egy alkotás”. Ez az idézet már nem teljesen fedi le Erzsike hobbyját. Az őszi tárlaton részt vett egy festményével. Jelenleg megmaradt az akvarell technikánál, két képe: a „Téli udvar” és a „Naplemente” a bizonyosság rá, próbálkozik a pasztell festéssel is. És hogy miért kezdtem az idézettel a bemutatását, hogy nemcsak vonás és húzás az alkotói háttér, példa rá a „magkolázs” Ez a neve a különböző magokból készített és itt bemutatott kompozícióknak. A „Téli udvar” c. képen a vakító fehér, és a visszafogott színek a hideg érzetét keltik. Mindkét alkotásban jelen van az ellentét világ: a vakító fehér és a barna, a naptúze a víz hidege, mintegy örök ellentét-ként, melyet a megfestett föld old fel. Ha jól megfigyeljük a Naplementét látszólag élettelen világ, viszont apró részleteiben az élő természet is érzékelhető.

Hornok Imre: Elhozta az őszi tárlaton zsüri-zett képét is, mely Holt-ág részletet ábrázol. A balatonboglári művészklubban öt festményét kiállították. Egyik képén megjelenik a Balaton szép vize, a nyár, a színek pompájában. Elszakíthatatlan a tanyavilágtól, a tanyahangulatától. A

követlenség, a szabadság, a tisztaság. Akit egyszer megérintett a tanyai szabadság, az nem tud szabadulni tőle, -vallja. Nagyon szép színekkel dolgozik, képein tetten érhető, hogy az olajfestészet technikai sajátosságainak ura, otthonosan és főleg eredményesen mozog e területen. A tanya, mely elbújik a fák között, ablakán nem lehet belátni, mégis központi helyet foglal el, szinte érződik, hogy ez egy külön, egy sajátos világ.

Józsikné Gyuricza Margit: Hallatja a nevét, az Apolló mozi kulturális programjának aktív résztvevője, rendezvények, kiállítások szereplője. Az élénk színek harmóniája jó eső érzést kelt az emberben, egyfajta emlékképet alakít ki a szemlélőben. „Tutenkamen halotti maszkja” című alkotásában az arany és a kék két nemes, nagyon gazdag színnel érzékelteti, a képen a fáraó nagyságát, méltóságát.

A Kovásznai lányok, Klárka és Nóra: mindkettőjük életében változások következtek be, főleg Klárka esetében. Életének alakulása azt kérte, hogy munkahelyet változtasson, jelenleg a fővárosban dolgozik, tervező-grafikus munkakörben. Látható itt a kiállításban egy grafikai munkája, a kiadvány címe: Galéria (Magyar Műkereskedelem Évkönyve. Nyomdában van a következő: Építészeti és a Belső Építészeti c. Évkönyv).

Nórka pedig készül az érettségire, egyetemi felvételek előtt áll, alkalmassági vizsgák után. Van bőven tennivalója, de ennek ellenére a kiállítás résztvevője. Klárka két fénykép sorozatánál: (Zebra és a Szemüveg) a lényeg, hogy a dolgok apró részleteiből áll össze egy gondolat, egy egységes kép. Az „Aktatáska” olajfestmény, egy sarokba dobott egyszerű tárgy, mely mögött lényeges tartalom húzódik meg.

Kovácsnői Nórika három alkotásának jellemzői: a finom vonalak, a megcsillanó fények, reflexekkel bontják ki a formát, az alakokat. A könnyedség, a ködszerű lebegés érzékelhető, észlelhető az alkotásain.

Szakáll Sándor: Az őszi tárlaton szerepelt az „Udvar” című grafikával, havas, téli tájat

ábrázol. A Bethlen művészklub jó hatással van grafikájára, sokat tanul, fejlődik ott. Megmaradt az eredeti grafikánál, stílusa nem változott. Négy kiállított grafikája közül egy színes, mely a gyomai főteret ábrázolja a Nepomuki szoborral együtt, a másik három „Horgásztég”, „Körös-part”, „Vajdahunyad vára” fekete. Mind a négy pontos, aprólékosan kidolgozott, jól sikerült képek. Alkotásain egyfajta hangulat érzékelhető, melyet nagyon nehéz szavakkal kifejezni, talán a szomorúság, talán az egyedüllét, de nem biztos! Viszont a grafika eszközeivel ezt nagyon szépen érzékelteti.

Tóth Klárka: Az őszi tárlaton a „Mindent a szemnek” c. absztrakt atképpel vett részt, melyet képzlet után festett meg. Most 3 olaj és egy akvarell képet hozott. „Az erotika” című festmény egy készülő sorozat első képe, ahol arc, félg test látható, a szem a központban van. Tulajdonképpen egy teljes emberi test ábrázolása a kép. „A szavanna” reprodukció, olaj tájkép, a táj, a forróság a színek világa. „Az ugráló delfinek” a szabadság szimbóluma, a szabadság, mely az ember egyik vágya. „Az idő” c. festményre hívom fel a figyelmet, ahol jelen van az idő ellentmondása: a fiatal és az idős kor, ugyanakkor az idős nő szépen ábrázolja, kifejezve ezzel is az élet tiszteletét. Tisztelt Alkotók, kedves Vendégek!

Elismeréssel gratulálok mindegyik kiállítónak, további eredményes munkát, sikert, örömet és mindezekhez jó egészséget kívánok. A kiállítást megnyitom! Kérem vendégeinket, tekintsek meg a képeket, kérdezzenek az alkotóktól, a kiállításnak legyenek reklámzóik, hiszen az itt látható művek szépek, esztétikusak, önmagukért beszélnek. Június 15-ig tekinthető meg.

A kiállítás megnyitóját még színesebbé tette színvonalas énekkel és gitár muzsikával Adám Gyöngyi és Takács Máttyás.

Varjú József

Fiatalokról fiataloknak

V. NEMZETKÖZI SAJT-ÉS TÚRÓFESZTIVÁL
- KOMMENTÁR NÉLKÜL

Kollégiumi délután
a Bethlen Gábor Szakképző iskolában

Az V. Nemzetközi Sajt-és Túrófesztiválról szeretnék tudósítani rendhagyó formában. Kiállításokat, járókelőket, szervezőket kérdeztem meg a sikeres, két napos rendezvényről. Ezért az az alcím, hogy kommentár nélkül.

- Kovács Károly tanár, a Fesztivál szervezője

A munkák már a tavalyi fesztivál befejezése után elkezdődtek a szervezési munkákkal. Visszahívni a régi kiállításokat, megszervezni a propagandát, a sajtó képviselőit, s bővíteni a résztvevők létszámát. Részt vesznek a kiállításon a tejfeldolgozó szakmunkásaink is. A fesztivál a település idegenforgalmát is növeli.

- Újfalusi Mihály Csongrádi sajtófeldolgozó

Bió termékeket állítunk elő, kb. 25 féle sajtot és tejterméket.

- Hartmann Árpád tanuló, Bethlen iskola

A Német Grözgrotti sajt sátrát képviselem. A vendégek sajnos nem érkeztek meg, ezért mi képviseljük az iskolát. Eddig a kiállítás mindig részt vett a kiállításon.

- Kalmár Árpád Győr-Ménfőcsanak megyei termelő

A csermaji Tejipari Középiskolából érkezünk. Az otthoni tanúzem termékeit állítjuk ki. Megtalálható a standunkon a gyegébbiktól az erősebb fajtáig a teasajt, a mosoni csemege, a lajta, a pálpusztai sajt.

- Szende Gábor vállalkozó, villányi bortermelő

Kizárólag minőségi borokat hoztunk a kiállításra. Vörös borokat, ezen belül is a szárazakat.

- Budász Gyula vállalkozó

Juh, kecske sajtokat, juh gomolyát, juh túrót állítottunk ki. Beretyóújfaluból érkezünk.

A végén engedjék meg hogy röviden értékeljük a Fesztivált. Színvonalas, sok embert megmozgató, változatos műsorokkal kedveskedő rendezvényt tudhatunk magunk mögött. A kicsitől a nagyig mindenki megtalálhatta a neki legmegfelelőbb szórakozást és kikapcsolódást. A „fentiek” gondoskodtak a jó időről, a szervezők pedig a kitűnő hangulatról. Köszönet érte mindnyájunknak, és jövőre újra találkozunk.

A rendezvényről tudósított:

Rafael Tibor és Kiss Lajos, a Kollégiumi Rádió „C” munkatársai
Fotó: Werb Józsefné

Ebben a tanévben május 7-én, szerdán rendeztük meg a már hagyományos játékos kollégiumi délutánunkat. Hogy mitől hagyományos? Mint azt Vargáné Varczába Éva kollégiumvezetőtől megtudtuk, a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség 1999-ben hirdette meg a Millenniumi Napot. Az országban egy adott napon és időben az összes kollégiumban különböző formában megrendezett rendezvényeket tartottak. Így vettük ki részünket a millenniumi ünnepségekből a diákok, ezzel egyben a kollégiumokra is ráirányítva a figyelmet. Mi a javasolt formák közül a vetélkedőket választottuk. Olyan jól sikerült a délután, hogy az akkori kollégisták megszávták az évenkénti megismétlését.

Az idén is négy helyszínen mérték össze tudásukat, ügyességüket a diákok. Tanulócsoportonként 4-5 fős csapatokat állítottunk ki a következő feladatokra.

A szellemi vetélkedőn öt kérdéscsoportra kellett válaszolni, ezek érdekessége volt, hogy az 1550 éve meghalt Attila hun király tevékenységéről kellett írni.

Az ételkészítési versenyen idén a csapatok előre elkészített torta-alapokat kaptak, ezekből varázsoltak saját fantáziájuk és az odakészített krémeik, kiegészítők segítségével csodálatosan finom és szép tortákat.

A tornateremben zajló rajzverseny témája most igen aktuális: hogyan képzeljük el jövőnket az Európai Unióban belül.

Végül a sportpályán mérték össze ügyességüket a csapatok futásban, labdavezetésben, kosárra dobásban, ugrókötelezésben.

A versenyek lezajlása után következett az eredményhirdetés. Az idén is értékes ajándékokat kaptak a nyertesek, szinte minden résztvevő örülhetett valamilyen nyereségnek. Persze legnagyobb sikere a tortáknak volt, melyeket zsűrizés után díjként kiosztottak a versenyzők között.

A késő délutánig elhúzódó program a végzős kollégistáknak ünnepélyes búcsúztató vacsorával folytatódott. Évek óta az is hagyomány kollégiumunkban, hogy a ballagó kollégisták, kollégiumi nevelőik, osztályfőnökeik, az iskola és a kollégium vezetője közös vacsora mellett értékelik az együtt töltött éveket. Emlékeztetőül minden búcsúzó kollégista diszes, névre szóló Emléklapot kapott, a kiemelkedő teljesítményt nyújtók pedig még értékes könyvajándékot is átvehettek.

Az estet végül disco zárta.

Az azóta eltelt napokban megkérdeztem néhány kollégista társamat, mi a véleményük a rendezvényről? Többségük szívesen vett részt a játékokban, ötletcséknak találták a díjakat, ajándékokat. A tortakészítés telitalálat volt, páran viszont a többi programot nem találták elég színesnek, bár más, jobb ötlettel nem tudtak előállni. Mivel jövőre is meg szeretnénk rendezni a Kollégiumi délutánt, van egy egész évünk közösen új ötleteket kitalálni.

Általánosan elmondható, hogy jó hangulatban, tanár és diák együtt, oldott légkörben tölthette el ezt a délutánt és estét.

Takács Zoltán 10. D. osztályos tanuló,
A kollégiumi Rádió „C” főszerkesztője

Trodalmi oldal

WEÖRES SÁNDOR (1913-1989)

1913. jún. 22-én - 90 éve - született Weöres Sándor, a modern magyar líra nagyhatású egyénisége. Kossuth-díjas költő, műfordító, dramairó.

Csodagyerekként tűnt fel, már 14 éves korában írt versei nagy visszhangot váltottak ki.

Élső verseskötete a Hideg van (1934).

Hitt a költészet megváltoztató, átforgató erejében. Költészetének célját így fogalmazta meg:

„Átvilágítani és felrázni óhajtalak, hogy átrendezhesd magadat zárt, véges, egzisztenciális énekből, nyitott, kozmikus végtelen énné”.

Művészetének jellemzője a meg-hökkentés, játékosság, élet és halál

határait fellazító, összemósó balladai hangvétel, de szívesen nyúlt vissza a népi rigmusokhoz, s ötvözte a naivat a modernnel.

Most - a gyomai származású, Angliában élő - Határ Győző búcsúztatójával idézzük fel Weöres Sándor alakját, mely a Farkasréti temetőben, 1989. február 9-én hangzott el.

Weöres Sándor gyászkoszorú-szalagjára

Négy éven át úgy élt -halálközelben túlságosan sokáig ingerkedett az elmúlással: már-már „hozzászoktunk” tréfáihoz

Weöres Sándor négy leghosszabb esztendeje! Elgondolhatni, mi önfeláldozást követelhetett az édes párjától, élete társától, aki költészetének is osztályosa volt. Abban reménykedtünk - Sándor bennünket ahogyan becsap, majd csak becsapja a halált is

Most is úgy történt, ahogy szeretteink távozásakor történni szokott, akiket féltünk s jó ideje szemmel tartunk, mint „megjegyzettet”, mivel Thanatosz már elcsente fűrtjét - zálogot vett rajta a halál

Napirendre térünk fenyegetettsége fölött - aztán amikor egyszer csak bekövetkezik, letaglóz valamennyiünket, mintegy „váratlanul ér” és úgy-de-úgy letaglóz, hogy legszívesebben elbujdosnánk gyászunkkal valamely erdőregetegbe, hogy ne legyen tanúja letérésünknek, parányi testének hatalmas árnyéka immár végigvetül

a magyar glóbuszon; fél évszázad! talán egy évszázad is beletelik, amíg a nyelv géniusza megint megszüli kedve-töltő szerelmes gyermekét: egy évszázad is, amíg a magyar líra és szellemiség demiurgosának ilyen testetöltésével találkozunk...

- nos, ha valaki ravatalánál a szuperlatívuszok inflációjától nem kell tartanunk, akkor ez a ravatal, a Weöres Sándoré. Mert ha csak azt mondom, hogy a sok évszázados magyar líra horizontfüggönyén tüneményként tetőzött - több volt annál, sokkalta több

nemcsak azzal volt több, hogy nem érte be meztelen tehetségével: az ő Orbis Pictusát minduntalan megújuló nedvekkel-izekkel-zamatokkal táplálta átfogó műveltségének táptalaja, mert megérezte tapintókéival olvasott a vallástörténetből, miszteriozófiából és last but not least, filozófiából ismert mindent, amit ismerni lehet és érdekes - hogy az elkápráztatott költőtárs a pálya szélén többszörösen lekörözve érezhette magát

hanem több volt annál mással is. S mivel! Hadd mondjam el.

A szerénység monomániása volt - a szerénység monomániása - s noha arcára kiült a „gyermek esztendők koravén magánya”, lírájának sugalmazó démonát süvölvény-nevetéssel, ugrifüles fintorok mögé rejtette, mindnyájunkkal elcsevegett-parolázott és oly tökéletesen játszotta közember-szerepét, hogy fölnyeről mintegy megfeledkezett.

Csevegni igen - vitába keveredni, szóharcba elegyedni vele nemigen lehetett: a szó-pengék, szó-kardok egymás mellett hersentek el és nem találkoztak. Az ő lőrügás szerinti logikája másképp és egyből messzebbre szökött: megadatott neki a költőnk metalogikája. Nemegyszer jóval később, késve ütött belénk a szava - villám-igazával.

nem mindig a szó eszközével élt: hallgatása is beszédes volt, súlya volt annak is. A politika viharzónájában élt, rákényszerült, de nem úgy volt küldetéstudata, mint akiknél a líra üzenete ebben kimerült; hanem úgy, ahogyan Puskin értelmezte: „a költészet üzenete - a költészet”

költői örökhagyásának tengerzését, ezerarcúságát, szövegeinek mikroszerkezetét boncolják mások, ahogy eddig tették és még fogják sokáig. Az én feladatomban még ennél is nehezebb. Mert hogyan búcsúztathatunk a barátok nevében valakitől, akinek tizenöt millió barátja volt! És hogyan, a korosztály nevében, akinek az óvodástól az aggastyánig mind az ő korosztálya immár, az itt kezdődő időtlenségben magáénak vallja minden nemzedék!

úgy, amint Ars Poeticájában ígérte - elfogta „a lélek árján fénylő forró ígéret”

szelleme együtt lebeg a nyelv testetlen Kolosszeumával nekünk már Sándorfalva az a Csöngé, ahol az édes anyanyelv placentájáról legurult és első, mozarti zsenyével közénk betoppant; azóta egünkön énekel, érettünk vívó, művében élő „sárnyas rőt oroszán”, ki bennünket soha el nem hagyni fogadta nyilván láthatjátok, jó magyar népe, ha felnéztek: ő nyelvünk terjengtetett szárnyú kerubja - atommaglyánk eleven ereje

Szerkesztette: Polányi Éva

(1)Thanatosz (gör.)- a halál megszemélyesítője

(2)Demiurgosz(gör, fil) - világtéremtő szellem

(3)Orbis pictus (festett világ) Comenius által szerkesztett, képes iskolakönyv

(4>Last but not least = utoljára, de nem utolsósorban

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelpek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd,
Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Ízes ízek

június

Zöldségleves csirkegombóccal

20-20 dkg sárgarépat, zöldbabot, póréhagymát, 40 dkg burgonyát és négy szál újhagymát felszeletelünk (fél cm-es szeletekre, a répat vékonyabbra). 1,5 liter tyúkhúslevesben (lehetőleg fajtánként) ropogósra főzzük, a póréhagymát és az újhagymát csak megforraljuk. Ekkor a zöldségeket kivesszük és lehűtjük.

40 dkg csirkemellet bőröstől konyhai robotgéppel pépesítünk, lehűtjük és nagyon hidegen krémesre keverjük egy tojás fehérjéjével és 1 dl tejjel. Hozzáadunk 5 dkg füstölt sonkát, sóval, borssal és szerecsendióval ízesítjük, majd újból hűtjük. A lobogó húslevesbe kiskanállal gombócokat szaggatunk a húsos masszából és 10 percig főzzük. Végül visszatesszük bele a zöldségeket, az apróra vágott zöldségmaszarat és petrezselymet és felforrósítjuk.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Partner
Üzletlánc tagja

Kedves vásárlóink! Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- házi jellegű húskészítmények, endrői ízesítésű termékek (húsdarálás, húsfüstölés, kolbásztöltés), folyamatos tökehüslátás
- kívánságra torta rendeléssel, cukrászsüteményekkel segítünk családi rendezvények létrehozásában

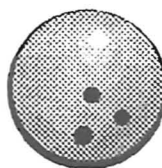
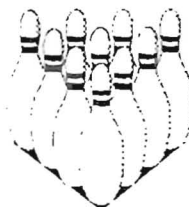
ajánlásaink

Féltartós habtejszín 0,3 l	139,-/db	Fst hálós sonka vf.	799,-/kg
Reál tejszín 20% 175 g	59,-/db	Fst főtt tarja vf.	949,-/kg
Tehéntúró 250 g	159,-/db	Reál étolaj 1 l	249,-/db
Tea vaj 100 g	99,-/db	Reál tejszínhab spray 250 ml	215,-/db

Blaha u.27. Tel.:386-691. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18-ig, szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

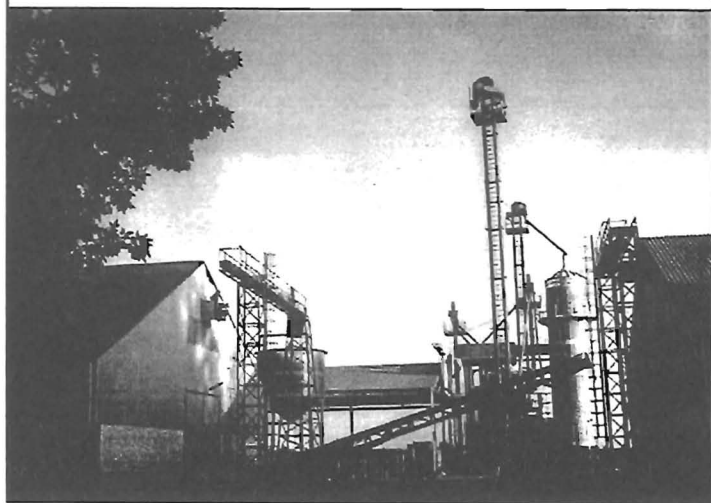
Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

GYURICZA GYULA volt endrődi lakos, május 27-én rövid szenvedés után befejezte az Isten által rendelt földi pályát. Kiskörösön élt, októberben lett volna 66 éves. Gyászolják: felesége, lányai, vejei, 4 unokája, testvérei, és azok családja, rokonai, barátai, ismerősei. Nyugodjon békében!

Özv. **HORNOK ELEKNÉ HEGEDÜS MATILD**, aki Kamuton lakott, volt hunyai lakos, május 5-én 75 éves korában megtért Égi Urához. Gyászolják: leánya, veje, unokája, rokonai.

IVÁNYI ISTVÁNNÉ IVÁNYI (BUCZKÓ) MÁRIA május 24-én hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának. 77 éves volt. Földi maradványai az endrődi temetőben nyugsznak. Gyászolják: férje, gyermekei unokái, dédunokái, rokonai, a kerepesi és gyomaendrődi ismerősök, Városunk szerkesztősége és minden olvasója, az MKDSZ gyomaendrődi tagsgága. Nyugodjon békében.

KÖLES ISTVÁNNÉ TÍMÁR ILONA, volt endrődi, Sugár úti lakos, május 5-én rövid szenvedés után, 77 éves korában megtért Teremtő Urához. Székesfehérváron temették el. Gyászolják: gyermekei, unokái, testvére és családja, rokonai, barátai.

PAULIK MIKLÓSNE PAPP HERMINA május 23-án hosszú szenvedés után életének 67-ik évében lelkét Teremtő Urának ajánlva elköltözött szeretteitől, az élők sorából. Gyászolják: leánya és családja, rokonai, és akik ismerték és szerették.

SZMOLA MARGIT volt endrődi lakos, 63 éves korában hosszú szenvedés után május 9-én visszaadta lelkét Teremtő Urának. Temetése május 13-án volt az endrődi temetőben. Gyászolják: édesanyja, testvérei és azok családja, rokonai, ismerősei.

Özv. **TÍMÁR IMRÉNÉ VASZKÓ MÁRIA**, aki Hunyán az Alkotmány u. 8. sz. alatt élt, 88 éves korában megtért Égi Urához. Gyászolják: rokonai.

Özv. **VARGA ANDRÁSNE KURILLA MARGIT**, aki a Vásártéri lakótelepen élt, május 6-án, 67 éves korában súlyos betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: a családja.

Dr. VARGA LÁSZLÓ, országgyűlési képviselő, a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke, 93 éves korában véletlen baleset miatt befejezte áldásos földi pályáját, és megtért teremtő Urához. Az Országgyűlés és a kereszténydemokraták saját halottjaként, nagy részvét mellett május 30-án helyezték örök nyugalomra, a Fiumei úti temetőben.

Gyászolják: akik ismerték és tisztelték itthon és szerte a nagyvilágban.

Nyugodjon békében, az örök világosság fényeskedjék neki!

Köszönet nyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Hegedüs Lajosné Giricz Veronika temetésén megjelentek, vagy bármilyen módon részvételüket nyilvánították. Külön köszönetet mondunk a Rózsakert Gondozási Központ minden vezetőjének és dolgozójának az odaadó, gondos ápolásért.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján. Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

SPORT

Nem sok dicsekednivalónk van a labdarúgásban, mert nem kényeztettek el bennünket játékosaink az eredményekkel. ..

Folytatódik a nagyon gyenge sorozat, melyet csak nagyon ritkán szakít meg egy-egy siker. Hol vannak a Kovács Lajos időszak eredményei??

Április 26: Rákóczi falva – Gyomaendrőd VSE 0:1

A tartalékosan felálló csapatunk nagy teljesítményt nyújtott. Szórosan zárt a védelem. Ilyés remek egyéni teljesítménnyel győzelmet szerzett. Legszebb napjaira emlékeztette a szurkolókat.

Gyoma FC – Békésszentandrás 1:3

Április 30: Gyomaendrőd VSE – Kondoros 1:1

Csikós 11-esből lött góljával szereztünk vezetést. Óriás küzdelemben egyenlített a vendég csapat, kiket több egykori endrődi „Barátság” játékos erősít.

Megy I.o: Mezöhegyes – Gyoma FC 4:2

2. Gyoma FC 11 6 5 42:20 39

Május 4: Gyomaendrőd VSE – Szajol 0:4

A lelkesen és jól játszó vendégek még ilyen arányban is megérdemelten nyertek, a szárnyaszegetten kilődő csapatunk ellen. Szégyenletesen gyengék voltunk. Se tudás, se lelkesedés!

Gyoma FC – Orosháza: 1:0

Május 11: Karcag – Gyomaendrőd VSE 3:0

Végig nagy hazai fölény volt. Osán még a 11-est is elhibázta.

Megye: I. o. Gádosor – Gyoma FC: 3:3

Igazságos pontosztás.

Május 18: Gyomaendrőd VSE – Jászberény 0:3

200 néző, és igen keményen játszó vendégek biztosan győzték le az enrváltan fo-

cizgató endrődieket. Jó: Kiss, Uhrin, és Göblyös.

A táblázat sereghajtói: 14. Gyomaendrőd 5 4 17 32:62 19

15. Fegyvernek 5 4 17 45:78 19

16. Békés 5 4 17 27:61 19

Megye I.o. Gyoma FC – Magyarbánhegyes 2:0

A vendégek közül három játékost is kiállított a bíró sárgalap miatt.

Táblázat állása: 1. Battonya 14 6 5 48:19 48

2. Gyoma FC 13 7 5 48:23 46

Május 26: Kisújszállás – Gyomaendrőd VSE 1:0

52. pecben szöglet után Kálai fejtelt, a menteni akaró Ugrin saját hálójába csúszta a labdát. A vendégek a helyzetek sokaságát hagyták ki.

Jó: Szántó és Szabó.

Gyomaendrőd VSE 15. 5 4 18 32:63 19

Megy I. o. Medgyesegyháza – Gyoma 2:0

Gyoma FC 2. 13 7 6 48:25 46

Kert- barátok- nak

A ház körül élő rágcsálók - I. rész

1. A házi egér

Valószínűleg Ázsiából származik, mely elterjedt az egész Földünkön. Teste hengeres alakú, felső része sötét szürke, alul világos bunda borítja. Végtagjai közül a hátsó lábak hosszabbak. Testének hossza 9 cm, és ugyanannyi a farka is, mely hengeres és pikkelyek borítják. Feje tojásdad alakú, és előre fokozatosan keskenyedik. Bajusz sörtei hosszúak, mely érzékelésre szolgálnak. A fülük szinte félfej nagyságúak. Ha nagyon elszaporodik, akkor még a padlásán, alsó épületben, éléskamrákban is befészkel magát. Hegyes fogai állandóan nőnek, ezért azok koptatása miatt is szinte állandóan rágcsálnia kell. Nagyon szereti a sajtot, húst, gyümölcsöt, édességet, tejet, és a szemestakarmányokat. Sajnos nagy kárt tud csinálni a ruhaneműkben, könyvekben, sőt még a bútort is átrágja. A vályogházakba járatokat csinál, a vackát bárhol elkészítheti, melyet tollal, papirossal, szalmával béleli ki. Évente 5-6 alkalommal párzik, a vemhesség ideje 22-24 nap. Általában 4-5 kölyköt hoz a világra, amelyek 12-13 napos korban nyitják ki a szemüket. Ha biztonságban érzi magát, mert nem bántják, akkor hamar megszokja az emberek közelségét és otthonosan mozog az istállókban, takarmányos helységeken.

A gyermekek mint mesealakot igen kedvelik, mint miki-egér a mesekönyvekben, képernyőkön bájos kis állatként ábrázolják kedves kép például, amikor ülve mosakodik. Szereti a zenei hangokat, az általa kiadott hang, a cincogás hasonlít a barázdabillegető hangjához. Nagy elensége a macska, aki szívesen időzik akár órákon át az egérluk előtt, és kivárja a prédáját, amivel előbb játszik, mondhatnánk az egér szempontjából, hogy megkínozza, és utána jó ízűen elfogyasztja. A ház körüli ir-

A vándorpatkány és a güzüegér

tása egérfogóval, mérgezett takarmánynak a járatokba való helyezését szokásos. Ezért vigyázni kell, hogy a többi házi állat, pld kutya, macska, ne kerüljön a mérgezett egér közelébe.

Sok fajtája közül a legismertebb az erdei egér, vagy más néven güzü-egér.

2. Házipatkány

Földünkön szinte mindenhol elterjedt. Sok bosszúságot és kárt okozó rágcsáló. Törzsének hossza fejével együtt 16 cm, a farka pikkelyes, 19 cm hosszú. Sok tekintetben hasonlít a házi egérhez. Eredeti hazája Egyiptom, ahonnan az 1800-as években tengeri hajósokkal kerülhetett Dél Európába. Fiumében az 1900-as évek első éveiben észlelték először majd 1907-ben Lágymányoson a kikötőkben. Gazdasági épületekben, istállókban, de a lakóházak padlásán is előfordul, és sötétedés után elő az istállóba, udvarra, ólakban, takarmánytárolókban. Nagy károkat okoz, sok terményt (árpa, zab, kukorica stb.) elfogyaszt. Előfordul, hogy alvó állatok fülét-farkát is megrágja, sőt feljegyezték, hogy kis baba ujját is megrágta. Éppen ezért az ember kíméletlenül üldözi. Addig kell ellenük védekezni, amíg teljesen ki nem irtják.

Ezelőtt 20-30 évvel itt a településünkön is nagyon elszaporodtak a patkányok. Manapság a házörző kutyák tartásával némileg kevesebb a patkány. A foxi, a tacskó, kutya nagyon jó „patkányfogó”-nak bizonyul. De lehet védekezni különféle mérgekkel, vagy golyó alakú riasztó illatú szerrel és elektromos riasztóval is. A Gazdaboltokban bőséges a kínálat ezekből a szerekből. A mérgezett, illatos granulátumokat a patkány járataiba kell elhelyezni.

Vannak macskák is, amelyek patkány irtásra „szakosodtak.” Úgylenek arra is a macskák, hogy gyorsan ártalmatlanná tegyék a patkányt, mert a patkány harapása életveszélyes is lehet.

3. Vándorpatkány

A teste nagyobb a házi patkánynál, kivéve a fülét. Ázsiából került Európába, majd az egész Földünkön honos állat lett. Életre valóbb, erősebb a házi patkánytól, ezért kezdi kiszorítani azt az életteréből. Életmódja sok tekintetben hasonló a házi patkányéhoz, huzamosabb ideig pincékben, kiépített csatornáknak és piszkos, elhagyatott büzös helyeken szeret tartózkodni.

Szinte nem ismer akadályt, deszkát, kőfalat is átfúr. Mindenevő, elhullott állatot, bőrt, növényi anyagot, papírt is eszik. Az élő sertés bőrén lyukat rág, az állatkertek vadállatain is sebet ejt, pl. az elefánt talpát is megrágja. A baromfikat még a fákról is leszedik, de a gyümölcsöt is szívesen fogyasztják. Igen mozgékony, fűre, szemfüles állat és nagyon alkalmazkodó. Jól tud úszni, de a falon mászni is tud, nagyon tud ugrani, és a földben lyukat ás ha arra van szüksége. Mondhatni hogy bátor, értelmes, furfangos állat. Nagyon fejlett a szaglása, hallása.

Ahol megjelenik, kíméletlenül kell irtani, mert vírusokat, baktériumokat hordoz, betegséget terjeszt. A sertés pestis fő terjesztője, de még a trichinát (bélféreg) is terjeszti. Ha fertőzött trichinás sertéshúst eszik az ember, akkor az a vírus a bélsatornában átalakulás után ott élősködik, majd bekerül az izomrostokba és sorvadást idézhet elő.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

tavaszi árukinálatom:

- Kukorica vetőmagok, bio burgonyák
- Kerti magok, virágmagok, dughagyma
- Virághagymák, virágtápok
- Talajfertőtlenítők
- Műtrágyák, virágföldek
- Fűmag, lucernamag
- Permetezők, szuivattyúk, műanyag tömlők
- Kéziszerszámok, létrák, talicskák
- Szegek, csavarok, fűrészek
- Metszőolló, főlíák
- Gumszizmák, esőruhák
- Műanyag kukák, virágládák, virágcserpek

Várom Kedves Vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Április 23-tól május 23-ig Gyoma belterületén 9,6 mm csapadék hullott.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

A lélegzetelállító szép verset követő csöndet Dusa Katalin mint narrátor szakította meg. Felkérte a Gyomaendrődi Zenebarátok Körösát, ünnepi dalaik énekére. Szívet gyönyörködtetően szólt énekük.

Az éneket követően került sor Turi-Kovács Béla országgyűlési képviselő (képünk) ünnepi szónoklatára, amelyben hangsúlyozta, „minden nemzetnek szüksége van arra, hogy az önbecsülésének megőrzése érdekében a nemzet sikeiről is meg kell emlékeznie. Hőseinket sokszor elsírtattuk, meggyásztuk, emlékeztünkben így is megőriztük a nevüket. Meg kell azonban arról is emlékezni, hogy áldozatukkal a hazájukat szolgálták, és nagyszerű tetteiket hajtották végre. Az I. Világháború küzdelmeiben a magyar honvéd a hazáját védte és minden erejével eleget is tett kötelességének. Atyáink, az endrődi

emberek hőiesen küzdöttek és győztes csatákat vívtak a hatalmas orosz túlerővel szemben, diadalmaskodtak Limanovánál, a Kárpátok tövében, Gorlicénél és a Piavénál. A nemzetnek büszkén kell vallania, ezek a hős tettek az egész világ előtt bizonyították, hogy a magyar nemzet mindenkor kész a hazáját megvédeni.

Úgyanakkor tanulság kell, hogy legyen, hogy véráldozatot, a magyar ifjúság életének kockáztatását csak igaz ügyért vállalhatunk.

Magyarországnak soha nem volt gyarmatbirodalma, nem is törekedett ilyen megszerzésére, igazságtalan háborúkban soha nem vehetünk részt!

Teleki Pál halála előtt 1941. március 3-án mintegy végrendeletként levelet írt Londonba és Washingtonba az ottani magyar követnek: "a háború után Európának ebben a keleti részében kaotikus állapotok állnak be, amelyek legnagyobb veszéllyel azon államokra fognak járnak, amelyek védtelenek, amelyek anyagi eszközeiket és hadseregüket a konfliktus befejezése előtt feláldozták. Az országot, ifjúságunkat, hadseregünket, csak is saját magunk érdekében tehetjük kockára, másért nem."

Teleki Pál végrendelete ma is érvényes: Semmilyen áldozatot vagy kockázatot nem vállalhatunk idegen érdekekért!"

A nagy tapssal elismert ünnepi szónoklat után Polányi Éva a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanárnője (jobb oldali kép) „Palackba zárt gondolatok” címmel olvasta fel az endrődi emberek háborús visszaemlékezéseit:

Valamikor a hadifoglyok a vagonból utazás közben kavicsra kötve kidobtak egy-egy üzenetet, gondolatot, hogy aki megtalálja, legalább hírt adjon róluk. Ilyen kavicsokra kötött gondolatokat adunk most közre endrődi katonákról. Ők szólalnak meg most, az áldozatok a katonatársaik emlékeiből és a hadifoglyok.

Az első világháborúba elvitték 4000 endrődi embert. 394-en soha nem jöttek vissza. De rengeteg volt a sebesült is – nagy bánat volt ez is, de ők legalább visszakerül-

tek. Nagyon sokan kerültek hadifogságba is, nekik a győztes országokban kellett éveig dolgozniuk. Olyan is volt, akinek a neve sem a halottak között nem volt, sem hadifogoly nem volt. Ők örökre eltűntek.

A háborúból egyre-másra érkeztek a hírek az elesett endrődi katonákról. Emiatt az egész falu kétségbeesett, mindenki nagyon féltette a hozzátartozóját. Tudunk arról, hogy Öregszőlőben minden asszony feketebe öltözött az egész háború idejére. 1914. november 3-án gyászmisét tartottak az endrődi templomban az elesett áldozatokért. A misére több ezer ember eljött, a mise a templom falain kívül is folyt, több pap prédikált.

Nem volt család Endrődön, ahol ne gyásztak volna. Nekem három nagybátyám halt meg az első háborúban. Volt egy Elek nevű, az 21-ben halt meg, egy másik az olasz fronton, egy pedig még nem is volt 18 éves, csak az évszám szerint, az is Olaszországban halt meg.

Édesapámnak volt egy zsebórája, magával vitte a háborúba. Volt vele egy endrődi ember, annak édesapám odaadta a zsebórát, mikor harcba indult. Akkor édesapám meghalt. Szegín Gergely bácsi majd hazahozta a zsebórát, édesanyám felakasztotta a falra a szentképek alá, ott volt, mindig láttuk.

A második világháború alatt is több ezer endrődi katonát vezényeltek ki a frontra. Ennek a háborúnak 368 áldozata volt szülőhelyünkről.

Bevagonéroztak bennünket. 18 napig voltunk a vagonban, egy vagonban 95 embert olvastak be, úgy feküdtünk, mint a deszkák, azon az oldalon csupa fekete lett a testünk. Megkavartuk a kukoricadarát, azt ettük.

A lágérba deszkapriccsok voltak, se takaró. Hozták a burislevest, volt aki je se bírta nyelni. En megettem, mert aki nem ette meg, az mind legyengült és elpusztult. A magyar parasztemberek bírták a lágert, minket megedzett az élet azelőtt is.

Volt egy öcsém, megnősült Gyomáról, akkor elvitték az oroszok. Megszületett a kislányuk, nem is láthatta meg se, haza se engedték. Ehen halt ott. Nem adtak nekik enni, éhen halt. Nándori Vendel, az uramnak a testvére, az adta neki a kását a kerítésen keresztül. Vendel majd hazajött hét évré rá...

Szibériában, a fogságban olyan hidegek voltak,

hogy minden 100 méteren volt egy dobkályha, arra hasábfát tettek, úgy melegedtek. Fejszével vágták szét a halat, olyan kemény volt, késsel nem lehetett szétvágni.

Egyszer jött a hír, mehetünk haza! A bányában dolgoztunk, gyorsan felmentünk a nagy hosszú létrán, másnap reggel indultunk haza. Mikor Bakuba ért a szerelvény, sétálgattam az állomáson, jön velem szemben valaki: - Né, itt van Kalmár Imre! Hát Hunya Sanyi volt. Volt nagy öröm. Egy másik katona is meghallotta a nevet, kiszólt: „Magát Kalmárnak hívják? Van testvére? Milyen nevű, hogy nézett ki?” Mondom: Kalmár Ferenc. Hát ez a katona temette el, aki megszólított. - Akkor nem kell elvinnem Endrődre a karika-gyűrűjét. Elővett a hátmálhájából egy kulacsot, kiöntötte belőle Ferinek az aranygyűrűjét. En hoztam, átadtam a feleségének, Etelkának. Ennyi került haza az öcsémből.

Az uram túlélte a háborút, hazajött. Sokat fázhattak szegínyek, mert az első szava az volt, mikor belépett a kertajtón: - A bunda megvan? - Sokat gondolhatott rá a háborúban.

Az én nagyapámnak nagymama mán a mennyasszonya volt a háború előtt. Nagyon széplány volt nagymama. De nem tudtak megesküdni, mert elvitték nagyapámat a frontra. Ott megsebesült, kilőtték az egyik szemét. Mikor hazajött, nem mert elmentni nagymamához. Akkor nagymamám elűzent neki: - „Két szemmel is szerettelek, egy szemmel is szeretlek.” Össze is házasodtak, szép életük volt.

Édesapám 1914 januárjában esett fogságba, én nem sokal azután születtem meg. Mikor én születtem, édesanyám meghalt, úgyhogy Terus néném nevelt fel. Minden este megimádkoztatott bennünket édesanyámér, édesapámér. Édesapám csak öt év után, 1919-ben került haza. Egyszer éjszaka bekopogott valaki. En vagyok, Terus, Imre. Imrenk, Imrenk!! Mikor valamennyire magához tért azt kérdezte: - Hát hun van az én kicsi jányom? Bevitt neki Terus néném, megcsókolt, én felébredtem, és azt kérdeztem: - Te vagy az én édesapám? - akkor láttam édesapámat először.

Sokan elhozták az emlékezés virágait és koszorúit. Kegyelettel, és az élő hozzátartozók könnyes szemmel emlékeztünk az endrői hősökre, akik a hazáért áldozták a legdrágábbat, az életüket. Isten adjon nekik örök nyugodalmat, nyugodjanak békében akár hazai, akár idegen földben.

Az ünnepség záró akkordjaként Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, a Baráti Kör elnöke, Gyomaendrőd díszpolgára mondta el a megjelenteknek köszönetét, az ünnepségen való meg-

jelenésért, a kegyelettel történő megemlékezésért. Az elszármazottak szívének haza húzó érzelmeiről, a szülőföld soha nem múló, vonzásáról megható lírai hangon beszélt. A hazai harangszó, a gyermek és ifjúkori emlékek, a tavaszi illatok, a szülői és tanítói intelmek soha nem halványodnak el. Egy-egy haza jövetel jó arra is, hogy ismét feltöltődjön az ember és megújult erővel folytathassa munkáját, bárhol is él.

A Szózat közös énekével véget ért az ünnepség azoknak, akik nem jöttek el a Bowling étterembe. Kellemes klímával és nagyon finom ebéddel vette kezdetét, a baráti találkozó. A polgármester úr üdvözölte a megjelenteket, kegyelettel emlékezett a településünk gyomai áldozataira. Megköszönte a jelenlévőknek, hogy eljöttek és hazajöttek ünnepelni. Végül köszönetet mondott Dr. Szilágyiné Német Eszternek és Császárné Gyuricza Évának, akik az ünnepséget megszervezték, megköszönte a közreműködőknek és segítőknek a mai szép ünneplést. Minden jelenlévőnek kellemes beszélgetést, találkozást és jó étvágyat kívánt.

Ebéd után Iványi atya az érdeklődőknek megmutatta a Szent Gellért Katolikus Iskolát.

Így ért véget az idei ünnepünk, amelynek krónikájához hozzátartozik, hogy sokan voltunk, de a fiatal nemzedék és a gyermekek közül csak kevesen. Talán a gyereknap, talán valami más miatt... ők nagyon hiányoztak.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,
Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
 F 38037
 Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 7. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2003. július

SZEKVENCIA LÁSZLÓ KIRÁLYRÓL

Új dicséret hangja zengjen
 A királynak, énekéljen
 Ujjongásunk dallama.

Mint a lépesmész az ének,
 Olyan édes, a dicséret
 László királyt zengje ma.

Királyunknak szóljon ének
 Erősítve a dicséret
 Menyországi hangjait.

Hitvallóknak Ura áldott!
 Tőle nyerték a királyok
 Élet ajándékait.

Dicsőítünk csengve mindenek,
 Királyoknak gyöngyc, ki mennyeket
 Ígérsz s üdvnek javait.

Ó, mily boldog s milyen ékes,
 Szent nevével fényességes
 Várad híres temploma!

Századoknak királya
 Mosta kezét tisztára,
 Szenny ne érje már soha.

Ő a lépcső, magyar nemzet
 Rajta lépdél az egcknek
 Trónjához, Pannónia.

Híre, neve édig szárnyal,
 Eljut sebcs híradással
 Földünk négy határára.

Véle kegyet, áldást nyertünk,
 Meg is tartván, mit megleltünk
 Hitvallásunk hajnalán.

Gyógyítja a betegséget,
 Munkálja az üdvösséget,
 Ahogy Mózes hajdanán.

E házban meghallgatást nyer
 Mindenre, mit kér az ember,
 Ha a király pártolja.

Véle semmi kardcsapást,
 Ellenséges támadást
 Nem retteg már a haza.

Ellenséggel bár csatázva,
 A királynak imájára
 Üdvösséget nyer a nép.

Hit szerzője általa
 Századokra árasztja
 Olajának erejét.

Ő szerez a magyar népnek,
 Mely az igaz hitre tért meg,
 Birodalmi hírnevet.

Idegenek, ellenségek
 Békességben jól megférnek,
 Néki engedelmesek.

Őnlelkéből, rejtettségből
 Csillag támad a világnak,
 Tündökölnék a csodák.

Erejével, győzelmével,
 Ellenségnek, barbár népnek
 Futamítja nagy hadát.

Aki őt dicséri, áldja,
 Biz a poklot megutálja,
 Nyavalyáit jóra váltja,
 S elűzi ördögeit.

Ki szent voltát megtiszteli,
 Gyógyulását megnyerheti,
 Mert a király megsegíti
 Életre ő híveit.

Dicsősége király sarjnak,
 Áve, üdve magyaroknak,
 Értünk támadt fényes Csillag,
 Virág ország gyökerén!

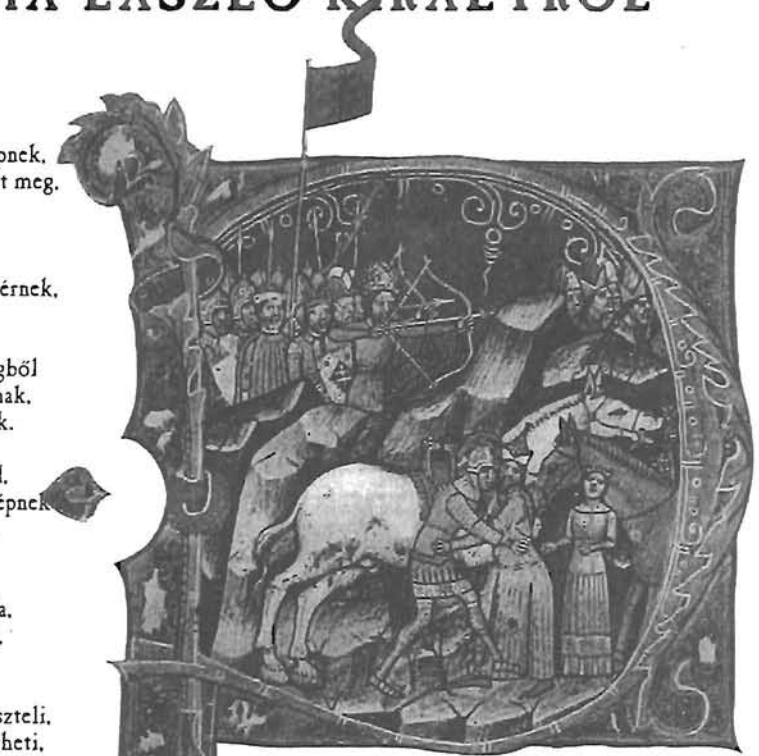
Királyt adó szent gyökér,
 Igaz hittel a dicséret
 Hozzad zeng, az emberen,
 Te neved igézetén.

Urunk, ki megkoronáztad,
 Hallgasd meg, kik itten áldnak,
 S szent királyunk hű szolgálait
 Ez életből egykor átvidd
 Mennyei palotádba.

Akik hírét együtt zengve
 Összegyűltünk örvendezve,
 Add, hogy véle találkozzunk,
 És megnyervén eljuthassunk
 Az örök boldogságra.

Amen.

valószínűleg 1192 után

Iniciálék a Képes Krónikából.

Fenn: A cserhalmi ütközet. László párviadala a kun vitézzel
 Alsó kép: László király

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület június 26-án

Elsőként a polgármesteri beszámoló hangzott el, az elmúlt hónap jelentősebb rendezvényeiről: a Cigány Kisebbség napja, a tanévzárók, ballagások, a testvérvárosi látogatás került említésre.

A Motormúzeum tulajdonosa, Sóczó Elek levelet írt az önkormányzatnak. Levelében megerősítette a városban már elterjedt hírt, miszerint a múzeum ősszel bezárja kapuit. A gyűjtemény tulajdonosa 13 éve működtette a múzeumot, a város 5 éve szerződéses kapcsolatban nyújtott némi anyagi segítséget. Sóczó Elek véleménye szerint, akire igazán tartozott volna a múzeum ügye (?) az nem tette meg a szükséges intézkedéseket. Valomása szerint befáradt a „sok eredménytelenségbe”. Levelét egy olyan jókívánsággal fejezte be, amelyre véleményem szerint a testület egyetlen tagja sem tartott igényt, ki azért mert van valása, ki azért mert ateista. Befejező gondolatában ugyanis Jehova áldását kérte az önkormányzat munkájára... Hát ide jutott az a nagy-nagy munka, gyűjtő szenvedély, és nem kevés áldozat. Én személy szerint őszintén sajnálom, főleg azokat az eszközöket, kocsikat, amelyek szorosan kötődtek vagy Endrődhez, vagy Gyomárhoz. Gondolok itt pl. a tűzoltó lajtos kocsira, a temetési gélykocsira, vagy a tulipános kocsira, és sorolhatnám még tovább, természetesen a motorokért is nagyon fáj a szívem, de nem kevésbé sajnálom Sóczó Eleket, az embert. Nagy meghasonulás vehetett rajta erőt, amikor feladta életének, munkájának egy jelentős szakaszát, sőt még a vallását is...

Jóváhagyta a testület azt a meghívásos pályázati felhívást, amelynek kiírója a város, és a pályázati cél, az augusztus 20-i rendezvény, Szent István Napok címmel. Az Endrődi Népliget a helyszín, két napos az ünnepség, amelynek vannak „kötelező” programjai, mint pl. ünnepi kenyérszentelés, nemzetközi halfőző verseny, operettműsor, tűzijáték. A pályázati határidő: július 10. További kérdésekre Bencsik Mária ad választ a 386-851 telefonon.

2003 évi költségvetési rendelet módosítása is elfogadásra került. A bevétel főösszege: 4,7 milliárd forintra nőtt, a működési kiadások főösszege 1,9 milliárd Ft, a felújítások 69 millió forint, a fejlesztési kiadások végösszege 2,7 milliárd forint, a tartalék 95 millió forintra változott.

Változott a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló rendelet. A változtatás egyik lényeges eleme, az egyszeri hozzájárulás összegének visszafizetésénél figyelembe vehető gondozási idő. Míg korábban a gondozási idő 10 éven belüli, jelenleg 5 éven belüli megszűnése esetén kell az egyszeri hozzájárulásnak a fennmaradó évekre jutó időarányos részét visszafizetni. Változott továbbá a hat napot meghaladó távollét idejére fizetendő térítési díj összeg, ez korábban 20% volt, most 60%.

Az egyszeri hozzájárulás jelenlegi díjai: egyágyas önálló vizesblokkal 1,1 millió Ft, egyágyas, közös vizesblokkal 880 ezer Ft, kétágyas vizes blokkal: 600 ezer Ft/fő. A havi térítési díj: 33.390 Ft, illetve 36.750 Ft/fő.

A Liget Fürdő biztonságos hévízellátása érdekében egy új 1150 méteres hévízkút fúrására van szükség. A kút várható, kalkulált költsége, 37 millió forint, amelyre pályázat benyújtását hagyta jóvá a testület. A saját erő szükséglet: 7,4 millió forint.

A város informatikai fejlesztésére is pályázunk, a beruházás 10,2 millió forint, amelynek saját erő szükséglete: 2 millió forint. A saját erő a költségvetésben biztosított.

Adósságkezelés, mint egy új szociális ellátás lehetőségének bevezetéséről tárgyalt a testület.

A szolgáltatás lényege, hogy az eladósodott háztartásokban a fizetési képességek helyreálljanak. Nem arról van szó, hogy a fizetési képességgel rendelkező de fizetni nem akarókat támogatson a rendszer, hanem azokat lássák el adósság kezelési tanácsokkal, akiknek fizetési készsége van, de képességét meg kell teremteni. Rendeletet fog alkotni a testület, amelyben meghatározza, hogy kik lehetnek a jogosultak az adósságkezelésben, milyen adósságtípusok vonhatók be, és mennyi lehet az adható támogatás, és milyen feltételekkel.

Gyomai Evangélikus Egyházközség támogatási kérelmét a testület megvitatta, és 100 ezer forinttal támogatja a villámcsapás miatt tönkrement toronyóra megjavítását. Mint ismeretes, ez a toronyóra naponta kétszer zenélt, ütött negyed és egész óraker, és éjszaka megvilágításra kerül.

A város 2002. évi gyermekvédelmi feladatairól szóló beszámolóból sok tényszerű és statisztikai adatot is megismert a testület. A statisztikai adatokat teljes mértékben - hely hiány miatt - nem áll módunkban közölni, de néhányat igen: Családba fogadott kiskorúak száma: 9 fő, védelembe vett kiskorúak száma: 36, gyámság alatt állók száma: 33 fő, gondnokság alatt állók száma: 89 fő, örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma 6, kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál az év folyamán rendeződött: 10 fő.

A Békés Megyei Önkormányzat vállalja az átmeneti gondozás biztosítását intézményeiben, de erre szerződést kell kötni. A testület felhatalmazta a polgármestert a szerződés megkötésére, amely alapján egy fő átmeneti gondozása biztosított.

Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda igazgatója 2003. szeptember 11-től egy óvodapedagógusi álláshelyet megszüntet, így a jelenlegi óvodapedagógus létszám 8-ról 7 főre csökken.

Névváltozás: az Endrődi Tájház új neve: Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény, a Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény új neve: Vidovszky Béla Képtár.

Regionális Hulladéklerakó beruházási munkáiról szóló jelentést a testület elfogadta. Kiderült a jelentésből, hogy a kivitelezési munkák jól haladnak, határidő tartható. Probléma van jelenleg a többletfeladatként előírt költségnövekedés pénzügyi forrásainak biztosításával, valamint további problémát jelent, hogy az elkészült munkák részszámláit Szarvas és Kondoros csak részben fizette eddig ki. Ezért feltétlen sürgős egyeztetésre van szükség.

Hat holtág kezelésével kapcsolatos beszámoló készült. Az érintett holtágak a Körösi Halászati Szövetkezet bérleményei. A beszámolót egy panaszos levél tette aktuálissá, amely az alacsony a vízszintet kifogásolta. A holtágak rehabilitációját a város csak pályázati úton szerzett pénzből tudja megoldani, ezért célszerű lenne a többi önkormányzati tulajdonú holtágak helyzetjelentését is elkészíttetni.

A Humánpolitikai Bizottság a fiatal házaspár első lakáshoz jutásának támogatására 24 kérelemből 23-at pozitíven bírálta el. A felhasznált támogatás összege 9,3 millió forint, a maradvány összege 5,7 millió forint, amely még ez évben rendelkezésre áll.

Bemutakozott a Szarvasi Rendőrkapitányság új parancsnoka: Oltyán Sándor rendőr őrnagy.

Láng Miklós és felesége Bécsi Erzsébet 3 db Vidovszky képet adományozott az önkormányzatnak. A testület köszönetét fejezi ki Láng Miklósnak és feleségének az adományért.

Császárné Gyuricza Éva
Képviselő

Az endrődi templomtetőről lekerült **barna színű pala eladó**. Érdeklődni a plébánián lehet, délelőttönként. Telefon: 66/283-940

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Ünnepi Könyvhét keretében 5 napig tartott a Városi Könyvtárban az árusítással egybekötött új könyvek bemutatója és vására. Június 13-án ir-olvasó találkozóra vette kezdetét a Könyvhét, amikor Martinkó Károly író bemutatta a *Justicia zokog* című kötetét.

MEGHÍVÓ - A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Gyomaendrődi csoportjának Vezetősége tisztelettel hívja sorstársait

AUGUSZTUS 30-ÁN ÉVADZÁRÓ VACSORÁRA.

Helyszín: Gyomaendrődi Művelődési Ház. A vacsora ára: 900 Ft. Jelentkezni lehet Csöke János, 285-942 telefonján, Kovács Balázné 283-553 telefonján, vagy a klubfoglalkozásokon a Napköziben, kedden és szerdán. Zene, tánc, tombola, és garantált a jó kedv.

A RUMBA Táncsoport Egyesület és a Társastánc Alapítvány évzáró táncbemutatót tartott június 21-én a Katona József Művelődési Házban. Sok szép élménnyel gazdagodtak a nézők, hiszen láthatták a sok kitűnő bemutatók mellett Mészáros András és Gonda Anett, Kelemen Erika és Kovács László párosokat is, akik az országos versenyeken rangos helyezést értek el.

Köszönet - Timár Mihály és felesége, Julika, köszönetét és háliját küldi mindazoknak, akik az 50 éves házassági évfordulójuk hálaadására személyesen eljöttek, vagy írásban jókívánásukat elküldték. Köszönetüket fejezik ki az egyházi szertartásért Petrovszki és Mag atyá-

nak, köszönik a Templomos Lovagrend két tagjának a szertartáson való jelenlétüket.

Juttatás jár! A szovjet kényszer munkára elhurcoltaknak, az 56-os elítélteknek, a munkatáborban fogva tartottaknak. De kérelmet kell benyújtani!

A 267/2002.(XII. 20.) Kormányrendelet 3 §(2) bekezdése felhatalmazta a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot, hogy a korábban benyújtott és elutasításra került igényt felülvizsgálja. Az Alkotmánybíróság határozattal módosította a 267/200.(XII. 26) Kormányrendeletet, és határozata alapján juttatásra jogosulttá vált az a magyar állampolgár, aki nyugdíjkorhatárt betöltötte, vagy 67%-ban elvesztette munkaképességét, ha:

- Elítélése az 1956-os népfelkeléssel összefüggő, vagy az 1945 és 1963 közötti törvénytörő elítélés,
- Magyarországon 1945. január 1. és 1953. december 31 között rendőrhatalmi őrizet mellett munkatáborban fogva tartott volt,
- 1944. október 1-jét követően a Szovjetunióba kényszer munkára elhurcolták, és három évet elérő, illetőleg azt meghaladó szabadságvesztést vagy szabadságkorlátozást szenvedett el.

Ha az időtartam a 3 évet elérte, de az öt évet nem haladta meg, akkor a juttatás havi összege: 20 ezer forint, az öt és 10 év között havi 30 ezer forint, 10 év felett havi negyvenezer forint.

Ha a juttatásra jogosult meghalt, akkor az öt havonta megillető juttatás 20 %-a a túlélő házastársra illeti.

A juttatási kérelmet a Nyugdíjfolyósítási Igazgatóságra Budapest 1820, címre kell elküldeni!

A jogosultság elbírálásához szükséges adatok: név, születési hely, idő, anyja neve, állandó lakhely, nyugdíjfolyósítási törzsszám, a hadifogságból való hazatéréskor kapott leszerelési igazolás, és nyilatkozat arról hogy háborús és népellenes bűncselekmény miatt nem ítélték el, nem volt az államvédelmi szerveknek hivatásos állományú tagja, nem volt karhatalmista, nem kapott az 1956-os forradalom leverésében való részvételért kitüntetését.

KÖZÖSSÉGI HÁZ

július-augusztus havi programja

Július 7-én 8 óra: VÉRADÁS

Július 26-án 19 óra: ANNA-BÁL (Belépő: 350 Ft, asztalfoglalás 23-ig)

Augusztus 14-29-ig: TUDÓSZÜRES (bővebb felvilágosítás a plakátokon lesz)

Augusztus 20-án 20 óra: Operett-est (bővebb tájékoztatás a plakátokon lesz)

Kis Bálint Napok voltak június 6-11 között. Az iskola diákjai és tanárai a négynapos programsorozatban igen változatos, értékes műsorokkal méltón tiszteltek az iskola névadója emlékére.

A Fogyatékosok Európai Évének jegyében regionális rendezvényt szervezett a Városi Családsegítő Központ, a Fogyatékos Gyermekekért Közalapítvány, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, és helyi számos vállalkozó támogatásával. Békés, Csongrád és Bács-Kiskun megyéből jöttek el Endrődre, a Családi Napra, ahol méltóképpen ünnepeltek szerepeltek együtt az ép és fogyatékos emberek, gyerekek. Sokan jöttek el. A rendezvény üzenete: a kitűzött célokat elérni, a másokban rejlő értéket felismerni *együtt könnyebb*. Négy helyszínen folyt a program, lovaglás, vetélkedők, sátrak, színpadok, mind-mind annak a jegyében, hogy mindenki jól érezze magát. Zárásként 4000 léggömb repült a magasba, s óriásbábok keveredtek a gyerekek közé. Láthatóan mindenki jól érezte magát, barátságok is kötődtek. Így elérte a rendezvény a célját, köszönet a szervezőknek, és a segítőknek. Emlékezetes, szép ünneplés volt.

Fotókiállítás az Apolló Mozi Pódium Kávézóban. Nagy Zoltán „Párizsi képek” című fotói augusztus végéig láthatóak. A kiállítást június 14-én Mohay Orsolya művészettörténész nyitotta meg.

„A Művelt Cigányifjúságért” Alapítvány június 6-án megrendezte a IV. Nemzetközi Cigányzenész és Táncalálkozót, és Gasztronómiai Napot. Jeles vendégek is érkeztek városunkba: Itt volt Teleki László a Miniszterelnöki Hivatal Politikai államtitkára, Lévai Katalin esélyegyenlőségi miniszter, Varga Zoltán a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, városunk polgármestere Dr. Dávid Imre és még sokan mások. Akik ott voltak az ünnepségen, jól érezték magukat, hiszen Bódi Gusztai és zenekara és az utcabálon a „Madarak” együttes zenélt.

Május utolsó napján tartották a majálist az Öregszőlőben. Hangulatos nap volt, amely ünnepélyes tűzgyújtással vette kezdetét. Paprikáskrumpli főző verseny, tézene. Jó ebédhez szólt a nóta, bemutatót tartott a Színfolt Mazsorett Csoport, volt még néptáncbemutató, gyermekvetélkedő, fellépett Kiszely Zoltán és Merényi Nikolett.

Bella Rózsa Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész kiállítás Kecskeméten június 4-től egy hónapig lesz nyitva Kecskeméten, a Klapka u 34-ben. A kiállítást Hámori Zoltán a Petőfi Népe főszerkesztője nyitotta meg.

A Szarvasi Arborétumba látogatott a nyár egyik legmelegebb napján a Városi Gondozási Központ egy kis csoportja. Összesen harminc gyermek és felnőtt élvezte a kellemes hajókirándulást, az arborétumi sétát. Az óriás fák árnyékában valóságosnak érezték Pilinszky versét: „Elmerül szemem, arcom, lelkem, minden élőlény megmerül abban a feneketlen zöldben, ami egy fa kívül-belül”. A kirándulást a „Kincs az Életed” Közhasznú Alapítvány szervezte a fogyatékos gyerekek, és felnőttek részére. Köszönet a támogatóknak.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

GYURICZA GYULA (1937-2003)

Idén október elején lett volna 66 éves. Endrődön született, édesapja nevét örökölte. Édesanyja Kiszely Margit, szülei, nagyszülei is tősgyökeres endrődiek voltak. Két lány testvére van, Éva és Marika. Kis gyermek kora óta nagyon szeretete a lovakat, kutyákat, galambokat és szinte minden állatot. Már kisgyermekként képes volt hajnalok hajnalán felkelni, és kiülni a „garadics”-ra, és úgy

várta a kondást, a csordást, és szeretett volna velük menni, néha meg is tette mesélték többször a szüleinek. Már kisgyermekként sokat segített édesapjának a mezőgazdasági munkákban, szívesen hajtotta a lovakat, a kedvenc a „Kese” nevű ló volt. Szinte természetes volt, hogy középiskolába Szarvasra ment. A Mezőgazdasági Technikumban szerezte meg a középfokú képesítést, és így vált élete végéig a mezőgazdaság elkötelezettje. Rövid ideig dolgozott a Gyomai Körösi Állami Gazdaságban, ahonnan 1957-ban elkerült Kiskőrösre. Katona

idejét nagyon messze, Lentiben töltötte, határőr volt, 27 hónapot szolgált. A katonaságnál megpróbálták átformálni életfilozófiáját, csak átmenetileg sikerült a gyökerek mélyek voltak... Kiskőrösön alapított családot, felesége Oroszi Júlia egészségügyi dolgozó volt. Két lányt neveltek fel szeretetben. Hosszú éveken át, 24 évig a Kiskőrösi Állami Gazdaságban dolgozott, ahonnan az Orgoványi Tsz-be került, ott volt főagronómus nyugdíjazásáig. Ez a Tsz sem kerülhette el a 90-es évek viharos sorsát, felszámolták, és onnan ment előnyugdíjba. Szerette a focit, szívesen járt labdarúgó mérkőzésekre, kis unokája, mint igen tehetséges ifi labdarúgó sok örömet okozott neki, minden mérkőzésére elkísérte. Nyugdíjas éveit bearanyozták unokái, akik 4-en vannak. Nem vállalt nyugdíjasként külön munkát, minden idejét családjá körében töltötte. Kis háztáji földön gazdálkodott, és kevés jószágot tartott. Be akarta pótolni azt az időt, amit fiatalon megvont a családjától, mert mondhatni, hogy látástól vakulásig dolgozott, amíg állásban volt. Abban az időben sokan tették így, ma-már más világ járja... Munkájáért miniszteri dicséretben, és több alkalommal „Kiváló dolgozó” kitüntetésben részesült. Munkatársai és beosztottjai szerették, tisztelték, mert emberséges tudott maradni mindig minden körülmények között.

Szülőföldjétől érzelmileg soha nem szakadt el, gyakran látogatott haza, és a régi ismerősökkel szívesen beszélgetett. Figyelemmel kísérte az itthon történeteket, mindig várta a havi újságot, a hazai hírekről. Tavaly volt az 50 éves általános iskolai találkozójuk, nagy élmény volt a találkozó, majdnem hiányzó nélküli volt az osztálylétszám, 2 vagy három osztálytárs hiányzott csak. Most Húsvétkor volt utoljára itthon. Ekkor hirtelen eszébe jutott, hogy menjünk ki Kocsorhegyre, legalább 20 éve nem jártunk ott. Kimentünk, végigjártuk a régi helyeket, hiszen gyermekkorunkban sokat jártunk oda, ott volt a család kis birtoka. Felmentünk a gátra, még egyszer - akkor még nem tudtuk, hogy utoljára - végignéztünk az ártéren, a fűzfákon, ahol gyermekkorunkban annyit bolyongtunk, a kubik gödröket kerülgatve, madárfészkeket keresve, virágokat szedtünk akkor inkább mezítláb, mint cipőben.

Ez volt az ösztönös, tudatalatti búcsúja a szülőföldtől. Végig jöttünk a gáton, mint régen annyiszor. Innen a legszebb képét mutatja még mindig a falunk, mondtuk.

Egy hónap múlva már nem élt, pedig élhetett volna, orvosi mulasztás áldozata lett...

Nyugodj testvérem békében! Jó testvér, szerető, hűséges jó férj, jó apa, és nagyszerű, unokáidra joggal büszke nagypapa voltál. Nagyon hiányzol mindnyájunknak.

Császárné Gyuricza Éva

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1790. Bíró: Timár Mihály.

1791. Obiit Joannes Labcsánszki se?ex (vagy se?er a kérdőjeles betű olvashatatlan) venerandus 93 annorum, Ecclesiae Endrőd. per annos 33 servus fidelissimus.

Október végén jött Püspökladányból Berta János tanító.

Bíró: Farkas Pál.

1792. A tanító fizetése a vele tett alku és egészség szerint 200 r-forintokban és télen át fűtőbéli provisióban állapított meg.

A házak száma: 341.

1793. december, Furman káplán hosszúpályi plébános lett.

1794. május. Nagy István helység notáriusának bévétetvén, fizetése így állapított meg: 100 fr., 12 köb. búza, 1 hizott sertés, 100 font tehénhús, 100 font só, 30 font faggyú, 12 itce vaj, 1 font bors, 4 öl fa, télen át fűtőbéli provisió, a mélt. uraságtól 1 sessió föld.

Kvartek József és Kelemen András káplánok jönnek.

Bíró: Katona István.

Csábi Pál kántor meghalt. Hval ebben a minőségben 1792-ig fordul elő, tehát Csábi csak 1792-94-ig működött. Helyébe jött ideiglenesen Soovári Gábor.

Párbr: 1 f. 54.

Mészáros József végrendeletéből: Mint-hogy mindennem amim vagyon az Istentől vagyon, ugyanazért a templom számára hagyok két tavalyi üszőborjút, miseszolgálatra pedig egy meddő tehenet és 6 forintot.

1795. november: Kelemen micskei plébános lesz. Jön Buganics György.

Bíró: Binges János.

Harangozó Portörő József.

Gubucz Mihály a templomra hagyott egy szőlőt és misékre 10 forintot.

Sulykó Mátyás vasárnapi dolgozásért 12 pálcával büntetve. - Fialatok a húsvéti gyónás idejében táncoltak; 3 legény húsvét másod napján öntözni járván megrészegedett s misére nem ment: 10 pálcákkal büntetve.

A hadnagyoknak esti harangszó után mindenkit haza kellett hajtaniuk.

1796. szeptember 8. Homonnay szélhűdésben meghal, életének 54. évében. Valószínűleg a szarvasvégi temetőben temették el.

Az endrődiek kérték az uraságtól Jánossy békési plébánost.

JÁNOSSY JÓZSEF

1796. november – 1805. szeptember

1796. A plébánosnak megígérve: 12 öl fa a téli fűtő helyett (mely bizonyosan szalmából állott), a bor árában 3 frt., ezen kívül

20 frt., és a vetésért 10 köböl búza, 5 köböl árpa és 5 köböl zab.

A templomnak ekkor igen szép fölszerelvényei vannak: 1 ezüst monstrancia, 2 ezüst Ciborium, 1 Ereklye, - 2 pacificale, az egyik ezüst, 11 színes casula, 4 fekete, 5 nagy és 5 gyászmissale, 1 ezüst és 1 réz thuribulum, 5 zászló, 1 tisztességesen felöltötött szobor.

A templom - régi - hossza 16 l, szélessége 4 " öl. (mai mértékel: 31,7 x 8,5 m

1797. március. Kvartek az új orosházi lelkeség első curatusa.

Az előjárók Berta tanítót (mi okból?) lemondásra akarták kényszeríteni, de a plébános és Verner tanfelügyelő nem engedték.

A plébános engedélyt kap a meglévő 2 nagyobb harang mellé a „dissonans tintinnabulum” helyett megfelelőbbet készíttetni.

1798. Bíró: Kalmár Mihály-
15 mázsás harangot öntött Harner Jakab Váradon 1681 r-forintért.

Huszka József kántor lett.

Csúvár András 20, Salamon István 110 frt-ot. hagy a templomnak.

Buganics helyébe Leczkési Mihály jön káplánnak.

1798. november 6-án az új templom alapja letétezt. (eredetiben 1799, de át van javítva 1798-ra)

Fényképalbum

Bal oldali kép: Cseh doktorék a régi Domszög előtt sétálnak
Jobb oldali felső kép: Cseh doktor hajdani háza, a mai postaépület
Jobb alsó kép: középen Cseh doktor úr látható

Katolikus oldal

JÚLIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában: misés mise!

Hunya

Vasárnap délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (21.)

Imádságok (1.)

1. A katolikus keresztény köszöntés

Dicséretessék a Jézus Krisztus. - Mindörökké, Amen!

Laudetur Jesus Christus. - In aeternum, Amen!

[kiejtése: laudetur jesusz krisztusz – in eternum, amen.]

2. A gyónás

A szentgyónás módja. Első forma: magángyónás (ezt használjuk legtöbbször)

1. A gyónó készüljön fel a bűnbocsánat szentségének vételére lelkiismerete gondos megvizsgálásával, végiggondolva Isten parancsolatait, az Egyház parancsait és élethelyzetéből fakadó kötelességeit. A csöndes vizsgálódást imádság kövesse, különösen a Szentlélekhez, valamint Szentírás-olvasás. A legutóbbi gyónás óta elkövetett valamennyi bűnt föl kell idézni és meg kell bánni.

2. Miután a gyónó emlékezetébe idézte valamennyi meggyónandó bűnét és gondolatban őszintén megbánta, belép a gyóntatóhelyiségbe.

3. A pap üdvözlí, ő pedig keresztet vet: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Amen.

4. A pap felolvashat egy szentírási részletet, a gyónó pedig megmondja utolsó gyónásának idejét, majd meggyónja a bűneit. Minden halálos bűnt meg kell gyónni.

A gyónó így kezdi:

gyónom a mindenható Istennek, és Isten helyett neked, lelkem atyám, hogy utolsó gyónásom óta ezeket a bűnöket követtem el. utóljára gyóntam... (majd elmondja a bűneit)

5. A bűnök bevallása után a pap tanácsokat ad a gyónónak, majd elégtételt ad neki, rendszerint valami imádságot vagy jócselekedetet. A gyónó elfogadja az elégtételt.

6. A gyónó kifejezi bűnbánatát akár saját szavaival, akár bűnbánati imával vagy zsoltárral. Egy példa a bűnbánati imára:

*Teljes szívemből bánom minden bűnömet,
mert azokkal a jó Istent megbántottam.
Erősen fogadom, hogy Isten segítségével
a jóra törekszem, és a bűnt elkerülöm.*

7. Ezután a pap megadja a feloldozást ezekkel a szavakkal:

„Isten, a mi irgalmas Atyánk, aki szent Fiának keresztalála és feltámadása által kiengesztelte önmagával a világot, és kiárasztotta

JÚLIUSI ÜNNEPEK

2. szerda:	Sarlós Boldogasszony
3. csütörtök:	Szent Tamás apostol
4. péntek:	Portugáliai Szent Erzsébet
5. szombat:	Zaccaria Szent Antal áldozópap
6. vasárnap:	Évközi 14. vasárnap
9. szerda:	Zhao Rong Szt. Agoston áldozópap és t. vértanúk
11. péntek:	Szent Benedek apát
13. vasárnap:	Évközi 15. vasárnap
14. hétfő:	Lelliszi Szent Kamill áldozópap
15. kedd:	Szent Bonaventura püspök, egyháztanító
16. szerda:	Kármel-hegyi Boldogasszony
17. csütörtök:	Szent Zoerárd-András és Benedek remeték
18. péntek:	Szent Hedvig királyné
20. vasárnap:	Évközi 16. vasárnap
21. hétfő:	Brindisi Szent Lőrinc áldozópap, egyháztanító
22. kedd:	Szent Mária Magdolna
23. szerda:	Szent Brigitta szerzetesnő
24. csütörtök:	Árpád-házi Szent Kinga
25. péntek:	Szent Jakab apostol
26. szombat:	Szt. Joakim és Szent Anna, Szűz Mária szülei
27. vasárnap:	Évközi 17. vasárnap
29. kedd:	Szent Márta
30. szerda:	Aranyszavú Szent Péter püspök, egyháztanító
31. csütörtök:	Loyolai Szent Ignác áldozópap

a Szentlelket a bűnök bocsánatára, az Egyház szolgálata által bocsásson meg neked, és adja meg a békét! És EN FELOLDOZLAK TÉGED BŰNEIDTŐL AZ ATYA, ÉS A FIÚ, ÉS A SZENTLELEK NEVÉBEN.”

8. A gyónó válaszol: „Amen.”

9. A pap mondja: „Magasztaljuk Istent, mert jóságos hozzánk.”

10. A gyónó válaszol: „Mert örökké szeret minket.”

11. Végül a pap elbocsátja a gyónót Krisztus békéjében.

A szentgyónás módja. Második forma: közös gyónás

A legtöbb plébánián rendszeresen tartanak közös bűnbánati szertartást. A hívek összejönnek a templomban a megadott időben, és előkészületül Isten szavát hallgatják, bűnbánati zsoltárokat mondanak, énekelnek és közös imádságot végeznek. A pap segíti a híveket lelkiismeretük megvizsgálásában, majd a gyónók valamelyik paphoz járulnak (rendszerint több gyóntató áll rendelkezésre ilyenkor). Mindegyik gyónó meggyónja a bűneit, belefoglalva valamennyi halálos bűnét és mindazokat, amelyeket meg akar gyónni, elégtételt kap a paptól, majd feloldozást nyer. Miután mindenki meggyónt, a hívek ismét együtt imádkoznak és énekelnek, hogy hála adjanak Istennek azért a megbékélésért, amely Isten és az emberek között, valamint a közösség és tagjai között létrejött.

A szentgyónás módja. Harmadik forma: általános feloldozás

A gyónás harmadik formáját csak veszélyben használják, vagy ha az embereknek igen sokáig kellene várniuk, míg hozzájutnak a szentgyónáshoz. (pl. valami katasztrófa esetén: süllyedő hajó, zuhanó repülőgép) (Lelkipásztori gyakorlatom: ha pl. autóval baleset mellett haladok el, és úgy látom, hogy ott fekszik az áldozat, akkor feltételes feloldozást adok a kocsiablakból „ha még élsz, ha bánod bűneid, akkor én téged feloldozlak...” Isten kegyelme végtelen gazdag, hátha segíték)

Ennek a formának a felelőssége az illető papon van. Ha az idő megengedi, mindegyik gyónó vizsgálja meg lelkiismeretét és bánja meg a bűneit.

A pap mindenkit feloldoz.

Mindenkinek, aki általános feloldozásban részesült, az első lehetséges alkalommal meg kell gyónnia egyénileg is valamennyi halálos bűnét.

Szokásos körülmények között a hívek ne használják a gyónásnak ezt a formáját. Az Egyház megengedi rendkívüli körülmények esetére, hogy Isten irgalmától senki se legyen megfosztva.

Kedves Szülők, Kedves Vendégek,
Kedves Tanulók!

Néhány nap múlva megkezdődik az aratás! A beérett gabonát levágják, magtárba kerül, hogy majd új kenyér legyen belőle! Az ősszel elvetett mag meghozza a termését, többet, vagy kevesebbet. Ez függ a tél hosszától, az előkészített magágytól, a tavaszi esőtől, és függ az elvetett mag minőségétől.

Valahogy a mi munkánk is ilyen. Ősztől folyamatosan vetjük, ültetjük a tudás magvát, s várjuk, lessük, hogy nyárra beérjen a termés, és tanulóink ismeretei gyarapodjanak. Nekünk is ügyelnünk kell a tudás ágyának kialakítására, számítnunk mi is langyos esőként a folyamatos ismétlésre, a témakörök megtanulására, hogy az egymásra épülő ismereteket elsajátítsátok, összefüggésben lássátok az ismeretanyagot!

Van, aki gondos gazdaként kezeli a megtanulandó anyagot. Minden napra, minden órára készült, szereti, ha az ismereteit számon kérjük, örül, ha felelhet, nem „szekirozásnak” veszi!

Ezeknek a tanulóknak meg is van a jutalmuk, hiszen jó bizonyítványt visznek haza, szüleiük örömeire, nevelőinek meglepedésére.

Tanulni kell!! – Meddig? – Talán a sírig. A technika mindig fejlődik, mindig lesznek új dolgok, amik előbbre viszik az emberiséget. Bár a technikát az emberiség javára fordítanak, ne háborúra, ne az emberiség kipusztítására.

Mi pénteken az endrődi templomban hálát adunk Istennek az egész évről. Azért, hogy megsegített bennünket, nem zavarta meg a tanévet különösebb dolog, betegség, baleset, hogy akik elkezdtek ezt a 8. tanévet, azok be is tudták fejezni.

Jelenleg 217 tanuló az iskola létszáma.

Ebből 34 tanuló első osztályos, akik mindnyájan megtanultak írni, olvasni, számolni!

Köszönöm az elsős tanító néniknek.

Iskolánkban 4 kitűnő tanuló van, 37 tanuló a jeles, ez az iskolai létszámhoz viszonyítva 17%. Ezek oklevelet, könyvet ill. 3 tanuló pénzjutalomban részesül.

Tantárgyi dicséretet 29 tanuló, példamutató magatartásért és kitartó szorgalomért 7 tanulót jutalmazunk oklevéllel.

Jó közösségi munkáért 6 tanuló kap elismerő oklevelet!

Iskolánkban 82 tanulót jutalmazunk oklevéllel, ez az iskolai létszám 37,78%-a.

Az iskola magatartási átlaga: 3,97, szorgalmi átlaga 3,69. Ez is jónak mondható!

Az iskola tanulmányi átlaga: 3,74.

8. TANÉVZÁRÓ ÜNNEPÉLY

a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában
- részletek Kiss Pál igazgató beszédéből -

Iskolai napközibe 120 tanuló jár.

Iskolai étkezésben 166 fő, ez az iskolai létszám 76,49%-a. Ez igen jónak mondható!

Az iskolán kívüli tevékenységet is támogatjuk: néptánc, társastánc, zeneiskola, hegedű, zongora, furulya, gitár, trombita. Ezen kívül labdarúgás, kajak, balett, judo. Iskolán belül: ügyes kezek és számítástechnika szakkör, színjátszás, sport, énekar, kamarakórus.

Ennyi plusz munkára is adunk lehetőséget.

Részt vettek tanulóink szavaló versenyen és egyéb pályázatokon: Aranyfonál, Költészet napja, KRÉSZ rajzpályázat, EÜ vetélkedő, különböző rajzpályázatokon, hűsvéti rajzpályázaton, amelyet a TESCO- GLOBAL szervezett, és eredményesen szerepeltek.

Énekarunk az Éneklő Ifjúság hangversenyen bronz minősítést kapott!

Köszönöm!

Összegezve az évet, elmondhatjuk, hogy eredményes évet zártunk!

Köszönöm a Kedves Szülők támogatását, segítségét, és azt, hogy ezt az iskolát választották!

Köszönöm a 7. osztályosok ballagatását, az iskola díszítését. Igen magasra tették fel a léceket, de igyekeznünk tartani a magasságot!

Köszönöm a farsangi vacsora megszervezését, támogatását.

Köszönöm a Szülőknek, hogy tudtunk együtt dolgozni, s akikkel kevésbé, kérem, hogy a jövőben keressük egymást!

Köszönöm a nevelők és a technikai dolgozók munkáját!

Kedves Tanulók, Kedves Szülők!

Lassan eljön a bizonyítványosztás pillanata. Nagy az izgalom, nagy a várakozás. Ha nem az általatok elképzelt jegy került a bizonyítványba, kérem,

gondoljátok át az egész évi munkátokat és így vessetek számot!

Tegyetek erős elhatározást, hogy jövőre mindent kijavítottok!

A bizonyítvány nem garancialevél. Az eddigi munkát tükrözi. Jövőre lehet jobb is, de lehet gyengébb is!

Mindenkit kérek, hogy ne dobja a könyveket a „sütba” – gondoljatok arra, hogy jövőre is kellhet, főleg az ismétlésnél!

„A könyv a tudás forrása” – olvassatok és pihenjétek a nyáron sokat! Fürödjétek! De vigyázzatok, mert a víz ellenség is lehet! Tartsd be a szabályokat!

Van még egy örömteli bejelenteni valóm: elkészült a tornaterem! Nem sokára átvevessük, és ősztl már benne is tornázhatnak a tanulók. A környék egyik legszebb tornaterme! De már előre mondom, hogy utcai cipővel nincs bemenet!

Kérek mindenkit, hogy a nyár folyamán szerezzé be a szükséges felszerelést!

Több mint 110 millió forintba került. Ezt meg kell övni! Erre vigyázni kell!

8 év alatt Gyomaendrőd egyházi iskolája közel 200 millió forinttal gazdagodott!

A mostani, elballagott 8. osztályosoknak adunk össze egy lehetőséget, hogy ők is részesei lehessenek a birtokbavételnek!

Kedves tanulók a 2002/2003-as tanévet bezárom!

Még egyszer jó pihenést, és szeptemberben mindenkit visszavárunk! Viszontlátásra!

„Holtomiglan, holtodiglan”

Isten adjon Nektek sok boldogságot
közös életek minden napján!

1. Kézi Zoltán - Kovács Anikó; endrődi templom, 2003. június 7.
2. Gellai Zoltán - Tóth Bernadett; endrődi templom, 2003. június 21.

Szólhatsz az emberek vagy az angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom.

Lehet prófétáló tehetségem, ismerhetem az összes titkokat és mind a tudományokat, hitemmel elmozdíthatom a hegyeket, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek.

Szétoszthatom mindenemet a nélkülözők közt, odaadhatom a testemet is égőáldozatul, ha szeretet nincs bennem, mit sem használ nekem.

A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély.

Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel.

Nem örül a gonoszágnak, örömet az igazság győzelmében leli.

Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.

S a szeretet nem szűnik meg soha. (1Kor 13, 1-13)

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Teleki család (széki)

A régi Garázda nemzetségből eredő és így kihalt Horogszeghi Szilágyi családdal közös eredetű család, amely 1409-ben nyeri Zsigmondtól címeres levelét. A nemzetség 1408-ban szerezte meg a Temes megyei Horogszeget, és a több megyei javak között a család nevét adó Békés megyében fekvő Telek nevű pusztát. 1414-ben felprédálva a török Boszniát, a Garázdák Magyar országba költözének által, és Bihar, Arad, Békés és Zaránd vármegyékben fogtak lakást. Megszerezték még Zágorkhida, Szék stb birtokokat is. A család egyes fiágai kihaltak, házasság útján valamennyien a Széki Teleki-családban egyesültek. A család 1685-ben nyert grófi rangot. A család fényének alapját Teleki Mihály vetette meg, aki Apafi Mihály erdélyi fejedelem kancellárja volt. A család ezen ága több nemzedéken át máig is él és virágzik. A Mihály által alapított ág két főágra oszlik, az első János, kövári kapitány, a másikat Sámuel (szül.: 1710., megh. 1783) tábornok alapította. Az első főág katolikus, a második református.

A család neves tagjaiból csak néhányat tudunk bemutatni.

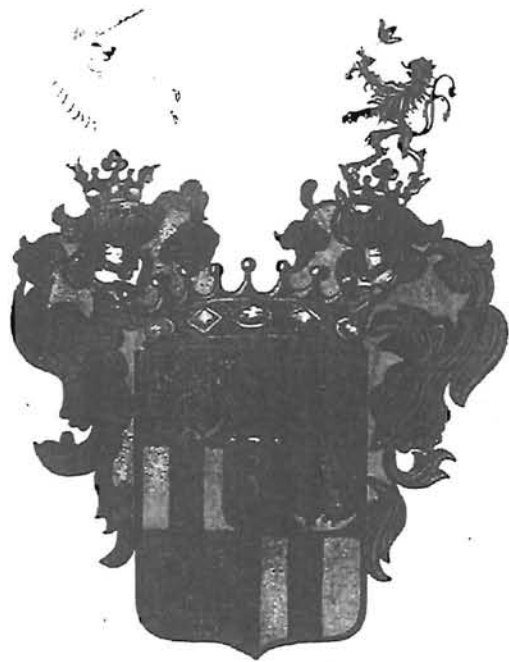
De azt tudnunk kell, hogy a Teleki nemzetség – mely a polgári és hadi pályán zászlós urakat, kancellárokat, korona-öröket, főispánokat, tábornokokat, irodalmi téren is kiemelkedő egyéniségeket adott a nemzetnek, ezen ősi család tündöklő tulajdonsága, hogy szívben és nyelvben mindig magyarok maradtak.

T. Mihály Erdély kiváló államférfia, Nagy-Váradon született 1634-ben, meghalt a zernyesti csatatéren 1690. aug. 21-én. II. Rákóczi György testőrcinek kapitánya volt. Rákóczi halála után Kemény János szolgálatába állott. A görögénszentimrei országgyűlés mint Kemény János pártihívő fő és jószágvesztésre ítélte. De meghódolt Apafi fejedelemnek, aki kegyébe fogadta, és kinevezte országos postamesterré. Befolyása nőttön nőtt, Apafi csak névleg volt fejedelem, a főhatalom T. kezébe került. Volt köze és része a Wesselényi féle összeesküvésben is. Zrinyi és Frangepán kivégzése után az üldözött magyarországi urak Erdélybe menekültek, és ott a bujdosók fő pártfogója Teleki Mihály volt. Meg is választották a bujdosók 1672-ben fővezérékké. Nem engedte ki a kezéből a bujdosók vezérségét, és ő maga állt a 10 ezer főnyi magyar, erdélyi, lengyel, kozák, tatár had élére, és indult a Felső-Tisza vidékén, a várak ostromára. Sajnos 18 napi sikertelen ostrom után vissza vonult Kövára, ezzel szembe Thököly Imre diadalmasan nyomult előre Felső-Magyarországon, a morva és osztrák határig. Minthogy Telki nem adta ki a kezéből a hatalmat, Thököly és közte halálos gyűlölet támadt, mely mindkettőjükre nézve végzetessé vált. A végleges szakadás 1681-ben volt, amikor Thököly seregével együtt elhagyta a fejedelem taborát. A bujdosók ekkor Thökölyt választották meg vezérékké, és a török külön szerződött vele 1682. júniusában. Thököly mint tudjuk megmaradt a török szövetségben, Teleki viszont Erdély megmentése céljából Lipóttal kezdett alkudozni. 1688. május 9-én Teleki kénytelen volt a hódolati nyilatkozatot aláírni, és felesküdni Lipót hűségére. A hódolati nyilatkozat Erdélyben nagy közlekedetlenséget váltott ki. A török Thököly vezérletével Erdélyt vissza akarta foglalni, Teleki Mihály mint az erdélyi hadak főgenerálisa a zernyesti mezőn ütközetben esett el, 1690. aug. 21-én. A tatárok testét összevagdalták. Holttestét felesége a Gernyeszegi református templomában temettette el. Fiai: Mihály, László, József, Pál, és Sándor római szent birodalmi grófi rangot és bővített címet nyertek.

Teleki Sámuel, gróf. (1739-1822), erdélyi kancellár. Ő alapította a Teleki-könyvtárt, Teleki-téka, Marosvásárhelyen, mintegy 50 ezer kötet, 40 ősnymtatvány, és 950 régi magyar könyv.

T. Pál gróf, államférfi és geográfus, Budapesten született 1879. nov. 1-én, meghalt 1941-ben.

Részt vett a Tanácsköztársaság megdöntésére irányuló szervezkedésben, a szegedi kormány külügyminisztere volt. 1920-ban a Simonyi-Semadam – kormány külügyminisztereként tagja volt a tria-

noni békediktátumot aláíró küldöttségnek, (de nem volt aláíró). 1920. július 19-től 1921. április 14-ig miniszterelnök volt. Törvénybe iktatta a Nagyatádi-féle földreformot, törvényt hozott a vitézi intézményről. Külpolitikájának középpontjában a szovjetellenesség állt. Az első királypuccs után lemondott. Mint főcserkész nagy gondot fordított az ifjúság nevelésére. 1938-ban az Imrédy-kormányban vallás és közoktatási miniszter volt. Részt vett az első bécsi döntést előkészítő magyar-csehszlovák, majd bécsi tárgyalásokon. A második bécsi döntés (1940. aug. 30.) után csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez. A II. Világháború kitörése után Nagy-Britanniát arról értesítette, hogy a hitleri Németországgal csak kényszerhelyzetben működik együtt. 1941-ben bekövetkezett halálának pontos oka és körülménye máig tisztázásra vár. Az akkori krónika öngyilkosságról szól, amelyet szinte biztosan kizár mély és tiszta, elkötelezett vallásos élet útja.

Teleki Blanka, grófnő, 1806-ban született, és 1862-ben halt meg. A magyar nőnevelés egyik lelkes, bátor híve, a nők egyenjogúságának követelője. Leány nevelő intézetében tanított többek között Vasvári Pál, Leövey Klára. A szabadságharcot is szolgálta, hazafias tetteiért Leöveyvel együtt vár fogásra ítéltetett.

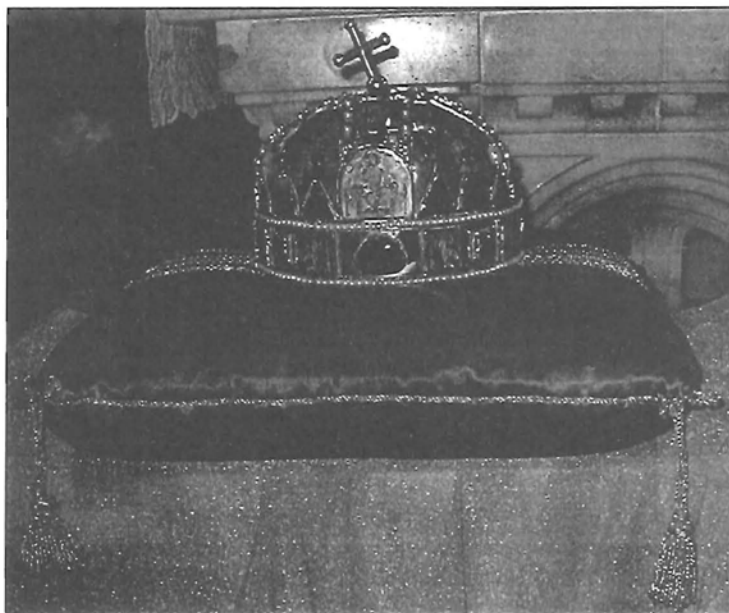
Teleki Sámuel, gróf, 1845-től, 1916-ig élt. Afrika-utazó, a Rudolf- és Stefánia-tó és vulkán felfedezője. Bejárta még Szudánt, Indiát, és a Indiai-szigetvilágot. Róla nevezték el a 630 méter magas vulkáni csúcsot, amit 1888-ban fedezett fel Afrikában.

Teleki Sándor, gróf, (1821-1892) honvéd ezredes, író, Koltói birtokán többször látta vendégül Petőfit, mint jó barátot. Táncsics Mihály volt a nevelője. Barátja volt Liszt Ferencnek, Victor Hugónak. A szabadságharcban való részvétele miatt csak a kiegyezés után jöhetett haza, bejárta a nagyvilágot, részt vett 1859-ben az olasz szabadságharcban.

Teleki László, gróf (1811-1861), nagybirtokos, politikus, író, az MTA tagja, az 1848-1 forradalom diplomatája. Kossuth nézeteit vallotta. 1852-ben halálra ítélték, emigrációba ment, hazatérve, 1861-ben országgyűlési követ, az alsó táblán. A május 8-i országgyűlési döntő szavazás előtt öngyilkos lett, sok csalódás érte, többen árulónak tartották.

A család címere hat udvarra osztott vért, ezen felül még a közepén ott van az ősi Garázda címer, vörös udvarban az ágaskodó vad kecske, mely első lábaival fenyő gallyat tart. A vért fölött lévő grófi koronán két koronás sisak áll, az egyikből fehér egyszarvú, a másikból kétfarkú oroszlan ágaskodik, kivont kardon koronát emelve.

A Magyar Szent Korona működik!

A Szent Korona másolata a Szegei Dómban,
Gyulay Endre megyéspüspök aranymiséjén, 2003. június 9-én

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

II. rész

Az első menetben én azt terveztem, hogy elmondom, kik és mik vannak a koronán. Az emberek általában nem tudják kik, milyen szentek, milyen rangfokozatok helyezkednek el a koronán? Gyorsan elmondanám, én sem tudtam, jól-lehet pedig művészettörténeti szakon végeztem. Ót év alatt egy hangot sem tanultunk a koronáról!

Tehát a felső részen, közvetlenül a keresztek alatt egy négyzet alakú mezőben a felső Pantokrátor képét látjuk: Pantokrátor görög szó, ezt szoktuk alkalmazni rá s ez a „Mindenségen uralkodó” jelent. Na most általában ezt hozzá szokták tenni, hogy „Jézus, de ez nem így van, tehát bármennyire is hasonlít alakilag egy trónon ülő Jézus Krisztushoz, ez a kép a feje körül feltűnő két ábra, amelyek közül az egyik egy leginkább Napra emlékeztető, a másik egy leginkább Holdra és csillagokra emlékeztető jelrendszer, ez egyértelműen elárulja, hogy itt a világosság és a sötétség szétválasztásáról van szó, ez pedig egyértelműen nem a Fiú feladata. Tehát ez nem a fűságnak a megjelenítője, hanem az atyai tulajdonságoknak, méghozzá a teremtés első gesztusában való megjelenítése. Ezt 1984-ben egy kiváló tanulmányában Kovács József leírta, indokolta ezt a tanulmányt nem régen kiadták újra füzet alakban, be lehet szerezni. Ő egyébként kiváló egyháztörténész, és gyakorló plébános. Ezért kell kétszer megjeleníteni a Pantokrátort, mert ezt a képet elvileg emberi szem nem láthatja.

A koronával csak koronázáskor lehet találkozni, beavató koronával máskor nem lehet találkozni. A koronázásnak limitált az ideje, ez azt jelenti, hogy hajnalotól délutánig mindenképp naplementéig le kell hogy záruljon a koronázási szertartás, és ahogy előtte zárt ládában őrzik, utána is visszahelyezik a lepecsételt zárt ládába, és rendeltetészerű működés esetén a következő koronázáson lehet elővenni, amikor ugyanaz a két koronaőr, aki a saját pecsétjével lezárta, az nyithatja ki. Vagy ha az egyik már meghalt, vagy mind a kettő, akkor az utódja bonthatja ki.

Tehát az alattvaló csak koronázáskor találkozhat a koronával. A koronázásnak nincs olyan mozzanata, hogy az alattvaló fölülről láthatná a koronát, az alattvaló nem tudhatja, hogy a felső kép kit ábrázol! Miért? Azért, mert nem

lehet a Teremtőt – teremtés közben meglesni!

Ez nem embernek való feladat. Ez a kép visszacsatolódik magához a Teremtőhöz. Ez idejében Neki szól! Ha valaki mégis olyan helyzetbe kerül, -ez a korona rendeltetés szerinti működése közben négy személy lehetett a magyar királyság területén: két személy a koronaőr. 1440-től már folyamatosan működik az a fajtája a koronaőröz intézménynek, ami máig is érvényben van, mert soha senki jogerősen nem oszlatta fel, tehát ez 2 próbált hiteltű főúri személy. Ezen túl 2 olyan személy van, akik a koronázás alatt olyan helyzetben vannak, hogy fölülnézetből is megnézhetik a koronát: Az egyik a világi hierarchia csúcán lévő személy, ez a magyar királyságban: a nádorispán! Az ő elidegeníthetetlen joga volt, hogy a koronázási menetben a párnak a koronát vigye, nagyon rövid ideig tartott ez, de módja volt fölülről nézni a koronát, tehát ő tudhatta, hogy fölül ki van! A másik pedig, aki fölülnézetből láthatta, az az egyházi hierarchia csúcán lévő személy, ez pedig az Esztergomi érsek volt. A magyar királyt jogerősen csak az esztergomi érsek koronázhatta. Csak nagy hátráltatás esetén, pl. meghalt és még nem volt utódja, vagy ha az ellentáborhoz tartozott, akkor került sor néhányszor olyan esetre, hogy nem az esztergomi érsek koronázott.

A koronázási szertartás az maga is rendkívül kötött volt. Összesen 4 vonatkozásban volt szigorúan megkötve: s ezekről mind írásos bizonyítékunk van, Az első és elengedhetetlen, tehát kivétel nélküli megkötés:

1. Magyar király csak az lehet, akit a Magyar Szent Koronával koronáztak.

Ez alól nincs kivétel! Tehát ha egy II. Józsefet nem koronáztak meg a Magyar Szent Koronával, mert ezt ő visszautasította, akkor II. József nem volt magyar király! Ez definíciós kérdés! Tehát az a történelemtanár, aki ennek ellenére úgy tanítja, II. Józsefet mint magyar királyt – egyszerűen hazudik! Hogy szabad-e hazudni a gyerekeknek, vagy nem, intézze el ő a saját lelkiismeretével! Ugyanez vonatkozik I. Ulászlóra, 1440-ben. A szerencsétlen elől ellopták a szent Koronát, - nem tehetett róla – és nem volt mivel megkoronázni. Az első Habsburg uralkodónak – Albert, özvegye Erzsébet, egész alpári módon ellopatta a Magyar Szent

Koronát, kivette az országból, - ezzel mutatkozott be a Habsburg család Magyarországon! Tehát lehetőnek tartotta, hogy a legszenzibb ereklyét, mint egy útszéltolvaj ellopatta a saját politikai céljainak érdekében, és kivette az Országból, és elzalogosította. Innen 23 év múlva csak Mátyás király tudta visszaváltani.

Közben megválasztották I. Ulászlót, nem tudták megkoronázni, így sajnos ő nem volt magyar király! Bármennyire sajnáljuk ezt a szerencsétlen embert, ő nem volt magyar király, de úgy is viselkedett!

Az, hogy egy koronázás megtörtént vagy nem, a Magyar Nemzet részéről ez a megszorítás nem ok nélküli volt. Az, hogy I. Ulászlót nem tudták megkoronázni, ez az ő személyiségében egy be nem következett fordulattal járt. Mi lett ennek a következménye? Magyar királlyal soha nem fordulhatott volna elő, hogy nyilvánosan tett esküjét megszegje! I. Ulászló

pedig ezt tette! Ugyanis békekötéskor eskü alatt hozták el azt a békeszerződést, amelynek értelmében a törököt meghatározott időn belül nem volt szabad megtámadni. Igen ám! De pápai biztatásra mégis megtámadta! S a pápa hogyan érvet? „Pogánynak tett eskü nem érvényes!” - Ezt fekete betűvel írja be mindenki saját lelkébe – de azt is, hogy erre pápa biztatta a magyar királyt! És amikor a magyar király ennek engedve megtámadta a törököt, hogyan végezte? Várnai csatában lefejezték, s az egyetlen olyan magyar uralkodói fej volt, amelyik az ellenség fővárosában Istambulban pózna tetején végezte! Én erre azt szoktam mondani, azért mert odaváló volt, hadd lássa a világ, hogy magyar király nem szeghet meg esküt akkor sem, ha pogánynak teszi, akkor sem, ha pápa biztatja rá!

Fontos tudni, ha a személyiségátalakulás nem történt meg egy királyban, akkor abban maradhattak komoly jellemhibák, s maradhattak nagyon komoly személyiségzavarok, melyek lehetővé tették, hogy egy fejlebbvalónak az utasítását vakon kövessék. Az ilyennek a feje karóra való! Ezt már a népmesék is így jelölik.

Ennyit a koronázás megszorításairól. A következő három megkötésről (ezek alól mindig volt kivétel):

A korona használata alól nem lehetett kivétel, hogy a Szent Koronával érvényes csak a koronázás!

2. A személyre vonatkozás megszorítás hogy csak az esztergomi érsek koronáz, ez alól volt kivétel.

Volt az időpontra való megszorítás:

3. Magyar királyt jogérvényesen csak nagy egyházi ünnepen lehetett koronázni.

Sajnos ez alól is volt kivétel.

4. Magyar királyt jogérvényesen csak egy helyen lehetett megkoronázni.

Tehát a helyre is volt megszorítása. Ez pedig a Fehérvári Nagyboldogasszony Bazilika volt.

Erről sok mindent nem tudunk, de egyet biztosan tudunk, hogy bizonyos nem az volt, amit a mai Székesfehérváron úgy mutogatnak, mint romterület, hogy ez volt a Szent István féle bazilika, ezt teljes biztonsággal állíthatjuk. Nem ez, és nem ott volt!

Folytatás a következő számban.
Közreadta: Vaszkó Irén

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

A faluban történt változásokra a nép sajátos módon kereste a választ. Szóbeszédnek kaptak szárnyra, melyek sokszor színes csodátelekkel magyarázták a különleges időjárást, nagy aszályt, illetve a nagy árvizeket. Így volt ez, ha egy család hirtelen meggazdagodott. - Biztos kincset talált! - mondták és a falu „hírmondói” szelnek eresztve a hírt, ami kicsit megfűszerezve járta be a környéket. A falu módos kereskedő családjáról, a Kalmárokról is az a hír járta, hogy egy halom oldalában aranyakat találtak, s abból gazdagodtak meg. A köztudatban pedig elég egyértelműen megmaradt, hogy az arany kincsek között volt egy aranszekeret húzó aranyborjú szobrocscsa is, amelyet a Kalmárok a szekrényen (valószínűleg a szublódon) tartottak. Nagyon érdekes, hogy a halmokkal kapcsolatos alföldi hagyományok a kincs megtalálásának motívumát a halmokkal kapcsolják össze. A halom oldalából felbukkanó kincsek megtalálási körülményei sem hétköznapiak, hiszen csak bizonyos időpontokban látható a helye és általában valamilyen átok, illetve rontás kapcsolódik hozzá. A mi esetünkben is a hétévente fellángoló kincs motívuma jelenik meg, mely fényesség mutatta meg a Kalmároknak a kincs helyét.

Rövidke forrásunkból az is kiderül, hogy Endrőd Árpád-kori temploma a folyóhoz közel helyezkedett el, amelyet természetesen alátámaszthatunk a régészeti topográfiában jelölt helyvel. A topográfia szerint a templom eredetileg a híd alatti most folyómederben volt, amelynek kő alapját a folyószabályozási földmunkák idején megtalálták.

„1973. Dobos Tímár Mátyás elmondása után.

1881-ben szabályozták a Köröst. Addig olyan közel volt a templomhoz, hogy ha áradt, akkor a falakat mosta. Körülötte sírok

voltak. Úgy hallottam, hogy a csontokat összeszedték és közös sírba temették. A templom alatt kripta is vót, ahova 3 koronáért lehetett temetkezni. Három papja fulladt Endrődnek a Körösbe, mondta nagyapám.

Nagyapám ismerte a Kalmár család eleit. Azt mondta nem voltak gazdagok, csak amikor kincset találtak lettek gazdagok. Pedig a kincs meg volt átkozva. A kincs minden hetedik évben fellángolt. Arany borjaknak nevezték azt a kincset, amit a Kalmárok találtak. Bálint István bácsi, aki egyszerű favágó, de egyben nótafu is volt a Kalmárokról a következő nótát mondta el Matyi bácsinál.

Nincs szebb virág a piros gyöngyinánál,
Nincs szebb leány Csúvár Panni lányánál,
Törökszekfűt sem kell kihagyni a sorbul,
Összerakjuk még pedig csomóstuul,
Bevisszük a Kalmárek szobájába,
Belerakjuk egy szép üvegporhába.

Ősszel nyílik a Katalin virágja,
Kalmár Józsefné neve napjára,
Kalmár József gazduramat, de szépen kérem,
Legen szíves, javítsa meg a bérem,
Mert sokat kell zsinórozni, gyomlálni,
Még az asszonyt is arra kell használni.

A Simai csárdába, ecet ég a lámpába,
Homályosan ég, Bogár Imre a vendég,
Piros rózsza pántlika a szeretőm Mariska."

Vaszkó Irén gyűjti

(„... Suscipe me,
Domine, secundum
eloquium tuum et
vivam...")

részlet a lovagavatási szertartás
Nagykönyvéből

A Templomos Lovagrend Magyarországi Preceptóriája idén június 15-én, Budapesten, a szokott helyszínen a Ciszterci Szt. Imre templomban tartotta meg lovagavatási ünnepségét. Az avatást püspöki szentmise előzött meg, melyet Beer Miklós újonnan

„... Fogadj el Uram szavad szerint, és élni fogok!”

szellemiségű
„Városunk” c. helyi
havi lap felelős kiadója.
Személyével a

Templomos Lovagrend gazdagodhat.

Soczó Géza

1966. augusztus 26-án született Gyomán. Nőtlen, szüleiél él egy Békés megyei kis faluban Hunyán, ott, ahol a leégett templomból az égő parázs közepette mentette ki az oltári szentséget.

Iskoláit Hunyán, Békéscsabán, Gyomán végezte. Karosszerialakatos szakmája mellett leérettségizett, majd levelezőn elvégezte a Békéscsabai Egyházmegyei Teológiai Tanfolyamot, hitoktatói végzettséget szerzett.

A hunyai egyházközség főállású hitoktatója és templomszolgája is egyben. A helyi Önkormányzat Képviselő Testületi tagjaként is szolgálja a községet.

Fiatal kora ellenére példakép. A Szt. Gellért díj tulajdonosa. Odaadó munkájával, a fiatalok iránti önzetlen elkötelezettségével tekintélyt vívott ki a hitéleti munka gyakorlatra váltása során. Méretetlen szerénységgel végzett munkájával méltó lett a Templomos Lovagrend barátja cím elnyerésére.

Ifj. Varjú László

1979. október 23-án született Mezőtúron. Iskoláit Endrődön, majd Sopronban végezte, a Faipari Egyetem friss diplomás mérnöke. A hitéleti tevékenységét mindig az aktivitás jellemezte. 1992-ben cserkész lett, és 1994-ben örsvezetői képesítést szerzett. 2000 decemberétől az Ifjú Kereszténydemokraták Szövetségének tagja. Nőtlen, szüleiél együtt. Főminiszterként eljutott Rómába a Világírószógi találkozóra is.

megválasztott Váci megyéspüspök, a lovagrend lelkivezetője celebrált. A lovaggá ütést **A. Cristofano della Magione** gróf, a Rend Nagymestere végezte. A *rend avatott lovagja lett az újkirgysói fr. Harangozó Imre* hitoktató és néprajzkutató, továbbá a püspökladányi **fr. Dudás Lajos**. A Tiszántúli Contúrja vezetője **fr. Ungvölgyi János** commendator a *lovagrend noviciusának* (jelöltjének) fogadta **Gyomaendrődről Rafael Tibort, noviciának** (dama jelöltnek) pedig **Barta Mónikát és Kiss Anikót**. Több jelölt nem volt. Ezután következett a „*Templomos Lovagrend barátja*” elismerés adományozása, melyet **fr. Lakatos Sándor**, a rend Magyarországi vezetője adott át négy Gyomaendrődi személynek. Az ott elhangzott méltatásból - amit **fr. Ungvölgyi János** olvasott fel -, részleteket szeretnénk ismertetni a kedves olvasókkal:

Vaszkó András

1925. június 8-án született Gyomán. Iskoláit Gyomán, Kisújszálláson, Mezőtúron és Szeghalmon végezte.

1956-ban letelepült az Amerikai Egyesült Államokban.

1988-ban véglegesen hazatelepeült Endrődre, feleségével együtt. Alapítója, majd elnöke lett a helyi Kereszténydemokrata Néppártnak, később pedig a Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezetének.

Emberi tartása, tisztessége és fedhetetlensége tette őt naggyá honfitársai és a fiatalok előtt. Számos civilszervezet munkájában részt vesz. A Keresztény, nemzeti

Gyoma néprajza

Rovatvezető: P. Szabó István

Közigazgatási tevékenység Gyomán, a 18-19. században

A Főbíró és törvénybíró által vezetett „Előjáróság” feladata volt az is, hogy halál esetkor kijelöljön legalább két „esküdt ember” /a községi előjáróság esküdtjei közül, esküdt = helységenkét 2-4 vagy több „hites ember” akik segítségére voltak a „Bírák Uraiméknak”, jegyzőknek, a közösség irányításában, / akiket kiküldött a „szomorú házhoz” azzal a feladattal, hogy írják össze tanúk jelenlétében az elhunyt ingatlan és ingó javait. Ez volt a hagyatéki leltár, /inventárium/, mely alapját képez/het/te a családtagok, örökösök közötti esetleges viták rendezésének. Eppen ezért is ezeket a hagyatéki leltárakat nagyon aprólékosan, és éppen akkor érvényben lévő forgalmi áron szinte az utolsó szegig felértékeltek, s ezt a hagyatéki leltáron feltüntették. „Különösen nagyra hajtották ezt végre” az önkényuralom idején /1849-1867/, amikor is német nyelvű formanyomtatványon kellett az „ingó-ingatlanságok”-ról „jegyzőkönyvet” felvenni. Ezek az ún. „paraszi inventáriumok” kiváló forrásai a közösség vagyoni állapotának, mindennapi életének, használati tárgyainak stb. Pontos képet kaphatunk arról, hogy pl. egységnyi területen milyen növényeket termesztettek, hány darab jószágot tartottak /ló, szarvasmarha, sertés, juh, aprójószág s ezek szaporulata/, milyen épületek /lakóház, istálló, ól, szin stb./ álltak a portán. Szerencsés esetben még a méreteket is feltüntették.

A következőkben néhány ilyen hagyatéki leltárból „válogatunk” /eredetiek a Békés Megyei Levéltárban/:

„Néhai Vitkai Mihály Háza, Szőlője és egyéb vagyonainak meg Betsülése 1843 Év Mártius 27 dike /Következendők 8 Öles Ház porta fekvéssel 415 Fr. Egy 3 öles Rossz Ló ól, 6 Ft.,

4 Öl róstij és Kapu vasalva 5 ft. 2 öles vájug és fa sertés ól 7 Ft. Tőgyfa Asztal 2, 4 Ft. 30 krajcár 1 fenyő viseltes karszék 36 kr. 1 Pitvarba való Almárium 6 Ft. 45 kr.(Almárium= polcos szekrény) 1 Falra való Téka 1 ft.(Téka= fali polc, szekrényke) Kis fogas 10 kr. 1 Só derálló 3 Ft 15 kr.(sódaráló= kb.40-50 cm. átm. kézimalom termésköböl) 1 Mesterséghez való Műhely hozzá való deszkákkal 3 Ft.10 kr. 1 ótska Dé'sa 15 kr. 1 fedeles kotli egy vas Láb 2 Ft.30 kr.(kotli=lábas) Egy Lisztes bodony 15 kr(lisztes bodony=fakéregből, fából készült hengeres edény fedéllel) 1 Dagasztó Láb 18 kr.(dagsztó láb= a dagasztó teknő állványa kenyérsütéshez) 1 asztal szék 30 kr.(asztal-szék= tálcaszal, alacsony, kisméretű asztal 3-4 becsapolt lábbal és kerek vagy négyszögletes lappal, amelynek a közepén néha kör alakú kivágás van a tál, vagy bogrács részére, kiegészítő nyári bútor, étkezéshez rendszerint leterítetlenül használták, illetve tálként, ezen szolgálták fel az ételt, amikor is egyenesen a lapjáról ettek, vagy a bográcsból, tálból közösen külön-külön kanállal meregetve –„közös tálból” - ettek. Nincs állandó helye) 3 ótska Kapa 1 Ft. 1 ótska vas villa 30 kr. Mesterséghez egy varó sotu 45 kr. Tzifra Kertbe egy Lántz (Lánc=600 négyszögöl)szőlő 250 Ft. Summa 717 Ft.6 kr. Az Özvegy és leány 13 éves jelenlétekbe

Zöld István Eskütt sk. Füsüs Jó'sef Eskütt sk.”

„A'Mezei Sámuel árvaira maradt nagyobb és kisebb jószágnak betsü ára szerént való feljegyzése, 8-a Deczembris 1816.

1 Ház 657 Ft. Ócska vasas kotsi 1 FT. 75 kr. Ócska ernyő 1 Ft.20.(Ernyő= ponyva a kocsihoz)

Törő 1 Ft.20. 1 ótska Vető karó 40 kr. 6 Fenyő Deszkák 6 Ft. 12. 1 Hombár 8 FT. 1 Kasza nyelével együtt 4 FT. 2 Fa villák 1 Ft 30. 2 Ótska békjók 6 Ft. 2 Nagyobb Dé'sák 2 Ft. 2 Kisebb Dé'sák 1 Ft.45 kr. Ótska kis hor-

dó 1 Ft. 2 Fűrük 3 FT. 20 kr. 3 Teknők ótskák 4 Ft. 1 Fűrész 2 FT. 2 Sziták 1 Ft.40 kr. 1 Rosta 1 Ft.30 kr. 2 Lánczok 7 Ft. 1 Gerebény 1 Ft. 20 kr. Nyútó deszka 1 Ft 30. 1 Ótska balta 2 Ft. 1 ótska Kapa 1 Ft. 1 Nyereg/szerszám/ 3 Ft. Farmatring 1,5 Ft. Kengyel szij 2,3 Ft. Lekötő szij 1,2 Ft. 2 Kengyel vas 3 FT. Szij hámkó 2,3 Ft. 1 Szij gyeplő 3 FT. 1 Vontató kötél 2 Ft. 31 zsákok 31 Ft. 1 Vas Fazok 2 Ft. 1 Úst 13 Ft. 1 Serpenyő 5 FT. 2 Tepsi 1 Ft 30 kr. 3 Vágó Kések 1 Ft. 1 Torma reszelő 30 kr. 1 Picz (=Spic)vagy Hurka tötő 1 Ft. 30. Tajték szedő Kalány 1,24 kr. Bádóg ittte 1 Ft.20 kr.

29 Kanálok 30 kr. 18 Nagy Fazekak 8 Ft. 6Csuprok 1 Ft. 4 Szilkék 1 Ft. tehén fejő 30 kr.

3 Cserép tányér 45 kr. 4 Tálak 1 FT. 2 Ponyvák, Nagyok 8 Ft. 3 Korsók 30 kr. Asztal 10 Ft. 2 Festett Lócza 14 Ft. 2 Karszék 4 Ft. 1 Kis Lada 2 Ft. 6 Porcellán Tányér 3 FT. 1 Tükkör 2 Ft.30 kr. 2 Fogas 2 FT. 2 Nyoszolya 10 Ft. 2 derékaly 14 Ft. 3 Fő ajj 6 FT. Ló vagyon 2, Meddő tehén 1.

Jelenlétünkben a' kiküldöttségnek Bíró Péter Eskütt, K.Nagy János Eskütt, Ifj. Szilágyi Mihály Esk.

Feljegyzése azon Vagyonoknak 's holmíknak mellyek Mezei Sámuel halálával maradván, az ő árváit illetik Tehén 2, herélt Ló 1, Kancza 2, Viseltes Vasas Szekér 1, Ló talyiga 1, Ótska eke 1, Három elviselt Hám, Viseltes gyeplő 1, egy ótska vasvilla, egy ótska derékkötő láncz, Hasonló láncz 1, fa villa 2, vasgereblye 1, Szóró Lapát 1, Ótska kapa 2, egy ótska hombár1,

Egy Ház kamarával 8 öles hosszú, 3 öles szélességű, Istálló szekér szinnel, 9 öles hosszú, A' ház most jó karban 's állapotban vagyon, hanem az istálló és a' szekérszín felnyűttiben vagyon. Ezeket eképpen találtuk Gyomán 19-a Máji 1816. Bíró Péter, Bácsi Mihály, Ifj. Szabó Ferencz Esküttek.

Cs. szabó István

(folytatás az előző oldalról)

Személyi iránt érzett segítő szándéka és szép eredményei sége, mások a Templomos Lovagrend épülésére válhat.

Tímár Mihály

1925. március 6-án született Endrődön, hatan voltak testvérek. A szigorúan vett vallásos nevelés és fiatalon meghalt édesanyja életre szólóan meghatározta életét. Mezőgazdasági gépészként, majd buszvezetőként dolgozott. Feleségével Szanyi Julianna asszonnyal 50 éve élnek szent házasságot.

Sokan megismerték és megszerették. Mindenki Misi bácsija lett. A Gyomai Egyházközségben még a vallásüldözés

idején is aktívan dolgozott. Előbb egyházközségi pénztárnok, majd pedig a Gyomai Jézus-szive Egyházközség világi elnöke lett. A Kereszténydemokrata Szövetség helyi Elnökségének tagja. Tenni akarása, hite megőrizte magyarnak, Embernek.

Élettapasztalata, bölcs meglátása hasznára lehet a Lovagrendnek.

Ezen a napon ott fent Budapesten is jó volt gyomaendrődinek lenni, hiszen délelőtt a Nagykáptalani ülésen, és délután az avatáson is a város neve sokszor elhangzott. Büszkék vagyunk a Lovagrend által is elismert példaképeinkre. A Tiszántúli Központ egy felkérést is megfogalmazott a Nagymester felé, melyben felkérjük és meghívják a december 18-án Endrődön a Szt. Imre templomban megrendezésre kerülő „Segíts a rászoruló gyermekeken.” segélyakció Fővédnökének és Díszvendégének.

Az ünnepség a lovagok és dámák zártkörű rendezvényével zárult, melyet a Citadella étterem lovagtermében tartottak, a Nagymester is ott volt.

A tudósítást készítették:

Barta Mónika, Kiss Anikó, Rafael Tibor

Rólunk írták - Olvasóink leveleiből

„**A vezércikk** – az első oldalon – általában tetszett. (Külön örültem az október számban főszerkesztői vezércikknek, mely jeles íróink műveiből vett idézetekkel gazdagította az írást,

A szépirodalomhoz gratulálok! Ugyancsak az október számban örültem Csókási tanárról írottaknak, nekem is kedves tanárom volt. A kérdőívre visszagondolva általában jó az **'In Memoriam'** oldal, mint, mint a városi

közgyűlésekről Éva tudósításai is; a **kertészeti oldal** nem kevésbé Hunya Alajos írásaival stb. Az EU tudósításaid fontossága pedig a közeljövőben méginkább megnő, amikor már szorosan nyomon kell követni, azt ami a Parlamentben előre viszi a problémákat. **A mesékhez** nem igazán tudok hozzászólni, vélem vannak ezt igénylő gyermekolvasók. Az **Irodalmi oldal** is általában sikerült... Az októberi számban külön örültem Szilágyi Csokónai költészetéről írott tudósításnak. Csupán azt sajnálom, hogy nem szerepelt az írásban, hogyan, miként, milyen kéziratárakból gyűjtötte össze a nagy költőnk szövegeit hitelessé tevő információit. Talán erre egy interjú keretében vissza lehetne térni. Az a munkálkodás, amit Dr. Szilágyi Ferenc végzett – végez – úgy vélem egyedülálló. Ő képes felvázolni – laikusok számára is – hogyan kell, lehet e munkálatokat lefolytatni az alfától az ómegaig... S ez a felnőttek, de az ifjúság számára is, feleltet tanulságos lehet... Kitérve arra is, miért is fontos a magyar irodalom jeleiseinek kritikai feldolgozása is. S az olvasó, aki érti, érzi a múlt örökségét, biztosabban eligazodik a jelenben is; - vélem - rövid racionális kiválasztott, szerkesztett összefoglalásai - hajtani - történelmi jeleiseinknek fontos ismereteket közvetít; ám oly messzi több évszázadokra visszatekintő múltól a mai olvasó nem mindig képes tanulságokat meríteni belőle... ezzel nem akarom azt mondani, hogy 'pontatlan'. Olykor-olykor 'holt' ismeretanyagoknak bizonyul, amelyet az olvasó vagy be tud sorozni ismeretei közé, vagy nem. Am később ráterhetnél jeles magyar tudományos teljesítmények ismertetésére is. Gondolom nyílt kaput érintek, ha vélem, szép cikkel jössz Kertész Imre Nobel-díjáról is a következő számban, ahogy több lap írja ez a magyar irodalom, magyar nyelvünk dicsősége is!!! **Századokkal ezelőtti családok** cselekedetei hogyan is segíthetnek a ma emberét - nagyon is bonyolult korunkban - a mindennapokban való eligazodásban? - S minden lap, hírlap, havi-lap-szerkesztő dolga lenne - vélem - mégiscsak az intellektuális 'főlényével' nagyobb tudással, nagyobb rálátással a jelenre, nevelve segítse olvasóit, hogy eme már 12 éve létező demokráciánkban az olvasói valódi 'polgárrá' nőjenek... A 'polgár'-nak abban a klasszikus értelmezésében, hogy elsősorban önmaga dönt sorsa felől - magánvállalkozásban, vagy ha úgy hozza a sorsa alkalmazott munkakörében (családjában) semmiféle szélsőségnek nem bedőlve, nagyobb közössége érdekeit szem előtt tartva faluja, nemzete sorsa felőli vélekedésben is: honpolgárként. A sajtó felelőssége eme valódi demokratikus közérület honpolgári, polgári tudat kialakításának, s fenntartásának folyamatos jelenlétében óriási... Mégis **A nagy magyar családok** - szép, érdekes színelőzője a lapnak.

Kevésbé „egy oldalra” elkötelezett lapot lenne jó látni falumból... Jó egészséget, eredményes munkát kívánok Nektek, a laphoz, s mindenhez, amit tesztek, tennetek kell falunk javára...”

Markovitsné Kondor Viktória
Budapest

„Városunkról egy pár szót (évek óta készülök erre!). Ismerős és ismeretlen barátok szólnak hozzám lapjai közül, s pengetik lelkem húrjait, csalják elő a nosztalgiaökönyvet belőlem. Köszönöm mindannyiótoknak! Maradjon meg ez a kapcsolat, hazahúzó kötelék, amíg csak lehet. Nekem elsősorban a Csejt pusztai embereket, a csendet, végtelenséget, szabadságot, a varjasi bálót, a nagylaposi Birkacsárdát, ünnepségeket, az endrődi Köröspartot, a hunyai „szőlőket”, a gyomai „Körös ligetet”, hozza számomra haza, házamba az otthoniak emlékével, szeretetével együtt. S ifjúságomat a múlttal együtt. Csodálatos dolog ez!

Azt kívánom, hogy ne szakadjon meg ez a fajta kapcsolat a szülőfölddel soha! Nektek, még ezen felül, sok sikert.

Borsos János
Jászapáti

DIÁKSPORT

Májusi „ARANYESŐ” zúdult a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola atlétikai versenyzőire

Május 18-án Békéscsabán rendezték meg megyénk 9 N.A.P. iskolájának részvételével az Utcai Váltóversenyt. A táv 12x400 m. volt. Iskolánk a Rózsahegyi Kálmán Általános iskola hatalmas főlényel az I. helyen végzett, zsinórban harmadszor!

Csapattagok voltak: Balázs Timea, Dávid Imre, Keresztes Kitti, Kúrucz Zsolt, Tokai Gréta, Bukva Tamás, Farkasinszki Mariann, Havelda Róbert, Farkasinszki Zita, Dógi Richárd, Szakálos Judit, és Kiss Imre.

Ezen a napon volt még a „Mozdulj velünk” nevű ügyességi verseny, 6 verseny számból iskolán 5 I. helyet és 1 II. helyezést ért el. Összesítve itt is nagy főlényel végeztünk az I. helyen. Csapattagok: Dávid Imre, Keresztes Kitti, Kúrucz Zsolt, Farkasinszki Zita, Dógi Richárd és Kiss Imre.

Május 20-án Gyulán a N.A.P. Diákolimpián „Két próba” megyei döntőjén a II. korcsoportos fiú csapatunk ezüst érmet lett 1089 ponttal. Csapattagok: Palercsik Dávid, (215 pont, 4.hely) Dávid Imre, (214 pont 5.hely) Balázs Gergő, (184 pont), Demeter József, (175 pont), Bukovszky Péter, (166 pont), Szabó Zoltán (154 pont).

Még ezen a napon a IV. korcsoportos 4x1000 m-es váltó csapatunk időeredménye: 12:24,2 p.

Ezzel az eredménnyel „Megyei Diákolimpiai Bajnok”-i címet nyert a csapat!

Csapattagok: Fekécs Zoltán, Tari Gábor, Dógi Richárd, és Kiss Imre. Ezek a fiúk június 6-án Veszprémben az Országos Diákolimpiai Döntőben 12:01,43 p.-es időeredménnyel az V. helyen végeztek (22 csapatból!), az egyéni döntőben Kiss Imre 300 m-en 40,8 mp-el a II. lett.

Május 26-án Gyulán a N.A.P. Diákolimpia Ötpróba Megyei Döntőjén a IV. korcsoportos fiú csapatunk 3907 ponttal „Megyei Diákolimpiai Bajnok”-i címet szerzett. Csapattagok: Kiss Imre, (898 pont, egyéni II.), Dógi Richárd, (785 pont), Fekécs Zoltán (757 pont), Tari Gábor (747 pont), Filipovics Lajos (720 pont)

Vaszkán Gábor testnevelő tanár, atlétika szakedző

Kedves sportoló gyerekek, Kedves Tanár úr!

A Városunk újság szerkesztőségé és olvasói nevében fogadják őszinte gratulációikat, és elismerésüket. Köszönjük, hogy öregbítitek városunk jó hírét. A kemény munka meghozta gyümölcsét! Ragyogó, csodálatos eredmények, szép volt lányok, szép volt fiúk! Így tovább! Sportolókhoz méltó jó pihenést, jó nyaralást!

Kedves Gyerekek, és Fialatok!

2003. június 13 péntek! Ez a nap számotokra biztos, hogy szerencsés, sőt talán ünnepnap is volt, hiszen ki-tört a VAKÁCIÓ!, amit már annyira vártatok. Vége az év végi felméréseknek, dolgozatírásoknak, végre jöhet a nyári szünet!

Kívánok Nektek sok szép élményt családotok, barátaitok körében. Aktív kikapcsolódást, érdeklődéseknek megfelelő elfoglaltságokat és sok-sok játékot, szórakozást.

Éreztétek jól magatokat? Vigyázzatok magatokra és egymásra!

Üdvözlettel küldi nyári jókívánságait:
Domokos László országgyűlési képviselőtök.

Tisztelt Pedagógusok!

Kedves Anyukák, Apukák, Nagyszülők!

Az Önök számára is eljött a nyári szünet ideje. Ez kinek-kinek örömet, egyeztetést, kikapcsolódást és boldog együttélést tartogat.

Kívánom Önöknek, hogy pihenjék ki magukat, felejtsek el -ha csak rövid időre is - a zsúfolt, hétköznapokat. Töltsenek sok boldog, felhőtlen napot családjuk, gyermekeik körében.

Őszintén remélem és kívánom, hogy kipihent, élményekkel feltöltődött, csillogó szemű gyermekekkel és felnőttekkel találkozhatom szeptember elején.

Tisztelettel küldi jókívánságait:
Domokos László országgyűlési képviselő

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Csíksomlyó üzenete

(Forró Miklós írása)

Pünkösdi. Csíksomlyó.

Református keresztényként mit is jelent számomra, mit is hordoz magában a pünkösdi, csíksomlyói zárandókat, búcsú? Anélkül, hogy katolikus keresztény testvéreimet megsérteném, el szeretném mondani, hogy pár éve a nagy hagyományokkal rendelkező csíksomlyói zárandókat már nemcsak katolikusok ünnepe. Hiszen mint az a helyszínen is megtapasztalható, de a Duna televízió jóvoltából szerencsére a nagyvilágon is látható, a keresztény magyarság nagy zárandókatávé ünnepévé nőtte ki magát. Igaz, nagy keresztény találkozóvá, a két Somlyó – Kis- és Nagysomlyó – közti nyeregben. Ahol vallási hovatartozástól függetlenül és határok nélkül évről évre eljönnek mindazok, akik kereszténynek és magyarnak vallják, érzik magukat. Hogy imádkozva és énekelve, áldásban részesülve hitet, erőt nyerjenek az elkövetkező napokra, időkre. Hogy boldogan, örömmel viszontláthassák egymást, - régi és új ismerősöket – Csíksomlyót. Mit is jelent hát számomra e pünkösdi zárandókat, Csíksomlyó? Mit is üzen Csíksomlyó a világban szétszóródott magyarságnak?

Az együvé tartozás hitét. A megbékélést. És mindenén túl a szeretetet. És akarva, nem akarva mindannyiunknak rá kell döbbernünk, meg kell értenünk, hogy mily nagy fontossággal bír ez számunkra. A szeretet, a megbocsátás, a tisztelet. Ebben a mind erőteljesebben felgyorsult és elidegenedett világban, a XXI. század küszöbén. Igen, ez a szeretet, Csíksomlyó valódi

üzenete. Mindazok akik eljönnek, hitben meggazdagodva, testben és lélekben megerősödve ezt viszik magukkal, határon innen és túlra. S mikor ezt cselekedjük, meg kell fogadnunk, hogy szeretetben, békeségben fogunk élni. Hogy erre fogjuk tanítani, nevelni gyerekeinket, és unokáinkat is. Hiszen ez jelenti mindannyiunk, a magyarság számára a megmaradás egyetlen, valós esélyét. Köszönjük Csíksomlyó, hogy újra itt lehetünk, hogy együtt lehetünk. Hogy igaz hitet és erőt adtál a megújulásra.

Lesznek magyar állomásnevek (is)

Az RMDSZ kezdeményezésére a szállításiügyi minisztérium a nemzeti kisebbségek nyelvén is feltünteteti a vasúti állomások nevét. A vonatkozó törvény értelmében ez ott lehetséges, ahol a kisebbség részaránya meghaladja a 20%-ot. Az RMDSZ által összeállított jegyzék több mint 300 állomás nevét tartalmazza, amelyen a magyaron kívül az adott vidék etnikai összetételétől függően más nyelven is, pld. szerbül, németül, törökül és tatáruul is fel lesznek tüntetve a helységnevek.

Kormányátszervezés

A miniszterelnök hatékonyabbá kívánja tenni a kabinetet. Ezért a következő időszakban bizonyos változások várhatóak a kormány szerkezetében.

Babes-Bolyai Tudományegyetemen a magyar karok létrehozását kemény feltételekhez kötik

Az egyetem két magyar karának létrehozását csak akkor hajlandók tárgyalni, ha az oktatási minisztérium vállalja a magyar karok létrehozásának jogi és anyagi felelősségét. Az RMDSZ kormánykapcsolatokért felelős ügyvezető alelnöke szerint: „nincs szó hatalmas összegekről, hiszen csak a - magyar csoportok révén már meglévő - mozaikokat kell összeilleszteni, és egy adminisztratív intézkedéssel létrehozni a magyar karokat. Ez nem feltételezi komplikált és költséges előtanulmányok elvégzését”. Mint tudvalévő, a Babes-Bolyain mintegy 6000 diák végzi magyarul tanulmányait. A két magyar kar a tervek szerint a jelenlegi csoportok tömörítésével jönné létre. A természettudományi kar a matematika, informatika, kémia, fizika, biológia, geológia, földrajz, közgazdaságtan, business szakot vonná egybe, a társadalomtudományi kar pedig a történelem, filozófia, szociológia, szociális munkás, pszichológia, pedagógia, magyar nyelv és irodalom, teatrológia, néprajz, újságírói, közigazgatás, politológia, jog és testnevelés szakot.

Határon túli magyarok oktatási támogatása folytatódik

Pomogáts Béla az Illyés Közalapítvány kuratóriumának elnöke és Bálint-Pataki József a Határon Túli Magyarok Hivatalának vezetője aláírta a határon túli magyarok oktatási, nevelési, valamint taneszköz-támogatási támogatásra vonatkozó megállapodást, 1,2 milliárd forint erejéig.

Csökkenek a gyógyszerárak Romániában

Körülbelül 6%-ponttal csökkennek a gyógyszerárak, részben az Euró árfolyam, részben a vámilleték csökkentése eredményeként.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelpek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd,
Fő út 52.
Telefon. fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRÁNYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

III. rész

10. A KULTÚRA NEM PIACOSÍTHATÓ

A magyar kultúra nemcsak a miénk, az egész világ kincsei közé tartozik. Értékeit visszük magunkkal az Európai Unióba, s ezekből ott is mindenki gazdagodhat. Az államnak kötelessége, hogy a magyar kultúra továbbfejlődését és terjesztését ne akadályozza a házonszerzésre törekvő piaci szemlélet.

11. A TUDÁS SZEREPE

A tőke és a fizikai munkaerő mellett meghatározó jelentőségű már most is, de a jövőben még inkább: a tudás. Nem lehet többet adni az új nemzedéknek, mint a tudást, ide értve az idegen nyelvek ismeretét és a modern informatikai eszközökhöz való széleskörű hozzáférést. Gyermkeink ismereteinek bővítése a legjobb befektetés. Az oktatás viszont több az ismeretek közlésénél. A fiatalok egészséges nevelése érdekében az iskolához közel kell hozni a kultúrát, s különösen az irodalmat. Bárcsak az élő irodalmi élet fellegvára lenne minden magyar középiskola! Kiemelt jelentősége van a történelem tanításának is, hiszen a múlt ismerete nélkül gyökértelen az ember. Be kell vezetni az etika taní-

tást a közoktatásban, és mindenütt lehetővé kell tenni a hitoktatást, ahol azt igénylik.

12. BŰNÜLDÖZÉS

Nem lehet országot építeni ott, ahol akadálytalanul terjed a bűnözés. Megengedhetetlen, hogy a bűnöldözés és a bűnmegelőzés a megfelelő anyagiak hiánya miatt akadozzék. Az is elfogadhatatlan, hogy a büntetésnek ne legyen elriasztó hatása, s így a bűnözők, egyedileg vagy szervezeten, akadálytalanul tevékenykedjenek.

13. NEMZETEGYESÍTÉS HATÁRMÓDOSÍTÁS NÉLKÜL

A magyar közgondolkodásból nem hiányozhat a határon túli magyarsággal való szolidaritás. Szlovákia és Szlovénia, majd nemsokára Románia irányában az európai Unió tagság alapjaiban változtatja meg a kapcsolatok jellegét. Am még ez sem fogja feleslegessé tenni a kérdéssel való törődést. Az Európai Unióhoz a belátható jövőben aligha csatlakozható államok magyarjait új, a megváltozott körülményeknek megfelelő programokkal kell segíteni, hogy mindegyikük lehetőleg szülőföldjén találja meg boldogulását. A nemzet határokon át átívelő újraegyesítésének programjáról nem mondhatunk le. A jelenlegi kormány félszívvvel tett, tévova lépései a vártnál nehezebb helyzetet teremtetek. Ennek helyrehozatala komoly erőfeszítéseket kíván majd a választások utáni új vezetéstől.

„Én mondom: még nem nagy az ember,
De képzeli, hát szertelen.
Kísérje két szülője szemmel:
A szellem és a szerelem!”

(József Attila)

A kisgyermekkorak akkor már biztosan vége van, amikor az általános iskolában felhangzik a végzős diákok éneke: „Ballag már a vén diák, tovább, tovább... Feljönnek a gyerekek, búcsút vesznek tanáraiktól, egymástól, és „ballagnak” tovább, az ÉLETBE. Gyomaendrődön az általános iskoláitól idén 156 kisdíák vett búcsút.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában is eltelt az első 8 tanév. Így idén búcsúzhattak először a kisdíákok iskolájuktól. Az első ballagáson az igazgatói búcsú néhány gondolata:

„...Iskolánk ünnepeihez hozzátartozik a harangszó! A tanévkezdést, a tanévzárást mindig kíséri. Most szaporodtak az ünnepek, hiszen ettől az évtől már ebben az iskolában is van Ballagás. Eddig mindig visszavártunk mindenkit, de most már egy osztály – az iskola első tanulói – többet nem jönnek ide. Felnőttek, kinőtték az iskolát. Más iskolát választottak. Iskolánk valamennyi nyolcadikos tanulóját felvették a választott iskolába.

Kemény 8 év volt – örömmel, izgalommal – együtt. Együtt alakítottuk ki iskolánk képét, szokásait, hagyományát, követendő ünnepeket, megemlékezést terveztünk, szerveztünk, tartottunk. Kívívtuk iskolánk tekintélyét, országosan is jegyeznek bennünket.

1995. szeptemberében 43 kisdíák kezdte meg a tanulást ebben a nagy épületben. Két terem elfoglaltatok, a többi tátongott az ürességtől – bőven volt hely –. Milyen jó emlékezni! Mára kicsi lett az iskola – Hála Istennek! – 1995-ben a 43 beiratkozott elsőosztályosokból 22 búcsúzó diák lett. Többen elköltöztek, az iskola szellemisége miatt is elmentek néhányan, a 6 osztályos gimnáziumba ment 6 tanuló, így maradt a 22 ballagó diák.

Kedves búcsúzó diákok! Ebbe az iskolába kötelező volt járni. Kerestünk, ha hiányoztatok.

BALLAGÁSI ÜNNEPSÉGEK

Ügyeltünk, hogy a tanítási órákon itt legyetek, segítettünk, ha lemaradtatok, elvitték a leckét az osztálytársak. A következő iskola, ahova mentek, már nem kötelező, magatok, szüleitekkel megbeszélve választottatok pályát. Emlékezték?! Sokszor elmondtuk, elmondtam, olyan pályát válassz, amit szívesen végzel! „Jó annak a nyúlknak, ami után úgy verik a kutyát, mert az soha nem fogja meg!” Ne kényszerből válassz pályát, hanem érdeklődésből – amit választottál, tanul meg jól minden csinját-binját, fortélyát! S ha elvégezted azt a középiskolát, és nem tanulsz tovább, akkor, ahol dolgozni fogsz, azt szívvel-lélekkel végezd!... Jól kvalifikált emberek kellene! ... Nem árt, ha több idegen nyelvet beszélsz! Adva volt és adva lesz a lehetőség – használd ki!

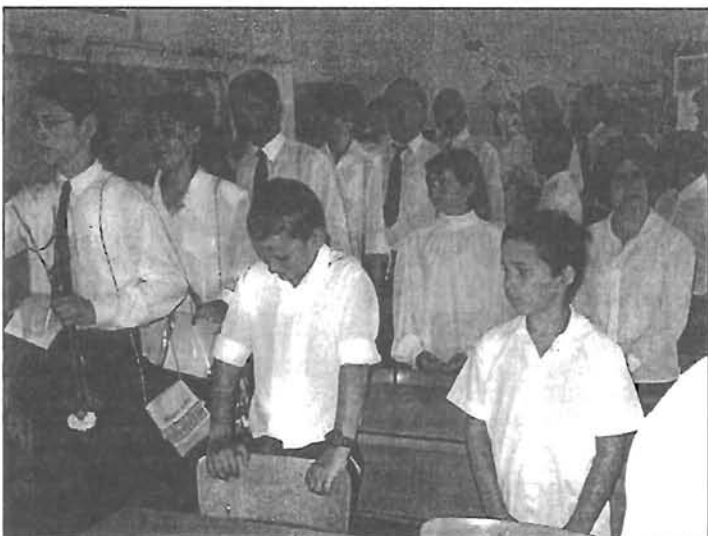
Kedves Szülők! Most jön el az a pillanat, hogy el kell engedni a gyermekeik kezét. Most látjuk majd meg, hogy gyermekeink az idegenben is hogy állják meg a helyüket. Mernek-e nemet mondani a rossznak, s választják-e a jót, még akkor is, ha ezért a közösség, vagy néhány tanuló ciki, vagy netán kiröhögi! Az egyenes ösvény mindig göröngyösebb, tüskésebb, kátyúsabb, de ezen érdemes haladni, mert messzire visz, s ezen lehet a célt becsülettel elérni. Erre biztassák gyermekeiket! Merjék őket beszámoltatni, kísérik figyelemmel munkájukat, cselekedeteiket! Mondják

meg nekik, mi a helyes, mondjanak nekik mindig őszinte véleményt! Az igazi szeretet mindent eltűr, mindent elvisel.

Kedves Búcsúzó! A nyolc év alatt akadtak többen, akik öregbítették iskolánk hírnevét, ezért emléklappal és iskolaéremmel jutalmazzuk őket. Ha ránézel erre az éremre, mindig az itt eltöltött küzdelmes, szép évek jussanak eszedbe!

„Álmod úgy valósul meg,
Ha szánás időt a szépre,
Ne sokat tégy, de azt jól,
Így gyarapszik a műved”

Assisi Szent Ferentől származó idézettel és saját jókívánságával „Kísérje utatokat, szándékotokat, terveiteket Isten áldása!” fejezte be búcsúbeszédét az iskola igazgatója Kiss Pál, akinek a búcsúzókhöz az utolsó intelme Szent Gellért egy mondata: „Fordulj el a rossztól, s keresd a jót!”

WEÖRES SÁNDOR:
KISKAKAS A JÉRCÉK KÖZÖTT
 Kiskakas a jércék között vonul,
 kendermagos mellénykéje,
 mint a szabó mesterműve,
 azt gondolja, nagyúr.

Kiskakas a szemétdombra kiáll,
 vértől duzzad tarajkája,
 fűrészfogú koronája,
 azt gondolja, király.

SIKLÓSI JÁNOS: GÓLYÁK
 Gólya sétál
 a sásban,
 kint a széles
 határban.

Ifjú gólyák kísérik
 az ezüsttő
 széléig.
 Ha békát nem találnak,
 a szittyósban
 halásznak.
 Kelepelnek
 óráksám
 a sás közt a
 Főutcán.

SZEPESI ATTILA: RÓKA ÚR
 Rontombontom róka úr
 Erdő árnyán meglapul,
 Éjszaka loppán portyára
 Tarajos-tollas országba:
 Kukurikú királyhoz,
 Kitrákkotty asszonyához
 Háp-háp gácsérhoz,
 Gágogói gunárhoz!

Képek a Rózsahegyi Napokról

1. Rendhagyó óra Dr. Papp Sándorral

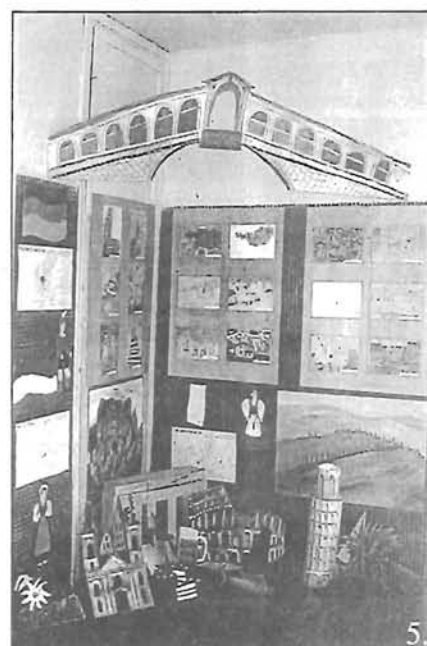

2. Tesztlap kitöltése Rózsahegyi Kálmánról

3. Varjú József igh. átadja Ladányi Gáborménak a kollektíva által megszavazott Rózsahegyi-díjat

4. Ladányi Gábormé átveszi a Szent Imre-díjat

5. Kiállítás az Európai Unióról

Fiatalokról fiataloknak

RÓZSAHEGYI NAPOK

A Rózsahegy Kálmán Általános Iskola ebben az évben május 16-17-én rendezte meg a már hagyománnyá vált Rózsahegy napokat.

Iskolánk folyosói az idén is megújultak. Molnárné Pésó Ima és a tanulók munkáiból nyílt kiállítás képein az Európai Unióhoz tartozó országok nevezetességei, szép műemlékei-jelentek meg.

A színvonalas rendezvénysorozat ünnepélyes megnyitóval kezdődött 16-án reggel. Ladányi Gáborné igazgatónő köszöntötte a megjelent vendégeket: Dr. Dávid Imre polgármester, Dr. Csorba Csaba jegyző urakat és a város képviselő-testületének tagjait, valamint a társintézmények dolgozóit, a sok érdeklődő vendéget és szülőket.

Az iskola tanulói rövid, bensőséges műsorral emlékeztek meg Rózsahegy Kálmán születésének 130. évfordulójáról. Ezután az osztályközösségek játékos vetélkedőn mérték össze tudásukat névadónk életével, munkásságával kapcsolatban.

Az alsó tagozatosok a már kialakult szokásoknak megfelelően az iskola festői környezetében töltötték el a délelőttöt. A csapatok 1-4 osztályig, vegyes összetételben, véletlenszerűen alakultak ki, és így vágtak neki a tíz állomásnak. Izgalmas, játékos feladatok várták őket: sport, drámajáték, Rózsahegy Kálmán életét feldolgozó feladatsor, egészséges életmód, ügyességi játékok, képkirakó.

Sikerélményben sem volt hiány, minden résztvevő édességet, a győztes finom tortát kapott.

A felső tagozatos tanulók és a vendégek sok érdekes ismeretet nyújtó, élménydús délelőttöt tölthettek el a rendhagyó órákon.

Az alább felsorolt előadók és témák közül választhattak:

Nagy Imre közgazdász, az endrődi öregdiákok által létrehozott Szent Imre Alapítvány kuratóriumának elnöke, jó hangulatú énekórát tartott, ahol népdalritkaságokat tanulhattak meg a gyerekek és az érdeklődő felnőttek.

Gál Ferenc, a Szakiskolai Fejlesztési Programiroda vezetője, Budapest építészetének titkaiba avatta be az érdekes vetítéssel egybekötött előadáson a közönséget.

Giricz László utazó Ugandát mutatta be misszionárius szemmel.

Dr. Hankó Faragó Miklós igazságügyi államtitkár politikai pályafutásáról, munkájáról, hétköznapijairól mesélt közönségének.

Kiszely Zoltán színművész pályafutásáról, színházi élményeiről tartott magával ragadó bemutatót, de szívesen hallgattak Arany, Petőfi és Romhányi verseit is.

Szonda István az endrődi Tájház és a Helytörténeti Múzeum vezetője tartott színvonalas, szórakoztató előadást a bútorok fejlődéséről az őskortól napjainkig.

Dr. Papp Sándor történész, egyetemi tanár a Rákóczi – szabadságharc utáni évekről beszélt a megye és Endrőd vonatkozásában. Számos forrást, pénzérmét mutatott be, melyekkel színesítette előadását.

A színvonalas rendhagyó órák után ünnepélyes eredményhirdetés, díjátadás következett.

Az öregdiákok által adományozható Szent Imre-díjat az iskola igazgatónője, Ladányi Gáborné vehette át. Az iskola által alapított Rózsahegy-díjat Ladányi Gáborné intézményvezető, valamint Szmola Sándorné gazdaságvezető vette át – az iskola dolgozóinak nagy meglepetésére.

A délelőtti programok ezzel véget értek.

Péntek délután író-olvasó találkozó volt a könyvtárban Paróczai Csaba költővel és Orbán György grafikkussal, festővel.

A településünkről elszármazott amatőr művészekkel Molnár Albert beszélgetett.

Az este fénypontja a mindig nagyon várt tábortűz volt a Rídegvároson. A fiatal zenészekből álló Ujhold együttes szolgáltatta a muzsikát. Először mutattak be az osztályok általuk faragott vidám, humoros csasztruskát. A továbbiakban a jó hangulatot Molnár Albert, Ádám Györgyi és Takács Mátyás dalai biztosították.

Másnap, szombat délelőtt játékos sportvetélkedő zajlott az iskola testnevelés szakos tanárainak vezetésével. Az izgalmas sportversenyeken a szülők, gyerekek, pedagógusok együtt szórakoztak.

Délután 17 órától az egész tanéves műsorszámokból gálaműsort adtak a tanulók. PHARE – pályázaton nyert az iskola színpadot, erősítő berendezést, színpadi kellékeket – s így először az iskola életében a tornaterem lehetett a gála színhelye.

Változatos műsorszámok; jelenetek, versek, mesék, néptánc, társastánc, dalok, musical részletek elevenedtek meg. A bemutatott gálaszámok híven tükrözték a tanulók színes egyéniségét, tehetségét és az iskola pedagógiai hitvallását.

A vendégek és szülők is kitűnően szórakoztak, s a nevelőtestület tagjai örömmel fogadták az elismerő, dicséző szavakat.

A képek is a 2 nap feledhetetlen hangulatáról tanúskodnak.

Köszönet mindazoknak, akik részt vettek a rendezvényeken; az előadóknak, a vendégeknek, szülőknek, az iskola technikai személyzetének, konyhai dolgozóinak, a szülői munkaközösségnek, s nem utolsósorban az iskola nevelőtestületének.

A két nap rendezvényeit egy baráti hangulatú fogadás zárta.

Komóczi Attiláné, Klein Tünde

Fotó: Paróczai Zoltán

Képek címei:

Felső: Gála

Alsó: Vendégeink

Brodalmi oldal

Weöres Sándor: A teljesség felé

„Hamvas Bélának, mesteremnek köszönöm, hogy megírhattam ezt a könyvet: Ő teremtett bennem harmóniát. E könyv arra szolgál, hogy a lélek harmóniáját megismerhesd, és ha rád tartozik, te is birtokba vehesd. Az itt következők nem újak, nem is régiek: megfogalmazásuk egy kor jegyeit viseli, de lényegük nem-keletkezett és nem-múló. Aki a forrásvidéken jár, mindig ugyene virágokból szedi csokrát” - írja bevezetőjében a költő, aki ekkor még csak 32 éves.

Egy fénykép tolakszik elő Weöres Sándor albumából. Fekete-fehér képen Hamvas Béla komor tekintettel ül, térdén nyitott füzet. Károlyi Amy, a költő felesége, aki maga is pályatárs volt, ezt a megjegyzést fűzte a képhez. „A száműzött kínai költő-filozófus Csü-Jüan heverhetett így a Han folyó partján, mint Hamvas Béla a Tisza-csatorna kiöntésénél Tiszapalkonyán. A háttér gyom és hordalék, az arc szakadékos, de töretlen, a szemöldökök perui kígyók, a kézben írófüzet.”

A „mester” nagy hatású író, filozófus, aki költői szépségű tanulmányokat, esszéket írt, aki Weöres Sándorhoz hasonlóan a „teljességet”, a „létegezést” kutatta, s próbálta szavakba önteni. A teljesség felé magán viseli a filozófus Hamvas Béla sajátos látásmódját, gondolatait. A kötet öt fejezetből áll: A forrás, A kard, A fészek, A szárm, A kristály.

Gyönyörű, önmagukban is lényegjelölő szavak, melyek segítik ráhangolódni az olvasót erre az őstudáson alapuló világra.

Mintha „fűben, fák alatt megterített asztal” körül ülnénk, „hol nincs első és nincs utolsó vendég”, ahol minden „harmóniává szövődik”, ahol a „külső és belső lényegében ugyanaz”, ahol a szavak áramlásával, hömpölygésével egyre mélyebbre és mélyebbre jutunk önmagunkban. A rútból a szépbe, a homályosból a ragyogóba, a szenvedésből a szenvedéstől mentesbe, a csonkából a teljesbe, a mozgóból a mozdulatlanba, a kimondhatóból a kimondhatatlanba, az időből az időtlenségbe, a végesből a végtelenbe, a változóból a változatlanba, az életből a létezőbe.

Weöres Sándor egy bölcs szerepébe bújva drgít az „alászállásban” segít a mindenséget beutazni, hiszen állítja, hogy „önmagad beutazása: a mindenség beutazása”.

Letehetetlen mű, nem könnyű olvasmány, mely elcsönDESÜLÉST, befelé figyélést követel a befogadótól. S ha ez megvan, megkezdődhet az utazás, mely a lényegig visz, s melynek végén egy új ember tekinthet korábbi önmagára, a megtett útra, s megszülethet benne a „minden és mindenki egy” gondolata.

„Az itt - mondottaknak nem az a rendeltetésük, hogy elhidd, őket, hanem hogy igazi lényedre, igazi világodra eszméltesselek”.

Polányi Éva

TÍZ LÉPCSŐ (A forrás)

Szórd szét kincseid – a gazdagság legyél te magad.

Nyúdd szét díszeid – a szépség legyél te magad.

Feledd el mulatságaid – a vígság legyél te magad.

Égesd el könyveid – a bölcsesség legyél te magad.
Pazarold el izmaid – az erő legyél te magad.
Oltsd kis lángjaid – a szerelem legyél te magad.
Üzd el szánalmaid – a jóság legyél te magad.
Dúld fel hiedelmeid – a hit legyél te magad.
Törd át gátjaid – a világ legyél te magad.
Vedd egybe életed-haláloed – a teljesség legyél te magad.

SZEMBE-FORDÍTOTT TÜKRÖK (A forrás)

Örömöm sokszorozódjék a te örömödben.

Hiányosságom váljék jósággá benned.

Egyetlen parancs van, a többi csak tanács: igyekezz úgy érezni, gondolkozni, cselekedni, hogy mindennek javára legyél. Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.

Az igazság nem mondatokban rejlik, hanem a torzítatlan létezésben. Az öröklét nem az időben rejlik, hanem az összhang állapotában.

A MOZDULATLAN UTAZÁS (A forrás)

Önmagad beutazása: a mindenség beutazása. A térbeli világ úgy viszonylik a mindenséghez, mint egy ruhazseb az élő-testhez.

Éjjel, a csillagos éj alatt felfohászokszd: Mily nagy a világ! De ládd: egyetlen gondolatod a legtávolabbi égitesten is túl-fut pillanat alatt.

Egy gondolattól a másikig végtelenül hosszabb az út, mint csilagtól csillagig.

Az ember a teret végtelennek érzi, de valójában úgy szorong a térben, mint egy börtönkamrában, melynek sem hossza, sem szélessége nincs egy teljes lépés. Aki lényében a végtelen áramokig hatol, a kamra falán kis rést ütött; aki személyiségét feloldotta, a kamra falán akkora rést ütött, melyen már kifér.

A LÉTEZÉS (A forrás)

Nézz meg egy kődarabot, egy kalapácsot, egy bokrot, egy paripát, egy embert: mindegyik keletkezett, pusztuló, határolt, egyéni, külön-lévő. De közös lényegük, a létezés, nem keletkezett, nem pusztuló, nem határolt, nem egyéni, nem külön- lévő. A létezés mindenben azonos.

A sokféle keletkező és pusztuló alakzat: ez az élet. Az örök egymásután, melynek minden alakzat csak egy-egy állomása: ez a létezés.

Az ember az egyetlen, aki a változóban a névvel rögzíthetőt keresi: értelme van.

Az ember az egyetlen, aki önmagában az egyéni és feltételes dolgok alá, a közös és feltétlen létezésig ás: lelke van.

ÉLŐ ÉS LÉTEZŐ (A forrás)

Tiprás és eltiportatás, falás és fölfalatás: ez az élet. Ruhaként viselni tiprást és eltiportatást, falást és fölfalatást: ez a lét.

Aki szeszélyét követi, az életbe burkolózik. Aki szükségletét követi, a létbe burkolózik.

Aki viharosan szeret, gyűlöl, sóvárog, undorkodik: ez az élő. Aki nyugodtan viseli az összefüggőt: ez a létező.

A JÓSÁGRÓL (A kard)

Ne kívánd senki szeretetét. Ne utasítsd el senki szeretetét.

Úgy áradjon szereteted, mint a tűz fénye-melege: mindenre egyformán. Akik közel jönnek hozzád, azokra több essen fényedből és melegedből, mint akiknek nincs szükségük terád. Családtagjaid, mindennapi társaid s a hozzád fordulók olyanok legyenek számodra, mint a kályhának a szoba, melynek melegítésére rendelik.

AZ ELMOSÓDÓ HATÁROK (A szárm)

Aki elkezdi lebontani egyéniségét, mindjobban elveszti a határt saját és mások lelke között. Ha embertársa szemébe néz, megérzi annak érzéseit és felismeri: „ez is én vagyok”; ha egy kutyát megsimogat, megérzi annak egybemosódó világát: „ez is én vagyok”; ha egy bútor hosszabban érint, átveszi annak tagolatlan csöndjét: „ez is én vagyok”. Saját lelke már nemcsak az övé; minden átlátszó, mintha kristályból volna, egyszerre mérhetetlenül gazdag, teste-lelke felrisszül és egyforma örömmel tölti el a munka, pihenés, társaság, magány.

Ízes ízek

július

Cukkinis rakott

4 db zsenge cukkínit újni szeletekre vágunk. Kivajazott mély tűzálló tálba rétegeljük hagymakarikákkal, 6 szelet bacon szalonnával, sajttal, fokhagyma granulátummal. 1/2 liter tejfelt kevés lisztel, fokhagyma granulátummal, őrölt köménnyel és hat tojással habosra verünk, és a rétegeltre öntjük. Fólia alatt 50 percig pároljuk, majd fólia nélkül 5 percig pirítjuk. Bö levelet ereszt, önmagában fogyasztható.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Pont
Áruházlánc

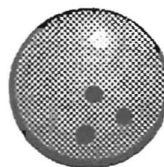
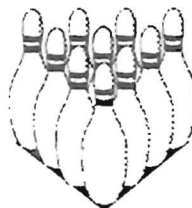
Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

☞ hűtött üdítők, sörök	
☞ Mizo tejföl 25%	54,-
☞ fagyasztott kacsamáj	449,-
☞ Lantos sör	99,-
☞ Reggeli ital 1 l	99,-
☞ Merido Mokka 250 gb	299,-
☞ Balfi ásványvíz 1,5 l	49,-
☞ befőző fólia 4 íves	45,-
☞ kápos savanyúság tartósító	89,-

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 6-tól 19-ig,
szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**Mezőgazdasági, Műszaki
és Szolgáltató Betéti Társaság.** Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

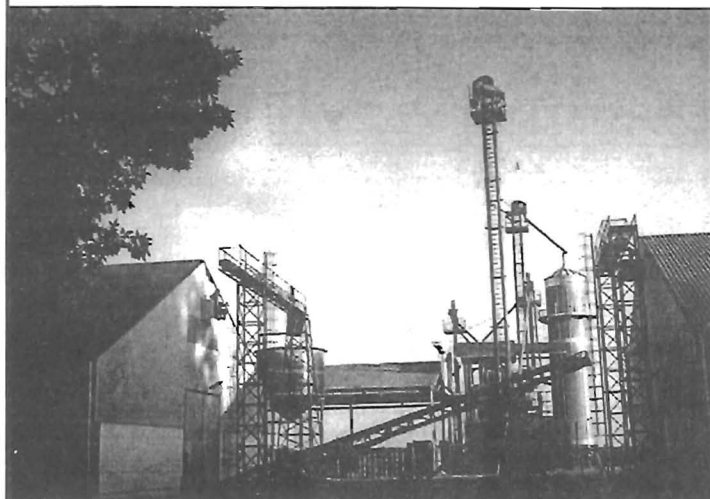
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

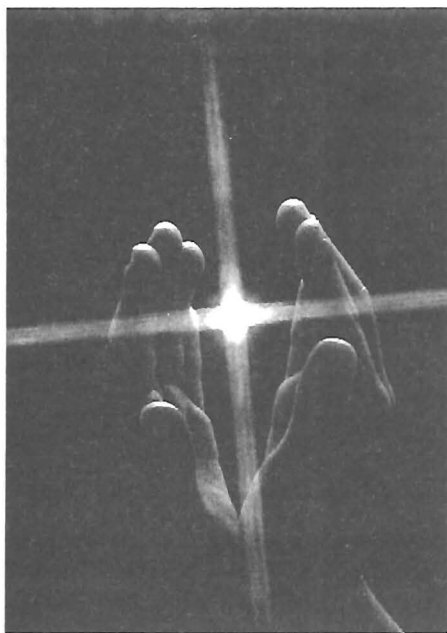
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689. Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DINYA KATALIN, 89 éves korában június 15-én az Örök Életbe költözött. Gyászolják: a családja.

CSAPÓ SÁNDOR, aki a Csokonai utcában élt, 75 éves korában, június 21-én befejezte földi pályáját. Gyászolja a családja.

IVÁNYI ISTVÁN, aki Kerepesen élt, de endrődi születésű, és élt is több éven át itthon, június 22-én egy havi súlyos betegség, és szenvedés után visszaadta lelkét teremtő Urának. Gyászolják: gyermekei, és családtagjai, ismerősei, régi barátai, szomszédai.

LIPCSEI LÁSZLÓNÉ Goda Etelka, aki Rózsakerti Otthonban élt, korábban Hunyai lakos volt, június 21-én 85 éves korában hosszú betegség után megtért teremtő Istenéhez. Gyászolják: leánya, unokái, rokonai.

SZABÓ IMRÉNÉ JANTYIK KATALIN, aki Hunya, Liget u. 10. sz. alatt élt, 67 éves korában, lélekben felkészülve, lelkét Teremtőjének ajánlva elköltözött az élők sorából. Gyászolják: testvére és családja, rokonok, és mindazok, akik szerették.

TÍMÁR JÓZSEFNÉ HORNOK MARGIT, aki Hunya, Vörösmarty u. 2. sz. alatt lakott, 91 éves korában megtért Égi Urához. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonok

VARJÚ MÁTÉ, aki a Mohácsi utcában élt, 68 éves korában, június 9-én váratlanul e földi világból elköltözött. Gyászolják: felesége, gyermeke, és annak családja, rokonai, ismerősei.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.

Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

SPORT

2003. június 1: Gyomaendrőd VSE – Fegyvernek 1:2

150 néző. Vezette: Boros. Kiss, Csikós, Szabó, Danó, Uhrin, Farkasinszki /Katona/, Ilyés, Szántó, /Gellai/ Hídvégi, Mester, /Osán/, Göblyös. Edző: Paulik János

Egyenlő erők küzdelméből a szerencsésebb vendégek kerültek ki győztesen. A 20. pecben Hídvégi 20 m-es szabadrúgása a hálóba csapódott. 34. pecben Kapás jobboldali beadása Szász lábáról jut a hálóba, 1:1. 75. perc. Jobbról élesen belőtt labdát Forgó érte el elsőnek, lövése a hálóban landolt, 1:2. Jó: Szabó, gellai, Hídvégi.

Tabella: 15. Gyomaendrőd VSE, 5 4 19 33-65 19

Megyei I. o.: Gyomaendrőd FC – Szabadkigyós 1:1

250 néző, Sportszerű, tetszetős játék, igazságos pontozás. Gólszerző: Mátyus. Jó: Tanács, Tolna. Tabella: 2. Gyomaendrőd FC, 13 8 6 49-26 47

Június 8: Gyomaendrőd VSE – Jamina: 3:2

200 néző. Egyenlő erők harca. A hazaiak jobban értékesítették helyzetüket. 26- perc: Kurilla beadását Csete 14 m-ről hálóba vágta: 0:1. 31. perc: Mester remekül futott el. Beadását Osán 5

m-ről értékesítette: 1:1. 32. perc: Kerepszki 8 m-ről szerezte a vendégek vezetését: 1:2. 41. perc: Göblyös szabadrúgása után Mester elfekette a kaput, és egyenlített: 2:2. 85. perc: Szántó beadását a csereként beállt Kurilla 5 méterről bepöckölte a hálóba: 3:2. Jó: Csikós, Kiss, Hídvégi, Mester.

Tabella állása: 12. Gyomaendrőd VSE 6 4 19 39-67 22

Megyei I. o. Battonya – Gyomaendrőd FC: 0:1

Jó: Furka, Tolna, Tánicsics, Toldi. Tabella: 1. Gyomaendrőd FC 14 8 6 50926 50

Június 15: Békés – Gyomaendrőd VSE: 2:3

200 néző. Vert helyzetből fordított az endrődi csapat. Fejes a 25. pecben majd Kasik szabadrúgását is Fejes küldte az endrődiek hálójába: 2:0! Összeszedte magát a csapat, és Katona, Osán végül Kéri szerezte meg a győzelmet és három pontot érő gólokat: 2:3.

Jó: Csikós, Danó, Göblyös, Hídvégi.

Tabella: 14. Gyomaendrőd VSE 7 4 19 39-69 25

Megyei I. o.: Vésztő-Gyomaendrőd FC 2:2

Tabella: 2. Gyomaendrőd FC 14 9 6 5228 51

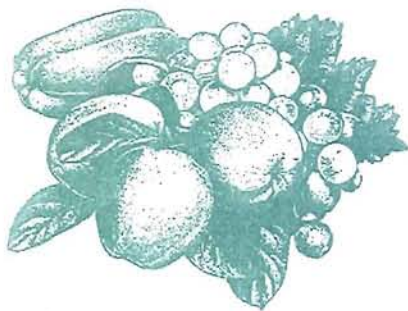
TÜZELHALÁS pusztítja az almatermésű fákat!

Baktérium okozza az elhalást, az alma, körte, birs, galagonya, berkenye, madárbirs, tüztövis, japánbirs növényeknél. A csonthéjasok nincsenek veszélyben.

A védekezés jelenleg: a beteg növényi részeket el kell távolítani oly módon, hogy a tünetmentes részből is 40-60 cm-t kimetszünk. A kimetszett részeket azonnal el kell égetni, vagy mélyen elásva megsemmisíteni.

Megnyílt
Endrődön a
**Zöld
cukrászda,**
a Fő út 1/1 sz.
alatt.

Kert- barátok- nak

Emlősök, ragadozók a ház körül - II. rész

1. Görény

Európában, Ázsiában egyaránt megtalálható, de jobbára a mérsékelt égövi területeken. Elsősorban a lakott helyeken gyakori, ahol a táplálékát megtalálja, legyen az hegyek, között, erdőben, sík területen, tanyákon, településeken. Endrődön régen „girind”-nek nevezték. Előfordult, hogy ha egy endrődi diák így nevezte meg ezt a ragadozót, a többi diák társak kinevették.

Bundája oldalt világos barna, majd lefelé haladva a fekete színbe megy át. Testhossza általában 40-42 cm hosszú. Otthonként a szabadon hagyott üregeket használja, (odvas fák, elhagyott rókalyukak, romos épület, gerendák közötti rés. stb.) Évente májusban 4-5 kölyköt hoz a világra. Vakmerő, merész állat, mert a rókát, kutyát sőt még szorult helyzetében az embert is megtámadja. Védekezésül felhasználja a büzmirigyei által termelt igen kellemetlen (bűdös) szagot. Bundáját ezért nem használták fel prémes bundák készítésére. Amióta a szagot eltávolítják különféle módszerekkel, pld. áztatással, azóta igen értékes szőrme lett belőle. Régen jobb elszaporodott a településeken. Ma-már a sok házőrző kutya, valamint a másfajta építkezés miatt ritkábban fordul elő. Előszeretettel tizedeli a baromfit, galambot, ha bejut az óljukba. Ha már jól lakik, akkor elhurcol magával még néhány elpusztított baromfit. Népiesen úgy is szokták mondani, hogy lefojtja az áldozatait, ugyanis a véré

szívja ki. Biztonságos, hézag mentes ólak készítésével, és a kutya tartással igen hatásosan lehet ellene védekezni. Visszaemlékezem gyermekkoromban (8-9 éves lehettem) volt egy korcs kutyánk, és a szomszédból átjöttek értünk, mert a görény igen nagy pusztítást végzett náluk a baromfi félekben. A „tettes” az istálló jászolaj alá menekült. A felnőtt férfiak vasvillával állták el a kijáratot. Bementünk a bátyámmal és a kutyánkkal az istállóba. A kutya megérezte a büzmirigy által termelt idegen anyagot és visszafordult. Ekkor a vasvillával történt hajsz a görény megmenekülésével végződött, mert egéruat nyert. Mindezek ellenére hasznos állatnak is mondható, mert sok egeret, patkányt pusztít el. Ha befogás után megszelídítik, és betanítják, akkor patkányfogónak is használható. Több helyen, ha elszaporodik a patkány, akkor azt görénnyel is irtják.

2. Menyét

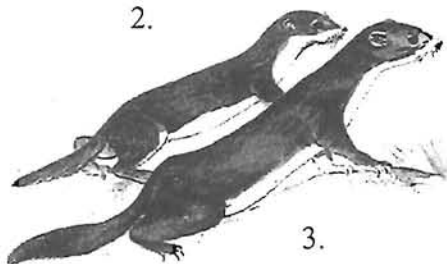
Karcsúbb, kisebb mint a görény. Testének alsó része fehér, a többi vörösbarna. Megtalálható hazánk minden táján, de egész Európában is. Megfelelő rejtékhelyen él, ami megvédi az ellenségeitől. Ez lehet istálló, padlás, pince, göré, pajta, patkánylyuk, vakondtúrás. Vészhelyzet, ismeretlen zöreje, hang esetén a két hátsó lábára támaszkodva figyel és szemléli a környezetét. Ilyenkor igen bájosnak, barátságosnak tűnik. Ellenségei közé tartoznak a nappali ragadozó madarak, (egerésző ölyv, héja, stb.) A ragadozó madár karmai között is keresi a lehetőséget a menekülésre (pld elharapja a madár lábát, nyakát), kitűnő a helyzet felismerése, lélekjelenléte. Tavasszal ötheti vemhesség végén 5-7 vak utódot fial az odúban, vagy földalatti vackában, melyet szalmával vagy szénával bélel ki.

Kártétele: csirkék, galambok, földön tanyázó madarak, azok tojásainak elpusztításában nyilvánul meg. Emlékszem, hogy régen főleg a tanyákon a szárnyasok éjjelre felültek a fák ágaira, és ott töltötték az éjszakát. A menyét felmászott a kinálkozó élelemért és le is hozta a földre, ugyancsak ha fészket talált a fán, azokból is kiszedte a tojásokat, és ügyesen kiszívta több lyukat vájva.

Mindezek mellett a kis emlősállatok pusztításával hasznos állat is. Igen sok egeret, - házit és mezeit egyaránt -, patkányt, vakondot fiatal höröcsögöt pusztít el. Szívesen fogyaszt, - ha talál - halat, békát, rovarféléket. Termete, karcsúsága ügyessége (magasról is leugrik) segíti a vadászatát.

Hunya Alajos

1. görény
2. menyét
3. hermelin

Május 23-tól június 23-ig Gyoma
BELTERÜLETÉN 8 MM CSAPADÉK HULLOTT.
TAVALY UGYANEZ IDŐSZAK ALATT 37,7 MM.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

nyári ajánlataim:

- grill sütők, bográcsok, állványok
- hűtőszekrények, jégakukuk
- szivattyúk, öntözőtömlők, szórófejek
- fűnyírók, szegélynyírók, sövényvágók
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- háti és kézi permeterzők, vegyszerek
- foliák, takaróponyvák, műanyagárúk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- befőzéshez üvegek, üvegtetők
- ventilátorok, barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 l 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÚFA zománccfestékek, ecsetek
- VAPOREX falszáritó adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civi12218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F 38038
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

X. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. augusztus

Gondolatok Szent István napján, Nemzeti Ünneplésére

„Hatalmad alá tartozik, Uram, minden, - és senki sem állhat ellen akaratomnak. Te teremtettél mindent, az Eget és a Földet, - és mindent, amit az Ég határa magába foglal -, Te vagy a mindenség Ura.” (Eszter könyvéből)

Hozzád könyörgünk népe-
dért, a nemzetért, mely most
dicső elődit ünnepli örö-
mel, - de bölcsen ismerni
törekszik önmagát és a
jövő kihívásait -, érezzük,
kell a Te kegyelmed,
hogy a szabadsággal ne
éljünk vissza, az igazsá-
got ne csavarjuk el tör-
pe létünk méretei
szerint, s a jóságot s
erényt gúny tárgyává
tenni ne merészeljük
soha.

Egyensúlyt veszített
világunk zűrzavarából
szólitunk Téged, Urunk
Istenünk. Nemzeti ünne-
pünk emlékét idézve tet-
ten érjük lelkünkben az
egymásrataláltak egység
feletti örömet. Akkor van
ünneplés a nemzet életében, ha
egyazon eszméért lelkesül és
nem az érdek, nem a kényszer,
nem a csábítás sodorja össze tag-
jait, hanem rádöbben arra az össze-
kovácsoló eszmére, hogy egy a
sorsunk, - a sorsunk: menni, menni, hittel
és reménnyel, bár tiltakozzon az emberi rövid-
látás, mi tudjuk, hogy ezen az úton Te vagy célunk,
Teremtő és számonkérő Istenünk-. Az egyenlenség, a meg-
osztás, a szétdarabolás, az ellenségeskedés nem a Te műved,
az egyenlenségben megfagy az ünnep. A bizalmatlanság és
félelem zárkóztató teszi szívünket, - de vágyakozunk a jégol-
vasztó lélekfuvalat kegyelmére, mert ünnepre vágyunk, míg
előbukkan a szívünkéből, - és ha nem akarja egyik vagy másik
hatalom kisajátítani, - akkor az egymásra találás megteremti
méltó gyümölcsét.

Az ünnep lelkéhez a gőgös el nem juthat, ezért így imádko-
zik Vass István, a költő: - „A buta bestiát, a gőgöt, öld meg,
Uram!” Bárminő nehezen hajlik meg térdünk, Uram, mégis az
ünneplés itt kezdődik. Gyermekeid vagyunk, s a Te Atyai gondos-

kodásodban bízva kell testvéri szeretetben él-
nünk. Urunk, mennyei Atyánk! Terelj minket
önző szétszóródottságunkból vissza Te-
hozzád, hogy ünnepeinkből erőt me-
rithessünk jövőt tervező és remélő
életünkhöz. Te elhívsz a megszo-
kottból, hogy menjünk föl szent
hegyedre, az ünnep emelke-
dett magasságai felé indulni
restek ne legyünk, - hiszen
nem önmagunkért élünk,
hanem Érted, nem ma-
gunk dicsőségét keres-
sük, hanem a Tiédet -
mert előttünk egy nem-
zetnek sorsa áll, s a test-
véri szeretetet sok
társunk várja még.
Urunk! - Az ünneplés
örömet a Rád talált lé-
lek bensőséges áhítatát
az ünneplés lélektáplá-
ló magasztosságát már
sokan megirigyelték, s
Téged kiszorítva, hegye-
idre nyomolni töreked-
tek, homlokukat
meghajítani nem tudták, -
az ünneplést csak imitálták,
ezért írja a költő: „Ne ünne-
pelj te Róma ifjúsága, ne ünne-
pelj, ha a császár ünneplés”.

Uram, teremtő Atyánk, ünne-
plésünk a valahova tartozás megéle-
séből ered. Erőt önt szívünkbe a
családhoz tartozás tudata, itt megértik egy-
mást, egymás szavát. Erős ad a családok közös-
sége a nemzethez tartozás tudatában, - „minden
közösség onnan felülről a Világosság Atyjától származik” ol-
vassuk Szent Pál sorait.

A nemzeti egység elképzelhetetlen a családi élet megszen-
telt egysége nélkül, s folytatva a sort, a nemzetek a Hozzád
való tartozás tudatában találhatnak egymásra. A Te néped le-
gyünk és ne élvező tömeg (Gyulai Pál), legyünk szeretetre ké-
pes bátor nemzetek. Az ünnep bensősége egy körülhatárolt
közösségé - de kaput nyit -, s ha közös feladat kihívásával kell
megbirkóznia, hát testvéri jobbot nyújt.

Isten, áldd meg a magyart!

Réthy István

Önnek joga van tudni...

**Endrődi Szent Imre Egyházközségért
Közhasznú Alapítvány
Gyomaendrőd, Fő út 1.**

2002. évi Közhasznúsági Jelentés,

amely a május 26-i kuratórium ülésen
egyhangúlag elfogadásra került.

I. Számviteli éves beszámoló a kitöltött 1715/h sz. nyomtatvány szerint került jóváhagyásra.

II. Az alapítvány 2002-ben költségvetési támogatásban nem részesült.

III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2002. évben 541.657-Ft-tal növekedett.

IV. Önkormányzati támogatás: 40.000,- Ft

Békés Megyei Közgyűlés támogatása: 300.000,-Ft

Országgy. Társad. Szervezetek Bizottságától: 170.000,-Ft

APEH átutalás az adózók részéről felajánlott 1%: 44.282,-Ft

V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.

VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló:

2002. évben is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endrődi egyházi temetők karbantartása, az endrődi templom tetőfelújításának támogatása volt, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai templom részére érkezett adományokat.

A Hunyai Egyházközség alapítvány kezelésében lévő vagyonának alakulása:

I. BEVÉTELEK

Pénzmaradvány az előző évről: 3,627.235-Ft

1 fő adománya: 1.000-Ft

Kamat bevétel 223.360-Ft

ÖSSZESEN: 3,851.595-Ft

II. KIADÁSOK

III. ÉV VÉGI PÉNZ VAGYON 3,851.595-Ft

Az Endrődi Egyházközség alapítvány kezelésében lévő vagyonának alakulása:

I. BEVÉTELEK

Pénzmaradvány az előző évről: 500.304,-Ft

42 fő adománya: 499.930,-Ft

Békés Megyei Közgyűlés támogatása 300.000,-Ft

Pályázatok:

Helyi önkormányzat: 40.000,-Ft

Országgyűlés Társ. szervezetek Bizottsága: 170.000,-Ft

APEH 1% 44.282,-Ft

Kamat bevétel: 55.845,-Ft

ÖSSZESEN: 1,610.361-Ft

II. KIADÁSOK

3 fő temetői munkás 6 havi bér és járuléka (40%) 488.448,-Ft

Templomtető felújításához hozzájárulás 300.000,-Ft

Posta és anyag jellegű költség 3.922,-Ft

Bank költség 390,-Ft

ÖSSZESEN: 792.760,-Ft

III. ÉVVÉGI PÉNZ VAGYON: 817.601,-Ft

(kötött felhasználású 450.000-Ft)

Az Alapítvány által kezelt pénzvagyont összesen:

HUNYA: 3,851.595,-Ft

ENDRŐD: 817.601,-Ft

ÖSSZESEN: 4,669.196,-Ft

Az Alapítvány vagyonát adományokból, azok kamataiból, pályázati támogatásokból és az SZJA 1%-ból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapítói okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célokra, vagyis az egyházi temetők karbantartására és a templomtető felújításának részbeni fedezetére fordította.

A kuratórium elnökeként köszönetet mondok mindazoknak akik munkájukkal évek óta segítik az Alapítvány tevékenységét:

Iványi Sándor, a temetői munkásokat és munkákat irányításával, felügyeletével,

Császárné Gyuricza Éva, a munkanélküliek alkalmazásával kapcsolatos ügyintézésével, a pályázatok, támogatási kérelmek megírásával,

Ungvölgyi János, a pályázati lehetőségek feltárásával, Ambrózi László és felesége, valamint az Oltáregylet tagjai jótékonyági vacsorák megrendezésével,

Gyuriczáné Szabó Erzsébet az adminisztráció végzésével.

Köszönetet mondok továbbá a civil adományozóknak, a Gyomaendrődi Munkaügyi Központnak, a Békés Megyei Közgyűlésnek, és Gyomaendrőd Város Önkormányzatának, és mindazoknak, akik az SZJA 1%-át Alapítványunknak ajánlották.

Szabó Zoltánné
Kuratórium elnöke

Kedves Olvasók! Kérjük, hogy a temetői munkák, az endrődi plébánia nagy javítási munkák, valamint a hunyai plébánia építési támogatására küldjenek pénzádományt, amelyről igazolást adunk, az év végi adó-visszatérítés igényléséhez. Az átutaláson kérjük feltüntetni az adomány célját (temetői munka, vagy, endrődi plébánia javítása, vagy a Hunyai plébánia építése), valamint ha adókedvezményt tudnak igénybe venni, az adóazonosító számukat is.

Az Alapítvány adományát az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-10003231 sz. számlára szíveskedjenek küldeni.

ELAPRÓZOTT VÁRAKOZÁS AZ M 5-ÖSÖN

Felhívás mindazokhoz, akik nem értenek egyet a méregdrága autópályadíjjal!

Polgári engedetlenségi mozgalom az M 5-ösön.

Jelszavunk:

**„FIZESSÜNK 1 FORINTOSOKKAL,
HOGY VEGYÉK MÁR ÉSZRE,
MÉREGDRÁGA A SZTRÁDA”.**

Nincs autós, akit ne dühíteni az az igazságtalanság, ami bennünket, Békés megyei embereket ér. Mi fizetjük a világ legdrágább autópálya díját! A magas autópályadíj ellehetetleníti a békési vállalkozókat, és hátrányos helyzetbe hozza az Alföldön élő embereket. Egyenlő esélyeket, matricát követelünk! Az országrészek esélyegyenlősége érdekében az állami autópályákkal azonos díjakat kell bevezetni!

Ezért alakult meg a MAHÉSZ (M 5-ös Autópályát Használók Érdekvédelmi Szövetsége). A MAHÉSZ célja, hogy az M5-ösön is vezessék be az országosan működő matricarendszert, és szűnjenek meg a fizetőkapuk.

A Fidesz-Magyar Polgári szövetség tiltakozik az M 5-ös autópálya magas díja miatt. A Horn-kormány által 1994-ben kötött koncessziós szerződés extra hasznot ad az adófizető állampolgárok jövedelméből. Egy minimálbérből élő embernek 20 órát kell dolgozni a Kecskemét-Budapest oda-vissza útért, a világ egyik legdrágább autópályáján.

A kormány újabb 205 millió Eurót fizet az AKA Rt-nek, és ennek ellenére, ugyanúgy, ugyanannyit kell fizetnünk.

Őn se tűrje tovább! Csatlakozzon az 1 forintossal fizetőközökhöz! - így tiltakozunk a méregdrága autópályadíj ellen!

Domokos László
Országgyűlési képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Gyomaendrői Csoportja augusztus 30-án évadzáró vacsorát rendez a Katona József Művelődési Központban.

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének V. Békés megyei találkozója volt július 5-én a Katona József Művelődési Házban. Őszi Nyugdíjas Klub az új kenyér ünnepét vacsorával egybekötve ünnepli a Katona József Művelődési Központban, augusztus 21-én.

Tüdőszűrés lesz Endrődön a Közösségi Házban, augusztus 14-29-ig. Bővebb felvilágosítás plakátokon olvasható.

Az Erzsébet ligetben Rock-zenei találkozó július 25-én, 26-án a Sutyomba Népzenei Fesztivál és Kézműves Kirakodóvásár és július 27-én vasárnap és az V. Birkapörkölt-főző verseny kerül megrendezésre. A program fedőneve: „A Hármaskörös Gyomaendrődnél... tetőzik a buli”.

A Gyomai Református Templomban Hangverseny lesz július 31-én, 17 órakor. Közreműködik: Erkel Ferenc Vegyeskar, a Gyomaendrői Zenebarátok Kamarakórusa és a Magyar Hárfaduo (Bélyei Adél, Gogolyák Mária) A hangverseny díjtalan, de az Alapítvány szívesen fogad adományt.

Bogár-találkozó, azaz VII. Nemzetközi Volkswagen találkozó lesz augusztus 2-4 között a Hármaskörös Szabadstrandnál. Gazdag programból a P. Mobil koncert, ügyességi vetélkedő, gyorsulási verseny, stb.

Nagylaposi Popfármon Farmer-Est, augusztus 2-án, 19 órakor kezdődik.

Motocross Amatőr Országos Bajnokság V. Futama közel 100 versenyzővel, az Endrői Eurocross Ringen, augusztus 3-án vasárnap 13-17 ig. Előtte 10-12-ig edzés.

Operett-est a Közösségi Házban augusztus 20-án este 8 órai kezdettel.

Szent István napi 2 napos ünnepség lesz Endrődön a ligetben. A részletes programot plakátok hirdetik, néhányat kiemelve: 19-én: Endrői Nyárbúcsúztató Popfesztivál kezdődik 18 órakor, 20-án nemzetközi halfőző verseny, délben kenyérszentelés, cipőosztás, Körösmenti Néptáncgyűttes műsora, sörívő verseny, kötélhúzó verseny (itt lesz Fekete László „a legerősebb embere”), este Charlie, Szűcs Judit, Karthágó együttes és tűzijáték éjfél előtt.

Gyomán a Liget fürdő és Kemping, gyógyvízzel, Endrődön a Templom-zugi tiszta vízű holtág várja a pihenni, kikapcsolódásra vágyó itt és távol élöket. Csónak, kajak, vízbicikli, horgászati lehetőség, masszázs, gyógytorna, büfé, és még sok kellemes meglepetéssel szolgálnak az üzemeltetők. Információ kérhető: Liget fürdővel kapcsolatban: 66-386-039; Templom-zugi holtággal kapcsolatban: 06 30 9672-741-es telefon számon.

FÉRFI ÉS NŐI fodrász üzlet és SOLÁRIUM nyílt ENDRÖDÖN, a Rózsa presszó mellett.

Várja vendégeit hétfőtől péntekig reggel 8-tól este 8 óráig, és szombaton 7 órától 13 óráig. Telefonon is be lehet jelentkezni, a 06 30 5219869-es számon, vagy személyesen.

Újságunk szeptemberi száma a nyári szabadságok miatt a szokásos időnél később jelenik meg. Olvasóinknak is kellemes nyári kikapcsolódást kíván a Szerkesztőség.

A Gyomaendrői Zenebarátok Kamarakórus Alapítvány hírei

Kedves Olvasók! Szeretnénk Önöknek elmondani, összefoglalni azokat az eseményeket, amelyek véleményünk szerint érdeklődésükre tarthat számot. Hogy miből gondoljuk azt, hogy beszámolónk érdeklődésre tarthat számot? Abból, hogy zenéi előadásainkat a település mindkét részén mindig sokan látogatják. Ezért szeretnénk megosztani azt az örömet, amit mi érzünk akkor, amikor hallgatóinknak énekelünk.

Először az elmúlt 2002-es évről írunk. Kis közösségünk hetedik éve volt, ez az év is bővelkedett zenei eseményekben.

Meghívásunk volt a Dévaványai Zene és Művészeti Iskola márciusi jótékonyági vacsorájára, majd a Gyomaendrői Zene és Művészeti Iskola áprilisi „művészbáli” előadásra.

Májusban már hagyomány, hogy a Rózsahegyi Napok keretében rendezett műsor szereplői vagyunk, majd május utolsó vasárnapján a Hősök Napi ünnepségen adtunk műsort az Endrődiek Baráti Körének felkérésére.

2002 nyara volt az első, amikor tarthatunk egy kis nyári pihenőt, de augusztusban már készültünk „Szülőföldünk Békés Megye” kulturális bemutatózó műsorra, melyet Gyomán a Katona József Művelődési Központban tartottak meg. Októberben a Zenei Világnap alkalmából a Polgármesteri Hivatal dísztermében adtunk műsort igen szép számú közönségnek.

Decemberben a hagyományos „Aranyvasárnapi Koncert”-ünket tartottuk meg előbb a gyomai római katolikus templomban, majd utána dévaványai katolikus templomban.

Az idei, 2003-as év nagy erőpróbánk volt. Az „Éneklő Magyarország” az énekkarok országos minősítő hangversenyén énekkarunk bronzminősítést kapott.

Felleptünk a Gyomaendrői Zeneiskola „művészbálján”. A nyár nagy zenei eseménye a július 31-i közös koncert lesz, amelyet a Budapesti Erkel Ferenc Kórusal együtt tartunk a Gyomai Református Nagytemplomban.

Az év hátralévő idejében készülünk az októberi Zenei Világnap eseményeire, a hagyományos Aranyvasárnapi koncertünkre, amit terveink szerint idén az endrői Szent Imre Római Katolikus templomban tartunk meg.

Nekünk kórustagoknak a jó hangulatú próbák nemcsak munkát jelentenek, hanem sok örömet, kikapcsolódást. A sok munka, gyakorlás eredményeként a tanult mű előadására érik, érezzük, hogy „a muzsika hangja száll, lelkünk a mennyben jár”.

Hisszük, hogy mindenkinek szüksége van a zene hallgatásra, a zenei rendezvényeken való részvételre, mert ez nemcsak kikapcsolódás, hanem lelki megnyugvás, elmélyülés és az emberi kapcsolatok egyfajta ápolása.

Minden rendezvényünkre továbbra is várjuk érdeklődésüket, a találkozást, amelyet Babits gondolatával köszönünk meg:

„...és akinek szép lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek”.

*Horváth Gáborné
Kórustag*

Kamarakórus Alapítvány gazdasági vezetője

A Városi Zene és Művészeti Iskolában a **pótbeiratkozás szeptember 3-án és 4-én** lesz, délután 2 és 4 óra között. Az órabeosztást szeptember 5-én lehet délután kettőtől megtudni, a Kiszéti u. 27-ben. Az órarend szerinti tanítás szeptember 8-án hétfőn kezdődik, addig is jó pihenést és nyaralást kíván gyerekeknek és szülőknek az iskola igazgatója: Holubné Hunya Anikó

Városunk evangélikus templomának torony órája sokunk örömeire ismét működik. Mutatja az időt, negyed és egészóra ütésekkel, minden-napi déli és esti harangszóval, éjszakai megvilágítással, napi két alkalommal megszólaló toronyzenével megújult külsővel városunk egyik színtöltője lett. Köszönet a Gyomai Evangélikus Egyházközségnek, hogy megszervezte és támogatta a villámcsapás okozta helyreállítási munkát. A város Önkormányzatának testülete anyagilag támogatta a toronyóra helyreállítási munkáit.

Városunkban nagy ütemben folynak a szennyvízcsatorna építési és bekötési munkái. A lakosság és az átmenő forgalom türelemmel viseli a közlekedési akadályokat.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Búcsú az Iványi házaspártól

Iványi (Buczko) Mária és férje Iványi István egy hónap különbséggel követték egymást a másvilágba. Ritkán, de elő szokott fordulni, hogy az egy életen át hűséges, szerető társak igen rövid időn belül követik egymást az örökkévalóságba. Őnekik megadtott...

Ezért tőlük most egyszerre veszünk búcsút. Máriát, aki szerkesztőségünk tagja volt, olvasóink egy része csak írásai alapján is ismerték, de férje is közismert ember volt. Pista édesapja, id. Iványi István a Körösön túli területen gazdálkodott 24 hold földön. Az apa szomszédja a testvére volt, Iványi Elek, aki hasonló területű földön gazdálkodott, ami szülői örökség volt. Id. Iványi István az I. Világháború Bécsújhelyre sodorta, és onnan hozott feleséget is, háború után itthon folytatta a mezőgazdasági gazdálkodást. Fiuk István 1921-ben született, aki felnőve apja gazdaságában hasznosította kiemelkedően jó műszaki érzékét is. Az aratás után saját cséplőgéppükkel csépeltek a Csejten és Nagylaposon betakarított gabonát, tanyáról-tanyára járva, több munkást is alkalmaztak a cséplés idejére.

Pista az általános iskolát Csejten végezte, és együtt jártak a tanyai iskolába Máriával, akinek megözvegyült édesanyja két gyermekével Pest-

ről haza költözött. Mária nagyon szép kislány volt, de még szebb nagylány! Az iskola igazgatója Lesniczki István tanító úr volt, aki tanítási időn túl is sokat foglalkozott a tanyai gyerekekkel, még felnőtt, serdülő korukban is. A tanító úr műsoros esteket szervezett, színdarabokat tanított be, így tette az akkor még népes tanyavilág lakóinak életét széppé, változatosá, értékessé. A fiatalok sokan találtak egymásra ezeken a multságokon, így volt ez Mária és Pista esetében is. A gyermekkori barátság egy életre szóló szerelemmé, szeretetté vált. Eljegyezték egymást, de akkor már a II. Világháború szele ide is elérkezett, ezért a szülők nem nagyon örültek annak, hogy a fiatalok az esküvőt sürgették. 1944-ben házasságot kötöttek. Buczko Marikából Iványi Mária (becenevén Macó) lett, és az ifjú férjet hamarosan katonának vették, rövid kiképzés után a frontra került. Macó 3 évig teljesen egyedül maradt, mert férje fogságba esett, és édesanyja visszaköltözött Pestre.

Pista a fogságból hazatérve látta meg először első szülött fiát, összesen 3 fiúgyermekük született. Rövidesen az Iványi család is itthagya a tanyai életet, hiszen szinte mindenüket elvették, még a nagyszülők vagyonát is. Munkát keresve Budapestre költöztek, ott Pista előbb egy gyárban, majd a Közlekedési Vállalatnál talált munkát, onnan is ment nyugdíjba.

Három fiúgyermekük született. Nehéz idők jártak akkoriban. Mária a három gyermeke mellett is tovább tanult, és irodalmi pályára került. Verseit főleg a gyerekekhez írta, írt meseoperát és sok-sok mesét, rádiójátékot. A Magyar Rádió gyermekrovatának külső munkatársa volt hosszú éveken át. Nyugdíjas éveikben visszaköltöztek a szülőföldre, Endrődön vettek házat. Mária virágos kertje mindenkit csodálattal töltött el, nagyon szerette a növényeket, amit azok azzal háláltak meg, hogy szebbnél szebben pompáztak. A következő állomás Gyoma volt, ott is töltöttek néhány évet, de ahogy múltak az évek, tudták, érezték, hogy öregségükre gyermekeik közelébe kell visszakerülniük. Egy fiuk fiatalon meghalt. Utolsó éveiket Kerepesen éltek, fiuk családja körében. Ott érte el őket a betegség, így kevés időt tölthettek szeretteik körében. Máriát megtámadta a gyilkos kór, Pista nagy szeretettel és gondossággal ápolta beteg feleségét, aki 2003. május 24-én halt meg. Mária nem sok ideig hagyta magára szerető hűséges párját, éppen egy hónap múlva, június 22-én Pista is eltávozott az élők sorából. Máriát és Pistát küzdelmes életük folyamán minden nehézségen átsegítette a jó Istenbe vetett hitük. Igaz hívő emberek voltak, a Szűz Anya tisztelői.

Mindketten a szülőföldben Endrődön alusszák örök álmukat, béke poraikra.

Márton Gábor

Mária emlékére

Elmentél tőlünk,
Mert ott már vártak,
hogy kedves meséid hallgassák,
melyek a földi életünket
valósággá, széppé formálják.

Madarak vidám énekétől
Felfrissül, elszáll emlékükd,
Csodásan csengő szavaiddal
Tedd szebbé hallgatód álmat!
A szeretet csodákat művel,
Békét és boldogságot áraszt.

Fesd még szebbé az égi országot,
Hitesd el az égi csodákat.
Légy védangyallá az ifjaknak,
Gyerekeknek a Nagymánál.
Megyünk mi mind, nem is soká,
Kérünk, hogy várjál!

Köszönjük áldott jó Urunk

Már elpihent a kinti zaj:
S lámpavilágos esteleken
Kezem imára kulcsolom
Úgy kérlek édes Istenem!
Áldott kezed terjeszd fölénk,
Irgalmad csöndjét küldd le ránk!
Engedd, hogy szép legyen az álmunk,
Békességes az éjszakánk!
Legyen velünk szent angyalod,
Ki öriz minket szüntelen.
Vigyázza lelkünk tisztaságát,
Hogy fehér legyen és büntelen.
Az éjszakánkat és napjainkat
A Te kegyelmed tölti be.
Legyen ezért örökös hála
A benned bízók szent hite!
Szívünket feléd kitárjuk,
Azokért, akiket szeretünk,
S köszönjük áldott jó urunk,
Hogy kegyelmedben lehetünk.

Márton Gábor

Iványiné Buczko Mária

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

A Harruckern uradalom megosztott. A szarvasi rész, melyhez Endrőd is tartozott, a gróf Stockhammer családnak jutott. Ezen osztozkodás alkalmával a következő határozatot hozták: „Miótan az urasági család, uradalmának területén a többi templomot és plébániát felépítette, még a tiszta katolikus és népes Endrőd község volt hátra, melynek lakói ez iránt ismételtlen folyamodtak. Azért Vidovich Mihály, a Stockhammer grófi család gyulai plenipotentiarusa igazságosnak tartja, hogy ezen épületeket a közös alap – a község által teljesíthető kézi és igás napszámokon kívül – fölemeltesse, előzetes költségvetés és tervezet alapján, mely az osztozkodásra egybegyűlendő felhatalmazottak elé terjesztessék. Elhatározták tehát, hogy e célra közös uradalmi alap a szarvasiaknak (hová Endrőd tartozik) hat éven át 3.000 forint-jával 18 ezer forintot fizessen. ...

Tehát Endrődöt legutoljára elégitette ki a közös Harruckern uradalom.

1. Ezen határozat alapján 1799. április 2-től 1804. július 7-ig 18.433 r-frt. 33 kr. fizettetett ki „a méltóságos familia közönséges kasszájából, az endrődi előljárási útján, Farkas Pál ő kegyelmének, aki 1798-1800, és Dinya Márton ő kegyelmének, aki 1800-1806. között templomgondnok volt.

2. A helység közönséges kasszájából 1798. augusztus 19-től 1806. október 26-ig e célra adatott 18.050 fr., Kalmár Mihály folytonos bírósága alatt.

3. A lakosok ajánlataiból 1799. február – 1806. áprilisig befolyt 3.702 r-frt.

(Kalmár Mihály 256, egy távollevő személy 300, Dávid Pál 200, Varga Márton 100, Liziczai József 200, Timár Márton 50, Liziczai József 2 ökre ára – 180 fr, Mikó György 1000, Paróczai György 100, Knap Mátyás 200, Giricz Pál 400, Szilágyi János 50 rft. S a t.)

4. Elegyes bejövétel (anyagok eladása sat.) 1.826 f. 48, összes bevétel címen: 42.012 fr, 21 kr.

Anyag beszereztetett: mész 3.356 köböl, száldeszka 2.582, sima ölfá 1.252, fenyő 836 szál, vas 143 mázsa, téglá 1.613.150 db.

Kiadások:

1. Mészért 4.267 f. 19 kr.
2. Deszkáért 872
3. Singfáért 2.127
4. Vas- és szegekért 2.547
5. Szálfenyőért 903
6. Zsindely- és léccért 626
7. Téglára 4.367 (égetésért)
8. Kőművesnek 7.657
9. Ácsnak 6.967
10. Oltár csináló- és képirónak 3.500

(Seft József pesti piktornak a nagyoltár képért 430, Sporer egri képirónak a nagyoltárért 1.300 f, két kisoltárért 1.300, katedra aranyozásért 170 f, statuák és hat agyal aranyozásáért 300 fr.)

11. Üvegesnek 830

12. Asztalosnak 2.662

13. Auszczugálisokra (?) 1.440 (kovács, kerékgyártó, pintér, görög, molnár)

14. Terméskőért 1.130

15. Lakatosnak 783

16. Elegyesekre 760

17. Harangöntőnek 526 (413 f. 54 és egy kisebb harangért 111 f. 15)

18. Utazásokra 109

Összesen: 42.013 f 02, a 42.012 f. 21 kr. bevétellel szemben

Tehát kiadási többlet 41 kr.

Egyidejűleg paplak is épült. Külön tétel gyanánt előfordul a „Parochialis házhoz” (1801. okt. 8.): 40 köb. mész, 150 szál fenyő, 200 font vas, 22.000 vasszeg, 70.000 zsindelyszeg.

1800. szeptemberében 96.000 téglá, 1806-ban a Par. épület ambitusához: 20 köb. mész, 53 szál deszka, 30 szál fenyő, 156 font vas, 160.000 vasszeg, 10.000 téglá.

Az 1798-ban készült költségvetés szerint a kőműves- és ácsmunka 3.398 forintba került s kellett hozzá 304.800 téglá, 460 köböl mész.

Fényképalbum

Bal oldali kép: endrődi fodrászüzlet előtt
Jobb oldali felső kép: végzett fodrászok
Jobb alsó kép: a mai Endrődi utca, az 1940-es években

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Csak augusztusban, a plébános szabadsága alatt: vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor rózsafüzér. Augusztus 15-én reggel fél 8-kor. Augusztus 20-án reggel 8-kor, és este 7-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában nincs mise!

Hunya

Csak augusztusban, a plébános szabadsága alatt: vasárnap: reggel 8-kor. Kedden, csütörtökön és szombaton este 6-kor rózsafüzér. Augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén este 6-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (21.)

Imádságok (2.)

3. Keresztvetés

Keresztvetéskor a jobb kezünkkel megérintjük

a. a homlokunkat, és azt mondjuk: „Az Atya”,
b. aztán a mellünket, és azt mondjuk: „a Fiú”,
c. majd a bal és a jobb vállunkat, ezekkel a szavakkal: „és a Szentlélek nevében. Amen.”

A keresztvetés jelzi, hogy keresztények vagyunk, mert kifejezi az alapvető katolikus titkokban való hitünket: tartalmazza a Szentháromság titkát, valamint a megtestesülés és megváltás titkát. A szavak arról szólnak, hogy egy Isten van három személyben, a kereszt jele pedig arra emlékeztet, hogy Jézus Krisztus, Isten Fia meghalt értünk a kereszten.

4. A térdhajtás módja

Ha egy térdel hajtunk térdet, erre a három dologra kell figyelni:

a. jobb térdünket behajlítva bal bokánk mellé eresztjük a földre;
b. fejünket és törzsünket egyenesen tartjuk;
c. utána azonnal fölállunk.

Ha két térdel térdelünk le, akkor előbb a jobb, aztán a bal térdünket hajlítjuk be. Utána testünkkel közepesen meghajlunk, majd fölállunk.

Térdhajtással adjuk meg a tiszteletet a templomba belépve vagy kilépés előtt az Oltáriszentségnek. Örzési helyét örökmécs jelzi.

5. Miatyánk, az Úr imája

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;
és ne vigy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól!

mondható a záródicsőítés is:

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. péntek: Ligouri Szent Alfonz püspök
2. szombat: Vercelli Szent Öszéb püspök
3. vasárnap: **Évközi 18. vasárnap**
4. hétfő: Vianney Szent János áldozópap
5. kedd: Havas Boldogasszony
6. szerda: Urunk színeváltozása
7. csütörtök: Szent II. Szixtus pápa és társai vértanúk
8. péntek: Szent Domonkos áldozópap
9. szombat: Szent Edith Stein vértanú
10. vasárnap: **Évközi 19. vasárnap**
11. hétfő: Szent Klára
12. kedd: Chantal Szent Johanna Franciska szerzetes
13. szerda: Boldog XI. Ince pápa
14. csütörtök: Szent Maximilian Kolbe áldozópap, vértanú
15. péntek: **Nagyboldogasszony**
17. vasárnap: **Évközi 20. vasárnap**
19. kedd: Szent Bernát apát, egyháztanító
20. szerda: **Szent István király**
21. csütörtök: Szent X. Piusz pápa
22. péntek: Boldogságos Szűz Mária királynő
23. szombat: Limai Szent Róza
24. vasárnap: **Évközi 21. vasárnap**
25. hétfő: Kalazanci Szent József
27. szerda: Szent Mónika
28. csütörtök: Szent Ágoston püspök, egyháztanító
29. péntek: Keresztelő Szent János vértanúsága
31. vasárnap: **Évközi 22. vasárnap**

mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.

6. Üdvözlégy, Mária

Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled,
áldott vagy te az asszonyok között,
és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus.
Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent Anyja!
Imádkozzál érettünk, bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.

7. Dicsőség az Atyának

Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Amen.

8. A keresztút

A keresztút olyan ájtatossági forma, amelyben Urunk Jézus Krisztus szenvedésének történetét követjük végig úgy, hogy felidézük azt a tizennégy kiemelkedő eseményt, amelyek Poncius Pilátus ítélkezése és Jézusnak a Kálvárián való halála és eltemetése között történtek.

Első állomás: Jézust halálra ítélik.

Második állomás: Jézus vállára veszi a keresztet.

Harmadik állomás: Jézus először esik el a kereszttel.

Negyedik állomás: Jézus anyjával találkozik.

Ötödik állomás: Cirenei Simon segít Jézusnak.

Hatodik állomás: Veronika letörli Jézus arcát.

Hetedik állomás: Jézus másodszor esik el a kereszttel.

Nyolcadik állomás: Jeruzsálem leányai siratják Jézust.

Kilencedik állomás: Jézus harmadszor esik el a kereszttel.

Tizedik állomás: Jézust megfosztják ruháitól.

Tizenegyedik állomás: Jézust a keresztre szegezik.

Tizenkettedik állomás: Jézus meghal a kereszten.

Tizenharmadik állomás: Jézus testét leveszik a keresztről.

Tizennegyedik állomás: Jézus testét sirba teszik.

Tizenötödik állomás: A harmadik napon, Húsvét vasárnapján Jézus feltámad halottaiból.

Újabb időkben vált szokássá, hogy a keresztúti ájtatossághoz a tizenötödik állomást is hozzátesszük. A hagyományos „tizenegy állomásnak” ez nem része ugyan, de a feltámadásról való elmélkedés emlékeztet arra, hogy az Úr szenvedése és halála a feltámadással együtt vált teljessé.

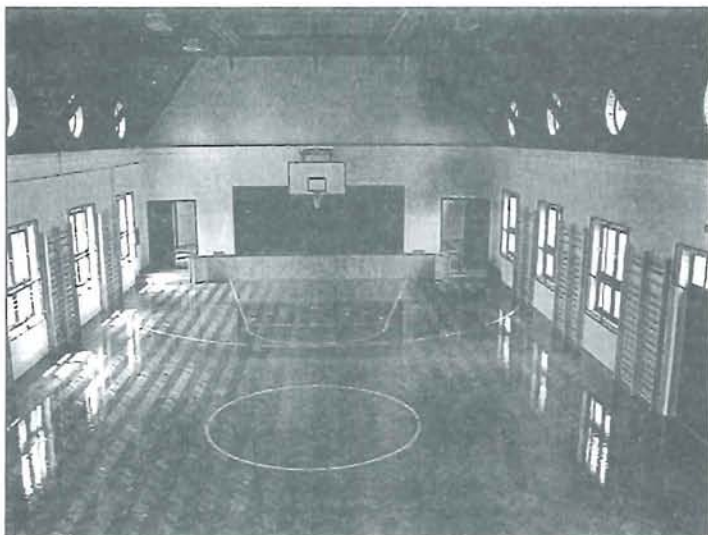

2003. július 13-án már csak ennyi volt a hunyai plébániaépületből

Van már tornatermünk!

Kész a gyomaendrői Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tornaterme! 2003. június 23-án megtörtént a műszaki átadás. Annyi várakozás után elkészült a tornatermünk egy színpaddal, mosdókkal, öltözőkkel, három teremmel. Ezekből az egyik lesz a számítástechnika új helye. Van egy csodálatos nagy balkonunk, mely akár szabadtéri óra megtartására is alkalmas.

Ünnepélyes tornaterem szentelő szeptember 23-án kedden lesz, Gyulay Endre püspök úr részvételével.

Homokba írjad!

A panaszodat, a bánatodat homokba írjad!
Ha fáj valami, úgy akárkinek
Azt el se sírjad!
Homokba írjad, a porba írjad!
A szíved búja, ha akármilyen nagy
Az embereknek azt el ne monddjad!
A terhedet mindig csak csendben hordjad!

Mások bűnét és gyarlóságát
Homokba írjad!
Meg nem értést és támadásokat,
Oh, fel ne rójad!
A Mester is csak így csinálta ezt.
Ámbár várta Őt a nehéz kereszt.
Az asszony bűnét a homokba írta.
Ő elfeledte, s a szél elfújta.

Legyen az szép, szent igazság..
Mind eltapossák.
S ha vérzik is szíved érte,
Megmosolyogják.
Azért, ha égig ér a bánatod,
S ha könnyeidet el se sirathatod.
Hordoznod kell, mert el kell, hogy bírjad!
Ha nem látják, hát homokba írjad!!

Emlékeid, mik idekötnek,
Homokba írjad!
Mit kölcsön adtál: pénzt, időt, bizalmat –
A porba írjad!
Így barátod lesz a fél világ,
Bár ínségbe n éhen halni hágy.
De bizton számíthatsz az Úrra!
Ezt márványba véd! - Ezt ne ird a porba!!

Ezen vers szerzője is nevét a homokba írta

„Holtomiglan, holtodiglan”

Isten adjon Nektek sok boldogságot
közös életek minden napján!

Petrovszki Péter -Diana Popescu; endrői templom, 2003. június 19.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

Tököly család (Késmárki)

A család eredetét némi homály borítja. Azt bizonyosan tudjuk, hogy XVI. századbeli törzse, **Tököly Sebestyén** 1572-ben Miksa királytól kapott nemességet és címet. Ő lókereskedés által gazdagodott, sőt állítólag egy, kereszténységre állott török basa által is nagy kincs urává lett. De ugyanczen elbeszélés szerint Sebestyén úr Lengyelországból credt, nevet változtatott. Mások Tököly Sebestyént régi magyar nemesi családból származtatják. Az bizonyos, hogy a Tököly név már a magyar ország nemzetségei könyvben szerepel. Mátyás király alatt két Tököly: Miklós, és András mint vitéz hadfiak tűntek fel. De ezekkel Tököly Sebestyénnek vérségi viszonya eddig nem igazolt. T. Sebestyén 1572-ben megvásárolta a késmárki uradalmat, így emelkedett az ország főnemesei közé. Bocskai megbízottjaként részt vett a Bécsi béke (1606) előkészítésében. Unokája volt T. István.

Thököly István gróf (1623-70) részt vett a Wesselényi-féle összeesküvésben. A császári csapatok ostroma Likava várában érték, az ostrom alatt meghalt, és hívei fiát Imrét halála után kiszóktették a várból.

Thököly Imre gróf (1657-1705) Apja halála után Erdélybe, anyai birtokain élt. Gazdagsága s korán nyilatkozott elmebeli tehetségei rendkívüli gyorsan még ifjú korában nagy tekintélyt szereztek, neki a bujdosók előtt, kik mint ismeretes a Wesselényi összeesküvés következményei elől menekültek Erdélybe. Atyja múltja, saját helyzete, neveltetése, szabadságra törekvő szelleme a felkelők fejévé tette őt. A kurucok seregével rövid idő alatt elfoglalta E. Mo-ot. Hatalmát még erősítette Zrínyi Ilonával (I. Rákóczi Ferenc özvegyével) 1682-ben kötött házassága. Erdélynek választott fejedelme lett, Magyar ország részeinek ura, sőt a török királynak is kikiáltatá, de ő ezután is csak fejedeleme névezte magát. Végig a török szövetségre támaszkodott, nem ismerte fel időben a török birodalom hanyatlását. Sajnos hívei közül sokan átpártoltak a török ellen harcoló Habsburg csapatokhoz. 1685-ben E.Mo-i fejedelemsége összeomlott. 1690-ben a sikeres zernyesti csata után elfoglalta Erdélyt, fejedelemmé választották, de a Habsburg csapatok két hónap múlva kiszorították. A karlócai béke (1699) kimondta száműzetését, feleségével és másfél ezer hívével Törökországba telepedett le. A harc felújítására tett sikertelen kísérletek után Nikodémiában 1705 szeptember 13-án (Kisázsia) halt meg. Hamvait Felesége, Zrínyi Ilona és I. Rákóczi Ferenc hamvaival együtt 1906-ban hozták haza. A késmárki evangélikus templomban helyezték örök nyugalomra. Sok hányódás, jó és balszerencse fény és bukás kísérte életét. Házasságából több leány született, de egy sem érte meg a felnőtt kort, így benne a Thököly család elenyészett.

A család címere: négyfelé osztott vért, egy közép kisebb vérttel, melynek arany udvarában kétfejű fekete sas látszik. Az 1. és 4-ik ezüst udvarban, valamint a 2. és 3-ik kék udvarban is arany oroszlán hátulsó

lábain áll, kivont kardot tartva. A vért fölötti sisak koronájából szintén koronás oroszlán emelkedik ki, kivont kardot tartva.

A késmárki Tököly család kihaltával egy más Tököly nevű rász. (vagy most már szerb) eredetű család tűnt fel. Ennek alapítója Popovich másképp Tököli János, ki 1706-ban I. József király által magyar nemességre emeltetett. És ily címet kapott: a vért zöld udvarában bal felé hátulsó lábain arany oroszlán fut, első lábaival vörös zászlót lengetve, utána fehér lovon vörös magyar ruhás, prém kalpagos, köcsagtollas vitéz, jobb kezével kivont kardot villogtatva száguld. A vért fölötti sisak koronáján hét fehér gémtoll leng. János a ráczok élén Rákóczi ellen harcolt, 1708-ban elfogták, de megszabadult. Csanád vármegyében Kevermési és Vizesi pusztákat bírta, 1715-ben királyi adománnyal. János fia Jovan (János) aki egy görög metropolita leányát vette feleségül, gyermekük Aradon született, és belőle felvilágosult derék hazafi lett, ki hitsorsosainak, és általában a szerb nemzetiségnek javára alapítványt hozott létre. Pesten Tököly-intézetet, és szerb „Maticát” alapított. 1842-ben halt meg. Házasságából egy fia született, Péter, aki Csanád vármegye első alispánja, kir. tanácsos. 1837-ben Csanád vármegye főispánja, udvari tanácsos. 1844-ben halt meg, utód nélkül benne a család kihalt.

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cinápari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közlésel szeretnénk közre adni. Kérjük olvasóink figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

III. rész

Az időpont megszorítást komolyan kell venni! Ez a térben és időben való megkötése a koronázás eseményének, roppant fontos dolgokra hívja fel a figyelmet. Ilyen - nem beavatott koronázásnál teljesen jelentéktelen. Ott legfeljebb emlékezősül valamiféle nosztalgia vagy megszokás következtében tartják a koronázást. Pl.: a Hagia Sopiában, de semmi nem történne, ha elvinnék máshová, ugyanolyan érvényes. Nálunk nem így van! Ugy tűnik, hogy tudomásul vette a középkori magyar királykoronázás azt a tényt, hogy a földfelszín nem egyenletesen telített energiákkal, hanem nagyon komoly különbségek vannak bizonyos földfelszíni pontok energiataralmak, energiakisugárzási képessége között, tehát nem oda teszi a koronázás helyét, ahol indifferens a helyzet, vagy kártékony energiák működnek. Tudni kell, hogy eleink nagy jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy lehetőleg a pozitív energiák találkozási pontján, vagy megfelelő kifejtődésének pontján történjen a koronázás. Mert így minden hatás a legmagasabb szinten tud végbemenni! Valaki kérdezheti: jó, de hát mi köze van ennek ahhoz, hogy nagy ünnepen történjen a koronázás? Hogy hogyan működik a korona? Hát nagyon sok köze van! Ugyanis az időkor sem egyenletesen telített energiákkal! Mindenki nagyon jól tudja, hogy aki az Egyházév fogalmával, múltjával foglalkozik, hogy nem mindegy, hogy egy esemény karácsonykor, vagy húsvétkor zajlik le, vagy egy telítetlen napon! Ma már majdnem hogy egyenletesen van telítve az évkör, de olyan is az évünk! Nincsenek igazi ünnepek! De eredetileg ezek a telített napok nagyon kiugrottak, az időnek egyébként aránylag egyöntetű folyásából. Egy példa, hogy nem mindegy, hogy valakit mikor koronáznak? Emlegettem, 1440-ben ellopták a koronát. Kivitték az országból, elzalogosították, - ráadásul pont a halás ellenségünknek a német-római császárnak - aki ráadásul pályázott is a magyar koronára! Mátyás, amikor megválasztották - 1458-ban - nem volt birtokában a koronának. 1463-ig folyt a csepegtetés, hogy vissza tudja-e váltani, vagy sem? S végül, 1463-ban sikerült visszaváltania. 1464-ben igyekezett minél hamarabb megkoronáztatni magát. Miután nagy ünnepen lehetett csak koronázni, viszont tavasszal lehetett csak, hogy meg tudjanak távolról is érkező a követek, tehát „Virágvasárnap”-jára tették a koronázást. Abban az évben is nagy árvizek voltak, nem tudtak megjönni a követek; itt nem lehetett azt megcsinálni, hogy jelen van a Parlamentben 26 lézengő ritter - és akkor megszavaztatunk orszá-

gos fontosságú ügyeket, hanem csak egyöntetű, egyetértéssel lehetett, tehát meg kellett várni őket, el kellett halasztani a koronázást!

Mi a következő nagy ünnep? Mindenki Húsvétra gondol! Nagyhét indul Virágvasárnapot követően, a következő nagy ünnep Húsvét. Igen ám, de Mátyás király pontosan tudta, hogy Húsvét a feltámadás ünnepe! Ahhoz, hogy feltámadhasson akár egyén, akár nemzet, előbb meg kell halnia. Nagypéntekre tette a koronázást! S ez volt az utolsó magyar királykoronázás. Nagyon fontos tudni, hogy olyan vállalás történt, ezzel a nap kijelöléssel, aminek mi ma is végrehajtói vagyunk. **Azóta nem volt magyar király!** Tudni kell, attól, hogy valakinek a fejére teszik a Magyar Szent Koronát, közjogi értelemben király lesz, de nem biztos, hogy tényleg magyar király! Tehát nekünk már a Mátyás utáni uralkodók ellenünk uralkodtak. Részben az ügyetlenkedésükkel, részben a tájékozatlanságukkal, részben a kifejezett rossz szándékkal. Legnagyobb része nem is tudott magyarul. Nemcsak hogy a problémáinkat nem értette, nemcsak, hogy nem értünk dolgozott, hanem kifejezetten ellenünk! Kell, hogy tudja, mert ez volt az a királykoronázás, ahol még mind a 4 feltétel együtt volt. Ez az a vállalás, amit itt tett Mátyás király, nem évvált el, maig sem! Annak mi is mindannyian részesei vagyunk. Onnantól kezdve a magyarság Keresztutat jár! Ezt észre kellene már végre vennünk! Tehát nem tétnélküliek a szenvedéseink! Természetesen lesz feltámadás! De először ennek kell bekövetkeznie. Még egy: erre bizonyos érettséggel lehet csak vállalkozni. Ha körülnézünk, a világban erre nincs más nép, aki ezt vállalni tudná, és aki végre is hajtaná. Nagyon fontos tudni, hogy a térbeli és időbeli megkötések, időpont - személyi megkötések és főképp, hogy csak szent koronával lehet koronázni, ezek nem szokások, és nem avatag rigolyái a magyarságnak, hanem nagyon fontos szerepük van, nemcsak a magyarság sorsát illetően, de a világ sorsát illetően is. Mert ha egy vállalt keresztutat nem teljesíti a magyarság, abba a világ is belepusztul. Egyetlen keresztút sem volt soha öncélú, hanem mindig másokért történik és bármilyen furcsán hangzik, az ellenségeinkért is. Ez az, amit a legnehezebb megérteni. De ha valaki tudja, mit jelent a keresztútjárás, az pontosan tudja, hogy azt a keresztutat az ellenségeinkért járta. És nagyon nem mindegy, hogy ezt tudjuk-e

és úgy vállaljuk, vagy mint a vágóhídi marha hagyjuk magunkat vágóhídra hajtani, mert a vágóhídi marha vágóhídra hajtása az nem keresztútjárás!

Óriási a kettő közti különbség! **Csak vállalt áldozat számít tényleges áldozatnak!** A másik az egy lemeszároltatás. **S joga van egy nemzetnek - ha már ilyen nehéz feladatot vállalt - megismernie, mi volt az a vállalás? Ezért nem felesleges többek között a Magyar Szent Koronáról beszélni és lehetőleg minden magyar embernek illene ezt megismerni.**

Ismerkedjünk meg a többi résszel: Adva van egy Teremtői szintje a koronának, s akkor meg lehet kérdezni, ha ez valóban az Atyának a megjelenése, mért nem Atya formájában jelenítik meg, miért a Fiú formájában jelenítik meg? Ugyanis ez feltűnően hasonlít az alul, az a bronz fölötti pántozat középső lemezében megjelenő Fiú ugyancsak Pantokrátor, de fiú szerepkörben megjelenő személlyel. A trónszéktől kezdve, a két Cipruson keresztül, a tartásig, az arcig, a szakállméretig, a szakáll színéig stb. Meg lehet kérdezni, ha a felső az Atya, miért nem Atyának jelenítik meg? Sokan feltették a kérdést. Meg lehet látni, dogmatikailag milyen tájékozatlanok, illetve történetileg! A középkornak az a szakasza, amikor még teljes értékűen működött a Magyar Szent Korona, teljesen tisztán őrzi még azt a tanítást, hogy az **Atya ön magát az emberlaktá világra számára egyedül és kizárólag a Fiúban jelentette ki.** És itt nincs mellébeszélés! Az a megoldás: hosszú fehér szakáll, Atya, rövid fekete szakáll: Fiú, ez még kabaré tréfának is rossz! Ez a késő középkorban jelenik meg először, teljesen ószövetségi hatásra, ahol is megvan az előzménye úgy a Kerubok közt trónolóknak a figurájába és az tényleg meg is jelenik a német-római császárok koronájában, de **nem a magyar koronán!** Mert ott az jelenik meg, feliratában egyértelműen azonosítható! És a reneszánsz már ezt a kettősséget népszerűsíti. A barokk pedig teletölti vele Európát, mintha egy madár mindenhojva letojná a maga tojását, ugyanis a pestisjárvánnyal kapcsolatban minden Szentháromság oszlopon már ezt látjuk: hosszú fehér szakáll: Atya, rövid fekete szakáll: Fiú. Dogmatikai képtelenség!

A Magyar Szent Korona a felső részen a Fiún keresztül megnyilvánuló Atyai teremtő erő képviselője, teljesen egyértelműen. A felismerés, és szép teológiai magyarázata érthető, kerked, Kovács József plébános tollából megjelent 1984-ben, azóta új kiadásban is.

Tehát semmiféle kétség nincs afelől, hogy itt legfeljebb, a Fiún keresztül, Atyai tulajdonság sugárzik át. Ha mégis kétségünk támadna, azonnal igazolni tudjuk, hiszen az Újszövetségben van egy jelenet, ahol a Fiún teljes intenzitással átsugárzik az Atyai kör, de csak egy ilyen jelenet van! De egy olyan jelenet, ahová nem lehet meghívni a „Hegy jelenésnél” összegyülekező, megjelenő teljes tömeget, de nem lehet a 12 Apostolt sem meghívni, csak a különlegesen kiválasztott 3 jó képességű személyt. Miért? Azért, mert iszonyatos energiafelszabadulással állunk szemben! De valami egészen elképesztő méretűvel, amit egyszerűen nem lehet elviselni. Ez a 3 Apostol, akit meghív Jézus, ez a Táborhegyi átlénygülés, vagy Transzfiguráció jelenet: Ez a 3 Apostol: Péter, János, és az idősebb Jakab.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szendrői István

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi forrásközlésünk gyöngyszemekre talált Vaszkó Irén gyűjtésében, aki 1970-ben Endrődön összegyűjtött néhány archaikus imát. Hamarosan Dr. Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutató jelent meg falunkban és egy egész hangkazettányi imát gyűjtött idős endródi asszonyoktól és emberektől. A gyűjtés nem volt egyszerű, hiszen abban az időben az államrend képviselői megpróbálták megakadályozni a vallási tárgyú gyűjtéseket; s bizony itt Endrődön is AVH-sok és „KISZ”-esek állandó megfigyelése és rémisztgetése nehezítette a néprajzkutató munkáját. Szerencsére egy kis furfanggal és Vaszkó Irén segítségével szép anyag gyűlt össze az archaikus imákból. Az egész országot behálózó gyűjtésnek meg volt az eredménye, s mintegy ötezer imaszöveget, ráolvasót és variánsait sikerült összegyűjtenie Dr. Erdélyi Zsuzsannának, amelyekből válogatva adta közre a „Hegyet hágék, lőtöt lépék” című archaikus népi imádságok gyűjteményét 1976-ban.

Most olyan imákat olvashatnak, amelyek a kötetből kimaradtak és csak Vaszkó Irén gyűjteményében található meg.

„Archaikus imák...

Adatközlő: Dobos Tímár Mátyás
Született: Endrőd, 1875
Édesanyja: Kis Tímár Borcsa

Ennek az imának több variációját is megtaláltam. De ugyanezt más formában Dévaványán is imádkozták. Édesanyám dévaványai és ő is sokat imádkozta.

1.)

Én lefekszem én ágyamba,
Mint Úr Jézus koporsóba,
Fejem felett szent Keresztfá,
Mellette van 3 angyal.
Ő te szent próféta,
Hozd el azt a szent kenetet,
Mellyel az Úr Jézus kenekedett.
Kend meg házam szegletit,
Padlásomnak közepit,
A megfeszített Jézus Krisztus nevében lefekszem ágyamba,
Ő bevezessen az örök életbe.
AMEN

2.)

Adatközlő: Cs. Tóth Jánosné

Én lefekszem én ágyamba,
Mint Úr Jézus koporsóba.
Fejem felett 3 angyal:
Egyik őriz, másik vigyáz,
Harmadik a lelkem várja.
Őriztetek engem,
Beteg az én lelkem,
Nyisd meg Uram az Ég ajtaját,
Hadd menjen be az én lelkem.
Elment én tőlem az oltonos sátán.
Én fejem az Úr Jézuson: erősíts meg engem.
Neked adom lelkemet,
Fekete földnek testemet.
Piros hajnal hasad, Mária benne nyugszik.
Pokoltól rontatott.
A föld kerekességét kis ujján tartja.
Aki ezt az imát háromszor elmondja,
Úgy hozzák hozzám, mint a kolozsmai béna gyereket.

3.)

Estvéli ima

Én lefekszem én ágyamba,
Mint Úr Jézus koporsóba.
Fejem felett szent keresztfá,
Körülöttem angyal őriz.
Háromszor szól a kakas az ártatlan Jézusnak:
Keresztfára feszítették,
Három szeggel megszegezték,
Egy csepp vérét kiöntötték.
Földi füsttel füstölték,
Szent szakállit rángatták,
Szívét lándzsával szúrták,
Ecettel meg megittatták.
Ő boldogságos Szűz Mária testemet, lelkemet kezedbe ajánlom,
Ezt a kevés imádságomat:
AMEN"

Vaszkó Irén gyűjtése
Endrőd, 1970. I. 13.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Közigazgatás, igazságszolgáltatás

Gyomán
1717-1900

/:Hagyatéki eljárás:/

Eleinknél is bizony sűrűn előfordult, hogy tetemes adósságot hagyott hátra az elhunyt személy az örökösökre. Ilyen esetekben az előjáróság arra illetékes személyekkel összeíratta, kivizsgáltatta az örökséget terhelő követeléseket, különös tekintettel voltak pedig arra nézvést, hogy valóban fennáll-e az adósság, valóban jogos-e az előadott értékösszeg? Kínosan vigyáztak arra, hogy árván maradt gyerekek „meg ne rövidüljenek” s ha közvetlen hozzátartozó nem volt alkalmas gyámtyai tisztre, akkor az előjáróság jelölt ki minden szempontból feddhetetlen becületese személyt a gyámságra. Később e hivatalt vitte a „községi közgyám”. Az adósságokról az illető személy listát nyújtott be s az előjáróság a készpénz követeléseket

ingóságok, elárverezésével igyekezett kielégíteni.

„Néhai Győri Lajosné Sütő Eszter hagyatéka Ingóságának elárverezéséről 1866. november 4-én Kimutatás /: megh. : 1866. aug. 27-én 21 eszt.korában: /

1 db Nyakba való sejemkendő becsértéke 3 ft. 50 kr. Megvette Izsó Dánielné 3 ft 60 kr-ért.

1 db Kőrös bogár szín sejem kendő 3 ft. Imre Istvánné 2 ft 50 kr-ért. 1 db Kázmír kendő 2 ft. Szabó Imréné 1 ft. 37 kr-ért, 2 db fekete pamut kötő 1 ft. Szabó Imréné 1 ft. 37 kr-ért, 1 db batiz ócska rokoja 1 ft.20 kr. Imre Istvánné 1 ft. 35 kr-ért, 1 db Veres karton rokoja 2 ft. Izsó Dánielné 2 ft. 50 kr-ért, 1 db koczkás újjas szőr ruha 3 ft. Győri Bálint 3 ft. 60 kr-ért. 1 db kék karton rokoja 3 ft. Győri Bálint 3 ft. 50 kr-ért, 1 db. Törülköző kendő 20 kr. Győri Bálint 35 kr-ért, 1 db hátra való kendő 25 kr. B.Szabó József 55 kr-ért, 1 db szakajtó kendő 70 kr.Csapó István 1 ft. 20 kr-ért, 1 db Láda 1 ft. 20 kr. B. Szabó József 2 ft. 50 kr-ért.”

/: **Batiz** = batiszt, nagy sodratszámú és igen finom len vagy pamutfonalakból szőtt könnyű kelme, Baptiste 13-századi Észak Francia országi Cambrai-i tákácmester nevérol,

Kázmír = kasmír finom vékony gyapjú szövet eredetileg a kasmírkecske gyapjából,

Kőrös bogár = kőrös bogár-Lytta vesicatoria-sötétzöldes, fényes kellemetlen szagú, kőrísen, orgonán időnként tömegesen megjelenő bogár, feje, tora, potroha világosabb zöld, **Karton** = könnyű, színnyomasos pamutszövet, **Szakajtókendő** = vászonból, kenyérsütéskor a gyékényből font szakajtó kosarak bélelete, **Pamut** = „pamuk” – gyapotcserje szálából szőtt szövet, **Láda** = kelengyész tulipános láda vagy karcolt mintázatú ácsolt láda, **Ször ruha** = racka gyapjából szőtt ruha:/

„Néhai Bíró Mihály holmijának összeírása 1852. febr.21-én; 751-dik Numerus alatt lévő ház hozzá járulandó földdel edgyütt, betsára: 600 pengő forint, egy asztal 1 pfr. 12 kr., Lótza 20 kr., három karszék egyenkint 20 kr., Egy szekrín/y/ 1 pfr., egy mosó teknő 30 kr., egy rengő 10 kr., egy nyoszoja 1 pfr., 7 db akaszfa egyen kint 20 kr., egy üst 2 pfr., Kenyír szita 8 kr., Sűrű szita 6 kr., pár szűrő szita 3 kr., Serpenyő nagyobb 24 kr., Kisebb Serpenyő 10 kr., Kenyír tartó kas 10 kr., Egy tükör 10 kr., Egy falon álló Téka 10 kr., egy Lisztes Bodon 6 kr., Egy kis fa mozsár 6 kr., Tök Káposzta gyalu 2 kr., Négy rossz táj 4 kr., tizenhárom tányér 13 kr., Laska szedő 1 kr., Főző fazék 3 kr., 8 itzés Szilke 6 kr., Apró /szilke/ 14 darab öszvesen 15 kr., Egy kis ülő Szék 1 kr., Két darab Tőgyfa Deszka 6 kr., Nyúto Deszka 24 kr., Régi Zsótár 1 kr., Disznó öl tőgyfa 6 pfr. Dagsztó Láb 2 kr., favilla 1 kr., egy 8 akós hordó két fenekű 3 pfr., egy 6 akós hordó két fenekű 2 pf., egy 6 akós hordó két fenekű szinte 2 pfr., 1 két akós 1 pfr., Egy akós 24 kr., Másik egy akós 24 kr., Egy nagyobb Dézsa 10 kr., három ki-

sebb Dézsa 15 kr., Egy ásó 15 kr., egy kapa 15 kr., Egy ponyva rossz 6 kr., Egy nyoszoja két végű 2 pfr., bor 6 akó 6 pfr. 24 kr.,Egy metsző kés 12 kr., Egy kis ponyva 10 kr., Negyed fél akós hordó 24 kr., szövő 6 pfr., Vető karó 24 kr., Két gomb ászok fa 10 kr., Egy Szil deszka 15 kr., egy Biblia 1 pfr., Egy keresztyén tanítás 25 kr., 4 Szakajtó kosár 8 kr., Egy ittze karafina 6 kr., Öszvesen 643 pfr.11 kr. Hogy ezen Öszveírás eszerént esett jelen Vóitunk/ban/ Csapó János eskütt, Bíró Péter eskütt.”

Az egyes szavak leírása a gyomai nyelvjárásnak megfelelően /"i"-ző nyelvjárársban/ történt.

A leírás alaki, „helyesírási” rendjében nincsen semmi következetesség. Ugyanazon főnevet pl. írták kis betűvel, máskor nagybetűvel, stb.

A következőkben néhány ma-már ismeretlen-szó értelmét megkísérlem „felfejteni” a leltáríven történt felsorolás szerint;

Rengő = rengő pad, karosrengő, rengőszék-általánosságban: az Alföldön, Felföldön, Ormánságban az ágy elé állított pad, de pld. a kanapét is nevezték így, „**Akaszfa**” = akácfaderék, **Bodon** = bődön, élelmiszertartására szolgáló döngős faedény, vagy cserépedény fedővel, **Téka** = kis faliszekrényke, „**Tökkáposzta**” = tök gyalulva, pld. tökkáposzta leves Gyomán = tökleves, „**zsótár**” = zsoltáros könyv, énekes könyv, „**Két gomb aszokfa**” = gömbölyű aszokfa a pincében, ezeken álltak a hordók, kettő darab párhuzamosan egymás mellé téve, „**Szil deszka**” = szél-deszka, pl., elrekesztésre valamilyen célból, „**keresztyén tanítás**” = Szikszai György: Keresztyén tanítások és imádságok Pozsony 1786- 1977-ig 25 kiadásban, a ref. magyarság legkedveltebb „könyve”, „**karafina**” = üvegcorsó, „**Szövő**” = szövőszék

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kertü sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet!
Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd,
Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Higgyünk a szeretet erejében!

Gondolatok Nemeskürty István: Mi történt velünk? című könyvének ismertetőjéből

„Nemeskürty tanár urat” a Millennium éve óta az egész ország apraja-nagyja ismeri. Ő volt a Millennium kormánybiztosa, ő is járta az országot, a legkisebb településtől a legnagyobbig. Aki korábban, írásai alapján nem ismerte kedves személyét, tiszta jellemét, egyéniségét, a magyarság sorsa iránti elkötelezettségét, az a millenniumi események során megismerhette. Jót tett hazánk népének, hogy ilyen elkötelezett, jeles személy próbálta meg felrázni azokat, akik hitet és reményt vesztek Hálát kell adnunk a jó Istennek, hogy mindig gondoskodik arról, hogy a legreménytelenebb időkben is legyen egy-egy karizmatikus, tiszta lelkű és szellemű vezéregyéniség.

Már 1996-ban megjelent a „Meddig várunk? című kötete, amelynek gondolati folytatásaként írta meg a „Mi történt velünk?” című könyvét. Ebben a részben elemzi a XX. század elejétől a 2002-es választásokig kialakult helyzetet. Történelmi önvizsgálat ez a könyv, amelynek olvasása után el lehet mindnyájunknak gondolkodni azon, hogy van-e felelősségünk sorsunk, és nemzeti tragédiáink alakulásában. (?)

Néhány gondolat Nemeskürty tanár úrtól (megjelent a Nemzetőr július 9-i számában)

„Nem szűnő gyanakvással kell arra gondolnunk, hogy mennyire zökkenőmentesen „adott át” bennünket a roskadozó szovjet hatalom a Háló-zatot képviselő Amerikai Egyesült Államok érdekszervezeteinek. Tíz év alatt – a nyolcvanas évek – annyi adósságot halmoztunk fel kölcsönök formájában, hogy ezáltal önműködően pottyantunk a Hálózat kebelébe. Rossz álmunkban még azt is hihetnénk, hogy eladtak bennünket Amerikának. Am maradjon ez rossz álmom. Viszont az keserű igazság, hogy a magyarországi MSZMP –párt vezetők, akik jóval előbb tudták, merre halad a világ, mint a nemzet egésze, nem avatták be az országot a titokba, hanem sebtében felosztották maguk között azt, amit még fel lehetett osztani. De ha mégsem, az bizonyos, hogy nekünk nem szóltak, s így a világesemények készületlenül értek.

Egyszóval tehát nem sikerült megteremtünk az egységes nemzetet. A társadalom önmaguk érdekeit képviselő, örökké civakodó pártok gomolygává bonyolódott. Az országgyűlés nem az ország gyűlése, hanem egymást rágalmozó hatalmi érdekszövetségek halmaza. Együtt vannak tehát a válaszok a feltett kérdésre:

Mi történt velünk?

Nincsenek viszont végleges válaszaink arra a további kérdésre, mely az elsőből következik: Miért történt mindez? Kinek a hibájából?

Ebből a megközelítésből újra végiggondolva az előadottakat, feltűnik valaminek a hiánya. Előtűnik áll a feddhetetlen, de komor Tisza István; a hazáját szerető, de tengernyi mivoltában kormányzóként megközelíthetetlen Horthy Miklós; a zárkózott Bethlen István; a mindig rosszat sejtő, félénk és óvatosa Teleki Pál; a művelt, elegáns diplomata Bárdossy László; a népszónoki fellépéseivel visszataszító, mert szereptévesztő Imrédy Béla; a falu népét ismerő és érte tenni kész, de titkolózó, szűkebb barátai köre által sem kiismert Kállay Miklós; a betegségével viaskodó művelt gentleman, Antall József; a népszerűségért proli-gezsztusokkal ágáló Horn Gyula – mi hiányzik belőlük?

A szeretet. Ehhez a néphez haldoklásának évszázadában senki sem közelített szeretettel. Ezért a nép sem szeretett senkit. Vezetőinek

bukásakor még a kegyelet sajnálkozását sem érezette. Régi királyainknak, patriarkális földesuraknak, életüket örömet kockáztató huszárezredeseknek még volt érzelmi kapcsolatuk a néppel.... Szent László... Mátyás király... Mária Terézia... és hát persze: Kossuth Lajos! Tisza István és vele az egész nemzet tragédiájához az is hozzájárult, hogy szigorú megközelíthetlensége miatt jószerint nem ismerték. Ajánlatos elgondolkozni azon, hogy amikor Orbán Viktor egyik beszédében a szeretetre hivatkozott, hivatásos politikusok gúnycacajjal fogadták szavait, a nép, a nemzet viszont példátlan lelkesedéssel ünnepelte őt. ... Csak sajnálhatjuk azt a minisztert vagy főtisztviselőt, aki milderre legyint.

A másik hiánybetegségünk az örökké elmaradó siker-élmény. Enélkül pedig senki sem boldogulhat az életben. Nekünk az elmúlt évszázadban soha nem volt sikerélményünk...

Az első világháborúban magyar katonák százezrei vívtak ki példátlan katonai sikereket, gyakran életüket is áldozva. Legfőbb közvetlen parancsnokuktól várhattak elismerést. Amikor 1918 őszén hazajöttek – nem szöktek, nem tódultak, hanem a háború hivatalosan bejelentett végén léptek a haza földjére, akkor gúny, szidalom, kitüntetések és rangjelzések letépése, fegyverük elkobzása várta őket. Ez Károlyi Mihálynak és békeharcos csapatának megbocsáthatatlan bűne. Kállay Miklós azal búcsúztatta a harctérre küldött második hadsereget, hogy a nemzet sohasem fog elfeledkezni hős katonáiról. Ezzel szemben...

1990. után sem lehettek sikerélményeink. A dunai vízi erőmű építése miatt a Duna folyam botránnyosan gyáva átengedése Szlovákiának; a Szent Korona körüli gúnyolódások, nehogy annak felmagasztalása közös sikerélményünké válhasson...

Az egyetlen tevékenységi kör, melyben tömeges sikerélményt lehetett szerezni, a sport volt. Végso fokon ez a két hiány magyarázza az elmúlt száz év tragédiáit. De hát mégis mit tegyünk, hogy megmaradjunk?

Ne féljünk. Legyenek érveink belső ellen-ségeink ravaszul kifundált rágalmaira
Higgyünk a szeretet erejében.

Töltsük be az ürességeket, tömörüljünk egységgé. Ne tőrjünk, hogy a magyar földet – ami megmaradt – elorozzák tőlünk.

Éreztesük, hogy a nép nem a kormány alattvalója, hanem a kormány: a nép, a nemzet szolgálja-

...Nem szabad beletörödni, hogy a nemzet munkájának egyetlen elismerése a külföld urai által megszabott feltételek aláazatos végrehajtása legyen. ...

Követeljük meg a mindenkori kormánytól, hogy kimerítő részletességgel, türelemmel és gyakorisággal magyarázza el „alattvalóinak” az Európai Közösségbe való felvételünk feltételeit, szabályait, előnyeit és hátrányait. ...

Ne adjuk fel hitünket. Ne higgyük el, hogy papok, lelkeszek nem politizálhatnak. Egyenest kötelezzük...

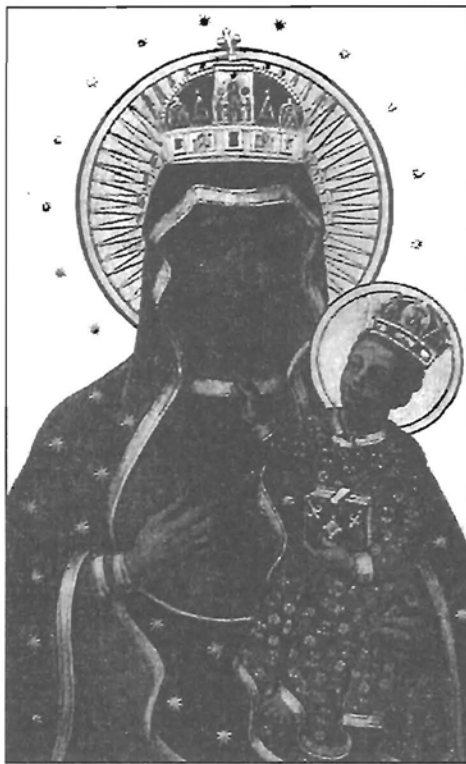
A millennium felejtethetetlen hónapjaiban gyakran kértük énekelve Magyar-országnak Szent István óta örökös védasszonyát, a Patrona Hungariaet: „Vedd el országodról ezt a sok inséget, melyben torkig úszunk... Tudod, hogy Szent István örökségben hagyott, Szent László király is minket reád bízott... Jézus fiad előtt hajts térdet érettünk, mert ha nem cselekszed, egy lábíg elveszünk... Magyarországról,

édes hazánkról, ne felejtkezzél el szegény magyarokról.”

Egy 1990 után szociáldemokratává dicsőült főelvtárs mondotta nemrégiben: tanuljunk meg kicsinyek lenni. Csakhogy mi nem kicsinyek vagyunk. Hanem csonkák! Ne tőrjünk, hogy tovább csonkítsanak! Merjünk nagyok lenni!”

Tekints országodra

Felajánló imádság

Istennek dicsőséges anyja, Magyarok Nagyasszonya, szentséges Szűz Mária, emlékezzél meg örökségedről, amelyet hű szolgálád, első királyunk és apostolunk, Szent István neked felajánlott. Tekints kegyes szemmel országodra, légy szószólónk és közbenjárónk Szent fiadnál Jézus Krisztusnál. Hozzát kiáltottak őseink, és minden inségükből kiszabadultak. Ez a remény éltet most is, ez a bizalom indít, hogy oltalmadban keressünk menedéket mi a te néped, örökséged.

Oltalmazd és védjed hatalmas pártfogással minden testi-lelki bajtól országunkat. Hazánk főpásztorainak nyerd isteni segítő kegyelmet küldetésük teljesítéséhez, híveidnek pedig buzgó szívet, hogy az élő hit vezesse őket cselekedeteikben.

Nagyasszonyunk, könyörgünk magyar hazánk vezetőiért, hogy a Szentlélek ajándékai által megvilágosítva védelmezzék az igazat, és őszinte igyekezettel fáradozzanak a közjó előmozdításán. Nagyasszonyunk, könyörgünk egész nemzetünkért. Vezesd és tartsd meg Isten szeretetében és félelmében. Nyerd bocsánatot a bűnbánóknak, állhatatosságot az igazaknak, tisztaságot a fiataloknak, hűséget a házastársaknak, pártfogást a szegényeknek, vigasztalást a szomorúaknak, a megholt híveknek pedig nyugodalmat. Krisztus a mi Urunk által. Amen

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

„Felkelt a napunk!” István, a király Csíksomlyón

2003. július 5-én jött el a várva várt nap, amikor az örömtől, meghatódottságtól hulló könnyek között több 400 ezer fősnél nagyobb tömeg a két Somlyó-hegy között Csíkszeredában élőben eredetiben nézték és hallgatták Szörényi-Bródy alkotta rockoperát. A Hargita lábánál elterülő csendes kis város hetek óta készülődött a nagy eseményre. Romániában nem volt szabad bevinni a 90-es években még videokazettán sem az István, a király-t. 2002. januárjában végre elkezdődhetett a csíksomlyói bemutató szervezése, a katolikus egyházzal is megszületett a megegyezés, hogy a pünkösdi búcsút követő kulturális rendezvény az Ezer Székely Leány Napján lesz. A csíksomlyói bemutató mintegy 30 millió forintba került, amit java részt támogatók állták, de a magyar politikai erők erkölcsi támogatását is megnyerték. A bemutató este 9 órakor kezdődött, amikor kigyúltak a hatalmas reflektorok, és a 70 ezer wattos hangfalakon megszólaltak a mindenki számára oly ismerős hangok. Alig néhány másodperc múlva a közönség tapsolt, tombolt, egyszerre énekelt: „Mondd, te kit választanál?”. Kezek a magasban, égtek a gyertyák, a közönség hangját visszhangozták a hegyek, amikor megszólalt Varga Miklós hangján István a király. Óriás tapssal köszöntötték Koppányt, akit Vikidál Gyula személyesített meg, István anyját Saroltot Kováts Kriszta alakította szintén nagy sikerrel. Az ujjongó tömeg a lázadó Laborccal (Káta István) egyszerre énekelt: „nem kell olyan Isten, kinek bünhös aki él.” István-Koppány víszály során 10 méteres lángnyelvek csaptak a magasba, a hatás szinte leírhatatlan. A bemutató végén a hatalmas tömeg szívből énekelt magyar zászlókat lengetve a Himnuszt, és a Székely Himnuszt. Az énekesek is bekapcsolódtak, és együtt, meghatódva énekeltek a fegyelmezett tömeggel. A hegyről lefelé ballagók háliját a hegyek is visszahangozták: „Köszönjük, köszönjük”.

A szerzőknek, a szereplőknek, rendezőknek olyan élményben volt részük, amiről csak meghatódottan tudtak szólni. A koreográfus és rendező a Kossuth díjas Novák Ferenc volt.

(A Magyar TV a 2-es csatornán közvetítette élőben. Akik láthatták, soha sem feledik, felejthetetlen élmény volt még képernyőn keresztül is.)

Visszaadott épületek vidéken és Váradon

Tempfli püspök a püspöki palota visszaszerzését folytatott küzdelme a vasárnap déli csendes tüntetések idén május végén véget érték. Mint ismeretes, a püspök vezetésével hívei minden vasárnap délben a Barokk Palota főbejárata elé vonultak, ahol csendes, békés demonstrációval tudatták, hogy nem mondanak le a kommunista diktatúra idején hatalmi szóval elbirtokolt püspöki székházról. Jöttek a váradi hívek, nemcsak katolikusok, protestánsok, fiatalok, öregek egyaránt, csikgörgő fagyban, és a virágzó tavaszban. Közben kőkemény politikai háttér munka folyt, egyeztettek, tárgyaltak, Nagyváradon, Bukarestben egyaránt. Nyilatkozatok tömege mellett a megegyezés csak nem akart megszületni.

Tempfli püspök meglegelve az ügy folyamatos elakadását a jogi útvesztőkben, határidőt szabott: ha július 1-jéig nem történik elmozdulás, olyan radikális lépésre szánja el magát, amire a nemzetközi közvélemény is fel fog figyelni...

Ezt követően június 14-én megszületett a protokollum, amit a püspök úr és az épület használója a Körösvidéki Múzeum igazgatója írt alá. Ennek az a lényege, hogy július 1-ig az átadás első ütemében a püspök-

ség megkapja a palota melléklépcsőházát, egy földszinti és 3 emeleti termet, és a kápolnát, valamint az épület alatti borospincét. A második átadási dátum október 1, további termek, irodák, könyvtárterem, és 5 éven belül a teljes épületet.

Ezen kívül, a váradi egyházmegyéhez tartozó településeken hat ingatlan kapott vissza a püspökség: az élesdi általános iskola épületét, a szilágyosmlyói gimnáziumot, egy telegdi, továbbá három Szentjóbbon található ingatlant, köztük a falu malmát. Tempfli József arról is adott tájékoztatást, hogy Nagyváradon négy újabb ingatlan tulajdonjogát kapták vissza, amely között van az egykori Katolikus Kör székháza, amelyben a felújítás után a Nagyvárad Filmharmónia tatja majd koncertjeit.

Öt év alatt elkészül az erdélyi autópálya

A napokban írták alá azt a szándéknyilatkozatot, a román kormány és egy amerikai cég, amely szerint megépíti a Bechtel nevű amerikai cég az Észak-Erdélyt is átszelő romániai autópályát. A befektető a jövő év elején megkezdheti az építést, és 2009 végére be is fejezi. A cég egyelőre 800 millió dolláros befektetést tervez.

Miután a Magyar Országgyűlés megszavazta (az ellenzék kivonulása után) a módosított kedvezménytörvényt, „furcsa stációhoz érkezett Erdélyben a kedvezménytörvény körüli huzavona: mintha leképződne a magyarországi kormány és ellenzék közötti vita”, olvasható az Erdélyi riport című újságban Kiss Lenke tollából. Az RMDSZ belső ellenzéke megkérdőjelezte a MAÉRT zárónyilatkozatának hitelességét, amiért nem vették figyelembe a határon túli magyarság részéről érkezett „representatív megnyilatkozásokat”, és hevesen bírálja Markó Béla szövetségi elnököt, aki szerintük nem rendelkezett az egész erdélyi közösség meghatalmazásával, hogy aláírja a kedvezménytörvény módosításának tervezetét.

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) Kezdeményező Testülete nyilatkozással fordult a magyar kormányhoz, a magyarországi és határon túli pártokhoz, civil szervezetekhez, melyben azt kéri, hogy közösen törekedjenek a státustörvény, illetve a határokon átvivő, össznemzeti politika gyökeres felülvizsgálatára és megváltoztatására.

Az RMDSZ felső és alsóházának is nevezett két fórum (SZET és SZKT) közös állásfoglalása: „Meggyőződésünk, hogy a törvény jelenlegi formájában alkalmazható a Magyarországgal szomszédos országokban, és nagymértékben elősegíti a nemzeti kisebbségek és a többségi nemzetek közötti bizalmi viszonyt, a magyar nemzeti közösséghez tartozó személyek esélyegyenlőségének javítását. A törvény most elfogadott formájában kibővítette a kedvezményezett körét, és ugyanakkor megfelel a Velencei Bizottság Jelentésében és az egyetértési nyilatkozatban megfogalmazott feltételeknek.” Az RMDSZ vezetői testületei prioritásnak tekintik a törvény körüli viták lezárását mind Magyarországon, mind a térségbeli országokban, mind az Európai Tanácsban, és elvárják a jogszabály mielőbbi alkalmazását.

Mádl Ferenc köztársasági elnök a 381 éves nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium udvarába tervezett I. György szobor felavatásának fővédnökségét elvállalta. Jövő márciusban tervezik a szobor felavatását, ami egybe esik a labancok pusztításának 300 éves évfordulójával. (I. György angol király az iskola felújítását támogatta.)

Hargita és Kovászna megyei románközösségek képviselői megbeszélést folytattak melynek során, elpanaszolták, hogy diszkriminálják a székelyföldi kisebbséget, az oktatási intézmények „etnikai alapú elkülönítése” véleményük szerint katasztrofális következményekkel járt és tovább mélyítette a román és magyar közösség közötti tátonok szakadékot. Úgy vélik, hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a székelyföldi magyarokkal szemben, a helyi projektek túlnyomó többségét a magyar közösségek nyerik. A magyarok a kulturális témákra a helyi és megyei önkormányzattól, valamint az állami költségvetésből, de még Budapesttől és a nyugati diaszpóráktól is kapnak támogatást, miközben a románok terveit folyamatosan elutasítják. A megyei prefektus leszögezte, hogy a székelyföldi románoknak más cselekvési módozatot kell követniük a jövőben, és saját kezükbe kell venni sorsukat.

Medgyessy-Nastase négyszemközti találkozóra került sor Angliában, mintegy háromnegyed órán át. A politikusok a Haladó kormányzás címmel összehívott, a politikai baloldal előtt álló feladatok kijelölésére hivatott négynapos nagy-britanniai rendezvénysorozaton vettek egyébként részt. Újságíróknak megerősítették, hogy szó volt a kedvezménytörvényről, aminek kétoldalú tárgyalása külügyminiszeri szinten folytatódik, szó volt még a csíkszeredai konzulátus megnyitásáról, Medgyessy közölte, hogy Magyarország meg akarja nyitni a képviselőlet, Nastase kijelentette, hogy a kérdést komolyan vizsgálják... A magyar miniszterelnök felajánlotta Magyarországi segítségét a román EU-csatlakozási előkészületekben.

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRANYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

IV. rész

14. AZ EURÓPAI UNIÓ

Hazánk jövőjét nemcsak a NATO, hanem még inkább az Európai Unió biztosíthatja. A tagállamok egymás iránti szolidaritása olyan kedvező légkört teremt, amelyben Európán belülről nem indulhat el háború. Eddig soha nem látott gazdasági lehetőség, hogy termékeinket egy mesterséges akadályoktól mentes, hatalmas belső piacon értékesíthetjük. A piac kibővülése ugyanakkor kockázatokkal is jár. Ezek csökkentése nemcsak a termelők rátermettségén és felkészültségén múlik, hanem a mindenkor kormány érdekérvényesítő képességén is. A Medgyessy-kormány a csatlakozási tárgyalások záró szakaszában rosszul vizsgázott. Nemzeti érdek tehát, hogy minél hamarabb átadja helyét egy, az európai téren ügyesebb és a nagyhatalmak előtt behódolásra kevésbé kész vezetésnek. Így – bár a kormányok hivatali idejének kitöltése fontos jele az ország megbízhatóságának -, a szocialista kormányzás által okozott károk csökkentése érdekében örömmel vesszük, ha az Európai Unióhoz való csatlakozásunkat hamarosan országgyűlési választások követnék.

15. ÉRVEK A CSATLAKOZÁS ELLEN ÉS MELLETT

Különös figyelemmel fordulunk azon polgártársaink felé, akik az Európai Unióhoz való csatlakozásban nemzeti függetlenségünk veszélyeztetését, sőt önálló állami létünk feladását látják. Biztosítani szeretnénk őket, hogy a nemzeti értékek megőrzésének és a nemzeti érdekek érvényesítésének éppoly elkötelezett hívei vagyunk, mint ők. Azok a veszélyek, amelyektől megriadnak, nem elkerülhetetlenek. Mindaddig az Unió összes tagállamának sikerült azokat elkerülnie. Kritikus hozzáállásukat fontosnak tartjuk, mert semmi sem veszélyesebb, mint az a hurráoptimizmus, amely az Európai Uniót földi paradicsomnak tekinti. Ha az Európát alkotó nemzetek létéből kiküszöbölhető az egymástól való félelem, több energia és eszköz marad a nemzeti értékek fejlesztésére és terjesztésére is. Az Európai Unió tagállamai közötti belső államhatárok megszűnése fokozatosan idejélműlttá teszi a magyar nemzet trianoni mesterséges széttagoltságát. Az Unió nemcsak szoros egységet hoz létre, a tagállamok gazdaságai között, hanem egyben véd is a kívülről jövő gazdasági veszélyektől. A tagság nem a globalizáció káros hatásai előtt nyit kaput, hanem épp ellenkezően, az Unió egészének gazdasági ereje olyan védelmi eszköz, amellyel önmagunk nem rendelkezünk. Mindezek alapján arra buzdítunk mindenkit, hogy nyugodt szívvel szavazzon igent az Európai Unióhoz való

csatlakozásra, s legyen rajta, (hogy legkésőbb 2006 után) a nemzeti érdeket érvényesíteni képes kormánya legyen Magyarországnak. A 2003. áprilisában esedékes népszavazás hosszú időre megszabja hazánk jövőjét. Ezer éve Szent István színté egymagában határozott a nyugati keresztény világhoz való tartozás mellett. Ma – a demokrácia korszakában – mindannyiunk lehetősége és kötelessége, hogy részt vegyen a hasonló jelentőségű döntés meghozatalában.

16. EGY AKTUÁLIS ÉS ERKÖLCSI KÉRDÉS

Az idei év egyébként egy másik szempontból is vízvonalas lesz a magyar külpolitika számára. A kormányfő szövetségi kötelezettségekről beszél akkor, amikor az Irak ellen felkészülők rendelkezésére bocsátja a taszári bázist. Mivel az Irak elleni fellépés nem a NATO keretei között történik, nincs ilyen kötelezettségünk. A világméretű terrorizmus megállítása az emberiség érdeke. Sajnos ma nagyobb figyelmet fordítanak a terrorizmus elleni erőszakos fellépésre, mint okainak felszámolására. A mai magyar kormány nagyobb készséget mutat az Egyesült Államokkal való önkéntes szolidaritásra, mint az európai Unióval való egyeztetett fellépésre. Ha bebizonyosodik, hogy Irak titokban tömegpusztító fegyverekkel rendelkezik vagy ilyeneket gyárt, jogos kívánság, hogy ezeket számolja fel. E célt inkább tárgyalásokkal kell elérni, mint a nyers erő alkalmazásával, figyelmeztet II. János Pál. A történelem arra tanít, hogy háborúval a legtrikább esetben és csak túlzott áldozatokkal lehetett megoldani a felmerült problémákat. Irak esetében nehéz az egymással ellentétes állításokon kiigazodni. Ezért számunkra az ENSZ Biztonsági Tanácsának egyhangú határozata jelent garanciát, s bármiféle tevőleges magyar részvételt csak ennek birtokában tudunk elképzelni.

17. PARLAMENTI FELADATOK

Hosszú távú elképzeléseink csak akkor valósulhatnak meg, ha a baloldal leváltására kész erők ismét megbízást kapnak a kormányzásra. Addig is kiemelt szerepe van a képviselőknek: mérséklünk kell a szocialista kormányzás kárait. (Ez nem reménytelen, hiszen a kormányjavaslatok igen sok tekintetben megváltoztak a parlamenti viták hatására. A parlamenti viták révén pedig a polgárok értesülnek a sorsukat befolyásoló döntések hibáiról. Így tudnak kellően felkészülni a választásokra.) Javasoljuk képviselőinknek, hogy minden meg nem szavazott törvénynek készítsék el azt a javított változatát, amelyet a választások után azonnal be lehet nyújtani akár gyors mérséklésére. Így például fel kell készülni a kábítószerrel kapcsolatos büntetések szigorítására.

Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
Magyar Kereszténydemokrata szövetség
Békés Megyei elnöke

1 A szeretetben vagyok igazán önmagam. Az önzetlenség az igazi énem. A szeretet adja igazi lényemet. Szeretet a nevem.

Thomas Merton

2 Nagy dolgokat nem tudunk véghezvinni. Csak kis dolgokat, nagy szeretettel.

Teréz anya

3 Mondd meg, mekkora a szereteted, és én megmondom, mennyire élsz Istenel. Mondd meg, mekkora a szereteted, és én megmondom, mennyire látod az Istent. Mondd meg, mekkora a szereteted, és én megmondom, mennyire jutottál be a mennyek országába, amelynél törvénye a szeretetben valósul meg.

R. Trine

4 Az ajándék lényege a szeretet. Az örömszerző szeretet válik tárgyá, testesül meg benne, s értékét nem az hordozza, hogy mennyit ér az a tárgy, hanem az, hogy mekkora a szeretet, amely mögötte áll.

Ravasz László

6 Mindenki annyi szeretetet kap, amennyit a szíve befogadni képes.

Michel Quoist

7 A szeretet lényébe be van zárva egy szó, amelyet amikor szeretünk, ki-mondunk: érted vagyok itt.

Boros László

8 Egyszerűen Istenben kell szeretni az egész világot, minden testvéredet ugyanabban a tiszta szeretetben magadhoz ölelve, anélkül, hogy a szeretet megnyilvánulásait elvárnád tőlük, és anélkül, hogy valaha is törődnél ezzel.

Thomas Merton

Jean Vanier

A NAP, A SZÉL, ÉS A TÉL VITÁJA (Magyar népmese)

A három jó barát, a Nap, a Szél, és a Tél, beszélgetett. Arról vitatkoztak, hogy hármuk közül melyikük a legnagyobb úr. Mind bizonygatta, hogy ő. Eppen arra jött a cigány. – No kérdezzük meg tőle, hogy melyikünknek van igaza? – indítványozta a Tél. Mikor hozzájuk ért a vándorcigány, illedelmesen köszönt: „Adjon Isten jó napot az uraknak”. Azt mondja a Nap a többieknek: No látjátok, hogy engem köszönt! De még jobban a Szelet köszöntöm, - felelte a cigány. No megállj! Mért mondd ezt? Kérdezte a Tél. Várj csak, ha eljön az én időm, megfagyasztalak, olyan hideget bocsátok rád.

Odászól a Nap is: En meg olyan meleget bocsátok rád, hogy a saját zsírodban megsülsz. Mire a vándor talpraesett választ adott: „Nem félek én az uraktól. Csak arra kérem a Szél urat, hogy a Nap próbálkozásakor fújjon a kedvemre, a Tél mesterkedésekor meg ne düljön-fújjon!”

A Szél odafordult társaihoz, és megjegyezte: „No lássátok, a cigánynak van igaza. És lássátok be, hogy mindenkinek bennem van bizalma”.

Gyulai Pál: A Szél és a Nap

Egykor régen Szél úrfival
Fogadott az öreg Nap:
Egy vándor köpenyét melyik
Lophatná le hamarabb.

Jött a szél, s magát felfúván
Zúgott-búgott, mint csak tudta,
A köpenyt úgy húzta-fúttá-
Hát a vándor mit csinál?

Előbb ugyan félelmében
Ijedten kap fűhöz-fához,
De a köpenyt majd a vállhoz
Szorítgatja, s odábbáll.

Mosolyog a jó öreg Nap,
S hő sugárja, fényes-szépén
Megindul a tiszta égen.
Hát a vándor mit csinál?

Lassabban megy, meg is izzad,
A meleget alig állja,
Majd a köpenyt földhöz vágja,
S, hogy megpihen rajt, megáll.

Egykor régen így nyéré meg
Szél úrfit az öreg nap:
Többet ésszel, mint erővel,
Így közel, úgy hamarabb!

Mackó és a méhek... (Népi mondóka)

Mackó Miki mézet left
Egy nagy odvas fában.
Jaj de jó lesz ez a méz
Gondolja magában.

A sok kis méh könyörög,
Esedezve kérte:
Jaj, ne bántsd a mézünket,
Mi gyűjtöttük téle.

De a medve nagy mancsát
Bedugta a lukba,
Jaj, de ahogy bedugta,
Azonnal kihúzta:

Mert a dűnyi darazsak
Rátörték bőszen
És a mackó úrficska
El is szaladt hősen.

A nemzetnek szüksége van a Kereszténydemokrata Néppártra - mondta a KDNP új elnöke, Semjén Zsolt

A Párt nagyválasztmánya június 28-án, a párt elnökének, - Varga Lászlónak hirtelen halála miatt megüresedett elnöki posztra - Semjén Zsoltot választotta meg. A 41 éves, sikeres kereszténydemokrata politikus, mint ismeretes az Orbán kormány egyházpolitikáért felelős helyettes államtitkára volt. Ebben a tisztségben munkáját a megkötött egyezmények sorozata, az egyházak méltóságát tiszteletben tartó új finanszírozási rendszer kidolgozása, valamint az egyházak korábban megnyírbált nemzetépítő szerepének visszaállítására tett eredményes javaslatai és tettei sikeres és ismert politikussá tették. Ebben az időszakban két magas pápai kitüntetésben is részesült.

Semjén Zsolt már 1997-ben is volt a KDNP elnökjelöltje. Akkor alig 10 szavazaton múlt a sikere, és egyben a párt sorsa is ekkor pecsételődött meg. Most biztos befutó volt, mint egyetlen elnökjelölt. Az elhunyt elnök is benne látta az utódját, amit a párt elnökségének tagjai val nem sokkal a halála előtt közölt. Semjén Zsolt nyilatkozatában leszögezte, hogy meg van arról győződve, hogy a **nemzetnek szüksége van a KDNP-re** mint pártra, nemcsak azért, mert a jobboldalon ma már mindenki kereszténydemokráciáról beszél, hanem azért is, mert az elmúlt két választási eredmény statisztikai számszaki adatai

ezt egyértelműen igazolják, hogy a mai választási rendszerben egy párt egyedül képtelen megnyerni a választásokat úgy, hogy kormányt is tudjon alakítani. Egy párt nem tudja lefedni a teljes választói akaratot...

Program beszédében hangsúlyozta: két cél legyen mindig előttünk: a nemzet érdeke és a keresztény értékek, különösen a szociális igazságosság kökemény képviselője. Nem nyugodhatunk bele, hogy a jelenlegi szocialista kormányzat a társadalmat biodiszletként kezeli, és a legvadabb vadkapitalizmust építi. A munkát túladóztatják, míg a tőkét nem. Mi XIII. Leó pápával valljuk, hogy sem a tőke munka nélkül, sem a munka tőke nélkül nem létezhet. Azonban a munka és az azt vég-

ző ember az elsődleges, a védendő érték. Kovásznak kell lennünk a jobbközépen. Ha a keresztények befolyásolni akarják az ország életét, ha valóban képviselni akarják a társadalomban a keresztény értékeket, akkor pártra van szükség, keresztény, kereszténydemokrata pártra, s ez nem más, mint a KDNP. A pálya széléről bekiabálásokkal nem lehet gólt rúgni. Párt nélkül pedig a politikai pályára nem tehetjük be a lábunkat."

A 2006-os vagy talán pontosabban a soron következő választások eredményét befolyásolni tudó pártot kell nekünk kereszténydemokratáknak nagyon rövid időn belül újra építeni, úgy, hogy az tagja lehessen a Fidesz vezette választási szövetségnek, és valóban a jobbközép kovásza lesz. Nem titkolom, hogy uniópártban gondolkodom, és reménykedem, akinek karizmatikus vezetője már mindenki előtt ismert. Ezért szeretnék a továbbiakban is dolgozni, együtt a kereszténydemokratákkal, és mindazokkal, akik a nemzet érdekét és a keresztény értékeket szeretnék a társadalomban elsődlegesen érvényre juttatni.

Császárné Gyuricza Éva
Békés Megyei MKDSZ elnöke, a
KDNP tagja

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2002. évi munkájáról

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
NYITÓ PÉNZKÉSZLET (adatok ezer Ft-ban)	621	185	944	1.533	307
BEVÉTELEK:					
1. Önkormányzati támogatás	2.979	1.638	874	1.100	300
2. Pályázat útján nyert pénzüsszeg	325	700	750	700	100
3. Szponzori támogatás	10	643	553	346	661
4. Munkaügyi Központ közhasznú tám		408	820	225	324
5. Belvíz elhárítási munkák	8	496			
6. Egyéb bev. (Apeh 1%, anyag ért., kamat bev, tagdíj)			997	50	186
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	3.322	3.885	3.994	2.421	1.571
KIADÁSOK:					
1. Személyi jellegű (bér és járuléka)	216	660	1.483	739	1.060
(adó és járulékok tartozás)		630	719	12	
Önellenőrzési pótlék			107		
2. Tűzoltó autók üzemelt. kapcs	497	464	440	775	242
3. Fenntartási kiadások	450	364	255	270	276
4. Védőfelszerelés vásárlása	329		50	758	110
5. Tanfolyammal kapcsolatos költ.	381				
6. Egyéb kiadások	422		76	141	62
7. Fejlesztési célú kiad.	1.463	1.008	275	951	
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	3.758	3.126	3.405	3.646	1.750
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET	185	944	1.533	307	128

Az Ellenőrző Bizottság megállapította, hogy a táblázatban szereplő összevont adatokból a Polgármesteri Hivatal működésére 300 ezer forint támogatást, a civil alapról az un. 1 Ft szponzori támogatáshoz 1 Ft önkormányzati támogatás elv 2002 évben megszüntetésre került.

A szponzori támogatás részletezése: magán-személy: 80 ezer Ft, jogi személy: 580,5 ezer Ft
Az egyéb bevételek között: Tagdíj: 35.800 Ft, kamat, 348 Ft, APEH 1% 8.760 Ft volt.

A kiadások részletezése: a személyi jellegű kifizetések között a polgári szolgálatosok zsold, étkezési, és ruhahasználati költsége van elszámolva.

A kivonulások üzemanyag költsége 57.263 forint (múlt évben: 135 e) volt, a gépjárművek kötelező biztosítása 33.894 forint (múlt évben 283 ezer), a tényszám jól mutatja, hogy a tűzoltógépjárművek 2002 évi biztosítása csak az első negyedévben történt meg, április 1-től a díj meg nem fizetése miatt a kötelezőbiztosítás megszűnt.

A gépjárművek vizsgáztatási és alkatrész pótlási költsége, mintegy 151 ezer forint volt.

A fenntartási költségek között a telefon használat 168.650 forint, (múlt évben: 172 ezer Ft), a gázdíj 107.651 forint volt, (múlt évben: 66 ezer Ft).

Fent kimutatott rezszi költségeken túl az Egyesületre van terhelve 184.096 Ft villamos energia költség, amelynek kifizetése jelenleg nemcsak a forrás hiány miatt késlekedik. Még egyeztetés alatt van, a terhelés reális alapja. A terhelést és a tényleges fogyasztást próbálják szinkronba hozni. (korábban ilyen jogcímen nem is kellett fizetni!)

A felhalmozási kiadások 2002 évben nem voltak. Védőruha vásárlásra 110 ezer forintot tudott költeni az egyesület pályázati pénzből.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS 2002. ÉVBEN NEM VOLT.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértel-

műen bizonyítják, hogy az egyesület vezetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a töle elvárható gondossággal gazdálkodott.

A korábbi években már tetten érhető volt, hogy megtorpant a fejlesztési lehetőség, de ez 2002 évben meg is szűnt. Fejlesztésre nem volt forrás.

Az egyesület eszközeleltárt 2002 évben nem készített.

IV. CÉL SZERINT JUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügy-minisztérium egyik pályázatán, 100 ezer forintot nyertünk

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVTŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás összege: 300 ezer forint volt.

Az előző évhez képest 800 ezer Ft csökkenést mutat. Szokásunkhoz híven visszatekintünk az előző évek azonos tartalmú számaira:

1997: 5,4 millió Ft

1998 3- „

1999: 1,6 „

2000: 0,9 „

2001: 1,1 „

2002 0,3 „

A fenti számok jól mutatják, hogy az egyesület gazdálkodása, működése soha nem látott nehézségű, fejlesztése ellehetetlenült.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE

A vezető tisztségviselők önkéntesen, a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzbeni, sem természetbeni juttatásban nem részesülnek, sem most sem a korábbi években.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉG-RŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy

TÁRSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE

céljából jött létre.
Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánossággal is köteles beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2002. évben a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 23 esetben vonult ki káreseményekhez.

Taglétszám: 48 fő, akikből 20 fő aktívan részt vesz az egyesület műszaki, vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő azok létszáma, akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz, vagy más katasztrófa esetén.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondok még megoldásra várnak.

Az EB tavalyi beszámolójában is leírta, most is megteszi, hogy: Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit részben elődeink hoztak létre azért, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a jelen vezetés és tagság kötelessége, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőnek tisztességgel átadjuk.

Tisztelt Közgyűlés a záró pénzkészlet, valamint a 2003 évi önkormányzati költségvetési támogatás összegét megismerve, ami 1 millió forint (tavaly 300 ezer Ft volt), némileg javult a helyzet, de még nem eléggé!!

Az Ellenőrző Bizottság kötelessége, hogy a Vezetőségnek és a Közgyűlésnek is felhívja a figyelmét, hogy ezzel a pénzkészlettel az egyesület működési költségeinek nincs meg a teljes fedezete, még a leggondosabb gazdálkodás mellett sem.

Ezért a 2003 évben is meg kell találni azt a megoldást, amely egyesületünk működését, és fennmaradását biztosítja, lakosságunk biztonsága érdekében.

Az EB. Emlékezteti a Tisztelt Közgyűlést arra, hogy éppen idén 77 éve alapították elődeink ezt az egyesületet, amely mindig hasznára volt az itt élőknek.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrzőbizottság a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

A jelentést az EB külön megvitatta, május 22-i ülésén, és annak alapján a Közgyűlésnek ELFOGADÁSRA javasolja., 1/2003.EB (V.22) Határozata alapján.

Gyomaendrőd, 2003. május 22

Mraucsik Lajos EB tag, Császárné Gyuricza Éva EB elnök, Hanyecz László EB tag

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrző Bizottság mandátuma lejárt. Ezennel megköszönjük mindhárom az elmúlt időszakra vonatkozó bizalmat.

Az Ellenőrző Bizottság kéri a Tisztelt Közgyűlést, hogy a vonatkozó mentesítést adja meg az EB tagjainak.

Gyomaendrőd, 2003. május 22.

Irodalmi oldal

JÉKELY Zoltán (1913-1982)
Költő, író, műfordító,

EGY KIÁLLÍTÁS MARGÓJÁRA

dők.

Jómagam „földi lomjaimat”, miután el-
lenük fellázadni hatvanévesen sincs kellő
bátorságom, két csoportra oszthatom: a
pusztán érzelmi becsüekre és olyanokra, me-
lyekért az ószeres is kínálna kisebb-nagyobb
pénzösszeget. De akár az első, akár a máso-
dik csoportba tartozzanak is, majdnem
mindegyikről állíthatom – a könyveken ki-
vül -, hogy hozzám tartozásuk vagy hozzá-
juk tartozásom gyökere a gyermekorból
levezethető animisztikus* ragaszkodás” –
írja „Tárgyaim” című rövid írásában Jékely
Zoltán.

A költő ebben az évben lenne 90 éves, s
tisztelőre rendezett kiállítást a Petőfi Iro-
dalmi Múzeum, melyet 2003. április 11-től
június 20-ig tekinthettek meg az érdeklő-

Személyes tárgyak, bútorok, könyvek, kéziratok, fotók őrzik a költő múlt-
ját, s idézik fel azt a hangulatot, melyben alkotott, a kialakított írószoba
azt a helyet, ahol barátait fogadhatta, ami hosszú sétái, kirándulásai után
visszavárta, s ahol mindennapjait élhette.

Fényképek, melyek az időtlenné váló pillanatot hozzák közel a tünékeny
jelenben, s villantják fel a kor – a XX. század – magyar irodalmának jeles
képviselőit...

Reményik Sándor, Dsida Jenő, Tamási Áron, Kós Károly, Áprily La-
jos...

Áprily Lajos, aki Jékely Zoltán édesapja, s akinek nagyságát, erős biz-
tonságát a kisfiú így látta Apa-váro című versében: „mint egy órjas, tán ő
maga a templom”.

Az első rím megtalálása: „foly a vér” a „denevér”-re, majd a költő-édes-
apa biztatására megjelenő első vers az Erdélyi Helikonban, Ballada a kóbor
kutyáról címmel.

Enyed, Kolozsvár, Budapest, Velence, Firenze, Róma, Párizs... Meg-
határozó helyek...

A tragikus sorsú Erdély, a szülőföld, ahol gyermekkorát töltötte a „fan-
tasztikus hegyek, alkonyatban süllyedő dombok, fehérítő tornyú falvak” tün-
dérbirodalmában; Budapest, ahol magyar – francia – német szakos
bölcsezhallgató, később az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa, s tá-
voli vonzások, az európai kultúra központjai, Itália, Gallia földje...

1942-ben feleségül veszi Jancsó Adrienne-t, a színész, előadóművészt,
aki sok évtizeden keresztül hűséges társa, verseinek s az erdélyi magyar köl-
tészeti kincsestárának megszólaltatója. Ő is egy képről néz ránk, egy napsu-
garas „régén-volt” időből.

Másutt a horgászbot, mely kedvenc időöltését, halászszenvedélyét idé-
zi, hatalmas kövek fehérlenek, kavicsok, melyek önálló életet élnek az íróasz-
tal lábánál, s az egyik sarokban – a magasban – harangok, több
kisebb-nagyobb harang; háttérként gyökérindák terpeszkednek a falon.
Harangok és föld között, gyökerek behálózva a teret, mélyen a földben, az
erdélyiben.

S a határokon, éveken áthajló versek. Versek és föld között.

Polányi Éva

(* kezdetleges elképzelés, amely szerint minden tárgynak meg-
van a maga lelke, szelleme)

TENGERPARTI ELÉGIA

-Aki siratni akarja hazáját,
utazzék tőle mennél távolabb;
harsogjanak alatta hosszú pályák,
suhanjon ég, föld, mint a gondolat-

Itt mondom ezt a morgó tengerparton,
hol elhagyott világom siratom;
könnyizű szél, tajték csapdossa arcom,
ha szerteporzik egy hullám-halom.

Magyar költőnek némaság a sorsa,
szavát itt még Isten sem érti meg,
s ha néha mégis hallszik monológja,
álmélkodnak tornyok, hegyek, vizek.

Te roppant víz, világok hordozója,
Tenger! Tudom, hogy nagyságos vized
az emberi nemzet zokogta sóra,
panaszomat meg kell hát értened.

Szólok neked, a messzítükrű kének,
magyarul szólok hozzád, Végtelen,
elemek eleme, földnek és égnek
szülője, hordozója, kék elem!

Már gyenge hangomat tán meg se hallod,
testem sovány, beteg és nyugtalan;
lelkemben emlékek zenéje harsog.
Ó, mért is járok itt én oktalan!

A megtett úttal egyenes arányban
hatalmasodik bennem otthonom:
mennél többet kódorgok a világban,
Enyedről annál többet álmodom.

Mind magasabb, merészebb a soháknak
röpíve, mindenik messzebbre megy;
s mihelyt kimondok egyet: újrátámad,
akár a lenyesett sárkányfejek.

Mihelyt egy bánatom levélbe róttam,
már érzem: jön az új, mint egy hajó,
melynek csak füstje lóg a horizontban,
különbön még hegye sem látható.

Szomorúságom árbockosarából
így nézek én le: a világ kerek,
az idők mélye megnyílik s a távol
görbületében népek, nemzetek.

S egy népet látok s összetört hazáját,
hazáim látom, két szegény hazám:
boszorkány-szélben úsznak, árva gályák,
s nem érnek partot soha tán.

S látom apámat és látom anyámat
s egy ház falában kopjafás szobám,
öcsém, hugom, kik benne fel-le járnak,
és sok sírt látok dombok oldalán.

PSALMUS

Én már rég a harangoké vagyok:
Erdélyben is hányszor megvizsgáltak,
Túlzengvén a boldogok kardalát,
hirdetének nem földi diadalmat.

Muzsikáló, rézszármú égi hinták,
fenn-suhognak a romlott tornyokon
hajnali széllel ütnek homlokon,
szagatják éjjünk bakacsinját.

A tündöklő nagy ablakokra, ládd,
hogy csapódik a törtszügyű madárhad!
Ott sejtí hosszú téli otthonát,
hol az egetkérő gyertyák zihálnak.

Pusztákról jönnek kósza lovasok,
koldusok tömnek a kapukhoz utat,
szekeresek és kerékpárosok
kérnek örök szárnyéket ott maguknak.

A menny kárpitján keskeny rés hasad,
Beléleszül menekő lelkek éke,
haranghintán így jut a szomjú had
a vad világ elől a szelid égbé.

APA-VÁRÓ

Nagyenyed, 1920
Kapuban állva, kisfiú mezítláb,
Pizskál lábujjal százlábut, gilisztát,
Hosszan bámul pókhálót, hangyajárást,
Hogy könnyebbé bűvölje azt a várást...

És végre, csengő áldott kis-harangszó,
megváltón s meg-megszázszorozva hangzó,
hogy elfeledkezik minden bajáról!
Mert a Kollégjum kapuja kitáru,

s az utca végén, fölnyesett, nyakig láb
akácok alján ott-terem, akit várt,
és jön-jön, hosszú léptekkel, sietve,
hóna alatt száz dolgozat-füzettel.

Olyan nagy már, az árnyékból kibomlón,
mint egy órjas, tán ő maga a templom;
elől keskenyre gyűrt vadászkalapja
magasabb, mint a nagy torony sisakja –

És elborítja, mint valami felleg:
mily pöttöm ő roppant alakja mellett!
S most lehajol s félkarral ölbekapja:
mint az Isten, olyan erős az Apja.

KIMONDHATATLAN

I.

Az éjben már édes-keserű hold-zsag,
s a tücsökhang egy oktávval leszállt,
a nyáron annyi sirást tékoztalt!
A Nagy Panaszot kimondták legalább!

A gyászos ősz suhogó fátyla megjött:
tücsök-búval bélelve bánatom,
csak sóhajtozom itt értük, helyettük –
mert képtelenség AZT kimondanom.
1933

II.

Valami emlék jön, de honnan! Tódul, el-
áraszt, lerohan.

Ámulva várom, szívdobogva, s belemerülnek
boldogan.

E földi lét nem földi titka mindjárt tudni fo-
gom, mi volt, és jelenemből kiszakítva, szürcsöl-
hetem, akár a bort!

- De illan, mielőtt elérne. Pedig nem álom
volt. Dehát mi! S tegnap! Ezer éve!... Talán nem
is én éltem át.

1981

Izós ízek augusztus

Gyuvecs (balkáni specialitás)

Egy kg padlizsánt megmosunk, kis kockákra vágunk és besózzuk, hogy kesernyés levét kidobja, majd leöblítjük, kinyomjuk. Burgonyával, papirkával, zöldbabbal, paradicsommal, hagymakarikákkal vegyítjük, félretesszük. 40 dkg bárány és/vagy marha lapockát (esetleg vegyesen) apró kockákra vágunk, felforrósított olajon, erős tűzön, hirtelen megpirítjuk. Rádobunk hagymát, áttört fokhagymát, 2-3 percig tovább pirítjuk, majd átesszük egy mélyebb sütő tábla. Hozzáadjuk a zöldségeket, sózzuk, borsozzuk. Fólia alatt egy órán át pároljuk, majd levesszük a fóliát, hogy elpárologhasson a leve. 4 tojást 1 evőkanál liszttel, 2 dl joghurttal és 1/2 kiskanál sütőporral és vágott petrezselyemmel elkavarunk és a gyuvecstre öntjük, erős tűzön addig sütjük, amíg szép piros nem lesz a teteje.

Seidl Ambrus

Sarokház Csemege

Ct.: Tímár Vince

Pont
Áruházlánc

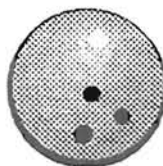
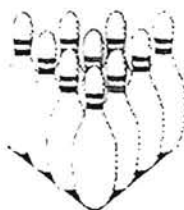
Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

☞ hűtött üdítők, sörök	
☞ Mizo tejföl 25%	54,-
☞ fagyasztott kacsamáj	449,-
☞ Santos sör	99,-
☞ reggeli ital 1 l	99,-
☞ Merido Mokka 250 gb	299,-
☞ Balfi ásványvíz 1,5 l	49,-
☞ befőző fólia 4 íves	45,-
☞ kapros savanyúság tartósító	89,-

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 6-tól 19-ig,
szombaton 6-tól 12 óráig, vasárnap 7-től 11 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

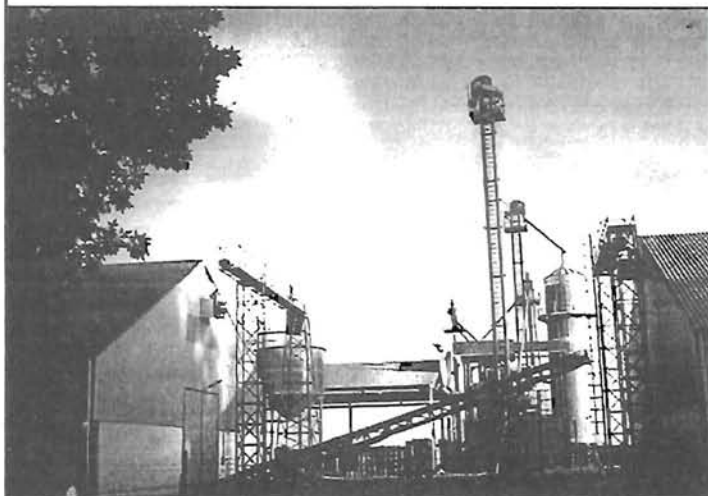
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

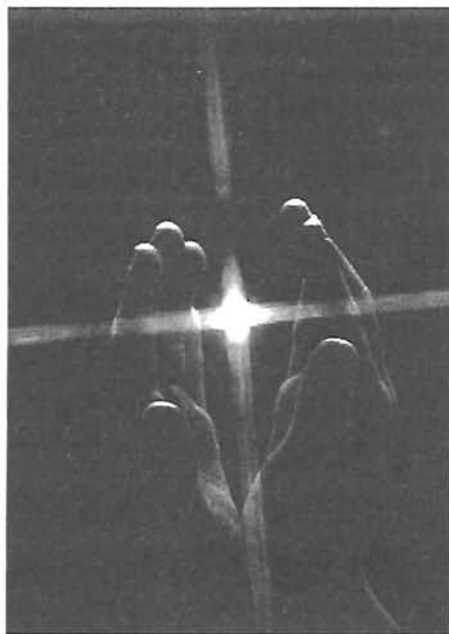
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem milnak el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BUZA IMRÉNÉ NÉMETH MARGIT, aki Hunya, Petőfi u., 11. sz.

alatt lakott, július 1-én, 89 éves korában lelkét Isten kezébe helyezte. Gyászolják: gyermekei, unokái és a rokonok.

CSERENYECZ JÓZSEF július 3-án, 91 éves korában hosszú szenvedés után megtért Teremtő Urához. Korábban az Öregszőlőben, idős korában a Rózsakert Otthonban élt Gyászolják: rokonai és az otthon lakói.

CSERVEN VINCE Hunya, József Attila u. 12. sz. alatti lakos, rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gászolják: felesége, fia, menyé, unokái és a rokonság.

DAJKÓ JÓZSEFNÉ aki a Vásártéri lakótelepen élt, 64 éves korában, július 22-én az örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: Családja

GYEBNÁR JÁNOS pincér, aki a Blaha úton élt, 74 éves korában rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolják: felesége, leánya és családja, rokonai, ismerősei, és a Kereszténydemokrata Szövetség gyomaendrői tagjai.

HUNYA ELEK volt hunyai lakos, július 4-én, 92 évesen Dunakeszin meg-

tért Teremtőjéhez. Gyászolják: fia, menyé, unokái, dédunokái és a rokonok.

SZABÓ IGNÁCNÉ született Hanyecz Ilnoka, aki volt endrői és hunyai és budapesti lakos, 85 éves korában, visszaadta lelkét Teremtő Urának. Hamvait Budapesten, a Szent Gellért Kápolna urnatemetőjében helyezték örök nyugalomba, szeretett férje mellé. Gyászolják: a családja, testvére, barátja és az Endrődiek Baráti Köre.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Endrői népballada

Kiszely Lajos csendőr legény
Kakastoll leng a süvegén.
Olyan gangos a járása,
Míntha táblabíró vóna.

Két durranás hallik csupán.
Ott fekszenek békésen mán.
Reggel találtak reájok
A szénát gyűjtő leányok.

Sok lány felsőhajta ha látja,
Dobos-Tímár Brigittája,
Rajt felejtette szemét,
Elcsavarta nyakas fejét.

Kötényzsebben búcsúlevél.
Pirosra festette a vér.
-Ne sirassál apám, anyám,
Ellenezteték a babám!

Perpatvar van Doboséknál.
Brigitta sír, apja ágál:
Gazdag vagy te édes lányom,
Vőnek gazdag legényt várok.

Jaj de szépen muzsikálnak
Dobos-Tímár Brigittának.
Nagyságos úr keresztapja,
Búcsúztatót az húzatja.

Leszállt az éj, néma a csend.
Tímár Brigitta hová ment?
Piros arca fehérre vált,
Azt beszélnek a mezőn hált.

Jaj de szépen harangoznak
Dobos-Tímár Brigittának.
A lányt a dombra temetik,
Kiszelyt árokba földelik.

Lásd, itt vagyok Kiszely Lajos!
Örökké veled maradok.
Mit bánom, hogy apám, anyám
Mennyi átkot szór majd reám.

Három óra, virrad is már,
Töltött puskád irányozd rám!
Tedd kezedet a szívemre,
Ahol dobog, ott lőj bele.

1947-ben Csejt pusz-
tán tanítottam, akkor hal-
lottam Földvári
nagyamától ezt a nép-
balladát:

Márton Gábor

Az endrői Központi Katolikus Temetőben **kriptasort nyitottunk**. Lehet kriptahelyet vásárolni. Érdeklődni lehet az endrői plébánián.

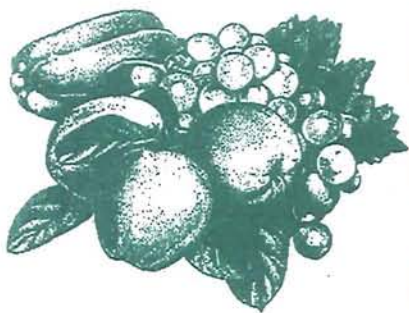
Koloh Gábor endrői származású szeghalmi gimnazista kutatja családjának eredetét. Endrődön járt, és egy verset küldött, 2003. június 28-án:

Endrői rózsaszirmok

Csak a gyönyörű érzése marad,
ahogy Endrődön a templom
bejáratánál útban érzem magam
- üres az Isten háza...

Azt érezd meg, azt a pillanatot,
ahogy megérint és válladra
helyezi nehéz, megtört kezeit
a dédapám – fél évszázada porlad...

Akkor és ott s mindörökre
megértettem, hogy én csak
vázolni próbálok azt,
amit már megérteni sem lehet.

Kert- barátok- nak

Emlősök a kiskertben - III. rész

Vakondok

Európában és Kelet Ázsiában őshonos. A vakondtúrások jelzik jelenlétét. Testének felépítését meghatározza a földalatti élet. Végtagjai igen rövidek, mellső lábai tenyérrrel kifelé és hátrafelé fordulnak (jól látható ez a képen) Lábujjait kötőhártya kapcsolja össze, és tompa végűek. Az ujjak végén erős karmok segítik a föld kaparását. Pici szeme az orra mögött helyezkedik el. Fülkagylója nincs, hangjaratát egy bőr borítja, mozgatni is tudja (nyit és zár). Bundája fekete, fényes. A lába, orra, hús vörös színű. A teste farkokkal együtt, általában 14-17 cm hosszú. 15-50 cm mélyen van a föld színe alatt. Nyáron a felszínhez közelebb tartózkodik, mint télen. A felszín alatt folyosókat váj, amelyet szinte művészi módon épít ki. A főfolyosókból kivezető alagutak keskenyebbek. A hálókamrája, a főfolyosó falai kemények, mert összetömríti, összenyomkodja a földet. Kamráját szalmával, levéllel, fűszállal, mohával béleli ki, ott alszik, vagy pihen. A fő folyosó sok esetben 25-50 méter hosszúságot is elér, útját a túrásokból, valamint az elszáradt növényekből követhetjük, ugyanis a járatkészítéskor elrágja a gyökereket. Táplálékszerzés céljából a meglévő és kiépített folyosókon kívül igen sok laza folyosót váj ki, és sok esetben a földet a felszínre hánnya. Ezek a laza földtúrások a levegőhöz jutását is biztosítják. A legalsó folyosó legmélyebb pontján aknákat ás, hogy a víz ott összegyűljön, ebből iszik. Igen gyorsan tud ásni, mert a nyakizmai segítségével befúrja orrát a talajba, és mellső lábai segítségével oldalra kotorja a földet. Tápláléka giliszta, tötetű, csiga, bogár, kukac, pajor. A folyosójába betévedt mezei egeret, békát is szívesen megeszi. Jó a szaglása és a hallása, így könnyen megtalálja a táplálékát. Négyheti vemhesség után 3-5 kölyköt fial, melyek igen gyorsan növekszenek. Téltre összegyűjti a táplálékát. A kártékony rovarok pusztításával hasznot hoz, de a kultúrnövények elpusztításával kárt is okoz. Ellensége a görény, menyét, bagoly, gölya.

Sün

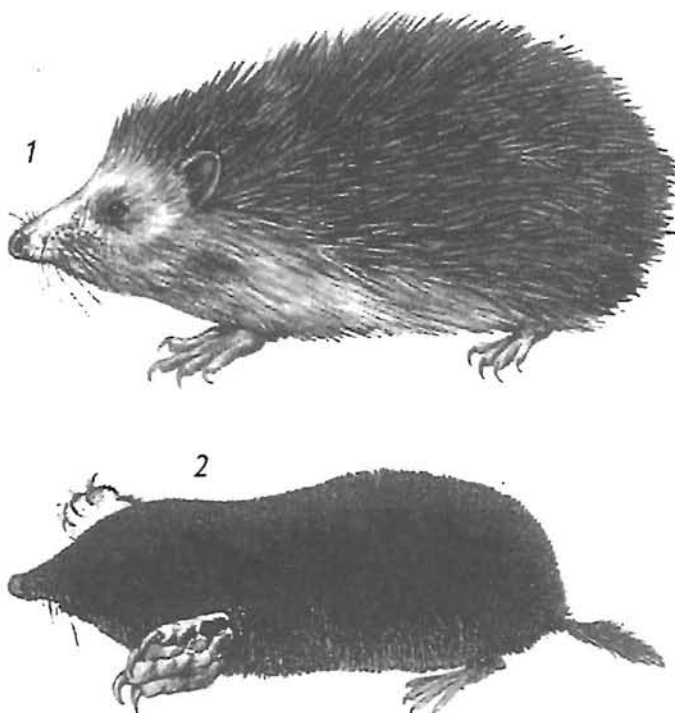
Kedves kerti barátunk. Kora tavasszal a langyos, meleg fuvallatú ligetes erdőben sétálva az avarban ha mozgást, halk csörgést hallunk, az nem lehet más, mint a sün. Az állatmesékben tuskéshátúnak nevezik. Mulatságos, félnék de jóra való derék állat, dolgozva, sokat fáradozva éli életét. 25-30 cm hosszú, végtagjai rövidek. Feje előre keskenyedik, majd orrban végződik. A tuskék megvastagodott szőrök. Általában 8-10 évet is él, tavasszal az utakon sajnos sok esik a járművek áldozatául, mert igen lassú a járása. Egész Európában elterjedt. Sűrű bokrok alatt, a mélyedésben rendezi be tanyáját, melyet szénával, levéllel bélel ki. Ha viszonylag

csendes helyen van, akkor még nappal is elindul táplálékszerző körútra. Jó a szaglása, de látása gyenge. Évekkel ezelőtt a házunk kertjében is élt egy tuskéshátú. Meglepett arcvonásainak játéka, a rosszkedvtől, a legderűsebb vidámsáig az érzelmek szinte valamennyi fokozata gyors egymásutánban végig suhan rajta. Vesztély esetén orrát, lábát a hasához szorítja és összegombolyodik. Ez a védekezési forma nem esik nehezére, mert erős bőrizmai nagy erővel működnek. Tápláléka: szöcskék, tücskök, svábbogarak, cserebogarak, csigák, egerek, apró madarak. Ezért igen hasznos állat. Párázás után 3-6 utódot hoz világra, melyek csupaszok, de 24 óra múltán előbújnak a kis tuskék. A telet átalussza, mély álmomban van márciusig, a hideg idő elmúltáig. Ellensége: a róka, bagoly. Ha a fiatal kölykök táplálékszerzésre hideg ősszel kimerészkednek, a hajnali hidegben megdermednek, és gyakran elpusztulnak.

Hunya Alajos

képek:

1. sün
2. vakondok

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

nyári ajánlataim:

- grillsütők, bográcsok, állványok
- hűtőrácsok, jégakkuk
- szivattyúk, öntözőtömlők, szórófejek
- fűnyírók, szegélynyírók, sövényvágók
- kéziszerszámok, szegkek, csavarok
- háti és kézi permetezők, vegyszerek
- fóliák, takaróponyák, műanyagárak
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- befőzéshez üvegek, üvegtetők
- ventilátorok, barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 l 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománctestek, ecsetek
- VAPOREX falszárító adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Június 23-tól július 20-ig Gyoma
belterületén 7,1 mm csapadék hullott.
Tavaly ugyanez időszak alatt 9,3 mm.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: cvjv12218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,
Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRÖD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 9. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2003. szeptember**

Pannonhalma 2000-2003

Őrizzetek meg, akik szerettek,
el ne tévedjek,
el ne tévedjek, haza érhessek.
Haza érhessek, eltévedt gyermek,
ahol még várnak.
Ahol még várnak, oda találjak.

(Csontos Vilmos: Őrizzetek meg)

Gyermekkoromban mindig irigyeltem azokat, akik ugyanabban a házában éltek, ahol dédszülei is, hozzájuk képest gyökértelemnek éreztem magam. Sokat küszködtem azzal, hogy hová tartozom. Hiszen 1956 után „messziről” vetődtünk Endrődre.

Azóta már tudom, ki vagyok, hol is vannak a gyökereim. Ha éhes vagyok, eszem, ha szomjazom, találok inni valót. Ha szellemi táplálékra van szükségem, ott vannak a könyveim, barátaim, diákjaim, s a millennium (2000) óta minden nyáron mostmár a Rákóczi Szövetség szervezésében **Pannonhalmán a Kárpát-medencei magyar történelemtanárok találkozója**. Ódacsaltak a fiatal szervezők (mindannyian lehetnének a tanítványaim) a meghirdetett címeikkel: **Millenniumi Számvetés, Hullámtérben - a magyar XX. Század, a hagyományos értékek válsága**.

Csodálatos középkori környezetben, a bencés diákok kollégiumában, előadásaink a Telemi-teremben, a határon túli tanárokkal együtt mi, **Maradék Magyarország** képviselői a múlt-jelen-jövő gondolataival a vállunkon egy hétig nagyon jól érezzük magunkat. Bár tudjuk cselekvőképességeink határát, néha mégis rajtakapjuk magunkat az álmodozáson.

Szinte minden előadótól tanultam valamit. **Tökécszi Lászlótól** a középosztályban való hitem megerősítését, **Rókusfalvy Pál** az értelmiség küldetés-tudatának szerepét olyan erőteljesen bizonyított, hogy mindannyian hitünk - legalábbis az előadás alatt - **sors-alakító** szerepünkben. **Kopp Mária** doktornő a magyarok lelkiállapotának elemzésekor a lelki egyensúly alapvető tényezőjeként az önzonosság-tudatot (identitás) adta meg, akkor érezzük magunkat jól a világban, ha békében vagyunk önmagunkkal. A kényszerű kis és nagy megalkuvásaink mennyi erőt vesznek el életünkéből! **Éry Kinga** ré-

gész a magyarság etnikai képéhez megerősítette, hogy **kettős gyökereiket igazolnak a leletek**. **Prof. R. Várkonyi Agnes** a Rákóczi évforduló méltó megemlékezéséhez segített hozzá csodálatos személyiségeivel, **Földesi Margit** fiatal kutató-tanár megnyugtató benünket, hogy a jövő tanáregyéniségei is tisztán látják - adják át a **megszállók erkölcsét a II. világháború után**. **Kondor Katalintól** a gyors észjárását, harcolni tudást irigyeltem meg, a Terror Házána igazgatóhelyettesétől az önbizalmat. De jó volt Makovecz Imre fiatal tanítványát hallani, hogy az építészek között is ott vannak a hagyományos értékek tisztelői!

Az esti programok / filmek, színdarabok/ mellett a nagy beszélgetések és a játékok a legkedvesebbek élmények. A kapott helyzetgyakorlatokat rögtönözni kell, az ilyenkor **mosolyra/sírásra fakasztó érveinkhez** összeszedettség kell, mert a fiatal rákóczi szervezők egy évig gyűjtik ötleteiket:

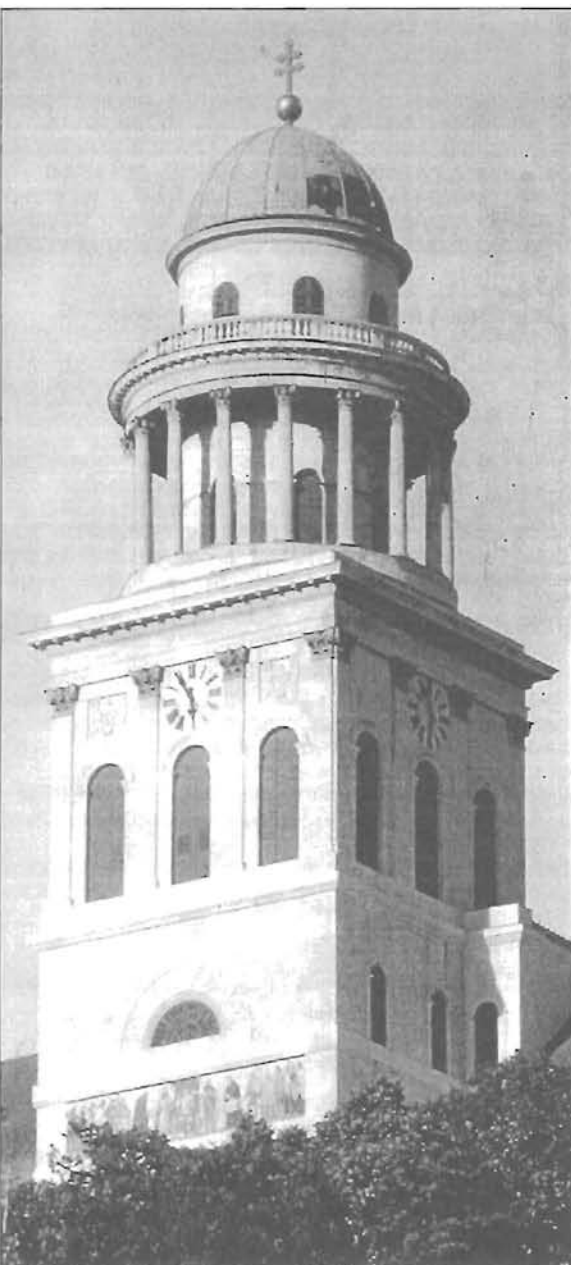
- Szent László király és jelenlegi külügyminiszterünk ütköztesek érveiket a kettős állampolgárságról
- Árpád fejedelemről próbálja megvenni az ukrán maffia Kárpátalját
- Román szempontról érveljenek az erdélyiek az EU-csatlakozásról
- A 210-es (!) ügynök bizonyítsa be a KGB-nek, hogy ő a Szu felosztásán dolgozott.....

Az első pannonhalmi találkozó dobhentem rá, hogy az én érmelléki és kárpátaljai-beregi gyökereimmel sem tudom tökéletesen megérteni a határon kívüli létet. Bármennyire is akarom évek óta a magyarságérzésemet átadni diákjaimnak, én magam rácsodálkoztam, hogy a felvidéki fiatal tanárok megzenésített versei ugyanazok a költemények, amelyeket én is nagyon szeretek. Hát így belénkgyökeredett Trianon! Én is manipulálható vagyok?

Itt minden dal egy többlettartalmat kapott! Csodálatos dallamokkal kiénekeltek legalább rövid időre a határon kívüliek (nemmagukválasztotta) sorsát. Tompa Mihály A gólyához írt verse Pannonhalma hegyéről minden évben megérint mindenkit:

„Neked két hazát adott végzeted,
Nekünk csak egy volt, az is elveszett.”

Ricsey Edit

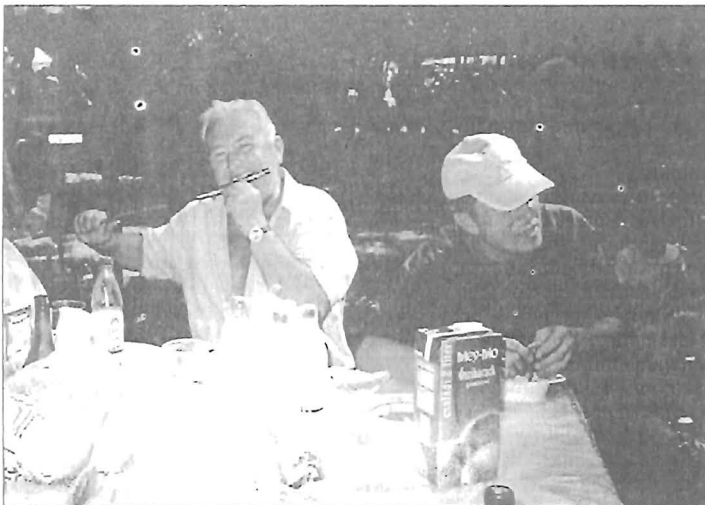
Önnök joga van tudni...

Szent István napi ünnepség városunkban

Harmadik éve, hogy az endródi településrészen nagy sikerű, minden korosztályt kielégítő szép ünnepségsorozat került megrendezésre Szent István ünnepén. Hogy is kezdődött? A Barátság Sportegyesületért Alapítvány néhány kurátora gondolt egy nagyot, a Millennium évzáró időszakában, és a gondolatot tett követte. Szép, bensőséges, de sokkal szerényebb keretek között volt az első év ünnepe, de egy biztos, örökké emlékezetes marad. Az a sok-sok ember a gyönyörű zöld gyepen, a gyermekek önfeladta hancúrozása, a felnőttek víg kedve, a sport élet támogatóinak kitüntetése, a neves zenészek és énekesek, mind arra voltak, hogy szépen ünnepeljen a nép, mindenki érezze jól magát. Nyilvános új kenyér szentelés, cipó osztás, és az esti tűzijáték tette fel akkor is a koronát az ünnepi eseményekre. Ez volt a kezdet! Immár, két éve.

A következő évi, azaz a tavalyi rendezvény már sokkal nagyobb méretű volt, de az ideje! Minden elképzelést, várakozást felül múlt. Az ünnep előestéjén már elkezdődött a mulatozás. Neves énekesek, zenészek gondoskodtak a jó kedvről, bál volt a gyönyörű, csillagos augusztusi éjszakában, az endródi ligetben! Az ünnep napján a nemzetközivé nőtt halfőző verseny közel nyolcvan résztvevővel, az új kenyérszentelés, a cipóosztás, a népitáncosok, a Suttymba zenekar, a mazsorettek, no és a legerősebb ember jelzővel illetett Fekete László vezette kötélhúzás, mind-mind a nagyérdeműt szolgálta. Jól érezte magát mindenki. Az Önkéntes Tűzoltók is nagy örömet okoztak a gyermekeknek; a katasztrófavédelem egyik járműven kedvükre csúszkálhattak, szívesen álltak még sorba is ezért a mulatságért.

A késő esti tűzijáték mindnyájunk csodálatára rászolgált.

Nagyon sok nevet fel kellene sorolni, akik nagyon megérdemelnék, hiszen sokat dolgoztak, áldoztak azért, hogy méltóképpen ünnepeljen a sok-sok ember, és mindenki jól érezze magát otthon, ne kellejen egy kis mulatságért a szomszédba menni. A szponzorok neve szinte állandó. Már ismerik korábról a neveket az olvasók is, mindig ugyanazok a személyek, cégek, akik egy-egy óvodai, iskolai, vagy más civilszerveződés rendezvényeit támogatják. Nem sorolom most fel név szerint, de mindnyájunk ne-

vében őszinte köszönetet mondok a helyi vállalkozóknak és cégeknek, és mindazoknak, akiket illet, akik segítettek a rendezvényt. Köszönet illeti a helyi önkormányzatot is a jelentős anyagi támogatásért.

De volt valaki, a főszponzor, a főszervező, akinek a nevét mégiscsak leírom, mert az ő vállalása, az ő szerepe olyan jelentős, hogy most az egyszerű nem maradhat névtelen (remélem, megbocsátja nekem). Elmondom hát mindenkinek, hogy Németh Dezső endródi vállalkozó nélkül ez a nagyszabású, emlékezetes, az ünnephez méltó rendezvény nem jöhetett volna létre. **Köszönjük a felejthetetlen ünnepet!**

Császárné Gyuricza Éva

DOMOKOS LÁSZLÓ országgyűlési képviselőnk sajtótájékoztatójából:

ÉPÜL A 44-ES: EGYET ELŐRE, KETTŐT HÁTRA

2006-ra ígerte a 44-es gyorsforgalmi út megépítését a Medgyessy-kormány.

A Fidesz –Magyar Polgári Szövetség Békés megyei parlamenti képviselői, és megyei polgármesterei szerint hiába ígerte a négysávos pályára és kerülő utak megépítését, a nemzeti fejlesztési tervben már nem is említi a 44-es út építésének támogatását.

Babák Mihály parlamenti képviselő és Szarvas város polgármestere azt is elmondta, hogy a Békés Megyei Közútkezelő Kht. tájékoztatása szerint nem készültek el a környezet és hatástanulmányok sem. Ennek alapján elmondható, hogy semmi esélye annak, hogy az ígért határidőre átadják az utat.

Békés megye gazdaságának fellendítéséhez elengedhetetlen a 44-es gyorsforgalmi út megépítése, hangsúlyozta Domokos László a Fidesz Békés megyei elnöke. Sokat veszíthetünk azzal, ha nem készül el az út. A Békés Megyei Fidesznek az a célja, hogy a megyében élő családok nyertesei legyenek az uniós csatlakozásnak. Ennek érdekében új, jól fizető munkahelyeket kell teremteni. Ez pedig elképzelhetetlen, ha nem épül meg mielőbb a 44-es gyorsforgalmi út.

A Fidesz már többször kijelentette, hogy a 44-es út gyorsforgalmi-vá fejlesztésének érdekében kész együttműködni a megyében és az országgyűlésben egyaránt. Már a költségvetési vita során is több törvénymódosítási javaslatot nyújtott be az országgyűlés elé, ami pénzforrást biztosított volna a munka folytatására. Ezekre a javaslatokra meggyőzően szocialista országgyűlési képviselői NEMMEL szavaztak!

Békés megye lakosságának érdekében, a pártterületeken felülemelkedve minden megyei képviselőnek a megye javát kellene szolgálni, hangzott el Domokos László országgyűlési képviselő sajtótájékoztatóján.

Domokos László képviselő postájából:

Országgyűlési Képviselőnk kérdéseket tett fel Dr. Németh Imre Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter úrnak, amelyre a választ az alábbiakban közöljük:

„Tisztelt Képviselő Úr!

A Házaszály 91.§-a alapján K/4369. számon hoztam benyújtott, „Miért csökkentette a minisztérium a földalapú támogatás összegét? Az aszály okozta károk megtérítésére milyen támogatást nyújt a minisztérium? Támogatja-e a gazdák rendkívüli többlet öntözési kiadásait a minisztérium?” című írásbeli kérdésre adott, július 8-án kelt válaszlevegelyben foglaltakat – ígéretemhez híven - az alábbiakkal egészítem ki.

A minisztérium előterjesztése alapján a Kormány július 9-ei ülésén döntés született arról hogy:

a/ azon termelők, akiknél a nyári betakarítási kultúráknál (a zöldségféléket is beleértve) a szőlő-és gyümölcskultúrákban, az erdősítésben, valamint a halastavakban a 2003. évi fagykár és aszálykár átlagban eléri, vagy meghaladja a 30%-ot, végleges kárenyhítő támogatásban részesülnek.

b/ a végleges kárenyhítő támogatás mértéke a 30% feletti kárösszeg 30%-a. A végleges kárenyhítő támogatásra fordítható összeg országosan legfeljebb 10 Mrd Ft.

Azon termelők, akiknél a nyári betakarítási kultúráknál a terméskiesés eléri, vagy meghaladja a 20%-ot, a támogatásra előleget is kaphatnak. Ennek összege a zöldségfélék, valamint a gyümölcs esetében 6000 Ft/ ha, az egyéb szántóföldi kultúráknál 3000Ft/ha.

c/ azon termelők, akiknél az említett kultúráknál bekövetkező hozamkiesés eléri, vagy meghaladja a 20%-ot, kedvezményes hitel felvételre jogosultak. A hitel összege legfeljebb a 20%-on felüli kárérték, lejárat 5 év (ezen belül 1 év törlesztési türelmi idő). A hitel tőkeösszegéhez 60%-os készfizető állami kezességvállalás és 70%-os kamattámogatás kapcsolódik.

A Kormány határozatának megfelelően az FVM elkészítette és az előírt tárcaközi és érdekvédelmi szervezetekkel történő – egyeztetéseket követően július 22-i hatállyal megjelentette a konkrét feltételrendszert tartalmazó 84/2003.(VII.22.) FVM végrehajtási rendeletet.

Budapest, 2003. július 30.

Tisztelettel: Dr. Németh Imre

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

50 éves találkozó - Az augusztus végi ünnepi hangulathoz már hozzá tartozik az általános iskolában végzetek jubileumi találkozója az endrődi Domszögön. Idén azok találkoztak, akik 1953 nyarán fejezték be itt Endrődön az általános iskolát. Sokan, eljöttek az 50 éves találkozóra. Ötvenkét volt kis iskolás, ma már többnyire fehér hajú felnőtt emlékezett némán 14 volt iskolás társukra, akik már nem lehettek közöttük. Az Alma Máter nevében Varjú József nyugdíjas igazgató helyettes köszöntötte a találkozó résztvevőit. A Himnusz éneke után Timár Sándor és Dinya Máté ABC szerint olvasta fel az osztály létszámot. Az egykori kisdíjak orvosként, mérnöként, jogászként, mezőgazdasági szakemberként, tanárként és több más kiváló szakmában jó szakemberként álltak, - többen még ma is- helyt az életben. A találkozón megtalálták egymást a régi kedves társak, barátok, és hosszú-hosszú beszélgetésre, emlékezésre volt alkalom a szép, meleg nyári estén. A szülőföld varázsa meghitt hangulata a hazatérőknek, és itthon lakóknak egyaránt feltöltődést adott a következő időre. Sajnos csak két tanár - sokuknak egyben példakép- vehetett már csak részt, Vaszkó Irén és Márton Gábor, akik az öreg diákok köszönetét és szeretet virágait, a világháború hőseinek emlékművenél helyezték el.

Gyomaendrőd, 2003. aug. 16.

50 éve végzett óvónők találkozója Gyomán

Elegáns meghívón Beethoven gondolata:

„Az ember hivatása:

-szeresse a szepet,

-kövesse a jót,

-és cselekedje a legjobbat!”

Ez volt a mottója annak a meghívónak, amivel hívták a szervezők az 1953-ban végzett óvónőket, akik a Szarvasról Gyomára áthelyezett képzőben végeztek.

Augusztus 23-án került sor a találkozóra. Nagyon nagy készülődés és szervezés előzte meg ezt a találkozót is, hiszen annak ellenére, hogy minden 5-ik évben találkoztak, de voltak olyan évfolyamtársak, akik az elmúlt 50 évben egyszer sem tudtak eljönni. Minden eszközt, ismerőst, kapcsolatot felhasználtak a szervezők a volt társak felkutatására.

Harmincnolc címet tudtak felkutatni szerze az országban, akikből huszonketten tudtak eljönni. Itt volt az osztályfőnök és két gyakorlatot vezető óvónő is. Idős korukra való tekintettel három tanár sajnos nem vehettek részt e jubileumi találkozón.

Megemlékeztek az elhunyt tanáraikról, és az öt elhunyt osztálytársáról. Szeretettel és aggódba gondoltak azokra az osztálytársakra, akik betegségük miatt nem tudtak eljönni. Melegen köszöntötték a „ke-rek” évfordulót ünneplő osztályfőnököt, és nagyon nagy örömmel öleltek egymást a régen látott társak, az arcvonásokban fel lehetett mindenki ismerni a régi, szép vonásokat is. A szervezők igen szép ajándékkal és meglepetéssel kedveskedtek: Mindenki kapott egy kis díszdobozt, amelyben a születési hónapjához tartozó sajtócsillagképének megfelelő fedrágakó volt.

A jó hangulatban elfogyasztott ebédet még hosszú-hosszú baráti beszélgetés, a régi szép emlékek felidézése követte.

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre egész-napos kirándulást szervez a PÁZMAND-i Szőlőhegyre, szeptember 20-án.

„Vándor, hogyha erre járnál, /Állj meg a „hires” sziklánál, /És a Kőhegyről tekints szét, /Milyen csodás ez a vidék! / Amerre a szemed ellát, / Aranyfűtös szőlőtáblák, / Erdők, mezők, hegyek, völgyek, / Él-tet adó termőföldek / Váltakoznak rendben, szépen, / Velence zöld gyűrűjében. / S látni e táj drága kincsét, / Velencének kéklő vizét, / amelyre a napsugarak / Vernek fénylő aranyhidat. / - szól Buczkó Imre Pázmándra hívogató verse.

A kiránduláson lehetőség lesz egy kis szüretre, a Dunántúl e gyönyörű tájának megcsodálására, finom borának megízlelésére, és egy tájfellegző jó ebéddel is vendégül lát a házigazda, Buczkó Imre, aki gyermekkorát Csejten tervezte, és a gyökerei itthon Endrődön vannak. Az utazást busszal tervezzük, amely kora reggel 6 óra 20-kor indul a gyomai Fő téri buszmegállóból, megáll azokon a buszmegállókon, ahol a helyi járat. A visszaérkezés a késő esti órákban lesz. A várható költség „baráti” jellegű lesz (kb. 1000 Ft). Jelentkezni, és további részletekről érdeklődni lehet telefonon: Fülöp Imréné, Császárné Gyuricza Éva 66-284-435, 386-323 telefonokon, szeptember 10-ig! Minden érdeklődőt (nemcsak a baráti kör tagjait és szimpatizánsait) szeretettel várunk! Baráti Kör vezetősége.

MEGHÍVÓ - Szüreti felvonulás és bál, az idén is megrendezésre kerül városunkban. A rendezők mindenkit szeretettel várnak, SZEPTEMBER 20-ÁN.

Program: Gyülekezés 13 órakor Gyomán a Katona József Művelődési Ház udvarán. Stráf kocsin kerül bemutatásra a szőlő feldolgozása (darálás, préselés). Az utcai felvonuláson részt vesznek, lóhátasok, hintósok, löcsös kocsik, néptáncosok és zenészek

Útvonal: Művelődési Központ, Holler, Fő úti Református Szeretet Otthon, Cigány Kisebbségi Önkormányzat Háza, Endrődi Gyógyszer-tár, a felvonulási menet vissza útja a Selyem úton az Október 6 Lakótelep. Ezen a helyeken a felvonulók megállani és műsort adnaka a néptáncosok és zenészek.

A Katona József Művelődési Központban este 6 órakor kezdődik a vacsora, és ezt követi a szüreti bál.

Mindenkit szeretettel vár a Kertbarát Kör, Bethlen Gábor Mezőgazdasági Szakmunkásképző Szakiskola, a Művelődési Ház vezetése valamint a város két Gazda Köre.

Békés Megye Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi szervezete, fórumot rendez Gyomaendrőd Endrődi település részén. A meghívott előadók **Semjén Zsolt KDNP elnöke és Latorcai János MKDSZ alelnök**, országgyűlési képviselők arra a kérdésre is válaszolnak, hogy hogyan lehet az Unióban képviselni a kereszténydemokrata értékrendet, különös tekintettel az önkormányzat, és a vidék fejlesztésére. Tisztelettel hív és vár minden érdeklődőt a Blaha úti Művelődési Házba **szeptember 17-én délután 6 órára** az MKDSZ vezetősége

Battonyai nyugdíjas találkozóra hívta Békés Megyei nyugdíjasait a Megyei Nyugdíjas Egyesület, a Battonyai „Harangvirág” Nyugdíjas Klub és Karsai József országgyűlési képviselő. Az ünnepségre Medgyessy Péter miniszterelnök helyett Szili Katalin a Magyar Országgyűlés elnöke jött el. Karsai úr üdvözlő beszédében elmondta, hogy ez a 3-ik jubileumi találkozó, 200 településről jelezték a részvételt, 130 busszal. Az előkészítők mintegy 400 rendező napok óta dolgoztak hogy a 2 ha-nyi területen mindenki megtalálja a helyét. 80 szakács 140 bográcsban főzte a gulyást. Romániából is a Délvidékről is jöttek vendégek. Három fórum-sátorban lehetett azonnali kérdéseket feltenni, amelyekre államtitkárok és más szakemberek válaszoltak.

Szili Katalin elnök asszony beszédében ígérte, hogy az elkövetkező időszak nem a szakav-, hanem a tetteké lesz. Magyarország „égető” kérdésének nevezte a vidék elmaradottságának kérdését (egyszer már égett is a búza Karsai úr jóvoltából: A szerző megjegyzése). Biztosította a jelenlévőket, hogy a „Kormány együtt rezdül a gazdákkal”, 60 milliárd forintot szavaztak meg a rendkívüli aszálykár miatt. (6000Ft/ha, biztatott arra, hogy minél többen igényeljék) Hangsúlyozta, hogy a rendszerváltás óta nem adtak ekkora segítséget az aszálykára. A politika feladata hogy törődjön és felelősen figyeljen az agrártársadalomra. Az egyéni gazdaságok és a szövetkezeti gazdaságok ostoba szembeállítást nemzetellenes próbálkozásnak nevezte, amelynek véget kell vetni. A politikai pártoknak össze kell fogni a vidék Magyarországaért! A nyugdíjasokhoz is szólt, (ott voltak az elnök asszony nyugdíjas szülei is) biztosította őket, hogy egyet ért a méltányosság nyugdíjemelésekkel, az özvegyi nyugdíj mértékének emelésével, és idézett egy Napkeleti gondolatot: „Csak olyan ország lehet boldog, ahol az öregek is boldogok”.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső ál munk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Gyebnár János

1928. X. 15.
- 2003. VII. 22

Élt 75 évet. Utolsó útján sokan elkísérték, sokan szerették a mindig vidám, segítőkész embert. Ő is nagyon szerette övéit, barátait, és a faluját. Iványi atya búcsúztatójában mindnyájunk „Janikájának” nevezte, akit tisztelet és szeretet vett körül, aki kedves falunk „barátja” volt. Ahol ő megjelent, ott jó kedv és jó hangulat teremtődött, az ő személyének kisugárzásaként.

Ősei a török hódoltság után, az újrtelepítéskor jöttek az Alföldre, Északnyugati-felvidékről.

Szorgalmas, dolgos, igyekvő emberek voltak, Gyomán telepedtek le. Nem csupán földműveléssel és állattartással fog-

lalkoztak, hanem konyakertészettel és szőlőtermeléssel is. Apja Gyebnár Imre, aki a Körös áldozata lett egy baleset folytán, 1956-ban.

János kis korától kezdve igen érdeklődő típus volt, az elemi iskola elvégzése után a jó nevű Pajor Gyula vezetése alatt álló szakiskolába került. Ott ismerkedett meg közelebről a kertészettel, szőlészettel. Mindinkább a vendéglátás és az ételmezési tevékenység vonzotta. Így lett vendéglős. A katonai szolgálat során Egerbe került, ott tovább fejleszthette és meg is ismerte a borászat csínját-bínját. Az ötvenes sötét években – a családjá a „kulák” listára került...

János a katonai idő letöltése után Endrődön a vendéglátásban helyezkedett el, családot alapított, feleségül vette Tímár Ilonát. Példás családi életet éltek, egy leánygyermekük született, Ilona. Életük során mindvégig szorgosan, sokat dolgoztak. Az endrődi „Hunya kocsmá”, majd a „Jó Barát” volt a munkahelye, melyet igyekezett nivóssá tenni. Ebben az időben szívesen rendeztek ott, családi rendezvényeket, lakodalmakat, találkozokat, baráti összejöveleteket. Ismét útjába került a hatóságoknak, mint „maszek vállalkozó”... Ezt követően az endrődi Domszög, a gyomai Holler, és az öregszoői italbolt volt a munkahelye. 48 évi munkaviszony után ment nyugállományba.

Még nemrég, halála előtt is munkában látták, többen vannak, akik állítják, hogy a borralalót elutasító kedves jó baráttól, vendéglőstől búcsúztak fájó szívvel, szeretettel.

Kedvenc virága, a mogyoró virág borítja sírhantját, nyugodjon békében!

Márton Gábor

Egyházközségi farsangi vacsorán 2002. február 12.

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianca
Gyomaendrőd, Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

9.

Az igazi szeretetben mindig hárman vannak: a szerető, a szeretett és maga a Szeretet, aki a Szentlélek.

Szent Ágoston

10.

Mi a szeretet? Nem pusztá szánalom és nem is jóság. A szánalomban két személy van: az egyik szenved, a másik szánakozik. Két személy van a jóságban is: az egyik ad, a másik elfogad. Ám a szeretetben egyetlen személy van, mert a kettő eggyé vált, elválaszthatatlanul egyesült. Az „én” és a „te” nem létezik többé. A szeretet abban áll, hogy elveszíted magad a szeretett személyben.

Nikosz Kazantzakisz

Historia Domus

Az 1798-ban készült költségvetés szerint a kőműves- és ácsmunka 3.398 forintba került s kellett hozzá 304.800 téglá, 460 köből mész.

A téglavető mesternek 227 f 20 (a naturálék 1800-ban kifizetődtek)
Habarékkeverőknek 75 f
Linzbauer János kőművesnek és Muld József pallérnak 751 f
Novák Gergely kecskeméti ácsmesternek 246 f 24
Krizsanóczi gyulai asztalosnak 262 f 42
Braun lakatosnak 208 f 50
Úvegesnek 39 f
Fenyőszálak- és deszkákért 299 f 43
Vasért és szegért 90 f 30
Zsindely- és léccért 342 f 15
Kovácsnak és nádért 77 f
Mészért 302 f
Elegyes költségekre 204 f 43
Összeg: 3127 f 16
A paplak egészen a község költségén épült.

1799. Bíró: Kalmár Mihály
Salacz Ferenc új jegyző fizetése megjavittatik. Lesz: 110 rfr, 1 jó kövér sertés, 10

öl fa, 1 mázsa hús, 1 mázsa só 30 font fagyú, 12 itce vaj, 1 font bors, az urasági szállás föld, ezen fölül ugar is.

1800. Adományok. Salamon János a Bold. Szűz képére 200 f, gyertyatartókra 100 fr – Timár m János veres nagy virágú fehér casulára 114, kék casulára 115 fr – Sulykó Pál zöld casulára 125 fr – sárga paszományos fekete casulára Sztanyik Ferencné 30, özv. Salamon Jánosné 25, Porupcsánszki Tamás 50, összesen 105 f – özv. Mikó Györgyné lélekváltság harangra, stb. 100 fr.

Lecskési helyébe Szarka György és Knap András jön káplánnak.

1801. Harang újraöntésre és nagyobbításra a templom pénztára kiadott 350 f-ot.

A szülőkét sürgetik gyermekeik iskoláztatására. A hanyag szülők összeírandók. Borbélynak a község felfogadja Vranovics Józsefet 30 f, 7 köb. búza és szabad lakás mellett. Az előbbtől megvonták a fizetést s elment.

1802. Szarka szarvasi plébános, Bocskor István endrődi káplán lesz.

Jánosy esperes-plébános adott Berta tanítónak iskolai könyvekre 50 váltóforintot, mely később 20-ra devalválódott.

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

B. Harruckern Borbála, Siskovics gróf özvegye, gróf Károlyi Józsefnek és báró Bolza Péternek minden jószágát átadta oly módon, hogy neki 12 ezer forintot fizessenek.

1803. Bocskor kisjenei plébános lesz. Bíró: Timár Mihály.

Október 23-án határozta el a tanácsülés (bíró ekkor már Kalmár Mihály, tbíró: Farkas Pál), hogy a fiú- és leányiskolákat elválasztják s a leányiskolát a kántor vezetésére bízzák (aki 1787-től a tanítástól fel volt mentve). „Mivel ezáltal a kántoron a teher is öregbedik, törvényesnek és igazságosnak ítéltetik, hogy az eddig, mint egyedül csak kántornak járt fizetése, hivatalának már súlyosabb válta miá augeáltasson. (?) Ennélfogva ezenül „a kántornak készpénzbeli salaruija fog lenni 150 rft - 130 helyett, 5 köből búza, mely neki örölve adatik, szabad kvártély és a maga szobáinak s iskolának téli fűtésére 12 öl fa.” – A fiúkat tanító „Rendes Professornak” is jár 12 öl fa hasonló célra s eddigi fizetése: 200 forint és 5 köb. örölt búza.

Fényképalbum

Endrődi tanyai iskolák

Endrődön a község első tanyai iskoláját a Csejti Uradalom 1836-ban hozta létre. Az első években az uradalmi tiszt tanított ebben az iskolában.

A Nagylaposi majorban 1851-ben indította el az uradalom a tanítást.

Kocsorhegyen - a falu északra eső területén - 1899-ben, Varjason 1912-ben nyitottak új iskolát.

A falu déli részén, Décsi paskumon, 1899-ben, majd néhány év múltán Öregszőlőben a Csáki-féle, majd Kondoros tanyán (későbbi Endrődszentlászló, ma Hunya) a Községi sori iskola épült meg és kezdte el működését.

Amikor 1922-ben Csernus Mihály Endrőd plébánosa lett fokozatosan oldotta meg az iskoláztatást, oktatást. Nagy odaadással, lelkesedéssel, hallatlan akaraterővel fogott hozzá az iskolahálózat további kiépítéséhez, a tanítói hiány megszüntetéséhez. Erkölcsei és anyagi segítségét a Kultusz Minisztériumtól kért és kapott. Így épült meg az Ugaron, Polyákhalmon, Kondoros tanyán az Iványi soron a Pogány Frigyes féle iskola, továbbá Öregszőlőben a Kondorosi úton a Szent Imre iskola. A Szarvasi úton a Kápolnás iskola és objektumai, végezetül Kocsorhegyen. A décsipáskumi és varjasi iskolákat tovább bővítették, tantermetek és tanítói lakásokat építettek. (Az elmúlt évtizedekben az egyház elleni támadások idején sokan megalapozatlanul szívesen emlegették, hogy a 20-30-as években épült iskolák építései a kötőanyagokat az akkori vezetők elvitték saját céljaikra. Ez a rosszindulatú állítás hamis, mert beszéltem nem egy olyan emberrel, aki részt vett ezeknek az iskoláknak a lebontásában, és az ő véleményük az volt, hogy bárcsak most is ilyen jó és bőséges alapanyagból építkeznének). Csernus Mihály apát-plébános szorgalmas, lelkes tevékenységével az anyagiak megteremtésével megoldotta az Endrődi tanyavilágon élők, -akik akkor 4-5000 fő volt- oktatási feladatait. Ezzel a tevékenységével is méltán vívta ki a tanyavilágban igen elszigetelten élő emberek elismerésén túl, a falu lakosságának az elismerését is.

Hunya Alajos

A felső képen 1924-ben épült Pogány Frigyes iskola-épület látható. Az iskola avatásán közepén ül Csernus Mihály jobbra Petróczy István miniszteri tanácsos, és balra Dr. Pogány Frigyes államtitkár és a helyi vezetők. (alsó kép)

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
szeptember 14-én és 28-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (22.)

Imádságok (3.)

9. Az Apostoli hitvallás

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében. És Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban; aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától; szenvedett Poncius Pilátus alatt; megfeszítették, meghalt és eltemették. Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül; fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbán; onnan jön el ítélni élőket és holtakat. Hiszek Szentlélekben. Hiszem a katolikus Anyaszentegyházat; a szentek közösségét, a bűnök bocsánatát, a test feltámadását és az örök életet. Amen.

10. A Niceai hitvallás

Hiszek az egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak Teremtőjében.

Hiszek az egy Úrban, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, aki az Atyától született az idő kezdete előtt. Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Született, de nem teremtmény, az Atyával egylényegű; és minden általa lett. Értünk emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett.

Poncius Pilátus alatt értünk keresztre feszítették, kínhalt szenvedett, és eltemették.

Harmadnapra feltámadott az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atyának jobbán, de újra eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat, és országnak nem lesz vége.

Hiszek a Szentlélekben, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a Fiútól származik; akit éppúgy imádunk és dicsőítünk, mint az Atyát és a Fiút. Ő szolt a próféták szavával.

Hiszek az egy, szent, katolikus és apostoli Anyaszentegyházban, vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára, várom a holtak feltámadását és az eljövendő örök életet. Amen.

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

3. szerda: Nagy Szent Gergely pápa, egyháztanító
7. vasárnap: Évközi 23. vasárnap
 8. hétfő: Kisboldogasszony
 9. kedd: Claver Szent Péter áldozópap
 12. péntek: Szűz Mária szent neve
 13. szombat: Aranyszájú Szent János püspök, egyháztanító
14. vasárnap: A Szent Kereszt felmagasztalása
 15. hétfő: A fájdalom Szűzanya
 16. kedd: Szent Kornél Pápa és Szent Ciprián vértanúk
 17. szerda: Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
 19. péntek: Szent Januáriusz püspök, vértanúk
 20. szombat: Kim Taegon Szent András áldozópap, Csong Haszang Szent Pál és társaik vértanúk
 21. vasárnap: Évközi 25. vasárnap
 23. kedd: Pietreleina-i Szent Pio szerzetes, áldozópap
24. szerda: Szent Gellért püspök, vértanú
 26. péntek: Szent Kozma és Damján vértanúk
 27. szombat: Páli Szent Vince áldozópap
28. vasárnap: Évközi 26. vasárnap
 29. hétfő: Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
 30. kedd: Szent Jeromos

11. A Confiteor

Gyónom a mindenható Istennek és nektek, testvéreim, hogy sokszor és sokat vétkeztem: gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással: én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. Kérem ezért a Boldogságos, mindenkor Szeplőtelen Szűz Máriát, az összes angyalokat és szenteket, és titeket, testvéreim, hogy imádkozzatok értettem Urunkhoz, Istenünkhöz.

Irgalmazzon nekünk a mindenható Isten, bocsássa meg bűneinket, és vezessen el az örök életre. Amen.

12. Bűnbánat felindítása

Teljes szívemből bánom minden bűnömet, mert azokkal a jó Istent megbántottam. Erősen fogadom, hogy Isten segítségével a jóra törekszem, és a bűnt elkerülöm.

13. Engesztelő ima

Jöjj, Szentlélek Úristen, világosítsd meg értelmemet és vezesd lelkiismeretemet, hogy Isten akaratát mindenben fölismerjem. Küldd lelkembe fényedet és igazságot! Segíts, hogy ebben a fényben lássam bűneimet és hibáimat, és töredelmesen meggyónjam őket. Jézus Krisztus, jószágos Megváltó, beléd vetem üdvösségem reményét. Fogadd gyónásomat irgalmas szeretettel, és indítsd szívemet őszinte bánatra. Mennyei Atya, ha lelkembe nézel, ne a rosszat tekintsd, amit tettem, hanem azt az igaz bánatot, amelyet a szívemben érzek. Segíts, hogy irgalmas jószágodba vetett gyermeki bizalommal gyónjam meg minden bűnömet. Amen.

14. Miserere: bűnbánati ima

Az 50. zsoltár, ismert nevén a Miserere (mert latinul ezzel a szóval kezdődik) a bűnbánat megindító és ihletett imája. Így kezdődik:

Könyörülj rajtam, Istenem,
 szerető jószágod szerint,
 és minthogy mérhetetlen a te irgalmad,
 gonoszságomat töröld le rólam!
 Mosd le bűnömet teljesen,
 és vétkemről tisztíts meg engem!
 Gonoszságomat belátom,
 bűnöm előttem lebeg szüntelen.
 Egyedül csak ellened vétkeztem,
 ami színed előtt gonosz, olyat tettem.
 Te feddhetetlen vagy döntéseidben,
 és igazságos, amikor ítélisz

Kedves Hívek!
Lassan elkezdődik az Új iskolai év. Sok gond a gyermekeknek, még több a szülőknek. Gondoskodni kell

könyvről, figyelni kell az időbeosztást, tanulást, mindent. Valóban, ha szeretnénk, hogy az életben valamire vigye, mindez szükséges. Szeretnék azonban figyelmükbe ajánlani valami mást is. Amikor megkereszteltük kérésükre gyermeküket, meg kellett ígérni, hogy azt a hitet, amit ott a szülők, kereszt szülők megvallottak, ő is meg fogja ismerni. Ehhez nyújtunk segítséget a hitoktatással. Ismerje meg hitét, szeresse meg Jézust és legyen követője. Nagyon derék dolog, hogy az iskolában sok mindent tanul, legtöbb valóban fontos lesz későbbi életében, de a többi is kell, hogy felsőbb iskolába juthasson. Segítsék is őket tanulmányaikban, hogy boldoguljanak felnőtt korukban. De ha szétnézék mai világunkban, sok furcsa dolgot tapasztalok: sok gyerek felfogása a munkáról az, hogy ha lehet, kerüljük. Van köztük, aki munka nélkül lopással szerez magának kedvteléséhez pénzt. Sőt kisebb iskolától rabolja el óráját, pénzét. Van, aki tévé filmjein felbuzdulva agresszív, verekedős, önző, elviselhetetlen lesz mindenki, még a szülők számára is. Van, aki a már általános iskolás korában a szex rabjává kezd válni, s lesz kiégett, koravén.

Van, aki a kábítószerben látja boldogságát, és teszi tönkre jövőjét, esetleg életét is. Hányan menekülnek, mert nincs mibe kapaszkodniuk, az öngyilkosságba. Fiataljaink közül a diszkók örjítő zenéjétől, esetleg még italtól is felkorbácsolva rohannak fának, és teszik tönkre magukat, utasaikat. Van-e valami gyógyszer, korunk bajaira? Igen, egy: Jézus Krisztus. Az Ő példája és tanítása. Meg kell ismertetni gyermekeinket, fiataljainkat Vele. Követői tudnak parancsolni maguknak, és tudnak önzetlenül segíteni másoknak, tudják megbecsülni idős szüleiket is. Ez a megismerés a rendszeres hitoktatáson, a rendszeres szentmisén való részvételen, a gyakori szentáldozáson ke-

Püspöki üzenet a hívekhez a tanév kezdetén

resztül, valamint a fiatalok kisközösségein történő beszélgetéseken, imádkozásokon keresztül történhet. Már nincs hittan elleni propaganda, ezért senki nem kap rosszabb jegyet, vagy a szülők nem lesznek hátrányos megkülönböztetésben. Hittan és szülői ház, hitoktató és szülő készítheti fel az előbb említett problémák ellen a gyermekeket. Azt is hinnünk kell, hogy földi életünkről az ítéleten be kell majd számolnunk. Jutalom: örök boldogság. Büntetés örök pokol. Ha szeretik gyermekeiket, akkor nem csak földi, hanem örök életükre is alaposan felkészítik. Beszüljünk eről az itt most jelen nem lévő szülőkkel is.

Kedves Hívek!

Jézus rendelete alapján minden életállapotban kegyelmi forrást, szentséget biztosít az egyházunk a hívek lelki segítésére.

Ilyen a kereszttség, s belőle szülőnek, gyermeknek kötelessége fakad, krisztushoz ragaszkodva, tanítása szerint élni hitben és szeretetben. A serdülőt felnőtt hitvallásra indítja a bérmálás. Gyöngeségünk támasza a bűnbocsánatszentség, hogy újra hűséget fogadva Isten gyermekei maradhassunk. Jézus-szal táplál, és isteni segítségét adja az oltárszentség. Elettúra indítja a papot az egyházi rend szentsége, a jegyeseket a házassági szentség. Mennyi jó tanácsot, eligazítást kaphatnak a szentség felvételére készülők, hogy méltó módon járuljanak bármelyikhez. Vállalják a jó előkészületet, imádságot, oktatást mindegyik előtt.

Az egyház viszont legtöbbet szenvedőkre, a betegekre is gondol. A betegek kenete arra való, hogy a beteg erőt kapjon szenvedéséhez, segítse a gyógyulását. De arra is való, hogy ha már lassan az Ur elé kell állni, tiszta lélekkel felkészülten menjen. Milyen sok családban nem gondolnak betegeikre, és nem hívják ki a plébánosukat, hogy segítséget, kegyelmi erőt adjon a betegeknek. Olyan sokan

hálnak meg, a hozzátartozók hanyagságából úgy, hogy nem voltak szentségekkel ellátva. Formálják át gondolkozásukat, és így is segítsék betegeiket.

Kedves Hívek!

Örömmel tapasztalom, hogy több templom megújult. Hol a nedvességet számolták fel, hol a teljes tetőt kellett lecserélni, hol csak meszelték, festettek. Köszönöm mindenkinek anyagi áldozatát, munkáját, tanácsát. Köszönöm azoknak is, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-át az egyház rendelkezésére ajánlották. Szeretném azonban anyagi gondjainkat is elétek tárni. Minimálbért tudok csak biztosítani legtöbb helyen papjainknak. A több községet ellátóknak autót kell biztosítanom, hogy kiszállásukat elvégezhesék. Villany, gáz, minden szükséges dolog komoly pénzeget igényel. Tudom, hogy mindenki eléggé megszorult állapotban van, mégis azt kérem, hogy az évenként, akár több részletben, az egyházközségi hozzájárulást pontosan juttassák el a plébániákra. Szomorú lenne, ha úgy is kevés papomat egy-egy egyházközségből epp anyagiak miatt kellene elvinnem oda, ahol a megélhetését biztosítják, sőt a templom szükségleteiről is gondoskodnak. Kérem, szívleljék meg kérésemet, és a szükséges anyagiakat biztosítsák az egyházközségek életéhez, munkájához.

Végül, kedves Hívek, szeretném figyelmüket felhívni arra, hogy az idén ősszel kell mindenütt megújítani az egyházközségi képviselő testületet. Kérem, hogy akiket alkalmasaknak látnak, válasszák meg, akiket megválasztanak, vállalják e kitüntető munkát, és tegyenek meg mindent az egyházközség anyagi és lelki felvirágoztatásáért.

Szeged, 2003. július 31-én

GYULAY ENDRE
megyés püspök

„Jézusomnak szívén megnyugodni jó!”

A Szeged-Csanádi Egyházmegye papsága,
és a rokonok fájdalommal tudatják, hogy

FADGYAS ISTVÁN
ny. plébános

életének 87. évében hosszú szenvedés után
2003. augusztus 26-án,
a szentségekkel megerősítve, befejezte
földi életét és hazaérkezett az örökkévalóságba.

Paptestvérünk 1917. január 11-én született Endrődön. A teológiát Nagyváradon végezte, és ott szentelték pappá 1942. április 4-én. Segédlelkész volt 1942-43-ig Gádoson, 1943-47-ig Újkigyóson, majd önálló lelkész 1947-48-ig Komádiban. 1948-tól 1952-ig börtönben volt és utána szolgálaton kívül, mint kántor dolgozott 1952-1971-ig. 1971-ben segédlelkész lett Békésen, és még ebben az évben önálló lelkész Bárádon, majd 1971-1992-ig Bucsán. Betegsége miatt 1992-1993-ban kiegészítő lelkész Debrecen Szent Anna plébánián, majd ebben az évben nyugdíjba is vonult.

Utolsó nyugdíjas éveit a
Székesfehérvári Papi Otthonban töltötte.

Lelki üdvösségéért a szentmiseáldozatot Székesfehérváron, a volt zemináriumi templomban (Petőfi u. 2.) mutatták be 2003. szeptember 1-én 10 órakor.

Temetése ugyancsak Székesfehérváron, a Hosszú temetőben volt, a papi sírok között, szintén 2003. szeptember 1-én 11 óra 30 perckor.

„Szeressétek a Názareti Jézust, és higgyetek Neki!”

„Holtomiglan, holtodiglan”

Isten adjon Nektek sok boldogságot
közös életetek minden napján!

Bencsik Ede -Mravik Ilona; endrői templom, 2003. augusztus 30.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

WESSELÉNYI CSALÁD (Hadadi, báró)

Régi magyar nemzetség, bár a család eredetét egyes kutatók külföldön, név szerint Cschországban keresik. (morva eredet) abból is kiindulva, hogy ott találtak egy Wesseling nevű helységet, mellyel a szőfetegetők a Wesselényi nevet próbálják összekötni. Más kutatók szerint biztosan állítható a család teljesen magyar eredete, és nevét a Nógrád megyében fekvő és már a XVI. században feljegyzett Wesselénynek nevezett pusztáról mint egykori ősi birtokról vette. E pusztát 1603-ban Wesselényi Katalin mint Bessenyei Mihály hitvese bírta hiteles adatok szerint.

A család legelső történelmi jeles alakja Wesselényi Farkas volt, ki 1562-ben Nógrád megyei Szécsény ostromában jeleskedett, 1567-ben pedig Szádvárt védelmezte. Felesége Segnyey Dorottya volt. A családból akiknek fiú tagjai kincstárnok, nádor, főispán, kapitány, követi rangokban voltak, kiemelünk emlékeztetőül két jeles férfit:

Wesselényi Ferenc gróf (1606-1667) nádor, 1655-től, jász-kunok kapitánya.

Pest, Pilis-és Solt és Gömör vármegye főispánja, arany gyapjas vitéz. Protestáns vallású volt, a jezsuiták visszatérítették a római katolikus hitre. Kora fiatalságától katonáskodott, előbb a lengyel, majd a Habsburgok szolgálatában. 1644-ben az erdélyi őrségtől csellel elfoglalta Murány várát, feleségül vette a vár úrnőjét, Széchy Máriát. Ekkor nyerte el "Murány örökös grófja" címet. 1647-ben Fülel kapitánya, majd az észak-magyarországi bányavidék főkapitánya lett. Az 1655-i országgyűlésen nádorrá választották (Zrinyi Miklóssal szemben). A vassvári béke után eladósodva és betegen részese, majd Zrinyi Miklós halála után feje a Habsburg ellenes összeesküvésnek, amelynek kibontakozása és leleplezése előtt meghalt, de az utókor róla nevezett el.

Wesselényi Miklós báró (1797-1850) erdélyi nagybirtokos, reformpolitikus. A kor jellemzése szerint óriási testi erővel, véghetetlen lelki erővel bírt, elragadó szónok, kitűnő hazafi. Ő volt a híres "árvízi hajós", aki az 1838-as pesti árvíz során százak életét mentette meg. Apjától örökölte sok jó tulajdonságát, aki a kolozsvári színház egyik alapítója volt.

Előbb az erdélyi, később a magyarországi rendi országgyűlések liberális nemesi ellenzékének egyik kiemelkedő alakja, az MTA tagja. Széchenyi Istvánnal együtt utazták be Ny. Európát.

A Széchenyi-Kossuth vitában Kossuth mellé állt.

Az országgyűlésről kiadott könyvben tudósítása, és az 1834-es országgyűlésen az örök váltság ügyében elmondott bátor hangú beszéde.

de miatt perbe fogták. Budán 4 évig politikai rab volt, minek következtében hamarosan a szeme világát veszítte. Meggyengült látása és egészségi állapota ellenére, betegen is igyekezett részt vállalni az 1848-as forradalom feladataiból. 1850 tavaszán Pesten halt meg. Feltétlenül emlékezni kell több jelentős munkájáról; sokat tett a kisdedóvás, szélesebb körű megszervezéséért, a földművelés és állattenyésztés javításáért, a selyemburnyó-tenyésztés elterjesztéséért. Számos írása közül a legkiválóbbak: Balítéletekről (1833; ebben a polgári átalakulásról ír.), Szózat a magyar és szláv nemzetiség ügyében (1843). Két fia maradt, Béla és Miklós.

A családi címér - úgy mint az gr. Wesselényi Ferencz nádornak 1663. évi nagyobb pecsétén láthatni, - a tojásdad alakú paizsban, oroszánfejű, aranykoronás kígyó vagy sárkány, lábaival három szál kinyílt rózsát tartva. A paizst grófi korona fedi; mind ezt a metszvényt is ábrázolja.

De mások szerint a hadadi báró Wesselényiek címere: a paizs kék udvarában vízből kiemelkedő koronás delfin, vagy női alakú koronás sziren, mely kezével három fehér liliumot (vagy tulipánt) tart, ugyan az alak ismétlődik a paizs fölötti sisak koronáján is.

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alánya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

IV. rész

Kik helyezkednek el ezek körül a kép körül? Királyok keze felől Péter, János, és vele szemben Jakab. Ennél közelebb nem lehet kerülni a Fiúnak ahhoz a megnyilvánulásához, ahol rajta keresztül teljes erővel sugárzik át az ATYA. Mert még ez a 3 is teljesen kiborult az élménytől. Ha elolvassuk az evangéliumnak a rájuk vonatkozó több jelenetét, látjuk, hogy teljesen megzavarodtak. Az ábrázolásai, melyek megjelennek az ortodox festészetben (ikon) szabályosan bukfceneznek ezek az alakok. Annnyira kibuktak saját magukból. Nem lehet csodálni. Ezt elviselni, valami elképesztő igénybevételt jelent.

A kép rendje a Magyar Szent Koronának dogmatikai szempontból is rendkívül figyelemre méltó.

Azt hihetnénk, hogy miután már 22 éve itthon van, hogy dogmatikai történészek egész sora foglalkozott a Magyar Szent Korona programjával. Egy sort sem írtak róla! Egészen döbbenetes az a negligálása a korona képrendjének és a benne rejlő üzenetnek, ami itt lezajlik 22 év óta. Hozzá se teszem, a művészet történész szakma még egy fél sort sem írt róla. Csak azt tudom mondani - miután én magam is benne vagyok ezekben a szakmákban, - ez tényleg szégyen, ez világraszóló szégyen!

78 előtt nem lehetett foglalkozni a Koronával, még művészettörténeti szempontból sem.

A világon elképzelhető legmagasabb csúcson lévő értékről van szó!

És az hogy, 1999. január elsején ezekből a karmokból kimentették és áthelyezték a Parlamentbe, ez a Koronának az elképzelhető legjobbat tette.

Abba a csapdába, amibe beletették -tipikusan farizeusi csapda volt - mint Jézus mondja: „Ti nem mentek be a szentélybe, de másokat sem engedtek be”. Pontosan ez zajlott a Szent Koronával kapcsolatban. Maguk nem kutatták, de másokat sem engedtek oda!

A felső korona résznek 3 képe úgy van a helyén, hogy az dogmatikai szempontból elvileg überelhetetlen. Nem lehetne jobb megoldást elvileg találni. A negyedik kép-pel van sok gond! Miért? Mert van egy apostolunk, akit már feltámadása után hívott meg Jézus. Akit a hívás olyan közegeből ért, ahol már a Fiú visszatért az Atyához. Nem az történik mint a Táborhegyen, hogy a Fiún, itt a Földön sugárzik át az Atya, hanem a Fiú már fölment az Atyához, és onnan hív el valakit. Az utóbbit nagyon nehéz ám elhinni! Nagyon nehéz!

Ma szabályszerű Pál főbia dül a világban. Nálunk pedig különösen dül, mert 2 irányból szítják! A világban általában 1-irányból szítják. A hivatalos izraeli vélemény szerint Pál apostol áruló volt. A hivatalos véleményt magyarul is lehet olvasni a Holt tengeri tekercekről szóló könyvnek a befejező függelék c. fejezete, melynek a címe is így szól: „Pál apostol római kém? (volt-e?) Tudjuk ezt újságírói zsargonban, ha én kérdőjelet teszok egy mondat végére, az felkiáltó jelet jelent! Tehát ha nem tenne oda kérdőjelet, senki sem figyelne a mondatra. De ha kérdőjelet tesz, nagyon is arról van szó, amit ő kérdőjellel jelez. Ez azt jelenti, - és utána le is írja - hogy egy nagyon szépen gyümölcsözően kibontakozó zsidó felszabadítói mozgalmat egy csúnya zsidó rabbi - mert Pál rabbi volt, Gamálielnek a leghíresebb rabbinak, legkiválóbb tanítványa - mint római kém belülről megfűrt és szétzüllesztett. Ezzel az egyébként semmiresem való goy mókával, hogy egymást szeressük, ott belülről szétbomlasztotta ezt a felszabadulási mozgalmat. Ez az ő szemszögükből teljesen logikus, minden ízében teljes gondolatmenet. (Nehogy már el kezdjük reklamálni, ez teljesen logikus, minden ízében hibátlan.)

A másik oldalról viszont a következő a vád: ebből a Saulusból, - aki Gamáliel rabbi legkiválóbb tanítványa volt, - sohasem lett Paulus, mindvégig megmaradt pejtus rabbinak, és belülről bomlasztotta az egyébként ígéretesen kibontakozó kereszténységet. Ráakasztván koncként egy Ószövetségi - egyébként már teljesen elavult - tudásrendszer, és ígéretrendszer, amely után már a kutya sem ugatna, ha ez az áruló, -aki magát apostolnak adta ki, de nem is látta Jézust, -tehát ez be nem csempészi az egyébként teljesen elavult és pusztulásra ítélt ideológiát a kereszténységbe! Ez a másik álláspont.

Lehet látni, hogy nem nagyon kímélik egymást, de Pál apostolt sem. Egyik irányból sem.

A helyzet az, hogy kulcskérdésről van szó! Látni fogjuk hogy a Korona működési szempontjából is kulcskérdés. Nem lehet átlépni rajta! Ezért kell az előadás elején tárgyalni, mert ha nem az elején tárgyaljuk ki fog maradni belőle. Miről van szó? Arról, van szó, hogy mind a kettő álláspont a Törvény koráról ítéli meg Pált, nem veszi

észre, hogy a Feltámadással a Törvény kora lezárult!

Az a kor, aminek mi gyermekei vagyunk, nem a Törvény kora, hanem a Kegyelem kora.

A Kegyelem korának a névjegye nem Saulus és nem Paulus, hanem maga a Pál-fordulás! Ez az a kor, amikor először válik lehetővé 180 fokos fordulás, ahol a 180 fok első fázisában is, második fázisában is, teljes hittel és meggyőződéssel cselekszik valaki!

Ez, korábbi időszakban, a Törvény korában lehetetlen lett volna. Azt mondta volna, a Törvény mit ír elő, ha ezt írja elő, tessék fordulni, de akkor nincs saulusi pályafutás, vagy maradjak veszteg, de akkor nincs paulusi pályafutás! De csak az egyik, vagy a másik! És ezt kéri számon mind a két oldalról. Most én nevetek nem említetem egyik oldalról sem, mert túl ismertek a személyiségek ahhoz, hogy az ember kitegye őket, hogy a kijelentések alapján ítéljék meg őket. De tudni kell, hogy mind a 2 oldalról habzó szájú a támadás. Azt jelenítik meg, ami ennek a korszakváltásnak a lényege. Magyarul: felülbírálják a Kegyelmes Atyaistent, -érthető? Hát, ha valaki ragaszkodik hozzá, ám bírálja felül! Nem tudok neki taponlni, mert éppen a kegyelem a lényeg, ebben az esetben. És ezt emblematikusan (jelképesen) a legtökéletesebben épp Pál apostol esete jelzi. Nem véletlen, hogy az Új Szövetség lényege a páli tanítások lényege. De aki ezen nem tud túljutni, ezen mindjárt elcsúszik, az soha semmit nem fog megérteni. Sem a krisztusi tanításból, sem a rákövetkező levelekből, amit más apostolok írtak.

Tehát itt roppant nehéz tételről van szó, mert én, akikkel eddig a hétköznapi napokban beszéltem, az mind személyes tapasztalatokra hivatkozik! „Hogy ilyen nincs, mert pld: Az én osztályvezetőm is kikeresztelkedett, akkor mégis milyen? Ez a te tapasztalatod. Ez téged próbál meg! S pont a tekintetben próbál meg, hogy az Ószövetségi alapon itéled meg, vagy a Kegyelem korának mércéjével! S ha nem tudod a Kegyelem korának mércéjével megítélni, akkor elbuktál! Semmivel nem vagy jobb nála!

Tehát ezeket azért kell az elején nagyon átrágnunk, mert folyamatosan visszacsúszunk a Törvény korába, miközben újjal mutogatunk azokra, akik át sem jöttek még a Kegyelem korába. Vigyázat! Egy ortodox zsidó nem ismeri el Jézust Messiásnak! Számára még nem zárult le a Törvény kora! De akkor meg mért mutogatunk rá? Épp az újjal való mutogatás - jelenti, hogy mi sem léptünk még át. Ha most Pál apostolt nem tudom elfogadni hiteles tanúnak, sőt nagyon fontos, indító jellegű tanúnak, a Kegyelem korára vonatkozóan, a Szent Korona tanával nem tudok mit kezdeni!

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

Rovatunkban Endrőd régi utcaneveivel ismerkedhet meg, majd a visszakutatható községi bírák névsorát olvashatja. Településünk népének furfangját pedig jól példázza a különféle családok nevei elé biggyesztett ragadványnevek, melyek eligazításul szolgáltak az egyforma vezetéknevű családok megkülönböztetésében.

Utcanevek:

„Nagyvárad Polgári kerület Békés Megye Szarvasi járás Endrőd község, melyben létezik 39 utca.

1. Szt. János utca
2. Nagy utca
3. Templom utca
4. Kis bolt utca
5. Temető utca
6. Orosz utca
7. Körös utca
8. Nesze utca
9. Gáts (?) utca
10. Nadrág utca
11. (olvashatatlan)
12. Katona utca
13. Nyanszeg (?) utca
14. Torma utca
15. Nyomás utca
16. Két kereszt utca
17. Gyep szél utca
18. Tóvis utca
19. Selyem utca
20. Hakkel utca
21. Oláh utca
22. Denkó utca
23. Csillag utca
24. Malom utca
25. Fülöp utca
26. Mikus utca
27. Zöldfa utca
28. Tarczal utca
29. Hegedűs utca
30. Litvák utca
31. Czakó utca
32. Dula utca
33. Négyház utca
34. Pittlés utca
35. Szarvas vég utca
36. Nász utca
37. Sáros utca
38. Szoros utca
39. Kis utca

Költ Endrődön 1851. Június 12-én.

Endrőd Község előjárói
Nevezetesen
Tímár István Bíró
Gyicsitca Illés Törv. Bíró
Uhrin József Esküdt"

Bírók Endrődön (1731-1836):

1. 1731. Molnár György
2. 1744. Bacsa János
3. 1745. Szerző Pál
4. 1746. Hornok Ferenc
5. 1747. Bacsa János
6. 1748. Szabó András
7. 1749-53. Kapus György
8. 1754. Mikó Gergely
9. 1755-57. Fekécs András
10. 1757. Vaszkó András
11. 1758. Hornok András
12. 1759. Duda János
13. 1760. Hornok Ferenc
14. 1761-62. Katona István
15. 1763-64. Timár Mihály
16. 1765-66. Katona István
17. 1767. Hornok András
18. 1768. Varjú György
19. 1769-74. Katona István
20. 1775. Dávid György
21. 1776. Katona István
22. 1777-78. Draho József
23. 1780-81. Farkas Pál
24. 1782. Csuvár András
25. 1783-84. Farkas Pál
26. 1786. Varga Márton
27. 1788. Farkas Pál
28. 1790. Timár Mihály
29. 1791. Farkas Pál
30. 1794. Katona István
31. 1795. Binges János
33. 1798. Kalmár Mihály
34. 1803. Timár Mihály
35. 1805. Kalmár Mihály
36. 1807. Timár János
37. 1809. Kalmár Mihály
38. 1810. Katona Imre
39. 1811. Timár János
40. 1812. Pintér György
41. 1813. Kalmár Mihály
42. 1815-18. Vaszkó István - Iványi Pál
43. 1820. Pintér György
44. 1821. Timár Mihály
45. 1822. Hunya Mátyás
46. 1824. Kalmár György
47. 1827. Iványi Pál
48. 1829. Hunya Mátyás
49. 1831. Uhrin Imre

50. 1832. Hunya Mátyás
51. 1833-36. Dinya Mihály

Ragadványnevek:

1. Göndör Timár
2. Dobos Timár
3. Szükség Timár
4. Kormos Timár
5. Kofa Timár
6. Zsíros Timár
7. Kabát Timár
8. Plavec Timár
9. Fehér Timár
10. Hájas Timár
11. Vajas Timár
12. Csöre Timár
13. Fekete Timár
14. Óvári Timár
15. Szemölcsös Timár
16. Zsombok Timár
17. Zsándár Timár
18. Lyukas Timár
19. Nagy Gyura Timár
20. Csihar Timár
21. Magyar Timár
22. Szép Timár
23. Vitéz Timár
24. Kis Szurovecz
25. Baka Szurovecz
26. Moker Szujó
27. Bocskor Szujó
28. Szép Szujó
29. Kakas Vaszkó
30. Csöre Vaszkó
31. Sártói Vaszkó
32. Fingos Hornok
33. Picsik Hornok
34. Hármás Hornok
35. Kormos Hornok
36. Pencko Gyuricza
37. Galambos Gyuricza
38. Pocok Gyuricza
39. Porubcsánszki-Plesko
40. Kiszely-Sesták
41. Etem Varjú
42. Kétszer Kovács
43. Magzat Kovács
44. Ragyogó Kovács
45. Korsóhasú Ugrin
46. Huszár Ugrin
47. Báró Ugrin
48. Mazna Ugrin

Gyomaendrőd 2003. augusztus 25.
Vaszkó Irén gyűjtése

A tavaszi szezon végén utolsó előtti helyen végzett labdarúgó csapatunk, a Gyomaendrődi Városi SC. Akkor sok szó esett arról, hogy nem való nekünk az NB III. Sem játékosaink, sem anyagi lehetőségeink nincsenek meg hozzá. De úgy hozta a sors, hogy mégis az NB III-ban maradtunk.

Új emberek, játékosok kerültek a csapatba. A felkészülés során, a Jamina elleni meccsen meglepő eredmény született: 1:1! A játékoskeret: Kiss, Csikós, Katona, Szabó, Uhrin, Litauszki, Hídvégi, Szántó.

SPORT

Zsibrita, Beinschrót, Kövágó, Farkasinszki, és Göblyös.

A szezon augusztus 20-án kezdődött, Túrkevény. Idényeleji játékkal 5: 1-es vereséget szenvedtünk. A mérkőzés elején kapott potyagólok letörték a fiúk kedvét, reméljük, lesznek még szebb napok!

Augusztus 20-án Gyomai FC – Békésszentandrás: 3: 0

Augusztus 24-én Algyő volt a vendégünk. Rekkenő hőség, az első félidőben a vendégek voltak a jobbak. Félidő után sok lehetőség kínálkozott csapatunknak, de elkapkodták, így a végeredménnyel meg kellett elégednünk: 0: 0, 1 pontot szereztünk.

A tabellán a 12-ik helyen vagyunk.

A megyei I. o Gyoma – Medgyesegyháza: 2: 0, góllövő: Mátyus, Hunya.

A tabellát a Gyomai FC vezeti.

Márton Gábor

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Közigazgatási tevékenység Gyomán
A 19. században

A következőkben egy gyomai iparos Zöld János kovácmester hagyatéki leltárát ismertetem, aki 1863. március 2-án fejezte be földi pályáját. A leltárban előforduló magyarázatra szoruló kifejezéseket, fogalmakat, szavakat a „leltár” végén igyekszem értelmezni.

Az előjáróság „Bíróság”- részéről a leltár felvételre megjelent esküdtek: Csapó Mihály és Harmati Sándor, az „érdekeltek” részéről pedig; Szilágyi Sára a „hátrahagyott házastárs” és Szilágyi Bálint „gyám”. Ez utóbbi személy nagy valószínűséggel a feleség-özvegy fivere, aki a 2 hátramaradt 2 gyermekek gyámjává lett kiszemelve.

Ingóságok; 1 kihúzó asztal, 1 ócska kék láda, 1 takaréktűzhely 3 vas fazékkal, 1 réz gyertyatartó. Konyhabeliek: 1 ócska rézűst, 1 vasmoszár ütővel, 3 evőtál, 6 bádognakál. Kamarabeli eszközök: 2 csebres dézsa, 1 pár szűrő szita, 1 ócska négynyüstös ponyva, 1 ócska kétnyüstös ponyva, 1 szenes zsák, 1 öt itzés bőrs kulacs, 1 két itzés bőrs kulacs, 1 két élű csákány, 1 metcző kés, 1 vas macska, 19 ócska lópatkó, 1 ócska ló békó, 1 disznófogó, 1 ócska karika, 2 ócska szántóvas, 8 ócska pergő, 3 10/es /acél üveg, 2/5-ös/acél üveg. Kovácmesterségbeli szerszámok; 40 font dirib-darab vas, 1 fúvó állás, és csáklya vassal, 1 nagy ütővas, 1 ócska ütővas, 1 szarvas ülő, 1 sotu padostul, 1 sróf metcző hajtójával, 4 verő kalapács, 1 francia sróf kulcs, 5 szeg fejező, 4 tengelyfogó vas, 2 pánt fogó vas, 3 tűzi fogó vas, 2 muter fogó vas, 2 görbe fogó vas, 3 Kohba való szerszám vályuval, 4 spáring vas, 7 ülőbe való szerszámok, 8 stekli zeng forma, 5 lyuk sojri 3 nyeles vágó, 7 karika hajtó, 7 nyeles lyukasztó, 3 ráf lyukasztó, 5 szemző, 1 betű stempli, 1 fejsze fokzó, 6 sróf kulcs, hajtott, 1 két talpú kalapács, 2 perselyverő, 2 szeghúzó harapófogó, 7 ló-

vasaláshoz való szerszámok székekkel, 2 ráf húzó, 2 patkó húzó, 2 ráf húzó bak, 13 gömbölyű dorni, 9 dorni, 27 nyeletlen kézbeli szerszám, 1 vonókés, 1 ráf húzó láncz, 9 kopott lapos reszelő, 3 kisebb reszelő, 1 szerszám szék, 1 zeng forma és egy furó hajtó 3 fúróval, 1 reszelőtartó fogas.

Ingatlanság: 900 négyszögöl szőlő, a Czifrakertben.

(Cseber-mértékegység- főleg bormérésre - Gyomán, a Debrecen-Nagyvárdkörnyéki nagy vagy 100, kis vagy 50 iccés járta- 85, illetve 42,5 literes, tehát „csebres-dézsa” = egy cseber úrtartalmú dézsa. „Négy vagy két nyüstös ponyva” = a szövőszék fő alkatrésze, a nyüst, a készülő szövet hosszanti fonalainak a síkját szálanként két, esetleg több részre egyetlen mozdulattal szétválasztó berendezés, tehát ahány „nyüstös”, annyi hosszanti szál/fonal.

„Bőrös kulacs” = a csikóbőrrel bevont díszes fakulacs. „Metcző kés” = fanyéllal ellátott kovácsoltvas széles, felső harmadában enyhén befelé görbülő szőlőmetsző kés.

„Vasmacska” = három, négyágú kovácsoltvas horog, célszerű eszköz, pld. kútba esett tárgyak kihalászására. „Pergő” = legkisebb kolompfajta, melynek pergésszerű hangja van. Nagyság szerint 20-40 dkgrammos kolomp, a neve, de nevezik csatrangnak is. Lovak, tehenek, borjúk juhok, sertések nyakába kötötték, ezzel az állatot megjelölték, hogy pl. a csikós tudja merre legel a nyerges lova. Ünnepi alkalmakra számba fogott lovak hámjára is felrakták. Anyaga sárgarézt volt. „Lóbékó” = vasláncos mozgásgátló, amelyet rendszerint a ló két első lábára csatoltak. „Sróf-metsző” = menetvágó, „francia sróf kulcs” = francia (csavar) kulcs. „Muter fogó vas” = anyacsavarfogó vas. „Kohba való...” =

kohóba való... „Betű stempli” = nyilván vaból készült betűjel beütő. A többi régi megesküdnék rá, német eredetű kovácmesterségbeli műszót ne sajnálja az érdeklődő olvasó kikeresni Frecskay János: Mesterségek szótára Kovács mesterség (1-33 sz. füzet/Budapest

Tekintsünk most rá egy másik húsba vágó területre, ti. a „szolgák” /mái szóhasználatl alkalmazottak/ bérezésére. 1792. januárjában megállapították, hogy a „Gyoma Helységbeli Gazdák a Nemes Vármegye rendelkezésének ellene jártak, és a Szolgák rendkívül való nagy bérekbe fogadódtak”. Mindjárt az új esztendő első napján a gazdák és szolgák a Helység Házához felhivatódtak, ezen hibát tehát egyszer már el lehessen intézni. Megkérdeztetvén a bérek azok ha rendkívül voltak, leszállítottak és nevezetesen az első Szolgának bére 38 frt.-ra mindent egyben értvén a 2-dik 28-ra, a 3-diknak pedig 16 frt.-ra határozottatott egy esztendőre, ennek megtartására Consignatio tétellett; Első Szolgának Bunda 9 frt.-ért, Kankó/szürkeposztóból készült kabátféle gyapjuruha/, 2 frt. 16 kr.-ért, Nadrág 2 frt., 2 pár fehér ruha/vászon ing s gátya/ 4 frt., Süveg vagy Kalap 51 kr., 1 pár Tszirma 2 frt.16 kr., - 3-dik Szolgának Bunda 5 frt., Kankó 1 frt. 30 kr., Nadrág 1 frt.30 kr., 2 pár fehér ruha 3 frt. 24 kr., Süveg vagy Kalap 45 kr., Egy pár Tszirma 1 frt. 42 kr., Ha szűrt kér az Első szolga az ára 6 fr. 46 kr. Ködmönnek 4 fr. 30 kr./ti. bunda helyett szűr, kankó helyett ködmön/. - „Extraserialis” / vagyis soronkívül/ Bakkants 1 frt. 30 kr.-ért, Botskor 51 kr., 4-d fü / azaz negyedik éves/ marha 20 frt., 3-d fü marha 12 frt., Rugott / választott / bornyu 7 frt., 1 Köből vetés / akkora darab föld, melybe 1 köből = kb. 120 liter búza vehető = 520-540 négyszögöl/.

Cs Szabó István

Az ablak teszi a házat
MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimel:
Neubort László kandallóépítő. Gyomaendrőd,
Fő út 52.
Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Aki arculatot adott azt endrődi iskolának

Beszélgetés Ladányi Gáborné igazgatóval nyugdíjazása alkalmával

ezt nem lehet egyik napról a másikra lezárni.

- **Miért lettél tanár?**
- Tiszteltem a tanáraitam. Úgy gondoltam, hogy okosnak lenni, meg jónak lenni – ez nagy dolog. A legkedvesebb tanárom Paróczai Gergely bácsi volt, de nagyon tiszteltem Szabó Elek bácsit is. Alsóban Gábor Irma nénihez jártam, kemény, határozott volt, jól megalapozta a későbbi éveket. Azután a gimnáziumban is volt, egy tanár-példaképm: Balogh Bálint. Ő hihetetlen egyszerűen, tiszta, világos logikával magyarázta a matematikát. Mindent meg lehetett neki érteni rögtön.

- **Sokan fogadták meglepődve a nyugdíjazásod hírért. Ezt a döntést nem az önkormányzat hozta, hanem Te. Miért?**

- Amikor igazgató lettem – 12 évvel ezelőtt – voltak elképzeléseim az iskolával kapcsolatban. Ezeket szépen sorban, évről évre, lépésekben haladva megvalósítottam. Ez kész van. De a fejlődés nem áll meg, most ismét egy nagyobb elképzelésbe kellene belefogni, az szintén legalább tíz év. Ennyi időm nekem már nincs, de energiám sincs. Nagyon sok erőt kivett belőlem ez a 12 év. Mert ha csak a szakma lett volna...

- **Próbáljuk meg a lehetetlent: ismertess meg minket az „igazgatóságod” történetével.**

- Ha emlékszel, külön iskolaegységek voltak: polgári iskola, nagylány iskola stb. Ezeket megszüntették és minden osztály kijött a kibővített ligeti iskolába. Egyrészt mert a rész-iskolák korszerűsítése többbe került volna, mint a ligeti iskolának a bővítése. Másrészt mert közben felépült az egyházi iskola, és tudnivaló volt, hogy a gyereklétszám meg fog oszlan a két iskola között. Kisebbségi létszámú lett a mi iskolánk, családiasabb. Jó az is, hogy együtt vannak kicsik-nagyok – mint a valóságban.

- **Ennél talán még fontosabb volt az iskola tartalmi életének megváltozása. Az hogyan történt?**

- Legfontosabb volt, hogy a tantestületnek meg kellett állapodni azokban az alapértékekben, amelyek vezérlik a pedagógiai munkánkat. Mert ettől egységes egy iskola. Ezeket az alapelveket az 1993-as törvény már minden iskolától elvárta. De az iskolák többsége nem volt fogékony erre és hagyományos módon működött tovább. Negyven éven keresztül szóról szóra megkaptuk „fentről” a teendőket, ehhez voltunk szokva. A mi iskolánk kiizzadta az új alapelveket: az egész tantestület közel két éves munkájaként, hétről hétre különböző csoportbeszélgetéseken keresztül megvitatta alakítottuk ki, hogy mit tartunk a legfontosabb értékeknek. Ebből aztán elkészítettük a programunkat, ennek megvalósításához pedig kellett egy szervezet, amely az értékek szerint működik. Több jogosítványt kaptunk a tantestület a döntés előkészítésekben; több lett a középszintű

vezető; bevontuk a vezetésbe a gyerekeket és a szülőket is. Így változott meg fokról fokra az előző időszakhoz viszonyítva az iskola.

- **Melyek azok az értékek, amelyeket az endrődi iskola a legfontosabbnak tart?**

- Egészséges önbecsülés; legyenek hagyományai az iskolának – ettől van arculata is; rend, tisztaság; testi és lelki egészség; műveltségigények kialakítása; udvarias, illetudó viselkedés; demokratizmus; mások autonómiájának tisztelése; képesség az együttműködésre; törekvés az önkifejezésre. Ez utóbbi, a kommunikáció – kiemelt területünk. Hogy minden gyerekünk ki tudja fejezni saját magát, meg tudja fogalmazni a gondolatait, hogy a megszerzett tudását érthetően vissza tudja adni – ezt kulcs-képességnek tartjuk, amely nélkül nem létezik még a matematika sem.

- **A felsoroltakból hiányzik a vallás.**

- A mi iskolánk nem elkötelezett egyetlen vallás mellett sem. Arra tanítjuk a gyerekeinket, hogy a vallási nézetek egymás mellett békésen megférnek és mindenkinek a magánügye, hogy mely vallás mellett kötelezi el magát.

- **Milyen pedagógus közösséget sikerült kialakítani?**

- Együttműködők és kreatívak. Nyitottak, tele vannak ötlettel. Jó szakemberek. Például: az nagy dolog, hogy egy általános iskola végén több gyerek is le tudta tenni az alapfokú nyelvvizsgát. Ennek a tanévnek a végén több gyereknek is sikerült ez a mi iskolánkban. Szépen beszélnek a gyerekeink. Sokat szerepeltetjük, őket, hihetetlenül élvezik ezt, és közben megtanulnak nagyon szépen beszélni. Jók a magyarosaink is. Reál tárgyakból is jók az eredményeik. Ötvenévesek is a tanárok. Régebben nem így volt, megküzdttem egy-egy rendezvényvel, aprólékosan ki kellett osztani a feladatokat. Mostanra mindennek megvan a sorja, és mindenki tudja a feladatát. Az idei Rózsahegy napokon szinte nem volt már feladat. Ha ilyen tantestület van, akkor nagyszerű eredményeket lehet elérni.

- **Nagyon szép helyen van az endrődi iskola. A természet ölen – mondhatnánk.**

- Igen, ezt senki, aki vidékről jön, nem állja meg szó nélkül. Vízparton van, ligetben, jó a levegő, télen nagyon jókat korcsolyáznak a gyerekek. A liget a hatalmas tölgyfáival szinte hozzánk tartozik, a gyerekek ott töltik az ebédszünetet. A holtág partján szobrok vannak, díszcserejk. Mellettünk a sportpálya, ott a gát – ez egy szabad, természetes környezet.

- **Igazgatóként mit tartasz a legnagyobb sikerednek?**

- Azt, hogy a mi iskolánk országosan elismert iskola lett. Ezt itthon nem is igen tudják, pedig így van. Azzal van összefüggésben, hogy az önfeljesztő iskolához tartozunk, ahová csak nagyon komoly pedagógiai munkával lehetett pályázni. Mi ezeknek a feltételeknek – kemény munka után – megfeleltünk. Mostanra igen komoly konferenciákra veszünk részt, illetve mi is jogot kaptunk országos konferencia szervezésére ebben az évben. 230 ember jött el hozzánk az ország minden részéből. Az igazi eredmény az volt, hogy ebből az alkalomból mi is be tudtuk mutatni projektjeinket, saját fejlesztéseinket, amit az egész tantestület kiizzadt magából, például a tanulás tanítása témakörben. A mi iskolánkból is voltak előadók. Erre én nagyon büszke vagyok.

- **És tanárként mit tartasz a legnagyobb sikerednek?**

- Egy tanár, ha az eredményeiről kérdezik, a tanítványait sorolja. Polányi Évi, Kovács Tibi, az életútjuk hozzákapcsolódik a történelemhez. Farkasinszki Attila, igen színes egyéniség volt, Farkasinszki Ildikó is. Az utódóm, Farkasné Szabó Mária, aki az igazgató lesz mostantól az endrődi iskolában, ő is a tanítványom volt. Sokan lettek pedagógusok a tanítványaim közül, itt, Endrődön is tanítanak közülük jó néhányan.

- **Te is mindig tanultál. Hallottam, hogy egy kiránduláson a helyettesed, Varjú Józsa megkérdezte, hogy milyen múzeumi belépőjegyet kérjen neked, diákjegyet, vagy felnőttet?**

- Ugy gondoltam, ha vezetek egy intézményt, annak elméletileg megalapozottnak kell lenni. Ötvenhárom éves koromig mindig tanultam. Először vezetéselméletet, azután pedagógiai elméletet a debreceni egyetemen. Egy igazgatónak a pedagógiát nagyon kell tudni. Az egész iskola egy nevelési rendszer. Ezt látni kell, különben széthull az egész. Később mérésmetodikát tanultam a szegedi egyetemen. Hogy megállapítsam, jelenleg hol tartunk.

- **A nehéz életpálya a házastársnak is nehéz. Szerencsésnek tartod magad a házasságod felől nézve?**

- Teljes mértékben. A férjem mindenben a társam. Tiszteli azt, hogy felelős beosztásban dolgozom. Biztonságban érzem magam mellette. Segít, támogat.

- **Vidámak is vagytok, észrevettem.**

- Igen optimisták vagyunk.

- **Három gyermeked van. Mikor egyszer felvetted, hogy három gyereket felnevelni biztosan nagyon nehéz lehetett, azt válaszoltad, hogy észre se vetted.**

- Hát persze. Így volt szép. Nagyon szép. A legboldogabbak azok az ünnepek, mikor együtt a család. Olyankor tízen vagyunk, mindenki leül az asztal mellé, ennél szebb látvány nincs a világon. Két unokám van, és várjuk a harmadikat.

- **Hunyd be a szemed és gondold az iskolád épületére. Mi villan be először?**

- Az udvar. Ott látom együtt a gyerekeket. Szünetben minden gyerek kint van az udvaron, zsongás van, játszanak. Ezt olyan jó látni.

- **Ha újrakezdehetnéd, ismét pedagógus lennél?**

- Igen, egészen biztosan, ez egyértelmű. Én más nem is tudnék lenni.

- **És az igazgatóságot is elvállaltad volna, ha előre tudod a nehézségeket?**

- El, persze. Igen, el, így ahogy van. Szép munka volt. Nehéz volt, de értelme volt. Igazi szakmai kihívás volt, és én úgy érzem, eleget tettem.

- **Milyen jó tanáccsal indítja útjára a mai világ fiataljait egy igazgató?**

- Azt nem tudom, hogy egy igazgató mit mond, de én úgy gondolom, a legfontosabb, hogy felismerje a gyerek a saját értékeit, higgye el, hogy van értéke. Mindenki van érték, ezt higgye el, és találja meg ezeket az értékeket. És egy életen át maradjon hú hozzá.

- **Azt biztosan tudom, hogy Endrődnek szerencséje volt azzal, hogy Ladányi Gáborné több mint tíz évig itt volt iskolaigazgató. Hogy Ladányi Gábornénak szerencséje volt-e Endrőddel, ez a kérdésem.**

- Az ember a szülőhelyét nem válogatja meg. Úgy szereti, ahogy van.

Szilágyiné Németh Eszter

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Szeptember 1-én tárgyalta újra az alkotmány módosító bizottság az igazságszolgáltatásban történő anyanyelvhasználatra vonatkozó RMDSZ –indítványt. Markó Béla szövetségi elnök a javaslat elfogadására számít. Frunda György hozzászólásában hangsúlyozta, hogy az anyanyelv használatának joga nem nehezítené, hanem éppen könnyítené a tárgyalások menetét, mert a hivatalos tolmácsok úgyszólván kevesen vannak, és pénzbe is kerül.

Százezer román-moldovai állampolgár szerzett román állampolgárságot és közülük több mint 27 ezren román útlevélet is. Valamennyi kettős állampolgár romániai szavazati joggal is rendelkezik. Közülük 11507-en állandó romániai lakhellyel szereztek meg az úti okmányt, 15746 moldovai polgár viszont megőrizte moldovai állandó lakcímét. A külföldi állandó lakhellyel rendelkezők számára ugyanazok a szabályok érvényesek, mint bármelyik román állampolgár számára, aki a választások idején külföldön tartózkodik. Számukra általában Románia külképviseletén biztosítanak szavazati lehetőséget. A májusban rendeltileg módosított állampolgársági törvény 10. cikkelye egyértelműen leszögezi, kérésre akár romániai lakcímmel, akár más országban lévő lakhellyel is megadható a román állampolgárság azoknak, a személyeknek, akik egykor már román állampolgárok voltak.

A 2003. évben sem állt meg a Tájháza elindult bővítési és újítási folyamat.

Múzeumunk 2000-ben megnyitotta a Tájház szomszédságában lévő épületben a helytörténeti kiállítását, mely 2001-ben Kunkovác László fotókiállításával gazdagodott. Még ebben az évben egy újabb szomszédos telek csatolódott a múzeumhoz, melyen szabadidős parkot kívánunk létrehozni az idelátogató és a helyi vendégek részére. A telken épül, a hamarosan befejezéséhez érkező épület, amelyben a vizes blokk, illetve az iroda és adattár kap helyet.

A napokban készül el az udvari kemma, mely segítségével bővíteni tudjuk a látogatóinknak nyújtandó programjainkat. A kemencében sült kalács és kenyér, valamint ezek elkészítésének bemutatása még több érdeklődőt vonz majd a Tájházba. A zord tavaszi időjárás ellenére már márciusban elindult szezon. Még havas volt a táj, amikor a Duna Televízió készített riportfilmet a Tájházban, Kunkovác László. Befűtöttünk a kemencébe és a nagyszoba melegében folyt a forgatás. Hamarosan a Hír TV munkatársai is megkerestek és május elején az „Egy nap Gyomaendrődön” című műsor egy része ugyan csak a Tájházban készült el. Májustól a Pájer Campingban táborozó Erdei iskolás csoportok tették hangossá a Tájház udvarát, ahol megismerkedhettek néhány hagyományos kézműves mesterséggel.

Júniusban a helyi fogvatékos fiatalok tábora adtunk otthon, majd július 20 és 30 között, a harmadik éve működő néprajzi tábor kutatói munkálkodtak a Tájházban. A néprajzi tábor, melyben a helyi fiatalokon kívül a Debreceni Egyetem és a szegedi József Attila Tudományegyetem néprajz szakos hallgatói vettek részt, tovább folytatta a tavalyi évben megkezdett leltározási, illetve „terepmunkát” az endrődi városrészen. A Szarvasvégi Temető felmérésének

Ez a törvény biztosítja mindazoknak a volt román állampolgároknak és másodfokig terjedő leszármazottaiknak, akik 1989. december 22. előtt neki nem felróható okokból veszítették el a román állampolgárságukat, vagy akaratukon kívül vonták azt meg tőlük, kérésre visszakaphatják román állampolgárságukat. Emellett megőrizhetik az idegen állampolgárságot, és megőrizhetik külföldi lakhelyüket, vagy áthelyezhetik azt Romániába. Az állampolgárság visszaszerezése fenti esetekben költségmentes. Más szabály érvényes a már Romániában élő egykori román állampolgárokra. Ők csak 4 év ott tartózkodás után kérhetik az állampolgárságot. A kérelem megadásának feltétele a román nyelvtudás.

A Krónika című közéleti napilapban Gazda Árpád tollából olvastuk: „Nem lehet nem észrevenni azt a hangvételbeli különbséget, amely Kovács László külügyminiszter, és Bárony András külügyi államtitkár, illetve Szabó Vilmos államtitkár legutóbbi magyar állampolgársággal kapcsolatos megszólalásait jellemzi. Míg a külügyesek eleve negatív megközelítésben viszonyultak a kérdéshez, megszólalásaikban azt igyekeztek elmagyarázni, hogy miért aberráns a Vajdaságban megfogalmazott igény, ime, hangsúlyosan jelent meg a magyar kormányban az ellentétes megközelítés is. Szabó Vilmos szabadkai nyilatkozata egyértelműen arról szól: miként lehetne megadni a magyar állampolgárságot a határon túliknak. Mert hát mi mást jelentene az az óhaj, hogy mindenki egyfajta nemzeti ügyként kezelje az állampolgársági kérdést. A nemzeti ügyeknek ugyanis közös jellemzője, hogy azokat meg kell oldani. Az újszerű helyzet azt a kérdést veti fel: vajon időbeli fejlődés jegyeit vagy a különböző tisztségek közti nézetkülönbségek jegeit viselik magukon a magyar kormányoldalon tett nyilatkozatok. Az elmentmondások tudniillik azt is jelezhetik, hogy mindenki mondja a magáét, ... de jelezhetik azt is, hogy a magyar kormány kezdi megtalálni a hangját. Túllépett az ideges reagálások korszakán. A lehangoltságot mindenképpen segítik azok a román –moldovai állampolgársági viszonyokról szóló adatok, melyek most kerültek első ízben nyilvánosságra. A baloldali magyar kormány kétségkívül új hangulatot hozott a magyar külkapcsolatokba. Míg a Fidesz a szomszédokkal való konfrontációk miatt riadt vissza, a leszakított nemzetreszek támogatása érdekében, a szocialisták mindig a szomszédokkal fenntartott jó viszonyt helyezték előtérbe. Egymás modelljeinek a lemásolása pedig e jó viszonyt alapozhatja meg. Adrian Nastase az utóbbi hetekben többször is példaként emlegette a határon túli magyar politikát. Románia Moldova-politikájából viszont a magyar kormány merithetne. Ez a példa tudniillik azt bizonyítja, meg lehet találni az állampolgárság kiterjesztésének azt a módját, amelyik nem vonzza tömegesen az anyaországba a határon túlikat. A román állampolgársági törvény magyarországi alkalmazása azt jelentené: szülőföldjén maradva szerzhetné meg a magyar állampolgárságot valamennyi erdélyi polgár, aki beszéli a magyar nyelvet, és felmenői valamikor magyar állampolgárok voltak.”

Hírek az Endrődi Tájházból

utómunkálatait befejezve, Endrőd archaikus építészeteinek feltérképezését indítottuk el. Olyan fotó adatbázist kívánunk létrehozni, amely rögzíti és bemutatja településünk épített örökségét. A fotódokumentáció elkészítéséhez nagy-szerű útmutatást kaptunk Kunkovác László fotóművész-etnofotográfustól, aki a táborunk egyik vezető személye volt. A tábor programjában most is szerepelt ismeretterjesztő előadás, amelyre az érdeklődőket mindig szívesen látjuk. Sziklarajzok, áldozóhelyek, köemberek címmel Kunkovác László tartott nagyszerű diavetítéses előadást. Az előadás a Tájház nagyszobájában tartott és bizony annyi érdeklődő gyűlt össze, hogy nem is férték be mindannyian. S így jó néhányan kívülről hallgatták meg a mély-mondanivalójú, magával ragadó előadást. Kunkovác László nem ismeretlen olvasóink számára, hiszen kiállításairól, sikereiről többször beszámoltunk lapunkban. Ő még a Magyarországon fiatal tudományt, a vizuális antropológiát művelő magas fok. Személyében tudós és a

művész kapcsolódik egygyé; s az így megszületett alkotásai nem csupán dokumentum értékű munkafotók, hanem művészi produktumok, melyek megállítják és elgondolkozásra készítik a szemlélődőt.

A tábor programját kalácsütés színesítette, melynek rejtelmeibe Lapatinzkiné Mariska néni vezette be a tábor lakóit. Az utolsó napot kecskepörköltös ebéd zárta és bízva a jövő évi folytatásban búcsúztunk el egymástól.

Augusztus 23-án újra nagy esemény színhelyévé vált a Tájház. „Rakóczi emlékezete” című előadást hallhattuk, a magát csak műkedvelőnek nevező Giricz Lászlótól. Az előadásra több mint negyvenen gyűltünk össze az esti órában a helytörténeti épületrész udvarán.

Giricz László olyan műkedvelő, a szó eredeti, XIX. századi értelmében, aki nagy buzgósággal gyűjti hazája történelmének eseményeit. Nem rest felkeresni fontos ismert és kevésbé ismert emlékhelyeit. S nem utolsó sorban, megosztani érdeklődő honfitársaival. A diavetítéses előadást korabeli zeneművek felcsendülő dallamai színesítették.

Az előadások megszervezésében oroszlan-részt vállalt a Múzeumbarátok Köre Egyesület és ezúton szeretném megköszönni minden tagjának a segítségét.

Ezek történetek eddig múzeumunkban. Az év hátralevő részében szeretném folytatni az előadások szervezését, melynek következő előadója Dr. Kis Antal etnográfus, aki a magyar néprajz történeti áttekintését végzi el előadásában.

Múzeumunk sokféle tevékenységével próbál szolgálni a „KÖZMŰVELŐDÉSNEK”.

Hiszen nemcsak az elmúlt korok hagyatékának őrzése és bemutatása a feladatunk, hanem a témához kapcsolódó, a kultúrát és a kultúráltságot elősegítő pedagógiai munka is.

Gyomaendrőd, 2003. augusztus 26.

Szonda István

Igazságosabb és testvériesebb Magyarországot!

A Kereszténydemokrata Néppárt ügyvezető elnöksége által elfogadott IRÁNYELVEK 21 pontja ad választ arra, hogy hol a helye a kereszténydemokráciának az ezredfordulón.

V. rész

18. KÖZÉLETI, BÁZISKÖZÖSSÉGEK: IFJÚSÁGI CSOPORTOK, POLGÁRI KÖRÖK, PÁRTSZERVEZÉS

A munka nemcsak a parlamentben zajlik. Hívunk mindenkit, aki elveinkkel egyetért, és gondolataink továbbfejlesztésében, illetve megvalósításában kész tevékenykedni, csatlakozzon hozzánk! A csatlakozásnak a pártba való belépéstől, a polgári körökben való tevékenységen, a keresztény közéleti klubok létrehozásán át a szakértői munkáig vagy csak a rendezvényeken való részvételig nagyon sok formája van. Különösen nyitottak vagyunk a fiatal nemzedék szerepvállalása iránt. Minden forma értékes, beleértve a rokon pártokban való aktív politizálást is. A Kereszténydemokrata Néppárt ugyanis nem a rokon erőket tekinti versenytársainak, hanem az úgynevezett baloldali pártokat.

19. PÁRBESZÉDET!

A mai kormányt és az azt támogató pártok tevékenységét kritikusan szemléljük, de meggyőződésünk, hogy az a merev szembeállítás, amely nemcsak a hibákat itéli el, hanem ellenségnek tekinti azok elkövetőit is, nem szolgálja a nemzet érdekét. A késő- kádárkori politikai elit képtelen elviselni a politikai váltógazdaságot. Állandó belpolitikai harcot folytat azokkal, akik a hatalom gyakorlásától már kétszer eltávolították. Ez a légkör csak arra

alkalmas, hogy a polgárok végképp elveszítsék a politikusokba vetett bizalmukat. Mi a másakra való odafigyelés készségével rendelkezők számára kívánunk a mindannyiunkat érintő és érdeklő problémák megoldásáról eszmét cserélni. Párbeszédre törekszünk tehát mindenkivel. A kölcsönös megbecsülést állítjuk szembe a gyűlölettel.

20. CSAK A TISZTA IGAZAT!

Az egyházaktól és más független szervezetektől, valamint a sajtótól azt kérjük, hogy emeljék fel a szavukat az erkölcs védelmében. Szólaljanak fel minden hamis beállítás, torzítás, rágalmozás, a lényeges dolgok elhallgatása, a hibák eltusolása ellen. A független média (sajtó, rádió és TV) szolgálja a hiteles, tárgyilagos tájékoztatást és a társadalom nemes értelemben vett, kulturális és erkölcsi gazdagodását. Csak a magyar társadalom egésze tudja elérni, hogy a magyar közéletből eltűnjön a durvaság, és a hazugság.

21. ÖNÁLLÓAN ÉS ÖSSZEFOGÁSRA KÉSZEN

Mi magyar kereszténydemokraták, egymás értékeinek és önállóságának tiszteletben tartásával készek vagyunk az összefogásra mindazokkal, akikkel közösek a céljaink. Ugyanakkor párbeszédre törekszünk a tőlünk eltérően gondolkodókkal. Együtt sokat és hatékonyan tehetünk Magyarországotért ebben az új kihívásokkal teli korszakban, az Európai Unióban.

Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
Békés Megyei elnöke

Hetedszer tisztelgett Győr városa és az ott egybegyűltek a magyar kereszténydemokrácia előtt.

Idén, augusztus 22-én 60 éves évfordulóra emlékeztek, 1943 augusztusában alakult meg a Demokrata Néppárt. A magyar politikai történelem e jelentős eseményére közel 4000-en emlékeztek Győrben. Ezen emlék előtt tisztelgett. Orbán Viktor a Fidesz Magyar Polgári Szövetség elnöke, volt miniszterelnök és minden megjelent, aki a kereszténydemokrata eszmének híve. Mély tisztelettel emlékeztek a közelmúltban elhunyt Varga László emlékének is. A győri emlékülés főhajtás a Barankovics István által vezetett Demokrata Néppárt alapításán túl az 1947-es választási győzelem előtt is.

Az ideji győri emlékezés a XXI. század eleji magyar kereszténydemokrácia történetének is jelentős színtere volt. Itt került aláírásra az MKDSZ-FIDESZ szerződés, Orbán Viktor és Harrach Péter elnökök részéről.

Az aláírt dokumentum néhány lényeges gondolatát megismertetjük olvasóinkkal is.

„Együttműködési megállapodás a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség és a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség között

Annak tudatában,

- hogy nemzeti céljaink elérése érdekében a polgári erők legteljesebb, tartós összefogására van szükség;
- hogy nincs polgári politizálás a kereszténydemokrácia hangsúlyos részvételénélkül, melynek Magyarországon az MKDSZ megkerülhetetlen és hiteles képviselője;

Kereszténydemokraták győri találkozója

- hogy a széles bázison nyugvó néppárti politizálás vezető ereje a Fidesz-Magyar polgári Szövetség, mely nélkül a polgári együttműködés nem valósítható meg;
- a Felek közös értékeiktől vezérelve és közös céljaik megvalósulása érdekében jelen Együttműködési Megállapodásban rögzítik tartós együttműködésük kereteit.

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség együttműködése elvi alapokra épül.

A Felek

- kiemelt jelentőséget tulajdonítanak az emberi méltóság szabadságának;
- tudatában vannak, hogy a nemzet fennmaradása és a jövő generációk egészséges fejlődése érdekében az államnak mindent meg kell tennie a
- gyermeket nevelő családok védelméért és boldogulásáért;
- mindenkit megilletően esélyt kívánnak biztosítani a tanulásra, a munkára és a
- saját otthon megteremtésére;
- erősíteni kívánják a nemzetet megtartó családi, polgári, egyházi közösségeket;
- olyan kormányzati működést tartanak elfogadhatónak, mely tiszteletben tartva
- a polgárok és közösségek önállóságát, csak azokat a döntéseket vonja
- magához, melyek meghozatalára csak a kormányzat képes;

- különös figyelmet kívánnak fordítani, és fokozott védelmet kívánnak nyújtani a

- vidék társadalmának, hogy annak hátrányos helyzete minél előbb megszűnjön;
- minden rendelkezésükre álló eszközt igénybe vesznek az állami vagyon és a
- termőföld védelmére, az értéken aluli kiárusítás megakadályozására.

A Fidesz és az MKDSZ jelen Megállapodást az 1998 óta tartó, megállapodásokban rögzített együttműködés, valamint az 1998 és 2002 közötti eredményes közös kormányzati munka folytatásának tekinti, melynek célja egy újabb országépítő kormányzati ciklus lehetővé tevő választási siker megalapozása.

Az MKDSZ összekötő szerepet kíván betölteni a Fidesz illetve az újjászerveződő Kereszténydemokrata Néppárt között.

A Felek szakmai együttműködésében az MKDSZ kiemelt felelősséget visel az egyházpolitika, a család-és szociálpolitika, a környezetvédelem, a közlekedés- és a mezőgazdasági és a kisebbségpolitika területén.

Az MKDSZ mint nem pártjellelű társadalmi szervezet a Fidesz társszervezeteként önálló félként kíván fellépni a magyar politikai életben.

A Felek együttműködnek a 2004-ben sorra kerülő Európai Parlamenti választásokon...

Közre adta: Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés Megyei elnöke

Nemes Nagy Ágnes
A LOPOS KUTYA

Az én kutyám, Fickó, mindig
kimegy az ajtón, lemegy a lépcsőn, bemegy a boltba.
Kimegy-a-lemegy-a-bemegy-a.

Az én kutyám, Fickó, mindig
szedi a polcra, veszi a tálból, eszi a csontot.
Szedi-a-veszi-a-eszi-a.

Nem lehet, te Fickó, mindig
Kimegy-a-lemegy-a-bemegy-a!

Nem lehet, te Fick, mindig
Szedi-a-veszi-a-eszi-a!

Baj lesz ebből, Fickó, nagy baj:
Szalad-a-szalad-a-üti-a!

Tamkó Sirató Károly
ÁLLATKERTI HÍR

Apja – zebra.
Anyja – szamár.
Megszületett
már
a
zeb-már!

Megszületett!

Vígan ugrál!
Mert azt hiszi,
nincs is állat
ná-
la
sebb már!!!

Thúróczy Mária:
A HEGEDŰ

Négy húrja van,
azon zenél,
az é-n, az á-n,
a dé-n, a gé-n.

Magasan szól
az á, az é,
de mélyen bűg
a dé, a gé.

A húrokon
vonó szalad,
gyors dallamok
kiszállanak.

De lassulnak
majd délután,
elnyugszanak
egymás után.

S aludni tér
estefelé
az é, az á,
a dé, a gé.

Simai Mihály:
BÉKAHANGRA

Hajladozó berkenye
ágán ül egy brekeke.

Kérdezi a berkenye:
-Mit akarsz itt, brekeke?

-Csak azt nézem, csak azt nézem,
hogyan ég kerek-e.
-Miért nézed, brekeke?

-Felhő kerekedik-e?
Jeges eső esik-e?
Mégfájdul-e majd a torkom,

Idén először, igaz csak egy napot töltöttem a Sziget Fesztiválon, július 30-án. Egy barátommal mentünk, és még hajnal három óra-kor Hevesi Tamás koncertjét hallgattuk. Röviden ennyi az egy napos élményem, amit meg próbáltam leírni, de azt se elmondani sem lehet, azt érezni kell! Azt tudom, hogy jövőre is ott leszek és akkor már felkészülten várom a Sziget fesztivál szuper buliját.

még hajnal három óra-kor Hevesi Tamás koncertjét hallgattuk. Röviden ennyi az egy napos élményem, amit meg próbáltam leírni, de azt se elmondani sem lehet, azt érezni kell! Azt tudom, hogy jövőre is ott leszek és akkor már felkészülten várom a Sziget fesztivál szuper buliját.

Sziget Fesztivál

„Egy sziget lakó”

UTÓHANG:
Életemben én is először voltam az Óbudai szigeten, avagy a Diák-szigeten, Uhrin Benedeknek köszönhetően. Vegyes érzelmekkel indultam el. Kelleme-

sen csalódtam abban, amit ott láttam. Szelektív hulladékgyűjtés, rendezett sátrak, kulturált öltözetű fiatalok... néhány esetet kivéve. A könnyűzenei színpad mellett komolyzenei

színpad is volt. A Nagyszínpadon főleg külföldi előadók voltak, egy kivételtől eltekintve, Uhrin Benedek személyét, aki a sziget „ünnepelt énekese” új dalával a Szigetinduló-val rukkolt elő, pattogós indulószzerű énekével. Több ezer ember szószerint tombolt és együtt énekelt Benedek bácsival. Különös élmény volt, a szakadó eső ellenére a tömeg duplájára szaporodott. Háromszor visszatapsolták. A gyomaendrődi és békés megyei szigetlakók mind ott voltak. „Benedek, Benedek, Benedek! Skandálta a több tízezres tömeg. Köszönjük szigetlakók a kulturált viselkedést, köszönjük Benedek bácsi a gyomaendrődiek nevében. Gyomán a ligetben szeptember 6-án az Uhrin Benedek-koncerten ismét találkozunk.

Ungvályi János

Fiatalokról fiataloknak

Cserkész tábor Dobozon

A kőteleki, endrődi, hunyai, szolnoki, szikszói cserkészcsapat a Dobozon élő Wenckheim grófnő, Jeanne Mari Dickens meghívására táborozott a dobozi plébánia udvarán.

A cserkészcsapat parancsnoka Csörghe Géza, aki egyben a Templomos Lovagrend lovagja, így közvetlen volt a kapcsolat Ungvályi Jánossal aki szintén ennek a lovagrendnek a lovagja. E kapcsolat segítette a kőteleki és az endrődi csapat egymásra találását a táborozás idejére. A hunyai gyerekeket Sóczó Géza hitoktató kísérte el, és táborozott velük együtt.

A tábor résztvevői közül sokan először izlelték meg a cserkész-féle táborozás örömeit, kihívásait.

Úgy gondoljuk, hogy egy-egy tábor sikerét elsősorban a résztvevők élményei, véleményei keresztül lehet lemérni. Ezért megkérdeztünk 3 endrődi táborozót, kértük osszák meg olvasóinkkal élményeiket.

Kiss Anikót arról kérdeztük, hogy mikor került kapcsolatba a cserkész mozgalommal?

1993-ban a hittantanárom, ifj. Kiss Pál szervezte Gyomaendrődön a cserkészcsapatot, majd ifj. Varjú László őrvezető vitte a mozgalmat tovább.

- Eszerint már nem kezdő, volt már több kiképzésen is?

- Igen, több táborban is voltam már, 1993-ban és 94-ben.

Elmondta, hogy véleménye szerint a dobozi tábor, tekintve, hogy „alakuló tábor” így kissé lazább volt, hiszen sok volt a kezdő.

Rafael Tibor kérdéseinkre elmondta, hogy már kisiskolás korában is sokat hallott a cserkészekről, de ez volt életében az első tábor, ahol sikerült közelebb

is megismerni a mozgalmat. A kőteleki cserkész-parancsnok Csörghe Géza által került szorosabb élő kapcsolatba a mozgalommal, és ezt elsősorban a jó Istennek köszöni. Elmondta még, hogy a jó szervezés ellenére tapasztalt némi negatívumot is, de a pozitívumok nagyobb súllyal estek a latba. Szerinte a rá kiosztott feladat volt az egyik legfontosabb, hiszen ő volt az étkezési felelős. A reggeli, ebéd, vacsora elkészítéséhez szükséges anyagbeszerzés is az ő feladata volt. Munkáját többen is segítették, és sokan voltak az adományozók is.

Beszámolt az elméleti és gyakorlati kiképzésről, amit az „öreg cserkészek” oktattak. Megtanultak jó néhány fogást is, amit a gyakorlatban is tudnak alkalmazni.

A cserkészek hite az Istenben, a házában és a felebarátokban, ez a legfontosabb erény, amit minden fiatalban ki kell nevelni.

Barta Mónika szintén első cserkész-táborozó volt. Bevallása szerint vegeyes érzelmekkel tért haza, de nála is a sok kedves élmény feledteti azt a néhány zavaró momentumot, amit talán a „nagy” korkülönbség okozott. Tetszett neki a társaság összefogó ereje.

A rábizott konyhai feladatban nagy segítségére volt a gyomaendrődi Fehér Zsombor és Lakatos Robi, de a kőtelekiek is segítették a munkáját.

A különböző kiképzések, az alakí, az őr-alakítás, a különböző jelek ismerete, a morze, és kézi jelek, a cserkész dalok, a gyalog túrák, a kirándulások, mind-mind kedves emlékek, persze jutott idő pihenésre is.

Mónika mondta el a napirendet is: Reggel 6 órakor ébresztő, 7 órakor sora-közö a zászlófelvonásh

oz, szolgálat átadás-átvétel. 8 óra-
kor reggeli, és 13 óráig a napi
program végrehajtása következett.

13 óra 30-kor ebéd, utána kis pihenő, és délután 4 órakor foglalkozás. A nap fénypontja a vacsora utáni tábortűz volt. Enekeltek, játszottak, vidámak voltak.

A dobozi emberek általában kedvesen figyelték a csapatot. A dobozi fiatalokkal foci meccset is játszottak, több barátság szövődött.

Mindhárom résztvevő vallomása alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy sok-sok élménnyel gazdagodva, lelkileg feltöltődve fejezték be a résztvevők a tábor, és bontottak sátrat. Jó kedvvel, vidáman tértek haza otthonaikba. Hogy ez mennyire így van, mi sem bizonyítja jobban, hogy már a jövő évi tábor helyét is meghatározták, ami a szabadkígyósi kastélypark, ahol a két csapat ismét együtt akar táborozni.

Ezt a rövid tudósítást az elmondottak és a látottak alapján állítottam össze. Mind három „riportalanypól” csak úgy ömlött az élmények sora, és boldogan meséltek. Az elmondottaknak tized része sem kerülhetett – helyszűke miatt papírra. A leírt élményeknek nagyrészt magam is szemtanúja voltam.

„Egy cserkész barát”

Trodalmi oldal

Áprily Lajos (1887-1967)

„...lélek van teveled...”

„Olvasd verseket oly nyelveken is, amelyek nem értesz. Ne sokat, mindig csak néhány sort, de többször egymás után. Jelentésükkel ne törődj, de lehetőleg ismerd az eredeti kifejezőmódjukat, hangzásukat. Így megismered a nyelvek zenéjét, az alkotó-lelkek belső zenéjét. S eljuthatsz oda, hogy anyanyelved szövegeit is olvasni tudod a tartalomtól függetlenül is, a vers belső, igazi szépségét, tisztelen táncát csak így élheted át” – hangzik Weöres Sándor tanácsa a Versről c. művében.

Elöttem a feledhetetlen zenéjű – talán a legismertebb Áprily-vers – a Március cseh nyelvű fordítása. Kísérletezem. Többször el-

olvasom magamban, majd hangosan. Ízlelgetem az általam nem ismert nyelv szavait, előbb bátortalanul, majd egyre bátrabban, s közben áramlik bennem a gyermekkoromtól jól ismert vers magyarul.

MÁRCIUS

A nap tüze, látod,
a fürgé diákat
a hegyre kicsalta: a csúcsra kiállt.
Csengve, nevetve
kibuggyan a kedve
s egy ős evoét a fénybe kiált.

Régi, kiszáradt
tó vize árad,
néma kutakban a víz kibuzog.
Zeng a picinyke
szénfejú cinke
víg dithyrambusa: dactilusok.

Selymit a barka
már kitakarta,
sárga virágját bontja a som.
Fut, fut az áram
a déli sugárban
s hőkken a hó a hideg havason.

Barna patakja
napra kacagva
a lomha Marosba csengve siet.
Zeng a csatorma,
zeng a hegy orma,
s zeng – ugye zeng, ugye zeng a szived!

TETŐN

Kós Károlynak

Ősz nem sodort még annyi árva lombot,
annyi riadt szót: „Minden összeomlott...”

Nappal kószáltam, éjjel nem pihentem,
vasámap reggel a hegyekre mentem.

Ott lenn: sötét ködöt kavart a katlan.
Itt fenn: a vén hegy állott mozdulatlan.

Időbbe látó, meztelen tetőjén
tisztást vetett a bujdosó verőfény.

Ott lenn: zsbongott még a völgy a láztól.
Itt fenn: fehér sajttal kínálta a pásztor.

És békeséges szót ejtett a szája,
és békeséggel várt az esztenája.

Távok, hol már a hó királya hódít,
az ég lengette örök lobogóit.

Tekintetem szárnyat repesve bontott,
Átőleltem a hullám-horizontot

s tetőit, többet száznál és ezemél –
s titokzatos szót mondtam akkor:
Erdély...

LASSÚ SZÁRNYON

Uram, a két szárnyam nehéz,
hozzád emelkedni ma nem mer.
Ne bilincselj meg és ne bánts
nagy súlyoddal, a félelemmel.

Te nagy völgyedben ne legyek
énekre béna, hitre gyáva.
Úgy kapaszkodjam, Kéz, beléd,
mint kicsi koromban anyámba.

Hívott erőseid dalos
lakomáján mindig ne késsem.
Kapudtól ne térítsen el
utaf veszítő szédülésem.

Viharszeles mélyed felett
meredeket bízva járjam,
szilafalon hajnalmadár,
örömpiros legyen a szárnyam.

És hogyha mégis hullanék
sugaradban vagy sűrű hóban,
sohasem látott arcodat
láthassam egyszer, zuhanóban.

Egy idő után cseh nyelven is ugyanazt a lüktetést érzem, csengő-bongó rimeket hallom, s a locsogó-fecsegő hegyi patakot látom, mely tavasszal áradva-zúdulva töri meg az erdélyi hegyek ősharmóniáját.

Valóban – sokszori olvasás után – eljuthatunk a „vers belső szépségéig”, „testtelen táncáig”, az időmérték szabályain túlmutató lényegig.

Mi a titka a Március-nak, vagy más Áprily-versnek? Talán ez a ragyogás, „görögös ragyogás”, ami átlép a szavakon túlra, s az időtlenségbe viszi az olvasót...

„Pók ezüstöz holt mezőket” – visszhangzik bennem a balladai szépségű Holló-ének egyik sora, s visszhangzik az erdélyi magyar és emberi lét valamennyi tragikus fordulata is a holló-pár szimbolikus történetében. A magány, a csapaton kivüliség, a zord természeti, éghajlati viszonyok, a fellebegés-visszahullás, a „messze szállnánk – visszashallunk” sorszerűsége.

Mitől válik ez a vers is különös fényűvé? Az aranylő lomb, az ezüstösen csillogó kísérteties táj, a hamvas ég, a felleg-út már egy másik világba emeli a holló-párt, s valamennyiönket. Szétnyílik a jelen pillanata: a most, kitágul a tér: az itt, időtlenségbe emelkedik, ahol már csak szárnyalás van.

Áprily (-Jékely-) Lajos végtelenül szelíd, vonzó, személyiség, nagy tudású, poeta doctus volt, aki személyes ismerőseiként üdvözölte a fákat, növényeket, állatokat, hegyeket, aki panteisztikus közösségben élt a természettel. A nagyenyedi Bethlen Kollégium tanára volt, majd tanított a kolozsvári református kollégiumban, ahol egykor diák volt, Magyarországra átköltözése után a Lónyai utcai református gimnáziumba került, majd kinevezték a Baár – Madas Leánynevelő Intézet igazgatójának. Szerkesztette az Ellenzék vasárnapi mellékletét, az Erdélyi Helikont, a Protestáns Szemlélt... De mindennek előtt KÖLTŐ volt. És EMBER...

„Hiszek Arany János igazságában, a bölcs tanácsban, amelyet életelvíl adott tanítványának: „Ember lenni mindig, minden körülményben”. Hiszem, hogy a nemzetáruláson kívül az emberárulás is Dante legmélyebb pokolbugyrába való bűn”.

Eszerint élt a „legmélyebb” időkben is.
A második világháború alatt (1944-ben) inkább felmentését kérte iskolai igazgatói állásából, mert nem volt hajlandó végrehajtani azokat az utasításokat, melyek a diákok felvételére és kitalására vonatkoztak.

„Tradicció és harmonia - írja Bata Imre-, arány és erkölcs nyílnak - mint a virágok- verseiben, titokból, szélből, viharból, hegyekből, erdőkből, kődökből és sok fényből épült lírájában”.

Polányi Éva

HOLLÓ-ÉNEK

Lomb aranylik

lengé ágon,
pók ezüstöz
holt mezőket.
Holló-hangok
hamvas égen –
holló-párom
hallod őket!
Felleg-úton
itt vonulnak,
fellebegnek,
visszahullnak.
Pár a párral
csak magukban,
szél előttük,
tél nyomukban.
Pár a párral,
soha hadban,
rikácsoló
nagy csapatban.
Éjszakázva
dült berekben,
rom-falukban,
rengetegben,
s új birokra
kelve reggel
köddel, faggal,
fergeteggel.

Pók ezüstöz
holt mezőket,
holló tart a
lomos éjnek.
Holló párom,
zeng fölötted,
zeng fölöttem
sorsos ének:
Csak magamban,
csak magadban,

virradatban,
alkonyatban,
soha csacska
csóka-hadban,
rikácsoló
vad csapatban.
Messe szállnánk –
visszaszállunk:
visszavár a
sziklaszállunk.
Durva fészken
vadfa ringat,
ott neveljük
fiainkat.
Sírdombjáról
kurta nyármak
egyszer ők is
útra szállnak.

Észak útján,
soha délnek
- zeng fölöttük
sorsos ének -,
soha hadban,
csak magukban,
szél előttük,
hó nyomukban,
éjszakázva
rom-berekben,
dült falukban,
rengetegben.

Jaj, magányos,
kósza fajta,
árvaságnak
átka rajta.
Napsugárban,
felleg-árban,
tél-szakában
jár magában –
úgy vesz el az
Éjszakában.

Ízes ízek

szeptember

Káposztás csirke

Közepes fej káposztát felszeletelünk, besózzuk, majd egy idő múlva kicsavarjuk. Beáztatunk egy római tálat. A fele káposztát az aljára tesszük. Barbecue-vel befűszerezzük a csirke combokat, szárnyakat, tesszük rá. Híg tejjel vagy főzötteszínnel (6 dl) meglocsoljuk, majd a maradék káposztát rátesszük, eligazgatjuk és 30 dkg sajtot reszelünk rá. Befedjük a tálat és 1 órát sütjük. Kenyérrel fogyasztjuk.

Seidl Ambrus

REÁL ÁRUHÁZ

ct. Tímár Vince

Áruházlánc

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

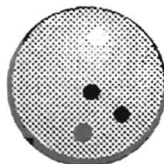
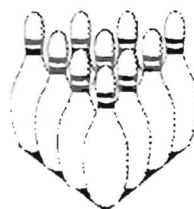
Ajánlataim:

- ☛ Főtt császárszalonna: 799 Ft/kg
- ☛ Reggeli ital 1 l.:99 Ft/l
- ☛ Csemege uborka: 720 ml: 105 Ft
- ☛ Tchibo family: 2x250 g: 599 Ft
- ☛ Hey-ho duopack 2x2l: 309 Ft
- ☛ Lantos sör:99 Ft+üveg
- ☛ Liberó every day: 899 Ft
- ☛ Dosia 500 g.: 135 Ft
- ☛ Hordós káposzta kapható

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

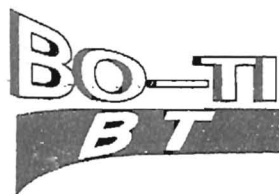
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☛ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☛ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☛ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☛ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☛ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

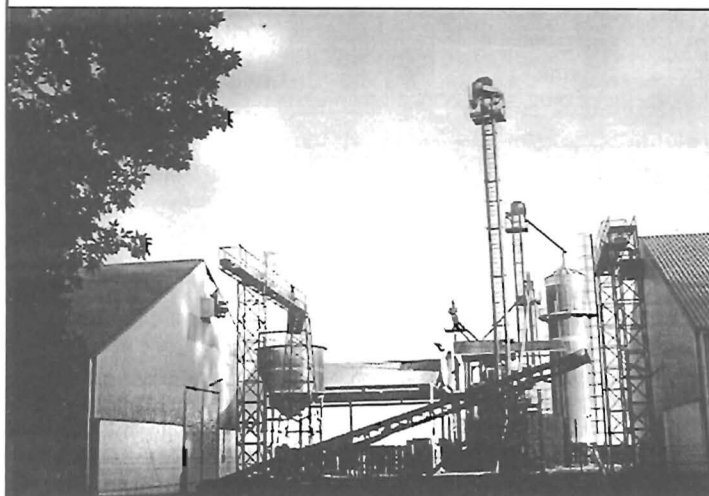
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

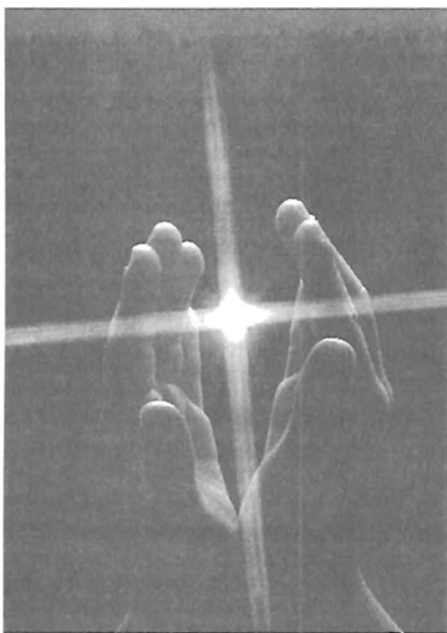
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem mitvaló él, lélek szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FÜLÖP MÁTÉ, aki a Móra Ferenc utcában élt, augusztus 28-án, 68 éves korában befejezte földi pályáját. Hosszú szenvedés után, Isten akaratában megnyugodva visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, rokonai, ismerősei.

HAMZA JÓZSEFNÉ HORVÁTH ILONA, aki Hunya, Tancsics u. 9. sz. alatt élt, szeptember 1-én, 68 éves korában Isten Országába költözött. Gyászolják: férje, gyermekei, unokái, dédunokái és a

HUNYA IMRE volt endrődi, Lásab utcai lakos, augusztus 13-án, 61 éves korában váratlanul elköltözött az élők sorából az Örökkévalóság honába. Herceghalmon temették el születésnapján, aug. 22-én. Gyászolja a családját és az Endrődiek Baráti Köre. Nyugodjon békében.

KMELLÁR MÁTÉ, aki Hunya, Vörösmarty u. 27. sz. alatt élt, július 27-én, 80 éves korában visszaadta lelkét az Élet Urának. Gyászolják: fia, menyé, unokái, dédunokái és a rokonok.

LÁTKÓCZKI ETELKA, aki Hunya, Vörösmarty u. 38. sz. alatt lakott, augusztus 12-én, 63 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: férje és a rokonok.

PINTÉR LAJOS IMRE aki a Selyem utcában lakott, augusztus 5-én, 56 éves korában eltávozott az élők sorából. Gyászolják: Családját.

POHARELECZ LÁSZLÓ, volt endrődi lakos, életének 70. évében, július 30-án váratlanul befejezte földi pályáját, az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: felesége, fia és családját, rokonai, ismerősei.

SOCZÓ JÓZSEFNÉ KISZELY MAGDOLNA, aki hunyai lakos volt, augusztus 3-án 80 éves korában Miskolc-Tapolcán elhunyt. Gyászolják: fiai, menyéi, unokái, dédunokái és a rokonok.

Köszönetnyilvánítás

Drága halottunkat, Gyebnár Jánost sokan elkísérték utolsó útjára. Sírjára virágot hoztak. lelkiüdvéért imádkoztak, részvétüket szóban, írásban kifejezték. A gyászoló család Isten áldását kéri mindnyájukra, köszönete jeléül.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Hunya Imrét utolsó útjára elkísérték, fájaldalmunkban osztoztak, sírjára virágot hoztak.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

A BARTÁSÁG SPORT EGYESÜLETÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE A 2002. évről

Az Alapítványt 1999-ben öt fő hozta létre.

Alapítók voltak: Dinya Zoltán, Farkas István, Jakus Imre, +Kovács Lajos Szurovecz Istvánné.

Az Alapítvány a Pk. 60.146/1999 július 14-i bírói döntés alapján közhasznú.

Az Alapítvány a városban folyó sporttevékenység fejlesztésére, különös tekintettel az endrődi településrész labdarugó, versenysport az utánpótlás, a tanuló ifjúság iskolai és szabadidő sporttevékenységének támogatására jött létre.

Az, aki az Alapítvány céljaival egyetért, támogatását, az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet által vezetett, 52000015-10003640 számlaszámra fizetheti be..

Az Alapítvány céljai elérése érdekében gyűjti és kezeli a támogatók adományait, valamint pályázatok útján próbál anyagi támogatást szerezni céljai eléréséhez.

A város által évente szétosztásra kerülő Sport Alapból az Alapítvány megalakulása óta támogatást nem kapott, pályázatait évről-évre sorra kedvezőtlenül bírálta el az Önkormányzat Humánpolitikai Bizottsága.

Az elmúlt (2002 év) évben az Alapítvány a gyomaendrődi Közösségi Házal együtt megszervezte a „A Világ Futballcsillagai A-Z-ig” című fotó kiállítását. (Molnár István magántulajdona).

2002. évi augusztus 20-i, magas színvonalú városi ünnepség szervezését segítette az Alapítvány (a Művelődési Ház volt a fő szervező).

I. Számviteli, pénzügyi beszámoló beszámoló:
BEVÉTELEK:

1./Előző évi pénzmaradvány: 68.955.-Ft

2./2002 évi adomány 10.000.-,.

3./APEH által jóváírt Szja 1% 296.-,.

4./Bankkamat 3.889.-,.

ÖSSZESEN: 83.140.-Ft 83.140.-Ft

KIADÁSOK:

1./Kulturális szolgáltatás (fotókiállítás) 10.000.-Ft

ÖSSZESEN 10.000.-Ft 10.000.-Ft

2002. évi ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:
73.140.-Ft

II. Az Alapítvány alapítói vagyona az alapítói szándék szerint 50 ezer forint alá nem csökkenthető, ezt a követelményt fenti számadás alátámasztja.

III. Az Alapítvány 2002 évben költségvetési támogatásban nem részesült., sem célszerű juttatásban.

IV. Az Alapítvány vezető tisztségviselői, a kuratórium tagjai feladatukat díjazás nélkül látták el, számukra semmilyen juttatás nem került folyósításra.

V. A 2002. évben benyújtott pályázatok nem nyertek kedvező elbírálást, így az Alapítvány csak magánszemélyektől kapott (igen csekély értékű) adománnyal és a bankkammattal tudta bevételét növelni.

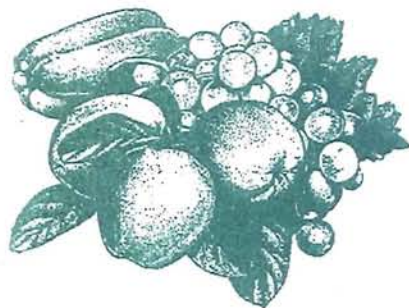
Az endrődi településrész verseny, valamint ifjúsági és szabadidős sporttevékenységének támogatását a jövőben szeretnénk megvalósítani, és reményeink szerint a következő időszakban sikeresebb pályázataink és több civil támogatónk lesz.

Fülöp Zoltán a kuratórium elnöke

Az Endrődiek Baráti Köre az APEH által 2002 évben jóváírt 1 % összegét, 25.565.-forintot

(jóváírás dátuma: 2002. 10. 09) a Hősök napi ünnepség rendezési és posta költségeinek részbeni fedezetére használta fel. Az Egyesület Vezetősége ezúttal is köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik úgy rendelkeztek adóelszámolásuk során, hogy az egyesület munkáját támogatják. További támogatásukat a jövőben is tisztelettel kéri a E.B.K.E Vezetősége.

Az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány az APEH által 2002. évben jóváírt: 44.282.-forintot, az endrődi, egyházi kezelésben lévő temetők karbantartási munkáinak részbeni fedezeteként használta fel. Az Alapítvány kuratóriuma köszönetét fejezi ki azoknak, akik rendelkezésükkel segítették az Alapítvány céljait. A kuratórium továbbra is kéri és várja a támogatást.

Kert- barátok- nak

Emlősök a szántóföldön - IV. rész

Hörcsög

Égész Európában őshonos. Nálunk hazánkban a síkvidéken igen gyakori. Főleg a kötöttebb talajt szereti, ahol kiépítheti tartós „lakását”, a laza, homokos talaj erre a célra nem alkalmas. Nemcsak a hegyes vidéket, de az erdőt, a lapos, vizes területet is kerüli. Testét szürkés barna vöröses szőrzet borítja, de vannak közöttük egész sötét (vöröses- feketés) színűek is. Rövid, zömök testű állat, nagy szemekkel. Földalatti lakását tartózkodás céljára építi, de épít a magvak tárolására is szolgáló helységeket. Ezeket a helységeket több irányból folyosók kötik össze, a kijárat közelében van az ürülék és a táplálkozás során elhullott növényi törmelék.

A fiatal hörcsög csak egy-két éléskamrát épít, míg az idősebb 3-5 helységet.

A hideg beálltával mélyebbre húzódik, és ott is épít magának egy kamrát. Az első lába segítségével kavarja a földet a hasa alá, majd a hátsó lábával a háta mögé túrja. Ha összegyűlt már sok föld, a hátsó felével a felszínre nyomja. Az első lábait ügyesen mozgatja, ezek segítségével tisztítja (valamint a fogával) meg a szemestakarmányt, melyet a pofazacsokjába gyűjt össze, és ha tele lesz, úgy elviszi az „éléskamrájába”.

hörcsög

ürge

Egyébként dühös, vakmerő állat. Szembeszáll még az emberrel is, kutyával, megharapja a ló lábát, ha elkapja egy ragadozó, (egerésző-ölyv, réti sas stb.), akkor annak körmei között is védekezik. Hozzá hasonló nagyságú állattal életre-halára menő harcra száll az életéért. Ellenfelét harapja, körmeivel karmolja. A kisebb testű állatokra egyenesen vadászik, mert tápláléka a magvakon kívül a rovarok, egerek, kisebb madarak, gyíkok. A növényi anyagok közül a szemes takarmányon túl a zöld vetést, répát, hüvelyeseket, burgonyát, gyümölcsöt szereti.

Télen egyfolytában alszik, és csak március április tájékán bújik a felszínre. Ébredése már február végén kezdődik, amikor már a készletéből táplálkozik. Áprilisban nyári lakást készít magának, mely nem olyan mély, mint a téli, (30-60 cm) és a hím állat a nőstény lakásába költözik. A nőstény két alkalommal fial, először májusban, majd másodszer júliusban. Mind két alkalommal 8-16 kölyköt hoz a világra, melyek vakok és csupaszok. A kölykök két hetes korukban más tudnak ásni, és túrják a földet, majd önálló életet kezdenek.

Nyáron a termés beértével kezdik gyűjteni a magvakat az esti, illetve a hajnali órákban. Pofazacsokjukban 5 dkg termést is képesek összegyűjteni és a tárolóba vinni. Tulajdonképpen ezért tartják kártékony állatnak. Ellen-ségei az ölyvek, és általában a nappali ragadozó állatok, valamint a baglyok, a görény és a menyét.

Budájukat szívesen használták a szücsök, mert könnyű és tartós szörme.

Ürge

Európa keleti felében elterjedt, hazánkban a sík vidéken, a kötöttebb talajokon szántóföldeken, réteken terjedt el.

Valamivel kisebb testű mint a hörcsög, bundája sárgás rozsdasárga színű (előfordul homokszínű változata is). Teste karcsúbb mint a hörcsögé, szintén van pofazacsokja. Fülei kicsik és a szőrzet eltakarja.

A föld felszíne alatt egy-másfél méternyire van a kamrája, melyet folyosókkal vesz körül. A kamrába előszeretettel hurcolja a magvakon kívül az üveg és porcelán cserepeket, fényes fémeket. Egyébként a hüvelyesek magvaival, bogyókkal, gyenge füvel, gyökerekkel, löherével táplálkozik. Ügyes mozdulattal meglepi és elfogja a kisebb madarakat, egereket, melyekkel szívesen táplálkozik. Érdekes látvány amint két hátsó lábára állva táplálkozik és közben éberén figyel.

Ha nagyon elszaporodik, akkor sok kárt tud okozni. Mélyszántással, rendszeres talajmozgatással hathatósan védekezhetünk ellene. Régebben sokkal több ürge volt a földeken, mint manapság, ezért több módon is irtották. Élményszamba ment gyermekkoromban az ürgeöntés, ehhez víz és egy erős bot kellett. Sok gazda fizetett is a kiöntött és elpusztított ürgekért. A vízen kívül csapóvással is vadásztak rájuk.

Tavasszal 4-8 csupasz, vak kölyköt hoz világra a nőstény. A fiak igen gyorsan fejlődnek, egy éven belül már ezek is ivarérettek és szaporodnak.

Mire eljön az ősz, meghíznak, a kijáratot betömik és téli álomra szenderülnek. Ha csapadékos hosszú a tél, sok elpusztul belőlük.

Ellenségei még: a mezei sas, egerésző-ölyv, varjú, sólyom, gém, menyét, görény.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

ajánlataim:

- virághagymák
- grillsütők, bagrácsok, állványok
- hűtőtaszkák, jégakkuk
- szivattyúk, öntözőtömlők, szórófejek
- fűnyírók, szegélynyírók, sövényvágók
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- háti és kézi permeterzők, vegyszerek
- fóliák, takaróponyvák, műanyagárúk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- befőzéshez üvegek, üvegtetők
- ventilátorok, barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 l 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománccfestékek, ecsetek
- VAPOREX falfűtő adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

Július 30-tól szeptember 2-ig Gyoma
belterületén 17,5 mm csapadék hullott.
Tavaly július 13-augusztus 20 között 55,8 mm.

F38 03 10
Gyomaendrőd, Biana u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. október

Sebeinkről-sérüléseinkről október 23 kapcsán

„Mert nincs oly rejtett dolog, ami napfényre ne jöne; és oly titok, ami ki ne tudódnék.” (Máté ev.)

Ki tudná összeszedni, mennyi fájdalom gyűl össze egy-egy történelmi sorsforduló, jelentős esemény után a szenvedő alanyokban? És azt ki tudná összeszámolni, hogy a megrázkódtatás hány nemzedékre hat még? Kettőre-háromra biztosan.

Van, aki az I. vagy a II. világháború eseményeit hallgatta esténként. Engem az 1956 utáni időszak nagyszüleimtől messze szakított. A ritka találkozásokba fért csak bele, hogy anyai nagyapám mesélhessen, s bőven volt miről, hiszen ők - az 1900-ban születettek - voltak az egyetlen évfolyam, akiket mindkét háborúba kivittek. Az elsőbe a legvégére 18 évesen, a másodikba a Don-kanyarba. S volt sok olyan része történeteinek, amit a tankönyveinkben sehol sem találtunk volna.

Az én esti meséimbe 1956 sem kerülhetett bele, hiszen feleség-szószátyár kislány lévén csak bajt okoztam volna magam körül, így sokáig édesanyám még azt sem merete megmondani, hogy az én humánus-verselgető édesapám börtönben ül.

Később a család a történetet sokszor velem indította, mert 1953 decemberében azon a napon akarták mindenáron rábeszélni édesapámat, hogy a tanári pályát otthagya katonatiszt legyen, amikor én születtem. S a visszautasítás miatt a parancsnok sértve érezte magát - 1957-ben azután visszavághatott. Sokszor végiggondoltam a bírósági iratokat lapozgatva - csak a rendszerváltás után juthattam hozzá - hogy amennyi kis bűne volt édesapámnak, úgy rajta kívül sokan mellette lehettek volna az internálótáborban! Gondoljuk csak át magunkban, ki mindenki került börtönbe 1945-49-től fokozatosan. Mert az a rendszer a megfélemlítésre épített. Nem tűrte a

bírálatot. Nem fogadta el az eltérő véleményt. Félt a vitáktól, minden értelmes embertől. Véleménye pedig mindenkinek volt, csak lehet, hogy halkabban mondták, vagy nem egy irodalmi körben beszéltek meg az ismerősökkel. Nem csoda, ha a 70-es években szüleim nagyon féltettek attól, hogy „bármibe” belekeveredjek. Minden március 15-re hazarendeltek, hiszen akkor az volt a jelképes ünnepe a hatalommal való szembeeségülésnek. Allandó kérdésként hallottam: akarsz diplomát? Mindenesetre belém nevelték a gyanakvást. A rendszerváltás után kiderült beépített „tégglák” (fizetett besúgók) tömegét a diákok közt még így sem sejtettem! A belém nevelt félelemhez képest is túl naív voltam például ezzel kapcsolatban. Én még a puha diktatúra időszakával is bajban voltam. Hiszen hányszor kellett diákként a sorok között olvasni, majd tanárként úgy magyarázni, hogy azután szembe tudják nézni önmagammal a tükörben! Mert a politika rákényszerített nehéz dolgokra bennünket: 1988-ban még nem ünnepeltük október 23-át, a következő évben a rádiót bekapcsolva próbáltattuk megértetni a gimnazistákkal, hogy történelmi változásokat élnek meg éppen. Eleinte főleg beszélgettünk velük a változásokról. Kellett is. Kértem, hogy írják le kérdéseiket 1956-ról, s bizony nagyon hiányos előismeretet mutattak.

Az én gyemekeim (Balázs és Ági) szellemük korai ébredésétől már mindennapos történetként hallgatták tőlem papi forradalmát. Jó érzés, hogy beszélnek róla, fontosnak tartják. Számomra kiskoromban a börtön csak a rossz embereknek járt. A mai gyerekek már újra tudják, hogy oda a jövőt a hatalomtól eltérően álmodók is bekerülhettek. Jó lenne tudni, hogy ezt az ígét csak múlt időben írjuk le ezután!!

Ricsey Edit

Ifj. Paróczai Gergely: Magyar sors

1956. október 22-én, hétfőn az ország csaknem valamennyi felsőoktatási intézményében diákgyűlések voltak. Ezekon a gyűléseken fogalmazták meg az egyetemi hallgatók a követeléseiket, és ahol még nem volt, ott megalakították a MEFESZ (Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége) szervezeteket. A budapesti egyetemeken elhatározták, hogy a követelések meghirdetésére, másnap, október 23-án tömegfelvonulást rendeznek Bem tábork szobránál. A tüntetés október 23-án délután 3 órakor kezdődött a Petőfi szobornál, innen a tüntetők a Bem térre, onnan pedig az Országháza elé vonultak. Az Országháza előtt már nemcsak az egyetemisták voltak...

A Szegedi Műhely 2003/1. számában Nagy István történész a szegedi Tanárképző Főiskola nyugdíjas tanszékvezetője az 1956-os szegedi diákemlékek feldolgozásánál a következőket írja: „Szöke Sándor az Egerben is megalakult MEFESZ október 23-i összejövetelén a szegedi főiskolát képviselte. Ismertette a szegediek programját és Paróczai Gergely két versét.” A látjegyzet a következőket tartalmazza: „Paróczai Gergely: Magyar sors, Szeged, 1956. Október 16-18. Csak ez a vers került elő.”

Nagy István tanár úr szóbeli közlése szerint a vers Szegeden is elhangzott és közismert volt az események kezdeténél.

Ifj. Paróczai Gergely: Magyar sors:

Szenvedett, túrt és vért izzadt nép,
hazug szó marta hiszekény szívét.
Olom volt vállán a bú, a gond,
s mint halálra rémített vakond
menekült kételye üregeibe.
Mert elorzott otthona, hite,
szemétre lökte piszkosba fült.
Küszöbét a szükség sápadt, kábult
virága - mérges gombaként nőtte be.
Főjtő párja dögtetek büzlehelete,
nyakán hajcsárok, hóhérok hada.
Zsarnok ha szolt, törvény volt szava.
Örztől lakából bort kiáltott,
s a népek, szegénynek pocsolja jutott.
Mi volt a paraszt sors? Rút alázat,
szilaj lelkét dúlták kerge lábak.
S ha benne tűzként fellobbant a düh,
úgy érezte, nem lesz már derű.
Szemében a dac sárga lángja égett,
terhét vont, nem tudta, mi végett.
Csak öklét rázva szidta az eget.
Bosszúja ez volt, mást nem tehetett.
Panaszúvára ülték lett a vörös,
gumibot, börtönrács, bitó és száraz

gúny, mely lelkét tépte,
és méregként hatott friss sebére.

Így éltünk magyarok, test és lélek kinjárt
hordoztuk az önkény évein át.
De elég volt, nehéz, mint Krisztus keresztje
Törjön fel végre ezerév keserve.
Kiáltunk, kiáltunk fel az égbe
A meggyötörtek, mártírok nevébe
Zúgjon a hangorkán, hogy üttött az óra
Hadd hallja, lássa Európa
Hogy van magyar és él még Hunnia
Hogy tenni vágyik mindegyik fia,
Mert tett kell, tett, s nem üres szavak,
Melyek elmáivá szerte konganak.
Ifjúság jövő-reménye, egyetlen akarát
Emeld fejed, emeld már fel szavad
Araszd szét szivednek nagy hitét,
Mert hiába felhő, aloita kék az ég.
Ne igyál csak az igazság borából -
S mutasd meg, hogy lobog az erő
S tölünk fűg, mi lesz hazánkból -
Fehér nászágy, vagy sötét temető.

Önnnek joga van tudni...

Hogy miről döntött szeptember 25-én Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Új termálkútra benyújtott pályázattal 29 M forintot nyert a város. A szelektív hulladékgyűjtéshez is nyert a pályázatunk, ami még 5 kis település (Hunya, Csárdaszállás, Kétsoprony, Kardos, Örménykút) hulladék szállítási gondjain is segíteni fog.

Vismajor pályázati keretbe a Vásártéri óvoda és bölcsőde került felterjesztésre. (Sajnos nagyon sok bejelentés érkezett magán házzakkal kapcsolatos jelentős repedésekkel kapcsolatban is).

A Pénzügyi Bizottság "külső" tagjainak is vagyonyilatkozatot kell tenni.

Dezső Zoltán felvetette, hogy a diákok ingyenes tankönyvjuttatással kapcsolatban panasszal fordultak hozzá. Válaszoltak: Fülöp Istvánné és Farkas Zoltánné igazgató. Válaszuk lényege, hogy a problémát inkább a jogszabály értelmezése okozta, de szerintük maradéktalanul sikerült megoldaniuk.

Kérdezte továbbá, hogy készült-e számítás a várható gáz és energiaemelések miatt és végül választ kért arra az elterjedt mende-mondára, miszerint a polgármester lemondásra készül. Válasz: számítások majd a 2004 évi költségvetés tervezése során készülnek, és a polgármester nem tervezi a lemondását.

Halász Istvánné a Kis Bálint Ált. Iskola nyugdíjas tanárnője és a szakszervezetük elnöke, választ kért arra, hogy 5-6 hónapja miért nem válaszol a jegyző, arra a kérdésére, hogy az iskola pedagógiai programja teljesíthető-e, az elbocsátások után. Elmondta továbbá, hogy a testület az általa felvetett témában törvénysértően járt el. A jelenlévő iskolaigazgatótól és a polgármestertől szintén választ kért arra, hogy valójában miért is került munkaviszonya felmondásra, 40 éves szolgálat után miért kellett neki keserűen, megbántva nyugdíjba menni. Bejelentette, hogy a Munkaügyi Bírósághoz fordult a személyes ügyében. A választ tulajdonképpen nem a megszólítottak, hanem Katona Lajos alpolgármester adta meg: kevés a gyerek, így a pedagógus létszámban leépítésre került sor, és az ő véleménye szerint természetes, hogy ne az aktív korúak kerüljenek elbocsátásra, hanem azok, akik már nyugdíjasok. Halászné nem fogadta el a választ, mert az iskola engedélyezett létszáma 60 fő, és ő nem a 61-ik, hanem az 58-ik volt!

2003 évi költségvetés I. félévi teljesítését a testület is elfogadta. A működési bevételek és költségek időarányosan alakultak, a felhalmozás és felújítás messze elmaradt az időarányos teljesítésről. Az első félévi bevétel és kiadás: 1, 7 milliárd forint volt.

2 003. évben építendő utak :

Attila út,	2360 m ²	12, 8 m Ft,	45.154Ft/ingat.
Mikszáth	2140 „	11,8„„	69.447 „
Széchenyi	825 „	4,6„„	39.826 „
Kölcsey	1500 „	8,3„„	50.227„„
Micsurin	975 „	5,4„„	46.870„„
Hunyadi	1175 „	6,4„„	75.660 „
Összesen:	8975m²	49,3 millió forint	

Burkolt utak felújítása:

Fegyvernek	1260 m ²	4,2 m Ft, hozzáj.	16.652Ft/ingatlan,
Bajcsy-Zs.	1300 „	4,2 „	16.568 „
Kiss Bálint	1450 „	3,7 „	20.818 „
Béke	840 „	2,9 „	19.187 „
Összesen:	4.850 m²	15,- millió forint	

Így ünneplünk október 23-án

Endrőd:

9 óra: szentmise az 56-os hősökért.

9.40: Domokos László képviselő úr beszéde, és a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola megemlékezése, koszorúzás a kopjafánál

Gyoma:

11: a Kner Imre Gimnázium és Kollégium ünnepi műsora a Hősök emlékművénél

12: ünnepi testületi ülés a német testvérváros képviselőinek részvételével

(Megjegyzés: A Kiss Bálint utcai lakosok kérésre a burkolat 20 cm-rel szélesebb, melynek többlet költségét a lakosok teljes mértékben vállalták.)

Elkészül továbbá 9 utca útalapja, amelyet 2004-ben fejeznek be: (Kilián, Juhász Gy, Bocskai, Sallai, Kató J., Almos, Somogyi, Hunyadi, Vörösmarty)

Elkezdődnek a kátyúzások is, de sajnos csak ott lehet, ahol már a szennyvíz beruházás átvételre került, ahol még folyik a beruházás ott csak ideiglenes javítási munkák készülhetnek Ahol rövidesen útépités lesz. ott a kátyúzás nem indokolt.

2003 évi járdajavítás 37 utcában, összesen 3519 m²-en, 9,3 millió Ft értékben végezhető.

A Liget Fürdő Szolgáltató Kft-vel a vagyongazdálkodási és üzemeltetési szerződés több rendezésre váró kérdés ellenére a képviselők részéről nagy többségben elfogadásra került.

Sport Alap II. félévi tartalékának felosztása: Gyomaendrőd Motocross SE 200 ezer Ft, Rózsahelyi Kálmán Diáksport Egyesület: 200 ezer Ft, Gyomaendrőd JUDO Club: 50 ezer Ft, Gól-Suli Alapítvány 50 ezer Ft, Szaloncukor Kupa 200 ezer Ft. A Humánpolitikai Bizottság a Gyomaendrőd Városi Sportegyesület II. féléves támogatását felülvizsgálta, és 1,8 millió forint helyett, 1,485 millió forintban tartotta indokoltnak.

Gyomai Római Katolikus Plébánia a templomkripta tetejének javításához 100 ezer forint támogatást kapott.

Városi Zene és Művészeti Iskola, Kiss Bálint, Rózsahelyi Kálmán és a Szent Gellért Katolikus Iskola, és a Művészeti oktatást végző Alapítvány illetékesei két héten belül a zenei és művészeti oktatásokról tárgyalnak.

ENCI irodaépület, ami jelenleg bérletként volt hasznosítva, a bérlők felé eladásra kerül.

Földhasznbér mérséklésére beadott kérelmek az igazolt kárfelmérő lapok adatai alapján 50%-ra mérséklésre kerülnek.

Vitatott földekre új bérleti szerződést köthet, akinek nincs bérleti díj tartozása.

Licitálás útján vehető bérbe 31 ha, (1337,5AK), a kikiáltási ár 5%át (21 kg étkelési búza/AK, aug. átlagáron) bánatpénzként be kell fizetni. Nem licitálhat, akinek az önkormányzat felé földhasznbérleti díj tartozása van.

Bánomkerti városrész szennyvízcsatorna hálózat megépítése csak a következő ütemben valósulhat meg, amelynek legelőször meg kell teremteni a lakossági akart feltételét. Ha ez meg van, akkor indulhat a tervezés és a pénzserkezési pályázat.

Hantokerti üdülősoron lakók emelt áron ráköthetnek a szennyvízhálózatra. (135.750 Ft)

Bővül a közvilágítás: Gyóni Géza u 2. (az ingatlanulajdonos költség átvállalása esetén),

A kocsrhegyi bevezető út melletti járda megvilágításáról a 2004-es költségvetés készítés során lehet dönteni, a pénzfedezet ismeretében.

Telekommunikációs és informatikai beruházások: újra indult a kábeltévé hálózat korszerűsítése és átépítése, a gyomai részen. Továbbá kiépül nagy sávzsélességű mikrohullámú Internet. 40 egyéni fogyasztó és 5 csoportos végpont számára jelentős kedvezményű szolgáltatásra lesz lehetőség A kedvezményezettek pályázatják.

Német befektetők bevásárló központ építésére keresnek területet. Élelmiszer üzlet, ital üzlet, illatszert üzlet gyógyszerár, és 3 orvosi rendelő közös vállalkozású üzemeltetését ajánlják. A testület érdemben nem tárgyalta az ajánlatot.

Új testvér-városunk lesz Schöneck (a német település több rokon vonást mutat velünk abban, hogy ott is mindenből több van, pl. focicsapat, tűzoltóság, polgármesteri hivatal). Ez a település is egyesülés útján jött létre, ráadásul ott 3 település egyesült!

Új bérletképző pályázatot hagyott jóvá a testület. Ennek keretében az Öregszőlői Idősek Klubja átalakításra kerülne 20 fő bentlakásos idősok otthonává, és megépülhetne a Mirhóhádi úti új idősok otthona, ahol 52 fő elhelyezése lenne biztosított. A két beruházás 254 millió forint, amelynek saját erő szükséglete: 76,2 millió forint.

Iskola út építését (Öregszőlő) a Vakond Kft nyerte el, 32,6 millió forint kivitelezési ajánlattal.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Országgyűlési képviselők, DOMOKOS LÁSZLÓ postájából:

Kedves gyerekek, Fiatalok!

Míntha az időjárás is tudná, hogy ismét itt a tanulás ideje; kicsit hűvösebb és már nem olyan verőfényes. Szikrázó napsütésben mindenki inkább a strandra, a kertbe, a nagyihoz, a barátok közé vágyik, mintsem az iskolapadba.

Az elsős kisdiaók talán kicsit megszeppenve engedték el szüleik kezét. Ti, akik most léptétek át először az iskola küszöbét, és foglaltatok el helyeteket a padokban, a tudás ösvényére léptetek. A kedves és mosolygós tanító nénire, tanító bácsira mindig számíthatok, ha öröm, netán bánat ér. Az új arcok hamarosan új barátokat jelentenek, a most még nagyoknak tűnő tantermek barátságos, kis közösséget rejtő teremmmé szelődülnek. Élvezzétek az iskolát, szerezzetek új ismereteket, barátokat!

Ti, akik már ismerősként üdvözlitek a felétek jövő társatokat, azt az ismeretlennek tűnő, de mégis oly ismerős, magasra nőtt helyes fiút, és azt a szép, napbarnított lányt, talán már egy kicsit hiányoztatok is egymásnak.

Bár tudom, hogy tanulás helyett sokszor jobb lenne valami mást csinálni, akár anyunak segíteni, higgyétek el a tanulás nagyon fontos dolog! A magatok elé kitűzött cél, egy-egy álom munkahely megszerzéséhez tudásra, ismeretekre van szükség! Magyarország, illetve az Európai Unió lehetőségeit csak azok tudják kihasználni, akik megfelelő tudással rendelkeznek. Magyarországnak szüksége van rád, szüksége van a tudásodra! Tanulj, élj vidáman és becsületesen!

Üdvözlettel: Domokos László az 5. sz. Választókerület, Gyomaendrőd országgyűlési képviselője

Tisztelt Pedagógusok!

Az Önök számára is elkezdődött a tanév. Nem csak új diákok, új tantermek köszöntik most Önöket, hanem egy új oktatási koncepció is. Az általam fenntartásokkal fogadott törvénymódosításnak, mely heves vitákat váltott ki, most a hétköznapi próbáját kell kiállnia. Az új elképzelések sokak nemtetszését váltotta ki, ám az eddigi elméletet most a gyakorlat váltja fel. Az iskola azonban továbbra is az oktatás, a tanulás színtere marad, mely a pedagógusok számára munkahelyet, a diákok számára pedig a jövőjükre való felkészülést jelent.

Kívánom, hogy munkájukban továbbra is sok örömet találjanak, és remélem, hogy a jelentkező problémákat, a diákkal, a szülővel megbeszélve sikerül közösen megoldani.

Tisztelettel: Domokos László,
az 5. sz. Választókerület, Gyomaendrőd országgyűlési képviselője

Domokos László országgyűlési képviselőnk szeptember 11-én a gyomai könyvtárban fogadó órát tartott.

VÁLLALKOZÓK FIGYELEM!

A Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Alapítványnál szeptember 4-én ismét pályázatokat bíralt a Mikrohitel Bizottság. Mind az öt beérkezett hitelkérelem jóváhagyásra került, összesen: 9,715.000 Ft összegben.

A Közalapítvány ismételt felhívja a vállalkozók figyelmét arra, hogy a **Békés megyei vállalkozások hitelezésére jelentős szabad források állnak rendelkezésre!**

A mikrohitellel kapcsolatban felvilágosítással és tanácsadással minden munkanapon 8-12 óráig szolgálnak Békéscsabán, az Árpád sor 18 sz. alatt. Előzetes bejelentkezés nem szükséges, tájékoztatás a 442-520 -as telefonon is kérhető.

2003. szeptember 1. után befogadott mikrohitel pályázatokra a következő feltételrendszer érvényesül:

A vállalkozások legfeljebb 3millió forint összegű kedvezményes hitelre pályázhatnak,

melyből legfeljebb az igényelt összeg 20 %-fordítható a beruházáshoz kapcsolódó forgóeszköz -beszerzésre.

A hitelek maximális futamideje 3 év lehet.

A kedvezően bíralt pályázatok esetében a kamat változó, a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő % kamatot kell fizetni a hitelösszeg után

Tűrelmi idő: legfeljebb 6 hónap

Kedves olvasók! Aki kezdő, vagy már működő vállalkozó, és hitelre van szüksége, keresse bátran a fenti telefon számon Zsótér Csaba mikrohitel menedzsert, nagy eséllyel pályázzhat

Császárné Gyuricza Éva
Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány kurátora

KATONA JÓZSEF Városi Művelődési Központ októberi rendezvényei:

Október 2. Délután 3 órától: 20 éves az Őszidő Nyugdíjas Klub,
műsorral egybekötött vacsora

Október 8. Dél előtt 10 órától: Országos meghirdetésű pontszerző TÁNCVERSENY
Október 7-20-ig: VI. Gyomaendrődi Őszi Tárlat Megnyitó: október 7-én, 16 órakor

Október 8.10 és 14 óra BIBUCZI produkció gyerekeknek.

A Nagytomondó Tóbiás c. zenés mesejáték. Belépő:300Ft

Október 11. Megyei Cigány Kulturális Nap

DÍSZDIPLOMA átadó ünnepség - Szarvason, ez év szeptember 5-én a Tessedik Sámuel által építtetett Evangélikus Ótemplomban színvonalas ünnepség volt.

Tanévnyitói ünnepi tanácsulást tartott itt a Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Kara. Szakács Mihályné Dr. kari főigazgató köszöntötte és ünnepi beszéde után az első évfolyamosok eskütétele következett. Dr. Patay István a főiskola rektora köszöntötte a hallgatókat és a díszdiploma átvételére megjelent, több évtizedes pedagógiai munkát maguk mögött tudó pedagógusokat.

Rubin, vas, gyémánt, és aranydiplomák kerültek átadásra, azoknak a pedagógusoknak, akik 70, 65, 60, és 50 évvel ezelőtt vették át diplomájukat. Rubin diplomát egyetlen pedagógus vehetett át. Városunkból, az endrődi településről **gyémánt diplomát kapott Timár Izabella**, óvónő, aki jelenleg Gyulán él, és **Fülöp Imréné arany diplomát**, a gyomai településről **vasdiplomát kapott Bálint Sándorné tanítónő**, **Szarka Elemér tanító**, és **Dombos László testnevelő tanár**.

Az aranydiplomás óvónők közül 19-en voltak jelen akik éppen két hete tartották az 50 éves találkozójukat Gyomán. Volt osztályfőnökük Solymosi Jánosné most is elkíserte őket, a díszdiploma kiosztáson, hogy együtt örülhessen régi tanytványaival.

Verssel, orgonamuzsikával, énekekkel köszöntötték a nyugdíjas pedagógusokat.

Az ünnepséget megtisztelte Domokos László országgyűlési képviselő, és köszöntötte az ünneplőket Babák Mihály Szarvas város polgármestere, országgyűlési képviselő is.

Szerkesztőségünk is tisztelettel és szeretettel köszönti a sok-sok éves munkájukkal kiérdemelt rubin vas, gyémánt, és arany diplomás pedagógusokat, jó egészséget és nyugodt szép, derűs éveket kívánva mindnyájuknak.

Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesületének Gyomaendrődi Csoportjának Vezetősége és tagsága köszönetét fejezi ki a támogatóknak, akik az „Évadzáró Vacsorát” tombola tárgyaikkal

Madzagfalvi napok Békésen, szeptember 12-13-14.

Idén már ötödikször sport, kultúra, elszármazottak találkozója, kiállítások, szórakozás és három napos mulatság várta a Békésen élőket és az ide látogatókat. A Madzagfalvi napok hagyományörzés céljából jött létre, az idei programsorozatban a 100 évvel ezelőtti közlekedést mutatták be, sor került a Madzagfalvi Lovas napokra, sakkversenyre, megnyitották az Ízek utcáját, és volt Madzagfalvi Futás is. Bemutatták a sárhajó, az istráng, a szekér, a talicska használatát is.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Aradi vértanúk a magyar Golgotán

A 75 éve lebontott aradi Szabadság- emlékmű.

éves. A siralomházban mondotta: „Csoda, hogy minden magyart ki nem irtottak a Habsburgok 300 év óta.

Végig aludta az utolsó éjszakáját, az öt meglátogató papnak mondotta: „Tiszta a lelkiismeretem, s az hagyott aludni.” A kivégző osztag elé teljes nyugalommal állt.

LAZÁR VILMOS, ezredes 34 éves. Az utolsó éjszaka feleségének írt levelet. „Adj gyermekeink mindegyikének, ha kilép a világba, egy emléket tőlem élő jelöl annak, hogy aki tisztán, becsületesen élte egész életét, nyugodtan bir meghalni, ha ártatlanul is, mint én.” Kivégzése előtt elkészítette a lelkészétől: „Isten Önnel!” Utolsó mondata: Istenem! Nóm és három gyermekem!”

SCHWEIDEL JÓZSEF, tábornok 53 éves. Gyóntatópapjának mondotta: „Ártatlanul halok meg.” Ezután végrendelkezett: „Tisztelendő Úr, íme ezen feszületet anyámtól örökölttem, s ezt a harcok zajában is mindig magamnál tartottam. Kérem adja át fiamnak. Kezeim között akarom tartani, s úgy vele meghalni: ne irtózzék azt onnan kivenni, s fiamnak átadni.”

Nem akarta, hogy szemét bekössék. kétszer is lerántotta a kendőt, szembe akart nézni a hóhérjával. A véres feszületet a pap átadta fiának, aki az aradi börtönben raboskodott.

KISS ERNŐ, altábornagy, 50 éves. Lányainak írt halála előtti napon: „Forrón szeretett gyermekim! Bocsássatok meg nekem, gyermekeim, miképpen én is megbocsátok nektek – ez halni

Minden év október 6-án hazafiúi kötelességünk emlékezni arra a 13 férfúra, aki Aradon 1849-ben életét adta nemzetünk függetlenségért, a szabadságért.

A magyar Golgotán ott állott kilenc bitófa és egy sánc. A sánc előtt négy, a bitófák alatt 9 tábornok, akik mind megszökhettek volna az osztrákok elől, de ők vállalták a sorsukat.

DESSEWFFY

ARISZTID, tábornok, 47

készülő apátok kívánsága (...) Imádkoztatok ártatlan lelke mért, ez az utolsó kívánsága szerencsétlen apátoknak”. A fegyverek tüze előtt kiáltotta: „Szegény hazám! Vége mindennek! Isten büntesse meg hóhérainkat!”

POELTENBERG ERNŐ, tábornok, 36 éves. Utolsó levelét apjának írta, október 5-én, reggel 9 órakor. „Legdrágább szegény apám! Isten a tanúm, majd megszakad a szívem, amikor ezt a szomorú, rettenetes hírt közlöm: mire ezeket a sorokat megkapja, már nem leszek. Tíz perccel ezelőtt halálra ítélték. (...) Jó anyám utolsó kérésem, legyen vigaszom ebben a szomorú búcsúórában, hogy nem hagyja el anyagi jóságú feleségemet, és gyermekeimet.” Feleségének írja: „Nem tudom, imádott Pauline-om, hogyan írjak neked, hogy a csapás ne sújtsa nagyon gorombán szívedet – és csak azt kívánom, hogy szerencsétlen sorsomat olyan résztvevő ajkáról halld meg, amely a lehető legkíméletesebb módon közli veled, mielőtt ezeket a sorokat megkapod.” A tábornok a kivégzőhely felé közeledve megállt, végignézett önmagukon s azt mondta: „Szép deputáció megy Istenhez a magyarok ügyében reprezentálni.”

TÖRÖK IGNÁC, tábornok, 54 éves. A hadbírótság előtt védekezésül mondotta: „Lelkiismeretem felment engem!” Utolsó éjszakáján kedvenc témájáról, a várak erődítéséről könyvet olvasott.

KNÉZICH KÁROLY, tábornok, 41 éves. Amikor hadsegéde menekülésre biztatta, azt mondta: „Nem hagyatom el jó honvédeimet. Mindig hívek voltak! Én, vezérük is halálig hívük leszek hát!”

LAHNER GYÖRGY, tábornok 54 éves. Utolsó este felesége személyesen elbúcsúztatott tőle. Amikor el kellett válniuk, a tábornok fuvolán Donizetti Lammermoori Lucia operájából Edgár búcsúáriáját játszotta.

LEININGEN-WESTERBURG KÁROLY, tábornok, 30 éves. Őreit megvesztegette, így sikerült tábornok egyenruháját felvenni. Lelkészenek mondotta: „meg kell halnom, de mint keresztény halok meg. Az Úri Szent Vacsorában kívánok részesülni, és lelkemet Istennek kezébe ajánlom.” Miután már a kötél a nyakán volt mondotta: „Isten veletek bajtársak! Nem sokára egy más ítélőszék elé fogunk állni, hol hiszem, igazságosabban fognak ítélni fölöttünk”.

NAGYSÁNDOR JÓZSEF, tábornok, 45 éves. A hóhér kötelével a nyakában latin közmondást idézett: „Ma nekem, holnap neked.” Utolsó mondata volt: „Éljen a haza!”

AULICH LAJOS, tábornok, 57 éves. A hadbíróstagon egyetlen mondata volt: „Királyom parancsára esküdtem hűséget a magyar alkotmányra, s eskümet halálomig meg kell tartanom.” Utolsó éjszakáján Horatius verseit olvasta. Az öt megsírató papnak mondta: „Ne sírjon barátom – s a feszületre mutatva folytatta -, hiszen azt is, aki a kereszténen függött, az igazságért szegezték keresztre.”

DAMJANICH JÁNOS, tábornok, 45 éves. Utolsó éjszakáján feleségének egy imát ír ajándékkul: „Adj erőt ó Atyám az én szegény Emiliámnak, hogy beválthassa nekem adott ígérését: hogy sorsát hitének erejével fogja elviselni.” Amikor a hóhér hozzá lépett, már csak ketten voltak Vécseyvel. „Azt gondoltam és leszek az utolsó, mert a csatában mindig első voltam”. Két utolsó mondata: „Szegény Emiliám! Éljen a haza!”

VÉCSEY KÁROLY, tábornok, 42 éves. Utolsó reggelén, október 6-án írta feleségének: Látom, ez életem utolsó pillanata – meg kell halnom, tehát még egyszer Isten veled, óvjon Isten, vezessen minden lépésedben – utolsó leheletem, Lina, hogy odaát egy jobb életben bizonyosan újra egyesülünk... csókolom kedves lányomat – lányodat - Gizellát. Isten veled.”

Társainak kivégzését végig kellett szenvednie, azok már mind holtak voltak mire rákerült a sor. Damjanich kezét megcsókolta, korábbi haragjuk oldásaként, bocsánatát kérve, és megbocsátva. Utolsó akaratja volt, hogy feleségének adják át a feszületét.

Nem az Aradi vértanúk sorába tartozott, de ugyanezen a napon végezték ki Budapesten Magyarország első miniszterelnökét gróf Batthyányi Lajost. Ezen a gyásznapon reá is emlékezzünk, előtte is tiszteljük!

Az ő tetteik, tisztességük, szenvedéseik, a hitük, az igazságtalan haláluk legyen minden magyar ember öröksége!

Császárné Gyuricza Éva

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

A templom- és paplaknak felépítése következtében a harangozó és kántori lakást is ki kellett helyezni a régi templom mellől, az úgynevezett templomzugból.

A kántorházat közvetlen a községháza mellett 279 négyszögölön emelték. Ennek első szobáját szerelték fel (csak lócákkal) leányiskolának. Ez a mai kis községi épület a plébániával szemben. Harangozó lakásául pedig vett a község a templom mellett (a későbbi uraságház telkén) 367 négyszögölet.

Mikó Mátyás a gyomavégi temető keresztjének fenntartására hagyott 31, Dinya János a szarvasvégire 31 frt-ot, Szügyi Albert özvegye pedig a kondorosi út faluvégi (füzfűsgát) keresztjére 35 frt-ot. (Ezen hagyatékoknak 1848-ban (?) 117 frt-ra menő összegéből (a devalváció miatt csak ennyi) a három kereszt és feszület újítására elköltöttek 105 forintot, a felmaradt 15 frt pedig 1823-ban a szarvasvégi temető új keresztfájára egészen ráment s így ezen alapítványok megszűntek.)

1804. Knap szentandrásai hely. Plébános. Káplán Kopócsi János és Zsigrai András.

1803. Ez évben kibocsátott királyi placetum ajánlja a katolikus hitközségeknek, hogy lelkeszeikkal a párbér és stólaív-vedelemre nézve általános

Pénzbeli egyességre lépjenek. Ennek következtében Jánosy 1804. november 1-én a következő ünnepi ... szerződést kötötte:

1. Párbér váltság 800 rforint

2. „A közönséges stóla fejében, melyet minden sorsú és személyű ember fizetni köteles, ide értvén a temetéseket, tudniillik, házasságbéli esküttetéseket és mindenféle avatásokat, fogunk adni minden egy-egy esztendőben 200 frt-okat és így mindössze 1000 rforintokat. Ha mi pompásabb egyházi funkciókat kívánna azonban tétetni valaki, azért az azt kívánó ember különösen fizetni minden időben tartozik.”

3. Vaturálék: 32 pozsonyi mérő tiszta búza ennyi árpa, ennyi zab, 48 pozs. Mérő búza öröklése és a szállás földjén lekaszálandó szénájának összehordása.

1. Tüzi szükségre 12 öl, téli fűtésre ismét 12 öl fa, és így összesen 24 öl kemény sing fa.

2. Az eddig szokásban volt 12 akó hegyi bor fejében akóját 5 forintokban számítván, 60 forintok, melyen T. plébános úr tartozik a templom és áldozók számára megkívántató bort megszerezni. A helybe szállítást a communitas tartozik tenni.

3. A két káplán tartását és készpénz fizetését, mely utóbbi 120 (60-60) forintot tesz a plébános a sajátjából teljesíti, a község minden hozzájárulása nélkül.

Aláírva: Jánosy József, Kalmár Mihály főbíró, Nándori István törvénybíró, Paulovics József szolgabíró, Bogyó József megy. Esküdt, Vámosi István provitor dominalis, Franc. Sallatr notarius.

Ugyancsak november 1-től kapnak a káplánok is 40-40 rforintot azon 60-60

r-forinthez, melyeket a plébános eddig is adott, ezután is ad a sajátjából. Eddig csak ez utóbbit húzták.

Egyházfi: Fekete Ferenc.

A leányok elkülönítése a fiúktól tényleg ez évben történt meg.

Készült a Nepomuki Szent János szobra.

A hívek kisebb-nagyobb összegeket hagynak a templomra.

Egy átöntött harangért fizetnek Budán Miller Jánosnak 62 fr. 6 krajcárt.

Szeptember 26-án Jánosy Körösladányban, ahol esperesi látogatáson volt, szélhűtésben meghalt.

Jánosy alatt 1800-ban keletkezett az endrői al-esperesi kerület. Az előtt az egész Békés megye csak egy kerületet képezett.

Megjegyzésre méltó, hogy a 18. században Endrődön működött 10 plébános, az el-sőt, Pocsukot kivéve, akit 2. évében innen el kellett mozdítani, mind itt halt meg, és pedig úgy, hogy csakis Sztankovics töltött 20 évet, a többi valamennyi kevesebbet 10 évnél. Sírja azonban egyiknek sem ismeretes. Jánosyé sem Körösladányban.

A megüresedett endrői plébániára a kegyuraság először Novák Péter szentjóbbsi plébánost szemelte ki, majd később Knap András, szentandrásit óhajtotta, de a püspök kívánságára Csák Ferenc belényesi plébánosnak adta a praesentát.

Fényképalbum

varjasi színjátszók

hunyai katonák

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Októberi rózsafüzér este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
október 12-én vasárnap fél 12-kor. 26-án nincs mise!

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Októberi rózsafüzér hétköznap este fél 5-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor,
szombaton 16 órákor vasárnapi előesti mise.

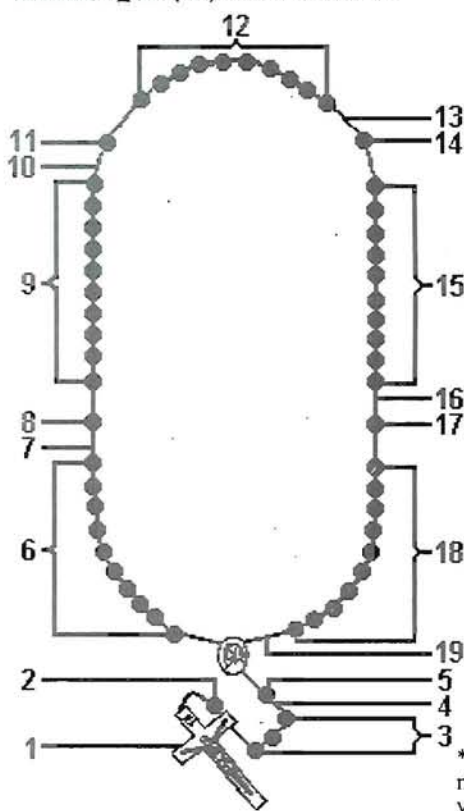
OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. szerda: Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. csütörtök: Szent Örzöngyalok
4. szombat: Assisi Szent Ferenc
5. vasárnap: **Évközi 27. vasárnap**
6. hétfő: Szent Brúnó áldozópap
7. kedd: Rózsafüzér Királynője
8. szerda: Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya
9. csütörtök: Szent Dénes püspök és társai vértanúk
12. vasárnap: **Évközi 28. vasárnap**
14. kedd: Szent I. Kallixtus pápa vértanú
15. szerda: Avilai Nagy Szent Teréz egyháztanító
16. csütörtök: Szent Hedvig szerzetesnő
17. péntek: Antiochai Szent Ignác püspök, vértanú
18. szombat: Szent Lukács evangélista
19. vasárnap: **Évközi 29. vasárnap**
23. csütörtök: Kapisztrán Szent János áldozópap
24. péntek: Claret Szent Antal püspök
25. szombat: Boldog Mór püspök
26. vasárnap: **Évközi 30. vasárnap**
28. kedd: Szent Simon és Szent Júdas Tádé apostolok

A katolikus hit elemei (23.)

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László

Imádságok (4.) A rózsafüzér

1. Keresztvetés és az apostoli hitvallás
2. Miatyánk
3. Három Üdvözlégy bevezető titkokkal:
4. Dicsőség az Atyának*
5. Miatyánk
6. Tíz Üdvözlégy*
7. Dicsőség az Atyának **
8. Miatyánk
9. Tíz Üdvözlégy*
10. Dicsőség az Atyának **
11. Miatyánk
12. Tíz Üdvözlégy*
13. Dicsőség az Atyának **
14. Miatyánk
15. Tíz Üdvözlégy*
16. Dicsőség az Atyának **
17. Miatyánk
18. Tíz Üdvözlégy*
19. Dicsőség az Atyának **

* Az Üdvözlégyek közben Jézus Neve kimondása után a titok megnevezése.

** Dicsőség után: Ó Jézusom...

** Ó Jézusom, bocsásd meg bűneinket, ments meg minket a pokol tüzétől, vidd a mennybe a lelkeket, különösen azokat, akik legjobban rászorulnak irgalmadra.

Mikor imádkozzuk az egyes titkokat?

A Szentatya ajánlása:

Örvendtes: hétfő, szombat
Fájdalmas: kedd, péntek
Dicsőséges: szerda, vasárnap
Világosság: csütörtök

Ferences gyakorlat:

Örvendtes: hétfő, csütörtök
Világosság: kedd, vasárnap
Fájdalmas: szerda, péntek
Dicsőséges: csütörtök, szombat

„Van-e jobb eszköz a rózsafüzérmél ahhoz az igényes és rendkívül gazdag feladathoz, hogy Máriával együtt szemléljük Krisztus arcát? Fel kell azonban fedeznünk azt a titokzatos mélységet, amely ennek a népi ájtatosság számára olya kedves imának az egyszerűségében rejlik. Az Üdvözlégy Mária elimádkozásával elmélyítjük Isten Fia küldetésének legfontosabb eseményeit, amelyeket az Evangélium és a Szentagyomány által kaptunk örökségbe.

Fogjátok újra kézbe a rózsafüzért, fedezzétek fel az ima erejét a Szentírás fényében, a mindennapi élet körülményei között. Felhívásom bárcsak ne lenne pusztába kiáltott szó!”

II. János Pál:
Rosarium Virginis Mariae

Az örvendtes titkok:

Bevezető titkok:

1. aki hitünket növelje
2. aki reményünket erősítse
3. aki szeretetünket tökéletesítse

1. Akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál
2. Akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál
3. Akit te, Szent Szűz a világra szültél
4. Akit te, Szent Szűz a templomban bemutatnál
5. Akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál

A világosság titkai:

Bevezető titkok:

1. aki hitünket növelje
2. aki reményünket erősítse
3. aki szeretetünket tökéletesítse

1. aki a Jordán vízében megkeresztelkedett
2. aki a kánai menyegzőn kinyilvánította isteni erejét
3. aki meghirdette Isten országát
4. aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét
5. aki az Eukarisztiában nekünk adta önmagát

A fájdalmas titkok:

Bevezető titkok:

1. aki értelmünket megvilágosítsa
2. aki emlékezetünket megerősítse
3. aki akaratainkat tökéletesítse

1. Aki érettünk vérrel verítkezett
2. Akit érettünk megostoroztak
3. Akit érettünk tövissel koronáztak
4. Aki érettünk a keresztet hordozta
5. Akit érettünk keresztre feszítettek

A dicsőséges olvasó titkai:

Bevezető titkok:

1. aki gondolatainkat igazítsa
2. aki szavainkat vezérelje
3. aki cselekedeteinket kormányozza

1. Aki a halottaiból föltámadott
2. Aki a mennybe fölment
3. Aki nekünk a Szentleket elküldötte
4. Aki téged, Szent Szűz a mennybe fölvelt
5. Aki téged, Szent Szűz a mennyben megkoronázott

Gyulay Endre püspök úr beszéde a Szent Gellért Iskola kápolnájában 2003. szeptember 23-án

Szeretett jó testvérek! Talán három szót kellene mondanom, s ebben Szent Gellért maradványaitalanul benne van: tanult, tanított és iskolát indított. Példaképünk ő nagyon sok mindenben, de ennél a háromnál szeretnék egy picit elidőzni. Amikor Velencében bevitték a rendházba s a szerzetesek között ott volt, nagy nyitott lélekkel figyelte nemcsak az imájukat, hanem mindazt, ami a házban történt, s amikor őket, a kisebbeket összegyűjtötték tanulásra, nagy figyelmet tanúsított és szívta magába azokat az igazságokat, amelyeket az ottani szerzetes atyák átadták a számukra. Olyannyira kivált közülük, és itt a kiválságnál két dolgot kell nagyon megjegyezni: az egyik, hogy minden értelmi adottságát fölhasználta, a másik, hogy olyan szorgalmas volt, hogy komolyan vette, hogy amit az Isten elvart tőle, amilyen talentuma, képessége van, azt komolyan akarta venni, s vele, általa az Isten dicsőségét szolgálta. Tehát a képességeivel és a szorgalmával úgy tűnt ki, hogy a szerzetesársai azt mondták, menjen el az akkor nem olyan sok helyen volt egyetemre és képezze tovább magát mindabban, amilyen tudományt csak magába tud szívni. Így jutott el, s így próbálkozott meg nemcsak az ottani rendházban tanultakkal megbirkózni, hanem az egyetemen átadott tanulmányokkal is. És itt kell megállnom két dolog miatt.

Az egyik: milyen csodálatos az Isten, aki évekkel, évtizedekkel előtte már kijelöli az útját valakinek, mindnyájunknak. Halvány sejtésem volt Gellértnék, hogy mi lesz majd az, amit az ő életében meg kell valósítania. De a mának, ami ma föladata volt a tanulás, hátartalanul komolyan vette. Az Isten fölkészítette őt arra, hogy Gellért majd István udvarában, majd itt a Tisza, Maros környékén fölhasználja azt, amit tanult és sokakat kiképezzen részben pedig valóban élvezessen Krisztushoz. A másik: nemcsak őt nézem, - az Istennek terve van velünk is. Ki gondolta volna, hogy ez vagy az atomfizikus lesz, vagy ki gondolta volna, hogy ez olyan vízi-terveket fog készíteni, hogy egy egész várost ellátják ivóvízzel vagy elvezetik a szennyvizet. Amikor elindult a tanulásával, nem tudta, hogy majd mit tervez vele és általa az Isten, de a maga képességét, amennyi volt, szorgalmával földolgozta, komolyan vette, s ezáltal jutott el odáig, hogy az emberek szolgálatára legyen, akár az egyik mérnök, vagy a másik, vagy a harmadik, vagy építész, vagy bárki más. Hogy mit tervez velünk, idejáró iskolás gyerekekkel az Isten, nem tudjuk, ezt majd az idő folyamán valamilyen formában közli velünk, mit bíznak rá, mit kell csinálnunk, de az alapokat itt kell leraknunk, úgy ahogy Gellért tette. Ha azt nézem, hogy a Gellért idejében élő szerzetesek mi mindent tudtak és mindezt átadták, akkor érezhető az itt levő pedagógusoknak, nevelőknek a feladata, hogy a saját szakmájukban mi minden kell, hogy tudjanak és mi mindent kell, hogy átadjanak. A ma iskolájának a ma és a holnap életére kell fölkészíteni. A holnapot még nem látjuk, de az alapokat ma rakjuk le. Igen, Szent Gellért tanult, de Szent Gellért tanított. Ez a másik, amit meg kellene gondolnunk egy picit. Elindul a Szentföldre, szerzetesei ugyan előjáróvá tették maguk közül, mert olyan kiválóan érezték, azonban jobban akar elmélyedni a szentírásban és elmegy, hogy ott ahol Jézus élt jobban átélje majd a szentírásnak a sorait. Visszaemlékszem, egyik ilyen zárandokutunkon ott voltunk a csónakban, ahányan csak befértünk zárandokok és ott fölolvastuk, hogy mi minden történt ebben a Genezáreti tón, Jézus, ahogy a vízen jár, Jézus csodálatos halfgósa. Ott átélve azért egészen más, mint itthon végigolvasni ezeket a szentírási részeket. Gellért is el akart indulni, hogy jobban átélje, jobban elmélyedjen benne s ekkor szólt közbe az Isten. Egy vihar, egy katasztrófa a hajóval, egy évi pihenő, merthogy nem lehet továbbhajózni ebben az időben és az eljutás egész István királyig. Milyen csodálatos az Isten. Kinyitja Istvánnak a szemét, nézd itt van egy igazi művel

ember, ma nagyképűen mondanánk, hogy európai műveltségű ember, akkor mindenki európai műveltségű volt, aki ilyen végzettséggel volt, nem kellett megkülönböztetni, látta, hogy ő az aki itt helyben át tudja adni Imrének mindazt, amire majd a kormányzásban a népért - nem a saját dicsőségére - szüksége van.

Hogyan tanít Gellért? Én csak egyetlen egy szót mondom, szentté. Szentté nevelte, szentté formálta növendékét, Imrét. Tanításával, példájával, követelményeivel és ezekkel a követelményekkel és a saját példáján, tudásának átadásán és annak megkövetelésén, hogy értse meg és jegyezze meg, csodálatos tanítómesterré vált, aki példakép ma is nevelők, szülők és mindenki előtt. Igen, nem megy másként a nevelés, csak a szentté, az Isten előtt hódoló, az Isten által értéknek tartó értékek szerint gondolkodó emberré válik. Nagyon meg kell gondolni szülőnek, nevelőnek, gyermeknek, hogyan építi fel a jövőjét. A kisebbek, világos, még nem értik át, minél följebb kerül, annál nagyobb a világ csábítása, akkor leszel nagy, ha sok pénzed lesz. Jézus pedig odaállítja az apostolokat, mikor vitatkoznak, hogy ki a legnagyobb közülük, odaállít egy gyereket. Aki engedelmes a szüleinek, aki igazán nagyon keveset tud, és azt mondja, ha ilyenek nem leszetek, nem mentek be a mennyek országába. Ilyennek, mint ez a gyerek. Pedig annak sok pénze igazán nincs, de van egy szerető édesapja, akire ráhagyatkozik, aki gondoskodik róla. Ha tudom, hogy van egy szerető mennyi atyám, aki gondoskodik rólam, csak hallgassak rá, csak úgy éljek, ahogy ő várja tőlem, akkor nagy baj nincs. Aztán visszavonul Bakonybélbe imádkozni, még jobban átéli a szentírás igazságait, egy könyvről tudunk, amit megírt, csodálatos ma is végigolvasni, ma már magyar nyelvre is lefordították. Szegedi két főiskolai tanár több mint húsz évet dolgozott hogy, azt a középkori latin nyelvről át tudja adni magyar nyelvre pontosan. De nem is ez a lényeg, hanem amikor püspökké lett, az első intézkedései között ott van, itt Marosnál és Csanádon elindítani az iskolát. Igaz, nem pici gyerekeket tanítottak, a család adta át, amit éppen tudtak, hanem az eljövendő magyar intelligenciát. A szó így nagyon rossz, hogy intelligencia, olyanokat, akik majd ispánok lesznek, olyanokat, akik majd rendezni fogják ennek az országnak, országrésznek, valamelyiknek a sorsát. Olyan iskolát indított, ahol a leglényegesebb tudományokra megtanították az itt élő magyarokat, olyan iskolát, ahol becsületesebb emberek fölnevelésével foglalkoztak, akik nem a maguk érdekét fogják majd keresni az országban, nem a maguk gazdagságát keresik, mégcsak nem is a hatalmát, hanem az egész országot, az itt élő minden ember javát, életét, értékét. Olyan nehéz idők voltak, sátorban laktak, meg kellett tanítani házépítésre, hogy a nyáj lelegelt egy-egy területet, mentek át egy újabb területre, most meg kellene művelni a földet, ezért jöttek a bencés szerzetesek, megtanítani a földművelésre, erre-arra az itt élőket. Valami csodálatos iskola, amelyikből meg kell tanulni, hogyan lehet továbbépíteni ennek az országnak a jólétét, de hogyan lehet megtartani őket becsületben szigorú törvények mellett, ránevelni a keresztény gondolkodásra, hogy krisztusi módon próbáljanak gondolkodni és élni. Hogy vége legyen a nyugatra menő rablásoknak, de ne legyen vége a szorgalmas munkának, a család egymáshoz tartozásának, a fölbonthatatlan családi otthonnak, hogy örömet jelentsen a családban a gyermek, hogy gondot jelentsen a fölnevelése, valami ilyen iskola, ahol a magyar életre fölkeszítették azokat akik valamilyen formában vezetői lesznek ennek a népnek. Úgy gondolom, ha azt mondom, hogy tanult, tanított és iskolát indított, nyugodtan elmondhatom, ma pontosan ugyanezek a követelmények vannak, akik éppen abban az állapotban vannak, azok tanuljanak, akik már sokat tudnak, azok még jobban tanuljanak és fejlesszék a dolgaikat, de tanítsanak, tanítsanak életük példájával, tanítsanak értéksejmelletükkel. Ha két család összeül, és éppen nyitva van a TV, s valamelyik reklám megjelenik, je hát ezt mi már megvettük, nektek még nincs? Nincs, mert nekünk erre nincs szükségünk. Megdöbbenő mondat a ma világában. Hát azért hirdették, mert meg kell venni, a fogyasztói társadalomban, a globalizáció világában csak így lehet boldog valaki és egy család, amelyik nem dől be a reklámnak, hanem azt mondja, nekem ennyi kell és ezek a hülyseségek, meg amazok nem kellene, abban a pillanatban a példájával tanít és nevel. Hogy valami olyan gondolkodásmód kell, ahol ne lehessen képekké és maffia szövegekké félrevezetni az embereket, hanem maga mérje le, hogy mire van szükség egy családi otthonban. Ez is tanítás. Egy mondat, egy viselkedés, egy hozzáállás, amelyikkel tanúságot tesztek, hogy ennek Krisztus a fontos és az ő országa és mindaz kell, ami ebben a világban afféle segít. De, hogy ez bennévá tegyen, rabszolgává tegyen, hogy jaj hajtsunk, hajtsunk, hogy ezt meg, meg ezt, meg ezt megvegyük. Ez nem krisztusi gondolkodás. A rókáknak odujuk vannak, az emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét, de szeresd felebarátodat, mint saját magadat. A másiknak legalább annyi joga van, mint nekem. Igen, mi mindent tudnánk elsősor jó magot az emberek lelkében, ha tanítókká válnánk az emberek között, tanúságtévő példaadókká.

Gellért megmenthette volna az életét. Azt kellett volna mondania, hogy hát marhaság, amit eddig tanítottunk Jézusról, fölámadásról, örök életéről. Vissza kell menni a sámánokhoz, vissza kell menni a fehér ló áldozathoz és nincs semmi baj. Ő azonban Krisztusban hitt és az örök élet boldogságában hitt és a hitét nem megtagadni akarta, hanem példakép akart lenni az ott élő, akkori magyarok előtt, hogy nézzetek meg, ezért a hitért meg lehet halni, azért, hogy a magyarság szilárd alapokra és krisztusi értéksejmelletre építse fel majd a jövőjét. Milyen hamar eltűntek a pogányok, Szent László idejében, vagy előbb is már úgy rendeződtek a dolgok s az istváni elindítása az országnak, a keresztény erkölccsel milyen szépen bontakozott ki a tiz falu egy templomával, egy papjával, prédikálásával, igehirdetésével, hitoktatásával, stb. Tanulni, tanítani és iskolát fenntartani, rendezni. Ha csak egy marék emberkét tudunk is a jövő társadalma számára keresztényként odatenni, ez az egy-két marék kovász, élesztő, serkentővé tud válni az eljövendő magyar társadalomnak. Világító fáklként lépnek elé, s a sötétség, amelyik annyi marhaságba beleviszi, valahol világossággá váljék és értékes életté, az önzés, a kábitósszer, az ital és minden egyéb élvezet helyébe odakerüljön a munka, a becsület és a többiek iránt való szeretet. Azt hiszem, ez teszi értékessé az embert. És ha ilyen embereket tudunk elindítani ebbe a társadalomba, akkor én hiszek abban, hogy ennek az országnak jövője van. Ha pedig csak addig terjed a gondolkodásunk, hogy mit eszünk és mibe öltözködünk és se Isten és se ember, se vasánap, semmi nem számít, akkor nem hiszem, hogy nem marjuk és nem eszünk meg egymást, mert ennek egy ruhával többje van, ennek ezer forinttal többje van. Az irigység, a gyűlölet, a kapzsiság pusztulást fog hozni. Ezért kellene az iskolák, hogy ezek a kovások felnőjenek, akik majd itt megtanulva és a családdal együttműködve, normálisan gondolkodó emberek lesznek, egy futó, egy lefelé csúszó társadalom ellenére is, és tudnak józanul, krisztusi módon a földi élet boldogságában is élve az örök élet boldogsága felé is szemet meresztgetve és utat keresve élni ebben a világban.

Iskolánk kapujában ott van a név, Szent Gellért iskolája. Legyen hát, aki ide jár olyan tanuló, mint ő volt, legyen aki itt tanít, olyan tanító, mint aki ő volt és legyen meg az iskolának olyan nívója, amelyet ő teremtet meg a Maros parton, hogy aztán innen induljon el egy megújulása a magyar jövőnek és a magyar társadalomnak is majd. Amen.

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

ZICHY CSALÁD

(Zichi és Vásonkeői gr.)

Az ősrégi Zichy család címerében koronából kiemelkedő két szarvas-agancs látható, ehhez ragaszkodva íratik, miszerint a család egyik őse a hunnok korában egy szarvas útmutatása mellett gázolt át a Moeotis taván és úgy kalauzolja át a hunnokat innen is; innen lenne a család címer. Egy másik, újabb előadás Árpád alatt a magyaroknak a Volga (Tanais) folyamon átköltözésekor a nemzet egy részét Kis-Azsiába költözteti, és ott egy Zichy-től a (Gogia-Szichi) erősség alapítjával; majd még az Ottoman uralkodó hárvérrokonául tünteti fel. Megemlíti ezeket, térjünk az okmányok hiteles adataihoz.

Zala vármegyében fekszik Zajk (vagy Szajk) helység, most is (1865!) a gróf Zichy család tulajdona, valamint Somogy vármegyében van Zich helység, ami szintén a Zichy nemes család birtoka volt. E két helységről neveztek legelőször a Zichy család törzs-ősei, a XIII. század második felében, 1270-ben élt Zichi Gál, aki, valamint még a harmadik unokája is Zsigmond, de Zajk-nak íratott. Nevezett Gáltól készült családja 1866-tól. Igen részletesen, mintegy 8 tábla részletezi az igen népes nemesi család történetét. A család ősei már Róbert Károly alatt adományt nyertek a királytól, és részt vettek a király hadműveleteiben. Ez folytatódott a Hunyadiak korában 1458-ban Mátyás király alatt -mint egy halotti beszédben olvasható- Zichy Benedek bandériumot vezényelt. A későbbiekben is a család tagjai részt vettek hadműveletekben, volt közöttük arany sarkantyús vitéz, többen papi pályán, római teológusként, jáki apátként, továbbá vármegyei alispánként, és jegyzőként, nádori ítélő mesterként szolgabíróként és az irodalmi, képzőművészeti területeken érvényesültek.

Zichy Ferenc, gróf (1811-97): nagybirtokos, fiumei alkormányzó, 1847-től a Helytartótanács ideiglenes elnöke, 1848. áprilistól a Batthyány-kormányban közlekedés és közmunkaügyi államtitkár. A fegyveres szabadságharc megindulásakor visszavonult Dunántúli birtokaira, 1849. januártól Windischgraetz megbízásából Pozsony vm. császári biztosa, majd a cári intervenció hadsereghez beosztott főbiztos muszkavezető.

Zichy Géza, gróf (1849-1924) zeneszerző és zongoraművész. Liszt tanítványa. Jobb kezét fiatalon elvesztette, de páratlan balkez technikával Európa-szerte nagy sikerrel koncertezett. 1875-1918-ig a Nemzeti Zenede elnöke volt, 1892-94-ig az Operaház intendása volt. Számos bal kézre írt zongoraműve mellett operákat (II. Rákóczi Ferenc, Nemo, Rodostó) táncjátékokat is komponált. Versek, novellákat önéletrajzot írt.

Zichy Mihály, (1827-1906) festő, grafikus. Igen jelentős illusztrátor a 19. században. Élete nagy részét az orosz cár udvarában művészként

töltötte. Bravúros rajztudása volt. Élt Párizsban is, majd haza jött, de itthon mellőzve érezte magát, ezért visszament a cári udvarba. Szellemes rajzokkal illusztrálta Petőfi, Arany, Madách, Lermontov, Puskin stb. munkáit. Haladó eszméit, az elnyomás és az önkény elleni tiltakozását főleg festményeiben juttatta kifejezésre.

Zichy Nándor, gróf (1829-1911) nagybirtokos konzervatív politikus volt. A kiegyezés (1867) után Deák-párti képviselő, 1875-től a Sennyey vezette Konzervatív párt támogatója, a liberális egyházpolitika ellenzékének vezetője.

Zichy Odón, gróf (1809-1848) nagybirtokos, 1844-ben Fejér megye adminisztrátora. Jelasicsnak teljesített futárszolgálatát során a honvéd előőrsek elfogták, és a nála talált iratok alapján haditörvényszéki eljárás alapján 1848. szeptember 30-án a Csepel-szigeten felakasztották.

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

A Fidesz az első támogató - A Békés Megyei Fidesz elsőként támogatta a nyugdíjas klubok és civil szervezetek idei battonyai találkozóját. Ötvenezer forintos támogatásról állapodott meg Takács Dezső battonyai polgármesterrel, mely összeget szeptember 25-én postáztak, a rendezvény társszervezőjének a Battonya Önkormányzatnak.

A Békés Megyei Fidesz érzékeny a nyugdíjasok és a szociálisan rászorultak problémáira. A felajánlással a Fidesz mindenkor támogatását szeretné kifejezésre juttatni. Békés megyében nagyon sok idős ember él. Sajnos a nyugdíjak alacsonyok, a megélhetés nagyon nehéz. Ezért a Fidesz a battonyai rendezvény kapcsán levélben kérést juttat el Miniszterelnök úrnak, melyben kéri, hogy ténylegesen, reálértékben emelkedjenek januártól a nyugdíjak. A nyugdíjmelésnek fedezni kell a nyugdíjasok többletköltségeit, amit az energiaárak drasztikus emelése, a gyógyszerek drágulása eredményezett.

A Békés Megyei Fidesz elnöksége szeptemberben tárgyalja, hogy milyen mértékben támogatja a 2004. évi nyugdíjasok és civil szervezetek battonyai találkozóját.

A Békés Megyei Fidesz köszönetét fejezi ki a Békés Megyei Egyesületnek a nyugdíjasokért végzett egész éves munkájukért.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatárolomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta elittoltak előlünk.

V. rész

Látni fogjuk, amikor folyamatosan olvassuk le a képekbe rejtett üzenetet, nem lehet mással indulni csak Pállal. Ha én nála mindjárt meggyökkenek, akkor egyszerűen el sem tudok indulni.

Ha van egy kis affinitásunk az évkörnek egy olyan rendje iránt mely már az Ókorban kialakult, a Középkor teljességében átveszi, ad neki egy sajátos színezetet, s ma is működik és használjuk akkor is, amikor nem tudunk erről. Ez az évkörnek a színárnyék szerint kialakult rendje. Ezt szokták állatövi rendszernek nevezni. Ebben Pál-fordulásnak az ünnepe a vízöntő havának jellegadó havának az ünnepe, ez azt jelenti, hogy a magyar Szent Koronát vagy vízöntő programnak tekintem, vagy soha nem fogom megérteni. Az évkörben a Vízöntő az egyetlen olyan egység, amikor két irányba folyik az idő, egyforma intenzitással. Az egyik szomszédjára a Bak-ra kerül rá, a másik szomszédjára a Halakra kerül rá. Ha én ezt nem értem meg, akkor nem tudom megérteni, hogy a „Saulusi” arc az végig megmarad Pálnál, természetesen megmarad. Ez a Bak-felé forduló arca! Ez az amely törvény által keményen megkötött, saját magával végig meg is marad mint követelményrendszer, soha nem tagadja meg zsidó voltát! A másik pedig amelyik a Halakra kerül rá, s ez pedig az ő „Paulusi” arca, s a kettő együtt adja a Vízöntő tulajdonságokat. Nem lehet a kettőt egymástól elválasztani!

Aki ezt nem érti meg - a Vízöntő paradoxonnal nincs tisztában, ami azt jelenti: egyetlen egység is de ugyanakkor a 2 szomszédjának az időkeretéből gazdálkodik - soha nem fogja megérteni a Kegyelem munkáját; mert ezzel indul. (de ezt majd a részletezésnél folytatnánk).

Mindenestre, ha valaki Pállal azonosítja - mert lehet azonosítani másik Pállal is, semmi akadály nincs -, elvi akadály nincs, már tehermentesíti önmagát ez alól a feladat alól, hogy ezzel a problémával meg kelljen birkózni. Lelke rajta!

A felső négy apostolt miután megismertük, az alsó 4 apostollal nem ilyen könnyű a dolgunk. Amint láttuk, párokban is értelmesek ezek az apostol képek, tehát Péternek a párja itt PÁL, Jánosnak pedig Jakab! Ezek különösebb magyarázatot nem is igényelnek, Péter és Pál az Egyház két oszlopa. János és Jakab Zebedeus két fia a „Mennydörgés fiai”, lehet ragozni-a szerepüket, amúgy pedig testvérek. Mi a helyzet az alsó 4 képpel? Hát ezek közül csak kettő látható jól, tehát már eleve tudomásul kell vennünk, hogy az előző alsó apostol kép nem látható! Mindjárt kitérünk rá, hogy miért nem, mi van ezzel a képpel? A hátulsó pedig a nyak vonaláig el van takarva azzal a képpel. Amelyik a hátsó egyetlen elemből álló pártázatnak - nem egy végigfutó pártázat, mint elől! - egyetlen eleme van. Ezzel részletesen fogunk foglalkozni! A Korona szempontjából jelentős személy ő. Egy a lényeg, kiemelkedő elem a nyakvonaltól felfelé látszik. Minden, képjel típusú művészetben a szellemiséget jelzi, (ami képjelekkel fogalmaz, nem pedig látványból kiindulva jelenít meg valamit a világból, mindig szellemiséget jelöl.) Jakkor is, ha önállóan szerepel, nincs hozzá sem alsó, sem felső test, mert ilyen is rengeteg van a művészettörténelemben. De általában ezt a művészet történések levágott fejnek minősítik! Akkor is ha nincs is vágó fegyvere, s ha semmi jele sincs a fejlevágásnak. Gondoljunk a nagyszentmiklósi 2. számú kincsre, a kancsóra. Ott van egy állítólagos levágott fej, csak éppen a lovasnak nincs szerszáma, amivel levágta volna. Jó lehet látni, hogy itt nem levágott fejről van szó, hanem egy önálló szellemiségről, amely még nem tudott testet öltetni, vagy már visszavonult. Egy másfajta létalakulatban van, ahol a tiszta szellem működik csak. Ez egy ismert képjel, nem pusztán a Szent Koronán érhetjük tetten, sőt a magyar népművészetben a mai napig érvényes jelölési rendszerről van szó!

Az övvonal, a nyakvonaltól az övvonalig tartó rész a kebel szintje, minden lélegzet innen jön, ez a léleknek a szintje. A lelkeség működésének a szintje, az övvonal alatti, a testiség szintje! Ez egy három rétegű, működő Univerzumnak a képjele, akkor is, ha koldust ábrázolna, akkor is ha egy királyt, akkor is ha egy arkangyalt. Attól függően, hogy mennyit ábrázolnak belőle, attól függően, hogy mennyit tartanak szükségesnek, hogy hasson az adott környezetben. Tudjuk,

hogy a köztéri szobroknak is ez a 3 típusa van: fej, mell, vagy teljes alakos szobor. Eredetileg az volt a jelentése: - ezt lehet igazolni - ha én egy alakot csak a szellemiség tekintetében tartok példászerűnek, - mert mondjuk testi kilengései voltak, mert pld. túl lelkesült - magyarul ez veszélyek forrása, ha ezt is behozom a közösségbe, akkor ezt fejszoborként jelenítem meg. Ha a lelkesége is példaadó, másokat is tudott lelkesíteni, jó eszmékért lelkesült, akkor mellszoborként jelenítem meg. De teljes alakként csak olyat szabad megörökíteni, aki testileg is tiszta volt! Akinek a testi példamutatása is példászerű.

Na, hogy ezt ma nem veszik figyelembe, hanem azt veszik figyelembe, hogy melyik szobrásznak milyen jó az összekötötése, az egész alakos szoborra kap megbízást, ez egy külön téma!

Eredetileg ez egy nagyon komoly és igazolható megkötés volt hogy: csak akkor szabad testiséget beengedni befolyásolás közegébe, -azaz az alattvalóknak a koronázáskor jelenlévő képviselőik közé-, ha az tiszta, és abban nincs veszély! Nem tudom feltűnik-e, hogy az alsó korona részen csak deréktól felfelé lévő ábrázolások vannak! Ez azt jelenti, hogy valami veszély kell, hogy itt legyen! A testiség nem engedhető be abba a közösségbe, amit irányít a szakrális fejedelem! Nagyon jól leolvasható ez a tendencia. Ez egyelőre egy feltevés. Ezt igazolni kell! Ha ez igazolható, akkor elég komoly megszorításokkal kell élnünk, mert különben bármint bele lehet magyarázni a Korona programjába! Nekünk a bizonyítékokat is a Koronából kell kapni!

Ha igaz a feltételezés, hogy az alsó korona részen azért ábrázolódnak test nélkül, csak a lélek és a szellem síkján az emberek, mert a test a veszélyek forrása, akkor ezt valami módon kell, hogy tudjuk bizonyítani a Korona felső részén. Hogy lehet bizonyítani? Pontosan ezzel a képpel! Ugyanis egyetlen olyan apostol van, az evangéliumból tudjuk, aki a testiség szintjén követte el azt a hibát, amibe a királynak nem szabad beleesnie. - Az apostoli cselekedetei a híradás, hiteles forrásunk van rá. Érzéki típusú tapasztalati bizonyítékokat kért, olyan tényre ami lényegénél fogva érzékfeletti. Ilyen jelenet egy van a Bibliában! Ez Tamás apostolnak a kívánsága: „Majd elhiszem hogy föltámadt, hogyha sebeibe bele tehetem az ujjaimat és látom a sebeit!” Legtipikusabb műszaki értelmiségi álláspon! Mondhatnám úgyis, természetudományi álláspon! Kérem, ha látom, elhiszem! Ha olyan szintre hozhatom, akár mikroszkóppal, akár teleszkóppal, hogy azt én érzéki szinten megtapasztalhatom, akkor az egy létező! Ha ezt nem tudja megoldani, akkor az egy fantazmagória!

Éntrőd néprajza

Rozmározó: Szanda István

„D. A. J. K. 2

Én Hunya István leirogatom azt a régi búcsúztatókat, hogy majd a messze jövőben a fiaim, unokáim, vagy talán még azoknak az utódjai is láthassák és olvashassák lelküknek épülésére és üdvözülésükre. Ezeknek írását kezdtem 1915 év március 12-én.

Hunya Mátyás szépapám 65 éve halott s búcsúztatója 1873. május 13-án.

Dallam: Bűnös lélek hol bujdosol...

]. Végre hát eljött az óra, melyben kínom tengerén, Atevezve a nyugalom révpartjára, értem én. A halál jötevé álmat és örök békét ad nekem, Az élet már úgyis kín volt, nyugalom csak itt lelem.

2. A Jó Isten megelégedé a kint mit rám bocsájtott, Meglátogatott engemet, mint a jámbor a Szent Jóbát. De érett békén viseltem fájdalmas sebeimet, Megnyugodva vártam meddig, halálom elérkezik.

3. Minden akként történt velem, mint Istenem akarta, Azért Jobbként is sóhajtok, legyen szent akarata. S ki Jóbna mindenből mit birt, kétszerte annyit adott Engem is szegény szolgáját, ő soha el nem hagyott.

4. Mert ha elvette is tőlem, legdrágább vagyonomat, Egészségemet helyette, bocsájtott rám kínokat. Vár rám azért fenn az égben ezerszeres örök bér, Mely minden földi vagyonnál többet ér.

5. Azért szívesen hajtom le fejemet nyugalomra, Jézus érdemébe bizva, megyek örök álomra. Kedveseim hát ne sirjatok, hiszen ítélet napján, Ismét állhatjuk egymást, az Ur szent jobbján.

6. 65 éves életemet, koporsóba letettem, Majd félelmi nagy szenvedés, elhozza végső percem. De mielőtt nyugalomra, gyászszóromra indulok, Hitvestársam, s nemzeteim töletek így búcsúzóok.

7. Kovács Mária hitvesem, ő mily gyász ért tégedet, Látván sebebbe győtrődni hán szerető férjedet. S most mily fájdalom lelkednek, hogy örökre válni kell, S hogy tetőled hős szívemet, gyászkoporsó zárja el.

8. Negyvenötöd s fel estendős békés együttlétünket, Zord halál véget vetett, boldog házas életemnek. De azért a síron túl is szeret lelkem tégedet. Kéri Istent, hogy áldja meg a te földi életedet.

9. Köszönöm, hogy kínjaim közt, hűn ápolált engemet, A Jó Isten fizesse meg, értem tett lépéseidet. Az Ur Jézus vigasztaljon, gyászos özvegységeden, Szeretett jó hitvestársam, Isten legyen teveled.

10. Hunya Mária édes lányom, vedd áldásomat, Áldja Isten veled együtt Farkas István társadat. Az Istennek általmába s boldogságba éljétek, Egykor ha jön végőrotok, üdvösséget nyerjétek.

11. Hunya István édes fiam, vedd atyádnak áldását, S ezzel együtt adja Isten rád kegyelmes áldását. Varjú Rozália nőddel éljétek békességben, Lehessetek mindenkoron a Jó Isten kedvében.

12. Hunya Ilona édes lányom bús napod vagyon, Édesatyádnak halálán szíved kesereg nagyon. Dinya Mihály hitveseddel Isten áldjon tégedet, Síron túl az ég honába nyerj örökös életet.

13. Hunya Terézia lányom hallgasd végső búcsúmat, Katona József társaddal vedd áldást kérő szómat. Enyhüljön már fájdalmatok értem ne keseregjétek, S földön sokáig békében, s boldogságban éljétek.

14. Hunya Veronika édes jó lányom Isten hozzád így teszi tehozzád édes Végbúcsúzóst tehozzád édesatyád Pajor Ignác hitveseddel. Áldjon meg az ég Ura, hogy boldogságban folyhasson, Földi életek sora.

15. Hunya Elek kedves fiam, fogadd atyád áldását, Te viseld már családodnak és vagyonodnak gondjait. Istátpold édesanyádat, Isten megáld tégedet, Uhrin Veronika nőddel, elhess boldog életedet.

16. Hunya Mátyás édes fiam számmal tehozzád térek, Mint mindég úgy végőrámon csak jóra intelek téged. Nőtelen életemben élj Isten félelmében, Tiszteld édes jó anyádat, s légy mindenkor kedvében

17. Mindnyájatoknak gyermekeim, nagy köszönetet mondok, Mert sokszor betegségemben engemet apoltatok. Jutalmazza a jó Isten a földön hűségeteket, Szívességetekért adja meg örökös béréteket.

18. Tímár Mihály kedves vőmhöz intézem már szólásom, Áldjon meg minden léptedben édes Jézusom. Söcző Mária társaddal a kedves jó hitveseddel, Jutalmazás földön jókkal, s mennyben örök élettellel.

19. Tímár János és Mária unokáim éljétek, Hitveseitekkel együtt itt boldogok legyetek. Ugy Tímár Erzsébet kedves hajdon unokámra, Szálljon égből az Istennek általma és áldás.

20. Katona életben levő Farkas Imre unokám, A távolba küldi végbúcsúját meghült szám. Hozzon Isten egészségben jó anyád karja közé, Ki éretted könnyeivel arcát öntöze.

21. Ezekén kívül még összes tizenkilenc unokám, Áldjon titeket fejenként az én mennyei atyám. Nagyatyátok végszavai jókat kérnek reátok, Hosszú életek után legyen mennyben hazátok.

22. Hunya József hű testvérem Varga Mária nőddel, Légy boldog hozzád tartozó kedves gyermekeiddel. Isten szeressen titeket, s tartson friss egészségben, Síron túl majd részletesen az örök dicsőségben.

23. Gyászos özvegységben élő Hunya Mária testvérem, Erted a kedves gyermekeidért Istent szívből kérem. Minden hozzád tartozókkal az ég áldása szálljon rád, Élted után az egekben nyerjétek bért, s koronát.

24. Hunya Anna jó testvérem Tímár Mátyás párjával, Elhessen Isten kedvében kedves hitves társával. Ugy szeretett gyermekei velük együtt éljenek, Minden hozzád tartozókkal egykor üdvözüljenek

25. Szólok édes testvéremhez, hozzád Hunya Barbála, Gondoljon mennyből Jézusom özvegy élted folytatára. Szeretett jó családoddal, édes gyermekeiddel, Áldjon az özvegyek atyja titeket kegyelmével.

26. Szólok Ilona búszültő özvegy anygom, Régen sínylő életedre adjon áldást Jézusom. Enyhítse meg szenvedésed, édes gyermekeiddel, Tartson titeket sokáig állandó egészséggel.

27. Kovács Barbála s Anna, István vöm testvérei, Mennyből sokat kérnek rátok hült ajkam végszavai. Hitvestek, gyermekeitek veletek boldogságban, Éljenek örök hazátok, legyen az ég honában.

28. Kedves jó sógorasszonyom soká élj, Lakatos József férjeddal szent boldogságot szemlélj. Egész családoddal együtt nyerjétek hosszú életet, Éltek után pedig majd, a mennyben üdvözüljétek.

29. Szeretett keresztkomám, kedves komámasszonyok, Szálljon égi áldás rátok úgy keresztgyerekeim, Ha majd egykor elközelgett életek végőrája, Legyen lelketeknek ott fenn menny égben koronája.

30. Kedves nászok, nászasszonyok hozzátok tartozókkal, Hunya, Kovács részről vala minden hű rokonokkal, Isten általmába hagyjak, engem többé nem láttok, Kérlek lelkem üdvéért, égbe szálljon imátok.

31. Végre jó barátim kiknek társaságába éltem, Szomszédokkal, mindazok, akik megtiszteltek engem. Belső, külső cselédeim legyenek boldog életek, Egykor az egek honába velem örvezzétek.

32. Zúgnak a harangok, ez jel a végső elválásra, Jézus nevében vigyetek a testem nyugvására. Atyám, kezembe ajánlom az én bűnös lelkemet, Szent fiadnak érdeméért add meg üdvösségemet.

Amen
Énekelte Újházi Sándor kántor."

Forrás: Endrői Tájháza Dok. Tára
Kép: A Hunya család

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Babonaságok, hiedelmek,
szólások-mondások
a 18-19. századi Gyomán
I. rész

Öszinte sajnálattal kell megállapítanom, hogy Gyoma néprajza kötet mind a mai napig nem készült el. A Gyomai tanulmányok c. kötetben jelentek meg kiváló tanulmányok különös tekintettel az anyagi kultúra tárgyában s érintőlegesen említett néhány szellemi néprajz körébe sorolható rövid leírás. Teljesen hiányzik Gyoma folklórja, egyházainak története s ezzel együtt a vallási néprajz, de bőségesen lenne még kiegészíteni való a földművelés, állattartás és kismesterségek köréből. Különböző múzeumi évkönyvekben, szaklapokban kis példányszámú helyi kiadványokban napvilágot látott ugyan néhány dolgozat, de mindezekből a gyomaiak, a nagyközönség aligha ismer egyet is. S nem beszélve a múzeumi adattárakban rejtőző sok szép, igen gazdag tartalmú néprajzi pályamunkákról, volna mit egybe „gereblyézni” elhivatott, szorgalmas szerzőknek.

Néhány címbeli témához sorolható adalékot szeretnék a következőkben közreadni, amelyeket gyűjtőmunkám során feljegyeztem. Elsőként a „természetfeletti erővel” rendelkező személyekről, azok közül a „tudós kocsisról”. A ló és kocsis természetfeletti kapcsolatát eleveníti fel az alábbi történet, melyet Békésen lakos gyomai származású 1975-be hatvan esztendő, hajdani községi csődörös, Békési Mihály mondott el. /Gyűjtötte: Márton László, Békés város néprajza c. kötetben jelent meg 1983-ban, 362. old./ "Mikor a gyomai református templom tornyát csinálták, a főintéző négyes fogattal hajtattott keresztül a községen. Az én nagyapám volt a kocsis. Ippen akkor tettik fel a torony tetejére a gömböt, ott dolgozott egy ács. Ahogy halad a nígy lú, szípen a templom fele, nevet az ács a torony tetején. A lovak a templom előtt megtorpantak, se té, se tova.

Nagyapám elkezdte őket szölongatni, majd az ustorral ütni, de nem mentek egy tapottat se, csak táncoltak egy helybe. Felízett nagyapám a torony tetejére és felkijátott; engedd el a lovamat hé! Az meg csak nevetett mint oláh a hegyen; milyen kocsis vagy te hé! Hogy nem tucc hajtani-mondotta az ács. Erre nagyapám megharagudott az ácsra, mégeccer felkijátott; ereszd el a lovamat hé! Az meg csak tovább nevelt ott fenn. Erre nagyapám kivette az ülés alól a pájinkás korsót és szíjjeltörte a kocsisrud vigin. Abba a pillanatba leesett az ács a torony tetejéről. Nem halt meg mingyár, mer a kerülőbe felakatt, de csunyan összetörte magát. Még egy hónapig élt, utánna belepusztult. Gyomai gyerek vót az én nagyapám, ű mesélte, ott történt ez meg."

Boszorkányokról s más rontó személyekről is számtalan adat található 18-19. századi peres iratokban. Jellemző, hogy valamilyen állattá változtak át, s úgy követték el tetteiket, pl. fekete macska, kutya, de az időben farkassá is változtak. Az egyik asszonyt haragosa azzal vádolta meg, hogy bizony ő látta Ladás Julist farkassá változva a fattyasi legelő szélébe habókolva futott. Hiszen hogy is tudott volna három lovas kocsiját megelőzve hamarabb hazaérni gyalog Gyomára a berényi piacról. Aztán hogy ezt mondta neki őt – ifjabb Seprenyi Jánost - már több éjszaka fekete kutya képibe „megnyomta”, legutóbb is majd megfulladt. Most éppen a bábaasszony gyógyítja. A bábaasszonyok is „természetfeletti erővel” rendelkeztek a korabeli néphit szerint. A bábaasszony egyházi előjáróság előtt letett esküjében pl. megfogadta, hogy a keresztelő kancsóban maradt vizet „előnti” s nem használja „bűvölésre-bávolásra”, ti. szemgyógyításra. 1789-ben Bíró Istvánné bábaasszony gyermekszületéskor a gyermek első fürösztő vizét is meg amibe volt a gyermek „ingajját” kimosták, azt is „elvivén azzal az akkori fekélyes lovakat kenegették, és meg is gyógyították” állította Öreg Czeglédi András és felesége.

Ítéltetett nekik ezért 24 korbácsütés. Idetartozott a rontás, szemmelverés művelete. Ettől olyannyira tartottak, ti. a rontástól, hogy én még a 70-es években is hallottam, mikor egy-két éves kislányomat babakocsiban toltam az Arany János utcán idős atyafitól; „jaj egyem meg, de csunya kislány phü,phü!”, merthogy ha szépnek mondja, akkor elviszik, megrontják. Ha idegen hált a háznál, az asszonyok tömjéneztek, füstöltek utána, akkor is füstöltek, ha új helyre mentek pl tanyának, akkor a háló helyiséget kifüstölték előbb. A tömjénezéshez használt növényt a határban szedték, „Olyann termise vót, hogy bürbe vót, és olyan ujjnyi vastagságú vót, benne por valami és ezt vetették parázsra osztán füstölt, ezt sok öregasszony tudta, a bábaasszonyoktól tanulták, mer’ ugyi ezek tutták, ezeknek menni kellett iccaka is, nappal is s hogy ne fíjjenek kitanulták a boszorkányságot is."

Síros gyerek szüleinek azt ajánlották, hogy a kis ingjét a күszöbön a fejsze fókával csapkodja meg, ezután aki megrontotta, szemmel verte eltakarodik s megnyugszik a gyerek. Ha már elvitték a tejhasznát a tehénnek, megrontották nem ad tejet; „Akkor altass meg 2 deci tejet tedd egy vászon zacskóba, ezt vidd ki ifélkor a keresztutra ott azon a széken mejiken a tehenet fejed felfordítva a négy lába közt jól összevered egy baltafokával bal kézzel. Másnap menny el ahoz akire gyanakszol hogy megrontotta a tehenet, csupa kék fótót lácc rajta. Hogy ne vigyik el a tejhasznat; bal kézzel kifejed az első tejet, egy saját szöttes zacskóba teszed, megaltatod, felteszed a kéménybe szintén balkézzel akaszd fel. A tejet sose szabad késsel megkavarni, tejsze kést mártani, mert a tehén fájdalmat érez és másnap vires tejet ad”.

Cs. Szabó István

A hónap néprajzi kérdése: Mi volt a neve a füstölő-tömjénezésre alkalmazott növénynek?

(Választ a jövő havi szám e rovatában olvashatják)

Az ablak teszi a házat
MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimel:

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd,

Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Tornaterem avatás a Szent Gellért Iskolában

Rég várt ünnepi pillanat jött el 2003. szeptember 23-án. Gyulay Endre püspök úr iskolánk kápolnájában hálaadó szentmisét tartott, Szent Gellért vértanú püspökről megemlékezve.

Ünnepségünkön részt vett Domokos László és Földesi Zoltán országgyűlési képviselő urak, a környékbeli katolikus iskolák, a helyi iskolák, óvodák, intézmények képviselői, valamint sok más kedves meghívott vendég is.

Iványi László plébános megköszönte a püspök úr anyagi támogatását, és elmondta, hogy a 115 milliós beruházás tisztán egyházi forrásból történt. Majd köszönetet mondott mindenkinek, akiknek köszönhető ez az új létesítmény. Majd így szólt:

„Kedves Pedagógusaink! Szeressétek tovább is hivatástokat. Kemény munkátokkal, helytállatokkal és személyes jó példáttal tudtok elérni jó eredményt, és tudtok becsületes, művelt, jó magyar állampolgárokat, és keresztényeket felnevelni. A ti munkátokkal függ iskolánk jövője. A ti munkátok is meghatározza népünk, nemzetünk, egyházunk jövőjét. Ma, amikor egy lelkileg részben kiégett, de értéket és utat kereső társadalomban élünk, nektek kell fényhordozóknak, értékközvetítőknak lenni.

Kedves Gyerekek! Mai szép ünnepünk rólatok szól, nektek és éretetek szól. Örüljétek, hogy egy szép és új iskolába járhattok, legyetek büszkéek rá. Reményik Sándor költszavaival mondom nektek:

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állan.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vithatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Szentmise után az új tornateremben folytatódott az ünnepség.

Az iskola énekkara énekelt Kele Ágnes tanárnő vezetésével. Kedves színpoltja volt az ünnepségnek a Selyem úti ovisok tornabemutatója az iskola színpadán. Majd Kiss Pál igazgató beszéde következett. Ebből közlünk részleteket.

„Aki iskolát épít, az a jövőre gondol. Az iskola akkor felel meg rendeltetésének, ha gyerekszívajtól hangos! Kie az ifjúság, azé a jövő!

Ezek a gondolatok vezérelték a hajdani endródi és gyomai lakosokat, amikor iskolát építettek, mi már az iskolába kápolnát is építettünk!

És ezek a gondolatok vezéreltek bennünket is, amikor a kilencvenes évek elején lehetőség nyílt arra, hogy az egyház visszakaphassa az államosított ingatlanjait. Mivel az ingatlanok a két település részen voltak, így az a lehetőség kínálkozott, - látszott a legjobbnak, ha a két egyházközség lemond a régi ingatlanjairól, és pénzübeni kárpótlást kér! A kárpótlásból kapott összeget iskolaépítésre fordítja. Ezt a gondolatot pártolta a Püspök Atya is. A tárgyalások 1993-ban meg is kezdődtek, és 1994-re elkészült az iskola építési terve.

Az akkori önkormányzat közel 8.000 m²-es telket adott díjtalanul, és 1995. augusztus 31-én iskolát avatott a Püspök úr!

– 1995. szeptember elsején megkezdődött a tanítás 43 tanulóval, 3 nevelővel, valamint két kiegészítő dolgozóval, kölcsön padokban!

Az akkori nagy üres iskolában ki tudtunk alakítani egy tornaszobát, mert fontosnak tartottuk a lelki, szellemi fejlődés mellett a testi nevelést is.

A nagy iskola mára kicsinek bizonyult, hála Istennek!

Az akkor kapott pénzből nem tudtunk tornatermet építeni, de szükségét nagyon éreztük! 2000, 2001-ben pályáztunk is tornaterem építésre, de az Ifjúsági és Sport Minisztérium nem támogatta kérésünket! Így fordultunk bizalommal a fenntartóhoz Gyulay püspök úrhoz, aki átértette gondunkat és a 8 tantermes iskolához támogatást ígért a működésünkhöz szükséges tornaterem építéséhez 2001. november 7-én a szükséges tervek, engedélyek beszerzése után megkezdődött az alapozás.

Bízva a kivitelezőben, hogy 2002. októberére elkészül a tornaterem. Sajnos, mint minden építkezésnél itt is határidő csúszás volt.

A műszaki átadás kisebb-nagyobb hiánnyal 2003. június 23-án megtörtént.

Ugy terveztünk a tornatermet, hogy a tanulóink testi nevelése mellett, szellemi – kultúrigényét is ki tudjuk elégíteni. Így kapott helyet egy színpad is. A 300 m²-es küzdőtér jó szolgálatot tesz nézőtérként is. Iskolánk tanulóinak bő lehetősége lesz szereplésekre is. Minden iskolai rendezvényt is megtarthatunk itt! A tornaterem mellett 3 kiscsoportos foglalkozásra alkalmas terem is épült. Itt kapott helyet a korszerű számítástechnikai terem, aminek a bővítése folyamatban van!

Az épület harmonikusan illeszkedik, kapcsolódik az iskolához. Így tanulóinknak ki se kell menni az épületből, csupán egy ajtón átlépve már a tornaterem zsbongójában vannak!

A parkettázott 300 m²-es küzdőtér minden igényt kielégít.

A tornaszereket a RENOVÁBIS pályázatán nyertük – és kiegészítettük a hiányzókat a saját erőnköböl. Van 2 ugrószekrény, tornaszőnyegek, bordásfalak, sok labda, gyűrű, kötél, rúd, a labdajátékhöz kosárlabda palánk, röplabdához festett pálya és háló is rendelkezésünkre áll. Sőt a termi magasugráshoz 50 cm vastag szivacs ugrodomb is.

A tornaterem mögötti részen pedig sport udvart terveztünk. Így a termi és szabadtéri mozgás maximálisan biztosított.

A tornaterem építésének költsége 115 millió forint.

Ebből a fenntartónk Gyulay Endre Püspök úr 85 millió forintot biztosított, amit itt ezen a helyen az endródi és gyomai egyházközségek és a 218 tanuló nevében is megköszönök. A többi kiadást a saját megtakarításunkból fedeztük!

Ez az iskola már a 21. sz. iskolája.”

Ezután köszönetet mondott a püspök úrnak, Károlyi László kivitelező úrnak, és Kovács Mihály műszaki ellenőrnek. A plébános szerény ajándékot nyújtott át nekik.

Majd így folytatta:

„Most már rajtatok van a sor kedves tanuló, vegyétek az áldás után birtokba e szép épületet!

Vigyázzatok rá nagyon, szolgálja egészségeteket és egészséges fejlődéséteket, de ne feledjétek, hogy ez nem csak a tiétek, hanem az utánaatok jövőké is!

Ennek az iskolának a keresztény értékeket kell közvetíteni – egymáshoz való viszonyban – tanulásban és a sportban is!

Szent Gellért szavával fejezem be gondolataimat!

„Fordulj el a rossztól, és keresd a jót! Köszönöm, hogy meghallgattak.”

Polányi Eva tanárnőnk elszavolta Wass Albert: Üzenet haza c. lélegzetelállító szép versét.

Ezután állófogadás és kötetlen beszélgetés következett.

Iványi László

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Medgyessy Péter magyar és Adrian Nastase román kormányfő szeptember 23-án aláírták azt az új megállapodást, amely a kedvezménytörvény romániai alkalmazását szabályozza.

Ez a törvény feljogosít kulturális támogatásra, utazási kedvezményre, oktatási kedvezményre, pedagógus kedvezményre, határon túli kihelyezett képzésre, és az oktatáshoz nyújtható támogatásra. A fontosabb romániai napilapok közül egy sem tette címlapra, de a tárgyalások feszült hangulatáról beszámoltak. Mint ismeretes, a feszültséget az aradi Szabadság-szobor felállításáról kialakult nézeteltérés okozta. „Egy szobor állt Medgyessy és Nastase közé.”

A határon túli magyar közösségek törvényhozási képviselőinek első csúcstalálkozóját tartották Budapesten. Első alkalommal ültek egy asztalhoz a magyarországi parlament elnöke, és bizottsági elnökei, az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági magyar képviselőkkel.

A magyar miniszterelnök is fogadta a határon túli magyar honatyákat, beszédében az egységes fellépés fontosságát hangsúlyozta. Orbán Viktor volt miniszterelnök is találkozott a határon túli honatyákkal. Ő arról szövelt, hogy tudatosítani kell az Európai Unióval, hogy „magyar ügy van, nem oldódott meg”. Mádl Ferenc a Magyar Köztársaság elnöke a Sándor Palotában fogadást adott a résztvevőknek.

A Szenátus elfogadta az Alkotmány módosítását. Az RMDSZ által javasolt legfontosabb változás az új alkotmány szövegébe, hogy a felekezeti iskolákat beemelték az állam által elismertek közé, és bővítik az anyanyelvhasználat körét a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban. Az RMDSZ kéri a magyar közösséget, hogy támogassa a népszavazáson az alkotmányt módosító törvényt, október 19-én.

A most kezdődött tanévben 100 tehetséges, de hátrányos helyzetű romániai magyar általános iskolás diák részesül havi 9000 forint ösztöndíjba, a „Fogadj örökbe” program keretében, amelyet magyarországi adományozók hoztak létre, falusi, vagy szórványban élő tehetséges magyar gyerekek továbbtanulási támogatására.

Eddig már 7 közéleti személyiség írta alá az RMDSZ elnökéhez írt nyílt levelet, melyben a szövetség és a kormánypárt közötti megállapodás felbontásának veszélyére figyelmeztetnek.

Szeptember 27. és október 5. között rendezik a 11. Rövid Dráma Hetét Nagyváradon. A fesztiválon 4 magyar társulat tart előadást.

Rangos konferenciát rendez az MTA Irodalomtudományi Intézete, a Petőfi Irodalmi Múzeum, és a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudomány Egyetem Humán tanszéke Csíkszeredán, kultusz, kultúra, identitás – témakörben.

A jövő évtől a volt mezőgazdasági dolgozók nyugdíját 100 százalékkal emelik. A volt mezőgazdasági dolgozók jövedelme ennek ellenére is igen alacsony marad az állami nyugdíjakhoz képest. Példaként olvasható hogy Kovászna megyében idén augusztusban a legalacsonyabb mezőgazdasági nyugdíj összege 151 ezer lej volt, és a jövő évi emelés után a legmagasabb ilyen jellegű juttatásban részesülő személy 1,2 millió lejt kap. (1 magyar forint = 151 lej)

A romániai magyarság létszáma egyre csökken. Amennyiben a fogyás jelenlegi üteme megmarad, ötven éven belül egymillió alá esik a romániai magyarok lélekszáma. A 2002-es népszámláláskor Romániában 1.434.377 (6,6%) magyart, (1.447.544 magyar anyanyelvűt!) jegyeztek. Ez az adat 10 évvel korábban 190 ezerrel volt több. A szociológusok szerint a fogyás fő oka a kivándorlás, a fogyás a szórványokban még nagyobb.

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) világranglistáján Magyarország egy hónap alatt négy hellyel került hátrább, így 52. a román válogatott egy helyet rontva 21. helyen áll. A ranglista első három vezetője: Brazília, Franciaország és Spanyolország.

Wass Albert: Üzenet haza

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.
És törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború, örökkévaló.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska rágja is le a vetést.
Ha vakond túrja is a gyökeret.
A világ fölött öröködik a Rend
s nem vész magja a nemes gabonának,
de híre sem lesz egykor a csalánnak;
az idő lemarja a gyomokat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa
s a vérző csonkból virradó tavaszra
új erdő sarjad győzedelmesen.
S még mindig lesznek fák, mikor a rozsda
a gyilkos vasat rég felfalta már
s a sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedékek örváltásain
jönnek majd újra boldog építők
és kiássák a fundamentumot
s az erkölcs ősi, hófehér kövére
emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőmíves Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
kötö meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel
és épít régi kőből új hazát.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentom Istentől való
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

És üzenem a volt barátainknak,
kik megtagadják ma a nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a barátjok leszek
és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.
Kézét nyújtunk egymásnak és megyünk
és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:
a víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.

És üzenem mindenkinek,
testvéreknak, rokonoknak, idegeneknek,
gonoszoknak, jónak, hűségeseknek és alávaló-
nak,
annak, akit a fájás űz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fönt a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
a s víz szalad és csak a kő marad,
a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók.
A tiszták és békességesek.
Erdők, hegyek, tanok és emberek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!

Likasszák már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És lészen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megmérítik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a víz és csak a kő marad,
de a kő marad.

Keresztény Európai Magyarországot!

Fórumra hívta a környéken élőket a Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete. Az előadók: Semjén Zsolt a KDNP új elnöke, országgyűlési képviselő és Latorcai János az MKDSZ alelnöke, országgyűlési képviselő, és a meghirdetett téma igen sok érdeklődött vonzott. Nemcsak helyből, hanem a megye több településéről is sokan eljöttek.

Megtisztelték a fórumot: Csenger Zalán Attila a Pro Patria elnök helyettese, Domokos László országgyűlési képviselőnk, a környező települések egyházi és civil vezetői, az MDF megyei elnöke és sokan mások.

Semjén Zsolt előadásában igen részletesen kitért az egyház és a politika kapcsolatrendszerére, a KDNP párt politikája és szövetségeseivel való kapcsolatra.

Előadásának főbb gondolatait, az egyház és a politika kapcsolatában:

A keresztény embereknek, a keresztységben kapott küldetése, hogy a világot, a környezetét megpróbálja elmozdítani az igazi értékek irányába. A halál kultúrája helyett a szeretet civilizációját építeni, megvalósítani. A papság feladata: az egyház társadalmi tanításának hirdetése, megjelenítése, a mi feladatunk pedig ennek a megvalósítása, ahogy azt az Orbán Kormány alatt elkezdtük. Elmondta, hogy több csoport szeretné az egyházakat visszaszorítani a sekrestyébe. Hogyan?, úgy hogy azt mondogatják, hogy az egyház ne politizáljon. De ki is az egyház? Mi, mindnyájan, akik meg vagyunk keresztelve, és az egyház társadalmi tanítását próbáljuk közvetíteni és megvalósítani. Ennek egyik formája lehet a politizálás. A papok, hogy a napi politikába bele bonyolódnak-e vagy sem, azt egyedül az egyházuknak van joga eldönteni. Ugyanis a papoknak az Alkotmány által biztosított joga ugyan úgy meg van, mint bármely más állampolgárnak. Hogy teológiai és lelkipásztori önkorlátozásból úgy döntenek, hogy napi politikába nem bocsátkoznak, az egyedül az egyház belügye!, senki más nem szabhatja ezt meg!

Elmondott néhány durva, egyház elleni támadást, amelyek napjainkba tapasztalhatók: az SZJA adó 1%-ának elosztásánál figyelmen kívül hagyják a népszámlálás adatait, ami azt jelenti, hogy csak az adófizetők véleményét veszi figyelembe. Tehát nem számít a 3 millió nyugdíjas, nem számít a mezőgazdasági dolgozók, a nagy családok véleménye ennek a kormányoknak!

A templomok rekonstrukciójára fordítható összeget lecsökkentették a költségvetésben 4 milliárd forintra 1 milliárdra.

A kereszténydemokraták politikájából két fontos témát részletesen elemezték.

- 1/ a hagyományos örök értékeink védelem
- 2/ a szociális igazságosság

A hagyományos értékek közül az egyház szabadságának védelmét, a nemzeti kultúra, család egészséges lelki fejlődésének a védelmét, a nemzet, a közösség, a nemzeti hovatartozás, a természet védelmét hangsúlyozta.

A szociális igazságosság témája során idézte Leó pápa gondolatát, mely szerint a tőke munka nélkül, a munka tőke nélkül nem lehet. De a munka az elsődleges a tőkével szemben, mert ez tartozik szorosabban az emberhez. A keresztény politika tudja megjeleníteni a szociális igazságosságot, mert az ő sajátja.

Az európai kultúra nem más, mint keresztény kultúra, civilizáció. Aki nem ismeri a Szentírást, az csak földrajzilag tud európai lenni. Ezért a keresztény politikásoknak kiemelt feladata, hogy a most készülő Unió Alkotmányba bekerüljön a kereszténység, mint az európai kultúra alapja.

A Kereszténydemokrata Néppárt politikájáról és szövetségi rendszeréről szóló előadásában részletesen szólt a média szerepéről, amit kulcskérdésnek minősített. A médiahatalom az egész világon a parlamenti demokráciát nagyban befolyásolhatja. Míg a hatalmi ágak (bírói, törvényhozói, végrehajtói) általában kölcsönös rendszerben vannak, addig a média nincs semmilyen alkotmányos kontroll alatt! A mögöttük álló gazdasági érdekcsoportok így korlátlanul manipulálhatnak az egész világon.

Hangsúlyozta a KDNP és a FIDESZ Magyar Polgári párt közötti szoros szövetségi rendszert, amelyben sem konkurencia, sem súrlódás nincs. A FIDESZ a jobb közép széles, nagy gyűjtőpártja, amely hangsúlyosan befogadja a keresztény értéket, a szabadelvű értéket, a nemzeti elkötelezettséget. A megújuló KDNP tételesen vállalja az egyház társadalmi tanításának politikai kapcsolatát, világnézeti pártként. A KDNP és a FIDESZ szoros intézményes garanciális szerződéses szövetségi rendszerben tudja lefedni a magyar társadalom igen nagy részét, ami a választási győzelem esélye. A KDNP támogatja a FIDESZ-t az Európai Parlamenti képviselői választásokon is.

A két párt közötti szoros kapcsolatrendszerben meg fogják oldani az átjárhatóságot.

Mi kereszténydemokraták világosan megmondjuk, hogy mit akarunk: „**Szent Istváni értelemben vett keresztény Magyarországot, amelyet: büszke, vállalja és kimunkálja a keresztény európai magyar értékek.**”

Latorcai János beszédében a csatlakozásra váró országok polgáraitól, de főleg rólunk, magyar polgárokról beszélt. Beszédében többször feltette a kérdést, - amit meg is válaszolt, hogy a polgárok és a közgondolkodás felkészült-e a csatlakozás utáni Európai Unióban ránk váró feladatokra. Valószínű nemcsak siker sorozat vár ránk, de felkészítették-e bennünket, képesek leszünk-e az esetleges kudarcok elviselésére? Előadását a következő számunkban részletesen közöljük.

Császárné Gyuricza Éva

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Megalakult a Fidesz Békés Megyei ZÖLD Tagozata!

„Megtanultuk, hogy a szabad ember felelősséggel tartozik az utódaiért is, és ezért gondoskodik a természet megőrzéséről és továbbörökítéséről.” (Fidesz-Magyar Polgári Szövetség Alapító levél, 2003. Budapest, Gesztenyés kert)

Dankó Béla a Békés megyei tagozat elnöke. Az alakuló ülésen hangsúlyozta a megyei összefogás fontosságát, helyi ügyeink képviselőjét. Kérte, hogy a megyét, a saját lakóközösséget érintő problémákról tájékoztassák a Fidesz Zöld tagozatát, mely várja a csatlakozni akaró Zöld-barátokat, a 66/ 444-112 telefonon, vagy a fidesz@tizsanc.hu e-mail címen.

A tagozat alelnökei: Kraszkó Ilona és Hamza Zoltán. Az alakuló ülés vendége volt Medgyessy Balázs, a Zöld tagozat országos elnöke, aki köszöntőjében elemezte és összehasonlította az Orbán-kormány illetve a Medgyessy-kormány környezet és természetvédelmi-politikáját.

Benedek Elek: A teve meg az egér

Egyszer egy teve mit gondolt, mit nem magában, farképnel hagyta a gazdáját, s elindult világgá. Kötőfék volt a fején, s a kötőfék hosszú szára vonszolódott a földön utána. Meglátja ezt egy kis egerecske, s -hoppl!- szájacskájával megfogja a kötőfék szárának a végét, hirtelen elébe iramodik a tevének, s megy előtte, mintha ő vezetné.

- Na lám - cincogott a kis egér -, micsoda egy erős egér vagyok én!

A teve nem szólott semmit, csak mosolygott magában, s szép csendesen megdegélt a hengegő egerecske után. Az meg csak cincogott tovább:

Szép, szép, ó de szép,
En vezetem a tevét!

Így cincogott, hengegett az egerecske, de egyszerre csak torkán akadt a nóta. Az ám, egy nagy folyó

partjára értek: nosza egerecske, vezesd át ezen a tevét!

- Előre, előre! Mit álldogálsz, hős egér? Vezess át a folyón, hisz csak térdig ér! - szólalt meg a teve. Felelte az egerecske:

Van eszem, hogy nem teszem,
Mély ez a víz énnekem!

- No, mindjárt megmutatom, hogy nem mély - mondotta a teve, s azzal bement a folyóba, megállott a közepén.

Látod-e te kis egér,
a folyó csak térdig ér!

- Az ám, neked, de nekem! - válaszolt a kis egér.
Ami neked térdig ér,
megfűl abban az egér.

Így cincogott, aztán könyörgésre fogta:
Gyere vissza, végy hátadra,
vígy által a túlsó partra!

- Jól van - mondotta a teve -, átfalviszlek, de előbb fogadd meg, hogy nem hengegsz többet.

Azt cincogta, nyöszörögte a kis egér:

Esküszóval fogadom,
magam többre nem adom,
mint amennyit ér
egy kicsi egér.

- Úgy legyen - mondotta a teve, s átvitte a folyón az egerecskét.

PÁZMÁNDON JÁRTUNK

Az Endrődiek, és közülük azok, akik Csejten éltek, igen nagy örömmel készültünk Buczkó Imre (aki szintén Csejten élt) meghívására a Pázmándi Szőlőhegyre. Endrődről 39-en, Budapestről 28-an, Tatabányáról, Nagytarcsáról, Gárdonyból is jöttek összesen 72-en voltak.

A dunátúli tájat, a kedves vendéglátást szép emlékként hoztuk haza. Szüreteltünk, ettünk, ittunk, beszélgettünk, örültünk egymásnak és gyönyörködtünk a szép vidékben. De nincs vége az élményeknek!, ma érkezett az alábbi újabb meglepetés, kérem, olvassák!

„Kedves endrődi Barátaim!

Mindenek előtt köszönöm, hogy elfogadtátok meghívásomat, eljöttetek Pázmáandra és tevékeny résztvevői voltatok legszebb munkáünnepeinknek, a szüretnek.

Számomra nagy öröm volt találkozni Veletek, régi ismerősökkel, barátokkal, földiekkel. Tiszta szívből mondom, hogy ez a nap életem egyik legboldogabb napja volt. Szerettem volna mindezt ott szóban elmondani, de az örömtől és a meghatottságtól nem találtam szavakat, nem tudtam megszólalni.

Köszönöm a sok szép ajándékot, amelyekkel igazán megleptek!

Elnézést kérek az idő rövidege, a szőlőterületek szétszórtsága miatt nem ment minden olyan zökkenőmentesen, mint ahogy én azt előre megterveztem. A jövőre vonatkozólag tanulunk belőle.

Örömmel jelenthetem, hogy gazdag szüretünk volt. Minden hordónk megtelt, és a must 22,5 fokos lett. Ez minden korábbinál jobb minőségű bort ígér. Előreláthatóan – az első fejtés után – már karácsonyra letisztult, szép borunk lesz. Megígérem, hogy az ünnepi vacsoránál minden résztvevő asztalán ott lesz belőle egy kis kóstoló, és legalább jelképesen koccinthatunk a barátságra, békességre, gazdagabb új esztendőre!

Szeretném, hogy ez a szüreti találkozó jövőre még nagyobb létszámmal és utána évenként megismétlődné. Segítetek, hogy ez az álmom is megvalósuljon. Addig is, ha erre jártok, minden külön értesítés nélkül látogassatok meg bennünket, (2476 Pázmánd, Fő u 119)

A Gyomaendrődi Siketekért és Nagyothallókért Alapítvány köszönetét fejezi ki mindazoknak akik, a 2001. évi SZJA adóel-számolásuk során az 1%-ot az Alapítvány felé utaltatták. A jövő-írt 5.371 forintot a az Siketek Szövetsége által szervezett „Nagyothallók Napja” alkalmával használtuk fel hallókészülé-kekhez szükséges elemek vásárlására.

Gonda Zoltán

Még egyszer köszönöm a látogatást, kívánok Nektek és minden endrődi polgárnak, ismerősnek baráti tiszta szívből erőt, egészséget, sok-sok örömet és boldogságot.

Üdvözlettel: Buczkó Imre fővencellér"

Kedves Imre! Az Endrődiek Baráti Köre szívesen valóra váltja fent megfogalmazott „álmot”.

Császárné Gyuricza Éva,
a Baráti Kör titkára

felső kép: „JURTA” – éttermi rész
alsó kép: prэшáz – pince, a Kőhegy alján

Fiatalokról fiataloknak

Egy Európai Unió pályázat, a Leonardo Da Vinci Mobilitás program keretében öt Békés megyei középiskolás diáknak lehetősége volt, hogy Franciaországban mezőgazdasági szakmai gyakorlaton vegyen részt. Az izgalom nagy volt, hiszen ez azt jelentette, hogy mi öten képviseljük Gyomaendrőd városunkat, megyénket.

Az utazás célja az volt, hogy tanulmányozzuk a francia mezőgazdaságot, a farmerek életét és gazdaságuk működését, megismerjük a francia embereket, szokásaikat, kultúrájukat és tökéletesítsük nyelvtudásunkat.

2003. július 19-én este 10 órakor a delegáción **Davidovics László programvezetővel** elindult a Franciaország nyugati részén található Deux-Sèvres megyébe. Az út nagyon hosszú, 2250 km, ezért a francia-német határon található Saarbrückenben egyéjszakai pihenőt tartottunk. Itt a városban lehetőségünk nyílt jól körül nézni. Az érdekessége az, hogy az egyik fele a városnak francia lakosságú, a másik pedig német. Innen másnap, július 21-én indultunk tovább Niort-ba, Deux-Sèvres megye székhelyére. Egész úton nagyon izgultunk azon, hogy milyen családoknál leszünk elszállásolva, és hogy hogyan sikerül majd beilleszkednünk a család életébe. Délután 5-re értünk a megyeszékhelyre. Itt a megye vezetősége fogadott minket, és azután megismerkedtünk azzal a családdal, amelyiknél a szűk három hét alatt lakni fogunk. Ezután elbúcsúztunk társainktól, autóbá szálltunk, és a család elvitt minket a lakhelyükre.

Megkezdődött a beilleszkedés. Aznap este a vacsoránál átadtuk a hagyományos magyar ajándékokat, melynek nagyon örültek. Ízlett nekik a magyar bor, a pálinka és a csípős kolbász. A család bemutatta a gazdaságot. Segítettünk a farmon történő munkában, tanulmányoztuk az állattartást és a növénytermesztést. Július 24-én állófogadáson vettünk részt, melyen találkoztunk barátainkkal, és elmeseltük egymásnak párnapos élményeinket. A megye vezetősége elmondta, hogy örül annak, hogy a jövő évben Magyarország csatlakozik az Európai Unióhoz. Elmondták, hogy megyéjük nagyon jó kapcsolatot szeretne kiépíteni a mi megyénkkel, és segíteni szeretnének abban, hogy teljes mértékben be tudjunk illeszkedni az Európai Integrációba. Bemutatták a megyéjüket, ami arra világított rá, hogy a két megye sokban hasonlít egymásra.

Farmgyakorlat 2003

A többi napon a gazdaságokban tevékenykedtünk, de ez nem azt jelentette, hogy egész nap dolgoztunk. A gazdák elég gyakran vittek minket megnézni más gazdaságokat, hatalmas tej- és sajtüzembe, hivatalokba, tanácskozásokra és bevásárolni, szórakozni is. Mindhárom héten szerveztek nekünk közös programot, melyen találkozhattunk magyar barátainkkal. Az első hétvégén az Atlanti-óceán partjára, a Ré-szigetre jutottunk el. Az idő igaz nagyon rossz volt, de mi életünkben először ennek ellenére mégis fűrödtünk a hatalmas világóceánban. Csak ezen az egy napon volt rossz idő. A többi erős napsütés; szinte minden nap 35-40 fok. Ilyen időben a munka sem megy olyan intenzíven. Ezért reggel és este kellett csak segíteni a gazdaságban. Igaz itt a nap elég hosszú, majd csak este 10 órakor kezd sötétedni. A következő héten ismét találkoztunk egymással. Július 31-én egész napos programon vettünk részt a családok fiatal tagjaival. A Venise Verte, azaz a Zöld Velence csónakázóra vittek el minket. Kenuba pattantunk, és a csodálatos tájat bámulva levezteünk egy jó pár kilométert. De ezt csak azért, mert nem a kijelölt úton mentünk; így az egy órás csónakázásból három óra lett. Ez nem is volt nagy baj, mert ezután beültünk egy hangulatos francia vendéglőbe, és ettünk egy finomat. Ezt leöblítettük néhány pohárka francia borral. Hajnalban értünk haza. Ez volt

az utolsó nap, amikor találkoztunk a magyar csapat tagjaival a hazaindulásig.

A következő héten dolgoztunk, gyűjtöttük az adatokat a beszámolóra és a magyar gazdáknak, állatvásárba jártunk; rendszeresen SMS-eztünk és interneteztünk Laci bácsival, aki nagyon szorított nekünk és jó tanácsokkal látott el minket. Aztán eljött a hétféje, indulni kellett haza. Elbúcsúztunk a családtól és a vezetőségtől, remélve azt, hogy jövőre újra látjuk őket. Az utazás is nagyon izgalmas volt, mivel egyedül jöttünk haza, és féltünk, hogy Párizsban eltévedünk. De semmi gond nem történt. Niort-ól Párizsig Európa leggyorsabb vonatával a TGV-vel mentünk, amely olyan gyors, hogy óránként 300 km-t is meg tud tenni. Párizsban metróval közlekedtünk, és így jutottunk el a Nemzetközi Autóbusz állomásra, ahonnan már magyar busszal jöttünk Haza. Nagyon jó volt hazajönni, találkozni a családdal és a barátokkal, hiszen már honvágyunk volt. Itthon aztán jöttek a kérdések: milyen volt Franciaország? Jó helyen laktál? Beilleszkedtél a családba? És satöbbi és satöbbi.

És a válasz az volt, hogy természetesen, hiszen mindnyájan nagyon jól éreztük magunkat. Sokat tanultunk az ott élő emberektől, de ahogy mondták, ők is sokat tanultak tőlünk. Minden jól sikerült, és reméljük, hogy jövőre újra ott lehetünk.

Várfi Péter tanuló

Irodalmi oldal

A költő fiatalkori útlevélképe

Illyés Gyula / Egy mondat a zsarnokságról

Hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak a puskacsőben,
nemcsak a börtönökben,

nemcsak a vallató szobákban,
nemcsak az éjszakában
kiáltó ór szavában,
ott zsarnokság van

nemcsak a füst-sötéten
lobogó vádbeszédben,
beismerésben,
rabok fal morse-jében,

nemcsak a bíró hűvös
ítéletében: bűnös!
ott zsarnokság van
nemcsak a katonásan

patogatott „vigyázz”-ban,
„tűz”-ben, a dobolásban,
s abban, ahogy a hullát
gödörbe húzzák,

nemcsak a titkon
félignyílt ajtón
ijedten
besutogott hírekben,

a száj elé hulltan
pisszt jelző ujjban,
ott zsarnokság van
nemcsak a rács-szilárdan

főlrakott arcvonásban
s e rácsban már szóltan
vergődő jajsikolyban,
a csöndet

növelő néma könnyek
zuhatagában,
kimeredt szembogárban,
ott zsarnokság van
nemcsak a talpraálltan
harsogott éljenekben,

hol zsarnokság van,
ott zsarnokság van
nemcsak az emyedetlen
tapsoló tenyereken,

kürtben, az operában,
éppoly hazug-harsányan
zengő szoborkövekben,
színekben, képteremben,

külön minden keretben,
már az ecsetben;
nemcsak az éjben halkan
sikló gépkocsizajban

s abban,
megállt a kapualjban;

hol zsarnokság van, ott van
jelenvalóan
mindenekben,
ahogy rég istened sem;

ott zsarnokság van
az óvodákban,
az apai tanácsban,
az anya mosolyában,

abban, ahogy a gyermek
idegennek felelget;

nemcsak a szögesdrótban,
nemcsak a könyvsorokban
szögesdrótnál jobban
butító szólamokban;

az ott van
a búcsúcsókban,
ahogy így szól a hitves:
mikor jössz haza kedves;

az utcán oly szokottan
ismételt hogy-vagy-okban,
a hirtelen puhábban
szorított kézfogásban,

ahogy egyszercsak
szerelmed arca megfagy,
mert ott van
a légyottban,

nemcsak a vallatásban,
ott van a vallomásban,
az édes-szó mámorban,

mint légy a borban,
mert álmaidban
sem vagy magadban,
ott van a nászi ágyban,
előtte már a vágyban,

mert szépnek csak azt véled,
mi egyszer már övé lett;
vele hevertél,
ha azt hitted, szeretté,

tányérban és pohárban,
az van az orrban, szájban,
hidegben és homályban,
szabadban és szobádban,

minha nyitva az ablak,
s bedől a dögszag,
mihtha a házban
valahol gázfolyás van,

ha magadban beszélgetsz,
ő, a zsarnokság kérdez,
képeletedben
se vagy független,

főnt a Tejút is már más:
határsáv, hol fény pásztáz,
aknamező; a csillag:
kémlelő ablak,

a nyüzsgő égi sátor:
egyetlen munkatábor;
mert zsarnokság szól
lázból, harangozásból,

a papból, kinek gyólon,
a prédikációból,
templom, parlament, kánpad:
megannyi színpad;

húnyod-nyitod a pillád,
mind az tekint rád;
mint a betegség,
veled megy, mint az emlék;

vonat kereke, hallod,
rab vagy, rab, erre kattog;
hegyen és tenger mellett
be ezt lehelled;

cikáz a villám, az van
minden váratlan
zörejben, fényben,
a szív-hökkenésben,

a nyugalomban,
e bilincs-unalomban,
a zápor zuhogásban,
ez égig érő rácsban,

a cellafal-fehéren
bezáró hóesésben;
az néz rád
kutyád szemén át,

s mert minden célban ott van,
ott van a holnapodban,
gondolatodban,
minden mozdulatodban;

mint víz a medret,
követed és teremted;
kémlelődsz ki e körből!
ő néz rád a tükörből,

ő les, hiába futnál,
fogoly vagy, s egyben foglár;
dohányod zamatába,
ruháid anyagába,

beivódik, evődik
velődik,
eszmélnél, de eszme
csak övé jut eszedbe,

néznél de csak azt látod,
mit ő eléd varázsolt,
smár körbe lángol
erdőtűz gyufaszáלבól,

mert amikor ledobtad,
el nem tiportad;
s így rád is ő vigyáz már,
gyárban, mezőn, a háznál,

s nem érzed már, mi élni,
hús, és kenyér mi,
mi szeretni, kívánni,
karod kitámi,

bilincseit a szolgálta
maga így gyártja s hordja;
ha eszel, őt növeszted,
gyermeked neki nemzed,

hol zsarnokság van,
mindenki szem a láncban;
belőled büzlik, árad,
magad is zsarnokság vagy;

vakondként napsütésben,
így járunk vaksötétben,
s fészengünk kamarában,
akár a Szaharában;

mert ahol zsarnokság van,
minden hiában,
a dal is, az ilyen hű,
akármilyen mű,

mert ott áll
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.

(1950)

(Megjelent az Irodalmi Újságban, 1956. november 2-án)

A Szeged-Csanádi egyházmegyében az egyházközségi képviselőtestület mandátuma lejár. **Endrődön és Hunyán októberben új egyházközségi képviselőtestületet választunk.** Kapcsolódjunk be minél többen a választásba. A teendőkről és eseményekről a templomban, és a templomi hirdetésekben tájékozódhatunk.

Ízes ízek

október

40 dkg borjúhúst 5 cm vastag szeletekre vágunk, a széleit beirdaljuk, hogy sütés-kor ne ugorjon össze. Lisztbe forgatjuk. Vajat hevítünk, míg habzani nem kezd. Ekkor beletesszük a hússzeleteket és mindkét oldalát aranybarnára sütjük. Csak az utolsó percben sózzuk, borsozzuk. Kivesszük és melegen tartjuk. 30 dkg gombát megtisztítunk, a gombaszárakat kivesszük. Egy serpenyőbe tesszük a gombafejeket, hozzáadunk 2 dkg vajat, 1 evőkanál citromlevet, 2 evőkanál száraz fehér bort, kicsit sózzuk és borsozzuk, magas hőfokon 5 percig pároljuk rázogtatva. A hús sütéséből maradt pecsenyelevet száraz fehér borral és citromlével felengedjük, tejszínnel folyékony mártássá főzzük. A húst ferdén felszeleteljük, előmelegített tálra tesszük, köréje rakjuk a gombát, petrezselyemmel díszítjük, a mártást külön tálaljuk. Szalimburgonyával tálaljuk.

Seidl Ambrus

REÁL ÁRUHÁZ

ct. Timár Vince

Áruházlánc

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

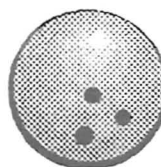
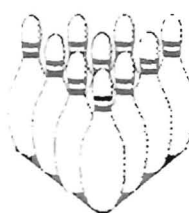
Ajánlataim:

- ☞ Főtt császárszalonna: 799 Ft/kg
- ☞ Reggeli ital l l.:99 Ft/l
- ☞ Csemege uborka: 720 ml: 105 Ft
- ☞ Tchibo family: 2x250 g: 599 Ft
- ☞ Hey-ho duopack 2x2l: 309 Ft
- ☞ Lantos sör:99 Ft+üveg
- ☞ Liberó every day: 899 Ft
- ☞ Dosia 500 g.: 135 Ft
- ☞ Hordós káposzta kapható

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

*Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények*

*Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek*

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

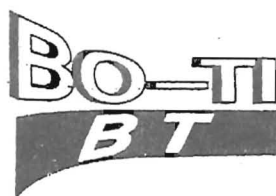
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

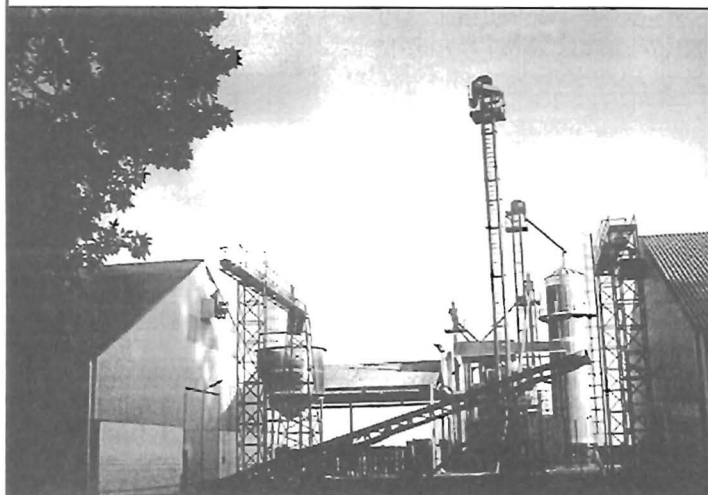
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

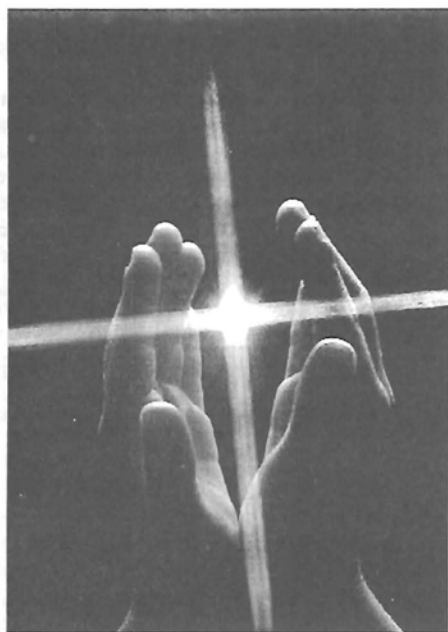
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg,
akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BINGES IMRÉNÉ Timár Mária, aki a Mírhóhádi úton élt, augusztus 31-én, hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának, 82 éves volt. Gyászolja a: családja

HANYECZ ANTAL, aki Hunya, Kosuth u. 30. sz. alatt élt, szeptember 7-én, 77 éves korában visszaadta lelkét teremtőjének. Gyászolják: fia, menyje, unokái, testvérei és a rokonok.

HANYECZ VINCÉNÉ Halmágyi Irma, szeptember 2-án, rövid betegség után, befejezte földi pályáját .76 éves volt. Gyászolják: gyermekei és azok családja.

Özv. KÖRMENDI LAJOSNÉ Csécei Mária aki a Szabó Dezső utcában lakott, 72 éves korában súlyos betegség elviselése után, augusztus 29-én elköltözött az élők sorából. Gyászolja a családja.

MEDVE ANDRÁS, aki a Vásártéri lakótelepen élt, szeptember 2-án 68 korában befejezte földi életét. Gyászolja a családja.

ÜHRIN IMRÉNÉ Kulik Etelka augusztus 29-én 83 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja a család

RADICS LAJOS aki Nagylapason élt, szeptember 24-én, 81 éves korában hosszú betegség után Isten kezébe helyezte lelkét. Gyászolják: élettársa és családja.

SZÜROVECZ IMRE, aki a Sugár utcában élt, szeptember 18-án, türelemmel viselt hosszú szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának, és elköltözött az élők sorából. 41 éves volt. Gyászolják: szülei, ro-

konai, szomszédai, volt munkatársai, ismerősei.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetét fejezi ki a gyászoló család mindazoknak, akik fiukat, Szurovecz Imrét utolsó útjára elkísérték. Lelki üdvéért imádkoztak, sirjára virágot hoztak, és bánatukban osztoznak.

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Fülöp Mátét utolsó útjára elkísérték, fájdalomunkban osztoztak, részvételüket kifejezték, sirjára virágot hoztak.

Gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Uhrin Benedek Gyomán

alig egy hónapja a Diáksziget Nagy-színpadán jelentős hallgatóság előtt nagy sikerrel adott elő, háromszor tapsolták vissza.

A sajtó tájékoztatón elmesélte művész karrierjének történetét, amely igen későn, alig 3 éve kezdődött. Fialatok az Interneten fedezték fel (újságunk akkori cikke nyomán indult el egy riporter is a nyomába!) rövid idő alatt országosan ismertté lett. Több tv-ben szerepelt, több hang és videó kazetta jelent meg dalával, saját szerzeményű kabaréival. Országosan ismertté vált.

Gyermekkorától színész példaképe Rózsahegyi Kálmán volt. Egész életében a művész pályára készült, de az élet, a történelem sokszor messze sodorta vágyaitól. Volt orosz hadifogoly is.

A civil pályán majdnem megöregedett, de soha nem adta fel a művész pálya iránti vágyát. Igaz, hogy kicsit későn, de végül mégis eljutott oda, ahová kicsi gyermekkorától vágyott, a színpadra. Korát meghazudtoló frissességgel, jó kedvvel örömmel énekel. Szereti az embereket.

Jó egészséget további elképzeléséhez.

Császárné Gyuricza Éva

SPORT

Aug.31. Monori VSE - Gy.Endrőd VSE: 2:0

A hazaiak végig nyomasztó fölényben voltak. Az endrödiek védelme szervezeten működött. Csupán a 68.-ik percben, mikor az endrödi kapust szabálytalanul kilökték a kapuból, sikerült a

gólszerzés a hazaiaknak. 1:0

A 70.-ik percben Litoszkit könyöklésért kiállította a bírő. 90.-ik percben Szántó labdájából kaptunk gólt, 2:0.

Jó: Kiss, Katona, Göblyös

14. Gy.Endrőd VSE - 1 2 1-7 1 Megyei I. o. Orosháza - Gyoma FC: 0:2

1.Gyoma FC 4 - 10 1 12 Szeptember 5. Jamina - Gy.Endrőd VSE: 1:1

A 7-ik percben a kezdőkörből szerzett gólt Jamina. Kapusunk kint állt a 16-oson, mikor Fehérvári 40 méterrel jól eltalált lövése a hálóknban kötött ki. 1:0.

A 15-ik percben Hidvégi 15 m-es szabadrúgása a hálóba talált. 1:1.

Jó: Csikós, Szabó, Feuerwerker. 12. Gy. Endrőd VSE - 2 2 3 10 2

Megyei I. o. Gyoma FC-Csorvás:0:1

2. Gyoma FC 4 1 10 2 12 Szeptember 14. Gy.Endrőd VSE - Szarvas: 3:1

26.-ik percben Osán beadását Feuerwerker hálóba juttatja 1:0.

A 40.-ik percben Osán jól betalált lövése 10 méterrel kerül a hálóba, 2:0.

55.-ik percben Feuerwerker 10 méterrel lött a hálóba, 3:0.

73.-ik percben Klimaj 5 méterrel szépít, 3:1.

Jó: Göblyös, Farkasinszki, Feuerwerker

10. Gy.Endrőd VSE - 1 2 2 5 9 5 Megyei I. o. Magyarbányes - Gyoma FC: 2:4

2. Gyoma FC 5 1 14 4 15 Szeptember 20. Hódmezővásárhely - Gy.Endrőd VSE 1:1

8-ik percben Feuerwerker remekül húzott kapura, és 30 m vágta után hálóba lött, 0:1.

86. percben Hidvégit kiállította a játékvezető. A 90.-ik percben les-gyanús helyzetben szerezte az egyenlítő gólját Szél, 1:1.

11. Gy.Endrőd VSE - 1 3 2 6 10 6 Megyei I. o. Gyoma FC - Vésztő :0:1 Rengeteg helyzetet hibáztak a hazaiak.

2. Gyoma FC 5 2 14 5 15

Márton Gábor

Kert- barátok- nak

AZ ERDŐ, FÁS TERÜLET RAGADOZÓ EMLŐSE - V. rész

A róka

A mesét szerető gyermekek világában „ravaszdi róka koma” néven vált ismertté. Meséknek, verseknek, de közmondásoknak is gyakran főszereplője a róka.

A ravaszság megtestesítője, tulajdonságának sokasága felülmúlja bármelyik állatét. Jellemző rá az agyafürtség, alatomosság, ravaszság, szemtelenség. Bármennyire is túlzottak a róla szóló mesés történetek, de tudomásul kell venni, hogy képességei - testi és szellemi - az állatvilágban szinte egyedülállóak. Testét rozsdavörös szőrzet borítja. Egy pár évvel ezelőtt a Körös déli részén húzódó gáton kerékpároztam, hogy jobban megismerjem a Körösök Völgyét, Endrőd és Szarvas határában a gáthoz közel eső tanya udvarán ketreceket láttam. Lementem megnézni, hogy milyen állatok vannak a ketrecekben. Róka tenyésztéssel foglalkoztak, mert bundája igen értékes (téli gerezna) jó áron eladható, keresett szőrme.

A róka őshonos Európában, Ázsiában, Észak-Afrikában. Éllemét vadászattal szerzi, általában éjjel jár vadászni, de csendes vidéken akár nappal is. Tanyája, lakhelye, gyökerek között, elhagyott lyukakban mélyen a talajban, vagy sűrű bozótban, rőzse alatt, katlanszerű lyuk, amit kotoréknak is neveznek. Hegyes vidéken üregek sziklák között van a tanyája. Szívesen veszi igénybe a borz által készített földalatti üregeket. Élelemszerzéskor halk járással, ravaszságával, alatomosságával a nagyobb állatokat is leteríti. Szinte minden fajta állatot szívesen fogyaszt, (özet, nyulat, földön fészkelő madarak tojását, egeret, foglyot, fácánt, rovarokat). A tanyákhoz, faluszéli házakhoz is belopózkodik, és a baromfikat megtizedeli,

SEPTEMBER 2-TÓL SEPTEMBER 23-IG Gyoma
BELTERÜLETÉN 22,9 MM CSAPADÉK HULLOTT.

sokkal több állatot elpusztít, mint amennyit megeszik. A gyümölcsösben érő szinte mindenféle gyümölcsöt szívesen elfogyaszt. Talán nincs is még az Alföldünkön olyan állat, amelyik ilyen változatosan, sokféleképpen táplálkozik.

Vadász útjai során gyorsan fut, de szükség esetén földközben nesztelenül lopakodik, ha kell földre lapul, és hallgatózik. Szaglása, hallása igen fejlett, melynek nagy hasznát veszi a vadászat során.

Rokonait ellenségnek tartja (kutya, farkas, sakál). Februárban párzik. A vemhesség ideje alatt a kotorékát, vackát bővíti, majd a hasán lévő szőrzettel. (amit kitép) kibéleli. A párosodás után kilenc héttel úgy április végén 4-8 kölyköt fial. A kölykök szeme két hét múlva nyílik ki és másfél hónap után kimerészkednek a lyukból, és szívesen napoznak a szabad levegőn. Ősre megnőnek, elválnak, és mindegyik elkezdti önálló életét. (A befogott róka kölyök tanuló-kony, szelídíthető.)

Égész évben vadászható, de a vadászok általában télen lövik ki, mert ilyenkor kevés az élelem, és így könnyebb elejteni. Hogy a bundája ne sérüljön, ezért sokan csapóvással fogják meg. A vörös barna színű róka mellett előfordul az ún. ezüst róka és fehér róka. Ezek hidegebb éghajlaton északon élnek, mint például: Szerbia, az Ural hegység északi része.

Utóirat:

Ezen írás közben jutott eszembe: egy pár évvel ezelőtt amikor először jártam a Selyem úti óvodában, a belépésemkor szinte földre gyökerezett a lábam az ott látottaktól. Egy egészen más világot vettem körül, más mint amit kint hagytam. A rajzok, a berendezések, a játékok, a gyerekek által készített mesefigurák, mind a szeretetet, a jószágot, a békeséget sugározták. A játékszoba központi részét a róka foglalta el, a mesevilág legismertebb, lenyűgöző figurájaként.

A külvilágra oly jellemző, és az emberre is hatással lévő negatív érzelmek (anyagiasság, sok valóttalan állítás, rágalmak, az embertársak körmönfont úton történő ellehetetlenítése, ármánykodás stb.) sokasága az ott töltött időre számomra megszűntek, szinte teljesen feledésbe mentek. Beszélgettem a vezető óvónővel, Szabó Istvánnéval, aki elmondta, hogy a kis közösségük az óvónők, az ott dolgozók, a gyerekek és a szakma iránti szeretet hozta létre ezt a mesevilágot. Csak gratulálni tudtam az ott látottakhoz. Amikor ismét kikerültem a felnőttek világába, azon tűnődtem, hogy milyen jó lenne, ha mi felnőttek is összefognánk, és tovább erősítenénk az emberek nemes lelki tulajdonságait, az országot, a haza gyarapítását, az itt élő emberek kulturált életvitelének érdekében. Adottságaink igen jók itt a Kárpátok ölelésében. Az éghajlat, a vízkészlet, a jó termőföld, a szellemi kapacitás talán egyedülálló. És mégis milyen sokan elvesznek az útvesztőkben. Felteszem a kérdést, hogy miért? Mi kellene még? Válaszom: több igaz, őszinte szeretet, tenni akarás, és tett, őszinteség összefogás és békeség!

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

ősi ajánlataim:

- virághagymák
- virágföldek
- gyertyák, mécsesek
- szivattyúk, öntözőfömlők, szórófejek
- zománczott tűzhely
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- műtrágyák, vegyszerek, csávázó szerek
- fóliák, takaróponyvák, műanyagáruk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kutya-, macska-, madáreledel
- barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 | 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománccfestékek, ecsetek
- VAPOREX falfelújító adalek

Várom Kedves Vásárlóimat!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császármé Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *
Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BE/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F 3803 11
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 11. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2003. november

Frideczky Frigyes:

ANYÁM HALÁLA

Nap-nap anyámra gondolok
(ez a vénülés jele?)
nemcsak szavára, otthonára,
milyen volt ráncos kézfeje,
mit, hogyan főzött, hogyan küzdött
filléres gonddal, a nyomorral,
mint gondolkodott, élt, ítélte
s ha remélt mily kicsinyben hitt, remélt.

Beosztott gondos élete
mint a beosztott jövedelme
faltól-falig ért csupán
nem repült fel a végtelenbe
hideglelés szép ijedelme,
szerényre fogott merészsége
nem ugratott a tiszta égre,
csak elérhető közelségbe.

Nem álmodott villáról, utazásról,
ruháról, gazdag lakomáról
csupán a csendes, szép halálról
-ne legyen teher senkinek.
Utolsó nap még mosott, főzött,
nem mérte fel a messzeséget.
Úgy halt meg csendben, mit sem tudva
a lét kapuja alatt átcsúszva.

Ratkó József:

Mégiscsak ők

Mégiscsak ők tartják a földet,
drága halottaink.
Csont török, izom kékül, foszlék
rajtuk a hús, az ing.

Szép szemük behorpad, pedig
vannak már annyian,
mint az égen a csillag, annyi
szülém, lányom, fiam.

Közöttük küszködik, feszül
elsőhalott anyám.
Tapossuk ágyékát, gerincét,
járunk a derekán.

Ház épül rájuk; tartanak
Falat, falut, hazát.
S jövőnk ha van, ők cipelik
még ezer éven át.

Mert mindent elbírnak, hiszen
mi vagyunk a teher.
Vagyunk mi olyan gyöngék, árvák -,
minket is vinni kell.

Halandó – egyrangú velük
csak az lehet, aki
oly kemény, legalább magát
meg tudja tartani.

Fotó: Császár Claudia

„Nem múlnak ők el, akik szívünkben élnek
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek még
Ők itt maradnak bennünk csendesen
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség”

Juhász Gyula

Mindazok nevében, akik eltemették, elsiratták szeretteiket...
Adj Uram örök nyugodalmat nekik, és az örök világosság fényeskedjék nekik.
Nyugodjanak békében! Amen!

Önök jogra van tudni...

hogyan Gyomaendrőd város hogyan ünnepelt október 23-án

A testület korábbi döntése értelmében a mai ünnep alkalmából kerültek átadásra a város által adományozott kitüntetések, sőt két miniszteri kitüntetés is.

Endrődön reggel 9 órakor ünnepi szent misével vette kezdetét az ünnepség sorozat. A Hősök terén a Rózsahelyi Kálmán Általános iskola diákjai szívhez szóló műsora és Domokos László országgyűlési képviselő szónoklata hangzott el.

A képviselőnk beszédének jelentős részében a forradalom előtti idők néhány borzalmát mondta el, hogy a fiatalok minél jobban megismerjék a forradalmat kiváltó hangulatot. Beszédének néhány üzenete: „1956-ban a világ újságainak címlapján így irtak a magyar forradalomról: „Egy bátor nép új irányt adott a történelem menetének.”

A mai napon erre a bátor népre, apáinkra, anyáinkra, nagyapáinkra emlékezünk, akik bátorságukkal egy új kor szellemét idézték, amelynek mi vagyunk az örökösei, és védelmezői is egyben. A forradalmárok az október 23-át követő napokban egyedülálló dolgot vittek véghez. Visszaadták a nemzet becsületét, visszaszerezték a magyar nép tekintélyét az egész világ előtt... 1956. októberre a változás lehetőségét hozta el a magyar nemzet, így Békés megye lakói számára is. Talán Önök között is többen vannak olyanok, akik átéltek a szovjet típusú kommunista diktatúra borzalmait. Jól emlékeznek még arra, amikor elvették a földjeiket, azt is amit a földreform során 1945-ben adtak. Mindenki kiszolgáltatottá vált, a félelem lett úrrá az országban. A földet szerető gazdákat felholtra verték és a település megfélemlítése jegyében több ezer ember ellen indítottak koncepciósi politikai pereket. Békés megyében is volt nyilvános kulákverés, majd minden jogalap nélküli kulákkasztás. A fenyegettség, a megalázottság és a kifosztottság megbecsült, dolgos embereket kergetett öngyilkosságba. A családok megélhetését a padlásprések, a teljesíthetetlen beszolgáltatások nehezítették... A parasztság volt az ellenség, a parasztságot nyilvánították visszahúzó erőnek... Endrődön is megnyomorították az itt élők életét, hiszen az emberek jelentős része mezőgazdasággal foglalkozott. Erre emlékezik ez az 50-es évekről szóló néhány sor:

„Endrőd göröngyös földjét
mennyi könny tapasztja,
néma kamrák csendes sóhajtása
hallik alatta”

A téveszék létrehozásával Endrődön is megszűnt a tanyavilág, mely a magyar kultúra kincsének őrzője volt és az emberek vagy beköltöztek a községbe, vagy elköltöztek más vidékre... Akik itt maradtak, azoknak sem volt könnyű az életük.

1956 ezt a folyamatot szakította meg, egy jobb jövő reményét hozta el a békés megyei emberek szívébe is. Az endrődiek is bizakodtak, hiszen a hagyományos paraszti gazdálkodáshoz való visszatérés a jobb élet lehetőségét hozta volna el számukra. Az egész vidéki Magyarország harcba szállt, hogy szabadságát és tulajdonát visszaszerezze.

1956 volt a magyar nemzet utolsó esélye arra, hogy a nyugati fejlődés útjára lépve gazdasági jólétet teremtsen. Ez az esély a forradalom leverésével elveszett, újabb évtizedekkel visszavetve ezzel Magyarország és a megye gazdaságát is... Hosszú időnek kellett ahhoz eltelnie, hogy az 56-os célok, eszmék megvalósulhassanak szeretett hazánkban. Ne felejtjük el, hogy 1956 mártírjainak köszönhetjük a szabadságot, a békés rendszerváltást... Szüleink és nagyszüleink szívükbe rejtve őrizték meg 1956 igaz történetét, hogy egyszer ránk bízhatassák 1956 titkát... Korábban fojtott hangú családi beszélgetéseken, félig elhallgatott történetekben ismerhettük meg a forradalom és a kommunista diktatúra valódi történetét... Ma már nem szabad hallgatni. Aki ma hallgat Magyarországon szenvedéseiről, maga is cinkossá válik. Volt idő, amikor október 23-án néma csend telepedett az országra, és a hazugságok keresztútjában a magyar nemzet csak a szívében ünnepelhetett. Ma a magyarság büszkén gyűjthetja meg a forradalom lángjait, hiszen minden családnak van mire emlékeznie...

Kérem azokat, akik átéltek, meséljék el gyermekeiknek, unokáiknak, hogy a jövő nemzedék is tudjon tanulni a múltból. Kedves fi-

atalok! Kérdezzétek meg szüleiteket, nagyszüleiteket, hogy mis is történt valójában Magyarországon azokban a vészterhes időkben.

Az 56-os hősök áldozathozatala hiddként köti össze a múlt és a jövő nemzedékeit. Az előző generációk értékei, hagyományai például értékük és követendők lehetnek számunkra...

Üzenete van annak a gondolatnak, miszerint: „Őrizd és becsüld meg nemzeted múltját, hogy abból építhess modern, de hagyományt megőrző értékes jövőt.” Kívánom, hogy az endrődi fiatalok őrizzék meg ezt a gondolatot, és vigyék tovább apáik bölcsességét és a hagyomány tiszteletét, úgy, hogy ne hagyják el szülőföldjüket.

Engedjék meg, hogy Bibó István szavaival búcsúzzak: „Isten óvja Magyarországot!”

A Gyomai településrészi ünnepi szónoka Földesi Zoltán országgyűlési képviselő volt, a színvonalas ünnepi műsort a Kner Imre Gimnázium tanulói adták.

A méltósággal lezajlott ünnepséget mindkét helyen a koszorúzás zárta.

Az ünneplő közönség a városháza dísztermébe vonult, és a déli harangszó, a Magyar és Német Himnusz után Dr. Dávid Imre polgármester köszöntötte a jelenlévő ünneplő közönséget. Elsőként a kitüntetetteket, majd a schönecki küldöttséget. A schönecki polgármester beszédében hangsúlyozta, hogy városa és városunk között a kapcsolatok igen széles skáláját szeretné kialakítani.

A város díszpolgára lett: Varga Zsigmond, aki a gyomai általános iskola igazgatója volt, és Gyoma országgyűlési képviselője, 3 cikluson át. Nagy érdeme volt többek között a két településrészi egyesítése...

Posztumusz díszpolgári rangot kapott Varjú Vilmos, aki a Toki-ói Olimpiai bronz érmes és több európai és világverseny súlylökő bajnoka volt. A kitüntetés átvételére eljött felesége, Hornok Szerén és fia ifj. Varjú Vilmos.

Gyomaendrődért emléklakett kapott Ladányi Gáborné a Rózsahelyi Kálmán általános iskola nyugalmazott igazgatónője, több évtizedes pedagógiai munkájáért, és a Sikér Kft kollektívája.

Az Oktatási Miniszter oklevelét kapta nyugdíjazása alkalmából a Rózsahelyi Kálmán általános iskola igazgatója Ladányi Gáborné és igazgató helyettese: Varjú József.

A Városi Zeneiskola diákjai szép fuvola zenével és egy diáklány német nyelven elmondott verssel kedveskedett az ünneplőknek.

A két város - Gyomaendrőd és Schönebeck - polgármesterei aláírták a testvérvárosi szerződést, amelyet a jelenlévők nagy tapsal köszöntöttek. Az aláírás alatt halk zene szólt.

Varga Zsigmond díszpolgár meghatottan emlékezett vissza arra az időre, amikor még ő is a városért dolgozott, és megköszönte a kitüntető címet.

Szólt még és gratulált az ünnepeleknek Domokos László, és Földesi Zoltán országgyűlési képviselő és végül Dr. Kovács Béla átadta a német vendégeknak Békés Vármegye története című millenniumi kiadványt a Békés Megyei Közgyűlés tanácsnokaként, a megyegyűlés nevében. Az Európai Unió Himnuszával véget ért az szép ünnepség, melyről többünknek nagyon hiányoztak a városban élő díszpolgárok, akik sajnálatos, de nem voltak a meghívottak névsorában.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Domokos László országgyűlési képviselőnk postájából:

Sajtóközlemény:

Kormányzati hanyagság az uniós felkészülésben

Tekintve, hogy rohamosan közeledik az uniós csatlakozás időpontja, a kormányzati felkészülésben jelentős elmaradások vannak, ami azaz járhat, hogy hazánknak több pénzt kell befizetni a közös kasszába, mint amennyit onnan kapni fog, így válhatunk nettó befizetővé.

- A magyar költségvetés bevételéből jelentős összeg fog kiesni, például a vámbevételek háromnegyede. Bár az EU-tól jelentős pénzekre is számíthatunk, kizárólag a kormányon áll, hogy Magyarország a számára rendelkezésre álló forrásokból mekkora összeget tud majd igénybe venni.

-Magyarország még nem készült fel az uniós pénzek fogadására. Nem épültek ki a pénzek elosztását végrehajtó intézményrendszerek.

-A mezőgazdasági támogatási rendszer, és a regionális felzárkóztató alapok esetében is több százmillió euró a tét.

-Az előcsatlakozási alapjaiból is minimális összeget tudunk tavaly megszerezni. A Phare programban 36, az ISPA esetében 11%-ot.

Bella Rózsa Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész alkotásaiból nagy sikerű kiállítás volt Békéscsabán.

A gyomaendrői Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesülete október 11-én tartotta ünnepi összejövetelét, az Esélyegyenlőségi és Rokkantak Napja alkalmából. Nagyon sokan eljöttek, jól érezték magukat a zenés délelőttön. Az ünnepséget megtisztelte Domokos László országgyűlési képviselőnk is, aki üdvözlő beszédében kitért néhány megoldásra váró feladatra, néhányban személyes közreműködését is ígérte. Az egyesület elnöke, Timárné Kozma Agnes asszony beszámolt az elmúlt időszak lényeges eseményeiről, és problémáiról.

Igen hosszúra nyúlt a sok tombola tárgy kisorsolása, amelyeket a helyi vállalkozók, cégek adományoztak az egyesületnek.

Gyomaendrői Önkéntes Tűzoltó Egyesület hírei

Az Egyesület 2003. július 1-től ismételtén 24 órás szolgálatban vigyázta a város polgárainak, vállalkozóinak vagyonát a tűz pusztító erejével szemben. Szeptember 30-ig 18 riasztást kaptunk. Minden esetben a jelzett helyszínre vonultunk az Európai elvárás normaidején belül érkeztek a káreseményhez a tűzoltóink, és bekapcsolódtak, vagy elkezdtek a tűzoltást az állami tűzoltókkal együtt.

Augusztus 20-án az Egyesület szervezeten kapcsolódott be a városi ünnepségbe, amelynek színvonalát a bemutatókkal, és a gyermekcsúszda üzemeltetésével nagymértékben emeltük. Az önkéntes tűzoltók családjukkal együtt közösen ebédeltek és vacsoráztak kinn a Ligetben. 130 halászlét, és 100 adag marha pörköltet fogyasztott el a „nagy család”.

Tűzoltójárművel biztosítottuk a város két gyermekek részére szervezett rendezvényét, az öregszoelői és magtárlaposiaknak, a gyermekek nem kis öröme. Ezen rendezvények költségeihez a helyi vállalkozók biztosították az üzemanyagot.

Az Egyesület ezúton köszöni meg mindazoknak, akik az SZJA 1%-ot felajánlották. Összesen 12.490 forintot írt jóvá az APEH, mely összeget működési kiadások fedezeteként telefonszámlák kiegyenlítésére használta fel az Egyesület. A jövőben is várja és előre is köszöni a felajánlást és adományt az Egyesület Vezetősége.

NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS KLUB

2003. október 14-én a Rózsahegyi Kálmán Általános iskolában megalakítottuk a Gyomaendrői Nyugdíjas Pedagógusok Klubját. A rendezvényen 38 fő írta alá szándéknyilatkozatát. Jelen volt az intézmény igazgatónöje, szakszervezeti vezetője, a szimpátiájuk mellett helyszínt, támogatást, fogadókézséget biztosítanak a Klub működéséhez.

Miért van szükség a Klub létrehozására?

- Mert van rá igény, a 38 aláírás ezt igazolja.
- Nagyon sok nyugdíjas oktatási dolgozó él településünkön, úgy érezzük, a jelenlegi -szervezettségünkön javítani kell.

- Minden szakmát, szakterületeket tiszteltetben tartunk, együttműködési szándékunkat előre is jelezzük. A mi nyugdíjas rétegünk jelentős értéke a településnek, ez a sokoldalú emberekből álló közösség alkalmas az önszerveződésre, hasznára lehet a településnek.

-Talán a legjelentősebb érv: önmagunkért.

Mi a Klub működésének a célja?

- A következő év januárjától éves program alapján működünk, reptóárunkban szerepel a kultúra, művelődés, színházlátogatás, kirándulás, szabadidő eltöltés, kötetlenség.

- Célunk továbbá az is a Klub tagságát bővítsük, ez nincs pedagógus múlthoz kötve, szeretettel várunk nyugdíjas oktatási dolgozókat, házastársakat, szimpatizánsokat.

A következő foglalkozásunk időpontja? 2003. november 11. 15 óra.

Helyszín: Rózsahegyi Kálmán Általános iskola.

Téma: Tájékoztató az intézmény személyi – tárgyi feltételeiről, a drámapedagógiai metodikájáról.

Mindenkit sok tisztelettel és szeretettel várunk a Klub tagságába.

A szervezők nevében: Varjú József

Gyomaendrői Cigány Kisebbségi Önkormányzat október 11-én rendezte meg a Békés Megyében élő cigánylakosok XX. hagyományos kulturális találkozóját, a Katona József Művelődési Házban. E jelentős eseményt köszöntötte: Dógi János, a helyi C.K.Ö elnöke, Dr. Dávid Imre polgármester, Tolnai Péter a Megyei Képviselő-testület Nemzeti és etnikai Kisebbségi bizottság elnöke, Teleki László MHE Roma ügyekért felelős politikai államtitkára. Megtisztelte jelenlétével az ünnepséget: Farkas Flórián, Kolompár Orbán, Pelcsinszki Boleszláv, megyei közgyűlés alelnöke, Domokos László és Földesi Zoltán országgyűlési képviselő. A fellépő gyerekek szép, igényesen összeállított műsorral szolgáltak

Gyomaendrői Városi SE, köszönetét fejezi ki mindazon támogatóknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-át az egyesületnek adományozták. A 2002 évi 1%-SzJA elszámolás során az egyesület 108.594 forint jóváírást kapott, mely összeget az ifjúsági csapatainak foci cipő vásárlására fordította. Az egyesület továbbra is várja és köszöni a támogatást.

SZABÓ LAJOS ÉS FELESÉGE

idén ünneplik házasságuk 47-ik évfordulóját.

Ez ünnep alkalmából gyermekeik, Muci, Irén és Lajos, és unokáik, valamint Eli Tibi, Andrea András Pisti és Ádám szeretettel kívánnak hosszú boldog éveket, jó egészséget.

Köszöntik őket Burns versének részletével:

„Jon Anderson, szívem John,
kezdetben valaha
Hajad koromsötét volt
s a homlokod sima.
Ráncos ma homlokod, John,
hajad leng deresen,
de áldás ősz fejedre
John Anderson, szívem.”

A Békés Megyei Fidesz ZÖLD-tagozatának elnöke Dankó Béla és a tagozatban dolgozók hatékony és aktív munkát kívánnak végezni. A tagozat jelen akar lenni a megye minden településén, és akcióival fel kívánja hívni a figyelmet a tömegesen jelentkező környezet és természetvédelmi problémákra. Várja és kéri a lakosságot, hogy a lakókörnyezetükben tapasztalt problémákra hívják fel a tagozat figyelmét, a 66/444-112-es telefonszámon.

A természetbarátok segítségével egy-egy ügy mellé állva, fát ültetve, szemét-hegyeket elpakolva, ha kell árkot takarítva kíván dolgozni a közösség. Tudósok, professzorok elkötelezett természetvédők ezermester apukák és anyukák közreműködésével érdekes, érthető, és információ gazdag előadások megszervezésével szeretné övni környezetünket, gyarapítani ismereteinket.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

VARJÚ VILMOS

1937-1994

Varjú Vilmos szíjgyártó és Véha Mária 1934-ben esküdtek örök hűséget az endrődi katolikus templomban. Fiuk – Vili – 1937-ben született. Vili az általános iskolát Endrődön végezte el. A Varjú család az 50-es évek elején kilátástalannak érezte a jövőjét Endrődön, ezért felköltöztek Budapestre. Vili a hentes ipari iskolát 1953-55 között végezte, majd a Bp. Közért Vállalathoz ment dolgozni. Békési Sándor testnevelő tanár ismerte fel tehetségét, és rábeszélte az aktív sportra, a súlylökésre.

Már 1958-ban a Közért versenyzőjeként, 6,09 m-es dobással megnyerte az első magyar bajnokságát. A következő két évben, majd 1963-tól kezdve, tíz esztendőn keresztül 1972-ig bezárólag még 12 alkalommal lett országos bajnok. Sorozatát 1974-ben 37 évesen fedett pályás bajnoksággal fejezte be, már mint az Újpesti Dózsa versenyzője, ahová 1969-ben igazolt át. Közben 1959-63 között elvégezte a közgazdasági technikumot.

1963-ban megnősült, felesége Hornok Szeréna, aki szintén endrődi lány. Esküvőjük is Endrődön és a Gyomai Katolikus templomban volt. 1965-ben született meg a kis Vilike. 1971-72-ben edzői képesítést szerzett a Bp. Testnevelési Főiskolán. 1974-ben megszületett második gyermekük, Csabi. A rendőrtiszti főiskolát 1977-81 között végezte el.

Tizennyolc esztendőn át volt a világ élvonalában; 1957-ben Helsinkiben 20 évesen lépett először pályára, a magyar színek képviselőjeként, és

1975-ben Milánóban utoljára. A 14 magyar bajnokság mellett 17-szer javította meg az országos csúcst, 49 alkalommal szerepelt a magyar válogatottban. Kétszer volt Európai válogatott, többszörös Európai csúcstartó, győztes – 1966-ban a fedett pályás Európa játékon. 1962-68 között csaknem öt éven át Európában veretlen. Kétszeres Európai bajnok, Tokióban olimpiai bronzérmes. 1960-ban 18,7 m. dobásával Európa csúcstartó, de a római olimpián, csak néző lehetett, mert a felkészülés során eltörte a lábát. Két évvel később 1962-ben Belgrádban az EB-on 19,02 m-es dobásával igazolta, hogy ő a kontinens legjobb súlylökője. Újabb két év múlva, a tokiói olimpián 19,39 méteres eredményével bronzérmesként állhatott fel a dobógóra. Az 1966-os év újabb sikereket hozott. Győzött a fedett pályás EB Játékokon, 19,62 m-es új Eu rekorddal. Budapesten, az Európa Bajnokságon 19,43 m-es dobásával megvédte az EB címét, és megszerezte az első budapesti EB egyetlen aranyérmét.

1968-ban a mexikói olimpián 18,86 m-es dobásával nem jutott a döntőbe, és ezután komoly hullámvölgybe került. Nagy szorgalommal, akaratereővel 30 éves korán túl újból felküzdötte magát a kontinens legjobbjai közé, és stabil 20 m-es dobó lett. Az 1971. évi EB-on 19,99 m-es eredménnyel a negyedik helyen végzett. Ugyanez év július 31-én Pozsonyban válogatott viadalon 20,45 méterre lökte a súlygolyót, ez a rekord még halála után is sokáig megdönthetetlennek bizonyult. A müncheni 1972-es olimpián 35 évesen 20,1 méteres eredménnyel a nyolcadik volt.

1975-ben sportpályafutását befejezte. Több idő jutott a családra, két fia életútjának egyengetésével is többet tudott foglalkozni. Sok örömet lelt fiaiban, nagyon büszke volt kézilabdás Vili fia sikereire.

1983-ban rokkant nyugdíjas lett. Egészsége évről-évre rosszabbodott. Hosszan tartó betegeskedés után 1994. február 17-én elhunyt. Nem egész négy hónap múlva, rövid, de nagyon súlyos gyógyíthatatlan betegség okozta Csaba fia halálát. Egy sírban nyugszanak, álmodják örök álmukat.

Varjú Vilmos, a sportember sok kítüntetés birtokosa volt, amelyekből a mai napig hiányzott a szülőföld elismerése. A Magyar Népköztársaság Sport érdemérem arany, ezüst fokozata, Érdemes Sportoló, Év sportolója, Sport Újságírók díja, (a felsorolás a teljesség igénye nélküli) rangos kítüntetések mellé, halála után közel 10 évvel, 2003. október 23-án szülőhelye díszpolgárává fogadta, és emléket ekképpen is őrzi tovább.

Császárné Gyuricza Éva

Historia Domus

CSÁK FERENC

1806. március – 1816. augusztus

1806. Zsigray András Körösladányba megy plébánosnak. Helyébe jött Zahora Mihály. A harangozó, Fekete Ferenc fizetése így állapított meg: 60 rforint, 12 köb. örölt búza, 4 öl fa, 2/8 urb. föld, szabad lakás, osztásútra 1 köb. búza. Ebből tartozik egy segédet is tartani. Harangozást: 4 harangozásért 30, háromért 15, ketőért 9, lélekváltságért 3 krajcár.

Endrődön borbély nem tudván megélni, a gyomai szerződettévi 20 frt, 5-5 köb. búza és árpa fizetés mellett, tartozván minden pénteken délig itt tartózkodni s hívásra akármikor megjelenni.

1807. Kopócsi élesdi plébános lesz. Jön Turai Pál.

Jegyző: Salacz József, bíró: Tímár János.

Az új helységháza épült. Ekkép nemcsak az egyház, hanem a község is végkép kivonult a „Templomzug”-ból.

A templom főajtaja feletti chronostikont készíti Lehóczky Pál, körösladányi esküdt. Ennek kője és bevésése, úgy szinte a templom előtti kereszt,

Szent Péter és Pál apostolok szobra, deméndi kőből került 670 forintba és 3 köb. búzába, a beállítás pedig 2 köb. búzába. Ezen kívül a szükséges szekerek. Készítő Mózser József Egerben. A festés és aranyozás, egyidejűleg a Szent Imre képének és hátulról való „begrundirozásával” került 310 forintba.

1808. Templomgondnok: Salacz József. A jegyző készpénz fizetése 160, a bíró 45-je 100 r-forintra emeltetik.

1809. Vida Imre uradalmi praefectus 500 forintot hagy a templom szükségletére. Elhelyezve Bolza Péter grófnál Szarvason.

Turai káplán telegdi plébános lesz. Utána jő Szenczy Ferenc.

Bíró: Kalmár Mihály.

Kümmer Emmánuel túri orgonakészítőnek egy 22 változatú és 2 claviatúrájú orgonáért fizetnek 4000 frt-ot, titulo rebonificationis 1.500, titulo remunerationis 64 f. 42, mindössze 5.583 fr 27 krt. Ebből a csabai római katolikus egyháznak eladott ó-orgona árából bejött 500 frt, adakozás 100 frt, a többi a helység pénztárából.

1810. februárban Zahora káplán meghal. Bíró: Katona Imre.

Berta, fiutanító fizetése, tekintettel a növendékek megszorodására és régi szorgalmas, fáradhatatlan tanítására, megjavított 100 forint és 1 köböl búzával. Lett tehát 300 frt és 6 köböl búza, a többi maradt.

„Mivel a szolgálak mód felett való bért szoktak kívánni, szükségesnek ítéltetett eziránt rendeltet tenni” az első vagy öreg béres 100, a másodiké 80, a harmadiké 60, a negyediké 40 forint, s ebbe bele kell tudni, minden természetbeli illetéket: gabona, vetés, stb. A nőtleneknek azonban csak készpénzt szabad adni. Öröls, kendermagvetés és fűtő adható ingyen vagy bérebe tudva. Büntetés alatt meghagyatik azonban, hogy senki semmiféle marhat bérül ne adjon, „mert ha kitudódik, valamint a gazda úgy a szolga is kemény testi büntetést fog nyerni.”

A kincstár a templom ezüst készleteit bekéri. Oka a hosszas francia háborúk következtében beállt pénzzavarok. Nagy nehezen beadatott:

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

Öröklámpa, tiszta ezüst 16 font 8 lat, becsérték 1.300 fr ... 450

Monstrancia, ezüst, aranyozva 3 font 7 lat, becsérték 360 fr ... 300

Cibórium, ezüst, aranyozva 1 font 22 1/4 lat, becsérték 189 fr ... 150

Thuribulum s nav. ezüst, aranyozva 2 font 26 lat, becsérték 270 fr ... 210

Pacificále, ezüst, aranyozva 1 font 10 1/8 lat, becsérték 126 fr ... 80

1811. Bíró: Tímár m. János. Szenczy peterdi plébános lesz. Jönnek: Gromóczky János és Zsitnyánszky Mihály.

Csak plébános kérésére – tekintettel a káplántartás terhére és nagy drágaságra – 2 évre fog a Communitas adni: 4-4 köböl búzát, árpát, zabot, - az eddig a templom és aldozók szükségletére adott 12 akó hegyi borhoz 12 akó endrődít, - a két ugar földet felszántják és bevetik a pleb. Magjával. Két év múlva a körülmények szerint határoz a község.

1812. Bíró: Pintér György. Új káplán: Molnár József. Alt Sándor, Huszka József kántor segéde, leány-tanító, folyamodására a tanításért kapott a községtől 2 köböl lisztet, 1 köb. árpát s a kántornak járó 20 forintból 5 forintot.

Az 1811. évi pénzdevalváció következtében a Bolza grófnál lévő Vida-féle 500 r-frt beolvadt 161 váltóforint 17 2/5 búza. Az egyházmegyei pénztárban lévő 500 rft megmaradt csonkittatlanul. A templom alap tőkéje lett tehát 660 fr 17 2/5 kr. Az egész pénztármaradvány az év végén volt 1.344 fr 53 35/40 kr.

Rázó János debreceni chirurgus jött ide következő fizetése: 80 v-forint, 2-2 köb. búza és árpa, 4 öl fa, 5/8 föld az uraságtól. 1 lánc veteményes.

Fényképalbum

temetés 1942-ből

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
november 9-én és 23-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor,
november 1-én szombaton 16 órakor, november 8-tól 15 órakor
vasárnapi előesti mise.

A katolikus hit elemei (24.)

Imádságok (4.)

A katolikus oldalakat
szerkeszti: Iványi László plébános

16. A hit, remény, szeretet felindítása

A hit felindítása

Istenem, hiszem erős hittel, hogy egy Isten vagy három személyben: Atya, Fiú és Szentlélek Isten. Hiszek Jézus Krisztusban, a Te Fiadban, aki emberré lett, meghalt bűneinkért, és majd eljön, hogy élőkét és holtakat megítéljen. Hiszem ezeket az igazságokat, és mindazt, amit a Katolikus Egyház tanít, mert Te nyilatkoztattad ki, aki nem tévedsz soha és mindig igazat mondasz. Amen.

A remény felindítása

Istenem, végtelen jóságodban és ígéreteidben bízva remélem, hogy elnyerem bűneim bocsánatát, kegyelmed segítségét és az örök életet, Jézus Krisztusnak, Urannak és Megváltómnak érdemei által. Amen.

A szeretet felindítása

Istenem, mindennél jobban szeretlek, egész szívemből és lelkemből, mert minden fölött jó vagy és méltó minden szeretetremre. Felebarátomat irántad való szeretetből úgy szeretem, mint önmagamat. Mindenkinnek megbocsátok, aki vétett ellenem, és bocsánatot kérek mindenkitől, akit megbántottam. Amen.

17. Reggeli felajánlás

Uram Jézusom, Mária Szepölötelen Szíve által neked ajánlom fel a mai napom minden imáját, munkáját, örömét és szenvedését, és egyesítem az egész világon bemutatott szentmiseáldozatokkal. Felajánlom őket Szent Szíved valamennyi szándékára: a lelkek

üdvösségére, a bűnök jóvátételére, a keresztények egységére. Felajánlom őket püspökeink szándékára, a hívek szándékára, és különösen a Szentatyának erre a hónapra ajánlott szándékára.

18. Esti ima

Istenem, imádlak és szeretlek teljes szívemből. Köszönöm, hogy megteremtettél, kegyelmeddel megmentettél, és a mai napon megőriztél. Kérlek, fogadd el tőlem, ami jót tettem ma, és bocsásd meg, ami rosszat tettem. Órizz meg ezen az éjszakán, és kegyelmed legyen velem mindig. Amen.

19. Ima étkezés előtt és után

Ima étkezés előtt

Áldj meg, Uram, minket és mindezeket az adományaidat, amelyeket jóvoltodból most magunkhoz veszünk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Hálaadás étkezés után

Hálát adunk neked, mindenható Isten, minden adományodért, aki élsz és uralkodol mindörökké. A megholt hívek lelkei Isten irgalmából békecségen nyugodjanak. Amen.

Rövidebb:

Étkezés előtt:

Édes Jézus légy vendégünk, Áldd meg, amit adtál nekünk. Amen.

Étkezés után:

Aki ételt italt adott, Annak neve legyen áldott. Amen.

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. szombat: **Mindenszentek**
2. vasárnap: **Halottak napja**
3. hétfő: Porres Szent Márton szerzetes
4. kedd: Borromeo Szent Károly püspök
5. szerda: Szent Imre hereceg
9. vasárnap: **A Lateráni bazilika felszentelése**
10. hétfő: Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. kedd: Tours-i Szent Márton püspök
12. szerda: Szent Jozafát püspök, vértanú
13. csütörtök: Magyar szentek és boldogok
15. szombat: Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító
16. vasárnap: **Évközi 33. vasárnap**
17. hétfő: Nagy Szent Gertrúd
18. kedd: A Szent Péter és Pál bazilikák felszentelése
19. szerda: Árpád-házi Szent Erzsébet
21. péntek: A Boldogságos Szűz Mária bemutatása
22. szombat: Szent Cecília szűz, vértanú
23. vasárnap: **Krisztus Király vasárnapja**
24. hétfő: Szt. Dunc-Lac András áld. pap és tsi. vértanú
25. kedd: Alexandriai Szent Katalin szűz, vértanú
28. péntek: Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. vasárnap: **Advent 1. vasárnapja**

A házasságok az égben kötöttek?

Plébános: Itt állunk a hajdúszoboszlói repülőtéren, 2003. október 4-én. Most szálltunk le. Most kötötték meg az égi házasság. Dubis Ferenc és Tóth Mária 30 éves polgári házasság után egyházzilag is házasságot kötöttek. Mária kérte, hogy Ferenc e jeles évfordulón, Isten színe előtt is vegye el. Ferenc a balesete előtt pilóta volt. Húsz éve, hogy szerencsésen túlélte a balesetet. Így érthető a nem mindennapi körülmény. Nem feltűnőségi vágy indította őket, sokkal mélyebb tartalma van ennek.

A két pilótán kívül nyolcan voltunk fenn. A házasulandókon kívül a két tanú, a két fiuk, az egyik a menyasszonyával, és az eskető pap.

Kedves Feri és Marika, szeretném megkérdezni, mit éreztek ebben a pillanatban?

Mária: Furcsa örömet és boldogságot, nagyon-nagyon ritka élményben volt részem. Kicsit kalandos volt maga az út, de az alkalom maga olyan komollyá tette ezt az egészet. Csodálatos volt a felhők között, úgy ahogy a szentképeken van, mindezt végig élni.

Ferenc: Régi vágyam teljesült ... a házassági megerősítést ott kellett tennem, ahová fiatalságom élményei kapcsolódtak.

Plébános: 30 év után kötötték meg ez a házasság és nyilvánvaló, hogy azért kötötték meg, mert eddig is boldogságban éltek, és meriek vállalni a további éveket és évtizedeket. Néhány mondattal, hogy tudnátok összefoglalni, mi a boldog házasság titka?

Mária: Azért vannak benne zökkenők és nehézségek is, az embernek néha válságokat is át kell élnie, de azt is meg kell tanulni kezelni és meg kell tanulni felülemelkedni rajta. A lényeg a szeretet. Hogy szeressük egymást, hogy komolyan vegyük egymást és azt a kapcsolatot, amit kötöttünk. Hűség és szeretet. Ez a kettő nagyon fontos. Olyan nehéz ezt elmondani, de tényleg van benne valami olyasmi is, hogy kiválasztott. Ha egymásnak választattunk ki, akkor ez így nem nehéz.

Ferenc: Ugyanezt tudom csak mondani. Sok mindent átéltünk, illetve sok gondon-bajon átesítettük egymást, azt hiszem ez mindennek az esszenciája, letisztulása. Át kellett gondolni, és úgy éreztük, hogy megtisztul az egész életünk. Egy más szférába, más viszonylatba kerül.

Megtisztulás. Ez inkább a korral járó jelenség. Értékek felborulnak, átalakulnak, családok bomlanak, munkaviszonyok szűnnek meg, keletkeznek másutt. Az ember keresi saját magát, hogy miért született, merre akar menni? Ebben kerestünk egy fix pontot, egy újrakezdést, egy teljesen tiszta újrakezdést próbálunk most éppen. Ennyi. De ezt nem biztos, hogy mindenki úgy érti, ahogy én mondom.

Plébános: Hát bízunk benne, és ha 10 emberből 2 megérti, akkor már egy missziót teljesítettünk.

Az előbb említettétek a nehézségeket is. Mi adott erőt a 30 év alatt a nehézségek közepette, hogy ezt így átvészeltétek. Tudom, hogy sok mindenben keresztümentetek és hogy ilyen derűsen, örömmel és szeretettel jutottatok el ide a 30 éves évfordulóra, illetve az egyházi házasságkötés pillanatához.

Mária: Nem vagyunk könnyű emberek... voltak nagyon komoly bennünk élő és kívül álló dolgok is. Azt hiszem, az adott erőt, hogy együtt akartuk, és a szeretet. És az, hogy talán ezt kaptuk a szüleinktől is. Azt gondolom, hogy borzasztóan fontos a példamutatás. Nagyon fontos... mi ebben nőttünk fel. Ugyanezt láttuk. Az én szüleim 90 és 83 évesek. Azt hiszem, hogy ha eltávoznak, tovább kell folytatnunk, úgy mint ők éltek... együtt és egymásért. Mindig azt látjuk gyerekként is, hogy a családért és együtt. És mi is. Talán volt olyan, hogy szem elől tévesztettük egymást, talán egy pillanatra, és akkor rájöttünk, ha egymásra figyelünk, akkor tudjuk az életünket igazán rendezni. Jöhetnek nehézségek, de ha a hátunkat egymásnak vetjük, akkor sokkal könnyebb. Valahogy befelé kell építkezni. Nem mindig a külsőségek fontosak, sőt legtöbbször nem azok, hanem belülről kell megtalálni az egyensúlyt, a harmóniát, a szeretetet, ezek felvérteznek a külső viszontagságok ellen.

Ferenc: Nem tudok ehhez már többet hozzátenni.

Mária: Mindig is én voltam a szóvivő, de a gondolat, az ott van. (Ferencre mutat)

Plébános: Kívánom az Isten áldását a további életetekre, az elkövetkezendő hosszú közös évek is boldogságban, szeretetben és békében teljenek el, ha lesznek is nehézségek, az Isten szeretetével és áldásával könnyedén el tudjátok viselni, a problémákat meg tudjátok oldani.

Sok boldogságot!

Csángóföldről jöttem...

Júliusban ismét vendége volt az endrődi egyházközségnek. A szegedi szemináriumból töltötte nyári gyakorlatát nálunk egy kispap, aki már diakónus. Isten segítségével egy év múlva pap lesz. Röviden őt szeretnénk bemutatni. Tócsi Bálintnak hívják.

Kedves Bálint! Örülök, hogy megismerhettelek. Kérlek, beszélj röviden családról, honnan jöttél.

Számomra is nagy örömet jelentett az, hogy Endrődön tölthettem a nyári gyakorlatom és, hogy betekintést nyertem az itteni keresztény testvérek vallásos életébe.

Csángóföldről jöttem, Klézse faluból, ahol felnevelkedtem egy mélyen vallásos családban. Hatan vagyunk testvérek (kettő lány és négy fiú) és mindannyian már megtaláltuk életünk útját. A többiek már dolgoznak, ahol tudnak, én pedig tanulok. Szüleim még élnek, otthon vannak, és mindig öröm tölti el őket, ha néha láthatnak bennünket. Bátran merem állítani, hogy boldog családról beszéllek, és még akkor is, ha sokan vagyunk. És ha egy valaki nincs közöttünk, akkor az a valaki nagyon hiányzik. Sajnos mégis nagyon ritkán fordul elő, hogy együtt legyünk.

Szeretnénk faludról is hallani. Mekkora település, hol van, hogyan, miből élnek az emberek.

Klézse falu jelenleg a csángók központja, ahol létesítettek most már a kommunizmus után egy alapítványt és egy csángók érdekeit képviselő és védő szervezetet. A falu Kb.5000 lelket számlál, ezt a számot pedig az 1250 család tagjai adják meg. A falu aránylag nagy településnek számít. Mivel a csángók a keleti kárpátokon túl élnek, így Klézse is ott helyezkedik el, a Szeret folyó mentén, Bákó várostól délre, kb. 18 kilométerre.

A mindennapi kenyér keresői nincsenek könnyű helyzetben, mivel sokan munkanélküliek, így kénytelenek mindenfajta munkát vállalni. Az emberek egy része Bákó városában dolgozik a gyárban, a másik része ott keres, ahol éppen talál valami munkát.

Hogy beszélnek a faluban, és a környéken?

A kommunikációnak legalapvetőbb lehetősége a nyelv, amely által az ember kifejezi azt, amit gondol. Azonban tudjuk, hogy a nyelvenek, a beszédnek az a rendeltetése, hogy igazságot fejezzen ki. Ezt azért mondom, mert a faluban csángó nyelven (ősi magyar) beszélnek, és mivel az emberek egy része nem meri bevallani azt, hogy csángó-magyar, következőképp hazudik. A beszéde nem felel meg rendeltetésének, mert magyarul mondja el azt, hogy ő nem magyar.

Mindenképp fontos megjegyezni, hogy mindenki tud magyarul, sőt az idősebbek nem is tudnak románul, annyira magyarok vagyunk.

Milyen a vallási élet nálatok?

Mivel magyarok vagyunk, ebből szinte szükségszerűen következik az, hogy a katolikus valláshoz tartozunk. Ennek a fordítottja is igaz. A falu lakosságának 99,8 százaléka katolikus. Rossz szóval fejezem ki magam, ha azt

mondom, hogy itt-ott létezik egy-két „eltévedt bárány”, azaz hitetlen.

A keresztény név, amely megilleti a katolikusokat is, valóban tükrözi azt, amiről maga a kereszténység szól. A hívek 90% százaléka jár templomba minden vasárnap, mindenki járul rendszeresen a szentségekhez. Egy példával szeretném ezt alátámasztani. 1994-ben, amikor én bérmálkoztam, akkor több mint 950 fiatal vette fel a bérmálás szentséget.

Hétköznap is sokan járnak szentmisére, sokszor előfordul az, hogy a templom tele van. Lehetne még az ottani szokásokról beszélni, amelyek erősítik, és alátámasztják az ottani emberek vallásos életének intenzitását.

Úgy gondolom, jelentős az eltérés az otthoni élet, és az itteni között. Hogy tud megszokni?

Az életet keresztény módon kell élni, és bárhol van az ember, próbál alkalmazkodni. Ezt tettem én is. Feltaláltam magam annak ellenére, hogy részem volt pár meglepetésben.

Hogyan készülsz az utolsó évben a papságra?

Intenzíven. Meg akarok tenni mindent azért, hogy jó pap lehessenek, bár ez a „jó” szó is, ha egy papra vonatkoztatjuk, relatív fogalom, mivel a sok ember sokféleképp itéli meg azt, hogy valaki jó, vagy kevésbé az. Egyszerűen azt tudom mondani, hogy most, mint felszentelt diakónus megteszek mindent, amit rábízok. Imádkozom, tanulok és dolgozok.

Összehasonlítva az otthoni és az itteni életet. Miben látod – mint leendő pap – mit kell tenned az elkövetkezendő években?

Az otthoni élet más világ, az emberek másképp gondolkodnak, másképp nevelkedtek. Itt „más gyógyszer” van szükség vallási téren. Elsősorban folytatni kell az előző munkáját, a többit Istenre kell bízni. Ilyen szempontból itt a Jóistennek is több dolga van, nekem is lesz, de mindenképp fel kell mérni az adott hívő közösség vallásosságát és megfelelően cselekedni.

Köszönöm a beszélgetést, és kívánok eredményes felkészülést a jövő évi papszentelésre.

Köszönöm szépen!

A riportot készítette: Iványi László

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

WENCKHEIM CSALÁD TÖRTÉNETE

A család a Németországi Hund törzsből származtatja magát. Az ősi fészék a thüringeni erdő mellett van. A "Wenck" birtok székhelyet, a "heim" pedig oda való jelent.

A XVI. században Venck János apát volt. Wenck Henrik pedig a máltai rend nagymestere. Wenck Dániel 1559-ben I. Ferdinánd német-római császártól nemességet kapott. Wenck Ágoston szintén birodalmi nemességet kapott II. Rudolf római császártól és a wenckheim előnevet. Wenck Sebestyén tüzérségi főtiszt 1658-ban Győrben a török ellen harcolt. Utóda Wenck Kereszt János bölcsész és orvos. Mária Terézia 1748-ban lovagi címet adományozott és a Wenckheim családi nevet vette fel. Fia Wenckheim József Ágoston, birodalmi lovag, osztrák állami tanácsos, és korlátnok. Felesége báró Harruckern Cecília

E családban 3 gyermek született József (1733-1803) altábornagy, bárói és grófi címet kapott, felesége báró Grüber Terézia.

Wenckheim György pap, főesperes. Ausztria legfelsőbb törvényszéki tanácsosa volt.

Wenckheim Xavér Ferenc szintén katoná, altábornagy, 1794-ben hősi halált halt.

Gróf Wenckheim József altábornagy és Grüber Terézia házasságából született 1780-ban gróf Wenckheim József Antal, 1803-tól Kigyós, Békés, Aradszentmárton, és Székudvar ura.

Három felesége volt: kettő utód nélkül fiatalon elhunytak, a harmadik feleség Scherz Krisztina (1825-1849) szintén fiatalon meghalt. Ebből a házasságból egy gyermek született gróf Wenckheim Krisztina (1848-1924), három évesen árván maradt, édesapja is elhunyt. 1872-ben első unokatestvéréhez ment férjhez. Wenckheim Frigyeshez. Frigyes gróf építette a szabadkigyósi kastélyt, 1874-1879-ig. Budapestten a mai Szabó Ervin Könyvtár épületét. A családban 7 gyermek született. Ezek közül József örökölte a kigyósi kastélyt és birtokot. Az ő házasságából 2 gyermek született, Dénes és Krisztián. Dénes repülőszázados 1943. decemberében Kijev mellett hősi halált halt, Krisztián, aki szüleiivel Algírba menekült. 1923-1975-ig élt. Krisztiánnak két gyermeke él Frigyes (1950) és Alice (1953) Frigyes Németországban él családjával, két gyermeke van, Denise (1986), és Krisztián Tasziló (1988), a kigyósi Wenckheim birtok örököse.

A család a II. Világháború elől nyugatra emigrált, és szétszóródott a világban.

Kigyóson, (új, és ó!) az ősi birtokon 1997. aug. 20-24 között tartották az I. Wenckheim Világtalálkozót. Sok családtag hazajött, hogy megismerje eredetét, történelmét, sok családtag ekkor találkozott először. Újkigyós önkormányzata ekkor posztumusz díszpolgári címet adományozott Wenckheim József Antalnak (1780-1852). Újkigyós megalapítójának. Ő volt, aki 1815-ben meghonosította a dohánytermesztést a kigyósi pusztán. Ő maga is ide költözött, letelepített Szeged környékéről 100 dohánykertész családot, és ezzel elkezdődött Újkigyós története.

Gróf Wenckheim Dénes

Antal gróf legfiatalabb gyermeke I. Dénes, aki nemcsak a vármegyében, de az egész országban elsőrangú szerepet játszik. Országszerte elismert, zseniális gazda, aki megértette a kor intő szavát, és a régi gazdálkodási formát felváltotta a modern, reform gazdálkodással. Vállalkozó szellemű főúr, aki a vármegye és az ország közügyeit élénk érdeklődéssel figyelte, azok intézésében is részt vett. Előke volt a hosszúfoki Armentesítő Társulatnak, tagja a vármegyei Közigazgatási bizottságnak, igazgatósági tagja a bécsi Zsoké-klubnak, a Magyar Országos Kaszinónak, a Békés vármegye Alkotmányvédő Bizottságának. Előke volt a Békés vármegyei Gazdasági Egyesületnek. 1861. október 20-án született. Bécsben. Ott nőtt fel. Magyarországra hazatérve hamar elcsajátította a magyar nyelvet. Képzett gazda, a dobozi uradalomban működött Rudolf gróffal. Minta gazdaságga fejlesztette békés megyei birtokait. A dobozi urada-

lomban 400 holdon holland és belga mintára világhírű veteményes öntözést honosított meg, a hozamot tízszeresre emelte. Szociális érzékenységet bizonyítja, hogy a dobozi és véstői teljesen vagyontalan és bérletet sem tudó kisembereknek 600-600 összesen 1200 hold földet bocsátott évenként rendelkezésükre, alacsony bérleti áron. Az idős, munkaképtelen gazdasági munkások segélyezésére 12 ezer koronás alapítványt hozott létre, amelyet a község kezelte a vármegye felügyeletével a kamatokat évente rokkant munkásoknak osztották ki. Dobozon díszes kriptát, római katolikus templomot és iskolát építtetett.

Bécsben híres versenyistállót is tartott, lovai derby győztesek voltak Hitvecse: unokafivérének W. Frigyesnek leánya, Friderika grófnő volt. 1896. febr. 17-én kötötték házasságot, az ókigyósi templomban. Négy gyermekük született, Denise, Lajos, Cecília, Friderika.

Scherz Krisztina

Ő volt az, aki megmentette a kigyósi, a békési, a székudvari, aradszentmártoni birtokokat, és ezzel az életével fizetett.

Gyulán született 1825. aug. 8-án. 1847. november 25-én feleségül vette az idős Wenckheim gróf, 2 év múlva leányuk született, akit szintén Krisztiának kereszteltek. A kigyósi uradalmat nagy tragédia rázta meg, amikor 1849. augusztusában az ifjú grófnő 24 évesen meghalt, árván hagyva kislányát aki alig volt 4 hónapos. Az idős gróf nem tudta a nagy tragédiát feldolgozni, 3 évvel később ő is elhunyt.

Gróf Wenckheim Krisztina (1849-1924) élettörténete még 100 év múl-

va is nagy érdeklődésre tarthat számot. Férje gróf Wenckheim Frigyes mellett futott be fényes karriert, s a megyénk is szegényebb lenne számtalan intézménnyel és a család is ekkor élte fénykorát. Krisztina jóindulatú, emberes, gyengéd, szeretetreméltó egyéniségéről regék élnek még ma is. 8 éves korában fogadta az uralkodó párt, Ferenc Józsefet és Erzsébet királynét, erre az alkalomra egy diadalkaput állítottak, melyen az uralkodópár üdvözlése volt felírva. Erzsébetnek később palotahölgye lett.

Ókigyóson 1874-79 között épült meg a kastély, Ybl Miklós tervei alapján, a fiatal pár W. Frigyes és Krisztina építtette. 1872 júniusában kötötték házasságot. Krisztina grófnő az ország leggazdagabb és legboldogabb menyasszonya volt. A nászajándékát az árvaháznak ajándékozta. Boldog házasságukból 7 gyermek született. A Wenckheim uradalom ebben az időben élte fénykorát, építettek vadászkastélyt, a budapesti Wenckheim palota, a Mányoki u. 3. sz. alatti villa. Közben a föld is gyarapodott, ez időben 100 ezer hold volt a családi birtok. A gyermeknevelésen kívül számtalan hivatali elfoglaltsága volt a családnak és mindenkin igyekeztek segíteni. A házaspár 1884-ben Újkigyósnak eladta a község nyugati határában elterülő földingatlant, amit dohánykertészek bérlettek. 1921-ben Krisztina Újkigyós községnek adományozta a Szent Imre telepet. A trianoni békediktátummal a román területen maradt a székudvari, szentmártoni, horossebcsi márványbánya, és uradalmak. Frigyes a férj 1912-ben, Krisztina 1924. szeptember 24-én halt meg. Ókigyóson a családi kriptában alusszák örök almuikat.

Életük során jótékony adományaik ma is példaként szolgálnak, amelyekről a teljesség igénye nélkül emlékezzünk!

Krisztina grófnő esküvője emlékére 100 ezer forintos alapítványt hozott létre, a megyei árvaház építésére, ami Gyulán került megépítésre. Ez az épület is Ybl Miklós tervei alapján készült el, 1874. októberében birtokba is vették. A Gyulai Nőegyletnek 45 éven át volt az előke. Havonta átlagban 80 személyt támogatott különböző összegű pénzekkel. Támogatta még az özvegyeket, betegeteket, időseket, az iskolás gyerekeket ruházta, az idős szegény nők részére menhelyet hozott létre, amit Stefánia Menhelynek nevezett el. Krisztina grófnő 1919-ben megvásárolt egy házat, ott állították fel a népkonyhát. 1891-ben az árvaház részére 3 hektár kertet vásárolt. Az intézmény fennállásának 25. évfordulójára egy kápolnát építtetett. Az adományok sorából nem szabad kihagyni az 1857. évben a gyulai kórház ágyalapítványára adott 1500 forintot. A férj W. Frigyes, 1899-ben a kórház részére 1500 forintot adományozott. Emléküket a kórház falán egy márványtábla őrzi...

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

VI. rész

Tamás szellemiségével nincs semmi baj. Honnan tudjuk? Jézus oda megy hozzá. Külön hozzá! S azt mondja: Na, most gyere ide Tamás, tedd bele a sebbe a kezedet, és most hogy láttál már, hiszel! De boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek! Tehát ez a történetnek a tanulsága! De itt nem erről van szó, hogy: tudod mit Tamás, mert nem hittél kipusztítalak. Szó sincs róla! Tamás abban a pillanatban, hogy megkapta az érzék típusú bizonyítékot, HISZ! Neki a következtető apparátusával semmi baj nincs. Nagyon szépen tud a megtapasztalt tényből következtést levonni. S abban a pillanatban mester, további kétség nincs. Miért kell ezt ennyire hangoztatni? Mert nem ez a helyzet a túladalon. Tehát itt, Tamással találkozunk, megismertük őt is. Nézzük vissza az előző képet. Itt viszont szemmel láthatóan teljesen eltakartak egy apostolt. Tehát ennek valami gondja kellett, hogy legyen a következtető képességével is, magyarul szólva amit szellemi tevékenységnek nevezünk. Ezzel az apostollal mi a helyzet, egyáltalán tudjuk-e hogy ki van itt, mert hiszen teljesen eltakarja, feje tetejéig, a Pantokrátor Krisztus. Ő már valóban Jézus Krisztus, Ő már valóban a Fiú. Honnan tudjuk? Hát a képelekből,

pontosan az írásjelekből, amelyek körülveszik az IS és a KIES az KRISTOS NÉV rövidítése, tehát itt nem lehet mellébeszélni! Ez a Fiú tulajdonság! Azt sem felejtjük el, ha ez az egyetlen olyan kép a Magyar Szent Koronán, amelyet egy alattvaló a koronázás alatt torzítatlanul láthat. Tehát ez sem függőleges, sem oldalirányban nem torzul. Minden más kép vagy oldalirányba, vagy függőleges irányba torzul. Ilyen a fölötte lévő Szent János kép, és a felső apostol képek közül ez az egyetlen, amit egyáltalán látni lehet de azt is már torzulásban, és a két oldalsó alatta, a két arkangyalkép pedig oldalirányú torzulásban látszik. Tehát ami nekünk szóló képi üzenet, az egyenesen hozza le az Atyai teremtő tulajdonságokat és emberszabásúvá teszi. Miért? Azért, hogy el tudjuk viselni! Sőt, nagyon is szeretnénk, ha elviselnénk, hiszen kifejezetten ennek az emberlaktá világnak szól! Az általa eltakart kép – bármilyen szokatlan, nincs ma a helyén, magyarul szólva e mögött a kép mögött nincsen apostol kép. Tehát csak hagyományból tudjuk ki lehetett ott, de erre nincs konkrét bizonyítékunk. Ezt 1983. márciusában lefolytatott aranyműves vizsgálat egyértelműen bizonyította. S ha az ember utána néz az 1800-ban közzé tett latin nyelvű történeti forrásokban, egy nagyon alapos leírást talál a koronáról.

Ez konkrét vizsgálat alapján készült. I. Ferenc koronázásakor - 1792-ben - lezajlott szemle, illetve utólag a budai várban - ahová hozták a koronát - lefolytatott hivatalos vizsgálatnak az eredményeit összegezi. 1800-ban látott napvilágot, és egy Jozefus Koller nevű pécsi kanonok írta (aki tud latinul és elolvassa, rendkívül tanulságos!) Olyan adatok vannak benne amelyeket utá-

na már soha nem közöltek. Ráadásul olyan felvételt (rajzot) készítettek, amelyet metszetben sokszorosítottak. Egy olyan felületi képet ad, amelyen meg lehet látni azt a feliratot, amelyik ma már látható a Pantokrátor Krisztus fölött.

Miért nem látható most, mert rádöntötték a Pantokrátor képet. Az eredetileg függőlegesen állt, tehát mögé lehetett látni. De ma már rádöntötték meg is repedt alul. Lehet tudni ez a rádöntés sem a képnek, sem a korona alakjának nem használt, viszont fent tartja azt a feliratot, amely e nélkül lötyögnek a foglalatában, hiszen egy másodlagos feliratról van szó. Ugyanakkor, hogy fenn maradjon, alágyúrtek az egész korona építménynek szerkezeti elemét képező felső aranylemezt. A felirat nem azt jelenti, amit várnánk, amit leirtak többször, hogy ez szent Bertalan, mert annak egy sanctussal kellene kezdődnie - valamennyi felső apostolkép így kezdődik - ennek nincs sanctus felirata, se rövidítés, sem felirat! Bertholoneusnak, vagy annak valamilyen rövidítésének kellene itt lenni, a B betű elmaradhatatlan. Ehelyett pedig csak ennyi van: - artholó, tehát egyértelműen mutatja, hogy egy Bartholóneus feliratról ki van vágva, még pedig úgy, hogy az eleje és a vége is le van vágva. Ez pedig egyértelművé teszi, hogy ez nem az eredeti Bertalan képnek a felirata, mert annak teljes egészében kellene sanctus együtt kiférnie. Ezek azért fontos tények, mert utána lehet nézni. Az 1800-as publikáció hatalmas méretű egész oldalas rajz, jól lehet látni, hogy már 1800-ban bizony itt már - artholó felirat van. S a szerző - aki egy nagyon jól tájékozott tudós-történész volt - amellett, hogy klerikus is volt, ő már maga is felteszi a kérdést, hogy lehet - artholónak rövidíteni egy Bartholóneust, amikor soha a világon sehol, semmikor nem rövidítették így. Tehát, hogy itt valami gond van, azt már ő is észre vette, 1800-ban. Mi viszont azt tudhatjuk, hogy az eredeti Bartholóneus kép levétele és helyébe ennek a makett feliratnak az elhelyezése biztosan 1792 előtt történt!

Ez nagyon lényeges!

Folytatás következik
Közre adta: Vaszkó Irén

2003. november 8-án,
szombaton délelőtt
10 órakor

Az endrődi Szent Imre Templom búcsúünnepé.

Búcsúnk főpapja:
Kovács József kanonok, esperes,
gyulai plébános úr
Mise végén - jó idő esetén -
utcai körmenet.

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szankó István

Tisztelt Olvasó!

A mai fiatal, nemzedéknek talán már semmit sem mondanak a nyüst, szövő, motolla, héhel, tiló, csepű stb. kifejezések. Pedig falunkban is a XX. század közepéig általános volt a kender házilag feldolgozása, s akkor e szavak egy-egy munkafolyamatot, vagy annak egy részletét jelentették. Búszkék lehetünk elődeink tudományára, hiszen olyan egyedülálló szöttek kultúra alakult ki Endrődön amely valóban gyöngyszemként világít. Vaszkó Irén, aki fő kutatási területének tekintette és tekinti az endrői szöttek vizsgálatát, gazdag anyaggal gazdagította a Tájház gyűjteményét. De nem csak tárgyi anyagot, hanem folkiörgyűjtést is végzett a témában, amelynek publikálása teljes egészében sajnos még nem valósulhatott meg. Egy ilyen asztalfiókban heverő dolgozatból közlök most egy rövid részletet bízva abban, hogy hamarosan az anyag kibővítve és teljes egészében a nyilvánosság elé kerülhet.

Endrői szöttek (részlet)

„A szépen elkészített kendert az adventen, megfonták. Mennél vékonyabba fonták annál szebb vászon lett belőle. Akadtak olyan szegény asszonyok, akik olyan csodálatosan fonták a kendert, hogy a gazdagok részibe velük fontatták meg (negyedén, nyolcadán). A kender rostját finomsága szerint négy csoportba osztották:

1. feje
2. koccsa
3. omicska
4. csépű

A fonás ideje a farsang volt. Mindenki tudott fonni, ki szebben, ki durvábban. A fiatalok eljártak a fonókába fonni. Több fonókáról tudunk. Itt a munka befejeztével táncra perdült az ifjúság. Ezért szívesen mentek a fonókába. Általában egy orsóval kellett lefonni egy lánynak egy este. Az is igaz, hogy egy orsóra ráfért három pászma is, de bizony akkor nem jutott idő a táncra. No nem kellett a fiatalokat féltetni, megcsinálták ők úgy, hogy mindenre jusson idő.

A Historia Domus arról is tudósít bennünket, hogy a fonókák és velük a táncmulatságok nagyon „elszaporodának”, miért is a bíró uram azokat „beszüntetete”.

A megfont fonalat motollára hajtották, s közben a szálat számolták. Aki szöni akart ehhez is kellett érteni.

1. három szál az egy ige
2. ötven ige egy pászma
3. egy pászma százötven szál

A motollával megmért fonalat pászma-kba kötötték, kimoszták, fehérítették (nyuvasztották), megszáritották, majd legombolyították. Csak a legombolyított fonalat lehetett megvetni a vetőfán, azaz alkalmassá tenni, hogy felhúzhassák a szövőszékre.

Csak ennek a hatalmas, észt, erőt kívánó munkának elvégzése után kezdődhetett a szövés. Leírni is borzasztó, hát megcsinálni.

A bőjtön megkezdődött szövés. Általában 4-5 rend fonalat húztak fel egyszerre a szövőszékre. Minden házban csak úgy katogott a szövőszék, kihallatszott az utcára. Több családot megkérdeztem, hogy mennyit tudtak megszöni egy télen? „Az összes fonalat, amit megfontak”-volt rá a felelet. Ez olyan 20-25 rendnek felelt meg.

1. egy rend = 8 méter
2. húsz rend = 160 méter
3. huszonöt rend = 200 méter

Óriási teljesítmény. Persze abban az időben nagycsaládok voltak. Egy családban 7-9 gyermek volt, sőt több is. Ott éltek a nagyszülők, nagylányok, menyecskék is. Mindenki tudott szöni. A férfiak is besegítettek, hiszen ilyenkor szünetelt a mezőgazdasági munka. Nem egy férfi tudott szöni, a gyerekek segítettek a csűrölésben. És ez így ment évről évre. Ha a lányok férjhez mentek, hozták a menyecskéket a fiúk, nem volt hiány a dolgos kézben.

Eleinte értem alatta az 1700-as éveket a nép szegény volt és csak a kendert használta a szövésnél beeresztőnek és beverőnek is. Az idő elteltével, a gazdasági helyzet erősödésével, a módosabbak már pamut feleresztőt és kenderfonál beverőt használtak. A pamutot itt ma is mindenki „pamuknak” mondja. A kenderfonalat meg vászonnak. Azt a szötteket, amiben nincsen pamuk csupavászonnak nevezik.

De nézzük meg a vásznakat a kenderfonal felsorolt minősége szerint:

1. Feje kenderfonalból szöttek: abroszok, díztörülközők, szebb törülközők, szakajtó ruhák, női ingváll, férfiing
2. Koccsából: lepedők, régebben párnahuzatok, sütő és szárító abroszok, használati törülközők, derékaljak, tarisznyák, törölgetők, simavászon-gatyára és női pendelyre, nőknek sütő kötény, zacskók
3. Omicskából: durvább lepedők a szalmazsákok letakarására, gyerekeknek iskolatáska, durvább törölgetők, hamvas, durvább tarisznyák

4. Csépű: négy nyüstel szövés zsákok, ponyvák, lovaknak abrakos tarisznyák, kocsúlérsre takaró

Bizony nagy munka volt ennyit megszöni. Némely háznál egy nap lement egy rend, azaz 8 méter. Természetesen többen szöttek. A vászonszövéshez 12-13-as bordát használtak, a pokróc szövéséhez 6-7-es bordát. Sok házban a férfiak maguk csinálták a bordát és a nyüstöt is. Ma egy asszony tud csak nyüstöt kötni a faluba. Fonalat vetni 2-3 tud csak.

A szövés valamiféle eseményt, nyüzsgést jelentett, talán úgy is írhatnám izgalmat. A szövőszék felállítása a férfinép dolga volt, a többi az asszonyoké. Egész héten szöttek, de volt olyan család ahol szombat délelben kirakták a szobából a szövőt, mert jött a vasárnap. Igen vallásos nép élt itt, az ünnepet megülték. Vasárnap misére menet és jövet elbeszéltek ki mennyit szöttek már le, ki milyen új mintát talált ki. Ez futótűzként elterjedt. Hazaérve elmondták egymásnak az újat, az érdekeset és megnézték egymás munkáját is. A másoktól hallott eredmény valamiféle versenyre készítette a „vászoncselédeket”. Talán ez az, „én még szebbet és más formát szövök” versenyből tudom megmagyarázni a gazdag mintaanyagot és a sok variációt. Ez a verseny, ha más vonalon is, de él ebben a népben most is.

A bőjt nagyhéttel végződött. Ekkorra mindenki készen volt a szövéssel. Ez a hét a takarítás, a templomba járás ideje, hiszen közelgett a húsvét. Aki nem szötte le meg se merete mondani senkinek, mert kicsúfolták. Valóban sokat szöttek, de sok kelengye kellett egy-egy családnak, mert több lány volt mint ma. Megkérdeztem akadt-e olyan szegény lány aki nem vitt magával ha férjhez ment vászonkelengyét? Búszkén mondták: „Lehetett olyan, de nem Endrődön.”

Forrás: Vaszkó Irén: Endrői szöttek c. dolgozata

Fotó: Kunkó István

Kontextus: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

„Babonások”, hiedelmvilág, szólások-mondások a 18-19. századi Gyomán II. rész

Írásom első részében a boszorkányok körül forogva írtam egy bizonyos növényről, amit füstölésre használtak annak idején gonoszűzés céljából. Annak a bizonyos növénynek, amit az öregasszonyok a határban találtak „búrbe vót a termése és helyesen – olyan újjíznyi nagyságú volt, benne valami por és azt vetették párázra, az füstölt osztán”.

Tehát nem újnyi nagyságú, mint az első részben írtam volt. No meg aztán hozzá kell hogy tegyem mindehhez; bizony-bizony áthúzódott ez a „hiedelmvilág” jócskán a 20. századra is, de már a „választott” címen ne változtassunk.

Aztán meg hiába mondogatták a gyomaiak, hogy „bizony űk nem babonások, az endrői vacerok bizony azok” sok évszázadon át református lelkipásztoraink buzgó tiltása ellenire bűvő pataként hagyományozódtak nemzedékről nemzedékre ezek a „babonások”.

A 18. században még vármegyénkben is sűrűn előfordult boszorkányegítés, no nem éppen elevenen égettek, már inkább humánusan”, mert „fővétel után a teste megégettetett”. 1756. március 18-31 között tanukihallgatások történtek gyomai lakos Nagy Mártonné, nyilvánvaló boszorkány dolgában. Kerek Mihály tanú látta a vádlottat fűkaszálas idején még 1755-ben jó reggel a parlagon, hogy habókolva mégyen egy farkas a nyomászó fele. Tanú azt gondolta, hogy meghallván a juhkolompot oda megy a nyágra, és elé mentem gondolván megriasztom onnan. A farkas észrevett megfordult, kifelé sebesen, egy keresztúton megállott tüllem egy puska lövésnyire, hát ott meg fehérlik a fara, tűzökká változott, majd még közelebb érve asszonyá, ment a Csapók halma fele a parlagok közt, én meg utánna mindenütt, elérvén megis-

merem, hogy Nagy Mártonné az az asszony, aszonta, hogy ilyen jókorán reggel a bornyát keresi, s ennek utána én dolgomra mentem”.

Ugyanezen személy, mikor még Tiszalókon lakott kutya képiében járt, de onnat elüldözték. Mind ezt egy hajdúnánási ember mesélte volt el ott rokonlátogatóban lévő gyomai asszonynak. Másik tanú Nagy Mártonnét „Tarcsai szállásukról Gyoma felé a Berényi szállások eránt a Fábrián-halmánál látta jó reggel s neki azt mondotta volt, hogy Berénybe megyen saláta magért. Tanú sebesen járva haza ment Gyomára, otthon csak egy csupor forralt tejet ivott s mingyán felment a piacra, hát mán Nagy Mártonnét ott tanálta a piacon, azt felelte a tanúnak bizony én mám megjártam Berinyt /Nevezett boszorkány fővételre ítéltetett Gyulán, holtestinek elégetése mellett./

Köröstarcsai boszorkányperben egyik kérdés volt, hogy „ki indította azt a nagy fene forgószélet, a Körözs partján, aki felkapott egy bibicet, és belehajította a Körözsbe, azt bizony a bábaasszony indította Jancsó Erzs, merthogy bevallotta, hogy a boszorkányok forgószélben átkelnek a Körözsön, kantárjuk van, és akire ráteszik azon nyargalnak másfele, Bódiné is macskán ülven a Körözsön által ugratott”. /Jut eszembe, hogy gyermekkoromban én is láttam ősszel tengeritöréskor, hogy több üres zsákot, csutkaszarat, felkapott a forgószél, sőt még csutkakúpot is szíjjel hánnya, mondták is az idősebbek; na fene megette, a boszorkányok nem nyughatnak!/. 1756. április 1. kihallgatták gyomai lakos Pogács Juditot aki vállalta is a boszorkányságot, amit a köröstarcsai bábaasszonytól, „Jancsó Erzsitől tanult, aradi, borosjenei, gyomai társaival a borosjenei Kopasz hegyre jártak gyűlésre. Vallomása szerint ű legtöbbször farkas képibe járt.” /SCHRAMM Ferenc: Magyarországi boszorkánypercek 1529-1768. III. Bp. 1982. 123-175 old. Békés megyei perék/.

Egyik gyermekkori emlékem, hogy egy idősebb endrői származású leányasszony a feje alatt valami porfélélet tartot kis zacskóban, ezt öreganyám megtanálta és kidobta. A „gazdája” nagyon bänkódott miatta. Egy hétre rá az összes körme begyulladt, meg volt róla győződve, hogy azért történt, mert ki lett dobva a zacskó, ami rontás ellen lett volna.

A páfrányt sokféle „nyomvesztőfünek” is nevezik, Gyomán is úgy tudják, hogy aki páfrány „magot” /spórája van/ szór a lábballibe /csizma, cipő, bakancs/ láthatatlanná válik.

GUNDA Béla megemlíti, hogy erre felénk füstöléshez használták még „egy indás növényt, a Szépasszony szőlőjét” /ez a Fekete csucsor-Solanum migrum lehet. /Gunda B.: Rostaforogató asszony Bp., 1989. 61. old./.

Mitikus lényekről a „vizibornyú” jut eszembe, hogy ti. rászóltak az emberre; ne igyál annyit mer vizibornyú nő a hasadban”. „Egészen kicsi, a kútban él, s ivóvízzel együtt szokták meginni. Olyan mint a gyík, később felhizlalja magát, barna hátú, piros pettyes a hasa. Megegett lányt is azzal gyanúsítottak, hogy olyan kútból ivott, amiben vizibornyú volt.”

Démonikuslények közül nevezetes a „rézfászu bagoly” amolyan gyerek, nagyjányijesztő. „Ne menj sehova ebbe a setítbe, mer’elkap a rézfászu bagoly”. Tanfelügyelő jött az iskolába, tanító úr büszkélkedik a gyerekeke tudásával, felszólítja Pista gyereket, na fiam, mi lehet a: este jár, zümmög is, csip is /rákérdezőes módszerrel a válasz szúnyog lett vón!/. Pista gyerek gondolkodik, egyszercsak kivágja: tanító úr kérem! az alighanem a rézfászu bagoly lesz!

A néprajztudós szerint a szavak mögött nincsenek „hitt” lények /csak gyermekijesztő/ mégha némelyikük esetleg valamikor valódi hiedelemény is volt, ilyen lehetett a „rézfászu bagoly” is./ Magyar Néprajz VII. Bp., 1990. 576 old.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓKI!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kertü sütők építését határidőrc, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimel:

Neubort László kandallóépítő. Gyomaendrőd,
Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

„Áradj szét Lélek, áradj szét!”

Történelmi esemény színhelye volt az endrődi templom.

Rózsafüzér Királynőjének ünnepén, október 2-án az endrődi Szent Imre templomban az ünnepi szent misére délután került sor. Sokan eljöttek, nemcsak a helybeli hívek, hanem a szomszéd településekről is.

A szent mise befejezése után megalkult a Templomos Lovagrend Tiszántúli Központja. Plébánosunkat Iványi Lászlót a Templomos Lovagrend tiszteletbeli lovagjának, és a Tiszántúli Központ Conturájának lelki vezetőjévé választották. Egy lovagi palást és egy kereszt is jelzi új szolgálatát, amelyet Lakatos Sándor lovag, preceptor terített vállára.

A Tiszántúli Központ kinevezett vezetője (commendátora) Ungvölgyi János lovag.

Ő a kinevezését még szeptember 21-én kapta Olaszországban a nagymester, Alberto Cristofani della Magione gróf előtt, Lakatos Sándor preceptortól.

Ungvölgyi János commendátor beszédében történelmi eseménynek nevezte a Templomos Lovagrend Tiszántúli Központjának megalakulását. Beszédében kiemelte azt, hogy nem lehet véletlen, hogy éppen az endrődi templom e jelentős esemény színhelye. Az az endrődi templom, amelyben sokszor az embernek az az érzése támad, hogy a hívek lassan elfogynak, „azt hisszük, hogy nincs már kiút, egy láng gyúlt, és ez utat mutat: ez a Lovagrend. Gyakorlattá kell váltanunk hitünket! Isten azt üzeni nekünk, hogy a fiatalokkal foglalkozunk, azt üzeni, hogy az elesett, árva, félárva, állami gondozott és fogyatékos ifjakkal is kell törődnünk! Magyarságtudatot kell ébresztenünk a lelkekben!” Elmondta továbbá, hogy egy évvel ezelőtt, a gyomai templomban osztották szét a „Segíts a rászoruló gyermekeken” című felhívásuk eredményeként összegyűlt adományokat. Segített ebben a munkában az Élet Másokért Egyesület is. Alig 2 hét alatt gyűlt össze annyi adomány, hogy 250 gyermek igen gazdag ajándékkal térhetett haza otthonába. Idén itt az endrődi templomban lesz a karácsonyi ünnepség és ajándékozás, december 18-án, amit szintén a lovagrend tagjai és barátai szerveznek a gyermekek és szülei nagy-nagy öröme.

„Egy ének szövege jut eszembe: Áradj szét Lélek, áradj szét! Kegyelem lelke áradj szét! Most is itt érzem ezt, és érzem, hogy a Ti lelkekben is jelen van. Merjétek szíveteket megnyitni mások előtt, akkor Ti is új szívet kaptok cserébe, és meglátjátok: könnyebb lesz életetek. Ne féljétek, ne aggodalmaskodjatok, ne irigykedjétek egymásra! Ez megnehezíti lelketeket, és megakadályoz benneteket a jó tettekben. Amikor ma együtt elmondjuk majd a Miatyánkot, merjétek már egymásra nézni, egymás kezét bátran megfogva együtt imádkozni, és meglátjátok: Isten megnyitja szíveteket. Ha a megbocsátó kezét elutasítjátok, ti is képmutatók váltok! Ez a válaszom arra, hogy miért vagyunk kevesen a templomban, miért nincsenek fiatalok. Ti mutassátok az utat és a példát a többi ember felé!”

„Ébresszen ez a nap benneteket új hitet, új reményt, új szeretetet, nyissátok meg szíveteket és építsük együtt Isten országát! Mi a Lovagrend Királynőjének közbenjárásával ezt szeretnénk tenni,

itt, és ott, ahol dolgozunk, ahol élünk és amire Isten hív bennünket. ...

A Lovagrend jelmondatával köszönöm türelmeteket: NON NOBIS DOMINE... **NE NEKÜNK URAM, NE NEKÜNK, HANEM, A TE NEVEDNEK SZEREZZ DICCSŐSÉGET!”**

Végezetül megköszönte a megjeleneteknek, hogy részt vettek, és tanúi voltak a mai nap e jelentős eseményének,

kiemelve a Szent Gellért Katolikus Iskola énekkarának a közreműködését - a bevonuló ének az ő tolmácsolásukban csendült fel.

Utolsó gondolatként kérte a jelenlévőket, hogy vigyék el lelkükben a mai nap üzenetét, békéjét és váltsák valóra mindennapjaikban.

Császárné Gyuricza Éva

„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

Felhívás jótékony célú gyűjtésre!

A Gyomaendrődi Központokkal működő: Élet-másokért Egyesület, a Templomos Lovagrend Tiszántúli Conturja, a Templárius Alapítvány és a Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezete egymással karöltve idén is szeretné megajándékozni a gyomaendrődi rászorult, árva, félárva és állami gondozott gyermekeket.

Ezért egy tiszteletteljes **kéréssel** fordulunk a kedves családokhoz, egyházakhoz, munkáltatókhoz, és Önöz kedves Olvasó, melyben segítségüket szeretnénk kérni:

A közelgő karácsonyi ünnepekre szeretnénk megajándékozni – meglepni – azokat az igen nehéz helyzetben élő helyi családok gyermekeit, akik erre rászorultak „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULT GYERMEKEKEN! Akciónk keretében. A helyi Családszolgáltató Iroda eddig 300 gyermek (75 család) meghívását ajánlotta.

Alulírott szervezetek képviselői tisztelettel megkérjük Önt, kedves családját, munkatársait, a történelmi egyházak híveit arra, hogy lehetőségükhöz mértén támogassák felhívásunkat. Adományozható: Könyv, játék, írószer, gyümölcs, édesség, fogkefe, fogkrém, pléd, stb. Ruháeműt nem gyűjtünk! Külföldi adományokat is szívesen fogadunk.

Egyben tisztelettel meghívjuk önt és szeretteit, barátait, munkatársait e nem mindennapi eseményre,

2003. december 18-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor

az endrődi Szent Imre templomban tartandó ünnepélyes átadásra. Az ünnepséget megtisztelik a fővédnökök, - Cristofani della Magione gróf, s Templomos Lovagrend Nagymestere, Edvi Péter a Nemzetközi gyermekmentő Szolgálat Magyar Tagozatának elnöke, továbbá remény van arra, hogy Mádl Dalma asszony is el tud jönni.

Felajánlásait a Szent Imre Plébánián, Endrőd, Fő út 1, (hivatali időben!) vagy előzetes jelzés esetén: az alulírottak címén december 10-ig várjuk.

Öszinte tisztelettel és köszönettel várjuk jelentkezésüket, adományait:

Isten áldásával: Dáma Vaszkó Sándorné, Élet-másokért Egyesület Gyoma Zrinyi u 33/1, 66/284-781 - Vaszkó András, MKDSZ, Endrőd Dózsa u 31. 66/386-689 - fr. Ungvölgyi János Templomos Lovagrend Endrőd, Martos Flóra 5. 66/284-155; 30/294-0650, Email: ungvjanos@bekesnet.hu

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Felszentelték Csíkszeredában a Nagyboldogasszony és a magyar szentek tiszteletére épített Millenniumi templomot. Az ünnepélyes szentelésre egyházi és világi előljárók, a román és magyar kormány képviselői, és több ezer hívő gyűlt össze. A liturgiát dr. Jakubinyi György érsek vezette.

Közel 20 milliárd lejbe került a Makovecz Imre által tervezett római katolikus templom felépítése. Az összeg a román és magyar kormány támogatásából és a hívek közadakozásából jött össze.

Fennállásának ötvenedik évfordulóját ünnepelte a szatmárnémeti magyar szintársulat.

Az aradi Szabadság-szobor megoldatlan kérdése hüen példázza a román hatóságok folyamatos időhúzását és az ígéretek sorozatos megszegését., valamint a magyar kisebbség nemzeti szimbólumaival szemben tanúsított botránys tiszteletlenséget – áll abban a dokumentumban, amelyet a New-York-i székhelyű Magyar Emberi Jogok Alapítvány (HHRF) juttatott el az Egyesült Államok Helsinki Bizottságához. A hat pontban összegezett sérelemlistát a washingtoni Kongresszusban szervezett Románia: Utban a NATO és az EU felé című meghallgatás írásos dokumentációjaként Hámos László, a HHRF elnöke nyújtotta be. A beadvány további részletes témája az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatásának késlekedése, a kolozsvári magyar egyetem visszaállításának, a Babes-Bolyai Tudományegyetem két magyar karának felállításá, az 1989-es forradalom magyar résztvevőinek súlyos meghurcolása, valamint a közigazgatás két-nyelvűvé tételének akadozása, és a decentralizációs törekvések ellehetlenítése.

„Gyilkosok voltak a tábornokok” jelentette ki Adrian Paunescu kormánypárti szenátor, televíziós műsorvezető az általa vezetett magyarellenes tévéműsor egyikében: „...én nem rejtettem véka alá a véleményemet, mint ahogyan most sem teszem: szerintem az aradi tábornokok gyilkosok voltak, akik románokat öltek meg, román falvakat égettek fel. Én nem akarok ítélni ezek fölött a tábornokok

fölött, de ha RMDSZ egyes radikális vezetői a szobor felállítását mellett kardoskodnak, és bizonyos budapesti személyek is beleavatkoznak ebbe az ügybe, akkor kötelességemnek érzem, hogy az én népem történelmének védelmére keljek, és – nézeteimet kifejtve – harcoljak a helyzet kiegyensúlyozásáért. Hogy sikra szálljak a jövőért, és nem a múlt sebeinek felszaggatásáért. Hát már ez is magyarellenességnek számít?” Borbély László RMDSZ-es képviselő politikai nyilatkozatban marasztalta el a szenátor műsorvezetői tevékenységét.

Az RMDSZ, a Szabadság-szobor körül kialakult vita ellenére, nem bontja fel a megállapodást a kormánypárttal, így döntött a Szövetségi Képviselők Tanácsa október 11-i marosvásárhelyi ülésén. Markó Béla keményen bírálta az RMDSZ egysége ellen szervezkedőket. A képviselők nagy többsége az alkotmánymódosítás és az egység megőrzése mellett tört lándzsát. Határozatban is megfogalmazták, hogy az RMDSZ nem támogatja a „különböző néven meghirdetett székely vagy magyar nemzeti tanácsok létrejöttét, és figyelmeztet, hogy a „szövetség területi és országos tisztségviselői nem vehetnek részt ezekben a testületekben”.

Az etnikai és nemzeti kisebbségek jogaiért szállt síkra a magyar miniszterelnök az Európai Tanács Parlamenti Közgyűlésén. A magyar kormány szeretné elérni, hogy az Unió alkotmányos szerződése tartalmazza az etnikai és kisebbségi jogokat. A FIDESZ nem elégszik meg a kisebbségi jogok és egyéb az országot érintő kérdések felvetésével, mindenképpen magyar javaslatként szeretné megjeleníteni, hogy az európai alkotmányba beemeljék a keresztény értékrend fogalmát. Ezzel szemben Kovács László azt nyilatkozta, hogy Magyarország nem fogja szorgalmazni a keresztény értékek szerepeltetését az EU alkotmányában. Arra viszont ígéretet tett, hogy ha a kormányközi konferencián többséget kap a Fidesz javaslat, akkor Magyarország nem fogja ellenezni azt.

Transparency International szervezet jelentése szerint Románia Európa legkorruptabb országa, a megvizsgált 133 állam listáján pedig a 89-ik. A korrupció rombolja az ország hírnevét, és nincs mit keresnie a korszerű európai gazdaságban, állapítják meg angol politikusok.

Megszűntek a kishatár-átlépő engedélyek október 15-én éjfélkor. A román és magyar állampolgárok ezt követően Romániába csak érvényes útlevéllel léphetnek be.

Az illegális kivándorlások felszámolását célzó akció keretében az elmúlt napokban több mint 74 ezer román állampolgárt fordított vissza a határrendészet a nyugati országhatárról. Szeptember 26-tól nagyszámú tisztet vezényelt ki a határrendőrség az átkelőhelyekre, hogy felügyeljék a belöldi és nemzetközi jogszabályok betartását. A nagyszabású akciót azért indították, hogy felszámolják a törvénytelen kivándorlást a román állampolgárok által más államok területén elkövetett kihágásokat.

Meztelenül, csupán egy hirdetőtáblával takarózva tüntetett hét diák Bukarestben a túl magas bentlakási díjak ellen. „Falhoz állították a diákokat!” – állt az öltözkéül szolgáló transzparensen. A kollégiumi elhelyezés több mint 1 millió lejbe kerül, és még további összegeket kell befizetniük.

Egyházközségi képviselőtestületi választások eredménye

Endrődön:

Ungvölgyi János elnök Martos F. u. 5. Varjú László gondnok Micsurin u. 17., Gyuriczáné Szabó Erzsébet pénztáros jegyző II. k. 482., Ambrózi Lászlóné Blaha L. u. 35/1., Balog Péter sekrestyés Baross u. 6., Elek Miklósné Fő u. 100/1., Kiss Pál igazgató Achim u. 5., Dr. Palya József Endrődi u. 14., Pfeiferné Varjú Marianna hitoktató, Fő út 17., Szabó Zoltán és Szabó Zoltánné Endrődi u. 11., Szakalos Tiborné Selyem u. 47., Tóth Mihály kántor Korányi u. 15., Tóth Péter Endrődi u. 8., Uhrin Zoltán Kilián tér 26/1.

Ungvölgyiné Paulik Zsuzsa Martos F. u. 5., és Ifj. Varjú László Micsurin u. 17.,

Hunyán:

Kiszely Imre elnök Kossuth u. 20., Pintér Bálint gondnok József A. u. 23., Hanyecz Vencelné pénztáros jegyző Alkotmány u. 22., Cserven Béla József A. u. 36., Farkas Rezsóné Jókai u. 11., Fülöp Máté Kossuth u. 23., Hornok Nándorné Alkotmány u. 1., Papp László Petőfi u. 18., Sóczó Géza hitoktató Vörösmarty 23., Szabó Lajos Petőfi u. 26., Timár László József A. u. 1., Tóth Mihály kántor Gyomaend-rőd, Korányi 15.

Gyomán:

Gubucz Józsefné kántor, Petőfi u. 2., Var-ga József Katona J. u. 26., Papp Jánosné Vásártéri ltp. 31., Papp Imréné Ságvári u. 12., Torma Béla Katona J. u. 44., Fülöp Máténé Móra 24., Gellai Imre Körösi Csoma S. u. 25., Horváth Gáborné Mikszkath u. 33., Kiss Pál Achim u. 5., Pelyva Istvánné Zrínyi M. u. 1/5., Vaszkó Béla Vásártéri ltp. 30., Szujó Lajos Fő út 143., Hunya Elekne Mirhóháti u. 28., Vaszkó Béláné Vásártéri ltp. 30.

...És mégis valóság lett!

Sóvárgás a Szent Hajlák Után...

Egy karsúj tornyú templom képe és a cím felírata olvasható azon a meghívón, amely örömmel hirdette és hívott mindenkit a falu nagy, régen várt eseményére, a templomszentelésre.

Október 18-án délelőtt 10 órakor Gyulay Endre Szeged-Csanád megyés püspök felszentelte Eperjes falu templomát Isten dicsőségére és mindnyájunk lelki gazdagodására. „Istennek ajándékozunk e házat”, és megszentelte a falakat és prizmával kente meg. Hálaadó imát mondott a református és evangélikus gyülekezet lelkésze is.

A püspöki és a lelkészi szent beszédek üzenete mindnyájunknak szól: „az Úr közöttünk van!” csodálatos dolog templomot építeni! A Szentlélek is csodálatos erőt nyújt, a kegyelem forrása az Isten házában van.

„Nézzetek a toronyra és emeljétek fel szíveteket!” Mi, akik Isten gyermekei vagyunk, a betegek, gyerekek, szegények is segítenünk kell! A gyűlöletet, haragot irtuk ki, és az ellenségeinkért is imádkozunk! Krisztus erőt ad a hitvalló élethez, belőle merítsünk erőt!

Szujó Antal Nagyszénás plébánosától tudtuk meg a templomépítés történetét.

Eperjes Csongrád megye kis települése. A település elődje 1935-től lett önálló, Kis-királyság néven, 1954-től szerepel mai néven. Szarvas és Szentés között, Békés megyei határ mentén terül el, alig 700 lelket számlál. A második világháború kitörése idején már együtt volt a templomépítéshez szükséges anyag, de a háború közbe szólt, és így újabb 59 évet kellett vámiuk, hogy a Zsoltár szavaival együtt mondhassák: „Boldog vagyok, amikor azt mondják nekem: Az Úr házába megyünk...” Igen elkészült, és mégis valóság lett a templom! Jézus Krisztus akarata szerint közös ökumenikus hálaadásal ünnepelt Eperjes község önkormányzata, lakossága, és a meghívott vendégsereg. Együtt voltak a római katolikusok, evangélikusok, és reformátusok vezető lelkészei és hívei, és így lesz akaratauk szerint a jövőben is.

A templom tervezője Takács János szegedi építész. A pénzügyi háttérrel és bonyolítást a helyi önkormányzat végezte, az 1992-ben alapított Sóvárgás a Szent Hajlák Után Alapítvány keretében. A megyés püspökünk 20 millió forinttal segítette a templom építését, a hívek is adakoztak és igen jelentős volt annak az országos gyűjtésnek az eredménye, amelyet Szujó atya hirdetett meg a Keresztény Élet című újságban. A vé-

dőszenetet, Szent László királyt ábrázoló képet Gonda Anna nagyszénási festőművész festette. A Szent Család képét megfestette és adományozta Gonda Anna tanítványa, Halmos László. Szép összefogásról tett bizonyítást az egyházmegye, Békéscsabai plébános, Kovács Péter a Keresztúti ájtatóság stáció képeit, Nagy Nándor Csongrád-Piroska vár plébánosa kis harangot adományozott, az orgonát az alapítvány vásárolta meg. Adományból származnak a padsorok is.

Kollár János polgármester a helyi lakosság nevében mondta el, hogy mindnyájan akarták ennek a szent hajlák-nak a megépítését, akik ezelőtt 60 évvel akarták megépíteni, azoknak sok esetben csak a leszármazottjai lehetnek itt. De sikerült mégis a templom felépítése ennek a kis településnek és ezúton is köszönetét fejezi ki mindazoknak akik segítettek régi álmuk megvalósítását. Jelképesen átadta a püspök atyának a templom kulcsait. Szujó atya elmondta még, hogy jövőre megismétlik az országos méretű gyűjtést, mert szeretnének még egy harangot is a toronyba.

Hogy mit jelent a mai rohanó világban az ember lelkének egy új templom szentelésén részt venni, azt nem lehet szavakban elmondani. De akik ott voltunk tudjuk, hogy nemcsak ott, és akkor, hanem egész úton hazafelé jövet és még azontúl is valóban érezzük a Szentlélek erejét. Fülünkben cseng a püspök és a lelkészek

szavai: „A földi templomnak titkos értelme van számunkra!...”

A szívből jövő áhítatos hálaadó ima és ének, az a sok boldog könnytől ragyogó szempár, a falu legidősebb asszonyának, a 87 éves néinek imára kulcsolt hálaadó reszkető keze hosszú ideig elkísér, és emlékeztet arra, hogy akik ott lehattunk, kiténtető kegyelemként éltük meg azt az érzést, hogy: „Uram, jó nekünk itt lenni, a Te szent hajlakodban”.

Császárné Gyuricza Éva

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corva bianca

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

A KISKENGURU

A kiskenguru búsán nézi anyja zsebében kuksó parányi kis testvérét.

-Az én zsebem miért üres? Hadd hordjam a zsebemben és is a babát!

Hiába kéri anyját, hogy adja oda a zsebébe a kicsit.

- Ne csacsiskodj, kiskenguru! - mondja a kengurumama. - Minden kiskengurunak üres a zsebe. Viselkedj rendesen!

- De én unatkozom! - hüppög a kiskenguru.

- Szedjél virágot! Vagy hordjad a fényes köveket egy kupacba. Mind a kettő kitérő játék.

Ahogy ott búslakodik, arra fut a gyikocska.

- Gyikocska! Gyikocska! Nem akarsz egy kicsit utaztatni? Szívesen beteszlek a zsebembe.

A gyikocska jó szívű, így hagyja, hogy a kiskenguru a zsebébe gyömöszölje.

Fut sebesen a kiskenguru, a zsebében ott kukucska kifelé a gyikocska. Hanem a gyikocska hamarosan megunja a játékot, s egy óvatlan pillanatban kisiklik a kenguruzsebből, s maris eltűnik

a kövek között. Sír, hüppög a kiskenguru. Arra repül a csavargó zebra-pinty.

- Ne búslakodjál, kiskenguru! Ha akarod, szívesen beülök a zsebembe egy cseppet. - Szaladjunk? - kérdezi a kiskenguru a zsebében elhelyezkedett zebra-pintytől.

- Szaladjunk - mondja a zebra-pinty. A kiskenguru ismét szaladni kezd, miközben jókedvűen kiabálja: Adjatok utat a zebra-pintynek!

- Maradjatok csendben! - inti le őket az egyik kengurumama. - Elaludt a kisfiam!

- Aludj te is zebra-pinty! - fog bele az új játékba a kiskenguru. Hanem a zebra-pinty aludni nem szeret, így azután hamarosan ki is repül e kenguruzsebből.

Egyedül marad a kiskenguru. - Mit tegyek a zsebembe? Mit legyen a kengurubaba? - rugdossa mérgesen a kavicsokat. Egyszerre csak egy hosszúka kavicsra lesz figyelmes. - Te leszel a kengurubaba - emeli fel a földről a kiskenguru boldogan. Egy kicsit jórkál a kövel, de a kő sem nem sziszeg, sem nem csipog.

- Ugy látszik, eggyel nagyon unalmas sétálgatni. Szedek hozzá még egy párat - mondja a kiskenguru, máris hajol a földre, hogy szedje a kavicsokat. - Egy, kettő, három. Így ni! Most négy kavicsom van. Négygel már lehet valamit kezdeni.

Fut, szaladgál a kenguru. Zötyögnek a kavicsok a zsebében, - csipognak! - örül a kiskenguru. Hanem az egyik kavics éles hegye felsérti a bőrét. Sír, hüppög a kiskenguru, siet a kengurumamához.

- Mindig mondom, hogy előbb gondolkodjál, s csak azután cselekedj! - korholta a kengurumama, s bekeni a kiskenguru bőrét fagyúval. Kiskenguru, kiskenguru kiátoznak a szomszédjai. Gyere, horadjunk homokot a kis árokba. Befedjük a kisárkot homokkal.

- Mindjárt - kiáltja a kis kenguru - csak előbb elbúcsúzom a kavicsoktól.

Pár perc múlva már ott nyüzsög ő is a kis árok felett. Elfelede minden gondját, baját.

Ne toikodjál! Inti le őt egyik társa. - Hagyd a kisebbeket is homokot szórni.

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS 2002. év VÁROSUNK NAGYJAIÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

	2000 év	2001 év	2002 év
I. SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok Ft-ban)			
NYITÓ PÉNZKÉSZLET	25.000	232.290	476.405
Bevételek:			
1. Önkormányzati támogatás	-	300.000	-
2. Pályázat útján nyert pénz összeg	280.000	500.000	-
3. Adományok, szponzori támogatás	128.000	138.000	97.500
4. Más alapítványi támogatás	50.000	-	-
5. APEH 1 %	-	-	-
6. Kamat bevétel	21.792	20.105	10.364
7. Egyéb bevétel	-	-	-
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	479.792	958.105	107.864
Kiadások:			
1. Személyi jellegű	-	-	-
2. Anyag jellegű	225.000	659.800	536.401
3. Szolgáltatás	47.502	53.250	5.933
4. Egyéb kiadás, ráfordítás	-	940	9.646
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	272.502	713.990	551.980
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:	232.290	476.405	32.289

Mindhárom évben az Alapítvány volt a részbeni, illetve 2002-ben a teljes gesztora egy szobor készítés és felújítási, rekonstrukciós munkáinak. A 2000 év folyamán új szobor készült el, mint ismeretes, Timár Máté szobra, aminek pénzügyi feltételeit részben kellett az Alapítványnak előteremteni. (A hiányzó részt az Endrődiek Baráti Köre finanszírozta.) Mint a bevételi beszámolóból látható, önkormányzati, állami, alapítványi és lakossági támogatásból. A 2001 évi pénzaradvány a következő évben, azaz 2002-ben, további forrásokkal kiegészítve a II. Világháború áldozatainak szobor felújítására került felhasználásra.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS

2000 évben:	280.000-Ft
2001 évben:	500.000-Ft
2002 évben:	NEM VOLT

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS

SZÁMADÁS:

Az Alapítvány vagyona PÉNZ formában testesül meg. Az alapítói vagyon 25.000 Ft, amit 1999-ben 5 természetes személy adományozott.

A 3 éves pénzügyi beszámoló jól látta, hogy az Alapítvány a célkitűzésének az alapítói akaratnak megfelelően a pénzügyi vagyonát mind 3 évben a városban felállítandó szoborra, illetve már meglévő szobor felújítására használta. Az Alapítvány által létrehozott új szobor Timár Máté bronz szobra az Endrődiek Baráti Köre Egyesülettel közös finanszírozásban valósult meg. A bronzszobor összesen 750 ezer forintba, a posztamens 300 ezer forintba került, a II. Világháború áldozatainak szobor felújításából az Alapítvány 529.240 forintot finanszírozott, (a városi önkormányzat közvetlenül szerződött a vállalkozóval 500 ezer forint erejéig.)

IV. CÉLSZERINTI JUTTATÁSOK:

A pályázati pénzek a megjelölt célokra kerültek felhasználásra. Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériuma pályázati összeg: 2001 évben: 500 ezer forint volt,

2000-ben és 2002 évben nem NEM VOLT

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALALPÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KAPOTT TÁMOGATÁS: 2002 évben NEM VOLT

	2000 évben	2001. évben	Összesen
Helyi önkormányzat		300.000	300.000 Ft
Központi Költségvetés	280.000	500.000	780.000 Ft
ÖSSZESEN:	280.000	800.000	1.080.000 Ft

VI. AZ ALAPÍTVÁNY VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTÉKE, ILLETVE ÖSSZEGE:

Az Alapítvány kurátorai önkéntesen vállalták a feladatot, és munkájukért sem természetbeni, sem pénzbeli juttatásban nem részesülnek

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ:

Az Alapítvány kurátorai az alapítók által megfogalmazott célok érdekében teszik dolgukat, amely ekképpen került megfogalmazásra:

„Gyomaendrőd szülőiteinek: a társadalom, a kultúra, a tudomány kimagasló egyéniségeinek megőrzése, szellemiségük ápolása, példamutató emléküik megőrzése az utókor számára.”

Az Alapítvány nyitott, amelyhez csatlakozhat belföldi, és külföldi, magán és jogi személy, ha az Alapítvány céljával egyetért, és azt kész támogatni.

Az Alapítvány kész együttműködni céljai érdekében minden társadalmi szervvel, és az Önkormányzattal. Gyomaendrőd, 2003. május 25.

Császárné Gyuricza Éva
Kuratórium elnöke

Fenti beszámolót jóváhagyta: 2003. május 25-i kuratóriumi ülés

GIESSWEIN SÁNDOR (1856-1923)

November 15-én 80 éve, hogy meghalt a viharos 20. századi magyar történelem egyik elfelejtett vezérégyénisége, aki a magyarságot és Európáigazságot, a kereszténységet, a humanitást, a szociális igazságosságot olyan politikai magatartással és egyéni példaadással képviselte, amellyel Európa-szerte nagy tekintélyt szerzett. Győri kanonok, pápai prelátus, parlamenti képviselő, tudós, szociológus. Előadásainak és újságcikkeinek száma 200 körüli, parlamenti beszédeinek száma megközelíti a 100-at, megjelent több mint 40 önálló írásműve. Több tíz egyesület alapításában, irányításában volt meghatározó szerepe, sok-sok hazai és külföldi társadalmi szervezet tagja volt. A tudósnál, a szociológusnál, a magas pápi méltóságnál azonban nagyobb volt benne Krisztus igazi követője az ember. Együtt élt kora emberével, azok keserve az övé is volt, osztozott örömeikben, reményeikben. Segíteni akart az emberen önzetlenül, érdek nélkül. Egyéniségének talán ez volt a legszebb vonása. Tudta, hogy erkölcsi megújulás nélkül nincs emberhez méltó társadalom, nem lehet igazságos gazdasági rendet létrehozni. Nyitott és előítélet mentes szemléletével felismerte a jót, elismerte a más világnézetet vallók helyes törekvéseit, sőt támogatta is. A katolikus közéletben 1903-tól játszott országosan is jelentős szerepet. A Szent István Társulat alelnöki tisztségét 18 éven át töltötte be. 1915-ben a Szent István Akadémia alapító elnöke, és 1905-ben a magyar törvényhozás tagja lett, Magyaróvár mandátumát nyerte meg. Mint új képviselőt bevalasztották a Munkásügyi Bizottságba, annak elnöke lett, és bevalasztották a Kérvényügyi Bizottságba is. „Aki a társadalmi békét akarja, annak akarnia kell a társadalmi

igazságosságot is. Mert a békétlenséget rendszeren az igazságtalanság hozza létre.” - hangsúlyozta parlamenti beszédében. Mint képviselőt a közbekiabálók gyakran utópiával vádolták „A ma utópiája, a holnap realitása”... „igazi szociális törekvéseket csakis valódi keresztény meggyőződéssel lehet elérni” - válaszolta nekik Giesswein.

Egyetemes műveltséggel és kultúrával rendelkezett, (görög, latin) valamennyi világnyelven értett, de megértette a magyaróvári választóinak, a kisembereknek, munkásoknak, parasztnak a szavát épp úgy mint a nemzetközi konferenciákon a kor kiművelt emberfőinek egyetemes humanista szándékait. Az egyházi férfiú keményen harcolt a katolikus autonómiaért, hogy egyháza megfelelő önkormányzattal rendelkezzen, amiben a világjak is kellően részt vehetnek „Mindig meg kell hallgatni a híveket, a papságot, a püspököket, alulról felfelé.” Politikai közéleti hitvallása szerint: a társadalmi béke és jólét megteremtésének előfeltétele a társadalmi igazságosság. Hitte és hirdette, hogy ha a társadalom igazságtalanságait a keresztény erkölcsi szellem érvényesítésével a gazdaságban, a kultúrában, és a politikában kiküszöbölik, akkor a szociális reformokat a szociális törvényhozás révén demokratikus államban valóra lehet váltani. A politikai demokrácia megteremtése és kiteljesedése a feltétele a szociális igazságosság elérésének. Ez volt Giesswein Sándor keresztényszociális programjának lényege, amely napjainkban is aktuális és valóra váltandó feladat.

Az I. Világháború és a 19-es forradalom után Giesswein megtapasztalhatta, hogy Krisztus papjának nem kell Afrikába mennie ahhoz,

hogy a szeretet misszionáriusaként üldözve és megalázva dolgozhasson. Keresztényszociálista pártja 1920-ban gyakorlatilag megszűnt, ettől kezdve különböző egyesületek, szövetségek elnökekeként békekonferenciákon és tudományos tanácskozásokon szólalt fel. A második nemzetgyűlésben – 1922 – kedvét vesztve, csak ritkán kért szót. Amikor megalakult a liberális-demokrata Reformpárt, annak ő lett az elnöke, 1923-ban. Az ellene készülő koncepciók pertől a hirtelen halála mentette meg.

1923. október végén jött haza külföldi útjáról jó erőben, egészségben. Halála előtti napokban még tárgyalt az antant küldötteivel. November 15-én szentmisét mondott, utána részt vett a Szent István Társulat ülésén, majd végrendeletet írt, meggyónt, felvette az utolsó kenetet, és este 10 órakor, 67 éves korában meghalt.

1923. november 18-án temették el a Kerepesi temetőben. Utolsó útjára több tízezer ember kísérete el. Koporsója mellől hiányoztak a főpapok, a prelátusok, de a sok kisember arcáról őszinte, mélységes fájdalom tükröződött.

Síremlékét közadakozásból állították. A síremlék - végrendelete szerint – az Andokban álló hatalmas, béke áldását hirdető Krisztus-szobor kicsi mása volt. Ez a szobor ma már nem hirdetheti Giesswein Sándor testi maradványa felett a békét, mert a kommunista hatalom nem tűrte meg a nemzeti panteonban...

Az emlékezést Gergely Jenő, Szolnoky Erzsébet, Golyák János munkáiból állította össze:

Császárné Gyuricza Éva

Köszöntő az IDŐSEK VILÁGNAPJÁN

Tisztelegni szeretnék azok előtt, akik bölcsességükkel, élettapasztalataikkal felneveltek, és tanítottak minket, fiatalokat.

Ahogy egy idézet is megfogalmazza: „Becsüld a kort, hosszú élet munkájának jól megérett gyümölcsét, mely a jövő ígérteit hordozza számunkra.”

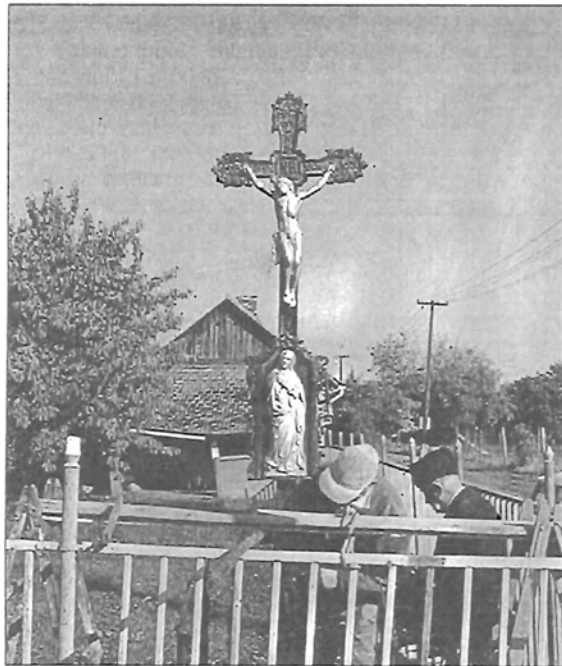
A jövő ígérete pedig mindaz, amit Önök összegyűjtöttek számunkra? Józan ész, tiszta szellem, tenni akarás, kitartás és hagyománytisztelő, mely méltó tiszteletet érdemel, hiszen mindent Önöktől kaptunk. Ki ne érezte volna már egy ráncos kéz szívből markoló melegségét, egy nagyszülő megnyugtató pillantását vagy egy örömteli mosolyt sikereink láttán. Az erő, amit sugároznak felénk, vigyázó szemük szeretetteljes bölcsessége felbecsülhetetlen számunkra. Gondoskodásunk a szüleink, nagyszüleink által felhalmozott értékekből táplálkozik, melyet az új generáció hordoz magában a továbbörökítés szándékával. Így élnek tovább az idősebb korosztály maradandó eszméi, sikerei, élettapasztalatuk, melynek gyümölcseit kötelességünk átadni a következő nemzedéknek. Egyszer talán mi fiatalok is megérezzük az időskor felelősségét és bölcsességét, de addig is szeretettel és tisztelettel nézünk fel Önökre a gondoskodás szándékával és nemcsak az Idősek Világnapján!

A mi feladatunk most az emberhez méltó öregkor, a támasz biztosítása, hiszen erkölcsi és politikai felelősségünk visszaadni azt, amit szüleinktől, nagyszüleinktől kaptunk.

Mint a térség országgyűlési képviselője, ahogy ezt tettem ez ezidáig, a jövőben is mindent meg kívánok tenni, hogy biztonságban, nyugalomban és szeretetben élhessenek!

Köszönöm Önöknek a hosszú évek alatt végzett becsületes munkát, és jó egészséget, tartalmas boldog életet kívánok!

Tisztelettel: Domokos László országgyűlési képviselő

Újra felállítottott a Templom-Zugban a régi kereszt, melyet a búcsú utáni vasárnapon fogunk megszentelni.

A Zene Világnapján a Gyomaendrődi Városi Zene és Művészeti Iskola és a Zenebarátok Kamarakórusa nagyszerű hangversenyt tartott a Polgármesteri Hivatalban.

Az Apolló Mozi Pódium Kávézóban október 24-én Polányi Laci festményei, szobrai, grafikai kiállítását Koralovszki Zoltán művész tanár nyitotta meg.

Irodalmi oldal

Gergely Ágnes a Fészek Klubban

„Mitől jó a vers!” – visszhangzik bennem a jól ismert kérdés a Fészek Klubból hazafelé menet.

Két „régenvolt” jelenet kel életre a hidegen széles októberi éjszakában, a nagyranőtt hold árnyai és fényei között. Az első a pályakezdő Gergely Ágnes és a Mester, Füst Milán találkozása, majd a másik, Kassák Lajossal.

„Kinyílik, mint egy kapu” – mondom magamban a választ, s mondja Ráczkevei Anna is a pódiumon, a zsűfőlásig megtelt nagyteremben.

Neves költők, írók, pályatársak, munkatársak, barátok, tanítványok, verskedvelők, jelentek meg a hetven-

éves Gergely Ágnes tiszteletére megrendezett irodalmi esten. Göncz Árpád, Kalász Márton, Jókai Anna, Lengyel Balázs, Székely Magda, Czizgány György, Kántor Péter, Rapai Ágnes....

„Kinyílik, mint egy kapu” – hallom újra és újra, s valóban a felhangzó versek, prózák sorra „kinyílnak”, „felfejtődnek” az értő előadók (Ráczkevei Anna, Kézdy György) és az értő közönség „párbeszédében”. Régi és új művek, ismert és kevésbé ismert alkotások hangzanak el, hol a színészek, hol a költők tolmácsolásában, ami színesíti, teljessé teszi az est alaphangját megadó beszélgetést.

Szépség, humor, emelkedettség, alázat, torokszorító pillanatok... KÖLTÉSZET. Pillanatok, melyek szétfeszítve az időt, emlékeket sodornak elem...

Közös emlékeket... „És fölzúgnak a hamuszín egek/ És hajnalfele a ravensbrücki fák/” – szavaltam az első találkozásokor Pilinszky János örök sorait. Kinn rekkenő nyári délután, benn áthatóan tiszta kék szempár figyel a várakozó csendben. Majd a szavak hullámmásában már nem csak a saját hangomat hallom, hanem Gergely Ágnesét is: „Et resurrexit tertia die” – forrósítja át a hűvös szoba levegőjét az Igéret, a Feltámadás Igérete.

Aztán az endrődi majd a gyomai író-olvasó találkozó emlékei, egyzseri és megismételhetetlen együttlét a közönséggel.

„Árnyék. Sárgára sárga” – kúszik át a szavak, egy régi, napfényes házat idézve, a gyerekkorból. A szülői ház, a szülőföld ereje ott van, tetten érhető a mozdulatokban, a kimondott és kimondatlan mondatokban, hangsúlyokban, olyan természetesen és magától értetődően, ahogy „Gyermekláncfüvet úz a Körös alji szél.”

Zalaegerszeg, Budapest, Egyesült Államok, Észak-Európa, Japán... és Endrőd. A hosszú évek óta tartó, szívet melengető itthoni jelenlét.

Regények, versek, verssorok, szavak szemben az elmúlással. Lenyomatok a végtelen, ember által alkotott és számon tartott időben.

„Mitől jó a vers!” – tolszik elő már megint a kérdés. Attól, hogy hat, alakít, beépül, kiemel, hogy aztán megfényesedve velünk, bennünk maradjon.

... s hét esztendő ül a tinók szemében”, reménytelen szerelem, Magyarország; „Mert minden rom kezdetiől otthonos”, „a fák olyanok, mintha rájuk tenyerelt volna az Isten”; „a közös történet a legnagyobb védelem”; „Az ágak öble, a megmentettség.”- sorolom a számomra fontosakat.

„Bárcsak a porban lábnyomuk lehetnék” – hallom ismét a színészt, ott a Fészekben, az ünnep kegyelmi perceiben. S a végén a felzúduló taps, kigyózó sorok, virágerdő, jókívánságok...

„Mindig azt kell érezni, hogy megkondulnak a harangok és leszakad az ég” – szól Kassák a „régenvolt” időből, s szavai felerősödnek a fázós októberi szélben.

Gergely Ágnes: Egy jazz-koncert után
(megjelent az ABSZTRAKT TEHÉN című kötetben)

Nem voltak mestereim. Nem volt kinek a lábához ülnöm. Valahányszor a lapok közölték egy-egy írásomat, a barátaim tapintattal és gyanakodva telefonáltak, mint egy szomorú, lázas betegnek. Egyetlen író akadt, aki kezdeti fogva rám sugározta konok jóindulatát, a nevét nem írom le, túlságosan közel van a pályám alakulásához.

Hanem az elérhető klasszikusokból nekem is jutott néhány pillanatot, igazán néhány pillanatot. Éppen látszólagos törekenysége miatt örököm ezt az egyszer-volt időt, aminthogy legkedvesebb ékszerem az igazgyöngy, mert a formája riasztóan gyöngéd, de tetszetősen illeszkedő fémlapokba nem csiszolható, nem hagyja magát, emlékszik rá, hogy miből született.

*

Kikényszerített találkozás volt az egyik. Első szerkesztőm vitt el Füst Milánhoz, a pasaréti faburkolatos házba; semmi másra nem emlékszem, csak köröskörül a faburkoltra s középpűt a pokrócba burkolt aggastyánra, aki három órán keresztül figyelemre se méltatott.

Frissen végzett egyetemista voltam, társasági életben járhatlan, nem tudtam még, hogy minél tovább nem figyelnek az emberre, annál több ideje marad, hogy az önvédelemre fölkészüljön. Ezért, mikor a betegségről, halálról, tehetségtelen számarokról folytatott háromórás társalgás, mennydörgés véget ért, majdnem kiejtettem a kezemből a teáscsészém agyonszorított fülét, Füst Milán ugyanis rám rivallt:

- A kisasszony mit csinál!
- Joyce Kamarazenéjét fordítom – mondtam ijedten.
- A kisasszony tudja, hogy Szomoró is írt egy kötet Kamarazené!
- Tudja – szólt közbe a szerkesztőm.
- A szerkesztő úr ne szóljon közbe. Mit olvasott a kisasszony utoljára! Mondjon egy jó verset, amit ezek írnak.

- Pilinszky János: Harmadnapon.
- Harmadnapon. Pilinszky János. Lehetséges. A kisasszony szerint mitől jó a vers!

- Kinyílik – mondtam a kezdő tanárok határozottságával. – Et resurrexit tertia die: kinyílik, mint egy kapu.

- Jöjjön közelebb – legyintett Füst Milán, és kézcsókra nyújtotta a kezét. Megdermedtem. – Térdeljen le. Hallotta! Hajtson térdet. – A kinyújtott kéz a szájam előtt reszketett, nem volt mit tennem, de mikor milliméterek választottak el a kézcsóktól Füst Milán intett, hogy emelkedjek föl, mosolygott, a húszéves fiúk mosolyával, és kezét csókolta.

- Kisasszony – búgta -, amit az imént méltóztatott mondani, nagy butaság. Tessék máskor pontosan tudni, mitől jó a vers.

*

Kassák Lajossal véletlenül találkoztam, egyik tanárom tihanyi vil-lájában. Kényelmetlen kerti székeken ültünk, lugasba való kerti asztal körül. Kassák a munkám felől érdeklődött. Második éve tanítottam egy úpesteri iskolában, Joyce versei s néhány más munka után megjelent a következő fordításom, Dylan Thomas könyve: Az író arcképe kölyökkutya korából.

- Jó könyv – mondta Kassák. - Jó fordítás. Rendes munka.
- Elvörösödtem. „Rendes munka”: micsoda bélyegző. Annyira vágytam rá, hogy háromszor is megpróbáltam beleírni valami napló-felébe, de a különböző szerkesztők mindig visszaadták a naplófelét, dicsekvésnek minősítették. Az is volt: dicsekvés.

A mondatokra szó szerint emlékszem.

- Mit érzett, mikor az első fordítását publikálta! – kérdezte Kassák.
- Azt, hogy megkondulnak a harangok és leszakad az ég.
- És most! A második, a harmadik megjelenés után! Mit érez?
- Semmit – mondtam. – Tudom, hogy nem történik semmi.
- A maga nemzedéke téved – pattogott Kassák, és fölkelt az asztal mellől. Mondja meg a magyar irodalomnak, hogy ne verseket írjanak, hanem költeményeket. Mondja meg a magyar művészetnek, hogy ne képeket fessenek, hanem festményeket. Maga ne menjen a bulvár-szerzők után. Mindig azt kell érezni, hogy megkondulnak a harangok és leszakad az ég. Függetlenül attól, hogy mi történik. Szálegyenesen állt a tihanyi villa kapujában. Nem hiszem, hogy kezét fogtuk volna. Azóta már azt is tudom, hogy amíg életben van az ember, nagyon nehéz rámondani a munkájára, hogy „rendes munka”. Nem kell várni semmit.

De sikerül-e valaha pontosan megmondanom, mitől jó a vers! Hallom-e még egyszer azokat az égszakasztó harangokat! Aligha. Csak régi vállalkozó kedvem emlékéért próbálom őrizni, ahogy egy város őrzi a maga pöttömnyi múltját, francia vasrácsaival, spanyol belső kertjeivel, előregedett néger zenészeivel, akkor is, ha az egész csak turisztikai látványosság, s az utcákon tulajdonképpen minden szétgurul.

Ízes ízek

november

Fokhagymás liba

Egy peccsenyelibát megtisztítunk, feldarabolunk, a combok és a mell kivételével más részéről a bőrt lenyúzunk, amennyire lehet kicsontozzuk. Tepsibe burgonyát és egy fej vöröshagymát karikázunk, majd szorosan egymás mellé tesszük a besózott fokhagymával tűzdelt liba részeit (a bevagdosott bőr fölfelé legyen). Megsózott 3 dl tejfölt ráöntünk (ízlés szerint borsozni is lehet). Jól lezárjuk a tepsit (pl. alufóliával) és forró sütőben másfél óráig pároljuk. Utána fólia nélkül pirosra, ropogásra pirítjuk.

Seidl Ambrus

PONT
ELELMISZER

Sarokház Csemege
Ct. Timár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Ajánlataim:

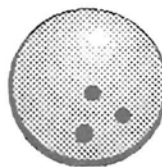
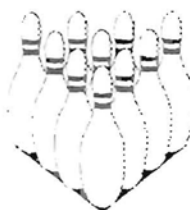
- ☞ Baromfi párizsi 279 Ft/kg
- ☞ Peccsenye libamáj 599 Ft/kg
- ☞ Izsáki taréjos cső 149/csomag
- ☞ Tchibo family: 250 g 324 Ft/db
- ☞ Paloma 1 kg 999 Ft
- ☞ Nuttiogyorókrém 1 kg 579 Ft
- ☞ szaloncukrok széles választékban

3000 Ft vásárlás esetén egy budapesti lakást, egy autót, bankkártyát vagy vásárlási utalványt nyerhet. További információ a boltban.

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, szombaton 6-12-ig,
vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, clóregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**BO-TI
BT**

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

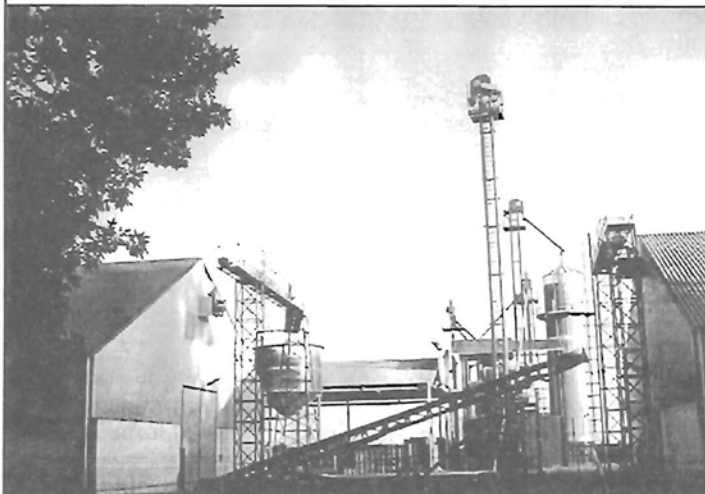
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOG LAJOSNÉ CSERVEN Mária október 15-én 54 éves korában hosszas szenvedés

után befejezte földi pályáját. Gyászoja a családja.

BINGES IMRÉNÉ Timár Mária, aki a Mírhóhádi út 1-3-ban élt, augusztus 31-én, 82 éves korában, hosszas betegség után befejezte földi pályáját. Gyászoja a családja.

BUKVA VINCÉNÉ Iványi Julianna, aki Gyomaendrőd, Kossuth u. 48/1 sz. alatt lakott, október 15-én, 65 éves korában megtért Égi Atyjához. Gyászojok: testvérei és a rokonság.

FARKAS GERGELYNÉ Hegedüs Eszter, aki Hunya, Petőfi u. 6. sz. alatt élt, október 20-án 88 éves korában hosszú betegség után Isten kezébe adta lelkét. Gyászojok: gyermekei, unokái, dédunokái, Varjú Vince és családja.

HORNOK LAJOSNÉ Juhász Margit, október 9-én, 82 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászojok: családja

KISS LAJOSNÉ Kakati Ilona október 15-én, 66 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászoja a családja.

HUNYA INCENÉ Szurovecz Gizella, aki Hunya, Alkotmány u. 4. sz. alatt élt, október 10-én, 73 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászojok: lányai, vejei, unokái, testvére és a rokonok.

KOCSIS IMRÉNÉ Gál Eszter, október 4-én, 71 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászoja a családja.

ÖZV. KÖRMÖNDI LAJOSNÉ Csecsei Mária augusztus 29-én 73 éves korában súlyos betegség után elment az élők sorából. Gyászojok: a családja

MEDVE ANRDÁS szeptember 2-án 68 éves korában elment az élők sorából. Gyászoja a családja.

UHRIN IMRÉNÉ Kulik Etelka augusztus 29-én 83 évesen az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászoja a családja.

VILLANYI ÁRPÁDNÉ Becskereki Mária október 16-án 80 évesen visszaadta lelkét teremtő urának. Debrecenben helyezték földi maradványát örök nyugalomba. Gyászoja a családja.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

SPORT

Szeptember 28. Gy. Endrőd VSE – Nagykáta: 0:2

200 néző. Egyenlő erők küzdelmét hozta a mérkőzés. Az 1. félidőben remekül helytállt a hazai csapat. Aztán két 11-es megpecsételte a hazaiak sorsát. Pedig a vendégek 10 főre fogyatkoztak. Az 55-ik percben Szabó is kiállításra került és a megadott büntetést Nagykáta kapusa belőtte. A szabálytalankodó Szabó is kiállításra került. 74. percben a kifutó endrődi kapus elűtötte az ellenfél játékosát, újabb 11-es. Azt is berúgta Bak kapus., 0:2 Az endrődi kapust is kiállították.

11. Gy. Endrőd VSE 1 3 3 6-12 6.

Megyei I.o.

Battonya – Gyoma FC: 2:1

Igen jó mérkőzés volt.

4. Gyoma FC 5 0 3 15:7 15

Október 5. Szajol-Gy. Endrőd VSE: 1:5

Remekelt az endrődi csapat. Gól 2. percben. Tóth Zsolt, az 55. perc: Hidvégi, 68. percben Tóth Csaba, 70. perc: Tóth Csaba, 78. percben Feurewerker.

Jó volt: Göblyös, Danó, Tóth Csaba.

10. Gy. Endrőd VSE 2 3 3 11-13 9.

Megyei I.o.

Gyoma FC-Szabadjkyós: 0:1

Rengeteg hibával játszottak a hazaiak.

5. Gyoma FC 5 4 15:8 15.

Október 12. Gy. Endrőd VSE:

Hetényegyháza: 2:0

200 néző. Változatos, mozgalmas mérkőzés. A fiatal vendégek elszánt játékkal megakadályozták a vereséget. Gól: 18. percben Göblyös, 24. percben Osán.

Jó volt: Göblyös, Danó, Osán.

8. Gy. Endrőd VSE 3 3 3 13-13 12

Megyei I.o.

Gyoma FC – Mezőberény: 4:2

Gól: Bela, Toldi, Mátyus Kóri

Jó: Toldi, Tolnai, Vatai, Bela

4. Gyoma FC 6 4 19-10 18.

Október 20.: Kondoros Gy. Endrőd VSE: 1:7

Osán mesterhármasa vezette be a küzdelmet. Majd Tóth Zsolt következt, duplázott, 5:0, vendégvezetés alakult. Ekkor szerezte a becület gólt Kondoros. A végeredmény: Farkasinszki góljával alakult ki, majd Bögyösi szerezte meg a hetediket.

Jó: Nagy, Osán, Hidvégi, Litauszki

7. Gyomaendrőd VSE 4 3 3 20-14

15.

Megyei I.o. Méhkerék-Gyoma FC 1:0

4. Gyoma FC 6 5 19-11 18.

„... tudom, hogy Megváltóm él,
s végső napon felkelek a földről...” (Jób 19, 25)

Fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva, a hozzátartozók és a Piarista Rend tagjainak nevében tudatjuk, hogy

Vízvári László piarista tanár

2003. szeptember 20-án, életének 84., szerzetességének 60., áldozópapságának 59. évében elhunyt.

Földi maradványait 2003. október 7-én, kedden 13 órakor helyezték örök nyugalomra a Rákoskeresztúri Újköztemetőben. Lelki üdvösségéért az engesztelő szentmise a temetés után 15 óra 30 perckor volt a Duna-parti piarista kápolnában, és Endrődön, október 21-én.

Szegeden született 1919. szeptember 17-én. Gimnáziumi éveit a szegedi piaristáknál töltötte. A Piarista Rendbe lépett 1938. augusztus 27-én. 1940-től 1945-ig teológiát tanult a Rend főiskoláján, egyetemi tanulmányai során biológia-földrajz szakos tanári diplomát szerzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1943. szeptember 12-én tett ünnepélyes fogadalmat, majd 1944. október 18-án szentelték pappá. 1945-től az iskolák államosításáig Debrecenben volt gimnáziumi tanár, majd Endrődön volt segédlelkész.

1950-től 1980-ig a budapesti gimnáziumban tanított. 35 éves tanári működése során két szaktárgyan kívül hosszabb-rövidebb ideig rajzot, művészettörténetet, pszichológiát, gyorsírást, sőt lakatos szakmai ismereteket is tanított. Hét osztályának volt osztályfőnöke. A tanításon kívül még a lelkipásztorkodás és a bábjáték töltötte ki életét. 1959-től haláláig Pesthidegkútra járt misézni.

A bábjáték és a bábok készítése a hobbi túl szenvedélyévé is vált. A debreceni évek alatt hozta létre első bábcsoportját, majd Budapestten 1954-ben többedmagával megalapította az Auróra bábcsoportot, mely később Astra bábegyüttes néven szerepelt.

Ars poeticája volt: „A bábjáték az emberekben élő jelképekre és szimbólumokra épít. Ez indíthatja el a nézők fantáziáját, s így juthatnak el az igazságig és a szeretetig.”

Kert- barátok- nak

Gyümölcsstermesztés kialakulása házánkban - I. rész

A földművelés előtti időszakban az emberek tápláléka részben a vadgyümölcsfák, bokrok terméséből valamint az elejtett állatok húsából állt. Megfigyelték a gyümölcsérés idejét, és akkor megke-resték ezeket a fákat az erdőben. Később ahogyan kezdtek a föld-műveléssel is foglalkozni, a vadgyümölcsfákat nem vágták ki, hanem kezdték ápolni, sőt feltehetőleg a gyümölcs magvakat el-szórták, és ezáltal szaporították.

A gyümölcsstermesztés legrégebbi hazája Ázsia, Kína, és India volt, Dél-Amerikában pedig Mexikó és Peru. Európában Olaszor-szág, Franciaország, és Spanyolország. Hazánkban a gyümölcs gyűjtögetésének kora a második századig tartott. Gyűjtötték a sze-der, kőkény, vadalma, vadvörte, mogyoró vadgesztenye termését. A 2-5. században az őslakók még keresték és szedték az erdei gyü-mölcset, de ugyanakkor az itt tartózkodó rómaiak főleg Dunántú-ron már lerakták a gyümölcsstermesztés alapjait. A népvándorlás

ideje alatt ez nem folytatódott, megakadt. A 6-11. évszázadokban még mindig gyűjtögetéssel szerezték meg az itt lakók a gyümölcs-szükségletüket. Az ezt követő századokban, úgy 11-15-ig a már le-telepedett magyarság a vadgyümölcsfákat, bokrokat kezdték ápolni, időközönként, alkalmanként. A tudatos gyümölcsstermesztés a 15. századtól indult meg. A kevés, meglévő fajtákat bujtással sarjról magvetéssel szaporították. A fiatal csemetéket a rómaiak mintájára négyes, ötös kötésben ültették. A 17-18. században a kastélyok kertjeiben (nyugati államok mintájára) már magas szintű és sok fajtatemesztés folyt.

Tessedik Sámuel evangélikus lelkész (1742-1820) faiskolák lé-tésítését szorgalmazta, mert e nélkül országos gyümölcsstermesztés és nemesebb gyümölcsfa elterjesztése lehetetlen. Elhatározta Szar-vason, hogy saját elképzelése szerint iskolát fog létesíteni, amely 1780-81-ben el is készült, neve: Gyakorlati Gazdasági és Iparisko-la lett. A tanítási ismeretek keretében elméletben és gyakorlatban foglalkoztak a gyümölcsfák telepítésével, ápolásával, sőt cefre lepárlásával is. A gyümölcsfák oltását a felesége végezte a tanu-lókkal együtt. Feljegyzések szerint volt olyan nap, amikor 300 da-rab facsemetét oltottak be. 1805. június 16-án Ófelsége József nádor meglátogatta az intézetet, és a gazdasági kertet. A megelé-gése jeléül az intézet alapítóját és annak családját nemesi rangra emelte. A nemesi oklevelet 1809. február 19-én írta alá Ferenc csá-szár és király.

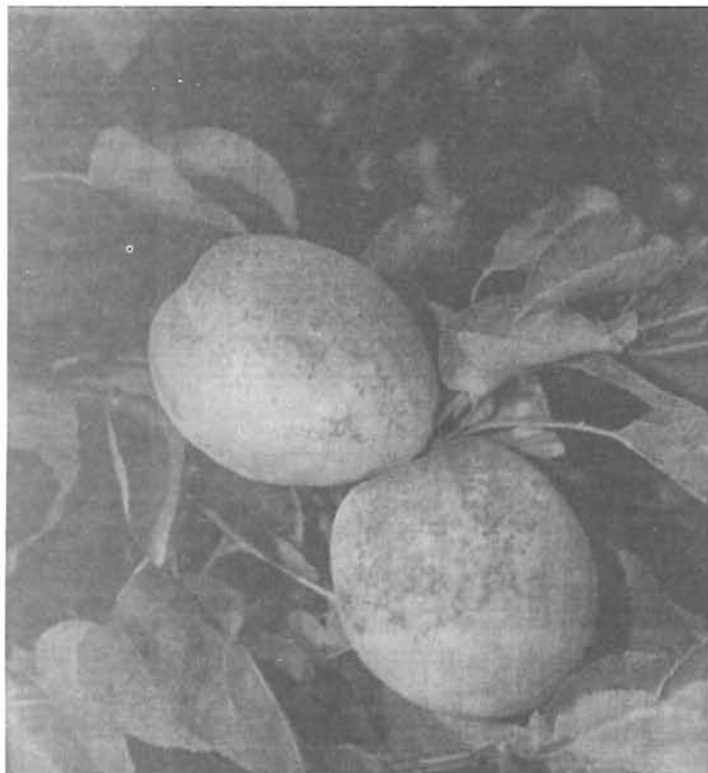
Az 1700-as évek második felében főleg a Dunántúlon nagyki-terjedésű gyümölcsösöket hoztak létre. 1793-ban jelent meg az első gyümölcsstermesztési szakkönyv hazánkban. Ezt követően egyre több szakirányú irodalom íródott.

A 19-ik században meghonosult a magyar kertészeti szaknyelv. Entz Ferenc orvos behatón foglalkozott a gyümölcs kultúrával a „Kertészeti Füzetek”-ben írta le elképzeléseit a fajták szaporításá-ra vonatkozóan. Ő hozta létre az első kertészsképző iskolát. E szá-zad végén Villási Pál tollából készült el az első magyar kertészeti tankönyv. Ugyancsak ekkortájt az alföldön nagyarányú fejlődés kezdődött el, a gyümölcs és szőlőstermesztés területén.

A 20. század elején folyamatosan jelentek meg szakkönyvek, melyek nagyban segítették a szakszerű faiskolák, szelektált gyü-mölcsfajták létrehozását. Az újonnan megnyitott

Kertészeti Tanintézet jól képzett szakembereket nevelt. Ezidőtájt Rudinai Molnár István miniszteri biztos sokat tett a kül-földi tanulmányi utak szervezéséért, továbbá állami faiskolák léte-sítéséért, gyümölcskiállítások, bemutatók rendezéséért, kertésztanítók képzéséért.

Folytatás következik
Hunya Alajos

SEPTEMBER 23-tól október 23-ig Gyoma
belterületén 49 mm csapadék hullott.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

őszi ajánlataim:

- virághagymák
- virágföldek
- hólapátok
- szivattyúk, öntözötömlők, szórófejek
- zománczott tűzhely
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- műtrágyák, vegyszerek, csávázó szerek
- fóliák, takaróponyvák, műanyagárúk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kutya-, macska-, madáreledel
- barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 | 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománcfestékek, ecetek
- VAPOREX fűszárító adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

FB 03 12

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

Fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

X. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2003. december**

Ady Endre * Karácsony
I /
Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

III /
Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Oh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
És a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna

Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság szállna a világra...

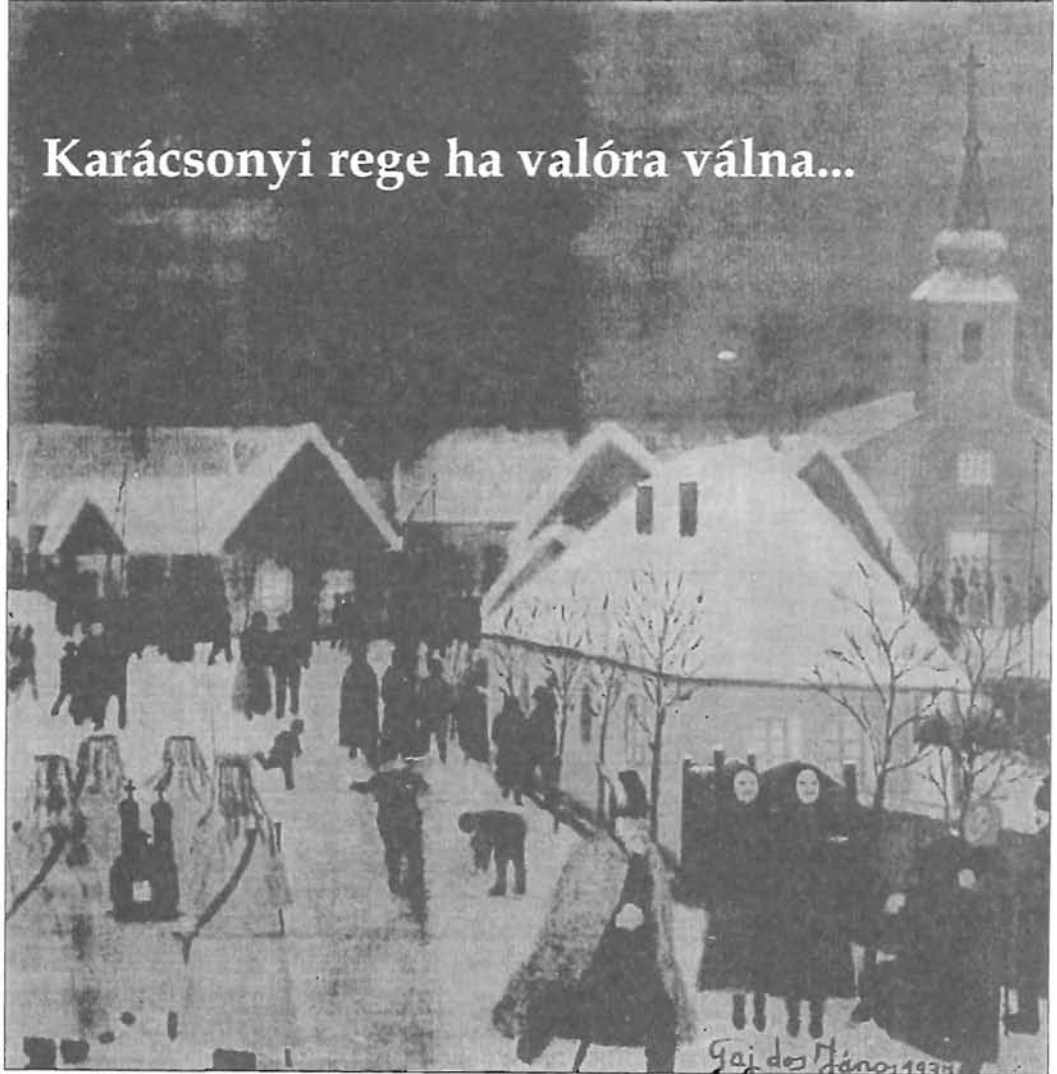
Minden ember
szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II /
Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
- Úgy, mint régen -
Fohászzkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
gaz hittel, gyermekszívvél
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

A Betlehemi Kisded szeretete érintse meg mindnyájunk szívét, lelkét.
Kegyelemteljes Szent Karácsonyi Ünnepeket kívánunk mindezen olvasónknak!

Önnnek joga van tudni...

Hogy miről döntött a Gyomaendrődi önkormányzat Képviselő-testülete november 27-i ülésén

- ✿ Elsőként beiktatásra került az újonnan megválasztott képviselő Rau József, aki 153 szavazattal toronymagasan nyerte a többi 4 indulóval szemben az időközi választást. Rau képviselő úr a Pénzügyi Bizottságba került annak ellenére, hogy szakmai ismerete, és az önkormányzatnál betöltött korábbi munkaköre alapján inkább a Városgazdálkodási és Környezetvédelmi Bizottságban fűdta volna magát legjobban hasznosítani.
- ✿ A polgármester szóbeli tájékoztatásából meg lehetett tudni többek között azt, hogy az idősebb emberek karácsonyi csomagját december 8-15 között fogják házhoz szállítani. Ezúton kívánnak a képviselők és a polgármester jó egészséget és kellemes ünnepeket.
- ✿ A szennyvíz II. és III. ütemének műszaki átadása november 28-án volt, az Alterra készre jelentése alapján.
- ✿ A szeméttelép öngyulladás következtében sajnos meggyulladt, aminek lefojtását a tűzoltók speciális módszerrel, földtakarással végzik el.
- ✿ A közterületek igénybevételeinek díjtételeit átlagban 10%-kal emelte meg a testület.
- ✿ A szociális ellátások díjtételeinek emelése: a Városi Gondozási Központban a tartós bentlakás beköltözési egyszeri hozzájárulása: Egy ágyas szoba teljes komforttal: 1,2 millió forint, egy ágyas szoba közös vizes blokkal: 900 ezer forint, két ágyas vizesblokkal: 600 ezer forint. A támogató szolgálat térítési díja: 100 Ft/óra, szállítási km díj: 50 Ft/km. Az étkeztetés február 1-től: Idősek és fogyatékosok klubjában ebéd: 386 Ft, reggelivel együtt 524 Ft, Idősek otthonában a napi ellátási díj: 1224 Ft/fő 36.720 Ft/hónap, az emelt szintű ellátásban: 1347 Ft/fő, havi díj: 40.410 Ft, a házi segítségnyújtás 290 Ft/óra, az ebéd szállítás térítési díja: 80 Ft/ebéd.
- ✿ Mint ismeretes, a polgármesteri hivatal a pénzforgalmát 2004-től áttette az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezethez. A pénzintézet váltás során felmerült annak lehetősége, hogy a város lakói, akiknek lakossági folyószámláját bármely pénzintézet is vezeti, ha meghatalmazást adnak a pénzintézetnek arra, hogy az önkormány-

zatnak fizetendő helyi adókat és mezőéri járulékot a számlájukról leemelhesse, akkor ezt a fizetési módot is lehet alkalmazni a jövőben.

- ✿ Módosításra került a Liget Fürdő kivitelezési szerződése, melynek alapján az új határidő: november 30-ról 2004. május 31-re változik. Ugyancsak módosításra került a Regionális Hulladéklerakó kivitelezési szerződése, amelynek új határideje 2004. május 31. Mindkét beruházás kivitelezője az Alterra Építőipari Kft.
- ✿ A város önkormányzatának 2004. évi költségvetési koncepciója elkészült, amely még nagyon sok bizonytalanságot tartalmaz, hiszen még nincs az országnak jóváhagyott költségvetése. A koncepcióban kimutatott hiány 235 millió forint. A hiány jelentős hányada a fejlesztési forrásból adódhat, a koncepció ezt nem részletezte. A város idei költségvetésének I-III. negyedévi teljesítése a tervek szerint alakult.
- ✿ 2004. január 1-től megkezdte az önkormányzat az adósságkezelési szolgáltatást. Azoknak a szociálisan hátrányos helyzetű polgároknak a közüzemi díj tartozásának kezeléséről lehet szó, akik 12, illetve 18 hónap alatt vállalják a részletfizetést. TITÁSZ, DÉGAZ, Vízművek számlakövetelése kerülhetnek kezelésre. Az ügyintézés a Városi Családsegítő Központban (Fő u 2), Pál Jánosnénál, T.: 282-560
- ✿ A vitatott földek haszonbérleti szerződéseinek díjtétele: 1 ha alatt 20 kg, 1-5 ha között 22 kg, 5 ha felett: 25 kg búza. Akinek haszonbér tartozása van, azzal nem köthető új szerződés.
- ✿ A Pándy Kálmán Tüdőkórházának Felügyelő Tanácsába Dr. Bánki Gyula tüdőgyógyász szakorvos került jelölésre.
- ✿ Az öregszoelői ivóvíz bekötés rövidesen befejeződik, 122 ingatlan tulajdonos köttete be az egészséges ivóvizet.
- ✿ A mikrohullámú adatátviteli hálózat kiépítésére nyert SAPARD pályázat lehetővé teszi, hogy vállalkozók versenyképes áron és kedvező műszaki feltételekkel juthatnak Internet szolgáltatáshoz. MÉG LEHET PÁLYÁZNI! MIKRO-ADAT néven, december 31-ig.
- ✿ Megtekintették a képviselők a Gyoma főterén elkészült impozáns, Fészek éttermet és panziót, amely a héten megnyitja kapuját a helyi és ide látogató érdeklődőknek és vendégeknek.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

A Mikulás Nagykövete Békés megyében, a Szent Gellért Iskolában

November 26-án nagy öröme volt a gyerekeknek, mert találkozhattak a Finnországi Mikulás Nagykövetevel, akit Kovács Ist-

vánnak hívnak. Néhány évvel ezelőtt 3655 kilométert végigfutott, hogy találkozhasson a gyerekek jötevőjével.

Elhozta magával „Mikulás apót” is. A program futással kezdődött: a Nagykövettel az élen egy kört kellett futni az iskola körül. Utána egy fenyőfát kapott ajándékba az iskola és ezt ünnepélyesen elültették a gyerekek. Az új tornateremben folytatódott a program, ahol egy videó filmet néztek meg a diákok a finnországi mikulásról: arról, hogy hol él, mit csinál és naponta mennyi vendéget fogad.

Nagy volt a boldogság, mert mindenki kapott még szaloncukrot is. Vidáman telt el a délelőtt, szeretetteljes légkörben.

Az utazást támogatja a Gyermekétkeztetési Alapítvány.

Köszönjük Kovács Istvánnak, hogy elhozta ezt a lehetőséget Békés megyébe, ezen belül is a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskolába.

Ne hagyjuk kialudni a lángot!

Ugye, Ön is emlékszik Andersen szívszorító történetére a kis gyufaárus lányról?

Sok gyermek ma is hiába álmodozik arról, hogy jóllakhasson a szeretet ünnepén.

Hogy a téli szünetre ennalvalót küldhessünk a ma gyufaárus kislányainak, keresse csekkjeinket a postán!

A Mikulás nagykövete segít a gyermekeken

Gyermekétkeztetési Alapítvány

Továbbá kisorsoltak 18 gyermeknevet, akik görögországi apartmant nyertek.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Újja alakult a KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT BÉKÉS MEGYEI SZERVEZETE november 16-án Békéscsabán. Elnöke lett: Gedeon Éva Gyuláról. A Megyei Elnökség tagjai: Nyerges János, Dr. Péter Sándor, Szbellédi Zoltán, Neibort László, Vaszkó András, az Országos Elnökség küldötte: Császárné Gyuricza Éva. Az Országos Választmány tagjai: Bánhunyadi Róbert, Czirik Sándor, Juhos József, Dr. Palya József, Sándor-Keresté Ferenc, Szbellédi Zoltán, Vaszkó András.

Megalakult a FIDESZ POLGÁRI SZÖVETSÉG Békés Megyei Nyugdíjas tagozata, november 14-én Békéscsabán. Az alakuló ülésen részt vett Domokos László országgyűlési képviselőnk, a Fidesz megyei elnöke, és Aszódi Pál, a tagozat országos elnöke. A megyei nyugdíjas tagozat székhelyül Gyomaendrődöt választották.

A tagozat megyei elnöke: Császárné Gyuricza Éva, Gyomaendrőd, alelnöke: Gajdács János Gerendás község polgármestere. Elnökségi tagok: Kovács János Szabadkigyósról, Zsuzsa Erzsébet Telekgerendásról. A Nyugdíjasok Országos Tanácsának küldöttei: Gardi Lajosné Gyomaendrődről, Dorotiné Kozma Piroška Gyuláról

Tisztségújítás a Gyomaendrődi Kereszténydemokrata Néppártban. A gyomaendrődi kereszténydemokraták nagy többsége tízéves tagságuk kényszerű szüneteltetése után (mint ismeretes a tagság 1997-ben egy emberként kilépett a KDNP-ből) a Legfelsőbb Bírósági határozat értelmében újra taggá lettek.

A helyi elnök, Vaszkó András ugyancsak tízéves elnökségét 97-2003 év közötti időszakban kényszerűségből megszakította, és most az újja alakulás során úgy döntött, hogy átadja a tisztséget a fiatalabb generációnak. Így lett az elnök Ungvölgyi János, és a titkár Császárné Gyuricza Éva. A tagság örökös tiszteletbeli elnökévé választotta Vaszkó Andrást. A pénztárosi teendőket Szabó Zoltánné látja el. Az elnökség tagjai: Dr. Palya József, Sóczó Géza és ifj. Várjú László. A Megyei Választmány tagjai: Neubort László és Vaszkó András.

Szarvason november 13-tól 3 napos országos konferencia volt a Kultúra Környezet Művelődés címmel. A rendezvény védnökei: Dr. Hiller István és Persányi Miklós miniszterek voltak. A konferencia résztvevőit köszöntötte Babák Mihály polgármester és Varga Zoltán a Békés Megyei Képviselő-testület elnöke.

JUHÁSZ SÁNDOR szobrászművész munkáiból nyílt kiállítás az OVI-GALÉRIÁBAN, a gyomaendrődi Kossuth úti Óvodában, november 13-án A kiállítást Cs. Nagy Lajos rendezte nyitotta meg. Közreműködött: Oláh Gizella és B. Molnár Albert. A kiállítás december 19-ig látató, hétköznapokon 8-17 óráig. A megnyitón jelen volt a 94 éves mester is, akinek a nagy számú érdeklődők tisztelettel és szeretettel gratuláltak.

A Selyem úti Óvoda Nevelőtestülete és Szülői Munkaközössége november 22-én rendezte meg a már hagyományos nagyszerű „OVIVACSORÁT”, a Bowling Treff Étteremben. A rendezvény célja, hogy a tombola bevételből az óvoda udvari játékeit bővítsék, és csoportszobai játékokat vásárolhassanak.

Hornok Imre gyomaendrődi festő műveiből nyílt kiállítás a Katona József Művelődési házban, november 11.-én. A kiállításon látható volt még Barta Mónika helyi festőnövendék munkája is. A kiállítást Fehér József újságíró nyitotta meg.

Ezen a tárlaton két igen tehetséges művész – egyikük első kiállítóként - mutatta meg képein keresztül a világot. A kiállítók közös gondolata: „Szeretnénk azt hinni, hogy majd évek múltán változni fog a világ – az embereknek több ideje marad az emberi élet szépségeinek megta-pasztálására...

Újra megjelent, reprint kiadásban a VITÉZEK ALBUMA című kiadvány, amelyben több mint 12 ezer vitéz adatai, és több mint 5000 vitézi arcképgyűjteménye látható és olvasható. A könyv megrendelhető: Pytheas Könyvesbolt 1221 Budapest Ady Endre út 71, t/fax: 424-7822, A kiadvány ára: 15ezer forint utánvétellel + a postaköltség.

Domokos László országgyűlési képviselőnk postájából: Részletek Domokos László 2003. 10. 29-i parlamenti felszólalásából.

Az oktatási intézményeket érintő költségvetés-tervezetről szóló beszédeből:

„Az MSZP propagandagépezete azt üvöltötte, alig egy évvel ezelőtt: Több pénzt az önkormányzatoknak! Nézzük, mit jelent ez a valóságban, 2004. sivar jövőbeli költségvetésének évében Magyarországon: leépített, elbocsátást. A felszólalásomban egy iskolaigazgató szemüvegén keresztül igyekszem szemlélni a 2004. évi költségvetést.... Sajnos az MSZP-SZDSZ Kormány a bölcsödétől az általános iskoláig, a középiskolától az egyetemig mindenhol elvesz. ...Az alapfokú oktatás területén 5,33 százalékkal, a középfokú oktatás területén 2,98 százalékkal csökkenti a forrásokat, hogy a kisebbségi és nemzeti oktatást végző intézményekhez kapcsolódó normatíváról már ne is beszéljek. A jövő évi költségvetés az oktatásra 18,4 milliárd forinttal kevesebb forrást ad annál, mint amennyi a szinten tartáshoz szükséges – ez az Állami Számvevőszék megállapítása is. Ráadásul a miniszterelnök úr szavával fordítottan arányosan változik – változott a gáz ára. Vagyis emelkedik: minél jobban ígéri Medgyessy Péter hogy nem lesz gázáremelés, annál jobban emelkedik a gáz ára. És ezt ki kell fizetni, nem úgy, mint az agráriumban a szövetkezeteknek, vagy a BKV adósságait, vagy éppen a Malév tartozásait. Az iskoláknak kevesebb pénzből kell tehát magasabb gázszámlát, villanyszámlát valamint víz és csatornaszámlát is kifizetnie. ...a kormány nem adott garanciát a 6%-os béremelésre sem, amelyet ugyan bejelentett, de az önkormányzatok helyett tette ezt, hiszen nekik kell majd erről gondoskodniuk, hiszen semmiféle garancia nincs erről.

Szociális Munkások Világnapján Köszöntő

„Tisztelt Szociális Munkások!

Hölgyeim és Uram!

Szerte a világon november 12-én ünneplik a Szociális Munkások Világnapját. Talán sokan nem is tudják, hogy milyen rendkívüli munkát végeznek ők nap mint nap embertársaik érdekében.

Az ünnep alkalmából tisztelettel fordulnak a szociális munkások felé, aki ha kell emeléssel, odaadással és szeretettel tevékenykednek a rászoruló és elesettek megsegítéséért.

Mindannyian átérezzük ennek a felelősségteljes munkának a fontosságát és úgy gondolom, csak elismeréssel lehet szólni a szociális és gyermekvédelmi területen dolgozó munkájáról.

Méltó gondoskodást azonban csak akkor lehet biztosítani, ha magas színvonalú szociális intézményeket működtetünk, amelyek a családból kiszoruló számára akár a valódi otthon is pótolni tudják. A megérdemelt pihenés éveiben ugyanis az idős embereknek is meg kell kapniuk mindazt az anyagi és erkölcsi támogatást, amellyel életük alkonyán örömteli életet élhetnek. Köszönöm Önöknek, akik hivatásként gyakorolják munkájukat, hogy szebbé, jobbá és teljessé teszik időseink napjait.

Tisztelt Szociális Munkások!

Köszönettel tartozunk Önöknek kiemelkedő tevékenységükért, hiszen önök azok, akik több munkában hétvégeken és ünnepnapokon is hivatásudattal végzik mindennapi munkájukat. Önök azok, akik ha kell együttérzéssel és türelemmel szolgálnak azért -sokszor alacsony fizetés mellett- , hogy pótolják a hiányzó családot.

Engedjék meg, hogy a következő néhány sorral tisztelettel köszöntsem Önöket!

„A szívvel, lélekkel végzett örömteli munka meghálálja a gondoskodást.”

Kívánok Önöknek emberi jószágot, meleg szívű együttérzést, felelős munkájukhoz pedig további sikereket!

Tisztelettel:

Domokos László országgyűlési képviselő

KARÁCSONYI GYERTYAGYÚJTÁS

A gyomaendrődi kereszténydemokraták december 13-án tartják hagyományos karácsonyi ünnepségüket. Az endrődi Művelődési Házban, este 5 órakor kezdődik az ünnepség, amit vacsora és utána baráti beszélgetés, nótázás követ. Várjuk tagjainkat, szimpatizánsainkat, és mindazokat, akikkel együtt voltunk a pázmándi szüreten. Meghívtuk és elfogadta meghívásunkat, és velünk ünnepel Buckó Imre, aki Pázmádon volt a vendéglátónk.

Az Endrődi Tájházban november 15-én igen nagy számú érdeklődő hallgatta meg Dr. Dénes Zoltán néprajzkutató előadását, melynek címe: „Ünnep néprajza” volt.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

VÍZVÁRI LÁSZLÓ

piarista
tanár

Szegeden született 1919. szeptember 17-én idősebb apa és fiatalabb anya gyermekeként.

Iskoláit itt végezte; a gimnáziumot a piaristáknál. Kedves tanárai, főként Weiner Ferenc és Révai József szép példájának hatására lépett a Kegyesitanítórendbe 1938-ban. Teológiai és egyetemi tanulmányainak (biológia-földrajz szak) elvégzése után 1943-ban ünnepélyes fogadalmat tett, 1944 októberében szentelték pappá.

Budapest ostromakor a Szent János Kórházban teljesített nehéz szolgálatot.

1945 szeptemberében kezdte el a tanítást Debrecenben, közvetlenül a háború után, súlyos körülmények között. Értékes munkát végzett a cserkészletben, bábcsoportjával részt vett a párizsi jambore-en.

1948. és 1951. között, az államosítás és a vallásüldözés idején Békésmegyében, Endrődön volt káplán. Bábjátékok rendezett itt is, kifestette a háborúban megrongált templomtornyok díszítéseit – máig élő emléket hagyva ezzel maga után. 1951-től nyugdíjazásáig a budapesti Piarista Gimnáziumban tanított, egyre inkább küzdve gyermekségétől fogva meglévő szívpanaszai-val, amelyek végül a halálát is okozták.

Tanári munkájában különlegesen érvényesült gyakorlati, az élet és a művészet érdekességei iránt érdeklődő beállítottsága; sokat és szívesen mesélt tanítványainak. Hét osztályt vitt el az érettségire, ezt mindig szívesen emlegette. Emellett a bábjátékok is tovább művelte az évek során, előbb az Auróra, majd az Astra bábegyüttesben; teljesítménye ezen a téren itthon, majd egyre inkább külföldön is elismertté vált. A bábózást a maga számára papi-piarista feladatnak tekintette, a szeretet, és

az igazság hirdetésének. Ars poeticája, témaválasztásai is ezt tükrözték.

Kitartása, hűsége papi tevékenységéhez is kitűnt: 42 évig végzett kisegítő lelkipásztorkodást Hidegkúton.

Finom, érzékeny lelkülete, udvariassága a rendi életben kedves jelenséggé tette. Másról rosszat nem mondott. Bár megszenvedte az élet keménységeit, mindvégig megmaradt jóindulatú, figyelmes, barátságos embernek és rendtársnak

Halála – kora és betegsége ellenére is – hirtelen jött. Temetésekor is kitűnt, milyen sokan szerették és tisztelték.

2003. október 7-én vettünk tőle búcsút, ugyanakkor ajánlottuk lelkét rekviemben Teremtőjének és Megváltójának szentelésének helyén a régi – új Piarista Kápolnában a Duna-parton.

Sóczó Ferenc

PROKOP PÉTER

A Kalocsa-Kecskeméti Érsekség tudatja, hogy Prokop Péter főegyházmegyei áldozópap, festőművész életének 85., áldozópapságának 62. évében 2003. november 11-én elhunyt. Temetése november 24-én volt a kalocsai temető Papi Kriptájában.

Prokop Péter 1919. január 10-én született Kalocsán és itt szentelték pappá 1942. március 22-én.

Lelkipásztori szolgálatát káplánként kezdte meg Dunapatajon, majd ugyanezen beosztásban működött

1944-től Kecelen. 1945-től misézőként és gyóntatóként végzte a rábízottak lelki gondozását Budapesten a XI. kerületi Pálos Kolostorban. 1946-tól nevelői szolgálatot végzett Budapesten a Szűz Mária Társasága fenntartásában működő VI. kerületi Vörösmarty utcai fiúintézetben. 1949-től káplánként folytatta áldásos tevékenységét Mélykúton, majd Felsőszentivánon 1954-től. 1956-ban kápláni ki nevezést kapott Kiskőrösre, ahol 1957. január 7-éig látta el feladatait. Életének további részét Rómában töltötte, ahol a Szent István Házban gondoskodott az ott tevékenykedő nővérek lelkipásztori ellátásáról.

Életét a szent szolgálaton túl a festészetnek szentelte. Nagy tehetségű művészként tartották számon, aki budapesti szolgálata alatt tanulmányait a Képzőművészeti Akadémián kezdte meg és Rómában fejezte be. Még Olaszországba történő távozása előtt számos páratlan alkotást készített és hagyott az utókorra. A római évek alatt egyedülállóan gazdag életművet hozott létre, melynek darabjait az évek során több jelentős kiállításon is bemutathatta. Témáiban az élet teljességét felölelő mintegy 8000 képe hazája egész területén ismertté tette az alkotót. Még az örök Városban kezdett el foglalkozni a művészetek egy másik ágával, az írással. Számos könyve jelent meg, először Olaszországban, majd Magyarországon.

1999-ben tért vissza hazájába, és Csepelen telepedett le a Szent József Otthonban. Itt élt és alkotott haláláig. Olaszországban és Magyarországon több helyen állandó kiállítás őrizi az elhunyt emlékét.

1996. szeptember 24-én személyesen is járt Gyomaendrődön, a Szent Gellért Katolikus Iskolának ajándékozta 35 képét. Az állandó tárlatot ő nyitotta meg.

Iskolánk tanulói a decemberi diákmisét ajánlották érte.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1813. Bíró: Kalmár Mihály

1814. Alt Sándor kántorseged, mint leány-tanító alkalmaztatván, a tanfelügyelő sürgeti, hogy oklevelet szerezzen. Fizetése: a helység pénztárából 10 fr 3 köb. búza örölve, 3 k árpa, és a kántornak 1803-ban a leányok tanításiért asszignált 20 fr.

Gróf Stockhammer Ferenc özvegye nevében Bujanovics urad. Plenipotentiarius engedélyt ad a plébánosnak egy kettős (száraz) malomnak felállítására a templom javára. 1846-ban megengedi, hogy a régi templom anyagából nyert 1654 forint e célra fordíttassék.

1815. októberben Zsitvai elmegy, helyébe jó Radimeczki András.

Bíró: Timár m. János.

1816. júniusban Molnár mpeterdi plébános, helyébe Zsitnyánszky újra káplán. Június 20. Gr. Csáky László fölsz. püspök, nagyprépost és ápt. Helynök Canon. vizitációt tart. Az ekkori állapotok:

A templomban 5 harang: 18 mázsa 70 fontos, 8,08 mázsás, 4 mázsás, 1,38 mázsás, 48 fontos. Ereklje semmi, búcsú semmi. Jövedelme: a község 2 szárazmalmának szombati bevétele, mintegy 230 fr.

a Harruckker-féle 500 frt 6 %-nak 2/3 része 20 f

a Vida-féle 500 f 6 % kamata 30 f

Persely, harangozás és adakozás, mintegy 325 f

605 f

Minden haranggal egyszeri húzás 40 kr – hárommal – 20 – kettővel 10 kr. A perselyből csak a templom kap.

Temető kettő, az egyik (a szarvasvégi) ez évben nagyobbítottatott in infinitum.

Nepomuki Szent János szobrát Berta tanító készíttette és tartja fenn.

Kereszt 4: a templom előtt, melyet a község emelt és tart fenn – kondorosi úton 35 forint alappal – ugyanezen úton a Sóshalmon, alap nélkül, de a felállító halászok gondozzák, - a nagyutca végén, a gyomai úton állította és fenntartja a község. A temetői két keresztnek 30-31 forint alapja van.

Vasár- és ünnepnapon a 8, télen 9-kor törtéző első harangozás alkalmával csendes mise. 9 vagy 10-kor énekes mise, utána prédikációval, melyet a plébános a két káplánnal felváltva tart. Húsvétból Szent-Mihályig du. 2 órakor katekézis. Szombaton délután csak létánia.

Paplakban: 6 szoba, 3 a plébánosé, 2 a káplánoké, 1 a cselédségé.

A plébános javadalma:

A szántóföld (ugarok) a kondorosi út mellett egy dűlőben 20, a másikban is 20 úrbéri hold = 40 hold

Ex agris tugurialibus vulgo tanya 50 hold

Rét a fentiek közelében 55 hold

Bánom-kert 1 hold

146 hold

összesen 2 " sessio, melyeket a plébános maga művel. Ezekből jövedelem sessiója után 25 fr, tehát összesen 62 f 30

Párber címen az 1804. nov. 1-én kötött szerződés szerint készpénzül kap 800 fr

Természetben:

32 pozs. mérő (2 véka) tisztabúza, á: 1 fr 32 fr

32 pozs. mérő (2 véka) zabá: 30 kr 16 fr

32 pozs. mérő (2 véka) árpa: 30 kr 16 fr

24 öl tűzifa: 2 " fr 60 fr

12 akó ó-borá: 5 fr 60 fr

Szenabehordás, 48 pozs. mérő búza megörlelése 12 fr

Stólaválság fejében ugyanazon szerződés szerint 200 fr

Alapítványok és misék után 41 fr 39

A földesúrtól ab antiquo, titulo subsidii 50 fr

O s s z e g 1.350 fr 9 kr

Ebből megye 2 káplántartás és készpénzfizetés 60 frt-jával 120 frt.

A káplánok jövedelme:

A plébánostól fejenként kapnak 60 = 120 fr

A községtől fejenként 40 = 80 fr

200 fr

Tanító (fiú-tanító) fizetése: 300 frt, 12 pozs. mérő búza, 12 öl fa = 342 fr és 5/8 sessio föld.

Kántor (egyszeres mint leány-tanító)-é: 18 hold tanya, 11 " hold rét = 12 fr 30 kr, készpénz 150 frt, 10 pozs. mérő búza, 12 öl fa, stóla 61 fr, összesen: 263 fr 30 kr.

Harangozó fizetése: 9 hold tanya, 6 hold rét, 1 " hold kert = 6 f 15 kr – készpénz 60 fr – 26 pozs. mérő búza, 4 öl fa, harangozásért 48 fr, összesen: 150 fr 15.

Megjegyzendő: a földet a tanítók és harangozó legújabbban kapták. Értéke ennek akkor szép kevés volt!

Lelkek száma: confessionis capaces 3.260, incapaces 1.303, összesen: 4.563.

Linqua praevallet Hungarica.

Fentebbi plébánosi fizetést a község Csák személyére 1815. november 1-től javította. A készpénzfizetés lett 1.500 forint váltócéduában. Deputátum 24-24 köb. búza, árpa, zab, 24 öl singfa, 24 akó hegyi ó-bor, 1 mázsa faggyú. A két ugar szántása, boronálása.

Csák alatt minden évben történtek a templomra végrendeleti hagyományozások – Mikó Mátyásné, Fekete Katalin: 200 fr, két lobogóra, „s ami pénzem még maradni fog, az mind szemimise mondásokra és a templom szükségére fordíttasson.” Bacsa János 10, Pintér András 50, Erdélyi Mihály 100, Herényi Tamásné 15, Giricz György 10, Szilágyi János 50, Farkas Pál 40, Knap Mátyás 200, Paróczai György 100, Giricz István 30, Szujó András 25, Hanyecz György 50, Sulykó Ilona 20, Szedlák András 100, Grónás Tamás 100, Szilágyi Jánosné 10, ör. Timár Gergely 150, ör. Varga Jakab 100, Giricz György 10, Vrana Mihály 5 akó bor, Czikkely Ferenc 50, Mészáros Mihály 40, Gellai Imre 10, Salamon Jánosné 25, Hornok Mátyás 50 frtot. Öreg Timárné, Liziczai Anna adott 500 frt-ot.

Ez évben - 1816-ban - templompénztári maradvány a kapitálisokon kívül 942 forint. Szombati malomjövdelem 442 fr 30 kr.

Augusztusban Csák Ferenc kanonok kinevezetik. – Az első plébános, aki nem itt hal meg!

KRICSFALUSY FERENC

1816. október – 1825. november

1816. Patrona: M Terézia Hartig comitissa, Stockhammer Ferenc gróf özvegye.

1817. Radineczky káplán protokollistának megy. Ide jött Szedelényi József, de ez még ez évben margittai plébános lesz s helyébe jön Harcsarik György. Bíró: Vaszkó István.

A fizetésjavítás Kricsfalusynak is megadott.

Fekete Ferenc harangozó, gorombasága és zsarolása miatt elmozdítottatván, Búr Péter szabó következett helyébe. Fizetése: 60 fr, 8 köb. örölt búza, 4 köb. árpa, 3 öl fa. Aldozáshoz: 1 köb. búza, 1 öl fa, 1 tanya és ugarbeli szántó és bánomkerti föld.

Szeptember óta nemes Skultéty József a kántor. Fizetése: 200 fr, 5-5 köb. búza és árpa, 6 öl fa, 2/4 szántó, ugarok és kaszálók, bánomkerti veteményes 29 " hold. – Mivel nagy temetési stólákat szed és kistemetésen ritkán jelen meg, az előljáróság megszabja a temetési illetékét: kistemetésért 1, nagyért 2 fr, a búcsúztató minden verse 20 kr. s 24 versnél többől állni nem szabad. Jelen kell lenni minden temetésen.

Alt Sándor kántorseged és leánytanítónak is ez évben javítva lón a fizetése következőre: 60 forint, 4 köböl búza, 5 köb. árpa, 2 öl fa, 1 kocsi fűtő.

Az 1803. óta a fiú- és leányiskolák fűtésére a tanítóknak adott 6-6 öl fát a község e címen nem adja, illetőleg a panaszkok megszüntetése végett a fűtést maga fogja teljesíteni. „Mivel most már a professzor és kántoroknak szántó földjeik vannak, amiből téli fűtőt is nyerhetnek, az eddig téli fűtőre kiadott 6-6 öl fa egész évi, tehát nyári tüzelő címén fog nekik kijárni, ti. novemberben 4, májusban 2 öl.

A templomnak előzőleg engedélyezett kettős szárazmalmal az évben épült fel 5.468 f 57 kr. költséggel, mely így alakult össze: a régi templom anyagának ára: 1.654 f, egyéb ajándékozott anyag ára: 643 fr – a templomtól kölcsön: 1.485 fr – Kalmár Mihálytól kölcsön: 2.000 fr.

Templom hagyatékok: Hunya Mária 100, Timár János 50, Csohmák János öz. 10 fr.

A communitasnak 1 heverő kis harangja lévén, ezt a kiskondorosi csárda mellé helyezték Ave Maria harangozására.

1818. Harcsarik szeminárium tanár, Zsitnyánszki kárászbeli plébános lesz. Jönnek: Visnyei István és Lengyel Antal. A lemondott Skultéty helyett Endre Imre lett kántor, leánytanítóság nélkül. Leánytanítónak maradt az eddigi kántorseged, Alt Sándor.

Május 17-én, Szentháromság vasárnapján ünnepelte a község fennállása 100. évfordulóját, mely Szakálos András 116, Alekszi Márton 97, Pelyva András és más öregek emlékezete után állapítottat meg. De perze hibásan, mint a 4. lapon látható kétségtelen történeti adatok tanúsítják. A hálaadó Isteniszteletet tartotta Kovács Miklós, váradi kanonok és gáborjáni c. apát, a szónoklatot Fekete Ferenc, törökszentmiklósi tb. kanonok-plébános. Ezt követte a plébánián és a községházánál több mint 100 személy megvendégeltetése. Jelen voltak: Vidovich György kir. tanács I. alispán, B. Rudnyánszky Sándor v. notarius, Stummer János fő, Szombathelyi József vice-, Bogdy József tisz. viceszolgyabírák, Thorma Ferenc táblabíró, Lengyel Márton vfiscalis, Lehóczki Lajos esküdt, Csepcsányi Tamás uradalmi plenipotentiarius, Vámosi István szarvasi, Salacz Antal békési uraságtiszt, Thimár István gyomai ingenieur, Grócz Gábor szarvasi ispán, a szarvasi, öcsödi, szentandrási, túri, gyomai, berényi, békési és csabai helységek deputátusai, főtisztelendő Varjú Victorinus úr, „a cs. K. Hadi seregek főpapja, mint hazafi, kedves szülőföldjének a jeles napját Budáról való lejövetével, „drága jelenlétével nagyított”, valamint a számos főtisztelendő papság.

Endrőd ekkor állott 654 házból, lakott 4.873 lélek, akik közül 110 görög hitű. Uraság: Gróf Stockhammer Ferencné, akinek kegyes szárnyai alatt minden úri és királyi beneficiumokat a helység árendába bírt.

Bíró: Vaszkó István, törvénybíró: Iványi Pál, Notarius Salacz József.

Minden szerdáca piacot kértek az uraságtól. Csepcsányi csütörtöki napra engedélyezte.

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. szerda: Xavéri Szent Ferenc áldozópap
 4. csütörtök: Damaszkuszi Szent János áldozópap
 6. szombat: Szent Miklós püspök
 7. vasárnap: Advent 2. vasárnapja
 8. hétfő: Szeplőtelen Fogantatás ünnepe
 11. csütörtök: Szent I. Damazusz pápa
 13. szombat: Szent Lúcia szűz, vértanú
 14. vasárnap: Advent 3. vasárnapja
 21. vasárnap: Advent 4. vasárnapja
 25. csütörtök: Karácsony, Urunk születése
 26. péntek: Karácsony, Szent István első vértanú
 27. szombat: Szent János apostol, evangélista
 28. vasárnap: Szentcsalád vasárnapja
 31. szerda: Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus hit elemei (25.)

Imádságok (6.)

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

20. Jézus Szíve ígéretei

A Jézus Szent Szíve tisztelőinek tett tizenkét ígéret, amelyeket Krisztus magán-kinyilatkoztatásban közölt Alacoque Szent Margittal 1675-ben:

1. Megadom nekik mindazokat a kegyelmeket, amelyekre állapotuk szerint szükségük van.
2. Családjukban békeséget szerzek.
3. Megvigasztalom őket szenvedéseikben.
4. Biztos menedékük leszek életükben, de főleg haláluk óráján.
5. Minden vállalkozásukat megáldom.
6. A bűnösök Szívemben az irgalom forrására és végtelen óceánjára találnak.
7. A lanyha lelkek buzgókká válnak.
8. A buzgó lelkek még nagyobb tökéletességre emelkednek.
9. Megáldom a házakat, amelyekben Szent Szívem képét kifüggesztik és tisztelik.
10. A papoknak olyan erőt adok, hogy a legmegrögzöttebb bűnösöket is megtérítik.
11. Akik ezt az ájtatosságot terjesztik, azok nevét Szívembe írom és onnan soha ki nem törölöm.
12. Akik kilenc egymás után következő hónap első péntekjén megáldoznak, azoknak megadom a végső bűnbánat kegyelmét.

21. Mindennapi imádság Jézus Szívéhez

Jézus Szentséges Szíve, a mai napon Tebened, a Te kegyelmedben akarok élni, benne megmaradni, akármilyen történi is. Tarts távol a bűntől, és erősítsd akaratomat, hogy ügyelni tudjak érzekeimre, képzeletemre és szívemre. Segíts, hogy megszabaduljak bűnre vezető hibáimtól. Kérlek, add meg ezt nekem a Szeplőtelen Szüzanya által.

22. Imádság feszület előtt

Íme jóságos, édes Jézusom, térdre borulok szent színed előtt, és lelkem egész buzgóságával kérlek és könyörgök hozzád, kegyeskedjél szívembe önteni a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim fölött igaz bánatot és azok jóvátételére elszánt, erős akaratot. Megillető-

déssel és szívbeli fájdalommal veszem fontolórra öt szent sebedet és elmélkedem fölöttük, szemem előtt tartva, amit már Dávid próféta mondott rólad, jóságos Jézus: „Átlyukasztották kezemet és lábamat, megszállták minden csontomat.”

23. Anima Christi

Krisztus lelke, szentelj meg engem!
 Krisztus teste, üdvözíts engem!
 Krisztus vére, ihless meg engem!
 Krisztus oldalából kifolyt víz, tisztíts meg engem!
 Krisztus szenvedése, erősíts meg engem!
 Jóságos Jézus, hallgass meg engem!
 Szent sebidbe rejts el engem!
 Elválni Tőled ne engedj soha engem!
 A gonosz ellenségtől oltalmaz meg engem!
 Halálom óráján hívj Magadhoz engem!
 Színed elé hadd járuljak,
 Szenteiddel hadd áldjalak,
 Országodban mindörökké. Amen.

24. Jézus, az élet kenyere

Mennyei Atyánk,
 Magadnak teremtetted minket,
 És nyugtalan a szívünk, amíg benned meg nem nyugszik.
 Elégítsd ki vágyunkat Jézus, az élet kenyere által,
 Hogy meglássuk magunk is,
 Mennyire csak egyedül ő tudja az emberi éhséget csillapítani.
 Szentlelked erejével
 Vezess minket a mennyei asztalhoz,
 Hogy ott dicsőséged látványában gyönyörködjünk
 Örökkön-örökké. Amen.

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate hajnali mise. December 24-én (szerdán) - Szenteste - éjfél mise, előtte a gyerekek karácsonyi játékot adnak elő. Karácsony mindkét napján és újévkor délelőtt 10-kor, és este 5-kor.
 Év végi hálaadás december 31-én, szerdán este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
 december 14-én, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. December 24-én - Szenteste - 5-kor tartjuk az éjfél misét. Előtte gyerekek pástorjátéka. Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor.
 Év végi hálaadás december 31-én, délután 3-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor adventi mise, szombaton 15 órakor vasárnapi előesti mise. December 24-én szerdán reggel nincs, éjfélkor mise a hittanosok pástorjátékával. Karácsony mindkét napján és újévkor de. 10-kor. December 31-én év végi hálaadás este 5-kor.

Azokban a napokban történt, hogy Augustus császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt.

Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják.

József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyesével, Máriaval együtt, aki áldott állapotban volt. Ott-törtőzködésük alatt elérkezett a szülés ideje.

Mária megszülette elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.

Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. De az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek.

Ma megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. Ez lesz a jel: Találtak egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket.”

Hirtelen mennyei seregek sokasága vette körül az angyalt, és dicsőítette az Istent ezekkel a szavakkal:

„Dicsőség a magasságban Istennek és békeség a földön a jóakarát embereinek!”

Mihelyt az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: „Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált beszédét, amit az Úr tudunkra adott!” Gyorsan útra keltek, és megtalálták Móriát, Józsefet és a jászolban fekvő gyermeket. Miután látták, az ezen gyerekekről nekik mondottak alapján ismerték fel.

Aki csak hallotta, csodálkozott a pásztorok beszédén.

Mária meg mind emlékezetébe véste szavait és szívében egyeztette.

Letette a templom kulcsait

November 1-jén, tizenegy év szolgálat után egészségügyi okok miatt lemondott Hegedűs Imréné, Jusztika néni a hunyai sekrestyési munkáról. Két hét elteltével újból elbeszélgettem vele.

Plébános: Kedves Jusztika Néni! Ma 16 napja, hogy letette a hunyai templom kulcsait, és lemondott a sekrestyési munkaköréről. Hogy érzi magát?

Hegedűsné: Most már hál' Istennek, jól érzem magam. Akkor nagyon megijedtem. Úgy mentem el kezelésre, hogy majd segít rajtam.. és nem segített, ha-

nem rosszabbul lettem. Hál' Istennek, aztóta már javulatok, sokkal könnyebben vagyok, mint két héttel ezelőtt.

Plébános: November 1-én, 11 év után miért tette le a kulcsot, a munkát?

Hegedűsné: Beteg lettem. Félttem attól, hogy nem bírom, félttem a téltől. Ha az esti misék nem olyan későn volnának, legalább a téli időszakban, akkor még talán-talán bátrabb volnék.. de ezek az esték, amikor haza kell menni a sötétben. Már nagyon nehéz a számomra.

Plébános: Az az öt óra nincs olyan későn, csak a nap megy le hamar...

Hegedűsné: Ebben igaza van plébános úrnak, hogy a nap megy le hamar. Sajnos, sötétben kell hazamenni, és nem olyan közel lakok a templomhoz.

Plébános: Ha visszatekint az elmúlt tizenegy évre, mire emlékszik szívesen, mi volt a legszebb?

Hegedűsné: Mi is volt a legkedvesebb élményem? Hát azt lehet mondani, hogy minden egyes nap kedves élmény volt. Nagyon, de nagyon szerettem itt dolgozni. És azon a héten, amikor a lemondásom elgondoltam, egész héten csak sirtam. És amikor az utolsó mise volt, az nekem olyan fájós volt. Nagyon nehezen tudtam itt hagyni. Nagyon szerettem itt dolgozni. Nekem itt minden szép volt. Különösen is a gyerekek, a ministránsok. Minden alkalommal itt voltak, és igyekeztem a kedvükbe járni, hol ezzel, hol azzal... egy kis csoki, egy kis sütemény.

Arra törekedtem, hogy minden legyen jó, a hívek legyenek velem megelégedve. Nagyon szerettem itt szolgálni. Ennyit tudok mondani.

Plébános: remélem, nem távolodik el körünkől, szeretettel hívjuk és várjuk, vegye ki részét mindenből. Amyiből lesz könnyebb az élete, hogy a felelősség és a munka terhe nem nyomja.

Hegedűsné: Itt nem lesz munkám, csak annyi, hogy eljönni, imádkozni.

Plébános: Mit kíván leendő utódjának?

Hegedűsné: Utódomnak azt kívánom, hogy legyen olyan lelki kitartással, mint én voltam, mert ez azért nem olyan könnyű... itt dolgozni, esik, fúj, hideg van, ide mindig jönni kell, pontos időre, egy percet se lehet késni. Tizenegy év alatt soha nem késtem el. Mindig itt voltam akkorra, amikor kellett. Kívánok neki nagyon jó egészséget, és nagyon sok türelmet, mert sok türelem kell, mert sajnos nagyon sokfajta emberek vannak itt Hunyán. És mindhez egyformán jónak kell lenni. Mert így nyer elismerést, így tudja az embereket magához vonzani.

Plébános: Egyházközségünk és a magam nevében is köszönöm szépen a tizenegy éves szolgálatát. További életére kívánom Isten áldását, jó egészséget, Isten áldja.

Hegedűsné: Köszönöm szépen, plébános úr. Meglepődtem, nem készültem erre, azt mondtam, ami éppen jött, ami éppen az igazság.

Plébános: Egy riportnak épp ez a lényege, hogy az ember nem szépíti meg, nem színezi ki előre a gondolatokat, azt mondja, ami őszintén, spontán jön belőle.

Köszönöm a beszélgetést.

Iványi László
plébános

A számadás ideje...

Lassan közeledik a 2003-as év vége, a számadás ideje.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola is számadást végez. Mit tettünk az Úrnak ebben az évében? Lehet-e örülni? Lehetünk-e megelégedettek?

Milyen feladatot tűzhetünk ki magunk elé a jövőben?

A mi iskolánk kicsi iskola a többihez képest – mindössze 218 tanuló van -, de van egy jól felszerelt intézményünk.

Ez az iskola már a XXI. század iskolája. Egy helyen van minden: a tanterem, az ebédlő, a tornaterem, a fűtött WC-k, a széles világos folyosókat mindenütt ügyes kezű tanulóink izléses munkái díszítik.

Aki belép, láthatja, nemcsak a szellem, a kéz is dolgozik nálunk.

Nemcsak oktattunk, de nevelünk is: a tisztaság, a szép megbecsülésére, tevékeny ápolására, szép beszédre, egymás és a felnőttek megbecsülésére, toleranciára, a munka becsületére.

De van egy nekünk nagyon fontos hely is – a Kápolnánk!

A mi iskolánkban jelen van az Úr Jézus mindig. Tanulóink bármikor bemehetnek, erőt gyűjthetnek, fohászkozhatnak is. Nekünk a Kápolna olyan, mint a falunak a templom.

Tudunk-e hálát adni a 2003-as évről? Igen!! A ránk bízott feladatot elvégeztük. Beiskoláztunk 22 nyolcadikos tanulót, hozzánk iratkozott be és meg is kezdte a tanulást 25 első osztályos.

A zavartalan oktatás minden feltétele biztosított.

Sőt ebben a tanévben szept. 23-án áldotta meg az új tornatermet Gyulay Endre, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke.

Jelenleg a legszívesebben látogatott hely. A karácsonyi műsorunkkal avatjuk fel az új színpadunkat.

Tehát, amint számba vettük, eredményes és sokszínű munka folyik iskolánkban. Ezt szeretnénk ezután is megtartani, és olyan sokoldalú gyermekeket nevelni, akik az életben megállják a helyüket.

Kedves Szülők!

Lassan közeleg az iskolaválasztás ideje. Minden Szülőnek szuverén joga, hogy hova írassa gyermekét! Iskolánk bemutatásával, eredményeinkkel szeretnénk a Szülők döntését megkönnyíteni.

MEGHÍVÓ

Szeretettel várjuk a
gyomaendrődi

**Szent Gellért
Katolikus Általános Iskolába**

2003. december 19-én,
(pénteken) 13.30 órakor

**karácsonyváró
ünnepségünkre,
és 12 órától vásárunkra.**

Nagy magyar családok a történelmi Magyarországon

HARRUKERN CSALÁD (báró) Harruckern János-György báró (1664-1742)

A család alapítója: 1664 március 25-én született Schenkenfelden, egy takácsmester legkisebb fiú gyermekeként. 1742. április 18-án halt meg Bécsben. Végakarátának megfelelően a bécsi Szent István dóm kriptájában nyugszik.

Szülei pápi pályára szánták, filozófiát tanult Linzben. Nem érzett elhivatottságot a pápi szolgálatra, ezért örömmel vállalta el Alsó-Ausztriában a számtisztai állást. 1692-től, mint császári hadi élelmezési biztosi működött, majd császári tanácsosként az aradi vár építéséhez küldték. A spanyol örökösödési háborúban, majd a Németalföldön hadbiztosági igazgatóhelyettesi feladatot látott el. 1710-től a császári udvar kamarai tanácsosi rangját kapta. Savoyai Jenő bizta meg hogy dolgozzon ki egy új élelmezési rendszert a háborúk miatti kincstári terhek elviselhetőbbé tételére. Abból a felismerésből indult ki, hogy a szerződéses magánvállalkozók helyett - az ő nagy hasznosulásuk miatt, házi kezelésbe kell venni az élelmezésügyet. Az ő szisztémáját jóváhagyták, és a személyes közreműködése mellett be is vezették, amelynek eredménye több mint 2 millió forintos megtakarítás lett. Az illő jutalmazás nem maradt el. 1718-ban a császár római birodalmi ősi lovagi rangra emelte. Még anyagi jutalmazás címen a kincstári haszonért magyar földbirtokokat is kért, és kapott. Ennek során igényt formált a szegedi kamarai kezelésben lévő Békés, Csongrád, Zaránd vármegyei elhanyagolt kietlen területre, vagy az ezzel egyenértékű budai melegvízi malomra és szőlőskertre. A kamara 24 ezer forint renumeratív állapított meg Harrukern számára, aki 1720. október 25-én kapta meg uralkodói zálog gyanánt a 37 ezer forint értékű három vármegyére kiterjedő birtoktestet. Kikötötték továbbá, hogy a 13 ezer forintnyi különbözetet térítse meg. Ennek a kötelezettségének 1723. augusztus 7-én a pozsonyi kamarai pénztárnál eleget tett. Nem volt hiábavaló az az anyagi áldozat, amit az értéktelen pusztaság megszerzésére fordított. Körültekintő telepítéspolitikájának köszönhetően rövid idő múlva jelentős értékű birtok tulajdonosa lett.

... "ki mint jövevény hazánkban a legrövidebb idő alatt a legfőbb méltóságokra emelkedett és a leggazdagabb mágnások egyike lett" Az 1715-20. években a gyulai uradalom megénekkelt több mint 5/6-át tette ki. Harruckern J. ekkor arra fordította minden erejét, hogy örök jogon is megszerezze az uradalmat.. E végből először is honfiúsította magát. Ezt a kérelmét az 1722-23 országgyűlés is becikkelyezte, nem volt nehéz kinyerni a királytól, hogy magyar nemesi jogon is neki adja a gyulai uradalmat. 1723. május 3-án ki lett állítva a királyi adománylevelével és ugyanezen év augusztus 10-én Harrukern magyar törvények szerint és ünnepélyesen beiktatták a gyulai uradalomba. Ehhez tartoznak ekkoriban az adománylevel szerinti: Gyula város, Fövenyes, Olyved, és Apáti pusztákkal. Békésváros, Berény, Gyur, és Endrőd (Endrőd) pusztákkal... 1736-ban Harruckern kérésére a király új adománylevelet bocsátott ki, mert az előbbiből több helység és pusztaság neve kimaradt. Az uradalom 1775-ig egy kézen maradt. Harruckern János-György 1732-ben ténylegesen is Békés vármegye főispánjává lett. (kinevezése 1729-ben volt) ez alkalomból a megye közönsége a közgyűlésből gra-

tuláló levelet intézett hozzá. A főispáni feladatkör mellett megtartotta a katonai szolgálatot is. 1729-ben báróságra emeltetett. Élete utolsó szakaszában Bécsben élt, de évente legalább kétszer eljött a vármegyébe. A távolság ellenére nyomon követte a megyei történéseket, rendszeresen referáltatott magának az itteni eseményekről. 1742-ben halt meg. A megye requiemmel adózott emlékének, a prédikációt a kunszentmártoni plébános tartotta. A Gyulai nagyuradalom három leány és két fiú gyermeke között feloszlott. A család azonban fiú ágon hamarosan megszakadt, így a családi nagy kiterjedésű uradalmi örökség útján leányági utódai révén több neves magyar családra szállt. Az örökösök sok-sok esztendői halogatás után 5 részre osztották az uradalmat. A 3. a szarvasi ráta Szarvas városból, Endrőd, Gyoma, Ocsöd községekből, Kondoros és Csákö pusztákból, a csejti pusztából és Szénásnak egy kis 1740 holdnyi részéből állott. Ezt a részt Harruckern Mária Annának, férjzett Steckhammernének gyermekei, Stockhammer Ferenc, Ignác, Antónia, (Gróf Bolza Péter neje) Rozália, (Báró Schröfl Ignácné) kapták. A Wenckheim, Bedekovich, Mitrowszky, Bolza, Esterházy, és gr. Batthyány családok örökösödtek házasság útján.

Harruckern Ferenc báró (1696-1775)

Harruckern János-György második házasságából született. Az 1730-as évek-től édesapja, a főispán pótolhatatlan segítője lett. Itt Békés vármegyében rendszeresen ellátta apja helyett a közgyűlési teendőket, kapcsolatot tartott a tiszti karral. Komoly próbatétel volt számára az 1735-ös Péró féle lázadás, de az 1738-ban Csabán kitört pestis járványon is úrrá kellett lennie.

Apja halála után Mária Terézia Békés vármegye főispánjává nevezte ki. Főispánsága első felében nagy volt a háborús készülődés, az országgyűlés által megajánlott 22 lovast, 242 gyalogost állítottak ki, az 1744. évi porosz hadjáratához 58 lovassal, és 804 forinttal járultak hozzá. Az ő javaslatára hoztak létre a megyében alszolgabírói posztot, 1748-ban pedig két járási szolgabírósgépet (békési, csabai). Az 1767-es tisztviselő választáson a megye ügy döntött, hogy munkásságát főispáni fáradozását 100 körmőci arannyal jutalmazza. Harruckern Ferenc a summát a szolgálószemélyzet között osztotta fel. A tisztikar szociális helyzetének javítására fizetésemelést és földet biztosított, a jobbágyairól is gondoskodott, mint földesúr. Családjával a telet Bécsben töltötte, júniustól októberig viszont Gyulán éltek. Az akkori igen mostoha útviszonyokat érdemes volt vállalniuk az itteni programok miatt is, a vadászat, halászat, madarászat és a szüret, a házi színjátszás, táncvigadalmak, de az ájtatosság, és a buzgó vallásgyakorlás is életük szerves része volt. 1775. november 14-én bekövetkezett halála nagy veszteség volt a megyénk számára. Gazdátlaná vált a nagykiterjedésű birtok, hiszen Ferencnek nem volt fiú örököse, vele a báró Harruckern család férfi ága kihalt.

A Harruckern család címere: egy négyfelé osztott vért. Az első és negyedik osztály vörös mezejében egy fehér búbos galamb áll, a vért belseje felé fordulva. A második és harmadik osztályt jobbról-balra harántosan lefelé vonuló ezüst-vörös kockák képezik. A vért fölött két koronás sisak áll. A jobb oldalának a koronáján a búbos galamb áll, a bal-oldalán egy fekete sas-szárny lebeg, s közepén három ezüst kockás csik látszik.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

VII. rész

Ez nagyon lényeges, mert akkor volt a megfigyelés, és ennek a folyamata lett az 1800-ban kiadott könyv. S ez miért fontos? Azért, mert ez az az idő, amikor dolgokat cseleáltak a koronán!

Még szaladjunk végig a felső koronarész maradék 2 apostolán és tulajdonképp még egy magyarázattal is tartozom a Bartholomeus képpel kapcsolatban! Miért kellett teljes egészében eltakarni? Képzeld el, itt van az eredeti kép! És tételezzük fel, hogy ez tényleg Bartholomeus volt. Hiszen annyian írják, és nem a mai irodalomban bukkan fel hanem szemmel láthatóan hagyomány őrződik benne, s nyilván ha nem is Bartholomeus lett volna, akkor nem is ezt a feliratot montirozzák bele, hanem abból az apostol névből vágnak ki, amely ott volt eredetileg. Tehát van logikája annak a feltételezésnek, hogy itt Bartholomeus volt eredetileg. Milyen tette van Bertalannak, ami ha bekerül az alattvalók körébe, és ha a király gyakorolja szüntelenül és fegyelmezetlenül, akkor az ártó erők forrásává válhat. Ennek nagyon komoly vétségnek kell lenni! Komolyabbak, mint a tamási vétségnek! Mert ezt teljes egészében el kellett takarni. Erre nagyon pontos választ lehet adni. Tudniillik, az Újszövetségben – János Evangéliumának az elején – amelyik tudvalevőleg a Keresztelő Szent János történettel kezdődik, tehát nem Jézus gyermekével, ott mindjárt az elején elhangzik, - leírja János evangélista az apostolok elhívását. Sorba, ahogy hívják el őket. És Bertalannak az elhívása a következő módon zajlik: Először is nem a saját nevének szerepel, Nathanel néven szerepel (ezt már csak lexikon lapozgatásával tudja meg az ember, vagy ha klerikusokkal tárgyal). Addigra már megtért Fülöp, tudniillik, Fülöp is ott van. Mit mond neki? – A betegek gyógyulnak, halottak támadnak fel, megérkezett a Messiás! Mit mondana erre Tamás?: „Hiszem ha látom”. Ez a tamási hozzáállás a dolgokhoz. És tényleg ide hozatja a hullát, tényleg hideg, tényleg bűdös, semmi gond

nincs, belerüg, nem mozdul. Kéri a Messiást, szóljon hozzá, na tessék, talpra állt a hulla, semmi gond nincs tovább, tehát abban a pillanatban a Mester nyakába borul. Semmi baj nincs a következtető készségével. Most mit csinál a hirre Nathanel, ugyanezt? Nem! Visszakérdez: "Jöhet valami jó Galileából? Neki meg van írva, a Messiás Júdeából jön! Na, most az elvtárs honnan jött? Valenciából, akkor az elvtárs nem Messiás! Tehát nincs tovább kérdés! Esze ágában sincs a tényeket vizsgálni, nem érdeklik a tények. Neki meg van írva! Ha ez nem felel meg, s ez volt neki megírva, nem is érdemes vizsgálatra. Ennél nagyobb bűn nincs! **Nem érdeklik a tények!**

Elég vörös volt, elég csillagos volt, s ha hihetünk a híreknek, 2 év alatt egyetlen tartományban olyan 35-36 millió embert mészárosolt le. És az a bertalani, pontosan ez a bertalani-szindróma. Tehát amikor nekem, meg van írva minden, mindenki arra hivatkozik, hogy meg van írva! Hát ezt egy kicsit rosszabb határfokkal „Jugasvilli” (Sztálin eredeti neve) elvtárs végigjártotta a nagy Szovjetunióban. De nehogy véletlenül azt higgyük, hogy ez övele kezdődött, hát ez egy félévezreddel korábban bizony ugyanúgy könyvre hivatkoztak, átmentek az Óceánon és lemészárosoltak fél földrészt. És valamivel később elindultak keletre ugyanazzal a Bibliával a kezükben, és egy másik fél-földrészt lemészárosoltak! Csak ezt éppen akkor Szibériai Sámánizmusnak nevezték. Tehát ezekre nagyon vigyázzunk! Mert végig könyvre hivatkoztak, tehát végig meg volt írva, a tények pedig nem érdekelték őket. Tehát ezt szüntelenül beengedni az emberlakta világba, ez iszonyatos követ-

kezmenyekkel jár. Na most, nagyon tisztán kell látni a dolgokat, azt is, hogy a Biblia mit mond erre az esetre, és azt is, hogy mi miket értünk meg manapság, illetve a közelmúltban, aminek hát vannak esélyei a közeljövőre vonatkozóan is! Mit mond Jézus, mikor mégis megjelenik Nathanelnek, - nagyon lényeges, és azt mondom, otthon mindenki olvassa el, nagyon tanulságos -, ugyanis a következő mondat így hangzik: „Amikor megjelenik mégis! Ez 2 mondattal később van! Azt mondja: ime egy igazi izraelita, akiben fogyatkozás nincsen! Tehát nagyon vigyázni kell, mert az az ajándék, amit a kézsre fogalmazott programmal kapott az izraeli nép, az válhat irtózatossá tények forrásává is, ha a tényekkel szemben alkalmazkodik! És erre maga Jézus figyelmeztet, milyen sikerrel, mennyire nem sikerrel, ez egy más kérdés, de nagyon vigyázzunk rá, mert Jézus nem antiszemita! Vigyázat! Csak olyan dolgokra figyelmeztet, amiket bizony nagyon komolyan kell venni, annak is, aki szemita, annak is aki nem az! Mert amennyi ajándék rejlik egy ilyen kézsre fogalmazott programban, annyi veszély is rejlik azzal, hogy közben megváltozott a valóság. Hogy az most szó szerinti értendő vagy értelem szerint értendő? És ha valaki a szó szerinti értelmet szembe fordítja az értelem szerinti értelmezéssel, az könnyen úgy járhat, hogy kimarad az Üdvösségből! Na, most ezek a képrendben jelenlévő és teljesen egyszerűen elolvasható tanúságok nem az 1000 körüli időszaknak szólnak. Ezek minden időszaknak szólnak, mert az hogy mi most 30 milliós tételekben tudunk gyilkosságokról beszámolni, ez csak egy technikai egyszerűségnek a függvénye. Mert más időkben is voltak gyilkosságok, ma csak felerősödött a lehetőség, amelynek birtokában, az egész földkerekséget ki tudják irtani.

Kimaradt két apostolunk: Pál alatt Fülöp, Péter alatt András helyezkedik el. Velük teljes a felső apostoli gyülekezet. A felső korona résznek az apostolaiból Fülöp és András pároságát kell elmagyarázni.

*Közreadta: Vaszkó Irén
Folytatás következik.*

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Entróid néprajza

Rozsnyai Sándor István

Ünnep és hétköznap

(gondolatok Dr. Dénes Zoltán: „Ünnep néprajza” című előadása tükrében)

Ünnep és hétköznap váltakozása maga az élet. Ünneptől ünnepig élünk, hiszen a ciklikusan ismétlődő ünnepek adják meg életünk ritmusát. Min-

den ünnepnek van előkészítő szakasza, amelyet az ünnepre való felkészülésnek nevezünk. Ebben az időszakban teremjük meg az ünnep megülésének körülményeit. Felkészülünk lelkiileg, ráhangolódunk az ünnepi eseményre, valamint eljuttatjuk a fontos információkat, amelyek az ünnepre vonatkoznak azokhoz, akikkel együtt akarunk ünnepelni. Magányos ünnepek nincsenek és magányosan ünneplők sem. Ha nem tudom valakivel, vagy valakikkel megosztani az örömet, a szeretetemet, akkor nem tudok ünnepelni. Az ünnep az együvé tartás erősítésének a színhelye. „Minden ünnep az azonosság, létbizonyosság, tartós közösség és biztonság utáni vágyak kifejezője... az idő könnyörtelen múlásában az ünnep az első maradandóság-élmény...” Az ember harmónia utáni vágya hatja át az ünnepet, hiszen kilépve a profán világból az ünnep szakrális világába kerül, ahol a harmónia élményét átélheti. Az ünnep az azonosságtudat, identitástudat megőrzésének és erősítésének színhelye. Az ünnepi információ, az ünnep helye és ideje, melyek legfontosabb alapelemi annak, hogy az ünnep létrejöjjön. Az ünneprontás például akkor jön létre, ha ezen hármas alapelem bármelyikét megváltoztatják. Ha téves információk jutnak el az ünnep helyére vagy időpontjára vonatkozóan. Esetleg az ünnep napja munkanappá van nyilvánítva. De ünneprontás, amikor az összegyűlt emberek nem ismerik az ünnepi információt, így nem tudnak ünnepelni, hiszen azt sem tudják, hogy miért is

vannak ott. Az így kialakult csoport, akik nem tudnak közösséget alkotni, hiszen nem értik egymás ünnepi nyelvét tömegnek nevezzük.

„A szellemi tudatszinten való találkozás hozza létre a közösséget, az ösztönös tudatszinten való találkozás pedig a tömeget.” A tömeg kulturálódását a tömegkultúra biztosítja, amely leginkább az ember ösztöneire hat és ezeket manipulálja. A tömegben a kultúra értékét veszti, hiszen az előzőekben utaltam rá, hogy a tömeg nem közösség, egység, hanem tudat nélkül együtt hullámzó, sodródó emberek gyülekezése. Vegyünk egy egyszerű példát, az Augusztus 20-a megünneplését. A ligetben összegyűlnek az emberek, mindenütt sörstrákrak, a bográcsokban rotyog a halászlé, a színpadon könnyűzenei együttesek szórakoztatják a közönséget és látszólag mindenki jól érzi magát. Tehát az ünnep egyik jellemzője, a materiális halmozása megtörtént. Az ösztöneink kielégítettek, nem vagyunk éhesek és szomjasak.

Az ünnep másik jellemzője a szellemi produktumok halmozása viszont nem történt meg.

A pódiumon beszédet mondók beszélnek az új kenyérről, egy fél mondatot az államiságról és egy fél mondatot se Szent Istvánról, arról, akinek az ünnepeit ünnepeljük. Az ünnepi információ kimerül a „Jó étvágyat kívánok és az Egészségére” fogalmakban.

Elérkeztünk vizsgálódásunkban a jelképekhez. Ugye a fent említett példában is megjelennek a jelképek a nemzeti színű szalaggal átkötött kenyér... és most itt gondolkodnom kell, hogy mi jelent meg, még ami esetleg köthető az ünnep jelképéhez? - de nem jut több eszembe. Viszont a fagyaltos színes hirdető táblája, a sörstrákrak árjegyzéke, a majorettek rövid szoknyás kislányai, illetve a roskadáig telt játékos strákrak csillogó pultjai ma is eszembe jutnak.

„Nem az értelem van felül, hanem az ösztön, nem a fény, hanem a homály, nem a paradiso, hanem az inferno, nem a magas, hanem az alacsony, nem a rend és a józanság, hanem a rendetlenség és a szenvedély... Az ökör, ha a

szekeret húzza, szent állat. Ha felkerül, sárkánnyá változik... Az angyal, ha fent él, szent lény, de ha lemerül, ördögivé változik.” (Hamvas, 1988.)

Az ünnep fontos szereplői a jelképek. A jelképek szavak nélkül, tömören, sokszor az egész ünnepi információt magukban hordozzák. Vezetik az embereket, emlékeztetik az ünnep mondanójára és erkölcsi tanítására. A jelképek összekavarása az emberek bizonytalanság érzését erősíti. A tömegember bizonytalan, egyetlen bizonyossága a tömegben való lét. Még ha tudja is a helyes utat, választani a tömeg útját fogja. Ha bár Jézus elítélésékor jól tudják személy szerint ártatlanságát, együtt mégis Barabbást kiáltanak.

„Van még egy dolog, ami miatt a tömegember vonakodik az ünnep valódi megünneplésétől. Ez az áldozathozatal. Áldozathozatal nélkül nincs igazi ünnepelés. Az áldozat a közösséget megújítja. Így teremti meg a szabad érintkezést azzal a világgal, amely e megújítás nélkül zárva maradna... Az áldozathozatal a tömegember számára pusztán értelem nélküli szenvedést jelent, mert ösztön szinten nem lehet fel fogni annak értelmét.”

Az ünnep lényegét a látható dolgok, a jelek segítségével kell láthatóvá tenni. Így módon szükség van az ünnep megkülönböztető jegyeire is, de nem a jeleket kell ünnepelnünk, hanem csak azok segítségével. Nem az adventi koszorú gyertyáinak drágasága emeli magasabb szintre az ünneplés minőségét!

Az ünnep ideje a szent idő. A régi nyelvben az *id nap*, a szent nap kifejezést használták.

A profánból a szakrális világba való szellemi átlényegülést. Életünk hétköznapok és ünnepek ritmikus váltakozása. Egy napunk profán percek és szakrális percek váltakozása. Életminőségünk javulását hozhatná, ha észrevennénk, és nagyobb figyelmet áldoznánk szakrális (szent) perceinkre. Ezzel a mondattal kívánok mindannyiunknak **BOLDOG, BÉKÉS KARÁCSONYT és BOLDOG ÚJ ÉVET!**

Jézust követve nemcsak azokat kell szeretnünk, akik hozzánk kedvesek és szeretetreméltók, hanem azokat is, akik rászorulnak szeretetünkre. És ha tapasztaljuk, hogy némelyeket nehéz elviselni, gondolnunk kell arra, hogy nemegyszer minket is nehéz elviselni felebarátunknak.

Reichardt Aba OSB

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

X. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2003. december

Karácsonyi melléklet - 2003

VÁRAKOZÁS...

Künn fények. Neonlámpák fényei. Harsány színek és hangok, csillogó ablak-szemek, kirakatok. Zaklatott, sietős emberek az utca forgatagában. Zaj mindenütt. A város zajai, s az ünnepi készülődésé.

Aztán lassan szállongó, vaskos hó-pelyhek. Vidáman táncolnak, kavarognak a magasban, majd megülik a háztetőket, kerítéseket, fákat. A következő percekben már lelassult, puha mozdulatok, megszelídült hangok, békességbe oldódó lüktetés.

Benn fények. Lobogó gyertyák fényei. Halkuló zene, a barokk harmóniája, majd teljes csönd.

Csönd, figyelem, áramlás, a belső tér tágulása: magassága és mélysége, a Végtelenség, távolodás és közelítés kapcsolódás a Teljességhez. Időtlenül az Időben.

„Borostyánkőbe fagyott bogár: tökéletes kezdet a jégkorszaki pillanatban. Az ősfenyő mézsárga gyantája, jó lesz glóriának, mozarti fény a halottak fölött. Aztán megjelölés: átvérző pont, csöndfeszület. Ki lehet büntelen? Az univerzum közepén szárnymozdulat: sötét vers ragyog.”

Hányszor éreztük már az elcsendesülés szükségességét? S hányszor éltük meg az elcsöndesülés kiteljesedő, kiteljesítő Békéjét? A kegyelem megszentelt pillanatait...

Vastagon behavazott táj, simogató zenemű, felfénylő mondat, verssor, melegséget árasztó mozdulat, s egy körülölelő – számunkra leg-

fontosabb - szempár békéje... S az imádságé...

„Csodálatos erőtere és szótlán csöndje van az imádságnak. Igen, imádkozni annyi, mint eljutni Isten csöndjébe, abba a néma közegbe, amely ugyanakkor az egyedül tiszta beszéd Isten és ember, ember és minden ember között.”

Különleges élmény megtapasztalni az ima, az imádság erejét, melyről Pilinszky János gyönyörű sorai szólnak. Éreztük már életünk nehéz, válságos pillanataiban éppúgy, mint az öröm emelkedett perceiben. Egyedül, otthonunk meghitt tárgyai között, s a közösség, több ezer ember ritka, kivételes együttimádkozásában.

Láthatatlan, titokzatos, de tisztán kitapintható erőter ez, mely összeköt valamennyiönket, s a teremtett Mindenséget.

Olyan titokzatos és reményteljes, mint Advent idején az első hóesés, s olyan áradóan örömteli, mint a fény győzelme a sötétség felett.

Polányi Éva

KEGYELEMTELJES, BÉKÉS,
SZENT KARÁCSONYI ÜNNEPET
KÍVÁNUNK VALAMENNYI KEDVES
OLVASÓNKNAK!

IMÁDSÁGÉRT

Pilinszky János

Add, Istenem, hogy a világ kisimuljon és elcsendesedjen bennem és mindenki benn.

Hogy az éjszaka csöndjében asztalodhoz ülhessek, ahhoz az asztalhoz, ami mellől senki se hiányozhat. Ahhoz az asztalhoz, hol a nappal és a csillagokkal együtt a hétköznapok is kiálszanak, s egyedül a Te békéd világít. Igen, hogy helyet foglalhassak már most egy rövid időre annál az eljövendő asztalnál, amit egy öröklétre megígértél, s aminek egyedül a Te békéd a lámpása, eledele és terítéke.

Add meg előlegként azt a csendet, azt az asztalt, ahol minden civódás, félreértés és megkülönböztetés megszűnik végre, ahol mindenki helyet kap, a maga helyét, s a legkisebb féltékenység is leveti csúf álarcát, s színét veszve elpárolog.

Nevezd meg valódi nevünkön, mivel valamennyien szenvedünk attól, hogy álnéven élünk, telve álnoksággal, amit magunk fabrikáltunk, mivel jobbnak, különbnek, állhatatosabbnak és áldozatkészebbnek kívántunk látszani másoknál. Valódi neve csak keveseknek van itt a földön. Kivétel alig. Szentjeid között talán Bach, talán Mozart. Asztalodnál Bachnak továbbra is Bach lesz a neve és Mozartnak Mozart...

Mint vándornak megérkeznie a tengerpartra, szívem és értelmem elhallgat már a távoli közelségedtől is, meghallva a végtelen intelligencia hullámverését...

Add, hogy imámban ne kérjek semmit, de annál inkább hallhassalak és hallgassalak téged.

Fáradt vagyok, Istenem, kifárasztottak, „kéreseim”, és megtéptek a világ „kéresei”. Apostolod mondta, hogy a szeretet irgalmas, türelmes, nem kér és nem panaszkodik. Add, hogy sose kívánjak „színen lenni”. A világnak amúgy is kötelező olvasmánya a „zürzavar kézikönyve”. Ha lehet, ragszd össze lapjait, megérted a csirizre.

Ha mégis kérek tőled imámban valamit: ne vedd tőlem, ne vedd el tőlünk a kérés nélküli imádságot. A kérés nélküli imámban nemcsak én, de az egész mindenség hallgat, s hallgatnak azok is, akik - egy színtel még mélyebben - torzsalognak, harcolnak, lázonganak és ítélkeznek. A nem kérő imádságban azonban, imádkozza bárki is, az egész világ térden áll a „teremtés egyességében”.

Valójában minden imádság, a kérő is, messze túlmutat önmagán. Jézus kérte, hogy kérjünk, de... „mindazonáltal legyen a Te akaratod szerint”. És: „... kezdedbe ajánlom lelkemet”. A kérő ima természeténél azonos a földi kéréssel, mely legtöbbször - kivéve az éhség és szomjúság szavait - valamiféle mástól szennyes. A kérő imádság, amennyiben csakugyan eljut az imádságig, szinte automatikusan veti ki magából kérései homokszájkait, hogy végül eljuthasson abba az egyetlen magasba, ahol - mindazonáltal ne a mi kérésünk és akaratunk teljesejék, hanem az övé.

Igen, nem hiszek többé tulajdon kéréseimben. Istenben, az egyetemes békében nincs többé mit kérnünk, az egyetemes igazságba érkezve, elképzelhetetlen bármiféle ítélkezés bárkivel vagy bármivel szemben.

Ezért imádkozni az imádságért; bűnösök és szentek közös kiáltásai itt a földön, és a kérés nélküli ima jök és gonoszok számára talán nem egyéb, mint egy pillantást vetni az asztalra, mely öröktől fogva terítve áll az atyai ház udvarán.

Ennél az asztalnál - Jézus isteni ígérete szerint - nem lesz többé se ellenség, se barát, se vér szerinti rokonság, se szülő, se feleség. Mindenki mindenkije lesz mindenkinek, áthatva az Atya, a Fiú, és a Szentlélek egyetemesen beteljesült ígéretétől. Ennél az asztalnál mindenkinek akad egy szék, s mindenki a maga eleve kijelölt, ezerszer áldott helyére kerül - annyi vita, helycsere és zürzavar után.

TERÉZ ANYA imádsága

Urunk, tégy méltóvá bennünket arra, hogy az egész világon szolgálhassunk embertársainknak, akik éhségben és szegénységben élnek és halnak.

Kezünk által add meg nekik ma mindennapi kenyerüket, s megértésünkön keresztül adj nekik szeretetet, békeséget és örömet.

Add, hogy minden nővér Jézus Krisztust lássa a szegényben. Mennél visszaszítóbba a munka vagy az ember, annál erősebb legyen az ő hitük, szeretetük és örömteljes áldozatuk, amikor ebben a nyomorúságos áruhában Urunknak szolgálnak.

Az ima nagyon nehéz, ha nem tudja az ember, hogy hogyan imádkozzék: de segítenünk kell egymásnak, hogy megtanuljunk imádkozni.

A legfontosabb a csend. Akik az imádságot szeretik, szeretik a csendet.

Nem tudunk Isten jelenlétébe helyezkedni, ha nem szorítjuk rá magunkat a belső és külső csendre.

Ezért hozzá kell szoknunk a lélek, a szem és a nyelv csendjéhez.

Isten a csend barátja.

Meg kell találnunk Istent, de nem találhatjuk meg őt sem a zajban, sem a nyüzsgésben.

Nézzétek, milyen mély csendben növekszik a természet: a fák, a virágok, a fű, mint amilyen csendben kelnek föl és nyugszanak le a csillagok és a Nap.

Nyikita gyermekkora

**Alekszej Tolsztoj (1882-1945)
A Karácsonyfa**

A vendégszobába becipeltek egy nagy, fagyos fenyőfát. Pahom sokáig kopácsolt, faragott fejszével, amíg összetakolta a talpát. A fenyőfát végül is felállították, s oly magas volt, hogy halványzöld csúcsa begömbült a mennyezet alatt.

A fenyőfából áradt a hideg, de lekonyult ágai lasscskán felengedtek, felágaskodtak, kiterbélyesedtek, és az egész házat fenyőfaillat töltötte be. A gyerekek bevitték a szobába a nagy halom papírláncot meg a karácsonyfadísszel teli dobozokat, a karácsonyfa köré székeket állítottak, és hozzáfogtak a díszítéshez. De hamarosan kiderült, végül is Lilja gyűrött szalagsokros fejét karjára hajította, és elaludt az asztalnál.

Eljött karácsony napja. A karácsonyfat feldíszítették, arany angyalhajjal fonták körül, felaggatták a papírláncokat, bedugták a gyertyákat a színes gyertyatartókba. Amikor minden készen volt, anyácska így szólt: - Na gyerekek, most menjtek ki, és estig be se dugjátok az orrotokat a vendégszobába.

Ezen a napon későn ebédelték, kapkodva, a gyerekek csak édességet, almás lepényt ettek. A házban minden a feje tetején állt. A gyerekek egész nap ide-oda ténferogtek a házban, lábatlantokdakt, és mindenkit megkérdeztek: hamarosan eljön-e az este? Még Arkagyij Ivanovics sem tudta, mitévő legyen, felvette hosszú farkú, fekete redingote-ját és merev, keményített ingét, és egyik ablaktól a másikig lépdelve fütörészett. Lilja bement anyjához.

A nap csigalassúsággal küszökölt a föld felé, ritka felhőcskébe burkolózva piroslott, a kút lilás árnyéka egyre hosszabbra nyúlt a havon. Végül is anyácska öltözni küldte Nyikitát. Nyikita az ágyán kék selyeminget talált, nyakán, kézelőjén meg alján himzett fenyőágacskákkal, bojtos, fonott övet és fekete buggyos bársonyadrágot. Nyikita felöltözött, kiszaladt anyácskához. Anyácska szépen elválasztotta egy fésűvel a haját, megfogta vállát, hosszasan az arcába nézett és odavezette a nagy mahagóni tükör elé. A tükörből csinos, jól nevelt kisfiú nézett Nyikitára. Valóban ő volna az? Jaj, Nyikita, Nyikita – szólalt meg anyácska, és megcsókolta feje búbját-, ha te mindig ilyen jó kisfiú lennél! Nyikita lábujjhegyen kiment az előszobába, s egy fehérbe öltözött lányt pillantott meg, aki fontoskodva lépegetett feléje. A kislányon pompás ruha volt lenge muszlinból, hajában nagy, fehér szalag, és hat pompás csigafürtje szinte felismerhetetlenségig megváltozott arca két oldalán sovány kis vállára hullott. Lilja Nyikitához lépett, és orrát fintorítva nézett rajta végig.

- Mi az, miért ijedtel meg? – kezdte. - Azt hitted, hogy kísértetet látsz? – Bement a dolgozószobába, és lábát maga alá húzva a díványra telepedett. Nyikita is bement, leült, de a dívány másik végére. A kályhában égett a tűz, a pattogó fából szikrák repedtek. A borkarosszékék hátát, a falon függő képek aranykeretének sarkát, a szekrények között álló Puskin-mellszobrot vöröses, hunyorgó fény

ragyogta be. Lilja mozdulatlanul ült. Csodaszép volt, ahogyan a kályha fénye beragyogta arcát és pisze orrocskáját. Viktor jelent meg sötéték, aranygombos iskolai egyenruhában, paszomá-nyos gallérral, amely olyan szűk volt, hogy alig tudott beszélni. Viktor egy karosszékbe telepedett le, és ő is hallgatott. A szomszéd szobából áthallatszott, hogy anyácska meg Anna Apolloszovna valamely csomagokat bontanak ki, valamint a padlóra tesznek, és halkan beszélgetnek. Viktor oda is somfordált a kulcslyukhoz, de azt belülről betömtek papírral. Aztán az előszobában becsapódott az ajtó, hangok és apró, szapora léptek hallatszottak. Megjöttek a faluból a gyerekek. Eléjük kellett volna szaladni, de Nyikita meg sem tudott mozdulni. A jégvirágos ablakon meleg, világoskék fénysugár csillant meg. Lilja vékony hangon megszólalt:

- Feljöttek a csillagok.

Ekkor feltárult a dolgozószoba ajtaja. A gyerekek felugrottak a díványról. A vendégszobában, a padlótól a mennyezetig sok-sok gyertya fényében csillogva tündökölt a karácsonyfa. Ott állt, mint egy lángba borult fa, az arany csillogás, a szikrák meg a hosszú fénysugarak tüzeiben. Erős, meleg ragyogást árasztott, amelynek fenyőfa-, viasz, mandarin- és mézeskalács illata volt. A gyerekek megilletődve, mozdulatlanul álltak. A vendégszoba többi ajtaja is megnyílt, és a fal mellett szorongva bejöttek a falusi kisfiúk és kislányok. Valamennyi nemezcsizma nélkül, gyapjúharisnyában, piros, rózsaszín, sárga ingben, sárga, vérvörös meg fehér kendőben.

Ekkor anyácska zongorához ült, és egy polkát kezdett játszani. Játék közben a karácsonyfa felé fordította mosolygó arcát, és rázendített:

Hosszú lábú darumadár,
Ösvényt, utat merre talál...

Nyikita Liljának nyújtotta kezét. A kislány kézen fogta, és tovább bámulta a gyertyákat, kék szeme párjában egy-egy karácsonyfa égett. A gyerekek álltak, meg se moccantak.

Arkagyij Ivanovics odafutott a kisfiúk és kislányok seregéhez, kettőt kézen fogott, és szilajul körülugrálta velük a karácsonyfat. Kabátja hosszú szárnyai lebegtek. Futás közben még két gyereket ragadott meg, aztán Nyikitát, Lilját, Viktort, és végül valamennyi gyerek körtáncot járt a karácsonyfa körül.

Örök, örök aranykincset,

Örök, örök ezüstkincset!

-énekelték a falusi gyerekek.

Nyikita egy pukkantót szakított le a karácsonyfáról, megrázta, és egy csillagos kis csá-
kó esett ki belőle. Erre pukkanni kezdtek a pukkantók, a játékpatronok szaga áradt, megzizzentek a selyempapír csákok. Liljának egy zsebes papírkötény jutott. Felvette. Arca kipirult, mint a piros alma, száját összekente csokoládéval. A kislány szakadatlanul nevetett, és egyre csak a karácsonyfa alatt ülő hatalmas babát nézte, a bakbelengyével teli kosár mellett.

A karácsonyfa alatt papírba csomagolt ajándékok hevertek a fiúknak és lányoknak. Viktor egy ezred katonát kapott, ágyústul, sátrastul, Nyikita igazi bönyerget, lószerszámot és ostort.

Most hallatszott, hogy ropog a mogyoró és a dió. A mogyoróhéj csikorgott a láb alatt, a gyerekek szuszogtak, miközben az ajándékosomagokat bontogatták. Anyácska újra a zongorához ült, és játszott. A fenyőfa körül dalolva járták a gyerekek a körtáncot, de a gyertyák már lassan csonkig égtek, és Arkagyij Ivanovics fel-felugorva oltogatta őket. A karácsonyfa homályba borult. Anyácska becsukta a zongorát, és mindnyájukat az ebédlőbe hívta teázni. Arkagyij Ivanovics nem nyugodott. Láncba állította a gyerekeket, maga állt az élre, s nyomában huszonöt gyerekekkel az előszobát át vargabetűt írva le, futott az ebédlőbe. Az előszobában Lilja leszakadt a láncról, megállt, és lihegve, nevető szemmel nézett Nyikitára. Ott álltak a bundákkal teli fogas mellett. – Mit nevensz? – kérdezte Lilja. – Te nevensz! – válaszolta Nyikita. – Hát te meg mit nézel így rajtam? Nyikita elvörösödött, közelebb húzódt a kislányhoz és maga sem tudta, hogy történt, egész közel hajolt hozzá, és megcsókolta. Lilja hadarva mondta: -Te kedves fiú vagy! Ezt eddig nem mondtam neked, nehogy más is megtudja. Ez titok. – Sarkon fordult, és be-szaladt az ebédlőbe. Az uzsonna után Arkagyij Ivanovics társasjátékokat rendezett, de a gyerekek elfáradtak, teleették magukat, és összezavarták a játékokat. Végül is egy pettyes inges fiúcska elbóbiskolt, leesett a székről, és hangosan sírva fakadt. Anyácska kijelentette, hogy a karácsonyeste véget ért. A gyerekek kimentek az előszobába, a fal mellett ott álltak a nemezcsizmák meg a kis bekecsék. Felöltöztek, és csapatostul kivonultak a hidegbe. Nyikita egészen a gátig kísérte a gyerekeket. Amikor magányosan hazafelé indult, magasan az égen sápadt, szivárványos gyűrűben világitott a hold. A gáton meg a kertben hatalmasan és fehéren meredeztek a fák, úgy rémlett, hogy a holdfényben megnöttek, kihúzták magukat. Jobbra, a végtelen, fagyos ködben húzódt a fehér pusztaság. Nyikita oldalán hosszú, nagy fejű árnyék mozgatta lábát.

Nyikitának úgy rémlett, hogy álomban jár, egy elvarázsolt birodalomban. Csakis egy elvarázsolt birodalomban lehet ilyen különös minden, és csakis ott ilyen boldog az ember lelke.

(Wessely László fordítása)

Kedves Olvasó!

A karácsonyi ünnepekör néhány szép szokását elevenítjük fel forrásközlésünkben. Elsőként a Szent János napi köszöntőt, mely szokás elterjedtségét a gyűjtésekben szereplő több változat kialakulása is bizonyítja. A továbbiakban az ünnep köré fonódó hiedelmekből (babonás) szokásokból tárunk az olvasó elé néhány morzsát.

„SZENT JÁNOS KÖSZÖNTŐ

Gyűjtés: Endrőd, 1960. november 30.

Adatközlők: Dinya Imréné

Vaszko Anna

Pintér Anna

A köszöntőt a rokonok, barátok énekelték, elkezdve a kapuban, végig egészen a tisztaszobáig, ahol várta őket a házigazda. Ott fogadta az ezt követő jókívánásokat is megvendégelve az ünneplőket.

1. Nem tudom hunnan gyűtt ez a boldog óra,
Hunnan származtatott ennek fényes napja, szép csillaga?
Mármozsár seregek összeszármazának,
Te köszöntésedre verseket írnak, rajzolának.
Azt kívánom szívesen a jó Isten éltesen,
Testi-lelki áldásokkal szerencsétlesen.
2. Örülj és örvendezz hangos énekszóval,
Vigaggy a mai nap té patrónusoddal.
Téged az Úristen tartson egészségben,
Hogy több János napját élhessél békében.
3. Valamennyi csillag a kerek égen van,
Annyi áldás szálljon tereád azonban.
Azt kívánom szívesen...

4. Valamíg élsz itten, légy jó egészségben,
Holtod után mennyben örvendezzél – Amen!
Fülp János párjával éljen hát szüntelen,
A mai napot is töltsék egészségben.

5. (ezt a versszakot csak a gyerekek énekelték)
Valamíg élsz itten, légy jó egészségben,
A mai napot is töltsék egészségben – Amen!
A Szent János érdeme vezéreljen mennybe be,
Mirólunk sem feledkezz el, nyújja a zsebbe!

KARÁCSONY KÖRNYÉKI REGULÁK

Karácsonykor szalmacsóvát, búzát, kukoricát egy szakajtóban
az asztal alá kell tenni, hogy jó termés legyen.

Éjféle misére menet nádat kell húzni az ól tetejéről karácsony
éjszakáján, hogy a lány hamar férjhez menjen.

Karácsony szombatján egy gerezd fokhagymát mindenki evett
és mindenből egy kicsit, hogy mindenből bő termés legyen.

Karácsony estéjén nem rázzák ki az abroszt.
Karácsonykor az itató vödörbe piros almát kell tenni és arról
itatni, hogy a jószág egészséges legyen.

Karácsony böjtjén nem szabad babot, borsót, lencsét, kását
enni, mert ragyásak leszünk.”

Vaszko Irén gyűjtése

Forrás: Endrődi Tájház Dokumentum Tára

Pásztorok
köszöntése

Vankóné Dudás
Juli festménye

Gyoma néprajza

Rozsaszőlő: Cs. Szabó István

„Babonaságok”, hiedelemvilág, szólások-mondások a 18-19.századi Gyomán III. rész

Jeles egyházfő, mythológiánk kiváló egybefoglalója IPOLYI Arnold írja, hogy „... kincstalálás regéinkben gyakran átlatvezérlés által történik.” Hivatkozik többek között nagytiszteletű köröstarcsai lelkipásztorra / aki nemcsak kiváló református hittudós, hanem kitűnő korabeli történészünk is /; „... hasonlító rege a Békésbeni Csuda-balai pusztán álló Tereh halomról, mikép egy gulyás kölykes ebe vezeti a pástort a Tereh halom üregébeni kincsre, hol a „kincsszellem”, szinte „öregember” képi-ben jó elő”. Azután tudósít még arról, hogy a Lörözsben a víz fenekén pompás palotában lakik a vízi ember kit feketének és görbe körműnek mondanak; a Körözsbe fülő gyermekeket a néphit szerint a vízi ember húzza le”.

/Ipolyi Arnold: Magyar Mythológia Pest, 1854. 110, 575 old./

Gyermekkoromban sokat hallottam az öregektől, hogy a Körözs minden évben megszedi áldozatát, ami sajnos igen mindig megtörtént. Ekkor hallottam is bizonyos „viziemberről”, aki lehúzza a fuldoklót. A „Döggörözsbe” a Mirhónál befulladt egy legényfiú. Napokig nem találták a testet. Ekkor egy idős asszony azt mondta az édesanyjának, hogy „áldozat kell oda”, egy frissen sült cipót kell a vízre engedni, s ahun az megáll, ott van a test. Úgy is történt, megtanálták. Egyfajta elkorcsosult „viziember hiedelem” lehetett az a gyerekijesztő is, amit nekünk annak idején mondtak, hogy a „közsigháza alatt egy nagy halféle van kifeküdvé, oszt az arra csavargó gyereket elnyeli”.

Érdekes területe hitvilágunknak az „építési áldozat”. 1955-57 között végzett ásásokat neves néhai régészünk, MÉR I István Kardoskút határában. „Ar-

pádkori földbeásott ház DNY-i sarka közelében kis hengeres alakú gödörben teljes kakascsontváz, a ház fala mellé temették, fejét testére visszahajtották. Korabeli jelentésére nincsen adat. Valószínű, hogy a népi hagyománytól nem térhet el, amely szerint háziállatot, főleg kakast, tyúkot, kutyát ástak el az új épület falába, vagy küszöbe alá, hogy aki az új házban elsőnek alszik, még abban az évben meg ne haljon. Ez annak az ősi szokásnak az enyhébb alakja, amikor még emberáldozattal engesztelték ki a hely megsértett szellemét. / ld. Pl. „Kőműves Kelemenné” balladája./

BECK Zoltán néprajzkutatónk írja; „... először 1964-ben találkoztam olyan esettel, amely annak az ősi szokásnak századunkban történt előfordulását hihetően igazolja. Gyomán mondta el a következő történetet SZANTAI Lajos nyugdíjas postás; „Tanyát építettünk Oláh Péter bátyámnak és volt egy szoba konyha, egy kamra, istálló. Akkor a kamra és az istálló közfalába fent kihagytak egy kis helyet, oda befalaztak egy élő kakast. 1925-ben volt ez. De valójában nem élő volt, mert mikor nem látta senki, megsajnálta és kőműves kalapáccsal leütötte a fejét. Úgy tudtam ezt megcsinálni, hogy a többiek ebédelni vótak addig. De ezt nem mertem megmondani senkinek, mert később el kellett adni nekik a földet /eladósodtak/ és azt mondták, volna, hogy én vagyok az oka, hogy nem lett szerencséjük a tanyához.”

Orosházán 1975-ben egy Tompa utcai ház bontásakor találtak tyúktojáshéjakat / időközben szétrágtá valami féreg, mert egészben voltak eredetileg / a fal és a gerenda érintkezésénél a falnak a ráfekvő gerenda alatti részén voltak kis mélyedésben /. Tekintve, hogy oda semmiképpen nem juthatott be élő tyúk kétségtelen, hogy itt is építési áldozat maradványaira bukkantunk, amelyek elhelyezési ideje a múlt század nyolcvanas /1880/ éveire tehető. Zsadányban

egy fekete tyúkot ástak az alapba, a ház valamelyik sarkánál, azzal a tudattal, hogy szerencsét hoz. 1906-ban épült az a ház, ahol a tűzhelybe beépítve egy csuportba korabeli koronások, fillérek voltak. Ugyanitt Zsadányban másik háznál a sarkon egy üveg bor volt az alapban / italos ember volt a hajdani építője/. Zsadányban mókás szokás volt az is, hogy mikor a házat alapozták, a mester elkapta a gazda feleségét vagy a jányát s fenekit az alaphoz verte, hogy erős tartós legyen a ház. Egyik alkalommal az ott báméskodó kisjány keziből kapta ki a mester a kisbabáját / játék babát/ azt dobta a malterba „áldozatnak”.

Szintén Orosházán a ház falában befalazva találtak három fészekaljja szépen elrendezett tyúktojást egy falüregben s a fészek közötti üregben szalmarészekben diókat fedeztek fel. Összesen 38 db. Tojás volt. Az épület padlásán a szarufák gerendákra támaszkodó tövínél egy-egy tojást, tojások mellett egy-egy diót találtak. A tojások: tyúk, lúd, fácántojás.

A diónak kultikus szerepe volt a középkor liturgiájában, egyházi szimbolikájában Krisztust jelképezte, ld. karácsonyi dió éjféli mise idején diószórás szokása. Gyomán szintén „szóról-szóra” ugyanezt az építési áldozatot tapasztaltam a Mirhóhádi út 31. sz. / „Jakó Atya” háza volt/ ház padlásán. Minden egyes szarufa tövében egy-egy tojás, s még a ház végében egy törött szilkében 3 tojás. Az Arany János u. 5 sz. alatti szülőházam padlásán bontás-toldás alkalmával a főépület és eresztoldásnál a falban került elő egy „kotiálja fészek 21 tojással”. Ez a ház 1900-ban épült, a „Jakó atya” – féie, Szabó József főbíró uram háza még régebben. /Beck Zoltán: Építőáldozat tanulmányok Békéscsaba, 1981. Új Auróra füzetek 25-32 old./

Cs Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemenecék, cserépkályhák, kandallók, kerli stülök építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján, egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ↳ Csempék
- ↳ padlólapok
- ↳ csaptelepek
- ↳ külső, belső burkoló kövek
- ↳ természetes kövek

Várom kedves vevőimet!

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd.

Fő út 52.

Telefón, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Amit Isten egybekötött...

Ötven évvel ezelőtt kötött házasságot **Hunya András és Pintér Katalin**. 2003. november 18-án, a hunyai templomban arany menyegzős áldásban részesültek. Isten adjon sok boldogságot nekik további életútjukon!

BELLA JÁNOS 71 képéből nyílt nagyszerű kiállítás Németországban, idén szeptember végén. **MENSCHEN – WEGE** címmel. A megnyitón igen nagy számú érdeklődő vett részt, és felhangzott Bartók: Gyermekdalaiból is néhány szám.

A kiállításon ott vannak legújabb munkái között is a magyar témájú képei, mint például a „Csodafurulya”, amelynek témáját a Szendrebáró balladája alapján festette.

November 26-án a Déryné Művelődési Házban kiállítás nyílt a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola növendékeinek képzőművészeti alkotásaikból. A kiállítást Molnárné, Pésó Irma rendezte, és Molnár Albert nyitotta meg.

Számítógépet kaptak a Bethlen kollégisták

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola fiú kollégiuma az „Élet Másokért Egyesület” jóvoltából három számítógépet kapott, meghatározatlan időre.

A karácsonyi ajándék váratlanul ért mindannyiunkat. Senki sem gondolt ilyen nagylelkű felajánlásra, hiszen kollégiumunkon belül eddig nem volt lehetőség számítógép használatra. Az ünnepélyes átadásra 2003. október 30-án került sor, ahol az egyesület vezetője, Vaszkó Sándorné hivatalosan átadta az eszközöket kollégiumvezetőnknek, Vargáné Varczába Évának. „Miért éppen ránk esett a választás?” – kérdezte már tőlünk sok kollégista. A választ az egyesület vezetője egyszerűen így fogalmazta meg: „A körülményeket látva NEKTEK SZÁNTAM! Igaz, egyet kérek: becsüljétek meg.” A fiúknak téli délutánonként és esténként így van elfoglaltságuk, legalább nem a szórakozóhelyeken töltik el idejüket és költik el a pénzüket. Ez nem mindennapi, főleg nekünk, akik a legmesszebb lévő kollégiumi épületben lakunk. Nagyon sok közöttünk a végzős, s a gépek segítséget jelentenek a vizsgákra való felkészülésben. A kollégiumi rádió munkáját is megkönnyítette, mert a különböző zeneszerkesztő és egyéb programokkal színesebbé, színvonalasabbá tudjuk tenni a stúdió működését. Nem maradhat más hátra, mint még egyszer megköszönni a nagylelkűséget és segítséget.

A kollégium lakói nevében nagyon köszönjük. Juhász Ferenc 11.D
Kiss Lajos 12.A

Ismeretlen ikonfestő: Jézus születése
1770 körül, Szerb ortodox templom, Ráckeve

Szeretetre születtem

Ajánlom legjobb barátomnak, Takács Zoltánnak

Szeretetre születtem - e teremtet Világra,
Hogy bűntöket vigyem majd a keresztfára.
E gyönyörű-titokzatos szent-éjen
Édesanyám ölel keblén, szive epedően.

S vala szülőházam sivár pusztasága,
De szeretettől mily-nagy a gazdagsága!
Szeretetre születtem, hogy hirül adjam Néktek:
Szeresd rosszakaród s ellenséged!

Ó, kisJézus - e szó, hogy szeretet: Nekünk mily-tág e fogalom.
Kérünk Téged, vezess hát Minket utadon.
S mint a virágzó tavaszi rétet szelé át milliónyi cserebogár,
Annyi hálát adó ima találjon hát Terád!

S míg a szamar enyhe lehellelte melengeti puha orcád,
Királyok hoznak Neked aranyt, tömjént, s mirhát.
Agyalok őrzik virágzó szép Álmod,
Hogy a Te szereteted Aradjon szét e Világon!

Gyomaendrőd, Anno Domini, MMII. XII. 24.

(Rafael Tibor)

Fényképalbum

régi betlehemes

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

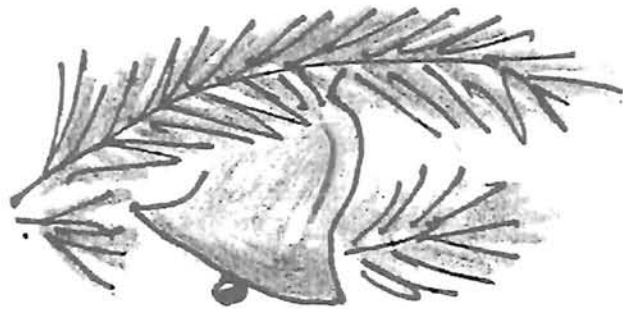
Különleges jogállást kap a Székelyföld abban a törvénytervezetben, amelyet az erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kezdeményező Testülete munkaközi anyagként bocsát közvitára. A szakértői csoport a régiókról szóló kerettörvény tervezet keretében a Székelyföld különleges jogállású régióként szerepel. A tervezet szerint a Székelyföld Kovászna, Hargita megye egészét, valamint a történelmi Maroszákat foglalná magába, Csíkszereda székhellyel. A hivatalos nyelv a magyar és a román lenne, kétnyelvű és különválasztott oktatási rendszerrel. A törvénytervezet új költségvetési rendszert is javasol.

Az észak-erdélyi autópálya megépítéséhez a román kormány 2,5 milliárd eurós hitelfelvételt hagyott jóvá. Ebből a teljes Brasó-Nagyvárad pályaszakasz megépíthető.

Glatz Ferenc akadémikus, a Babes-Bolyai Tudományegyetem újdonsült díszdoktora egy sajtóértekezleten nyilatkozta, hogy valószínűtlennek látja, Románia esélyét arra, hogy 2007-ben az EU tagjává váljék.

A legfrissebb közvélemény-kutatás adatai szerint a jelenlegi kormánypártra (PSD) a választók több mint a fele 50,5%, szavazna, a liberális-demokrata (PNL-PD) szövetségre, 27,4%, a harmadik helyre a Nagy-Románia Párt került (PRM) 13,3%-kal. Az RMDSZ 4,9, a Humanista Párt 2,2%. Eszerint az RMDSZ az 5%-os küszöb alá csúszott. A már megszokott módon továbbra is az egyházban bízik legjobban Románia lakossága (90,1%), ezután következik a hadsereg, (76,1%), és a sajtó(65,6%), a sor végén kullog az igazságszolgáltatás, (37,3%), a kormány (33,8%) a szakszervezet (31,4%), és a parlament (26,2%).

A határon túli magyar felsőoktatás fejlesztéséhez Mádl Ferenc köztársasági elnök októberi erdélyi látogatása után a magyar kormányfőhöz írt levelében többlettámogatást kért. Az MSZP elzárkózott a köztársasági elnök javaslatának támogatástól, (a többlettámogatási összeg 340 millió forintra vonatkozott)

JUHÁSZ SÁNDOR szobrászművész kiállításának megnyitására

A legdemokratikusabb képzőművészeti alkotások a köztéri szobrok. Mert mindenkié, függetlenül rangtól, beosztástól, pénztől, magatartástól. Mutatja magát mindenkinek, és túlél mindenkit, a nagy uralkodókat, de még a kiskirályokat is.

Szűkebb hazánk súlyos szobortalanságban szenved, és ezért is lélekűdítő ünnepi esemény szobrok között lenni. És megállító jelek is, mert figyelmeztetnek, hogy mi is sárból és porból letünk, mint az itt lévő szobrok, és azzá is lesz mindenki.

Egy olyan ember alkotásai között lehetünk, aki a szépség és az igazság ideáit gyúrta agyagba-formába. És ha az igazság és a szépség a szeretetben és irgalmasságban találkozik, akkor a legfőbb emberi küldetés valósul meg, ami nem más, mint a tevő-tisztaságos jóság.

Egy termékeny művészi-alkotói élet lélektárgyainak a helyhez illő válogatásával lehet találkozni.

Juhász Sándor munkái három, jól körülzárt világot hoznak elének.

Az egyik: a legősibb akaratok közül, márpedig a sárból készült tálak, korsók, használati eszközök jelekkel való mintázása.

A gyakorlati és célszerű ember találkozik a szépigenyű emberrel. Ma már ezt - meggyőződésem szerint rosszul - népművészetnek nevezik.

A másik: ami itt a korosztályos rostálás miatt hiányzik: a görög-latin és a zsidó-keresztény kultúra eseményei és szereplői, melyek, és akik a magyarság történelmének legutóbbi 1000 évének legerősebb hitjegyei, amelyek letakarják az ősi magyar eredetet.

A harmadik élet- és alkotótér a lehelletmelegű, a bőrön belülről rakott, és ott érlelt magyar paraszti sors.

A szobrok valóságosak, titoktáróak, hűségesek és szépek.

Juhász Sándor kitartóan és alázatosan mesél agyagszóval a gerincjellemes emberről és a hétköznapokról egyaránt.

Ómega szerény körülmények között, de nem nélkülözve él bölcsen, derűsen, alkotón, 94 évesen.

Soha nem dörgölődött aktuális nagyságokhoz, sem gazdag támogatókhoz, megőrizve a művészek tiszta lelkiismeretét, a nyugodt álmot, a függetlenséget. Él a öntörvényű, önsorsrontó és kaján világot.

Semmiből semmi sem lesz! Közhelyigazság, de a tevékeny ember nem támogatott, sőt ahhoz, hogy tegyen nemes akarata szerint, meg kell vívnia a lehetőségért és túrnie kell az alacsonyak gáncsait.

A gyomai OVI Galéria 2001 novemberétől működik folyamatosan évi 3-4 kiállítással.

Öszinte tiszteletet érdemel Csoma Antalnén, aki kitalálta és áldozathozóan működteti ezt a formát mindenki hasznára, az idejára gyerekek lelki - esztétikai és értelmi életének kiteljesedésére. Mert cél az emberi ember, akiben a természet, a tudomány, a művészet és erkölcs egyet jelent. És csak az lehet igazi felnőtt, aki igazán gyermek is tudott lenni.

Mit csinál egy szobrász és egy pedagógus?

A szobrász mintáz egy szobrot és lelket ad neki.

A pedagógus kiformáz egy emberi lelket, és megtölti igazsággal.

Mindkettő alakít és megtölt.

Mit csinál a gyermek és a művész?

Igazat mondanak, ösztönösek, ártatlanok, tiszta gondolkodásúak. Aztán a gyerekek felnőnek és lesznek felnőttek, és lesznek olyan felnőttek is, aki magukban hordják tovább a gyereket.

Ezen gondolatok születtek Juhász Sándor szobrai között.

Gyomaendrőd, 2003. november 13.

*Cs. Nagy Lajos
a kiállítás rendezője*

**A kiállítás megtekinthető: Gyomaendrőd, Kossuth úti Óvoda OVI-galériájában
2003. dec. 19-ig hétköznap 8-17 óráig**

Templombúcsú és zászlószentelés Endrődön

2003. november 8-án ünnepeltük egyházközségünk védőszentjének, Szt. Imrénének búcsúünnepét. Felemelő és szívet melengető volt látni a sok búcsúst és vendéget, a papokat, a lovagokat és gyerekeket együtt. Helybéli hívek már egy héttel előbb készültek a szép ünnepre: az egyházközség szép összefogásának köszönhetően közösen takarították ki a templomot, a templomkeretet, a virágdíszítők több napos fáradságos munkájának eredményeként a virág kompozíciók gyönyörűsége, az énekarunk buzgó-sága... mind hozzájárultak e nap szebbé tételéhez. Szép volt ez az összefogás.

A templomi ünnepségünkre több helyről érkeztek: Békésszentandrás Kondoros, Mezőtúr Szarvas, Szeghalom... sorolhatnám. A búcsúsokat papjuk is elkísérte. Iványi László plébános köszöntötte a jelenlévőket és bejelentette, hogy a búcsú napjával kezdetét veszi templomunk kétszázéves évfordulójának megünneplése. Több program és esemény lesz, ami majd ezt emlékeztetessé teszi. Alakul egy „Bicentenáriumi Bizottság” Dr. Palya József egyháztanács tag vezetésével, akik a programokat és ötleteket várják. Mint tudjuk, 2004. novemberében lesz templomunk jubileumi évfordulója.

A búcsú vendégszónoka Kovács József kanonok volt, a Gyulai Nádi Boldogasszony Templom plébánosa. Szentbeszéde lélek-emelő és tanulságos volt.

Idézem: „A templom minden közösségnek a központi helye, az Istennel és az egymással való találkozás helye. Amikor őseitek kétszáz évvel ezelőtt megépítették ezt a templomot és Szt. Imre tiszteletére, felszentelték. Akkor ezt azért tették, mert találkozni akartak Istennel, és találkozni akartak egymással rendszeresen, nap-mint nap, hétről hétre egyaránt, mert az ember közösségi lény. Egyedül nem élhet, mint ahogy a mindennapi életünket sem élhetjük le egyedül, ugyanígy a hitéletünket, az Istennel való kapcsolatunkat sem élhetjük meg csak egyedül. Egyszemélyes keresztény nem létezik, hiszen a keresztények mindig is közösséget alkottak, közösséget Krisztussal és egymással is. A keresztények a találkozás helyeként először is a családi házakat nevezték ki, majd ahogy növekedett a közs-

ség, nagyobb csarnokokat vettek bérbe, hogy elférjenek az imádságra. Ebből alakultak ki később a bazilikák, majd a templomok minden közösségben. A templom azóta is hétről hétre, vasárnapról vasárnapra, ünnepről ünnepre a találkozás helye, mert ezen a megszentelt helyen találkozik az ég és a föld, találkozik az Isten az emberrel. A mai ember rohan, nincs ideje semmire, arra sem, hogy Istennel foglalkozzon.

Arra van ideje, amire ő akar, ami fontos számára. Ami nem fontos számára, arra nem fordítunk időt. Jézus hív és hazavár mindannyiunkat. Éppen ott és oda, ahol lakunk. Segíteni akar bennünket, hogy el ne tévedjünk, el ne vesszünk.”

A búcsú főpap szót Szt. Imréről, mint a magyar ifjúság örökös példaképéről. Mit is mondott? „Szt. Imre herceg a magyar ifjúság példaképe, akit Isten elbűnő állított. Van egy legenda, mely szerint az öreg király hogyan leste meg fiát. A templom rései között látta fiát, hogyan imádkozik Istenhez, elmélyülten. Vajon mi tudunk-e elmélyülten imádkozni? Szt. Imre tudott időt szakítani az imádságra. Felelősek vagyunk gyermekeinkért, unokáinkért, hogy megkapják-e azt az útmutatást, amely elvezeti őket a templomba, hogy találkozzanak Istennel, találkozzanak Jézussal, vagy találkozzanak a világ csábításaival, a világ útmutatásaival, és elmennek ebből a világból. Néhány hete történt az egyik napon, hajnali félháromkor, hogy Gyulán, a Békéscsaba felé kanyarodó úton egy fiatal csoport a kanyart 60 km/óra helyett 150km/óra sebességgel vette be. Kisodródtak és egy lámpaoszlopnak ütközve a négy fiatalból három szörnyethalt. Ha a lámpaoszlop nem fogja meg őket, akkor bele repülnek a benzinkútba és akkor az is felrobbant volna. A szűlők a szülői vitatkozta az indulás előtt, hogy a gyerek elviheti-e az autót. Az édesanya nem engedte, mert ivott és részeg; az édesapa azt mondta: hadd vigye, nem lesz semmi baj. A gyerek beült, elindultak, és tudjuk, hogy mi lett a vége. Szülői felelősség, a szülői útmutatás. Úgy vagyunk vele: ez velem nem fordulhat elő. Őket felkészítette-e a szülő, hogy a templomba el kell jönni, megismertették-e vele Isten tanítását, vagy pedig nem? Talán a második, ami igaznak bizonyul, hiszen a másik két lánynak társadalmi temetése volt. Nagy a felelősségünk, hogy gyermekeinknek mit adunk tovább. Hogyan és milyen módon féltjük őket? Nem az a megoldás, hogy majd rossz szemmel néznek ránk. A szülőnek a szeretet nevében tudni kell nemet is mondani a gyermekének. Nem a gyermek uralkodik a szülő felett, hanem a szülő felelősségteljesen gondoskodik a gyermeke felneveléséről, gondoskodik arról, hogy azt kapja meg, amire szüksége van. Ahogy

nem ad neki romlott ételt, úgy nem szabad megengedni, hogy az a szenny, ami a médiából árad az emberek felé, hogy az is elérje és beszennyezze őket. Még akkor sem, ha a másik lenézi őt azért, mert nemköveti azt a „mintát”. A szentté válás ezen is múlik. Az Isten rajtunk is számon kéri, hogy ezeknek a fiataloknak, ezeknek a gyermekeknek mertünk-e szólni, ki mertük-e nyitni a szánkat, és fel mertük-e nyitni a szemüket arra az útra, amelyen járni kell.

Szt. Imre herceg megkapott mindent. Megtehetné volna, hogy dözsölgjön és léha életet éljen. Ő édesapja neveltetése alapján ráta-lált arra a helyes útra, amely boldoggá akarja tenni az embert, és nem azt akarja, hogy az ember szomoró legyen, és csak a fájdalomra figyeljen. Isten mindenkit azért teremtett, hogy boldog legyen a földön. Sajnos sok mindent a bűn leront, de akkor is Ő az, aki meg tud bennünket ajándékozni a szeretetével. „

Beszéded végén újra a templom és a lelki élet fontosságáról szót Kovács plébános:

„Akkor tudunk találkozni, ha bejövünk az ajtón. Ha leülünk és letérdelünk a padban, Isten elé borulva. Idehozva magunk és gyermekeink, unokáink, dédunokáink és szeretteink életét, gondját, baját, kérve Istent, hogy segítsen bennünket, és őket is; hogy rátalálva a krisztusi útra: azon megmaradjanak, és úgy járjanak ezen az úton s mi is úgy járjunk, hogy mások számára is példa legyen az életünk.”

A búcsú fényét emelte, hogy a Templomos Lovagrend Magyar Preceptóriája zászlaját itt szentelték meg. Azokra az eredményekre való tekintettel, amit a hívekkel együtt a Tiszántúli Contúrja elért Gyomaendrődön a hirdetést követően szentelte meg Dom. Kóczán Árpád tábóri lelkész, alvezetes, a Budapesti Commenda felkivezetője. fr. Heim Sándor Ceremoniamester mondott néhány szót a zászló történetéről, majd Barta Mónika novícia a díszpármán a zászlót, a zászlórudat pedig fr. Sármay Endre lovagrendi zászlós a kürt hangjai mellett ünnepélyesen behozták, majd megszentelte a zászlót a tábóri lelkész. A szentelést követően a megjelent 10 lovag után az egy hónapja a Tiszántúli Contúrja felkivezetője Dom. Iványi László plébános tiszteltet zászlócsókkal, majd térdhajtással a fekete-fehér lobogó előtt.

Az ünnepséget az utcai körmenet zárta, ahol az Oltáriszentséget a hívek buzgó énekével kísérték a búcsúsok.

A szent eseményt a szokásos családias vendéglátás fogadta, a helybéli hívek kalácsot, süteményt és teát kínáltak a búcsú híveknek.

Aki jelen volt, az nagyon mély lelki él-ménnyel távozott. Sokan azt mondták, hogy a lovagok jelenléte emelte az ünnepet. Sőt volt olyan vélemény is, hogy a december 18-ai jótékony célú rendezvényre sokan eljőnek. Köszönjük a búcsú előkészületben résztvevők valamennyiük munkáját. Az újonnan létrejött egyháztanács tagjai pedig ezúton köszönik meg a bizalmat a kedves híveknek, és köszönik meg Istennek.

Istennek legyen hála.

fr. Ungvölgyi János

Márton Gábor: ÖREG MIKULÁSNAK...

Öreg Mikulásnak van jó nagy csizmája.
Benne a világot egy éjjel bejárja.
Amikor egyet lép, száz mérőföldet halad,
Meg-megáll figyelve minden ablak alatt.

Öreg Mikulásnak van egy okulárja.
Fölteszi szemére, fülére, orrára.
Nincs titok előtte, nincs semmi elrejtve:
Átlát rajta faion, belát a szívekbe.

Öreg Mikulásnak van egy nagy irkája.
Amit lát: jót rosszat abba fölfirkálja.
A jókat pirossal, rosszat feketével,
S fizet finomsággal, vagy virgács vesszővel.

Öreg Mikulásnak van egy tarisznyája.
Megtömi sok jóval, felveszi vállára.
A jók cipőcskéjét finomsággal tölti,
A rosszakéba meg a virgácsot teszi.

Öreg Mikulásnak van két hű szolgája
Az ajándék csomag gyors lábú hordára
Paprikaorrú a virgát suftyogtatja,
Kormosorrú mérgében a láncot rázza.

Sarkady Sándor:
FELSÜT A CSILLAG

Felsüt a csillag,
hold is előjön;
jégcsapok égnek
karcsú

Kései szán fut,
Porzik a porhó,;
Jégrögös úton
Villog a patkó.

Cinke szeméről
foszlik az álom;
csenget a csengő:
itt a karácsony!

Káldi János
KORCSOLYÁZÁS

Bokron, fákon hó-csoda,
Siklik a gyors korcsolya.

Repül, suhan a jégen,
Akárcsak a mesében.

Ír egy nagy-nagy kereket
Vagy ibolyalevelet.

Néha-néha kiflilt ír,
Csupa rajz a jég-papír.

Az is van rajt: üzenet,
Szócskák a gyerekek:
„Sebaj, ha a föld havas,
eljön majd a szép tavasz!”

Kiss Dénes:
CSILLAGPILLÉK

Kristály-pille,
puha hó,
csillagszárnyon
utazó
Libegő,
Lebegő, pihe-mintás
Levegő.

Hó pilléje,
zúzmara,
cspiketáncból
szótt ruha.

Téli idő
szempillája,
ég-föld pislog
így magára,
ide nézve,
oda nézve,
ezüst-sűrű
hőésében

Demjén István:
TÉL

Zizeg a drót,
dudorász,
fa, kerítés
zúzmárás.

Borzas tollú
madarak
keresik a
magvakat.

Egyre jobban
havazik,
kereshetik
tavaszig!

„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

Felhívás jótékony célú gyűjtésre!

A Gyomaendrődi Központokkal működő: Élet-másokért Egyesület, a Templomos Lovagrend Tiszántúli Contúrja, a Templárius Alapítvány és a Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezete egymással karöltve idén is szeretné megajándékozni a gyomaendrődi rászorult, árva, félárva és állami gondozott gyermekeket.

Ezért egy tiszteletteljes kéressel fordulunk a kedves családokhoz, egyházakhoz, munkáltatókhoz, és Önhez kedves Olvasó, melyben segítségüket szeretnénk kérni:

A közelgő karácsonyi ünnepekre szeretnénk megajándékozni – meglepni – azokat az igen nehéz helyzetben élő helyi családok gyermekeit, akik erre rászorultak „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULT GYERMEKEKEN!” Akciónk keretében. A helyi Családsegítő Iroda eddig 300 gyermek (75 család) meghívását ajánlotta.

Alulírott szervezetek képviselői tisztelettel megkérjük Önt, kedves családját, munkatársait, a történelmi egyházak híveit arra, hogy lehetőségükhöz mérten támogassák felhívásunkat. Adományozható: Könyv, játék, írószer, gyümölcs, édesség, fogkefe, fogkrém, pléd, stb. Ruhaneműt nem gyűjtünk! Külföldi adományokat is szívesen fogadunk.

Egyben tisztelettel meghívjuk önt és szeretteit, barátait, munkatársait e nem mindennapi eseményre, **2003. december 18-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor** az endrődi Szent Imre templomban tartandó ünnepélyes átadásra. Az ünnepséget megtisztelik a fővédnökök:

Gyulay Endre püspök úr; Alberto Cristofani della Magione gróf úr, a Templomos Lovagrend Nagymestere Olaszországból, Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Tagozatának Elnöke, Megyeri László, A Gyermekétkeztetési Alapítvány Igazgatója, Zelnik József, A Művészeti Akadémia Elnöke.

Felajánlásait a Szent Imre Plébánián, Endrőd, Fő út 1, (hivatali időben!) vagy előzetes jelzés esetén: az alulírottak címén december 10-ig várjuk.

Öszinte tisztelettel és köszönettel várjuk jelentkezésüket, adományaituk:

Isten áldásával: Dáma Vaszkó Sándorné, Élet-másokért Egyesület Gyoma Zrinyi u 33/1, 66/284-781 - Vaszkó András, MKDSZ, Endrőd Dózsa u 31. 66/386-689 - fr. Ungvályi János Templomos Lovagrend Endrőd, Martos Flóra 5. 66/284-155; 30/294-0650, Email: unglianos@bekesnet.hu

A Városi Zene és Művészeti Iskola 2003. decemberi hangversenyei:

December 4-én a Városi Könyvtárban fél 6 órakor **MIKULÁS – NAPI** hangverseny

December 17-én 5 órakor a Zeneiskola épületében **KARÁCSONYI** hangverseny és kiállítás

ARANYVASÁRNAPI KONCERT a gyomai Római Katolikus Templomban, **GYOMAENDRŐDI ZENEBARÁTOROK KAMARAKÓRUSA** szeretettel hív mindenkit műsorára, december 21-én, 4 órakor.

TÖRTÉNELEM FŐUTCÁJA Békéscsabán a Városi Sportszínházban volt november 21-én. A polgári körök találkozásán nagyon sokan hallgatták: Schmitt Pál, Mikola István, Hende Csaba, Bencsik András, Kárpáti György beszédét, és a fellépő művészek: Beregszászi Olga, Gergely Éva, Ókovács Szilveszter, Maczkó Mária és Varga Miklós dalait.

Adventi beszélgetés a grófnővel, aki soha nem fárad el jótékonykodni

Jeanne-Marie Wenckheim Dickens a teljes neve, aki eddigi élete nagy részét távol hazájától, a nagyvilág sok-sok országában élte, és útlevelében hosszú éveken át az volt beírva: hazátlan személy (Displaced Person).

Jeanne Marie elmúlt 60 éves, amikor ismét szülőföldjére költözhetett vissza, azaz hazajött Dobozra.

8-9 évesen, a II. Világháború idején kényszerült idegenbe. 1944 végén a család 3 lovas kocsival hagyta el a szülőföldet, - közelebből Dobozt - és indult Budapest felé, majd onnan Ausztriába.

Ezzel az úttal kezdődött életének igen hosszú ideig tartó kálváriája. Sok-sok bánat

és megpróbáltatás érte, mint kicsi lányt. Alig múlt 11 éves, amikor édesanyja egy vonatbaleset során életét veszítette, két éven belül az édesapa felörlődött, betegség támadta meg, és úgy gondolta, hogy életének majdnem minden értelme semmivé vált. Halála előtt barátait esküvel kérte, hogy gyermekeire vigyázzanak, mert ő már ezt nem teheti, meghalt. A család barátai és a rokonok nem hagyták magukra a két testvért, Jeanne-Mariet és fivérét Engelbertet. De a szülőket, a családi otthont, a hazát senki sem pótolhatja. Ausztriában a Sacré Coeur Intézetben az apácáknál végezte iskoláit. Egy időre Afrikába került, ahol nagymamája élt, ott tanult meg angolul és franciául, de igyekezett, hogy a magyar nyelvet el ne felejtse. Fiatallányként, 19 évesen Párizsba került, ott kisgyerekekre vigyázott, és találkozott egy régi kedves német fiú ismerősével, akivel együtt fedezték fel a fények városát... Két hónapot tölthetett Párizsban, útlevelében ekkor még mindig az állt, hogy hazátlan személy. A következő állomás Skócia volt, ahol egy kedves, idős házaspár nagyon megszerette a fiatal lányt, adoptálták, azaz örökbe fogadták. Ezzel megszűnt a „hazátlan” jelző, végre kaphatott angol útlevelet, amivel bejárta a földet. Élt Kanadában, ahol a helyi Vöröskereszt gépkocsiját vezette, majd ismét Skócia, aztán Argentína, majd a pampák földje, Dél-Amerika és ismét Anglia. Itt ismerkedett meg későbbi férjével, akivel házasságot kötött, két leánygyermek nevelték fel. Férje Christopher Dickens, aki a nagy angol író Charles Dickens leszármazottja, az ő Yorkshire-i birtokán éltek férje haláláig. Életútja talán magyarázatot ad arra, hogy a sok nehéz évet megélt, de önmagához mindig hű Jeanne-Marie amikor már biztos egzisztenciában és jólétben élhetné életét a ködös Angliában, kastélyában, miért vágyott haza, ahonnan kislányként volt kénytelen elmenekülni. És miért tesz meg mindent azért, hogy környezetén, az ott élőkön segítsen. Pénzt, fáradsá-

got nem kimélve teszi a dolgát, azzal a szent meggyőződéssel, hogy ez az ő küldetése. Kinti élete során számtalan külföldi alapítványt hozott létre, és mint sikeres üzletasszony az üzleti eredményei jelentős részét alapítványokon keresztül gyermekotthonoknak, sérült gyerekeknek, AIDS ellenes szervezeteknek ajánlotta. Amióta visszatért hazájába, (8 éve) itthon jótékonykodik. Igazi Teleki és Wenckheim vér folyik ereiben, tudja, hogy mire kötelezi a származása, a családjának a múltja, tudja, hogy nem maradhat adósa a szülőföldnek. Ősei is számtalan, maig is az emberség javát szolgáló jótékony cselekedettel jeleskedtek, és örökítették meg nevüket. Jeanne Marie jótékony cselekedeteiben, sőt még élete történetében is dédnagyanyja, Wenckheim Krisztina örökébe lépett. Ő is szinte árván nőtt fel, ő is nagy műveltségű hölgyé lett, ő is jóindulatú, emberséges, gyengéd, szeretetreméltó, szereti az embereket és a lovakat, jól lovagol, mindenkin igyekszik önzetlenül segíteni, különösen a gyermekek és a fiatalok jövőjét szeretné úgy segíteni, hogy azok is hazájuk hasznos tagjaiává lehessenek. Vallja, hogy a nemzet jövője az ifjúságon múlik. És végül, de nem utolsó sorban, igazi hívő lélek, ezért Dobozon a gyermekek hitoktatásában is részt vállal. Lakóhelyén, Dobozon az emberek szívesen fogadják és támogatják elképzeléseit, együtt vallják, hogy „jót tenni, jó” a szeretet, a jó mindig - előbb, vagy utóbb - elnyeri a méltó jutalmát, „Ha a jók összefognak, az erejük megtízszereződik”.

Ilyenkor karácsonykor, amikor a legkéményebb szívek is meglágyulnak és adakoznak, jó olyan asszonnyal találkozni, és jó tudni, hogy itt él közelünkben, akinek a jótékonykodás nem csak karácsony táján természetes, ennek jegyében telnek a hétköznapijai is. Most Advent elején barátaival együtt már a karácsonyi ajándékozás terveit szövik. Isten áldja meg munkáját.

Császárné Gyuricza Éva

Jeanne Marie és testvére, Engelbert

Együtt a család Dickens íróasztala körül: Christopher, Jeanne Marie, Catherine, Lucy

Irodalmi oldal

75. születésnapomra

Hol megpillantám a világunkat: deresült fejün újból
itt élek, hol a vén, lomha Körös kanyarog,
itt, a szülőhelyem üde, rezgő, zöld lombölelésű
táján, boldogan is, mert puha fészket adott,
otthont nékem e táj, kedves, jó hű feleséget –
eggyel adósom csak nékem e föld, e haza
és nem is ő, a hazám: Európa s túl a Világ kinn:
élne a népem ha boldogan itt, kik e föld
barna, kemény rögből kenyeret, tejet adnak
a közös asztalra, zsenge ürüt, malacot:
mert boldog magam is -törvény- igazán majd úgy leszek itt, ha
jókedvűen kelnek reggel az utcáson
– – Áll a néma szobor – kubikus – bő fölgyafagyában
kő a kalapja, szíve, álma mióta kereng
ott a magasban fenn – lövedék hány érte a testét
s lelkét pökhendi, kétszínű, durva szavak
(körbe koporsók is, köből: nyűft, koravén emberi testek
meg nem nőhettek: bennük a fűrt, a gyümölcs
félbe, virágban halt, noha égre tömi joguk volt)
rügyből lenne ha itt végre, örökre gyümölcs!
Lelne ha a földim nyugodalmat végre e földön,
otthont, én amiként leltem e tájnak ölén
és e szobor talpán felirat - *Go home!* - sose álljon
s az se: Igyitye Domoj, - Önmaga legyen ura,
s tétlen, sztrájkba sose csüggjön a kezében ásó
jusson munka neki, bér, s a családba kenyér-
- És számos gyereket hozzon meg a golya e tájra
s pénzt is a pólyába, gond vele hogy ne legyen,
s vidám gyermeki dal versengjen a fecske szavával:
úgy él egy ország gyermeki ajk ha cseveg,
mint a forráshang –gyöngyözve, csobogva e földön
s tisztán, mert szennyben dudva, a murva virít
ember nem: csak enyész – és véle a nemzet, az ország

.....
Nyolcvanadik évem ha megérem, lássa a földem,
hogy víg földikkel koccan a telt poharam
s akkor majd magam is nyugszom meg a jó honi földben-
ámde csak akkor: nép nélkül e táj se haza!

Szilágyi Ferenc

Ez év november 12-én volt 75 éves a gyomai származású Szilágyi Ferenc professzor úr, nyelvünk és irodalmunk kiváló ismerője, sok ismert és népszerű könyv szerzője.

Ebből az alkalomból kívánunk - a szerkesztőség és olvasóink nevében - további munkájához jó egészséget, hosszú, boldog életet és töretlen alkotókedvet!

ANTALL JÓZSEFRE emlékezünk! (1932-1993)

1993. december 12-én halt meg Budapesten. A Magyar Köztársaság miniszterelnöke volt.

Temetésekor elhangzott búcsúbeszédnek részleteivel emlékezünk a nagy államférira.

„Úgy emlékezünk majd rá, mint aki <Ember>, <keresztény> és igazi <államférfi> volt, bővelkedett a valóban népünket szolgálni akarók adottságaiban: mint a bölcsesség, a kiegyensúlyozottság, a felebaráti szeretet.”

(Angelo Sodano bíboros, vatikáni államtitkár homíliájából)

„Amikor halálos ágyához hívatott engem, közölte, hogy nem szed semmilyen orvosságot, amely értelmének vagy akaratának gyengítését eredményezhetné. Ezután azt mondta: „Három dolgot szeretnék neked mondani. Először: eljött a végórád. Másodsor: keresztény Magyarországot akartam, mert csak ennek van jövője. Harmadsor: szolgáltsd ki nekem a szentségeket”... Antall József szavai súlyos szavak. Mert az ember a halálos ágyán nem bocsátkozik komolytalan kijelentésekbe. Ha pedig ezek komoly szavak, akkor tanúságtevő erő van az ő üzenetében mindnyájunk számára... Joggal mondta, hogy „a keresztény Magyarországnak van jövője”. Mint történész tudta, hogy a keresztény eszmerendszerek kétezres éves elveket tartalmaznak, amelyek nemcsak igazak, hanem működőképeseek is. A magyarság eszméjéről pedig úgy vélekedett, hogy több mint ezer év óta a történelmi tapasztalat igazolja, hogy a magyarság létezni tud, fenn tud maradni, de nézete szerint akkor, ha a Szent István-i szellemiség alapján keresztény elvekre és erkölcsi gyakorlatra támaszkodik. Vagyis: hitre, imádságra, a tízparancsolat és a szeretet fő parancsának teljesítésére”.

(Bolberitz Pál címzetes apát ravatali búcsúbeszédéből)

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896

06 30/9855-671

Gyomaendrőd Fő u 14.

Ízes ízek

december

Pezsgős nyúl

Egy nyulat hideg helyen 1 napra száraz pácba teszünk (a fokhagymával tűzdelt nyulat bedörzsöljük olajjal, sóval, őrölt borssal, chilivel, tárkonyal). Tepsibe tesszük, 1 üveg félédes pezsgőt öntünk alája, a húst vékony füstölt szalonna szeletekkel borítjuk be. Melléje teszünk 4 babérlevelet, 4 szem szegfűborsot, 2 almát cikkekre vágva. Fóliával jól lezárjuk és 1,5 órán át pároljuk. Burgonyapürével tálaljuk.

Seidl Ambrus

PONT
ELELMISZER

Sarokház Csemege
Ct. Timár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Ajánlataim:

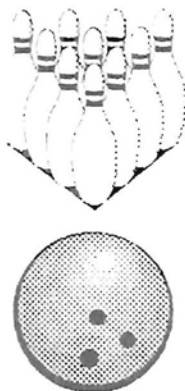
- ☛ Tehéntúró 250 g. 189Ft/Db
- ☛ Reál étolaj, 229 Ft/l
- ☛ Mák 250 g, 125 Ft/ cs.
- ☛ Paloma 500 g + ajándék Omnia 125 g, 599Ft/cs.
- ☛ Szögedi tál 100 g. 199Ft/cs.
- ☛ Gabonapohely + ajándék CD, 399 Ft

3000 Ft vásárlás esetén egy budapesti lakást, egy autót, bankkártyát vagy vásárlási utalványt nyerhet. További információ a boltban.

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, szombaton 6-12-ig,
vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyserelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

A TERMIX IGAZGATÓSÁGA
ÜZLETI PARTNEREINEK ÉS
DOLGOZÓINAK
BOLDOG
KARÁCSONYT ÉS
SIKERES ÚJ
ESZTENDŐT KÍVÁN.

BO-TI
BT

Mezőgazdasági, Műszaki
és Szolgáltató Betéti Társaság,
Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)
mezőgazdasági üzemek,
kistermelők részére
komplett mezőgazdasági
szolgáltatást vállal.

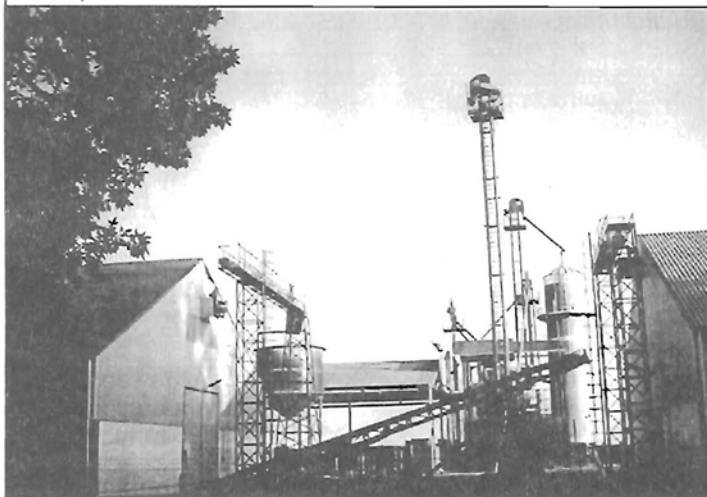
Biztosítja a termeléshez
szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá
66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kék szívémben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÍRÓ LÁSZLÓNÉ Tobai Róza, november 1-én, 71 éves korában, hosszú betegség után megtért Teremtőjéhez. A Református Szeretetotthonban élt. Gyászolja: családja

IVANYI BALINT aki a Fazekasi úton élt, november 5-én, 72 éves korában befejezte földi pályáját, és megtért Teremtő Urához. Gyászol-

ják: a családja, ismerősei, rokonai, és akik ismerték és tisztelték.

Ifj. **PEREI LÁSZLÓ**, aki az Ifjúsági Lakótelepen élt, október 21-én, 35 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja: családja.

PUJ FERENC zenész 57 éves korában, hosszas betegség után november 18-án visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolják: a Családja, ismerősei, tisztelői.

RAU JÓZSEFNÉ Szedlák Terézia, aki a Vársártéri lakótelepen élt, november 2-án, 74 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei, unokái és testvérei.

SZABÓ LAJOSNÉ VÉHA ILONA, aki Endrődön lakott, a Gábor Áron u. 2. sz. alatt, 2003. november 19-én, 91 éves korában váratlanul megtért Égi Urához.

Gyászolják: leánya Ica, unokája Kati és dédunokája Rita

SZILÁGYI BÉLA, aki Hunya, Rákóczi u. 32. sz. alatt élt, november 12-én, 59 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: édesanyja, felesége, gyermekei, unokája és a rokonság.

TIMÁR SÁNDOR volt hunyai lakos, november 13-án 77 éves korában elhunyt. Temetése Bükközéken volt. Gyászolja: felesége és két testvére.

VARSÁNYIÉ Tóth Margit, aki 1932. november 25-én született, a Selyem utca 36-ban nőtt fel, hosszú, súlyos betegség után visszaadta lelkét Teremtő Urának, november 25-én, 71. ik születésnapján. Kiskunlacházán élt családjával. Gyászolják: férje, lánya és családja, testvére Urbán Vincéné Tóth Katalin és családja, valamint akik ismerték és szerették.

VÉHA BÉLÁNÉ Salamon Ilona, november 2-án rövid, súlyos betegség után az Örökkévalóság Honába költözött, 68 éves volt. Gyászolják: családja, ismerősei.

Köszönetnyilvánítás

A gyászoló család köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik szeretett halottukat Puj Ferencet utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot hoztak.

Köszönetünket és hálánkat fejezzük ki mindazoknak, akik Véha Béláné temetésén megjelentek és részvételükkel fájdalmunkban osztoztak.

Gyászoló család

Iványi Balint temetésén megjelenteknek, és mindazoknak, akik részvételükkel fájdalmunkat enyhítették, virágokkal sírját elborították, őszinte köszönetünket fejezzük ki.

Gyászoló családja

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

SPORT

Kondoros elleni remek győzelem után megfordult a csapat szerencse csillaga.

X.26. GyEndrődVSE – Rákóczifalva: 0:2

Remek ellenfél ellen lassan alakult a hazai védelem. Azonban a csatáraink tehetetlensége miatt vesztettünk.

XI.2. Örkény – GyEndrőd VSE: 5:0

10. perc, jogsztalan 11-es, 1:0, a 46. percben Farkasinszki kiállítása, (2 sárga lap), 55. perc, 2:0. A 87.perc:3:0, 89.perc:4:0, 90.perc: 5:0. Az első felidőben egyenlő erő küzdelme volt, majd a túl szigorú kiállítás után egyenlőtlen erő küzdelme.

Az utolsó 4 percben 3 gólt kaptunk.

10. GyEndrőd VSE 4,3,5,,21-21 15

Megyei I. O. Szeghalom-Gyoma FC: 1:3

XI.9. GyEndrőd VSE – Tápiószecső: 0:2

A hazai védelem kemény csatát vívott a remek ellenféllel, végig támadták a meccset. Tisztes eredmény.

10. GyEndrőd VSE 4,3,6 20-23 15

Megyei I. O. Gyoma FC – Mezőkövácsháza: 3:1

XI.17.Fegyvernek – GyEndrőd VSE

Végig jól játszott a csapatunk, viszont minden helyzetet kihagytak.

12. GyEndrőd 4, 3, 7, 21-26 15

Megyei I. Tötökmölös – Gyoma FC: 1:3

2. Gyoma FC 10, - 5 30-15 30

Az utolsó őszi mérkőzés:

XI.23. GyEndrőd – Cegléd:

XI. 23. GY.Endrőd VSE-Cegléd: 1:2

Tabella állása: 12. Gy.Endrőd VSE 4 3 8 22-28 15

AZ ENDRŐDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adományaikkal, munkájukkal 2003. évben is hozzájárultak ahhoz, hogy alapítványunk sikeresen működik, és így temetőink kegyeleti helyhez méltóan tiszták, rendezettek egész évben.

Köszönjük mindazoknak, akik 2002. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át alapítványunknak ajánlották fel. Ez az összeg 70.559 forint volt, melyet a 2 fő temetői dolgozó munkabérének kifizetésénél használtunk fel.

Ezúton köszönjük az Önkormányzatnak, hogy 2 fő közhasznú munkást 6 hónapon keresztül térítésmentesen biztosított, pályázatunkat támogatta, valamint a Munkaügyi Központ bértámogatását az általunk alkalmazott munkanélküli dolgozók esetében.

Kérjük, hogy adományaikkal, személyi jövedelemadójuk 1%-ával továbbra is segítsék alapítványunkat, hogy temetőink karbantartását jövőre is biztosítani tudjuk.

Számlaszámunk: 53200015-10003231

Adószámunk: 18380761-1-04

Valamennyi támogatónkak örömköben gazdag, békés karácsonyi ünnepeket kívánok alapítványunk nevében:

Szabó Zoltánné
a kuratórium elnöke

Kert- barátok- nak

Gyümölcsstermesztés kialakulása hazánkban - II. rész

Az első Világháború után Mohácsy Mátyás, Magyar Gyula, Horn János, Angyal Dezső, Gergely István kiváló szakemberek, nemesítők, tanárok folytatták a gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos nemes feladatot. Szakirányú tevékenységük sikere érdekében megalakították a „Gyümölcsstermelők Országos Egyesületét”. 1934-ben megjelentették a „A Magyar Gyümölcs” című folyóiratot, mely havonta jelent meg. A folyóirat felelős szerkesztője Dr. Jeszenszky Árpád lett. A főmunkatársak között volt többek között Dr. Csepreghy László, Magyar Gyula, Munkácsy Mátyás, Dr. Kálmán Sándor. Az Országos egyesület 1938. november 8-án tartotta évi soros közgyűlését. A megnyitó beszédet Gyomórey György elnök tartotta. Nagy örömmel emlékezett meg felvidékünk egy részének visszacsatolásáról. Az eseményt a közgyűlés hosszasan ünnepelte, majd táviratban üdvözölte vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt, Kánya Kálmán és Teleki Pál minisztereket. Dr. Jeszenszky Árpád ügyvezető igazgató ismertette az egyesület működését, feladatát, ami egyrészt a szaktanácsadás, a termelés irányítása, másrészt a termelők szükségleteinek kedvezményes beszerzése. Elmondta továbbá, hogy a 10 körzet 34 tageszerveletből áll, mely 24 ezer tagot számlál. Édesapám is részt vett a közgyűlésen, képviselve a Délkeleti Körzetet. A képen a Kongresszus résztvevői láthatóak

A II. Világháború idején az igen színvonalas folyóirat, a „Magyar Gyümölcs” átmenetileg nem jelent meg. A konszolidáció után ismét kezükbe vehették az érdeklődők. Az 50-es évek elején igen nagy változáson ment át a szaklap. Megváltoztatták a nevét 1952-ben, új neve: Kertészet Szólászat lett. Ma már színes képekkel illusztrálva ad tájékoztatást a zöldség, a gyümölcs, a szőlő termesztéséről, annak ápolásáról, a kártevők elleni védekezési módokról. Az előző számban már leírtuk, hogy az első szakirányú képzést az 1848-as Szabadságharc honvédtiszt orvosa, Dr. Entz Ferenc indította el Pesten. A mai képzés Budán a Ménesi úton van, ahová még 1876-ban települt át az iskola. 1894-től hároméves képzési idő-

Október 23-tól november 23-ig Gyoma
BELTERÜLETÉN 39 MM CSAPADÉK HULLOTT.

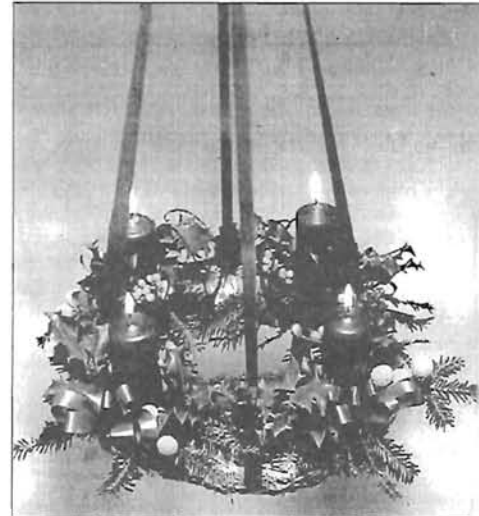
vel alsó, középső, és felső szintű kertészképzés folyt. Ennek az iskolának köszönhetően, hogy kiváló kertész szakembereket nevelt, akik sokat tettek a gyümölcsstermesztés tovább fejlesztéséért, az új fajták kineveléséért (keresztelés, oltás) fajtabővítéséért. Az idők során a képzés szintje és tartalma folyamatosan bővült, ennek megfelelően a szervezeti felépítés és a név is változott. 1929-ben a Magyar Királyi Kertészeti Akadémia létrehozásával hivatalosan is felsőfokú (főiskola) tanintézményévé vált. 1968-ban a főiskola egyetemi rangot kapott, Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem néven. Az intézmény a nagy előd (az iskola létrehozójának tiszteletére) létrehozta az „Entz Ferenc emlékermet”, melyet a szakoktatásban, a tudományos kutatásban és a szakmai gyakorlatban eredményesen tevékenykedőknek adományoznak.

Hunya Alajos

Karácsony előtti készülődés

Karácsony előtt négy héttel kezdődik az Advent. Jelentése: várakozás. Hagyományaink szerint advent első vasárnapjára elkészítjük az adventi koszorút. Általában fenyőágából és fenyőtobozzal, vadrózsa termésével, erdős vidéken fagyönggyel is díszítjük. A koszorúra 4 gyertyát kell erősíteni, amelyekből 3 sötét lila színű, és 1 rózsaszín. A lila szín jelképezi a bűnbánatot a rózsaszín az örömet. Vasárnaponként kell meggyújtani egyet-egyet. Így első vasárnap egy gyertya ég, második vasárnap már kettő, aztán 3, és advent utolsó vasárnapján már mind a 4 gyertya ég. Idén Advent első vasárnapja november 30-án lesz. Az adventi gyertyalángnak üzenete van, gondoljunk a szegényekre, elhagyatottakra, nyújtsunk nekik segítséget, kisebb-nagyobb ajándékokkal tegyük széppé az ő ünnepüket is, így a mi ünnepünk is szebb lesz. A gyertyalángjánál gondoljunk továbbá a megbékélésre, tegyük szebbé boldogabbá magunk és embertársaink életét!

Ma már világszerte elterjedt szokássá vált, hogy karácsonyestéjének délutánján általában a család közösen feldíszíti a lucfenyőt, amit a köznyelv karácsonyfának nevez. Előfordul, hogy fekete fenyőt, vagy ezüst fenyőt díszítenek, sőt is, hogy töves fenyőt díszítenek és az ünnepek után ha nincs fagy, akkor a töves fenyőt ki is ültetik a kertbe. Ha olyan nagy hidegek vannak, mint pld. tavaly volt, akkor csak a fagyok elmúltával célszerű a kiültetést végezni.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

téli ajánlataim:

- virághagymák
- virágföldek
- hólapátok
- szivattyúk, öntözőtömlők, szórófejek
- zománczott tűzhely
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- műtrágyák, vegyszerek, csávázó szerek
- fóliák, takaróponyvák, műanyagárúk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kutya-, macska-, madárelledel
- barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 l 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- DÜFA zománcfestékek, ecsetek
- VAPOREX fűszárító adalék

Várom Kedves Vásárlóimat!

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: cjvil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu